

ଭାରତର
ମହାଲେଖାନିୟତ୍ତ୍ୱକ ତଥା ମହାସମାକ୍ଷକଙ୍କ
ପ୍ରତିବେଦନ

31 ମାର୍ଚ୍ଚ 2008 ରେ ସମାପ୍ତ ବର୍ଷ ପାଇଁ

ରାଣିଜିଏକ

ଓଡ଼ିଶା ସରକାର

ଭାରତର
ମହାଲେଖାନିୟନ୍ତ୍ରକ ଓଥା ମହାସମୀକ୍ଷକଙ୍କ
ପ୍ରତିବେଦନ

31 ମାର୍ଚ୍ଚ 2008 ରେ ସମାପ୍ତ ବର୍ଷ ପାଇଁ

ବାଣିଜ୍ୟିକ
ଓଡ଼ିଶା ସରକାର

ବିଷୟ ସାରଣୀ

ବିଷୟ	ପୃଷ୍ଠା ସୂଚନା	
	ଅନୁକ୍ରମ	ପୃଷ୍ଠା
ମୁଖବନ୍ଧ		ix
ବିହଙ୍ଗାବଲୋକନ		xi-xvi
ଅଧ୍ୟାୟ I		
ସରକାରୀ କମ୍ପାନୀ ଏବଂ ବୈଧାନିକ ନିଗମ ଗୁଡ଼ିକ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ସାଧାରଣ ଦୃଷ୍ଟି	1	1-16
ଉପକ୍ରମଣିକା	1.1	1
କାର୍ଯ୍ୟରତ ସରକାରୀ ଉଦ୍ୟୋଗ ସମୂହ (ପି.ଏସ୍.ୟୁ.)	1.2 ରୁ 1.13	1-8
ରାଜ୍ୟ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ନିୟାମକ ଆୟୋଗ	1.14	8
ନିଶ୍ଚିତ ସାଧାରଣ ଉଦ୍ୟୋଗ ସମୂହ	1.15 ରୁ 1.20	8-11
ବୈଧାନିକ ନିଗମ ଗୁଡ଼ିକର ପୃଥକ୍ ସମାକ୍ଷା ରିପୋର୍ଟ ଗୁଡ଼ିକୁ ବିଧାନସଭାରେ ଉପସ୍ଥାପନର ସ୍ଥିତି	1.21	11
ସରକାରୀ ଉଦ୍ୟୋଗ ଗୁଡ଼ିକର ପୁଞ୍ଜି ପ୍ରତ୍ୟାହାର, ଘରୋଇକରଣ ଏବଂ ପୁନର୍ଗଠନ	1.22	11-13
ଭାରତର ମହାଲେଖାନିୟନ୍ତ୍ରଣ ତଥା ମହାସମାକ୍ଷକଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ପି.ଏସ୍.ୟୁ. ଗୁଡ଼ିକର ହିସାବ ସମାକ୍ଷାର ଫଳାଫଳ	1.23 ରୁ 1.32	13-15
ସମାକ୍ଷା ମତ୍ରବ୍ୟ ଅନୁଯାୟୀ ଆଦାୟ	1.33	15
ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ସମାକ୍ଷା/ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ	1.34	15-16
ସାଧାରଣ ଉଦ୍ୟୋଗ ଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ ସମିତି (କୋପୁ) ଦ୍ଵାରା ସମାକ୍ଷା ରିପୋର୍ଟ (ବାଣିଜ୍ୟିକ)ର ଆଲୋଚନାର ସ୍ଥିତି	1.35	16
619-ଶ କମ୍ପାନୀ ସମୂହ	1.36	16
ଅଧ୍ୟାୟ II		
ସରକାରୀ କମ୍ପାନୀଗୁଡ଼ିକର କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନାର ପୁନର୍ବିଲୋକନ	2	17-106
ଓଡ଼ିଶା ଖଣି ନିଗମ ଲିମିଟେଡ		
ଉତ୍ପାଦନ, ଭଣ୍ଡାରଣ ଏବଂ ଅର୍ଥ ପରିଚାଳନା	2.1	17-36
ମୁଖ୍ୟାଂଶ		17
ଉପକ୍ରମଣିକା	2.1.1	18
ସମାକ୍ଷା ପରିସର	2.1.2	18
ସମାକ୍ଷା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ	2.1.3	18-19
ସମାକ୍ଷା ମାନଦଣ୍ଡ	2.1.4	19
ସମାକ୍ଷା ପଦ୍ଧତି	2.1.5	19
ସମାକ୍ଷା ଫଳାଫଳ	2.1.6 ରୁ 2.1.37	20-35
ପଞ୍ଜୀକୃତ ଖଣିଗୁଡ଼ିକର ଉପଯୋଗ	2.1.6	20
ଉତ୍ପାଦନ ଭିତ୍ତିକ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନ	2.1.7 ରୁ 2.1.9	20-22
ଖଣିକ ପଥରର ପ୍ରକ୍ରିୟାକରଣ	2.1.10 ରୁ 2.1.18	22-26
ଭଣ୍ଡାରଣ ପରିଚାଳନା	2.1.19 ରୁ 2.1.31	26-32
ଆର୍ଥିକ ପରିଚାଳନା	2.1.32 to 2.1.36	32-35
ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଏବଂ ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ସମାକ୍ଷା	2.1.37	35
ସାକ୍ଷାତକ୍ରମ		35

ବିଷୟ	ପ୍ରସଙ୍ଗ ସୂଚନା	
	ଅନୁଚ୍ଛେଦ	ପୃଷ୍ଠା
ଉପସଂହାର		36
ସୁପାରିଶ		36
ଇଡ଼୍‌କଲ୍ କଲିଙ୍ଗ ଆଇରନ୍ ଡ୍ରାକ୍ଟିଭ୍ ଲିମିଟେଡ୍		
ପିଗ୍ ଆଇରନ୍‌ର ଉତ୍ପାଦନ ଏବଂ ବିକ୍ରୟ	2.2	37-58
ମୁଖ୍ୟାଂଶ		37
ଉପକ୍ରମଣିକା	2.2.1	38
ସମାକ୍ଷା ପରିସର	2.2.2	38
ସମାକ୍ଷା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ	2.2.3	38-39
ସମାକ୍ଷା ମାନଦଣ୍ଡ	2.2.4	39
ସମାକ୍ଷା ପଦ୍ଧତି	2.2.5	39-40
ବିଭାଗ ସ୍ଥିତି	2.2.6	40
ସମାକ୍ଷା ଫଳାଫଳ	2.2.7 ରୁ 2.2.44	40-58
ଉତ୍ପାଦନ ପ୍ରକ୍ରିୟା	2.2.7	40-41
କ୍ଷମତା ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ଆଧୁନିକୀକରଣ ଯୋଜନାର ଅସଫଳ କାର୍ଯ୍ୟ ସଂପାଦନ	2.2.8	41-42
ଉତ୍ପାଦନ କାର୍ଯ୍ୟ ସଂପାଦନ	2.2.9 ରୁ 2.2.19	42-47
ପରିଚାଳନା ନିବେଶ	2.2.20 ରୁ 2.2.21	47
ଶିଳ୍ପ	2.2.22 ରୁ 2.2.24	48-49
କୋଲ୍	2.2.25 ରୁ 2.2.31	49-52
କୋଲ୍‌ଓଭର୍ ପ୍ଲାଟ୍‌ରେ ନିଷ୍ପଳ ଯୌଥ କାରବାର	2.2.32 ରୁ 2.2.35	52-54
ପିଗ୍ ଆଇରନ୍‌ର ବିକ୍ରୟ	2.2.36	54
ବିକ୍ରୟ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନ	2.2.37 ରୁ 2.2.41	54-56
ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଏବଂ ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ସମାକ୍ଷା	2.2.42 ରୁ 2.2.43	56-57
ପ୍ରଦୃଷ୍ଟ ନିୟନ୍ତ୍ରଣରେ ଅଭାବ	2.2.44	57-58
ସାକାରୋଚ୍ଛି		58
ଉପସଂହାର		58
ସୁପାରିଶ		58
ଓଡିଶା ଶିଳ୍ପ ପ୍ରୋଭାହନ ଓ ପୁଞ୍ଜିନିବେଶ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍		
ରଣ ଆଦାୟ	2.3	59-78
ମୁଖ୍ୟାଂଶ		59
ଉପକ୍ରମଣିକା	2.3.1	60
ସମାକ୍ଷା ପରିସର	2.3.2	60
ସମାକ୍ଷା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ	2.3.3	60-61
ସମାକ୍ଷା ମାନଦଣ୍ଡ	2.3.4	61
ସମାକ୍ଷା ପଦ୍ଧତି	2.3.5	61
ସମାକ୍ଷା ଫଳାଫଳ	2.3.6 ରୁ 2.3.23	61-77
ଆର୍ଥିକ ସହାୟତା ଓ ପରିଶୋଧ ପାଇଁ ପଦ୍ଧତି	2.3.6	62
ରଣ ବିତରଣ	2.3.7	62-64
ରଣ ଆଦାୟ	2.3.8	64-65
କାମି ଏବଂ ଅକାମି ରଣ	2.3.9	65-66
ଅସୁଲି କାର୍ଯ୍ୟ ସଂପାଦନରେ ତ୍ରୁଟି	2.3.10 ରୁ 2.3.13	66-69

ବିଷୟ	ପ୍ରସଙ୍ଗ ସୂଚନା	
	ଅନୁଚ୍ଛେଦ	ପୃଷ୍ଠା
ଏକ କାଳୀନ ମାମାଂସା ଯୋଜନା	2.3.14 ରୁ 2.3.19	69-73
ଜବତ ଓ ବିକ୍ରୟ	2.3.20 ରୁ 2.3.21	74-75
ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ରଣ ଆଦାୟରେ ବିଫଳତା	2.3.22	75-76
ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା ପଦ୍ଧତି	2.3.23	76-77
ସାକାରୋକ୍ତି		77
ଉପସଂହାର		77
ସୁପାରିଶ		77-78
ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ପାନୀୟ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ଼		
ରାଜ୍ୟ ଅବକାରୀ ନୀତିର କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଏବଂ ଭାରତ ତିଆରି ବିଦେଶୀ ମଦ, ବିଅର ଓ ଦେଶୀ ମଦର ବିପଣନ	2.4	79-97
ମୂଖ୍ୟାଂଶ		79
ଉପକ୍ରମଣିକା	2.4.1	79-80
ସମାକ୍ଷା ପରିସର	2.4.2	80
ସମାକ୍ଷା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ	2.4.3	80-81
ସମାକ୍ଷା ମାନଦଣ୍ଡ	2.4.4	81
ସମାକ୍ଷା ପଦ୍ଧତି	2.4.5	81
ସମାକ୍ଷା ଫଳାଫଳ	2.4.6 ରୁ 2.4.33	81-96
ଅବକାରୀ ରାଜସ୍ୱ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଏବଂ ସଫଳତା	2.4.6	82
ସଂଗ୍ରହଣ ସଂପାଦନା	2.4.7 ରୁ 2.4.10	82-84
ଆଇ.ଏମ୍.ଏଫ୍.ଏଲ୍., ବିୟର ଏବଂ ଦେଶୀ ମଦର ସଂଗ୍ରହଣ	2.4.11 ରୁ 2.4.12	84
ମୂଲ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ	2.4.13 ରୁ 2.4.17	85-87
ରପ୍ତାନା ପରିଚାଳନା	2.4.18	87-88
ସର୍ବାଧିକ ଖୁରୁରା ଦର (ଏମ୍.ଆର୍.ପି) ର ପ୍ରଦର୍ଶନ	2.4.19 ରୁ 2.4.21	88-90
ଦେଶୀ ମଦ	2.4.22 ରୁ 2.4.23	90-91
ବ୍ୟବସାୟିକ ଲାଭ ଏବଂ ଖର୍ଚ୍ଚର ଅସୁଲି	2.4.24	91-92
ନଗଦ ରିହାତି ଏବଂ ବଳକା ପାଣ୍ଠିର ବିନିଯୋଗ	2.4.25	92-93
ସେବାକର ବାବଦ ଦେୟ	2.4.26	93
ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ	2.4.27	94
ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ସମାକ୍ଷା	2.4.28	94
ମାନବ ସମ୍ବଳ	2.4.29	95
ସଫ୍ଟୱେର ବିକାଶ	2.4.30 ରୁ 2.4.33	95-96
ସାକାରୋକ୍ତି		97
ଉପସଂହାର		97
ସୁପାରିଶ		97
ଓଡ଼ିଶା ଶକ୍ତି ଉତ୍ପାଦନ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ଼		
ଅନୁଷ୍ଠାନ ସମ୍ବଳ ପରିଚ୍ଛନ୍ନା ପଦ୍ଧତିର କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ	2.5	98-106
ମୂଖ୍ୟାଂଶ		98
ଉପକ୍ରମଣିକା	2.5.1	98-99
ସମାକ୍ଷା ପରିସର	2.5.2	99
ସମାକ୍ଷା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ	2.5.3	99

ବିଷୟ	ପ୍ରସଙ୍ଗ ସୂଚନା	
	ଅନୁଚ୍ଛେଦ	ପୃଷ୍ଠା
ସମାକ୍ଷା ପଦ୍ଧତି	2.5.4	99
ସମାକ୍ଷା ଫଳାଫଳ	2.5.5 ରୁ 2.5.19	99-106
ଯୋଜନା ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ	2.5.5	99
ପଦ୍ଧତି ପରିକଳ୍ପନା	2.5.6 ରୁ 2.5.7	100-101
ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ପ୍ରବେଶ ସୁବିଧା ଅଧିକାର ନିୟନ୍ତ୍ରଣ	2.5.8	101
ନିବେଶ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଏବଂ ବିଧିମାନ୍ୟତାର ଜାଞ୍ଚ	2.5.9 ରୁ 2.5.15	101-104
ପଦ୍ଧତିର ଅବ୍ୟବହାର	2.5.16 ରୁ 2.5.17	104-105
ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବିଷୟ	2.5.18 ରୁ 2.5.19	105-106
ଉପସଂହାର		106
ସୁପାରିଶ		106
ଅଧ୍ୟାୟ III		
ସମ୍ପାଦନା ସମାକ୍ଷାର ମତ୍ତବ୍ୟ		
ସରକାରୀ କମ୍ପାନୀ ସମୂହ	3	107-129
ଓଡ଼ିଶା ଜଳ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍		
ନବୀକରଣ ଓ ଆଧୁନୀକୀକରଣରେ ଅସ୍ୱଭାବିକ ବିଳମ୍ବ	3.1	107-108
ଗ୍ୟାରେଣ୍ଟି କମିସନ୍ ବାବଦପରିହାର୍ଯ୍ୟ ଖର୍ଚ୍ଚ	3.2	108-109
ଠିକାଦାରଙ୍କୁ ଅହେତୁକ ସୁବିଧା	3.3	109
ସେବା ଚକ୍ରବର୍ତ୍ତୀ ଅତ୍ୟଧିକ ପ୍ରତିପୁରଣ	3.4	109-110
ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବିନିଯୋଗ	3.5	110-111
ଗ୍ରୀଡ୍ କୋ ଲିମିଟେଡ୍		
ପରିହାର୍ଯ୍ୟ କ୍ଷତିପୂରଣ ପ୍ରଦାନ	3.6	111-113
ଓଡ଼ିଶା ଶିଳ୍ପ ଉନ୍ନୟନ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍		
ନିର୍ମାଣର କ୍ଲୋମ ପଥର କୁ ଗାଡ଼ କ୍ଲୋମରେ ରୁପାନ୍ତର ନ କରିବା ଜନିତ କ୍ଷତି	3.7	113-114
ଠିକାଦାରଙ୍କୁ ଅହେତୁକ ଅନୁଗ୍ରହ	3.8	114-115
ଓଡ଼ିଶା ଶକ୍ତି ସମ୍ପାଦନା ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍		
ହିତାଧିକାରୀମାନଙ୍କଠାରୁ ସେବା କର ଓ ସୁଧ ଅନାଦେୟ	3.9	115-116
ଅନାଦେୟ ଭଡା	3.10	116-117
ଶସ୍ତ୍ରାବରଣ ଗ୍ରହଣ ନକରିବା ଯୋଗୁ ପକ୍ଷମାନଙ୍କୁ ଅହେତୁକ ଅନୁଗ୍ରହ	3.11	117-118
ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ ଦେୟ ଓ ଭିଡିଭୁମି ମୂଲ୍ୟର ସଞ୍ଚ ଆଦାୟ	3.12	118-119
ଗ୍ରାହକଙ୍କୁ ଅହେତୁକ ସୁବିଧା	3.13	119-120
ଓଡ଼ିଶା ଶକ୍ତି ଉତ୍ପାଦନ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍		
ଜଳକର ଉପରେ ଅତିରିକ୍ତ ଖର୍ଚ୍ଚ	3.14	120-121
ଓଡ଼ିଶା ଗ୍ରାମ୍ୟଗୃହ ନିର୍ମାଣ ଏବଂ ଉନ୍ନୟନ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍		
ବିନିଯୋଗର ଅନାଦେୟ	3.15	121-122
ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ଯୋଗାଣ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍		
କମ୍ପାନୀ ମିଲରଙ୍କୁ ଅହେତୁକ ଅନୁଗ୍ରହ ପ୍ରଦାନ	3.16	122-123
ଓଡ଼ିଶା ଚଳଚ୍ଚିତ୍ର ଉନ୍ନୟନ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍		
ରଣଗୁଡ଼ିକର ଅନାଦେୟ	3.17	123-124
ଓଡ଼ିଶା ଖଣି ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍		
ଓ୍ୱାଗନ୍ ଗୁଡ଼ିକର ସଠିକ୍ ବୋର୍ଡ଼େଇ ନହେବା ଯୋଗୁ କ୍ଷତି	3.18	124-125

ବିଷୟ	ପ୍ରସଙ୍ଗ ସୂଚନା	
	ଅନୁଚ୍ଛେଦ	ପୃଷ୍ଠା
ଜମାର ପ୍ରମାଣକୁ ଯାଞ୍ଚ ନକରି ସେବା କରର ପ୍ରତିପୂରଣ	3.19	126
ଖଣିଜ ପଥର ବିକ୍ରୟରେ ପରିହାସ୍ୟ ଷଡ଼ି	3.20	126-127
ସାଧାରଣ		
ସମାକ୍ଷା ପ୍ରତିବେଦନ ଉପରେ ଅନୁଗାମୀ ପଦକ୍ଷେପ	3.21	127-129

ପରିଶିଷ୍ଟ

ସଂଖ୍ୟା	ସର୍ବିଶେଷ ବିବରଣ	ପ୍ରସଙ୍ଗ ସୂଚନା	
		ଅନୁଚ୍ଛେଦ	ପୃଷ୍ଠା
1.	ସରକାରୀ କମ୍ପାନୀ ଓ ବୈଧାନିକ ନିଗମ ଗୁଡ଼ିକର 31 ମାର୍ଚ୍ଚ 2008 ସୁଦ୍ଧା ସମାବଦ ପୁଞ୍ଜି, ବଜେଟାୟ ବ୍ୟୟ, ବଜେଟରୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ରଣ ଓ ବଜେଟା ରଣର ସର୍ବିଶେଷ ବିବରଣ ଦର୍ଶାଉଥିବା ବିବରଣ।	1.4, 1.5, 1.6 ଏବଂ 1.15	131-137
2.	ରୂଡାନ୍ତ ହୋଇଥିବା ସର୍ବିଶେଷ ବର୍ଷର ହିସାବ ଅନୁସାରେ ସରକାରୀ କମ୍ପାନୀ ଓ ବୈଧାନିକ ନିଗମ ଗୁଡ଼ିକର ଆର୍ଥିକ ପରିଣାମର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ବିବରଣ।	1.7, 1.8, 1.13, 1.19 ଏବଂ 1.20	138-144
3.	ମାର୍ଚ୍ଚ 2008 ଶେଷ ସୁଦ୍ଧା ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରାପ୍ତ ଅନୁଦାନ/ସର୍ବିଶିତି, ପ୍ରାପ୍ତ ଗ୍ୟାରେଣ୍ଟି, ପ୍ରାପ୍ୟ ଛାଡ, ପରିଶୋଧ ସୁଗିତ ପାଇଁ ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ରଣ ଓ ଚଳିତ ବର୍ଷ ଅଂଶଧନରେ ପରିଣତ ହୋଇଥିବା ରଣ ଓ ପ୍ରାପ୍ୟ ସର୍ବିଶିତି ଏବଂ ବଜେଟା ଗ୍ୟାରେଣ୍ଟି ଦର୍ଶାଉଥିବା ବିବରଣ।	1.6 ଏବଂ 1.17	145-146
4.	ହିସାବ ରୂଡାନ୍ତ ବାକିଥିବା ପି.ଏସ୍.ୟୁ. ଗୁଡ଼ିକରେ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପୁଞ୍ଜି ନିବେଶ ଦର୍ଶାଉଥିବା ବିବରଣ।	1.7.1 ଏବଂ 1.19	147
5.	ବୈଧାନିକ ନିଗମ ଗୁଡ଼ିକର ଆର୍ଥିକ ସ୍ଥିତି ଦର୍ଶାଇଥିବା ବିବରଣ।	1.8	148-149
6.	ବୈଧାନିକ ନିଗମ ଗୁଡ଼ିକର କାର୍ଯ୍ୟପରିଚ୍ଛଳନା ପରିଣାମର ବିବରଣ।	1.8	150-151
7.	ବୈଧାନିକ ନିଗମ ଗୁଡ଼ିକର କାର୍ଯ୍ୟପରିଚ୍ଛଳନାର ବିବରଣ।	1.12	152-153
8.	ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ସମାକ୍ଷା/ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଉପରେ ବୈଧାନିକ ସମାକ୍ଷକମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦତ୍ତ ମତବ୍ୟଗୁଡ଼ିକର ବିବରଣ।	1.34	154-156
9.	619-ଖ କମ୍ପାନୀଗୁଡ଼ିକର ରୂଡାନ୍ତ ହୋଇଥିବା ସର୍ବିଶେଷ ହିସାବ ଅନୁଯାୟୀ ସମାବଦ ପୁଞ୍ଜି, ପୁଞ୍ଜିନିବେଶ, ସଂକ୍ଷିପ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟପରିଚ୍ଛଳନା ପରିଣାମ ଦର୍ଶାଉଥିବା ବିବରଣ।	1.36	157
10.	2007-08 ରେ ସମାପ୍ତ ପାଞ୍ଚ ବର୍ଷ ପାଇଁ ଓ.ଏମ୍.ସି. ଲିମିଟେଡ୍‌ର ଧାର୍ଯ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଏବଂ ପ୍ରକୃତ ଉତ୍ପାଦନ ଦର୍ଶାଉଥିବା ବିବରଣ।	2.1.7	158
11.	ଓ.ଏମ୍.ସି. ଲିମିଟେଡ୍‌ର ବିଭିନ୍ନ ଖଣିଗୁଡ଼ିକରେ ଲୁହା ପଥର ଉତ୍ପାଦନରେ କମ୍ପିତି ଏବଂ ଜୋରିମାନା ଧାର୍ଯ୍ୟ ନକରିବା ଦର୍ଶାଉଥିବା ବିବରଣ।	2.1.9	159-160
12.	31 ମାର୍ଚ୍ଚ 2007 ସୁଦ୍ଧା ଓ.ଏମ୍.ସି. ଲିମିଟେଡ୍‌ର ଖଣିକ ପଥର କମ୍ପିତି ଦର୍ଶାଉଥିବା ବିବରଣ।	2.1.26	161
13.	ଓ.ଏମ୍.ସି.ର 2003-08 ମଧ୍ୟରେ ନଗଦ ଅର୍ଥର ଅନ୍ତଃପ୍ରବାହ ଏବଂ ବହିଃପ୍ରବାହ ଦର୍ଶାଉଥିବା ବିବରଣ।	2.1.32	162

ସଂଖ୍ୟା	ସବିଶେଷ ବିବରଣ	ପ୍ରସଙ୍ଗ ସୂଚନା	
		ଅନୁଚ୍ଛେଦ	ପୃଷ୍ଠା
14.	ଆଇ.କେ.ଆଇ.ଡବ୍ଲ୍ୟୁ. ଲିମିଟେଡ୍‌ର ପିଏ ଆଇରନ୍ ଉତ୍ପାଦନ ତୁଳନାରେ ମାନବସ୍ତ ଅନୁଯାୟୀ ଉତ୍ପାଦନ ଦର୍ଶାଉଥିବା ବିବରଣ।	2.2.14	163
15.	ଆଇ.କେ.ଆଇ.ଡବ୍ଲ୍ୟୁ.ଏଲ୍. ଦ୍ଵାରା ବଜାର ଦର ଠାରୁ ନିମ୍ନରେ କଂଗ୍ଲୁଏଟା ବିକ୍ରୟ ଦର୍ଶାଉଥିବା ବିବରଣ।	2.2.38	164
16.	ଇପିକଲ୍‌ର ଖୁଲାପକାରୀ ଯୁନିଟ୍‌ଗୁଡ଼ିକର ସ୍ଥିତିର ବିବରଣ।	2.3.11	165-167
17.	ଇପିକଲ୍ ସମ୍ପର୍କିତ ଖୁଲାପକାରୀ ଯୁନିଟ୍‌ଗୁଡ଼ିକର ଆସ୍ତି ବିନ୍ୟାସ ଏବଂ ବାଜ୍ୟାସ୍ତ କରିବାରେ ଅଭାବ ଦର୍ଶାଉଥିବା ବିବରଣ।	2.3.20	168-169
18.	30 ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2008 ସୁଦ୍ଧା ବ୍ୟାଖ୍ୟାତ୍ମକ ଚିତ୍ରଣା ଦିଆଯାଇ ନଥିବା ଅନୁଚ୍ଛେଦ/ସମୀକ୍ଷା ଗୁଡ଼ିକର ବିବରଣ।	3.21.1	170
19.	30 ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2008 ସୁଦ୍ଧା ବିଭାଗ ଅନୁଯାୟୀ ବକେୟା ଥିବା ନିରୀକ୍ଷଣ ରିପୋର୍ଟ ଦର୍ଶାଉଥିବା ବିବରଣ।	3.21.3	171
20.	ନଭେମ୍ବର 2008 ସୁଦ୍ଧା ଉତ୍ତର ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷିତ ଚିଠା ଅନୁଚ୍ଛେଦ/ସମୀକ୍ଷା ଗୁଡ଼ିକର ବିଭାଗ ଅନୁଯାୟୀ ବିବରଣ।	3.21.3	172

ମୁଖବନ୍ଧ

ସରକାରୀ ବାଣିଜ୍ୟିକ ସଂସ୍ଥା ଯାହାର ହିସାବ ଭାରତର ମହାଲେଖାନିୟନ୍ତ୍ରକ ତଥା ମହାସମାକ୍ଷକ (ସି.ଏ.ଜି.)ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସମାକ୍ଷା କରାଯାଏ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ନିମ୍ନୋକ୍ତ ଶ୍ରେଣୀରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଛି:

- ସରକାରୀ କମ୍ପାନୀ,
  - ବୈଧାନିକ ନିଗମ, ଏବଂ
  - ସରକାରୀ ବିଭାଗ ଦ୍ୱାରା ପରିଚାଳିତ ବାଣିଜ୍ୟିକ ଉଦ୍ୟୋଗ।
2. ଏହି ରିପୋର୍ଟରେ ସରକାରୀ ଓ ବୈଧାନିକ ନିଗମ ଗୁଡ଼ିକର ସମାକ୍ଷାର ଫଳ ଆଲୋଚିତ ହୋଇଛି ଏବଂ ଭାରତର ମହାଲେଖାନିୟନ୍ତ୍ରକ ତଥା ମହାସମାକ୍ଷକଙ୍କ (କର୍ତ୍ତବ୍ୟ, କ୍ଷମତା ଓ ସେବାର ସର୍ତ୍ତାବଳୀ) ଅଧିନିୟମ, 1971 ର ଧାରା 19(କ) ଅନୁସାରେ ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କ ନିକଟରେ ଉପସ୍ଥାପନ କରାଯିବା ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତି କରାଯାଇଛି। ସରକାରୀ ବିଭାଗ ଦ୍ୱାରା ପରିଚାଳିତ ବାଣିଜ୍ୟିକ ସଂସ୍ଥା ଗୁଡ଼ିକର ଫଳାଫଳ ଭାରତର ମହାଲେଖାନିୟନ୍ତ୍ରକ ତଥା ମହାସମାକ୍ଷକଙ୍କ ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କର ସମାକ୍ଷା ପ୍ରତିବେଦନ (ସିଭିଲ୍) ରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଛି।
3. ସରକାରୀ କମ୍ପାନୀ ଗୁଡ଼ିକର ହିସାବର ସମାକ୍ଷା କମ୍ପାନୀ ଅଧିନିୟମ, 1956 ର ଧାରା 619 ଅନୁସାରେ ଭାରତର ମହାଲେଖାନିୟନ୍ତ୍ରକ ତଥା ମହାସମାକ୍ଷକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଏ।
4. ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ସତ୍ତକ ପରିବହନ ନିଗମ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଯାହାକି ଏକ ବୈଧାନିକ ନିଗମ, ସି.ଏ.ଜି. ଏହାର ଏକ ମାତ୍ର ସମାକ୍ଷକ ଅଟନ୍ତି। ରାଜ୍ୟ ଅର୍ଥ ନିଗମ (ସଂଗୋଧନ) ଅଧିନିୟମ, 2000 ଅନୁଯାୟୀ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ଅର୍ଥ ନିଗମ କ୍ଷେତ୍ରରେ ରିଜର୍ଭ ବ୍ୟାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅନୁମୋଦିତ ସମାକ୍ଷକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସମାକ୍ଷା ବ୍ୟତିରେକ ସି.ଏ.ଜି.ଙ୍କର ସମାକ୍ଷା କରିବାର ଅଧିକାର ରହିଛି। ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ପଣ୍ୟାଗାର ନିଗମ କ୍ଷେତ୍ରରେ ହିସାବର ସମାକ୍ଷା ସି.ଏ.ଜି.ଙ୍କ ପରାମର୍ଶ କ୍ରମେ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିଯୁକ୍ତ ଚ୍ୟାଟର ଆକାଉଣ୍ଟାଣ୍ଟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥାଏ ଓ ଏ କ୍ଷେତ୍ରରେ ମଧ୍ୟ ସି.ଏ.ଜି.ଙ୍କର ସମାକ୍ଷା କରିବାର ଅଧିକାର ରହିଛି। ଓଡ଼ିଶା ବିଦ୍ୟୁତ୍ ନିୟମକ ଆୟୋଗ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସି.ଏ.ଜି. ଏକମାତ୍ର ସମାକ୍ଷକ ଅଟନ୍ତି। ଏହି ସମସ୍ତ ବୈଧାନିକ ନିଗମ ଗୁଡ଼ିକର ବାର୍ଷିକ ହିସାବ ଉପରେ ହେଉଥିବା ସମାକ୍ଷା ରିପୋର୍ଟ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କୁ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଭାବେ ପ୍ରେରିତ ହୋଇଥାଏ।
5. ଏହି ରିପୋର୍ଟରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇ ଥିବା ଘଟଣାଗୁଡ଼ିକ 2007-08 ର ସମାକ୍ଷାରେ ଦୃଷ୍ଟିଗୋଚର ହୋଇଥିବା ଘଟଣା ସହିତ ପୂର୍ବ ବର୍ଷ ଗୁଡ଼ିକରେ ଦୃଷ୍ଟିଗୋଚର ହୋଇଥିବା କିନ୍ତୁ ପୂର୍ବ ରିପୋର୍ଟ ଗୁଡ଼ିକରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇପାରି ନଥିବା ଘଟଣା ମଧ୍ୟ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଛି। ଆବଶ୍ୟକ ସ୍ଥଳେ 2007-08 ର ପରବର୍ତ୍ତୀ ବିଷୟକୁ ମଧ୍ୟ ଏହି ରିପୋର୍ଟରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଛି।
6. ଭାରତର ମହାଲେଖାନିୟନ୍ତ୍ରକ ତଥା ମହାସମାକ୍ଷକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଜାରି କରାଯାଇଥିବା ସମାକ୍ଷା ମାନଦଣ୍ଡ ଅନୁସାରେ ସମାକ୍ଷା ଗୁଡ଼ିକ କରାଯାଇଛି।
7. ଅନୁବାଦିତ ବିବରଣୀରେ ସନ୍ଦେହ ଜାତ ହେଲେ, ଇଂରାଜୀ ବିବରଣୀ ବିଶ୍ୱାସଯୋଗ୍ୟ ବିବେଚିତ ହେବ।

ବିହଙ୍ଗାବଲୋକନ

1. ସରକାରୀ କମ୍ପାନୀ ଏବଂ ବୈଧାନିକ ନିଗମ ଗୁଡ଼ିକର ବିହଙ୍ଗାବଲୋକନ

31 ମାର୍ଚ୍ଚ 2008 ସୁଦ୍ଧା ଓଡ଼ିଶାରେ 60 ଟି ସରକାରୀ କମ୍ପାନୀ ଓ ତିନିଟି ବୈଧାନିକ ନିଗମକୁ ମିଶାଇ ମୋଟ 63 ଟି ସରକାରୀ ଉଦ୍ୟୋଗ (ପି.ଏସ୍.ୟୁ.) ଥିଲା। ସରକାରୀ କମ୍ପାନୀ ଓ ବୈଧାନିକ ନିଗମ ମଧ୍ୟରୁ 29 ଟି ସରକାରୀ କମ୍ପାନୀ ଓ ତିନିଟି ବୈଧାନିକ ନିଗମ କାର୍ଯ୍ୟରତ ଥିଲେ ଏବଂ ଅବଶିଷ୍ଟ 31 ଟି ସରକାରୀ ନିଗମ ନିଷ୍ପତ୍ତ ହୋଇଥିଲା। ଅଧିକତମ 31 ମାର୍ଚ୍ଚ 2008 ସୁଦ୍ଧା କମ୍ପାନୀ ଅଧିନିୟମ, 1956 ର ଧାରା 619-ଖ ଅନୁଯାୟୀ ତିନିଟି କମ୍ପାନୀ ଥିଲା। ଏଥିରୁ ଦୁଇଟି କମ୍ପାନୀ ନିଷ୍ପତ୍ତ ହୋଇଥିଲା।

(ଅନୁକ୍ଷେପ 1.1 ଏବଂ 1.36)

କାର୍ଯ୍ୟରତ ସରକାରୀ ନିଗମଗୁଡ଼ିକରେ ଥିବା ପୁଞ୍ଜିନିବେଶ ପରିମାଣ 31 ମାର୍ଚ୍ଚ 2007 ସୁଦ୍ଧା 9,398.67 କୋଟି ଟଙ୍କାରୁ 31 ମାର୍ଚ୍ଚ 2008 ସୁଦ୍ଧା 8,124.56 କୋଟି ଟଙ୍କାକୁ କମିଯାଇ ଥିଲା। ନିଷ୍ପତ୍ତ କମ୍ପାନୀ ଗୁଡ଼ିକରେ ଥିବା ପୁଞ୍ଜିନିବେଶ ପରିମାଣ 31 ମାର୍ଚ୍ଚ 2007 ସୁଦ୍ଧା 154.71 କୋଟି ଟଙ୍କାରୁ 31 ମାର୍ଚ୍ଚ 2008 ସୁଦ୍ଧା 140.69 କୋଟି ଟଙ୍କାକୁ କମିଯାଇ ଥିଲା।

(ଅନୁକ୍ଷେପ 1.2 ଏବଂ 1.15)

କାର୍ଯ୍ୟରତ ସରକାରୀ ଉଦ୍ୟୋଗଗୁଡ଼ିକୁ ମୂଲ୍ୟାଧନ, ରଣ, ଅନୁଦାନ ଏବଂ ସର୍ବସ୍ୱତ୍ୱ ଆକାରରେ ବଜେଟ୍‌ସ୍ୱୟ ସହାୟତା 2006-07 ବର୍ଷରେ 283.38 କୋଟି ଟଙ୍କା ଦିଆଯାଇ ଥିଲା ଏବଂ 2007-08 ବର୍ଷରେ ଏହାର ପରିମାଣ କମିଯାଇ 142.03 କୋଟି ଟଙ୍କା ହୋଇଥିଲା। ନଅଟି କାର୍ଯ୍ୟରତ ସରକାରୀ କମ୍ପାନୀ ଏବଂ ଗୋଟିଏ ବୈଧାନିକ ନିଗମ ଉପରେ 31 ମାର୍ଚ୍ଚ 2008 ସୁଦ୍ଧା 1,633.23 କୋଟି ଟଙ୍କାର ବକେୟା ଗ୍ୟାରେଣ୍ଟି ଥିଲା।

(ଅନୁକ୍ଷେପ 1.6)

କାର୍ଯ୍ୟରତ 27 ଟି କମ୍ପାନୀ ଓ ଦୁଇଟି ବୈଧାନିକ ନିଗମର ହିସାବ 30 ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2008 ସୁଦ୍ଧା ଏକ ବର୍ଷରୁ ସାତ ବର୍ଷ ବକେୟା ଥିଲା। ନିଷ୍ପତ୍ତ 11 ଟି କମ୍ପାନୀର ହିସାବ 30 ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2008 ସୁଦ୍ଧା ଏକ ବର୍ଷରୁ 37 ବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବକେୟା ଥିଲା। ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2008 ସୁଦ୍ଧା କେବଳ ଦୁଇଟି ସରକାରୀ କମ୍ପାନୀ ଏବଂ ଗୋଟିଏ ବୈଧାନିକ ନିଗମ ସେମାନଙ୍କର 2007-08 ବର୍ଷର ହିସାବ ରୂପାନ୍ତ କରିଥିଲେ।

(ଅନୁକ୍ଷେପ 1.7 ଏବଂ 1.19)

ସର୍ବଶେଷ ରୂପାନ୍ତ ହୋଇଥିବା ହିସାବ ଅନୁସାରେ 19 ଟି କାର୍ଯ୍ୟରତ ସରକାରୀ ଉଦ୍ୟୋଗ (16 ଟି ସରକାରୀ କମ୍ପାନୀ ଏବଂ ତିନିଟି ବୈଧାନିକ ନିଗମ) ସର୍ବମୋଟ ଲାଭ 1,317.75 କୋଟି ଟଙ୍କା ଅର୍ଜନ କରିଥିଲେ। ଏହାର ତୁଳନାରେ 11 ଟି କାର୍ଯ୍ୟରତ କମ୍ପାନୀର ସର୍ବମୋଟ କ୍ଷତିର ପରିମାଣ 35.81 କୋଟି ଟଙ୍କା ଥିଲା। କ୍ଷତି କରିଥିବା କାର୍ଯ୍ୟରତ କମ୍ପାନୀଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରୁ ଆଠଟି କମ୍ପାନୀର ଏକତ୍ରୀକୃତ କ୍ଷତିର ପରିମାଣ 263.34 କୋଟି ଟଙ୍କା ଥିଲା ଯାହା ସେମାନଙ୍କର ସମାଦତ୍ତ ମୂଲ୍ୟାଧନ 33.97 କୋଟି ଟଙ୍କା ଠାରୁ ଅଧିକ ଥିଲା।

(ଅନୁକ୍ଷେପ 1.8 ଏବଂ 1.10)

2. ସରକାରୀ କମ୍ପାନୀଗୁଡ଼ିକର କାର୍ଯ୍ୟ ସଂପାଦନାର ପୁନର୍ବିଲୋକନ

ଓଡ଼ିଶା ଖଣି ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍‌ର 'ଉତ୍ପାଦନ, ଭଣ୍ଡାରଣ ଏବଂ ଅର୍ଥ ପରିଚାଳନା', ଇଡ଼କଲ୍ କଲିଙ୍ଗ ଆଇରନ୍ ଓ୍ଵାର୍କସ୍ ଲିମିଟେଡ୍‌ର 'ପିଗ୍ ଆଇରନ୍‌ର ଉତ୍ପାଦନ ଏବଂ ବିକ୍ରୟ', ଓଡ଼ିଶା ଶିଳ୍ପ ପ୍ରୋସ୍ତ୍ରାହନ ଏବଂ ପୁଞ୍ଜିନିବେଶ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍‌ର 'ରଣ ଆଦାୟ'. ଓଡ଼ିଶା ପାନୀୟ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍‌ର 'ରାଜ୍ୟ ଅବକାରୀ ନୀତିର କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଏବଂ ଭାରତ ଡିଆରି ବିଦେଶୀ ମଦ, ବିଅର୍ ଓ ଦେଶୀ ମଦର ବିସ୍ତ୍ରାଣ' ଏବଂ ଓଡ଼ିଶା ଶକ୍ତି ଉତ୍ପାଦନ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍‌ର ଆଇ ଟି ସମାକ୍ଷା 'ଅନୁଷ୍ଠାନ ସମ୍ପଳ ପରିକଳ୍ପନାର କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ' ସମନ୍ବୟ କାର୍ଯ୍ୟ ସଂପାଦନର ପୁନର୍ବିଲୋକନ କରାଯାଇ ଥିଲା ଏବଂ କେତେକ ମୁଖ୍ୟ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ନିମ୍ନରେ ପ୍ରଦତ୍ତ ହୋଇଛି:

ଓଡ଼ିଶା ଖଣି ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍ ଦ୍ଵାରା ଉତ୍ପାଦନ, ଭଣ୍ଡାରଣ ଏବଂ ଅର୍ଥ ପରିଚାଳନା

ଯଦିଓ କମ୍ପାନୀ 50 ବର୍ଷରୁ ଅଧିକ କାଳ ହେଲା ସ୍ଥାପିତ ହୋଇଛି, ଏହା ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଦିଆଯାଇ ଥିବା ମୋଟ୍ ଖଣି ଲିଙ୍ଗ୍ ଅଂଚଳର କେବଳ 63 ପ୍ରତିଶତ ଅଂଶରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରି ପାରିଥିଲା । ନିମ୍ନ ଧାର୍ଯ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ ସତ୍ତ୍ଵେ ଠିକାଦାରମାନଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଉତ୍ପାଦନରେ କମ୍ପତି ଯୋଗୁ 2003-08 ମଧ୍ୟରେ ଏହା ଉତ୍ପାଦନର ଧାର୍ଯ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ ପ୍ରାପ୍ତିରେ ବିଫଳ ହୋଇଥିଲା, ଯାହା ଫଳରେ ଅବଦାନ କ୍ଷତି ହୋଇଥିଲା । କମ୍ପାନୀର ସଠିକ୍ ଭଣ୍ଡାରଣ ପରିଚାଳନା ଅଭାବ ଯୋଗୁ ଧାର ଚଳନ ଏବଂ ଅଚଳ ଭଣ୍ଡାର ସାମଗ୍ରୀର ବୃଦ୍ଧି ହେବା ସହିତ ଖଣିଜ ପଥରର ବିକ୍ରୟ ହୋଇ ପାରି ନଥିଲା ଏବଂ କମ୍ପତି ହୋଇଥିଲା । ରଣ ପରିଶୋଧରେ ବିଳମ୍ବତା ଯୋଗୁ ଅତିରିକ୍ତ ବ୍ୟୟ ହୋଇଥିଲା ।

ଦେଖାଯାଇ ଥିବା କେତେକ ଗୁରୁତ୍ଵପୂର୍ଣ୍ଣ ଘଟଣା ନିମ୍ନରେ ଦର୍ଶାଯାଇଛି:

- ନିମ୍ନମାନର 9.86 ଲକ୍ଷ ମେଟ୍ରିକ୍ ଟନ୍ କ୍ରୋମ୍ ପଥରକୁ ଗାଡ୍ କ୍ରୋମ୍ରେ ପ୍ରକ୍ରିୟାକରଣ କରିବାକୁ ଏକ ନୂଆ କ୍ରୋମ୍ ପଥର ଉନ୍ନତିକରଣ କାରାଖାନା ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବାରେ କମ୍ପାନୀର ବିଫଳତା ଏହାକୁ ଏବଂ ଭାରତ ସରକାରଙ୍କୁ ଯଥାକ୍ରମେ 555.81 କୋଟି ଟଙ୍କାର ଅତିରିକ୍ତ ରାଜସ୍ଵ ଅର୍ଜନ କରିବାରୁ ଏବଂ 90.55 କୋଟି ଟଙ୍କାର ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ ଶୁଳ୍କରୁ ବଞ୍ଚିତ କଲା ।
- ମାର୍କେଟିଂ କ୍ଷ୍ମାଚେଜା ପ୍ରସ୍ତୁତ ନକରି ଠିକାଦାରମାନଙ୍କର ଧାର୍ଯ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟରେ ବୃଦ୍ଧିଯୋଗୁ 71.53 କୋଟି ଟଙ୍କାର 22.54 ଲକ୍ଷ ମେଟ୍ରିକ୍ ଟନ୍ ଦ୍ରବ୍ୟ ଜମା ରହିବା ଫଳରେ 41.59 କୋଟି ଟଙ୍କା ଅବରୋଧ ହେଲା ।
- ରଣ ପରିଶୋଧର ସର୍ତ୍ତାବଳୀରୁ ବିଚ୍ୟୁତ ହେବାରୁ 22.44 କୋଟି ଟଙ୍କା ଅଧିକ ଖର୍ଚ୍ଚ ହେଲା ।

(ଅଧ୍ୟାୟ 2.1)

ଇଡ଼କଲ୍ କଲିଙ୍ଗ ଆଇରନ୍ ଓ୍ଵାର୍କସ୍ ଲିମିଟେଡ୍ ଦ୍ଵାରା ପିଗ୍ ଆଇରନ୍‌ର ଉତ୍ପାଦନ ଏବଂ ବିକ୍ରୟ

ଇଡ଼କଲ୍ କଲିଙ୍ଗ ଆଇରନ୍ ଓ୍ଵାର୍କସ୍ ଲିମିଟେଡ୍‌ର ପିଗ୍ ଆଇରନ୍ ଉତ୍ପାଦନ ପାଇଁ ଚାରିଟି ନିମ୍ନ ସାପ୍ଟ୍ ବ୍ଲକ୍ସ୍ ଫର୍ନେସ୍ ଥିଲା । ଯଦିଓ କମ୍ପାନୀ ଉତ୍ପାଦନ କ୍ଷମତା ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ବ୍ଲକ୍ସ୍ ଫର୍ନେସ୍‌ଗୁଡ଼ିକର ଆଧୁନିକୀକରଣ କରିଥିଲା, ଏହା ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଭିତ୍ତିଭୂମି ସୁବିଧାରେ ଅମେଳ ଯୋଗୁ ବୃଦ୍ଧି ହୋଇପାରି ନଥିଲା । କମ୍ପାନୀ ଉତ୍ପାଦନଶୀଳତା ବୃଦ୍ଧି କରିବାକୁ ପରାମର୍ଶଦାତାର ସୁପାରିଶ ଉପରେ ଠିକ୍ ସମୟରେ ପଦକ୍ଷେପ ନେଇ ନଥିଲା । ନିମ୍ନମାନର ଦ୍ରବ୍ୟ ଉତ୍ପାଦନ ରୋକିବା ପାଇଁ ଏହା ମଧ୍ୟ ବିଶ୍ଳେଷଣ କରି ନଥିଲା କିମ୍ବା ପ୍ରତିକାରାତ୍ମକ ପଦକ୍ଷେପ ନେଇ ନଥିଲା । ଏକ ମୁଖ୍ୟ କଂପ୍ୟୁଟିଂ କୋକ୍‌ର ସଂଗ୍ରହଣରେ ମଧ୍ୟ ଯୋଜନାର ଅଭାବ ରହିଥିଲା, ଯାହା ଫଳରେ ପରିହାର୍ଯ୍ୟ ବ୍ୟୟ ହୋଇଥିଲା ।

ଦେଖାଯାଇଥିବା କେତେକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଘଟଣା ନିମ୍ନରେ ଦର୍ଶାଯାଇଛି:

- ଆଧୁନିକୀକରଣ ଯୋଜନାରେ କ୍ଷମତା ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ 22.56 କୋଟି ଟଙ୍କା ବିନିଯୋଗ ସତ୍ତ୍ୱେ, ଉତ୍ପାଦନ ବର୍ଦ୍ଧିତ କ୍ଷମତାର ବହୁତ ନିମ୍ନରେ ଥିଲା। ଉତ୍ପାଦନରେ କମ୍ପୃତି ଯୋଗୁଁ, କଂପାନୀ 2003-08 ମଧ୍ୟରେ 45.75 କୋଟି ଟଙ୍କାର ରାଜସ୍ୱ କ୍ଷତି କରିଥିଲା ଏବଂ 6.51 କୋଟି ଟଙ୍କାର ବିକ୍ରୟ ଶୁଳ୍କ ସୁବିଧା ପାଇପାରିନଥିଲା।
- କଂପାନୀ ମାନଦଣ୍ଡଠାରୁ ଅଧିକ କୋଲ୍ ବ୍ୟବହାର କରିବାଯୋଗୁଁ 50.62କୋଟି ଟଙ୍କାର କ୍ଷତି ସହିଥିଲା।
- ପ୍ରକ୍ରିୟାକରଣ କ୍ଷତି, ଅଦରକାରୀ ପଦାର୍ଥର ଉତ୍ପାଦନ ଏବଂ ନିମ୍ନମାନର ଉତ୍ପାଦ ଧାର୍ଯ୍ୟ ମାନଦଣ୍ଡରୁ ଅଧିକ ଥିବାରୁ କଂପାନୀ 2003-08 ମଧ୍ୟରେ 21.68 କୋଟି ଟଙ୍କା କ୍ଷତି ସହିଥିଲା।
- ଯୋଜନା ବିହୀନ କୋଲ୍ ସଂଗ୍ରହ ଏବଂ କୋଇଲାର ପରିବର୍ତ୍ତନରେ ମିତବ୍ୟୟତା ଅବଲମ୍ବନ ନ କରିବାଯୋଗୁଁ, କଂପାନୀ 19.55 କୋଟି ଟଙ୍କା କ୍ଷତି ସହିଥିଲା।

(ଅଧ୍ୟାୟ 2.2)

ଓଡ଼ିଶା ଶିଳ୍ପ ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ଓ ପୁଞ୍ଜିନିବେଶ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍ ଦ୍ୱାରା ରଣ ଆଦାୟ

ନେଟ୍ ଆଦାୟଯୋଗ୍ୟ ଦାବା ଭୁଲନାରେ ନିମ୍ନ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଧାର୍ଯ୍ୟ ସତ୍ତ୍ୱେ ଅସୁଲିର ଧାର୍ଯ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ ପ୍ରାପ୍ତି ହୋଇ ନପାରିବାରୁ ଓଡ଼ିଶା ଶିଳ୍ପ ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ଏବଂ ପୁଞ୍ଜିନିବେଶ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍ ରଣ ଅସୁଲି ଫଳପ୍ରଦ ହୋଇ ନଥିଲା। ରଣ ଖୁଲାପକାରୀ ଯୁନିଟ୍ ଗୁଡ଼ିକର ସଠିକ୍ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ ଅଭାବ ଯୋଗୁଁ ସମସ୍ତାତୀତ ପ୍ରାପ୍ୟ ଅସୁଲି ହୋଇ ପାରି ନଥିଲା, ଯାହା ଅକାମୀ ଆସ୍ତି ବୃଦ୍ଧିରେ ସହାୟକ କରିଥିଲା। ପ୍ରତିଭୂତିର ଜବତ ଏବଂ ବିକ୍ରୟରେ ବିଳମ୍ବ ଏବଂ ରାଜ୍ୟ ଅର୍ଥ ନିଗମ ଅଧିନିୟମ, 1951 ର ସଂପୃକ୍ତ ଧାରା ଅନୁଯାୟୀ ମାମଲା ଦାୟର ନକରିବା ଏବଂ ମାମଲା ଦାୟର କରିବାରେ ବିଳମ୍ବ ଯୋଗୁଁ ପ୍ରାପ୍ୟ ଆଦାୟରେ କମ୍ପୃତି ହୋଇଥିଲା।

ଦେଖାଯାଇଥିବା କେତେକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଘଟଣା ନିମ୍ନରେ ଦର୍ଶାଯାଇଛି:

- ରଣ ଖୁଲାପକାରୀ ଯୁନିଟ୍ ଗୁଡ଼ିକର ସଠିକ୍ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ ଅଭାବରୁ 32 ଟି ଯୁନିଟ୍ ଠାରୁ 51.96 କୋଟି ଟଙ୍କାର ସମସ୍ତାତୀତ ପ୍ରାପ୍ୟ ଅସୁଲି ହୋଇପାରି ନଥିଲା।
- କମ୍ପାନୀ ଦ୍ୱାରା ବୃତ୍ତାନ୍ତ ହୋଇଥିବା ଏକକାଳୀନ ମାମାଂସା ଯୋଜନା ଆର୍.ବି.ଆଇ. ମାର୍ଗଦର୍ଶିକାର ସଂଗତ ନଥିଲା କିମ୍ବା କମ୍ପାନୀର ସାର୍ଥ ଅନୁକୂଳରେ ନଥିଲା, ପରିଣାମରେ 23 ଟି ଘଟଣାରେ 18.75 କୋଟି ଟଙ୍କା ପରିହାର କରି ପ୍ରାପ୍ୟ ମାମାଂସା ହୋଇଥିଲା।
- କମ୍ପାନୀ ଏସ୍.ଏଫ୍.ସି. ଅଧିନିୟମର ଧାରା 29 ଅନୁସାରେ ଜବତ ଏବଂ ବିକ୍ରୟ ପାଇଁ ଠିକ୍ ସମୟରେ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରିବାରେ ବିଫଳ ହୋଇଥିଲା, ପରିଣାମରେ 106 ଟି ଯୁନିଟ୍ ରୁ 143.39 କୋଟି ଟଙ୍କା ଅନାଦେୟ ରହିଲା।
- କମ୍ପାନୀ ଏସ୍.ଏଫ୍.ସି. ଅଧିନିୟମର ଧାରା 29 ଅନୁସାରେ 54 ଟି ଯୁନିଟ୍ ଆସ୍ତି ଜବତ ଏବଂ ବିକ୍ରୟ ଯୋଗୁଁ ସୂକ୍ଷ୍ମ 49.59 କୋଟି ଟଙ୍କା କମ୍ପୃତିର ଆଦାୟ ପାଇଁ ଏସ୍.ଏଫ୍.ସି. ଅଧିନିୟମର ଧାରା 31 ଅନୁଯାୟୀ ମାମଲା ରୁଜୁ କରିବାରେ ବିଫଳ ହୋଇଥିଲା।

(ଅଧ୍ୟାୟ 2.3)

ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ପାନୀୟ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍ ଦ୍ୱାରା ରାଜ୍ୟ ଅବକାରୀ ନୀତିର କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଏବଂ ଭାରତ ତିଆରି ବିଦେଶୀ ମଦ, ବିଅର ଓ ଦେଶୀ ମଦର ବିକ୍ଷଣନ

ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ପାନୀୟ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍ ଏକମାତ୍ର ବିଶେଷ ଅଧିକାର ପ୍ରାପ୍ତ ସଂସ୍ଥା ହୋଇଥିବାରୁ ରାଜ୍ୟରେ ଆଇ.ଏମ୍.ଏଫ୍.ଏଲ୍., ବିଅର ଏବଂ ଦେଶୀ ମଦର ପାଇକାରୀ ବ୍ୟବସାୟ ଏବଂ ବ୍ୟବସାୟ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରିବାର ଥିଲା । ତେଣୁ ଏହା ପ୍ରତି ପ୍ରଭୁତ୍ୱ ରାଜ୍ୟ ଅବକାରୀ ନୀତି କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ କରିବାକୁ କମ୍ପାନୀ ଦାୟୀ ଥିଲା । ଏହା ପାଇଁ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରାଧାର୍ଯ୍ୟ ଅବକାରୀ ରାଜସ୍ୱ ଲକ୍ଷ୍ୟ ପ୍ରାପ୍ତିରେ ଏହା ବିଫଳ ହୋଇଥିଲା । କମ୍ପାନୀର କାର୍ଯ୍ୟ ସଂପାଦନ ମଧ୍ୟ ରତ୍ନାକର ନୀତି ନିର୍ଦ୍ଧାରଣରେ ବିଳମ୍ବତା ଏବଂ ପାନୀୟର ଅନୁପଯୁକ୍ତ ମୂଲ୍ୟ ଧାର୍ଯ୍ୟ ଯୋଗୁଁ ସରକାରଙ୍କର କ୍ଷତି ହୋଇଥିଲା । ପାନୀୟର ବିଳମ୍ବିତ ତଥା ଅନୁପଯୁକ୍ତ ସର୍ବୋଚ୍ଚ ଖୁରୁରା ମୂଲ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ଖୁରୁରା ବ୍ୟବସାୟକୁ ଅହେତୁକ ସୁବିଧା ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲା ।

ଦେଖାଯାଇଥିବା କେତେକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଘଟଣା ନିମ୍ନରେ ଦର୍ଶାଯାଇଛି:

- ପ୍ରବେଶକର ବିଚାରକୁ ନ ନେବା ଏବଂ ଅର୍ପଣାଦରର ବିଳମ୍ବିତ ବୃଦ୍ଧି/ବୃଦ୍ଧି ନ କରିବା ଯୋଗୁଁ କଂପାନୀ ଆୟ ଏବଂ ସରକାରୀ ରଜସ୍ୱରେ 3.98 କୋଟି ଟଙ୍କାର କମ୍ ଆଦାୟ ହେଲା ।
- ଅନୁପଯୁକ୍ତ ଏମ୍.ଆର୍.ପି. ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଦ୍ୱାରା ଖୁରୁରା ବିକ୍ରେତାମାନଙ୍କୁ 36 କୋଟି ଟଙ୍କାର ଅନୁଚିତ ଅନୁଗ୍ରହ ହେଲା ।
- ନିର୍ଗମ ଦାମ ସ୍ଥିରୀକରଣରେ ଅନୁପଯୁକ୍ତ ନିମ୍ନ ଦରର ଅବକାରୀ ଶୁଳ୍କର ପ୍ରୟୋଗ ଯୋଗୁଁ କଂପାନୀ ଆୟରେ 0.42 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଏବଂ ସରକାରୀ ରଜସ୍ୱ 3.50 କୋଟି ଟଙ୍କା କମ୍ ହୋଇଥିଲା ।
- କଂପାନୀ ଏବଂ ସରକାରଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସମନ୍ୱୟର ଅଭାବ, ତଥା ପାନୀୟର ରତ୍ନାକର ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ନୀତିର ଅନୁପସ୍ଥିତି ଯୋଗୁଁ ସରକାରୀ ରାଜସ୍ୱ ଏବଂ କଂପାନୀ ଆୟରେ 2.83 କୋଟି ଟଙ୍କାର କ୍ଷତି ହେଲା ।

(ଅଧ୍ୟାୟ 2.4)

ଓଡ଼ିଶା ଶକ୍ତି ଉତ୍ପାଦନ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍‌ର ଅନୁଷ୍ଠାନ ସମ୍ପର୍କ ପରିଚଳନାର କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ

କମ୍ପାନୀର ବିଭିନ୍ନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର କମ୍ପ୍ୟୁଟରୀକରଣ ଅନୁପଯୁକ୍ତ ବ୍ୟବସାୟିକ ନକସା ଏବଂ ସଂକଳନର ଅସୁବିଧା ଭୋଗ କରିଥିଲା ଯାହା ପଛତର କାର୍ଯ୍ୟକାରୀତା ନିଶ୍ଚିତ କରିବା ପାଇଁ ଅପରିହାର୍ଯ୍ୟ ଥିଲା । ବିଶେଷତଃ କମ୍ ସଂଖ୍ୟକ ବ୍ୟବହାରକାରୀ ଅନୁଜ୍ଞାପତ୍ର ଯୋଗୁଁ ପଛତର ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ପ୍ରବେଶ ସୁବିଧା ନଥିଲା ଯାହାକି ବ୍ୟବହାରକାରୀଙ୍କୁ ଦାୟିତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ କରିପାରି ନଥିଲା । ଏହା ଫଳରେ ପଛତର ଏକ ନିର୍ଭର ଯୋଗ୍ୟ ପରିଚାଳନା ସୂଚନା ପଛତର ଭଳି କାର୍ଯ୍ୟ ନକରି ଅସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ତଥ୍ୟ ସହିତ ବିଦ୍ୟମାନ ଥିଲା ।

ଦେଖାଯାଇଥିବା କେତେକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଘଟଣା ନିମ୍ନରେ ଦର୍ଶାଯାଇଛି:

- ପଛତର ଠିକ୍ ଭାବରେ ପରିଚଳିତ ହୋଇନଥିବାରୁ ଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱମୂଳକ ତଥ୍ୟ ଉତ୍ପନ୍ନ ହୋଇଥିଲା ।
- ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ନିବେଶ ଓ ବିଧିମାନିତା ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଅଭାବ କାରଣରୁ ତଥ୍ୟ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣତାର ଅଭାବ ଏବଂ ଭୁଲ୍ ପରିଚାଳନା ସୂଚନା ପଛତର ଦେଖାଯାଇଥିଲା ।
- ପଛତରରେ ମିଳୁଥିବା ସୁବିଧାର ଉପଯୋଗିତାକୁ କଂପାନୀ ଅନେକ୍ଷଣ କରି ନ ଥିଲା ।

(ଅଧ୍ୟାୟ 2.5)

3. ସଂପାଦନା ସମାକ୍ଷାର ମନ୍ତବ୍ୟ

ଏହି ପ୍ରତିବେଦନରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହୋଇଥିବା ସମାକ୍ଷା ମନ୍ତବ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ପି.ଏସ୍.ସ୍.ଗୁଡ଼ିକର ପରିଷ୍କଳନାଗତ ତୃତୀ ଗୁଡ଼ିକ ଦର୍ଶାଇଛି ଯାହାର ପରିଣାମରେ ଗୁରୁତର ଆର୍ଥିକ ପ୍ରଭାବ ପଡ଼ିଥିଲା। ଦର୍ଶାଯାଇ ଥିବା ଅନିୟମିତତା ଗୁଡ଼ିକ ମୁଖ୍ୟତଃ ନିମ୍ନ ପ୍ରକାରର ଥିଲା:

କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରଦାନରେ ଅନାୟମିତତା, ଖଣିଜ ପଥର ବିକ୍ରୟ ପାଇଁ ବିତରବିହୀନ ନିଷ୍ପତ୍ତି, ଭଡା ଅନାଦେୟ, ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣା ଖର୍ଚ୍ଚର କମ୍ ଆଦାୟ, ଉଚ୍ଚମାନର ଖଣିଜ ପଦାର୍ଥକୁ ନିମ୍ନମାନ ଭାବରେ ବିକ୍ରୟ ଏବଂ ସଠିକ୍ ବୋର୍ଡ଼େଇ ନ କରିବା ସହିତ ଫଳପ୍ରଦ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣର ଅଭାବ ଯୋଗୁଁ ଛଅଟି ଘଟଣାରେ 30.52 କୋଟି ଟଙ୍କାର ରାଜସ୍ୱ କ୍ଷତି ହେଲା।

(ଅନୁକ୍ଷେପ 3.1, 3.7, 3.10, 3.12, 3.18 ଏବଂ 3.20)

କ୍ଷତିଜନିତ ଦେୟ ଧାର୍ଯ୍ୟ ନକରିବା, ପରିବହନ ଦରର ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱମୁଖୀ ସଂଶୋଧନ, ଶିକ୍ଷା ରଣ ପ୍ରାପ୍ତ ନକରିବା, ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣା ଖର୍ଚ୍ଚ ଆଦାୟ ନକରିବା ଏବଂ କଞ୍ଚା ମିଲରୁମାନଙ୍କଠାରୁ ଧାରଣା ଖର୍ଚ୍ଚ ଅସୁଲି ନକରିବା ଯୋଗୁଁ ପାଞ୍ଚଟି ଘଟଣାରେ ଠିକାଦାର ଏବଂ ମହକିଲ ମାନଙ୍କୁ 8.95 କୋଟି ଟଙ୍କାର ଅହତୁକ ଅନୁଗ୍ରହ ଦିଆଯାଇ ଥିଲା।

(ଅନୁକ୍ଷେପ 3.3, 3.8, 3.11, 3.13 ଏବଂ 3.16)

ଗ୍ୟାରେଣ୍ଟି କମିଶନ୍, କ୍ଷତିପୂରଣ ପ୍ରଦାନ ଏବଂ ଜଳ କର ପ୍ରଦାନ ବାବଦରେ ତିନିଟି ଘଟଣାରେ 14.47 କୋଟି ଟଙ୍କାର ପରିହାର୍ଯ୍ୟ ବ୍ୟୟ ହୋଇଥିଲା।

(ଅନୁକ୍ଷେପ 3.2, 3.6 ଏବଂ 3.14)

ସେବା ଶୁଳ୍କ ଏବଂ ସୁଧର ଅତିରିକ୍ତ ପ୍ରତିପୂରଣ/ଅନାଦେୟ ଯୋଗୁଁ ଦୁଇଟି ଘଟଣାରେ 3.35 କୋଟି ଟଙ୍କା କ୍ଷତି ହେଲା ଏବଂ ଗୋଟିଏ ଘଟଣାରେ ଅତିରିକ୍ତ ମନ୍ତବ୍ୟ ଯୋଗୁଁ 0.50 କୋଟି ଟଙ୍କା ଆଦାୟ ହୋଇଥିଲା।

(ଅନୁକ୍ଷେପ 3.4, 3.9 ଏବଂ 3.19)

ସରକାରଙ୍କ ମାର୍ଗଦର୍ଶିକାର ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ କରି ପାଣ୍ଠି ବିନିଯୋଗ କରିବା ଏବଂ ନଥିଗତ ପ୍ରମାଣ ପତ୍ରର ଅଭାବ ଏବଂ ବିତରଣ ପର ଅନୁଧ୍ୟାବନ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ନଥିବାରୁ ଦୁଇଟି ଘଟଣାରେ 5.08 କୋଟି ଟଙ୍କା ଅନାଦେୟ ରହିଲା।

(ଅନୁକ୍ଷେପ 3.15 ଏବଂ 3.17)

ଗୋଟିଏ ଘଟଣାରେ ପାଣ୍ଠିର ନିଷ୍ଠଳ ବିନିଯୋଗ ପରିଣାମରେ 91 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ମୂଲ୍ୟ ବୃଦ୍ଧି ବ୍ୟତୀତ 44.71 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ସୁଧ ହାନି ହେଲା।

(ଅନୁକ୍ଷେପ 3.5)

କେତେକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ସମାକ୍ଷା ମନ୍ତବ୍ୟର ସାରମର୍ମ ନିମ୍ନରେ ଦିଆଗଲା:

ଓଡ଼ିଶା ଜଳ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍‌ର ସରକାରଙ୍କର ନିର୍ଦ୍ଦେଶନାମା ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରାଥମିକ ଉପକରଣ ଉତ୍ପାଦକଙ୍କୁ କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରଦାନ କରିବାରେ ବିଫଳତା ଯୋଗୁଁ ଭାରତ ଭାରି ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଲିମିଟେଡ୍ ଠାରୁ 48.43 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର କ୍ଷତି ଜନିତ ଦେୟ ଅସୁଲି କରିବାରେ ଶିଥିଳତା ବ୍ୟତୀତ 21.06 କୋଟି ଟଙ୍କାର ପରିହାର୍ଯ୍ୟ କ୍ଷତି ହୋଇଥିଲା।

(ଅନୁକ୍ଷେପ 3.1)

ଓଡ଼ିଶା ଜଳ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍ ସମସ୍ତାନ୍ତରାଳୀୟ ପରିଶୋଧ କରିଥିବା ରଣ ପାଇଁ ସରକାରୀ ଗ୍ୟାରେଣ୍ଟି ହ୍ରାସ କରିବାରେ ବିଫଳ ହେବାରୁ ଗ୍ୟାରେଣ୍ଟି କମିଶନ୍ ବାବଦରେ 7.46 କୋଟି ଟଙ୍କା ପରିହାର୍ଯ୍ୟ ବ୍ୟୟ ହୋଇଥିଲା ।

(ଅନୁକ୍ଷେପ 3.2)

ଓଡ଼ିଶା ଜଳ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍ ପରିଚାଳନା କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ଠିକ୍ ସମୟରେ କ୍ଷତି ଜନିତ ଦେୟ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରିବାରେ ବିଫଳତା ହେବାରୁ 5.46 କୋଟି ଟଙ୍କା ଅନାଦେୟ ରହିଥିଲା ।

(ଅନୁକ୍ଷେପ 3.3)

କାରଖାନାର କ୍ଷମତା ଥିବା ସତ୍ତ୍ୱେ ଉନ୍ନତିକରଣ ବିନା ନିମ୍ନମାନର କ୍ରୋମ ପଥର ବିକ୍ରୟ କରିବାକୁ ଓଡ଼ିଶା ଶିଳ୍ପ ଉନ୍ନୟନ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍ ବିଭିନ୍ନ ବିହୀନ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବା ଯୋଗୁ କମ୍ପାନୀ 5.40 କୋଟି ଟଙ୍କାର ଅତିରିକ୍ତ ରାଜସ୍ୱ ଅର୍ଜନରୁ ବଞ୍ଚିତ ହେଲା ।

(ଅନୁକ୍ଷେପ 3.7)

ଓଡ଼ିଶା ଶକ୍ତି ସଂରକ୍ଷଣ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍ ଦ୍ୱାରା ସେବା ଶୁଳ୍କ ପ୍ରଦାନରେ ବିଳମ୍ବ ଏବଂ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ ଖର୍ଚ୍ଚ ସହିତ ଗ୍ରାହକମାନଙ୍କଠାରୁ ସେବା ଶୁଳ୍କ ଦାବି କରିବାରେ ବିଫଳତା ପାଇଁ 0.40 କୋଟି ଟଙ୍କା ପରିହାର୍ଯ୍ୟ ସୁଧ ପ୍ରଦାନ ହେଲା ଏବଂ 1.54 କୋଟି ଟଙ୍କାର ସେବା ଶୁଳ୍କ ଅନାଦେୟ ରହିଲା ।

(ଅନୁକ୍ଷେପ 3.9)

ଓଡ଼ିଶା ଗ୍ରାମ୍ୟ ଗୃହ ନିର୍ମାଣ ଓ ଉନ୍ନୟନ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍ ଦ୍ୱାରା ସରକାରଙ୍କ ମାର୍ଗଦର୍ଶୀକାର ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ କରି ପାଣ୍ଠି ବିନିଯୋଗ କରିବା ଏବଂ ଫଳପ୍ରସ୍ତ ଅନୁଧ୍ୟାବନର ଅଭାବ ଯୋଗୁ 2.63 କୋଟି ଟଙ୍କା ଅନାଦେୟ ରହିଲା ।

(ଅନୁକ୍ଷେପ 3.15)

ଅଧ୍ୟାୟ I

1. ସରକାରୀ କମ୍ପାନୀ ଏବଂ ବୈଧାନିକ ନିଗମ ଗୁଡ଼ିକ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ସାଧାରଣ ଦୃଷ୍ଟି

ଉପକ୍ରମଣିକା

1.1 ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ନିୟନ୍ତ୍ରଣରେ 31 ମାର୍ଚ୍ଚ 2008 ରେ 60 ଟି ସରକାରୀ କମ୍ପାନୀ (29 ଟି କାର୍ଯ୍ୟରତ କମ୍ପାନୀ ଓ 31 ଟି ନିଷ୍ପତ୍ତ କମ୍ପାନୀ*) ଓ ତିନିଟି ବୈଧାନିକ ନିଗମ ଥିବା ସ୍ଥଳେ 31 ମାର୍ଚ୍ଚ 2007 ସୁଦ୍ଧା 61 ଟି ସରକାରୀ କମ୍ପାନୀ (29 ଟି କାର୍ଯ୍ୟରତ ଏବଂ 32 ଟି ନିଷ୍ପତ୍ତ) ଏବଂ ତିନିଟି ବୈଧାନିକ ନିଗମ ଥିଲା। ଏହି ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ଗୋଟିଏ କମ୍ପାନୀ (ଓରିଜେମ୍ ଲିମିଟେଡ୍) ଘରୋଇକରଣ ହୋଇଥିଲା। ସରକାରୀ କମ୍ପାନୀ ଗୁଡ଼ିକର (କମ୍ପାନୀ ଅଧିନିୟମ, 1956 ର 617 ଧାରା ଅନୁସାରେ) ହିସାବର ସମୀକ୍ଷା କମ୍ପାନୀ ଅଧିନିୟମ, 1956 ର 619(2) ଧାରାର ପ୍ରାବଧାନ ଅନୁସାରେ ଭାରତର ମହାଲେଖାନିୟନ୍ତ୍ରକ ତଥା ମହାସମୀକ୍ଷକଙ୍କ (ସି.ଏ.ଜି.) ଦ୍ୱାରା ନିୟୁତ୍ତ ବୈଧାନିକ ସମୀକ୍ଷକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଏ। କମ୍ପାନୀ ଅଧିନିୟମ 1956 ର 619 ଧାରା ଅନୁସାରେ ଏହି ହିସାବ ଗୁଡ଼ିକର ଅନୁପୂରକ ସମୀକ୍ଷା ମଧ୍ୟ ସି.ଏ.ଜି.ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଏ। ବୈଧାନିକ ନିଗମଗୁଡ଼ିକର ସମୀକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥା ନିମ୍ନରେ ଦର୍ଶାଯାଇଛି:

କ୍ରମିକ ସଂଖ୍ୟା	ନିଗମର ନାମ	ସି.ଏ.ଜି.ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସମୀକ୍ଷା ପାଇଁ ପ୍ରାଧିକାର	ସମୀକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥା
1.	ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ସଡ଼କ ପରିବହନ ନିଗମ (ଓ.ଏସ୍.ଆର୍.ଟି.ସି.)	ସଡ଼କ ପରିବହନ ନିଗମ ଅଧିନିୟମ, 1950 ର 33(2) ଧାରା	ସି.ଏ.ଜି.ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏକମାତ୍ର ସମୀକ୍ଷା
2.	ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ଅର୍ଥ ନିଗମ (ଓ.ଏସ୍.ଏଫ୍.ସି.)	ରାଜ୍ୟ ଅର୍ଥ ନିଗମ ଅଧିନିୟମ, 1951 ର 37(6) ଧାରା	ଚାଟାଉଁ ଆକାଉଣ୍ଟାଣ୍ଟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସମୀକ୍ଷା ଏବଂ ସି.ଏ.ଜି.ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅନୁପୂରକ ସମୀକ୍ଷା
3.	ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ପଣ୍ୟାଗାର ନିଗମ (ଓ.ଏସ୍.ଡବ୍ଲ୍ୟୁ.ସି.)	ରାଜ୍ୟ ପଣ୍ୟାଗାର ନିଗମ ଅଧିନିୟମ, 1962 ର 31(8) ଧାରା	ଚାଟାଉଁ ଆକାଉଣ୍ଟାଣ୍ଟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସମୀକ୍ଷା ଏବଂ ସି.ଏ.ଜି.ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅନୁପୂରକ ସମୀକ୍ଷା

କାର୍ଯ୍ୟରତ ସରକାରୀ ଉଦ୍ୟୋଗ ସମୂହ (ପି.ଏସ୍.ୟୁ.)

କାର୍ଯ୍ୟରତ ସରକାରୀ ଉଦ୍ୟୋଗଗୁଡ଼ିକରେ ପୁଞ୍ଜିନିବେଶ

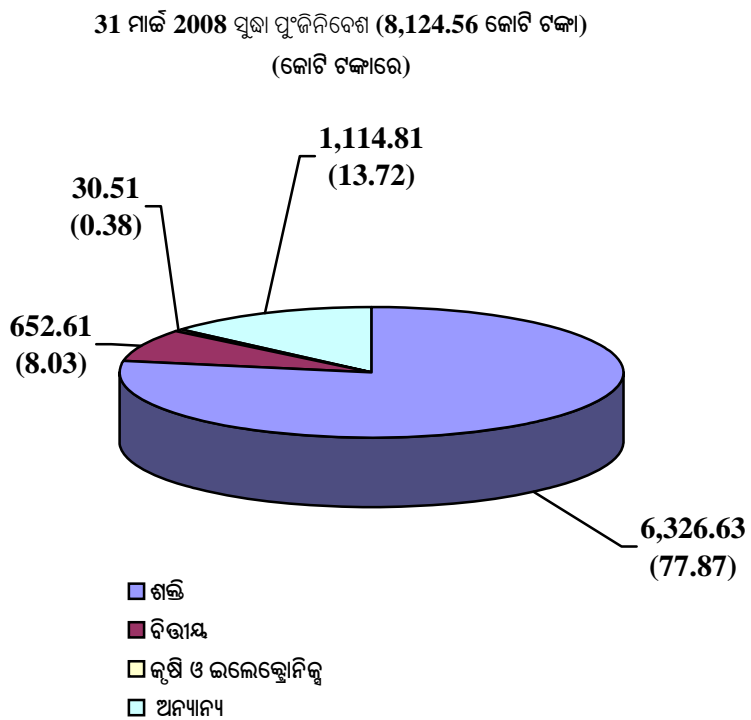
1.2 କାର୍ଯ୍ୟରତ 32 ଟି ସରକାରୀ ଉଦ୍ୟୋଗରେ (29 ଟି ସରକାରୀ କମ୍ପାନୀ ଏବଂ ତିନିଟି ବୈଧାନିକ ନିଗମ) 31 ମାର୍ଚ୍ଚ 2008 ସୁଦ୍ଧା ସମୁଦାୟ 8,124.56[#] କୋଟି ଟଙ୍କା (ଅଂଶଧନ: 2,254.39 କୋଟି ଟଙ୍କା ଏବଂ ଦୀର୍ଘ ମିଆଦୀ ରକ୍ଷା: 5,870.17[†] କୋଟି ଟଙ୍କା) ପୁଞ୍ଜିନିବେଶ କରାଯାଇଥିବା ସ୍ଥଳେ 31 ମାର୍ଚ୍ଚ 2007 ସୁଦ୍ଧା 32 ଟି ସରକାରୀ ଉଦ୍ୟୋଗରେ (29 ସରକାରୀ କମ୍ପାନୀ ଏବଂ ତିନିଟି ବୈଧାନିକ ନିଗମ) ପୁଞ୍ଜିନିବେଶ 9,398.67 କୋଟି

* ଯେଉଁ କମ୍ପାନୀ/ନିଗମ ଗୁଡ଼ିକ ସମାପନ/ବନ୍ଦ/ମିଶ୍ରଣ ପ୍ରଭୃତି ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ଅଛନ୍ତି ସେଗୁଡ଼ିକ ନିଷ୍ପତ୍ତ କମ୍ପାନୀ/ନିଗମ ଅଟନ୍ତି।
[#] ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ପୁଞ୍ଜିନିବେଶ 4,640.02 କୋଟି ଟଙ୍କା ଥିଲା (ଅନ୍ୟାନ୍ୟ: 3,484.54 କୋଟି ଟଙ୍କା)। ଆର୍ଥିକ ହିସାବ ଅନୁଯାୟୀ ଏହି ରାଶି 3,205.97 କୋଟି ଟଙ୍କା ଥିଲା। ଉଭୟ ରାଶିର ତାରତମ୍ୟର ମିଳାମିଶା କାର୍ଯ୍ୟ ଗଲିଅଛି।
[†] ଅନୁକ୍ଷେପ 1.2, 1.3, 1.4 ଓ 1.5 ରେ ଲିଖିତ ଦୀର୍ଘ ମିଆଦୀ ରକ୍ଷାରେ ସେହି ରକ୍ଷା ଉପରେ ଉପାର୍ଜିତ ଦେୟ ସୁଧ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ନୁହେଁ।

ଟଙ୍କା (ଅଂଶଧନ: 1,973.40 କୋଟି ଟଙ୍କା ଏବଂ ଦୀର୍ଘ ମିଆଦୀ ରଣ: 7,425.27 କୋଟି ଟଙ୍କା) ଥିଲା। କାର୍ଯ୍ୟରତ କମ୍ପାନୀ ଗୁଡ଼ିକରେ ହୋଇଥିବା ପୁଞ୍ଜିନିବେଶର ବିଶ୍ଳେଷଣ ନିମ୍ନଲିଖିତ ଅନୁକ୍ଷେପ ଗୁଡ଼ିକରେ ଦିଆଯାଇଛି ।

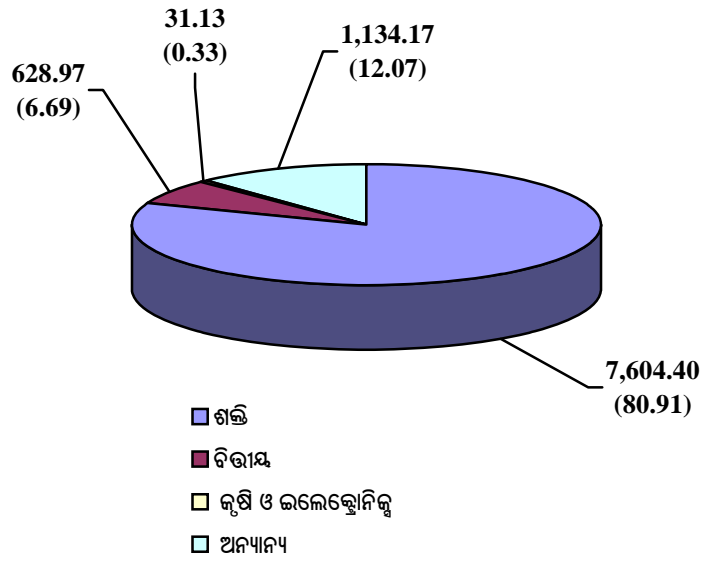
କାର୍ଯ୍ୟରତ ସରକାରୀ କମ୍ପାନୀ ଓ ବୈଧାନିକ ନିଗମଗୁଡ଼ିକରେ କ୍ଷେତ୍ରାନ୍ତରାୟୀ ପୁଞ୍ଜିନିବେଶ

1.3 କାର୍ଯ୍ୟରତ ସରକାରୀ କମ୍ପାନୀ ଓ ବୈଧାନିକ ନିଗମଗୁଡ଼ିକରେ 31 ମାର୍ଚ୍ଚ 2008 ଓ 31 ମାର୍ଚ୍ଚ 2007 ଶେଷ ସୁଦ୍ଧା କ୍ଷେତ୍ରାନ୍ତରାୟୀ ପୁଞ୍ଜିନିବେଶ (ଅଂଶଧନ ଓ ଦୀର୍ଘ ମିଆଦୀ ରଣ) ଏବଂ ତାହାର ପ୍ରତିଶତର ବୃଦ୍ଧ ଲେଖା ନିମ୍ନରେ ସୂଚିତ ହୋଇଛି:

(ବକ୍ଷନୀରେ ଥିବା ସଂଖ୍ୟା ଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରତିଶତ ମୂଲ୍ୟ ସୂଚୀତ କରନ୍ତି)

31 ମାର୍ଚ୍ଚ 2007 ସୁଦ୍ଧା ପୁଞ୍ଜିନିବେଶ (9,398.67 କୋଟି ଟଙ୍କା)
(କୋଟି ଟଙ୍କାରେ)

(ବନ୍ଧନରେ ଥିବା ସଂଖ୍ୟା ଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରତିଶତ ମୂଲ୍ୟ ସୂଚୀତ କରନ୍ତି)

କାର୍ଯ୍ୟରତ କମ୍ପାନୀ ସମୂହ

1.4 ମାର୍ଚ୍ଚ 2007 ଏବଂ ମାର୍ଚ୍ଚ 2008 ଶେଷ ସୁଦ୍ଧା କାର୍ଯ୍ୟରତ କମ୍ପାନୀ ଗୁଡ଼ିକରେ ମୋଟ ପୁଞ୍ଜିନିବେଶ ନିମ୍ନରେ ଦିଆଯାଇଛି :

(ପରିମାଣ: କୋଟି ଟଙ୍କାରେ)

ବର୍ଷ	କମ୍ପାନୀ ସଂଖ୍ୟା	ଅଂଶଧନ	ଅଂଶଧନ ପାଇଁ ଆବେଦିତ ଅର୍ଥ	ଦୀର୍ଘ ମିଆଦୀ ରଣ	ମୋଟ
2006-07	29	1,745.74	--	6,952.41	8,698.15
2007-08	29	1,745.74	--	5,646.85	7,392.59

ମୁଖ୍ୟତଃ ଶକ୍ତି କ୍ଷେତ୍ରରେ, ବିଭାଗ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏବଂ ଓଡ଼ିଶା ଶିଳ୍ପ ଉନ୍ନୟନ ନିଗମରେ ସରକାରୀ କମ୍ପାନୀଗୁଡ଼ିକର ଦୀର୍ଘ ମିଆଦୀ ରଣ ଗୁଡ଼ିକରେ ହ୍ରାସ ଫଳରେ 2007-08 ବର୍ଷରେ ପୁଞ୍ଜିନିବେଶରେ ହ୍ରାସ ହୋଇଥିଲା ।

କାର୍ଯ୍ୟରତ ସରକାରୀ କମ୍ପାନୀଗୁଡ଼ିକରେ ସାଧାରଣ ଅଂଶଧନ ଓ ରଣ ଆକାରରେ ପୁଞ୍ଜିନିବେଶର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ବିବରଣୀ ପରିଶିଷ୍ଟ 1 ରେ ଦିଆଯାଇଛି ।

କାର୍ଯ୍ୟରତ ସରକାରୀ କମ୍ପାନୀ ଗୁଡ଼ିକରେ 31 ମାର୍ଚ୍ଚ 2008 ସୁଦ୍ଧା ମୋଟ ପୁଞ୍ଜିନିବେଶରେ ସାଧାରଣ ଅଂଶଧନ 23.61 ପ୍ରତିଶତ ଏବଂ ରଣ 76.39 ପ୍ରତିଶତ ହୋଇଥିବା ସ୍ତଳେ ତାହା 31 ମାର୍ଚ୍ଚ 2007 ସୁଦ୍ଧା ଯଥାକ୍ରମେ 20.07 ପ୍ରତିଶତ ଏବଂ 79.93 ପ୍ରତିଶତ ଥିଲା ।

କାର୍ଯ୍ୟରତ ବୈଧାନିକ ନିଗମ ସମୂହ

1.5 ମାର୍ଚ୍ଚ 2007 ଓ ମାର୍ଚ୍ଚ 2008 ଶେଷ ସୁଦ୍ଧା ତିନିଟି କାର୍ଯ୍ୟରତ ବୈଧାନିକ ନିଗମରେ ହୋଇଥିବା ମୋଟ ପୁଞ୍ଜିନିବେଶ ନିମ୍ନରେ ଦିଆଗଲା:

(ପରିମାଣ: କୋଟି ଟଙ୍କାରେ)

ନିଗମର ନାମ	2006-07		2007-08	
	ମୂଲ୍ୟନ	ସୂଧ	ମୂଲ୍ୟନ	ସୂଧ
ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ସତକ ପରିବହନ ନିଗମ ^୧	136.49	37.47	146.44	24.86
ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ଅର୍ଥ ନିଗମ	87.57	486.03	358.62	193.04
ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ପଣ୍ୟାଗାର ନିଗମ ^୧	3.60	5.42	3.60	5.42
ମୋଟ	227.66	528.92	508.66	223.32

କାର୍ଯ୍ୟରତ ବୈଧାନିକ ନିଗମଗୁଡ଼ିକରେ ଅଂଶଧନ ଓ ରକ୍ଷା ଆକାରରେ ସରକାରୀ ପୁଞ୍ଜିନିବେଶର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ବିବରଣୀ ପରିଶିଷ୍ଟ 1 ରେ ଦିଆଯାଇଛି ।

କାର୍ଯ୍ୟରତ ବୈଧାନିକ ନିଗମ ଗୁଡ଼ିକରେ 31 ମାର୍ଚ୍ଚ 2008 ସୁଦ୍ଧା ମୋଟ ପୁଞ୍ଜିନିବେଶରେ ସାଧାରଣ ଅଂଶଧନ ଓ ରକ୍ଷାର ଅଂଶ ଯଥାକ୍ରମେ 69.49 ପ୍ରତିଶତ ଓ 30.51 ପ୍ରତିଶତ ଥିଲା ଯାହାକି 31 ମାର୍ଚ୍ଚ 2007 ସୁଦ୍ଧା ଯଥାକ୍ରମେ 30.09 ପ୍ରତିଶତ ଓ 69.91 ପ୍ରତିଶତ ଥିଲା ।

ବଜେଟୀୟ ବ୍ୟୟ, ଅନୁଦାନ/ସର୍ବସିଦ୍ଧି, ଗ୍ୟାରେଣ୍ଟି, ଦେୟ ଛାଡ଼ ଓ ରକ୍ଷାର ଅଂଶଧନକୁ ରୂପାନ୍ତର

1.6 କାର୍ଯ୍ୟରତ ସରକାରୀ କମ୍ପାନୀ ସମୂହ ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟରତ ବୈଧାନିକ ନିଗମଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ବଜେଟୀୟ ବ୍ୟୟ, ଅନୁଦାନ/ସର୍ବସିଦ୍ଧି, ପ୍ରଦତ୍ତ ଗ୍ୟାରେଣ୍ଟି, ଦେୟ ଛାଡ଼ ଏବଂ ରକ୍ଷାକୁ ସାଧାରଣ ଅଂଶଧନରେ ରୂପାନ୍ତର କରିବା ସମନ୍ଵୟ ବିଶଦ ବିବରଣୀ ପରିଶିଷ୍ଟ 1 ଓ 3 ରେ ଦିଆଯାଇଛି ।

ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଠାରୁ କାର୍ଯ୍ୟରତ ସରକାରୀ କମ୍ପାନୀ ଓ କାର୍ଯ୍ୟରତ ବୈଧାନିକ ନିଗମଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ 2005-08 ମଧ୍ୟରେ ବଜେଟୀୟ ବ୍ୟୟ (ସାଧାରଣ ଅଂଶଧନ ଏବଂ ରକ୍ଷା ଆକାରରେ) ଏବଂ ଅନୁଦାନ/ସର୍ବସିଦ୍ଧି ନିମ୍ନରେ ଦିଆଯାଇଛି:

(ପରିମାଣ: କୋଟି ଟଙ୍କାରେ)

	2005-06				2006-07				2007-08			
	କମ୍ପାନୀ		ନିଗମ		କମ୍ପାନୀ		ନିଗମ		କମ୍ପାନୀ		ନିଗମ	
	ସଂଖ୍ୟା	ଫିମ୍ପା	ସଂଖ୍ୟା	ଫିମ୍ପା	ସଂଖ୍ୟା	ଫିମ୍ପା	ସଂଖ୍ୟା	ଫିମ୍ପା	ସଂଖ୍ୟା	ଫିମ୍ପା	ସଂଖ୍ୟା	ଫିମ୍ପା
ବଜେଟରୁ ଅଂଶଧନ ବାବଦ ଖର୍ଚ୍ଚ	1	7.21	--	--	--	--	--	--	--	--	1	9.95
ବଜେଟରୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ରକ୍ଷା	--	--	1	12.00	1	122.42	1	111.70	1	56.66	1	18.74
ଅନୁଦାନ	2	0.25	--	--	2	0.84	--	--	1	0.50	--	--
ସର୍ବସିଦ୍ଧି ବାବଦକୁ												
(i) ପ୍ରକଳ୍ପ/କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ/ପରିକଳ୍ପନା	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
(ii) ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସର୍ବସିଦ୍ଧି	3	57.05	2	1.96	4	46.06	2	2.36	4	47.81	2	8.37
ମୋଟ ଖର୍ଚ୍ଚ	5[#]	64.51	2[#]	13.96	6[#]	169.32	2[#]	114.06	6[#]	104.97	2[#]	37.06

^୧ 2007-08ର ପରିମାଣ ସାମୟିକ ଅଟେ ।

[#] ଯେଉଁ କମ୍ପାନୀ/ନିଗମ ଗୁଡ଼ିକ ସେହି ବର୍ଷ ଗୁଡ଼ିକରେ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଠାରୁ ଅଂଶଧନ/ରକ୍ଷା/ଅନୁଦାନ/ସର୍ବସିଦ୍ଧି ପାଇଥିଲେ ତା'ର ପ୍ରକୃତ ସଂଖ୍ୟା ।

ବର୍ଷ ଶେଷରେ ନଅଟି କାର୍ଯ୍ୟରତ କମ୍ପାନୀ (1,606.26 କୋଟି ଟଙ୍କା) ଏବଂ ଗୋଟିଏ ବୈଧାନିକ ନିଗମ (26.97 କୋଟି ଟଙ୍କା)ର ମୋଟ 1,633.23 କୋଟି ଟଙ୍କାର ଗ୍ୟାରେଣ୍ଟି ବାକିଥିଲା । ସାତ⁵ଟି କାର୍ଯ୍ୟରତ କମ୍ପାନୀ ସରକାରଙ୍କୁ ଗ୍ୟାରେଣ୍ଟି କମିସନ୍ ବାବଦରେ ଦେଇଥିବା କିମ୍ବା ଦେବାକୁ ଥିବା ଦେୟର ପରିମାଣ 2007-08 ବର୍ଷରେ 18.26 କୋଟି ଟଙ୍କା ଥିଲା ।

କାର୍ଯ୍ୟରତ ସରକାରୀ ଉଦ୍ୟୋଗଗୁଡ଼ିକ ଦ୍ୱାରା ହିସାବ ରୁଡାନ୍ତ କରିବା

1.7 କମ୍ପାନୀ ଅଧିନିୟମ, 1956 ଅନ୍ତର୍ଗତ 166, 210, 230, 619 ଓ 619-ଖ ଧାରା ତଥା ମହାଲେଖାନିୟମକ୍ତ ତଥା ମହାସମାକ୍ଷକଙ୍କ (କର୍ତ୍ତବ୍ୟ, କ୍ଷମତା ଓ ସେବାର ସର୍ତ୍ତାବଳୀ) ଅଧିନିୟମ, 1971 ଅନ୍ତର୍ଗତ 19 ଧାରା ଅନୁସାରେ କମ୍ପାନୀ ଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ ପାଇଁ ହିସାବ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ ଶେଷର ଛଅ ମାସ ମଧ୍ୟରେ ରୁଡାନ୍ତ କରିବା ଓ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ ଶେଷର ନଅ ମାସ ମଧ୍ୟରେ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ବିଧାନସଭାରେ ଉପସ୍ଥାପନ କରିବା ମଧ୍ୟ ଆବଶ୍ୟକ । ସେହିପରି ବୈଧାନିକ ନିଗମ ଗୁଡ଼ିକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସେମାନଙ୍କର ହିସାବ ରୁଡାନ୍ତ କରିବା, ସମାକ୍ଷା କରାଇବା ଓ ବିଧାନସଭାରେ ଉପସ୍ଥାପନ କରାଇବା ତତ୍ସମ୍ପର୍କିତ ଆଇନ୍ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁସାରେ କରାଯାଏ ।

କାର୍ଯ୍ୟରତ 32 ଟି ସରକାରୀ ଉଦ୍ୟୋଗ (29 ଟି ସରକାରୀ କମ୍ପାନୀ ଓ ତିନିଟି ବୈଧାନିକ ନିଗମ) ମଧ୍ୟରୁ ମାତ୍ର ଦୁଇଟି କମ୍ପାନୀ (ଗ୍ରୀଡ୍‌କୋ ଲିମିଟେଡ୍ ଓ ଓଡିଶା ଜଳ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍) ଏବଂ ଗୋଟିଏ ବୈଧାନିକ ନିଗମ (ଓଡିଶା ରାଜ୍ୟ ଅର୍ଥ ନିଗମ) 30 ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2008 ସୁଦ୍ଧା 2007-08 ବର୍ଷ ପାଇଁ ସେମାନଙ୍କର ହିସାବ ରୁଡାନ୍ତ କରିଥିଲେ । ଅକ୍ଟୋବର 2007 ଠାରୁ ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2008 ମଧ୍ୟରେ 25 ଟି କାର୍ଯ୍ୟରତ ସରକାରୀ କମ୍ପାନୀ ସେମାନଙ୍କର ବିଗତ ବର୍ଷଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ 29 ଟି ହିସାବ ରୁଡାନ୍ତ କରିଥିଲେ ଏବଂ ତିନିଟି ବୈଧାନିକ ନିଗମ ବିଗତ ବର୍ଷଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ ତିନିଟି ହିସାବ ରୁଡାନ୍ତ କରିଥିଲେ ।

କାର୍ଯ୍ୟରତ 27 ଟି ସରକାରୀ କମ୍ପାନୀ ଏବଂ ଦୁଇଟି ବୈଧାନିକ ନିଗମର 30 ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2008 ସୁଦ୍ଧା 62 ଟି ହିସାବ ବର୍ଷକ ଠାରୁ ସାତ ବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବାକି ରହିଥିଲା ଯାହା ନିମ୍ନ ସାରଣୀରେ ଦିଆଯାଇଛି :

କ୍ର.ସଂ.	କାର୍ଯ୍ୟରତ କମ୍ପାନୀ/ନିଗମ ଗୁଡ଼ିକର ସଂଖ୍ୟା		କେଉଁ ବର୍ଷର ହିସାବ ବାକି ରହିଛି	କେତେ ବର୍ଷ ପାଇଁ ହିସାବ ବାକି ରହିଛି	ପରିଶିଷ୍ଟ 2 ର କ୍ରମିକ ସଂଖ୍ୟାର ସୂଚନା	
	ସରକାରୀକମ୍ପାନୀ	ବୈଧାନିକ ନିଗମ			ସରକାରୀ କମ୍ପାନୀ	ବୈଧାନିକ ନିଗମ
1.	1	--	2001-02 2007-08	ରୁ 7	କ-6	--
2.	1	--	2002-03 2007-08	ରୁ 6	କ -29	
3.	1	--	2003-04 2007-08	ରୁ 5	କ -25	--
4.	1	--	2004-05 2007-08	ରୁ 4	କ -1	--
5.	4	--	2005-06 2007-08	ରୁ 3	କ -18, 22, 23 & 26	--
6.	5	2	2006-07 2007-08	ରୁ 2	କ -2,10,11,20 & 21	ଖ-1 ଓ 3
7.	14	--	2007-08	1	କ -3,4,5,7,8,9,12,13, 16,17,19,24,27 & 28	--

⁵ ଦୁଇଟି କମ୍ପାନୀ (ପରିଶିଷ୍ଟ 1 ର କ୍ର.ସଂ.-କ- 1 ଓ 15) କୌଣସି ସୂଚନା ଦେଇ ନଥିବା ସ୍ଥଳେ ଗୋଟିଏ ବୈଧାନିକ ନିଗମ (ପରିଶିଷ୍ଟ 1 ର କ୍ର.ସଂ.-ଖ- 2) କ୍ଷେତ୍ରରେ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଗ୍ୟାରେଣ୍ଟି ଫି ଛାଡ଼ କରାଯାଇଥିଲା ।

ହିସାବ ବାକି ରହିଥିବା ସରକାରୀ ଉଦ୍ୟୋଗ ଗୁଡ଼ିକରେ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା ପୁଞ୍ଜିନିବେଶ

1.7.1 ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଛଅଟି କାର୍ଯ୍ୟରତ କମ୍ପାନୀ, ଦୁଇଟି ବୈଧାନିକ ନିଗମ ଏବଂ ଦୁଇଟି ନିଷ୍ପିନ୍ଧ କମ୍ପାନୀରେ ହିସାବ ରୁଡ଼ାନ୍ତ ହୋଇଥିବା ବର୍ଷ ଗୁଡ଼ିକରେ 331.52 କୋଟି ଟଙ୍କା (ଅଂଶଧନ: 24.71 କୋଟି ଟଙ୍କା, ରକ୍ଷା: 179.07 କୋଟି ଟଙ୍କା ଏବଂ ଅନୁଦାନ/ସର୍ବସିଦ୍ଧି: 127.74 କୋଟି ଟଙ୍କା) ପୁଞ୍ଜିନିବେଶ କରିଥିଲେ ଯାହା ପରିଶିଷ୍ଟ 4 ରେ ଦିଆଯାଇଛି । ହିସାବ ଓ ସେଗୁଡ଼ିକର ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମାକ୍ଷାର ଅଭାବରେ ପୁଞ୍ଜିନିବେଶ ଏବଂ କରାଯାଇଥିବା ଖର୍ଚ୍ଚ ସଠିକ୍ ହିସାବ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହୋଇଥିବା ଏବଂ ନିବେଶିତ ରାଶିର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହାସଲ ହୋଇଥିବା ସ୍ଥିର କରାଯାଇ ପାରିନାହିଁ । ତେଣୁ, ଏହି ସରକାରୀ ଉଦ୍ୟୋଗଗୁଡ଼ିକରେ ସରକାରଙ୍କର ପୁଞ୍ଜିନିବେଶ ରାଜ୍ୟ ବିଧାନ ସଭାର ନିରୀକ୍ଷଣ ବହିଷ୍କୃତ ହୋଇ ରହିଛି । ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ହିସାବଗୁଡ଼ିକର ରୁଡ଼ାନ୍ତ ହେବା ବିଳମ୍ବ ହେବା ଫଳରେ କମ୍ପାନୀ ଅଧିନିୟମ, 1956 ଅନ୍ତର୍ଗତ ପ୍ରାବଧାନଗୁଡ଼ିକର ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ ହେବା ବ୍ୟତୀତ ଦୁର୍ନୀତି ହେବା ଏବଂ ସରକାରୀ ଟଙ୍କାର କ୍ଷରଣ ହେବାର ଆଶଙ୍କା ମଧ୍ୟ ଦେଖାଯାଇ ପାରେ ।

ଏହି ସଭାଗୁଡ଼ିକର କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ତଦାରଖ କରିବା ଏବଂ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସମୟାବଧି ମଧ୍ୟରେ ଏହି ଉଦ୍ୟୋଗଗୁଡ଼ିକ ଦ୍ୱାରା ହିସାବ ରୁଡ଼ାନ୍ତ କରାଯିବା ଏବଂ ଗ୍ରହଣ କରାଯିବା ନିଶ୍ଚିତ କରିବା ପ୍ରଶାସନିକ ବିଭାଗ ଗୁଡ଼ିକର ଦାୟିତ୍ୱ । ଯଦିଓ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରଶାସନିକ ବିଭାଗଗୁଡ଼ିକୁ ଏବଂ ସରକାରୀ ପଦାଧିକାରୀ ମାନଙ୍କୁ ହିସାବ ରୁଡ଼ାନ୍ତ ହେବାରେ ବାକିଥିବା କଥା ଅତିତ୍ ଦ୍ୱାରା ଜଣାଇ ଦିଆଯାଇ ଥିଲା କୌଣସି ପ୍ରତିକାର ମୂଳକ ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇ ନଥିଲା । ଯାହାଫଳରେ ଅତିତ୍ରେ ଏହି ଉଦ୍ୟୋଗ ଗୁଡ଼ିକର ନିର୍ମୂଲ୍ୟ ଆକଳିତ ହୋଇ ପାରିଲା ନାହିଁ ।

କାର୍ଯ୍ୟରତ ସରକାରୀ ଉଦ୍ୟୋଗ ଗୁଡ଼ିକର କାର୍ଯ୍ୟ ପରିଚାଳନାର ପରିଣାମ ଏବଂ ଆର୍ଥିକ ସ୍ଥିତି

1.8 ସର୍ବଶେଷ ରୁଡ଼ାନ୍ତ ହୋଇଥିବା ହିସାବ ଅନୁସାରେ କାର୍ଯ୍ୟରତ ସରକାରୀ ଉଦ୍ୟୋଗ (ସରକାରୀ କମ୍ପାନୀ ଓ ବୈଧାନିକ ନିଗମ) ଗୁଡ଼ିକର ବିଶଦ ଆର୍ଥିକ ପରିଣାମ ପରିଶିଷ୍ଟ 2 ରେ ଦିଆଯାଇଛି । ଏହା ବ୍ୟତୀତ କାର୍ଯ୍ୟରତ ବୈଧାନିକ ନିଗମ ଗୁଡ଼ିକର ହିସାବ ରୁଡ଼ାନ୍ତ ହୋଇଥିବା ସର୍ବଶେଷ ତିନି ବର୍ଷ ପାଇଁ ଆର୍ଥିକ ସ୍ଥିତି ଓ କାର୍ଯ୍ୟ ପରିଚାଳନା ପରିଣାମର ବିବରଣୀ ଯଥାକ୍ରମେ ପରିଶିଷ୍ଟ 5 ଓ 6 ରେ ଦିଆଯାଇଛି ।

ସର୍ବଶେଷ ରୁଡ଼ାନ୍ତ ହୋଇଥିବା ହିସାବ ଅନୁସାରେ 29 ଟି କାର୍ଯ୍ୟରତ ସରକାରୀ କମ୍ପାନୀ ଏବଂ ତିନିଟି କାର୍ଯ୍ୟରତ ବୈଧାନିକ ନିଗମ ମଧ୍ୟରୁ 11 ଟି କମ୍ପାନୀ ସମୁଦାୟ 35.81 କୋଟି ଟଙ୍କା କ୍ଷତି କରିଥିଲେ ଏବଂ 16 ଟି କମ୍ପାନୀ ଏବଂ ତିନିଟି ନିଗମ ଯଥାକ୍ରମେ ମୋଟ 1,313.22 କୋଟି ଟଙ୍କା ଏବଂ 4.53 କୋଟି ଟଙ୍କା ଲାଭ କରିଥିଲେ । ଦୁଇଟି କମ୍ପାନୀ ଯଥା ଓଡ଼ିଶା କୃଷି ପ୍ରୋସ୍ତାହନ ଏବଂ ପୁଞ୍ଜିନିବେଶ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍ ଓ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ଯୋଗାଣ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍, 'ବିନା ଲାଭ କ୍ଷତିରେ' ଗଲେ ।

କାର୍ଯ୍ୟରତ ସରକାରୀ କମ୍ପାନୀ ସମୂହ

ଲାଭ କରିଥିବା କାର୍ଯ୍ୟରତ କମ୍ପାନୀ ସମୂହ ଓ ଲାଭାଂଶ

1.9 କାର୍ଯ୍ୟରତ 29 ଟି ସରକାରୀ କମ୍ପାନୀ ମଧ୍ୟରୁ ଦୁଇଟି[#] କମ୍ପାନୀ 2007-08 ବର୍ଷ ପାଇଁ 30 ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2008 ସୁଦ୍ଧା ସେମାନଙ୍କର ହିସାବ ରୁଡ଼ାନ୍ତ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଯଥାକ୍ରମେ 566.05 କୋଟି ଟଙ୍କା ଏବଂ 121.39 କୋଟି ଟଙ୍କା ଲାଭ କରିଥିଲେ ମାତ୍ର କୌଣସି ଲାଭାଂଶ ଘୋଷଣା କରି ନଥିଲେ ।

ଅବଶିଷ୍ଟ 25 ଟି କମ୍ପାନୀ, ଯେଉଁମାନେ 30 ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2008 ସୁଦ୍ଧା ସେମାନଙ୍କର ବିଗତ ବର୍ଷ ଗୁଡ଼ିକର ହିସାବ ରୁଡ଼ାନ୍ତ କରିଥିଲେ, ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ 13 ଟି କମ୍ପାନୀ ମୋଟ 625.74 କୋଟି ଟଙ୍କା ଲାଭ କରିଥିଲେ । ଏମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ 11 ଟି କମ୍ପାନୀ ଦୁଇ ବା ତତୋର୍ଧିକ ବର୍ଷ ପାଇଁ କ୍ରମାଗତ ଲାଭ କରିଥିଲେ ।

[#] ଗ୍ରୀଡ଼କୋ ଲିମିଟେଡ୍ (ପୂର୍ବନାମ ଓଡ଼ିଶା ଗ୍ରୀଡ଼ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍) ଏବଂ ଓଡ଼ିଶା ଜଳ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍ ।

ବ୍ୟବସାୟିକ, ପ୍ରୋସୁହନକାରୀ ଏବଂ ବ୍ୟବସାୟିକ ଓ ପ୍ରୋସୁହନକାରୀ ସରକାରୀ ଉଦ୍ୟୋଗ ଗୁଡ଼ିକର ଅଂଶଧନ ପାଇଁ ଲାଭାଂଶ ଭାବରେ ପୁଞ୍ଜିନିବେଶ ଉପରେ ପରିମିତ ଆକାରର ପ୍ରତିଫଳ ଯଥାକ୍ରମେ ଛଅ ପ୍ରତିଶତ, ଏକ ପ୍ରତିଶତ ଏବଂ ଚାରି ପ୍ରତିଶତ ହାରରେ ରାଜ୍ୟ ପାଳନ ପାଇଁ ଦଶମ ଅର୍ଥ କମିଶନଙ୍କର ସୁପାରିଶକୁ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଅଗଷ୍ଟ 1996 ରେ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ । ଲାଭ କରୁଥିବା 16 ଟି କମ୍ପାନୀର ସର୍ବଶେଷ ରୂଡ଼ାନ୍ତ ହୋଇଥିବା ହିସାବ ଅନୁସାରେ ଓଡ଼ିଶା ଖଣି ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍ 2006-07 ବର୍ଷ ପାଇଁ 100 କୋଟି ଟଙ୍କା ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ଲାଭାଂଶ ଘୋଷଣା କରିଥିଲା ଯାହା କାର୍ଯ୍ୟରତ କମ୍ପାନୀଗୁଡ଼ିକରେ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ମୋଟ 1,430.38 କୋଟି ଟଙ୍କା ଅଂଶଧନ ନିବେଶର 6.99 ପ୍ରତିଶତ ଭାବେ ହିସାବ କରାଯାଇଥିଲା ।

କ୍ଷତି କରୁଥିବା କାର୍ଯ୍ୟରତ ସରକାରୀ କମ୍ପାନୀ ସମୂହ

1.10 କ୍ଷତି କରୁଥିବା 11 ଟି କାର୍ଯ୍ୟରତ କମ୍ପାନୀ ମଧ୍ୟରୁ ଆଠଟି[#] କମ୍ପାନୀର ମୋଟ କ୍ଷତିର ପରିମାଣ 263.34 କୋଟି ଟଙ୍କା ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ଏହା ସେମାନଙ୍କର ମୋଟ ସମାଦତ୍ତ ପୁଞ୍ଜି 33.97 କୋଟି ଟଙ୍କାର ସାତ ଗୁଣରୁ ବେଶି ହୋଇଥିଲା । ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଏହି କମ୍ପାନୀ ଗୁଡ଼ିକୁ 2007-08 ବର୍ଷରେ କୌଣସି ଆର୍ଥିକ ସାହାଯ୍ୟ ଦେଇ ନଥିଲେ ।

କାର୍ଯ୍ୟରତ ବୈଧାନିକ ନିଗମ ସମୂହ

ଲାଭ କରୁଥିବା ବୈଧାନିକ ନିଗମ ସମୂହ ଏବଂ ଲାଭାଂଶ

1.11 ତିନିଟି କାର୍ଯ୍ୟରତ ବୈଧାନିକ ନିଗମ ମଧ୍ୟରୁ କେବଳ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ଅର୍ଥ ନିଗମ (ଓ.ଏସ୍.ଏଫ୍.ସି.) ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2008 ସୁଦ୍ଧା ଚାହାର 2007-08 ବର୍ଷ ପାଇଁ ହିସାବ ରୂଡ଼ାନ୍ତ କରିଥିଲେ ଏବଂ 1.53 କୋଟି ଟଙ୍କା ଲାଭ କରିଥିଲେ । ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ସଡ଼କ ପରିବହନ ନିଗମ (ଓ.ଏସ୍.ଆର୍.ଟି.ସି.) ଏବଂ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ପଶ୍ୟାଗାର ନିଗମ (ଓ.ଏସ୍.ଡବ୍ଲ୍ୟୁ.ସି.) ଯିଏ ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2008 ସୁଦ୍ଧା ବିଗତ ବର୍ଷ ଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ ସେମାନଙ୍କର ହିସାବ ରୂଡ଼ାନ୍ତ କରିଥିଲେ, ସର୍ବଶେଷ ରୂଡ଼ାନ୍ତ ହୋଇଥିବା ହିସାବ ଅନୁସାରେ 3 କୋଟି ଟଙ୍କା ମୋଟ ଲାଭ କରିଥିଲେ । ଯଦିଓ ଦୁଇଟି ଯାକ କାର୍ଯ୍ୟରତ ବୈଧାନିକ ନିଗମ (ଯଥା: ଓ.ଏସ୍.ଆର୍.ଟି.ସି. ଏବଂ ଓ.ଏସ୍.ଏଫ୍.ସି.) ଯଥାକ୍ରମେ 2.99 କୋଟି ଟଙ୍କା ଏବଂ 1.53 କୋଟି ଟଙ୍କା ଲାଭ କରିଥିଲେ, ସେମାନଙ୍କର ଏକତ୍ରୀକୃତ କ୍ଷତି 231.75 କୋଟି ଟଙ୍କା ଓ 379.38 କୋଟି ଟଙ୍କା ଥିଲା ଯାହାକି ସେମାନଙ୍କର ସମାଦତ୍ତ ପୁଞ୍ଜି 136.49 କୋଟି ଟଙ୍କା ଓ 358.62 କୋଟି ଟଙ୍କା ଠାରୁ ଅଧିକ ଥିଲା ।

କାର୍ଯ୍ୟରତ ବୈଧାନିକ ନିଗମଗୁଡ଼ିକର କର୍ମ ସଂପାଦନ

1.12 ପରିଶିଷ୍ଟ 7 ରେ କାର୍ଯ୍ୟରତ ବୈଧାନିକ ନିଗମର କର୍ମ ସଂପାଦନ ଫଳାଫଳ ଦର୍ଶାଯାଇଛି । ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ସଡ଼କ ପରିବହନ ନିଗମ କ୍ଷେତ୍ରରେ 2005-06 ରେ କିଲୋମିଟର ପିଛା 42 ପଇସା କ୍ଷତି ହୋଇଥିବା ସ୍ଥଳେ 2006-07 ରେ କ୍ଷତିର ପରିମାଣ କିଲୋମିଟର ପିଛା 60 ପଇସାକୁ ବୃଦ୍ଧି ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ପ୍ରଭାବୀ କିଲୋମିଟର ଚଳନା ବୃଦ୍ଧି ଫଳରେ 2007-08 ରେ ଏହା ପୁଣିଥରେ କିଲୋମିଟର ପିଛା 17 ପଇସାକୁ ହ୍ରାସ ପାଇଥିଲା । ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ପଶ୍ୟାଗାର ନିଗମ କ୍ଷେତ୍ରରେ 2005-06 ରେ ଟନ୍ ପିଛା ଲାଭ 10.75 ଟଙ୍କା ଥିଲା ଯାହାକି 2006-07 ରେ 14.82 ଟଙ୍କାକୁ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଥିଲା ଏବଂ 2006-07 ରେ ମୁଖ୍ୟତଃ ହାରାହାରି ଷ୍ଟକ୍ କ୍ଷମତା ଉପଯୋଗ ବୃଦ୍ଧି ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଖର୍ଚ୍ଚରେ ହ୍ରାସ ହେବା ଏବଂ 2007-08 ରେ ହାରାହାରି ଖର୍ଚ୍ଚର ବୃଦ୍ଧି ହେବା ଫଳରେ ଏହା ପୁଣିଥରେ 2007-08 ରେ 11.97 ଟଙ୍କାକୁ ହ୍ରାସ ପାଇଥିଲା ।

[#] ପରିଶିଷ୍ଟ 2ର କ୍ର.ସଂ.-କ- 1,6,7,10,20,22,23 ଓ 29 ।

ବିନିଯୁକ୍ତ ପୁଞ୍ଜିର ପ୍ରତିଫଳ

1.13 କାର୍ଯ୍ୟରତ 29 ଟି କମ୍ପାନୀର ସର୍ବଶେଷ ରୂଡାନ୍ତ କରାଯାଇଥିବା (30 ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2008 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ) ହିସାବ ଅନୁସାରେ ବିନିଯୁକ୍ତ ପୁଞ୍ଜି* 8,884.16 କୋଟି ଟଙ୍କା ଥିଲା ଏବଂ ତାହା ଉପରେ ମୋଟ ପ୍ରତିଫଳ^{୧୧} 1,731.76 କୋଟି ଟଙ୍କା ଥିଲା ଯାହା ବିଗତ ବର୍ଷର (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2007 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ରୂଡାନ୍ତ ହୋଇଥିବା ହିସାବ ଅନୁସାରେ) ମୋଟ ପ୍ରତିଫଳ 952.36 କୋଟି ଟଙ୍କା (11.62 ପ୍ରତିଶତ) ତୁଳନାରେ 19.49 ପ୍ରତିଶତ ଥିଲା । ସେହିପରି, ସର୍ବଶେଷ ରୂଡାନ୍ତ କରାଯାଇଥିବା (30 ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2008 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ) ହିସାବ ଅନୁଯାୟୀ କାର୍ଯ୍ୟରତ ବୈଧାନିକ ନିଗମଗୁଡ଼ିକରେ ବିନିଯୁକ୍ତ ପୁଞ୍ଜି ଏବଂ ତାହା ଉପରେ ମୋଟ ପ୍ରତିଫଳ, ବିଗତ ବର୍ଷର (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2007 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ରୂଡାନ୍ତ କରାଯାଇଥିବା ହିସାବ ଅନୁସାରେ) ମୋଟ ପ୍ରତିଫଳ 19.96 କୋଟି ଟଙ୍କା (4.10 ପ୍ରତିଶତ) ତୁଳନାରେ ଯଥାକ୍ରମେ 550.77 କୋଟି ଟଙ୍କା ଏବଂ 22.68 କୋଟି ଟଙ୍କା (4.12 ପ୍ରତିଶତ) ଥିଲା । **ପରିଶିଷ୍ଟ 2** ରେ କାର୍ଯ୍ୟରତ ସରକାରୀ କମ୍ପାନୀ ସମୂହ ଓ ବୈଧାନିକ ନିଗମଗୁଡ଼ିକରେ ବିନିଯୁକ୍ତ ପୁଞ୍ଜିର ଏବଂ ବିନିଯୁକ୍ତ ପୁଞ୍ଜି ଉପରେ ମୋଟ ପ୍ରତିଫଳର ବିଶଦ ବିବରଣୀ ଦିଆଯାଇଛି ।

ରାଜ୍ୟ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ନିୟମକ ଆୟୋଗ

1.14 ଓଡ଼ିଶା ବିଦ୍ୟୁତ୍ ସଂସ୍କାର ଅଧିନିୟମ, 1995[#] ଅନୁସାରେ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଶୁଳ୍କସୂଚୀ ବିନିୟମ, ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଉତ୍ପାଦନ, ସଂଚରଣ, ଯୋଗାଣ ଓ ବିତରଣ ସମ୍ପର୍କିତ ବିଷୟରେ ପରାମର୍ଶ ଦେବା ଏବଂ ଲାଇସେନ୍ସ ଦେବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଓଡ଼ିଶା ବିଦ୍ୟୁତ୍ ନିୟମକ ଆୟୋଗ (ଆୟୋଗ) 12 ଜୁନ୍ 1996 ରେ ଗଠିତ ହୋଇଥିଲା । ଆୟୋଗ ଗୋଟିଏ ନିଗମ ସଂସ୍ଥା ଅଟେ ଏବଂ ଏହା ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିଯୁକ୍ତ ଜଣେ ଅଧ୍ୟକ୍ଷଙ୍କ ସହିତ ତିନିଜଣ ସଦସ୍ୟଙ୍କୁ ନେଇ ଗଠିତ । ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଅଧିନିୟମ, 2003^୫ ର 104(2) ଧାରା ଅନୁସାରେ ଆୟୋଗର ହିସାବ ସମାକ୍ଷା ଦାୟିତ୍ୱ ସି.ଏ.ଜି.ଙ୍କୁ ନ୍ୟସ୍ତ କରାଯାଇଛି । ଆୟୋଗ ତାହାର କୌଣସି ହିସାବ ସମାକ୍ଷା ପାଇଁ ପ୍ରଦାନ କରି ନଥିଲା ଏବଂ ସେଗୁଡ଼ିକ ଆୟୋଗ ପ୍ରାରମ୍ଭରୁ ବକେୟା ଅଛି ।

ନିଷ୍ପତ୍ତି ସାଧାରଣ ଉଦ୍ୟୋଗ ସମୂହ

ନିଷ୍ପତ୍ତି ସରକାରୀ କମ୍ପାନୀଗୁଡ଼ିକରେ ପୁଞ୍ଜିନିବେଶ

1.15 ନିଷ୍ପତ୍ତି 31 ଟି ସରକାରୀ କମ୍ପାନୀରେ ସମୁଦାୟ ପୁଞ୍ଜିନିବେଶ 31 ମାର୍ଚ୍ଚ 2008 ସୁଦ୍ଧା 140.69^୯ କୋଟି ଟଙ୍କା ଥିଲା (ଅଂଶଧନ: 57.66 କୋଟି ଟଙ୍କା, ଦୀର୍ଘମିଆଦୀ ରଣ: 59.07 କୋଟି ଟଙ୍କା ଏବଂ ଅଂଶଧନ ପାଇଁ ଆବେଦିତ ଅର୍ଥ: 23.96 କୋଟି ଟଙ୍କା) ଯାହାକି 31 ମାର୍ଚ୍ଚ 2007 ସୁଦ୍ଧା 32 ଟି ନିଷ୍ପତ୍ତି କମ୍ପାନୀରେ ସମୁଦାୟ ପୁଞ୍ଜିନିବେଶ 154.71 କୋଟି ଟଙ୍କା (ଅଂଶଧନ: 60.43 କୋଟି ଟଙ୍କା, ଦୀର୍ଘମିଆଦୀ ରଣ: 70.32 କୋଟି ଟଙ୍କା ଏବଂ ଅଂଶଧନ ପାଇଁ ଆବେଦିତ ଅର୍ଥ: 23.96 କୋଟି ଟଙ୍କା) ଥିଲା । ନିଷ୍ପତ୍ତି ସରକାରୀ କମ୍ପାନୀଗୁଡ଼ିକରେ ସାଧାରଣ ଅଂଶଧନ ଓ ରଣ ଆକାରରେ ସରକାରୀ ପୁଞ୍ଜିନିବେଶର ବିଶଦ ବିବରଣୀ **ପରିଶିଷ୍ଟ 1** ରେ ଦିଆଯାଇଛି ।

* ବିନିଯୁକ୍ତ ପୁଞ୍ଜି ଲଗାଣ କମ୍ପାନୀ ଓ ନିଗମ ବ୍ୟତୀତ ଯେଉଁଥିରେ କି ସମାଦର ପୁଞ୍ଜି, ମୁକ୍ତ ସଂରକ୍ଷଣ, ବକ୍ସ, ଜମା ଓ କରଜ (ପୁନଃ ପୁଞ୍ଜି ଲଗାଣ ସହ)ର ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ଓ ଅନ୍ତିମ ଅବଶେଷର ହାରାହାରିକୁ ବିନିଯୁକ୍ତ ପୁଞ୍ଜି କୁହାଯାଏ, ଅନ୍ୟ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏହା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସ୍ଥାୟୀ ଆସ୍ତି (ନିର୍ମାଣାଧୀନ କାର୍ଯ୍ୟ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହୋଇ) ସହ ଚଳନ୍ତି ପୁଞ୍ଜିର ସମଷ୍ଟ ଅଟେ ।

^{୧୧} ବିନିଯୁକ୍ତ ପୁଞ୍ଜି ଉପରେ ମୋଟ ପ୍ରତିଫଳ ହିସାବ କରିବା ପାଇଁ ଲାଭ ଓ କ୍ଷତି ହିସାବରେ ଦେଖାଯାଇଥିବା କରଜ ପାଣ୍ଠି ଉପରେ ସୁଧକୁ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବା ପାଇଁ ମିଶାଯାଏ/କ୍ଷତିକୁ ଫେଡା ଯାଏ ।

[#] ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଅଧିନିୟମ, 2003ର ଧାରା 82(1) ଦ୍ୱାରା ପରିବର୍ତ୍ତିତ ହୋଇଛି ।

^୫ ପୂର୍ବତନ ଓଡ଼ିଶା ବିଦ୍ୟୁତ୍ ସଂସ୍କାର ଅଧିନିୟମ, 1995 ର ଅନୁସୂଚୀ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଅଧିନିୟମ, 2003 ଦ୍ୱାରା ପରିବର୍ତ୍ତିତ ହୋଇଛି ।

^୯ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କର ପୁଞ୍ଜିନିବେଶ 91.04 କୋଟି ଟଙ୍କା (ଅନ୍ୟାନ୍ୟ: 49.65 କୋଟି ଟଙ୍କା) ଥିଲା । ଆର୍ଥିକ ହିସାବ ଅନୁଯାୟୀ 2007-08 ରେ 88.52 କୋଟି ଟଙ୍କା ଥିଲା । ଏହି ପାର୍ଥକ୍ୟର ମିଳାମିଶା କାର୍ଯ୍ୟ ଚାଲିଅଛି ।

ନିଷ୍ପତ୍ତି କମ୍ପାନୀ ଗୁଡ଼ିକର ଶ୍ରେଣୀ ବିଭାଗ ନିମ୍ନଲିଖିତ ପ୍ରକାରରେ କରାଯାଇଛି:

(ପରିମାଣ: କୋଟି ଟଙ୍କାରେ)

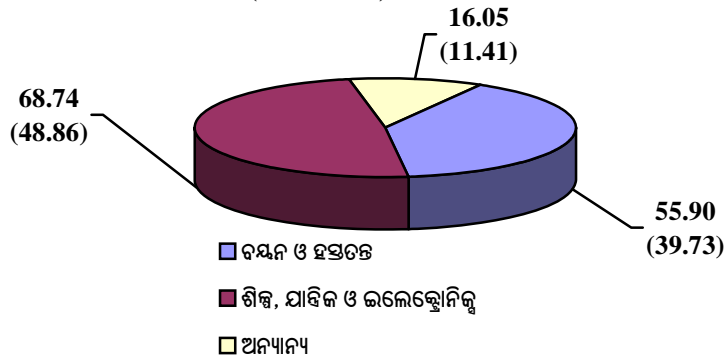
କ୍ର.ସଂ.	ନିଷ୍ପତ୍ତି କମ୍ପାନୀ ଗୁଡ଼ିକର ସ୍ଥିତି	କମ୍ପାନୀ ସଂଖ୍ୟା	ପୁଞ୍ଜିନିବେଶ	
			ଅଂଶଧନ	ଦୀର୍ଘ ମିଆଦୀ ରଣ
1.	ବନ୍ଦ [#]	11	17.50	5.47
2.	ସମାପନ ହେବା ଅବସ୍ଥାରେ [§]	20	64.12	53.60
	ମୋଟ	31	81.62	59.07

ବନ୍ଦ 15 ଟି କମ୍ପାନୀ ମଧ୍ୟରୁ 31 ମାର୍ଚ୍ଚ 2007 ସୁଦ୍ଧା ଚାଲିଥିବା କମ୍ପାନୀ ଯଥା: ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋନିକ୍ସ ଉନ୍ନୟନ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍, କୋଣାର୍କ ଚେଲିଭିଜନ ଲିମିଟେଡ୍, ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ହସ୍ତତନ୍ତ ଉନ୍ନୟନ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍ ଏବଂ କାନ୍ତି ଶର୍ମା ରିଫ୍ରାକ୍ଟୋରିଜ୍ ଲିମିଟେଡ୍ 2007-08 ରେ ସମାପନ ପାଇଁ ଆବେଦନ ପତ୍ର ଦାଖଲ କରିଥିଲେ। ଓରିଜେମ୍ ଲିମିଟେଡ୍ (ଯାହା ସମାପନ ପ୍ରକ୍ରିୟାଧୀନ ଥିଲା) 2007-08 ରେ ଘରୋଇକରଣ ହେଲା।

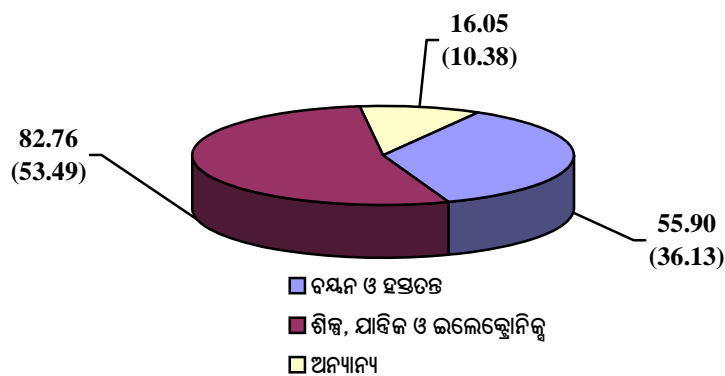
କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାରୀ ନିଷ୍ପତ୍ତି ସରକାରୀ କମ୍ପାନୀ ଗୁଡ଼ିକରେ ପୁଞ୍ଜିନିବେଶ

1.16 ବିଭିନ୍ନ ବିଭାଗରେ 31 ମାର୍ଚ୍ଚ 2008 ଏବଂ 31 ମାର୍ଚ୍ଚ 2007 ଶେଷ ସୁଦ୍ଧା ପୁଞ୍ଜିନିବେଶ (ଅଂଶଧନ ଏବଂ ଦୀର୍ଘମିଆଦୀ ରଣ) ଏବଂ ସେଗୁଡ଼ିକର ପ୍ରତିଶତ ନିମ୍ନସ୍ଥ ବୃତ୍ତଲେଖରେ ସୂଚିତ କରାଯାଇଛି:

31 ମାର୍ଚ୍ଚ 2008 ସୁଦ୍ଧା ପୁଞ୍ଜିନିବେଶ (140.69 କୋଟି ଟଙ୍କା)
(କୋଟି ଟଙ୍କାରେ)

31 ମାର୍ଚ୍ଚ 2007 ସୁଦ୍ଧା ପୁଞ୍ଜିନିବେଶ (154.71 କୋଟି ଟଙ୍କା)
(କୋଟି ଟଙ୍କାରେ)

(ବନ୍ଧନୀରେ ଥିବା ସଂଖ୍ୟା ଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରତିଶତ ସୂଚୀତ କରନ୍ତି)

[#] ପରିଶିଷ୍ଟ 2ର କ୍ର.ସଂ.-ଗ- 1,2,7,10,18,19,21,24,25,29 ଓ 30 ।

[§] ପରିଶିଷ୍ଟ 2ର କ୍ର.ସଂ.-ଗ- 3,4,5,6,8,9,11,12,13,14,15,16,17,20,22,23,26,27,28 ଓ 31। ପରିଶିଷ୍ଟ 2ର କ୍ର.ସଂ.-ଗ- 5,12,13,27 ଓ 28 ରେ ପ୍ରବନ୍ଧ କମ୍ପାନୀ ଗୁଡ଼ିକର ସମାପନ ପାଇଁ ସରକାର ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଇଥିଲେ, ମାତ୍ର କୌଣସି ସମାପକ ନିୟୁତ ହୋଇ ନଥିଲେ।

ଚଳେଇଁ ସମ୍ପର୍କୀୟ ବ୍ୟୟ, ଅନୁଦାନ/ସର୍ବସିଦ୍ଧି, ପ୍ରଦତ୍ତ ଗ୍ୟାରେଣ୍ଟି, ଦେୟ ଛାଡ଼ ଓ ରଣକୁ ସାଧାରଣ ଅଂଶଧନରେ ପରିଣତ କରିବା

1.17 ରାଜ୍ୟ ସରକାର 2007-08 ବର୍ଷରେ ଦୁଇଟି ନିଷ୍ପତ୍ତି କମ୍ପାନୀକୁ 11.46 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଅନୁଦାନ ଦେଇଥିଲେ ଏବଂ ନିଷ୍ପତ୍ତି କମ୍ପାନୀଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରୁ କାହାକୁ ମଧ୍ୟ କୌଣସି ସର୍ବସିଦ୍ଧି ପ୍ରଦାନ କରି ନଥିଲେ। ନିଷ୍ପତ୍ତି କମ୍ପାନୀଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ 2007-08 ରେ କୌଣସି ରଣ ଦେୟ ମଧ୍ୟ ଛାଡ଼ କରାଯାଇ ନଥିଲା।

ନିଷ୍ପତ୍ତି ସରକାରୀ ଉଦ୍ୟୋଗ ଗୁଡ଼ିକର ମୋଟ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ ବ୍ୟୟ

1.18 ନିଷ୍ପତ୍ତି ସରକାରୀ ଉଦ୍ୟୋଗଗୁଡ଼ିକର ମୋଟ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ ବ୍ୟୟର ବର୍ଷ ଓ୍ଵାରି ହିସାବ ଏବଂ 2007-08 ସୁଦ୍ଧା ବିଗତ ତିନି ବର୍ଷରେ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଆର୍ଥିକ ସାହାଯ୍ୟ କରିବାର ଉତ୍ସ ନିମ୍ନରେ ଦିଆଯାଇଛି:

(ପରିମାଣ: କୋଟି ଟଙ୍କାରେ)

ବର୍ଷ	ସରକାରୀ ଉଦ୍ୟୋଗ ଗୁଡ଼ିକର ସଂଖ୍ୟା (ସରକାରୀ କମ୍ପାନୀ)	ମୋଟ ବ୍ୟୟ	ଆର୍ଥିକ ସହାୟତାର ଉତ୍ସ			
			ପୁଞ୍ଜିନିବେଶ/ଆଣ୍ଡିର ବିକ୍ରି	ସରକାରୀ ଆକାରରେ ପ୍ରାପ୍ତ		ଅନ୍ୟାନ୍ୟ
				ରଣ	ଅନୁଦାନ	
2005-06	5 [¥]	0.20	--	--	--	0.20
2006-07	2 [*]	0.35	0.35	--	--	--
2007-08	3 [‡]	0.68	0.11	--	0.11	0.46
ମୋଟ	--	1.23	0.46	--	0.11	0.66

ନିଷ୍ପତ୍ତି ସାଧାରଣ ଉଦ୍ୟୋଗଗୁଡ଼ିକ ଦ୍ଵାରା ରୂପାନ୍ତ କରାଯାଇଥିବା ହିସାବ

1.19 ନିଷ୍ପତ୍ତି 31 ଟି ସରକାରୀ କମ୍ପାନୀ ମଧ୍ୟରୁ 20 ଟି କମ୍ପାନୀ ସମାପନ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ/ସମାପନରେ ଥିଲେ ଏବଂ ଅବଶିଷ୍ଟ 11 ଟି କମ୍ପାନୀ ଅଚଳ ଥିଲେ। ଅଚଳ 11 ଟି କମ୍ପାନୀର ହିସାବ ଏକ ଠାରୁ 37 ବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବାକି ରହିଥିଲା ଯାହା ପରିଶିଷ୍ଟ 2 ରୁ ଜଣାଯାଏ। ଅକ୍ଟୋବର 2007 ରୁ ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2008 ମଧ୍ୟରେ ମାତ୍ର ଗୋଟିଏ ଅଚଳ କମ୍ପାନୀ ଯଥା: କଲିଙ୍ଗ ଷ୍ଟିଲ୍ (ଇଣ୍ଡିଆ) ଲିମିଟେଡ୍ ଏହାର 2007-08 ବର୍ଷ ପାଇଁ ହିସାବ ରୂପାନ୍ତ କରିଥିଲା ଏବଂ ଛଅଟି[#] ନିଷ୍ପତ୍ତି କମ୍ପାନୀ ସେମାନଙ୍କର ବିଗତ ବର୍ଷ ଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ ସାତଟି ହିସାବ ରୂପାନ୍ତ କରିଥିଲେ।

ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଦୁଇଟି ନିଷ୍ପତ୍ତି କମ୍ପାନୀକୁ ସେମାନଙ୍କ ହିସାବ ରୂପାନ୍ତ କରାଯାଇ ନଥିବା ବର୍ଷରେ 11.46 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଅନୁଦାନ ମାଧ୍ୟମରେ ପୁଞ୍ଜିନିବେଶ କଲେ ଯାହା ପରିଶିଷ୍ଟ 4 ରେ ଦର୍ଶାଯାଇଛି।

ନିଷ୍ପତ୍ତି ସରକାରୀ ଉଦ୍ୟୋଗ ଗୁଡ଼ିକରେ ଆର୍ଥିକ ସ୍ଥିତି ଓ ପରିଚ୍ଛନ୍ନନାଗତ ପରିଣାମ

1.20 ରୂପାନ୍ତ କରାଯାଇଥିବା ସର୍ବଶେଷ ହିସାବ ଅନୁସାରେ ନିଷ୍ପତ୍ତି ସରକାରୀ କମ୍ପାନୀଗୁଡ଼ିକର ଆର୍ଥିକ ଫଳାଫଳର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ବିବରଣୀ ପରିଶିଷ୍ଟ 2 ରେ ଦିଆଯାଇଛି।

[¥] ପରିଶିଷ୍ଟ 2ର କ୍ର.ସଂ.-ଗ- 1,8, 25, 30 ଓ 32 ।

^{*} ପରିଶିଷ୍ଟ 2ର କ୍ର.ସଂ.-ଗ- 24 ଓ 25 ।

[‡] ପରିଶିଷ୍ଟ 2ର କ୍ର.ସଂ.-ଗ- 21,23 ଓ 24 ।

[#] ପରିଶିଷ୍ଟ 2ର କ୍ର.ସଂ.-ଗ- 9,10,22,23,24 ଓ 31 ।

ରୂପାନ୍ତ କରାଯାଇଥିବା ସର୍ବଶେଷ ହିସାବ ଅନୁସାରେ 31 ଟି ନିଷ୍ପତ୍ତି ସରକାରୀ କମ୍ପାନୀ ମଧ୍ୟରୁ 14ଟି[@] କମ୍ପାନୀର ସମାଦତ ପୁଞ୍ଜି, ନେଟ୍ ମୂଲ୍ୟ^୧, ନଗଦ ଅର୍ଥ କ୍ଷତି ଏବଂ ଏକତ୍ରୀକୃତ କ୍ଷତିର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ବିବରଣୀ ନିମ୍ନରେ ଦିଆଯାଇଛି ।

(ପରିମାଣ: କୋଟି ଟଙ୍କାରେ)

ସର୍ବଶେଷ ବିବରଣୀ	ସମାଦତ ପୁଞ୍ଜି	ନେଟ୍ ମୂଲ୍ୟ	ନଗଦ କ୍ଷତି	ଏକତ୍ରୀକୃତ କ୍ଷତି
ନିଷ୍ପତ୍ତି କମ୍ପାନୀ	64.74	98.10	25.65	228.02

ବୈଧାନିକ ନିଗମ ଗୁଡ଼ିକର ପୃଥକ୍ ସମୀକ୍ଷା ରିପୋର୍ଟ ଗୁଡ଼ିକୁ ବିଧାନସଭାରେ ଉପସ୍ଥାପନର ସ୍ଥିତି

1.21 ନିମ୍ନ ସାରଣୀରେ ବୈଧାନିକ ନିଗମ ଗୁଡ଼ିକର ହିସାବ ଉପରେ ଭାରତର ମହାଲୋକାଧିକାରୀଙ୍କ ତଥା ମହାସମୀକ୍ଷକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦତ୍ତ ପୃଥକ୍ ସମୀକ୍ଷା ରିପୋର୍ଟ (ଏସ୍.ଏ.ଆର୍.) ଗୁଡ଼ିକର ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବିଧାନସଭାରେ ଉପସ୍ଥାପନର ସ୍ଥିତି ସମ୍ପର୍କରେ ସୂଚନା ଦିଆଯାଇଛି ।

କ୍ର.ସଂ.	ବୈଧାନିକ ନିଗମର ନାମ	କେଉଁ ବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏସ୍.ଏ.ଆର୍. ଗୁଡ଼ିକ ବିଧାନ ସଭାରେ ଉପସ୍ଥାପିତ	କେଉଁ ବର୍ଷ ପାଇଁ ଏସ୍.ଏ.ଆର୍. ଗୁଡ଼ିକ ବିଧାନସଭାରେ ଉପସ୍ଥାପିତ ହୋଇନାହିଁ	
			ଏସ୍.ଏ.ଆର୍. ବର୍ଷ	ସରକାରଙ୍କୁ ପଠାଯାଇଥିବା ତାରିଖ
1	ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ସଡ଼କ ପରିବହନ ନିଗମ (ଓ.ଏସ୍.ଆର୍.ଟି.ସି.)	2005-06	--	--
2	ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ଅର୍ଥ ନିଗମ (ଓ.ଏସ୍.ଏଫ୍.ସି.)	2006-07	ଏସ୍.ଏ.ଆର୍. 2007-08 ପାଇଁ ପ୍ରକ୍ରିୟାଧୀନ ଅଛି ।	
3	ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ପଣ୍ୟାଗାର ନିଗମ (ଓ.ଏସ୍.ଡବ୍ଲ୍ୟୁ.ସି.)	2004-05	2005-06	28 ମାର୍ଚ୍ଚ 2008

ସରକାରୀ ଉଦ୍ୟୋଗ ଗୁଡ଼ିକର ପୁଞ୍ଜି ପ୍ରତ୍ୟାହାର, ଘରୋଇକରଣ ଏବଂ ପୁନର୍ଗଠନ

ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କର ପୁନର୍ଗଠନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ

1.22 ରାଜ୍ୟ ମହାମଣ୍ଡଳ ଅଗଷ୍ଟ 1996 ରେ 34 ଟି ସରକାରୀ ସଂସ୍ଥାର (ପି.ଏସ୍.ଇ.) ପୁଞ୍ଜିପ୍ରତ୍ୟାହାର/ଘରୋଇକରଣ/ପୁନର୍ଗଠନ/ସମାପନ ପାଇଁ ଗଠିତ (ଅକ୍ଟୋବର 1995) କ୍ୟାବିନେଟ୍ ସର୍ବ କମିଟିର ସୁପାରିଶକୁ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ଘରୋଇ ନିବେଶକମାନେ ବିଶେଷ ଆଗ୍ରହ ପ୍ରକାଶ ନକରିବାରୁ ସଂସ୍କାରରେ ଖୁବ୍ କମ୍ ଅଗ୍ରଗତି ହୋଇଥିଲା । ଭାରତ ସରକାରଙ୍କର ଅର୍ଥ ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟ ଓ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ହୋଇଥିବା ଆର୍ଥିକ ସଂସ୍କାର ପାଇଁ ଆଲୋଚନା (15 ଅପ୍ରେଲ 1999) ଅନୁସାରେ କେତେକ ରାଜ୍ୟସ୍ତରୀୟ ସରକାରୀ ସଂସ୍ଥାର ପୁଞ୍ଜି ପ୍ରତ୍ୟାହାର ଏବଂ ପୁନର୍ଗଠନ ପାଇଁ ସମୟଭିତ୍ତିକ ସଂସ୍କାର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ହାତକୁ ନେବାର ଥିଲା । ସରକାରୀ ଉଦ୍ୟୋଗ ଗୁଡ଼ିକର ସଂସ୍କାର ନିମିତ୍ତ ଏକ ସ୍ୱଳ୍ପ ନୀତିଗତ କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରସ୍ତୁତି ପାଇଁ ଏକ ଟାସ୍କ ଫୋର୍ସ ଗଠନ (10 ଅକ୍ଟୋବର 2000) କରାଯାଇଥିଲା । ଟାସ୍କ ଫୋର୍ସର ସୁପାରିଶ ଅନୁଯାୟୀ ଓଡ଼ିଶା ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀକାଳୀନ ରାଜସ୍ୱ ସଂକ୍ରାନ୍ତୀୟ ସଂସ୍କାର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଅନୁସାରେ ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀକାଳୀନ ରାଜସ୍ୱ ସମନ୍ୱୟ ଯୋଜନାରେ ପ୍ରାପ୍ତ କରିବାକୁ ଓଡ଼ିଶା ସରକାର ଓ ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ଅର୍ଥ ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟର ବ୍ୟୟ ବିଭାଗ ଏକ ରୁଝାମଣା ପତ୍ରରେ ସାକ୍ଷର କରିଥିଲେ (11 ଅକ୍ଟୋବର 2001); ଯେଉଁଥିରେ ସାର୍ବଜନିକ କ୍ଷେତ୍ରୀୟ ପୁନର୍ଗଠନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଦୁଇଟି ପର୍ଯ୍ୟାୟ (ପ୍ରଥମ ପର୍ଯ୍ୟାୟ 2002-05 ଏବଂ ଦ୍ୱିତୀୟ ପର୍ଯ୍ୟାୟ 2005-07) ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଥିଲା । କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଅନୁସାରେ ଋଷିଟି ସରକାରୀ କମ୍ପାନୀର (ଯଥା: ଇଡକଲ୍ ସିମେଣ୍ଟ ଲିମିଟେଡ୍, ଇଡକଲ୍ ରୋଲିଂ ମିଲ୍ସ ଲିମିଟେଡ୍, ହୀରାକୁଡ଼ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଆଲ ୱାଲ୍ଟ୍ ଲିମିଟେଡ୍ ଏବଂ ଓରିଜେମ୍ ଲିମିଟେଡ୍) ଅଂଶଧନର ବିନିବେଶ ଯୋଗୁଁ ଡିସେମ୍ବର 2003 ରୁ ମଇ 2007 ମଧ୍ୟରେ ସେଗୁଡ଼ିକର ଘରୋଇକରଣ ହେଲା ।

[@] 14 ଟି କମ୍ପାନୀର ତଥ୍ୟ ମିଳି ନଥିଲା ଏବଂ ତିନିଟି କମ୍ପାନୀର ବାଣିଜ୍ୟିକ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ଆରମ୍ଭ ହୋଇ ନଥିଲା ।
^୧ ସମାଦତ ପୁଞ୍ଜି ଏବଂ ମୁକ୍ତ ସଂରକ୍ଷଣର ସମାହାରରୁ ଅମୂର୍ତ୍ତ ଆସି ବାଦ ଦିଆଯାଇ ନେଟ୍ ମୂଲ୍ୟ ନିରୂପିତ ହୁଏ ।

ସରକାରୀ ଉଦ୍ୟୋଗ ଗୁଡ଼ିକର ଦ୍ୱିତୀୟ ପର୍ଯ୍ୟାୟ (2005-07)ର ସଂସ୍କାର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ବର୍ତ୍ତମାନ (ଜୁଲାଇ 2008)ର ସ୍ଥିତି ନିମ୍ନରେ ଦର୍ଶାଯାଇଛି:

ଉଦ୍ୟୋଗର ନାମ	ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ଥିବା କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ	କେଉଁ ତାରିଖ ସୁଦ୍ଧା କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ସମାପ୍ତ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ	ବର୍ତ୍ତମାନର ସ୍ଥିତି
ଇଡ଼କଲ୍ ପାଇପିଂ ଏବଂ ଇଂଜିନିୟରିଂ ଓ୍ୱାର୍କିଂ ଲିମିଟେଡ୍	ଘରୋଇକରଣ ବା ବନ୍ଦ	ଅକ୍ଟୋବର 1999*	ଷ୍ଟେନଲେସ୍ ଷ୍ଟିଲ୍ ପାଇପ୍ ଡିଭିଜନର ସମସ୍ତ ଚଳମାନ ଆସ୍ତ୍ର ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ଅନୁମୋଦନରେ ଏକ ଘରୋଇ ଉଦ୍ୟୋଗକାରୀଙ୍କୁ ବିକ୍ରି ହୋଇଯାଇଥିଲା । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ଅନୁମୋଦନ କ୍ରମେ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଆସ୍ତ୍ର ବିକ୍ରି କରାଯିବା ପାଇଁ ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯାଇଛି ।
ଇଡ଼କଲ୍ ଫେରୋକ୍ରମ୍ ଏବଂ ଆଲୋଏଲ୍ ଲିମିଟେଡ୍ (ଇଫ୍‌କାଲ୍)	ଆଂଶିକ ଘରୋଇକରଣ	ଅକ୍ଟୋବର 1999*	ତୁଳନାତ୍ମକ ଲାଭ ସ୍ଥିର କରିବା ପାଇଁ ଇଫ୍‌କାଲ୍‌ର ବିନିବେଶ ହେବା ବା ନହେବା ଉପରେ ଏକ ପକ୍ତକା ପର୍ଯ୍ୟଲୋଚନା ଆବଶ୍ୟକ ।
ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ହସ୍ତତନ୍ତ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍	ବନ୍ଦ	ମାର୍ଚ୍ଚ 2000*	ଘରୋଇକରଣ ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ସୁଗତ ରହିଛି କାରଣ ଭାସ୍କର ଟେକ୍ସଟାଇଲ୍ ମିଲ୍‌କୁ (କମ୍ପାନୀର ଶାଖା) ହାତକୁ ନେବା ସମ୍ପର୍କରେ ପୂର୍ବତନ ମାଲିକ କୋର୍ଟରେ ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠାଇଛନ୍ତି ଏହି କୋର୍ଟର ନିଷ୍ପତ୍ତିକୁ ପ୍ରତୀକ୍ଷା କରାଯାଇଛି ।
କଲିଙ୍ଗ ଷ୍ଟୁଡିଓଲ୍ ଲିମିଟେଡ୍	ଘରୋଇକରଣ	2002-05	ଘରୋଇକରଣ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଚାଲୁ ରହିଛି ।
କୋଣାର୍କ ଜୁର୍ ଲିମିଟେଡ୍	ଘରୋଇକରଣ	--	ଘରୋଇକରଣ ପାଇଁ ନିଲାମତାକ ଗୁଡ଼ିକ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଛି । ଏକ ଆଇନଗତ ଦାବା ଯୋଗୁଁ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ସୁଗତ ରଖାଯାଇଛି ।
ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋନିକ୍ସ ଉନ୍ନୟନ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍	ଘରୋଇକରଣ	--	ନିଷ୍ପତ୍ତିର କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ପାଇଁ ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଛି ।
ଏଲ୍‌ମାର୍କ ଲିମିଟେଡ୍	ଘରୋଇକରଣ	--	ସେକ୍ସକ୍ସ ଅବସର ଯୋଜନାରେ 20 ଜଣ କର୍ମଚାରୀଙ୍କୁ ସେବାନିବୃତ୍ତ କରାଯାଇଛି । ନାମକରାଯିବା ପତ୍ନୀଙ୍କୁ ଅନୁଗାମୀ କରାଯିବା ସ୍ଥିର କରାଯାଇଛି ।
ଓଡ଼ିଶା ଉଠା ଜଳ ସେବନ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍	ପୁନର୍ଗଠନ	2002-05	ପୁନର୍ଗଠନ ଯୋଜନା ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅନୁମୋଦିତ ହୋଇଛି । ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା 5,452 କର୍ମଚାରୀଙ୍କର ସେକ୍ସକ୍ସ ଅବସର ଗ୍ରହଣ ପାଇଁ ଆର୍ଥିକ ସହାୟତା ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଛି । ମୋଟ 8,675 ପାଣି ପଞ୍ଚାୟତ ଗଠିତ ହୋଇଅଛି ଓ ପାଣି ପଞ୍ଚାୟତ ଗୁଡ଼ିକୁ 6,867 ଉଠା ଜଳସେବନ ପଏଣ୍ଟ୍ ହସ୍ତାନ୍ତର କରାଯାଇଛି । ପୁନର୍ଗଠନ ଯୋଜନାର କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଚାଲୁ ରହିଛି ।
ଓଡ଼ିଶା ନିର୍ମାଣ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍	ପୁନର୍ଗଠନ	--	ସରକାର ଅନୁମୋଦିତ ପୁନର୍ଗଠନ ଯୋଜନାର କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଚାଲୁ ରହିଛି ।
ଓଡ଼ିଶା ବନ ଉନ୍ନୟନ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍	ପୁନର୍ଗଠନ	--	ସରକାର ପୁନର୍ଗଠନ ଯୋଜନା ଅନୁମୋଦନ କରିଛନ୍ତି । ଲୋକଶିକ୍ଷାକୁ ନ୍ୟାୟୋଚିତ ଆକାର ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ ସେକ୍ସକ୍ସ ଅବସର ଯୋଜନା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେଉଛି । ପୁନର୍ଗଠନ ଯୋଜନାର କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନକୁ ତଦାରଖ କରିବା ପାଇଁ ଓଡ଼ିଶାର ଉପ ମୁଖ୍ୟ ସଚିବ ତଥା ଉନ୍ନୟନ ଆୟୁକ୍ତଙ୍କ ଅଧିକାରରେ ଏକ ଉଚ୍ଚ କ୍ଷମତାପନ୍ନ ସମିତି ଗଠନ କରାଯାଇଛି ।
ଓଡ଼ିଶା କୃଷି ଶିକ୍ଷା ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍	ପୁନର୍ଗଠନ	--	ଏହା ମଧ୍ୟରେ 206 ଜଣ କର୍ମଚାରୀଙ୍କୁ ସେକ୍ସକ୍ସ ଅବସର ଯୋଜନାର ସହାୟତା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି ଏବଂ ପୁନଶ୍ଚ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ପାଇଁ ପୁନର୍ଗଠନ ଇଚ୍ଛାଧୀକାର ରିପୋର୍ଟ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଏବଂ ଉପସ୍ଥାପନ କରାଯାଇଛି ।

* ଯଦିଓ ପୂର୍ବରୁ ପୁନର୍ଗଠନ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିଲା ସେଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରଥମ ପର୍ଯ୍ୟାୟ (2002-05)ରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହେଲା ।

ଉଦ୍ୟୋଗର ନାମ	ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ଥିବା କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ	କେଉଁ ତାରିଖ ସୁଦ୍ଧା କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ସମାପ୍ତ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ	ବର୍ତ୍ତମାନର ସ୍ଥିତି
ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ କାଳୁ ଉନ୍ନୟନ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍	ପୁନର୍ଗଠନ	--	ସରକାରୀ ଉଦ୍ୟୋଗ ବିଭାଗ ଦ୍ୱାରା 132 କର୍ମଚାରୀଙ୍କୁ ସେଚ୍ଛାକୃତ ଅବସର ଯୋଜନାର ସହାୟତା ପୂର୍ବରୁ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଛି । ପୁନର୍ଗଠନ ଯୋଜନା ବୃତ୍ତାନ୍ତ ହେବା ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ଅଛି ।
ଓଡ଼ିଶା ପୋଲ ଏବଂ ନିର୍ମାଣ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍	ପୁନର୍ଗଠନ	--	ସରକାରୀ ଅନୁମୋଦନ ପାଇବାକୁ ପୁନର୍ଗଠନ ଯୋଜନା ପ୍ରକ୍ରିୟାଧୀନ ଅଛି । ସେଚ୍ଛାକୃତ ଅବସର ଯୋଜନା ଯଥାଶୀଘ୍ର ସୂଚୀତ କରିବା ପାଇଁ ଜାତୀୟ ଫଳପ୍ରସ୍ତୁ ପରିଷଦ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରସ୍ତୁତ ପୁନର୍ଗଠନ ରିପୋର୍ଟ ଅନୁଯାୟୀ ଚିହ୍ନଟ କରାଯାଇଥିବା 200 ବଳକା ଲୋକଗଣଙ୍କ ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଜାରୀ କରାଯାଇଛି ।
ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ବିହନ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍	ପୁନର୍ଗଠନ	--	ସମ୍ପର୍କିତ ବିଭାଗଗୁଡ଼ିକ ସହ ପରାମର୍ଶ ପରେ ବୃତ୍ତାନ୍ତ ହୋଇଥିବା କମ୍ପାନୀଦ୍ୱାରା ପ୍ରସ୍ତୁତ ବିଠା ସ୍ୱାରକ ପତ୍ର ମହାମଣ୍ଡଳ ସମ୍ମୁଖରେ ଉପସ୍ଥାପନ କରାଯିବ ।
ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ସଡ଼କ ପରିବହନ ନିଗମ	ନିଗମର ଔପଚାରିକ ସମାପ୍ତି ଏବଂ ଆସ୍ତି ହସ୍ତାନ୍ତର ଦ୍ୱାରା ପୁନଃ ସଂଗ୍ରାହନ	--	ପୁନର୍ଗଠନ ଯୋଜନା ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅନୁମୋଦନ କରାଗଲା । ପୁନର୍ଗଠନ ଯୋଜନା ଉପରେ ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଗଲା । ବଳକା କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ଛଟେଇ ପାଇଁ ସେଚ୍ଛାକୃତ ପୁଅକାକରଣ ଯୋଜନା ଚଳୁଥିଲା ଏବଂ 1999-2000 ରୁ 2007-08 ମଧ୍ୟରେ 2,337 କର୍ମଚାରୀ ସେଚ୍ଛାକୃତ ଅବସର ଯୋଜନା/ସେଚ୍ଛାକୃତ ପୁଅକାକରଣ ଯୋଜନାରେ ଅବସର ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ ।
ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ଅର୍ଥ ନିଗମ	ପୁନର୍ଗଠନ	2002-05	ଡିସେମ୍ବର 2006 ରେ ରାଜ୍ୟ ମହାମଣ୍ଡଳ ଦ୍ୱାରା ନିଗମର ବିଭାୟ ଏବଂ ସାଂଗଠନିକ ପୁନର୍ଗଠନ ଅନୁମୋଦିତ ହୋଇଥିଲା । ନିଗମ ସେଚ୍ଛାକୃତ ଅବସର ଯୋଜନା/ସେଚ୍ଛାକୃତ ପୁଅକାକରଣ ଯୋଜନାର ଅନୁଯାଜନ କରିଥିଲା ଯଦ୍ୱାରା 2005-06 ବର୍ଷରେ କର୍ମଚାରୀ ସଂଖ୍ୟା 913 ରୁ 330 କୁ ହ୍ରାସ ପାଇଥିଲା । ସାଂଗଠନିକ ପୁନର୍ଗଠନ ପ୍ରକ୍ରିୟାଧୀନ ଅଛି ।

ସରକାର ମଧ୍ୟ ଓଡ଼ିଶା ଖଣି ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍ ଏବଂ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ଯୋଗାଣ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍‌କୁ ପୁନର୍ଗଠନ ପାଇଁ ଚିହ୍ନଟ କରିଥିଲେ । ଯେହେତୁ ଘରୋଇକରଣ/ପୁନର୍ଗଠନ/ବନ୍ଦ କାର୍ଯ୍ୟ ସମାପ୍ତ (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2008) ହୋଇ ନଥିଲା ଉପରୋକ୍ତ ଉଦ୍ୟୋଗ ଗୁଡ଼ିକ କ୍ଷେତ୍ରରେ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ସହିତ ହୋଇଥିବା ବୁଝାମଣା ପତ୍ରର ସର୍ତ୍ତ ଅନୁଯାୟୀ ଉପଯୁକ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରିବାର ଅଛି ।

ଭାରତର ମହାଲେଖାନିୟନ୍ତ୍ରଣ ତଥା ମହାସମାକ୍ଷକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପି.ଏସ୍.ୟୁ. ଗୁଡ଼ିକର ହିସାବ ସମୀକ୍ଷାର ଫଳାଫଳ

1.23 ଅକ୍ଟୋବର 2007 ରୁ ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2008 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ 21 ଟି ସରକାରୀ କମ୍ପାନୀ (କାର୍ଯ୍ୟରତ) ଏବଂ ତିନିଟି କାର୍ଯ୍ୟରତ ବୈଧାନିକ ନିଗମର ହିସାବ ସମୀକ୍ଷା ପାଇଁ ଚୟନ କରାଯାଇଥିଲା । ସରକାରୀ ଉଦ୍ୟୋଗଗୁଡ଼ିକର ପୁନର୍ବିଲୋକନ ଫଳରେ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ସମୀକ୍ଷା ମତ୍ତବ୍ୟ ଗୁଡ଼ିକର ନେଟ୍ ପ୍ରଭାବ ନିମ୍ନରେ ଦିଆଗଲା:

(ପରିମାଣ: କୋଟି ଟଙ୍କାରେ)

ସବିଶେଷ ବିବରଣୀ	ହିସାବର ସଂଖ୍ୟା		ସରକାରୀ କମ୍ପାନୀ	ବୈଧାନିକ ନିଗମ
	ସରକାରୀ କମ୍ପାନୀ	ବୈଧାନିକ ନିଗମ		
(i) କ୍ଷତିରେ ବୃଦ୍ଧି	4	--	45.73	--
(ii) ଲାଭରେ ବୃଦ୍ଧି	3	2	18.56	12.46
(iii) ଲାଭରେ ହ୍ରାସ	11	1	18.94	0.25

ଉପରୋକ୍ତ କମ୍ପାନୀ ଏବଂ ନିଗମ ଗୁଡ଼ିକର ବାର୍ଷିକ ହିସାବର ସମୀକ୍ଷା ସମୟରେ ଦେଖାଯାଇଥିବା କେତେକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ତ୍ରୁଟି ଓ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ନିମ୍ନରେ ଦର୍ଶାଯାଇଛି:

ସରକାରୀ କମ୍ପାନୀଗୁଡ଼ିକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଦେଖାଯାଇଥିବା ଡ୍ରଟ୍ ଓ ବିଚୁ୍ୟତି

ବୈଧାନିକ ସମାକ୍ଷକଙ୍କ ମତବ୍ୟ

ଓଡ଼ିଶା ଶକ୍ତି ଉତ୍ପାଦନ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍ (2006-07)

1.24 ଜମିର ଅଧିକାରୀ (3.37 କୋଟି ଟଙ୍କା) ଏବଂ 31 ମାର୍ଚ୍ଚ 2007 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସୁଧ (2.64 କୋଟି ଟଙ୍କା) ପାଇଁ ମୋଟ 6.01 କୋଟି ଟଙ୍କା ଦେୟ ବ୍ୟବସ୍ଥା ନକରିବା ଫଳରେ ଦେୟ 6.01 କୋଟି ଟଙ୍କା ଏବଂ ସ୍ଥାୟୀ ଆସି 3.37 କୋଟି ଟଙ୍କା କମ୍ ଦର୍ଶାଯାଇଥିଲା ଓ ଏକତ୍ରୀକୃତ ଲାଭ 2.64 କୋଟି ଟଙ୍କା ଏବଂ ଚଳନ୍ତି ବର୍ଷ ପାଇଁ ଲାଭ 50.59 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଅଧିକ ଦର୍ଶାଯାଇ ଥିଲା ।

ଓଡ଼ିଶା ନିର୍ମାଣ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍ (2005-06)

1.25 କର୍ମଶାଳା ଏବଂ ବିନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଭଣ୍ଡାରଗୁଡ଼ିକର କମ୍ପିଟିର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରା ନଯିବା ଫଳରେ ଏକତ୍ରୀକୃତ ଲାଭରେ 90.63 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଅଧିକ ଦର୍ଶାଯାଇ ଥିଲା ।

ଓଡ଼ିଶା ଶକ୍ତି ସଂଚରଣ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍ (2006-07)

1.26 ରୁକ୍ତର ସର୍ଭାନୁଯାୟୀ ଶିଳ୍ପ ସଂସ୍ଥା ମାନଙ୍କ ଠାରୁ 1.13 କୋଟି ଟଙ୍କାର ଜୋରିମାନା ହିସାବ ବହିରେ ଆୟ ରୂପେ ହିସାବକୁ ନ ନେବାକୁ କ୍ଷତିକୁ ସେତିକି ପରିମାଣରେ ଅଧିକ ଦର୍ଶାଯାଇ ଥିଲା ।

ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ଯୋଗାଣ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍ (2004-05)

1.27 କାର୍ଯ୍ୟ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଥିବା ଏବଂ କମ୍ପାନୀ ଦ୍ୱାରା ବ୍ୟବହୃତ ହୋଇଥିବା 34 ଟି ଗୋଦାମର ମୂଲ୍ୟକୁ 31 ମାର୍ଚ୍ଚ 2005 ସୁଦ୍ଧା ପୂଞ୍ଜିକୃତ ନ କରାଯାଇ ଫଳରେ ରଣ ଓ ଅଗ୍ରାମ (ଗୋଦାମ ନିର୍ମାଣ ପାଇଁ ଅଗ୍ରାମ) ଅଧିକ ଦର୍ଶାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ସ୍ଥାୟୀ ଆସି - ଗୋଦାମ ବାବଦକୁ 7.17 କୋଟି ଟଙ୍କା କମ୍ ଦର୍ଶାଯାଇଥିଲା । ଫଳସ୍ୱରୂପ ଚଳିତ ବର୍ଷ ପାଇଁ ଅବକ୍ଷରଣ 35.85 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା କମ୍ ଦର୍ଶାଯାଇ ଥିଲା ।

ଅନୁପୂରକ ସମାକ୍ଷାର ମତବ୍ୟ

ଓଡ଼ିଶା ଶକ୍ତି ଉତ୍ପାଦନ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍ (2006-07)

1.28 ଆଲୋକ ଭାରତୀ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ କୋଠା ପାଇଁ ଭୁବନେଶ୍ୱର ଉନ୍ନୟନ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦାବି କରାଯାଇଥିବା ବିବାଦୀୟ ଲାଇସେନ୍ସ ଫି ରାଶି 69.24 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଅନିଶ୍ଚିତ ଦେୟ ଭାବେ ଦର୍ଶା ଯାଇ ନଥିଲା ।

ଓଡ଼ିଶା କ୍ଷୁଦ୍ର ଶିଳ୍ପ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍ (2005-06)

1.29 ଅନିଶ୍ଚିତ ପୂଞ୍ଜିନିବେଶ/ରଣ ଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରା ନଯିବା ଫଳରେ କ୍ଷତିରେ 9.20 କୋଟି ଟଙ୍କା କମ୍ ଦର୍ଶାଯାଇ ଥିଲା ।

ଓଡ଼ିଶା ନିର୍ମାଣ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍ (2005-06)

1.30. ଦରମା ସଂଗୋଧନ ଜନିତ ଜାମିନୀର 1996 ଠାରୁ ଡିସେମ୍ବର 2004 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସମୟ ପାଇଁ କର୍ମଚାରୀଙ୍କୁ ଦେବାକୁ ଥିବା ବକେୟା ଦରମାର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରା ନଯିବା ଫଳରେ ଲାଭରେ 1.77 କୋଟି ଟଙ୍କା ଅଧିକ ଦର୍ଶାଯାଇ ଥିଲା ।

ଓଡ଼ିଶା ଶକ୍ତି ସଂଚରଣ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍ (2006-07)

1.31 ଓ.ଇ.ଆର୍.ସି.ର ଆଦେଶ ଅନୁଯାୟୀ ଗ୍ରୀଡ଼କୋ ଲିମିଟେଡ୍ ଠାରୁ ଆଦାୟ କରିବାକୁ ଥିବା ହିଲିଂ ମୂଲ୍ୟ ହିସାବ ପରିସରଭୁକ୍ତ ନକରିବା ଫଳରେ କ୍ଷତିରେ 3.93 କୋଟି ଟଙ୍କା ଅଧିକ ଦର୍ଶାଯାଇ ଥିଲା ।

ବୈଧାନିକ ନିଗମ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଡ୍ରଟି ଓ ବିରୁଦ୍ଧ

ଅନୁପୂରକ ସମୀକ୍ଷାର ମତବ୍ୟ

ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ଅର୍ଥ ନିଗମ (2006-07)

1.32 ରଣର ପୁନଃପର୍ଯ୍ୟାୟୀକରଣରେ ପ୍ରାପ୍ତ ସୁଧକୁ ଆୟ ପରିବର୍ତ୍ତେ ଚଳନ୍ତି ଦେୟ ଭାବେ ନିଆଯିବା ଫଳରେ ଲାଭରେ 2.44 କୋଟି ଟଙ୍କା କମ୍ ଦର୍ଶାଯାଇ ଥିଲା ।

ସମୀକ୍ଷା ମତବ୍ୟ ଅନୁଯାୟୀ ଆଦାୟ

1.33 ଅନୁକ୍ଷେପ 3.19 ରେ ଦର୍ଶାଯାଇଥିବା ତଥ୍ୟ ଅନୁଯାୟୀ ଓଡ଼ିଶା ଖଣି ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍ ଜଣେ ଉତ୍ତୋଳନକାରୀ ଠିକାଦାରଙ୍କ ଠାରୁ ଅଧିକ ପ୍ରଦତ୍ତ ସେବାକର ବାବଦକୁ 91.61 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା[#] ଆଦାୟ କରିଥିଲା ।

ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ସମୀକ୍ଷା/ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ

1.34 କମ୍ପାନୀ ଅଧିନିୟମ, 1956 ର 619(3)(a) ଧାରା ଅନୁସାରେ ଭାରତର ମହାଲେଖାନିୟନ୍ତ୍ରକ ତଥା ମହାସମୀକ୍ଷକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦତ୍ତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶନାମା ଅନୁସାରେ ବୈଧାନିକ ସମୀକ୍ଷକମାନେ (ଚାଟାଡ଼ି ଆକାଉଣ୍ଟାଣ୍ଟ) ସମୀକ୍ଷା କରିଥିବା କମ୍ପାନୀଗୁଡ଼ିକର ବିଭିନ୍ନ ବିଷୟ ସହିତ ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ସମୀକ୍ଷା/ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଉପରେ ଏକ ବିଶଦ ବିବରଣୀ ଦେବେ ଏବଂ କେଉଁ କ୍ଷେତ୍ରଗୁଡ଼ିକର ଉନ୍ନତି ଆବଶ୍ୟକ ତାହା ଦର୍ଶାଇବେ । ବୈଧାନିକ ସମୀକ୍ଷକମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା 14 ଟି ରାଜ୍ୟ ସରକାରୀ କମ୍ପାନୀର ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ସମୀକ୍ଷା/ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ନିୟନ୍ତ୍ରଣରେ ସମ୍ପାଦ୍ୟ ଉନ୍ନତି ଉପରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ମୁଖ୍ୟ ସୁପାରିଶ/ଟିପ୍ପଣୀ ଗୁଡ଼ିକର ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତ ପରିଶିଷ୍ଟ 8 ରେ ଦିଆଯାଇଛି । ପରିଶିଷ୍ଟରୁ ଦେଖାଯିବ ଯେ ଏହି କମ୍ପାନୀଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ ଟିପ୍ପଣୀ ଗୁଡ଼ିକ ନିମ୍ନଲିଖିତ ଧରଣର ଥିଲା:

- ସରକାରୀ କମ୍ପାନୀ ଗୁଡ଼ିକରେ ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ସମୀକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥା ବ୍ୟବସାୟର ଆକାର ଓ ପ୍ରକାର ଅନୁସାରେ ଆନୁପାତିକ ଏବଂ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ନଥିଲା ।
- ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ସମୀକ୍ଷା ସମିତି ପରିଚାଳିତ ହୋଇ ନଥିଲା ।
- ଠିକ୍ ସମୟରେ ବକେୟା ଅସୁଲିର କୌଣସି ବ୍ୟବସ୍ଥା ନଥିଲା ।
- ପରିଚାଳିତ କ୍ଷେତ୍ର ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ଗୁଡ଼ିକର କମ୍ପ୍ୟୁଟରୀକରଣ ହୋଇ ନଥିଲା ବା ଯଥେଷ୍ଟ ନଥିଲା ।
- ସ୍ଥିର ଆସ୍ତି ରେଜିଷ୍ଟରର ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ହେଉ ନଥିଲା ବା ହେଉ ଥିଲା କିନ୍ତୁ ସମୟାନୁବର୍ତ୍ତୀ କରାଯାଉ ନଥିଲା ।
- ମନ ଏବଂ ଅନିଷ୍ଠିତ ରଣଗୁଡ଼ିକର ବ୍ୟବସ୍ଥା ପାଇଁ କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ନୀତି ନଥିଲା ।

[#] ଆଦାୟ ହୋଇଥିବା 91.61 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ମଧ୍ୟରୁ 50.41 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଅନୁକ୍ଷେପ 3.19 ରେ ଦର୍ଶାଯାଇଛି ।

- ଷ୍ଟୋର ପରିଚାଳନା ପଦ୍ଧତି ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ଏବଂ ନୀତି ମୁତାବକ ନଥିଲା ।
- ଅବସର ଜନିତ ସୁଯୋଗ ପାଇଁ ଥିବା ହିସାବ ମାନଦଣ୍ଡର (ଏ.ଏସ୍.-15) ପାଳନ କରାଯାଇ ନଥିଲା ।

ସାଧାରଣ ଉଦ୍ୟୋଗ ଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ ସମିତି (କୋପୁ) ଦ୍ୱାରା ସମାକ୍ଷା ରିପୋର୍ଟ (ବାଣିଜ୍ୟିକ)ର ଆଲୋଚନାର ସ୍ଥିତି

1.35 ଅକ୍ଟୋବର 2007 ଠାରୁ ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2008 ମଧ୍ୟରେ, ସାଧାରଣ ଉଦ୍ୟୋଗ ପାଇଁ ସମିତି (କୋପୁ) 15 ଟି ବୈଠକ କରିଥିଲେ ଏବଂ 1993-94 ଠାରୁ 2006-07 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସମାକ୍ଷା ରିପୋର୍ଟ (ବାଣିଜ୍ୟିକ) ଗୁଡ଼ିକରୁ 30 ଟି ଅନୁଲେଖ ଓ ସାତଟି ପୁନର୍ବିଲୋଚନ ଆଲୋଚନା କରିଥିଲେ । କୋପୁରେ 30 ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2008 ସୁଦ୍ଧା ଆଲୋଚନା ଅପେକ୍ଷାରେ ଥିବା ସମାକ୍ଷା ରିପୋର୍ଟ (ବାଣିଜ୍ୟିକ) ଗୁଡ଼ିକର ସ୍ଥିତି ବିଶଦରେ ନିମ୍ନରେ ଦିଆଗଲା:

ସମାକ୍ଷା ରିପୋର୍ଟର ବର୍ଷ	ପୁନର୍ବିଲୋଚନ ଓ ଅନୁଲେଖ ସଂଖ୍ୟା			
	ସମାକ୍ଷା ରିପୋର୍ଟରେ ସ୍ଥାନ ପାଇଥିବା		ଆଲୋଚିତ ହୋଇଥିବା	
	ପୁନର୍ବିଲୋଚନ	ଅନୁଲେଖ	ପୁନର୍ବିଲୋଚନ	ଅନୁଲେଖ
1993-94	4	24	4	24
1994-95	3	21	3	20
1995-96	3	20	3	19
1996-97	4	23	3	23
1997-98	1	14	1	6
1998-99	4	22	--	14
1999-00	4	25	1	18
2000-01	3	22	1	11
2001-02	3	14	1	7
2002-03	3	21	2	9
2003-04	3	24	1	9
2004-05	3	14	2	2
2005-06	4	17	1	--
2006-07	4	21	--	1
ମୋଟ	46	282	23	163

619-ଖ କମ୍ପାନୀ ସମୂହ

1.36 ତିନିଟି କମ୍ପାନୀ (ଗୋଟିଏ କାର୍ଯ୍ୟରତ^୧ ଓ ଦୁଇଟି ନିଷ୍ପତ୍ତ) 31 ମାର୍ଚ୍ଚ 2008 ସୁଦ୍ଧା କମ୍ପାନୀ ଅଧିନିୟମ, 1956 ର 619-ଖ ଧାରାରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଥିଲେ । ଉପଲବ୍ଧ ଥିବା ସର୍ବଶେଷ ହିସାବ ଭିତ୍ତିରେ ଏହି କମ୍ପାନୀ ଗୁଡ଼ିକର ସମାଦର ପୁଞ୍ଜି, ସାଧାରଣ ଅଂଶଧନ ଆକାରରେ ପୁଞ୍ଜିନିବେଶ, ରଣ, ଅନୁଦାନ ଏବଂ ଆର୍ଥିକ ଫଳାଫଳର ବିଶଦ ବିବରଣୀ ପରିଶିଷ୍ଟ 9 ରେ ଦିଆଯାଇଛି । ଅକ୍ଟୋବର 2007 ରୁ ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2008 ଅବଧି ମଧ୍ୟରେ ଦୁଇଟି କମ୍ପାନୀ ଯଥା: ଓଡ଼ିଶା ଚାପକ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍ ଏବଂ ଏସ୍.ଏନ୍. କର୍ପୋରେସନ୍ ଲିମିଟେଡ୍ ସେମାନଙ୍କର ହିସାବ ଯଥାକ୍ରମେ 29 ଜାନୁୟାରୀ 2007 ରୁ 31 ମାର୍ଚ୍ଚ 2008 ଅବଧି ପାଇଁ ଏବଂ 2006-07 ବର୍ଷ ପାଇଁ ରୂପାନ୍ତ କରିଥିଲେ ।

^୧ ଓଡ଼ିଶା ଚାପକ ଶକ୍ତି ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍ (ଓଡ଼ିଶା ଜଳ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍ ଓ ଓଡ଼ିଶା ଖଣି ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍ ର ମିଳିତ ଉଦ୍ୟମରେ ଗଠିତ) 29 ଜାନୁୟାରୀ 2007 ଠାରୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହେଲା ।

ଅଧ୍ୟାୟ II

2. ସରକାରୀ କମ୍ପାନୀଗୁଡ଼ିକର କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନାର ପୁନର୍ବିଲୋଚନ

ଓଡ଼ିଶା ଖଣି ନିଗମ ଲିମିଟେଡ

2.1 ଉତ୍ପାଦନ, ଭଣ୍ଡାରଣ ଏବଂ ଅର୍ଥ ପରିଚାଳନା

ମୁଖ୍ୟାଂଶ

ଠିକାଦାରମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା 45.59 ଲକ୍ଷ ମେଟ୍ରିକ ଟନ୍ ଲୁହାପଥର ଉତ୍ପାଦନ କମ୍ପଡ଼ି ଯୋଗୁ କମ୍ପାନୀ 2003-08 ରେ (2006-07 ବ୍ୟତୀତ) ଉତ୍ପାଦନର ଧାର୍ଯ୍ୟଲକ୍ଷ ଉପଲବ୍ଧି କରିପାରିଲା ନାହିଁ, ଯାହାଫଳରେ 350.10 କୋଟି ଟଙ୍କାର ଅବଦାନ କମ୍ ହେଲା ।

(ଅନୁଚ୍ଛେଦ 2.1.7 ଏବଂ 2.1.9)

ଅନୁରୂପ କିଣାବିକା କୌଶଳ ସ୍ଥିର ନକରି ଉତ୍ପାଦନ ଧାର୍ଯ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟରେ ବୃଦ୍ଧିଯୋଗୁ 71.53 କୋଟି ଟଙ୍କାର 22.54 ଲକ୍ଷ ମେଟ୍ରିକ୍ ଟନ୍ ଦ୍ରବ୍ୟ ଜମା ରହିବା ଫଳରେ 41.59 କୋଟି ଟଙ୍କା ଅବରୋଧ ହେଲା ।

(ଅନୁଚ୍ଛେଦ 2.1.21)

ଭଣ୍ଡାରଣ ପରିଚାଳନା ଫଳସ୍ୱରୂପ ନହେବା ଯୋଗୁ 19.44 କୋଟି ଟଙ୍କାର 1.59 ଲକ୍ଷ ମେଟ୍ରିକ୍ ଟନ୍ ଲୁହା ପଥର ଏକରୁ ଋରି ବର୍ଷ ଧାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଜମା ରହିଥିଲା ।

(ଅନୁଚ୍ଛେଦ 2.1.22)

ନିମ୍ନମାନର 9.86 ଲକ୍ଷ ମେଟ୍ରିକ୍ ଟନ୍ କ୍ରୋମ୍ ପଥରକୁ ଗାଢ଼ କ୍ରୋମରେ ପ୍ରକ୍ରିୟାକରଣ କରିବାକୁ ଏକ ନୂଆ କ୍ରୋମ ପଥର ଉନ୍ନତିକରଣ କାରାଖାନା ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବାରେ କମ୍ପାନୀର ବିଫଳତା ଯୋଗୁ କମ୍ପାନୀ ଏବଂ ଭାରତ ସରକାର ଯଥାକ୍ରମେ 555.81 କୋଟି ଟଙ୍କା ଏବଂ 90.55 କୋଟି ଟଙ୍କାର ଅତିରିକ୍ତ ରାଜସ୍ୱ ଅର୍ଜନ କରିବାରୁ ବଞ୍ଚିତ ହେଲେ ।

(ଅନୁଚ୍ଛେଦ 2.1.23)

କ୍ରୋମ ପଥରର ପ୍ରକ୍ରିୟାକରଣ ବା ବିକ୍ରି କରିବାରେ କମ୍ପାନୀର ନିଷ୍ଠିତ୍ୱ ହେତୁ 52,253 ମେଟ୍ରିକ ଟନ୍ ବାବଦରେ 33.49 କୋଟି ଟଙ୍କା ଅନାବେୟ ରହିଲା ।

(ଅନୁଚ୍ଛେଦ 2.1.24)

ରଣ ପରିଶୋଧରେ ସର୍ଭାଇଭାଲୁ ବିଚ୍ୟୁତ ହେବାରୁ 22.44 କୋଟି ଟଙ୍କା ଅଧିକ ଖର୍ଚ୍ଚ ହେଲା ।

(ଅନୁଚ୍ଛେଦ 2.1.33)

ଉପକ୍ରମଣିକା

2.1.1 ଓଡ଼ିଶା ଖଣି ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍ ଖଣିଗୁଡ଼ିକୁ ଉନ୍ନତ କରି ସଂରକ୍ଷଣ କରିବା, ଖଣିଜ ପଦାର୍ଥକୁ ଘରୋଇ ବଜାରରେ ବିକ୍ରି କରିବା ଏବଂ ରପ୍ତାନୀ କରିବାର ମୁଖ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ ନେଇ ଏକ ପୂର୍ଣ୍ଣ ସରକାରୀ କମ୍ପାନୀ ଭାବେ ଗଠିତ ହୋଇଥିଲା (ମଇ 1956)। ଓଭର ବର୍ଡନ ଅପସାରଣ, ଖନନ, ବ୍ଲ୍ୟାଞ୍ଜିଂ, ବନ୍ଦ ଖଣିଗୁଡ଼ିକର (ଆର୍.ଓ.ଏମ୍.)^୧ ଉତ୍ତୋଳନ ଏବଂ ଆକୃତିକରଣ ବା ପେଷଣ ଇତ୍ୟାଦି ଖଣି ସଂରକ୍ଷଣର ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଥିଲା, ଯାହାକି ବିଭାଗୀୟ ଠିକାଦାରମାନଙ୍କ ଦ୍ଵାରା କରାଯାଏ। କମ୍ପାନୀ ମୁଖ୍ୟତଃ ଲୌହ, କ୍ରୋମ ଏବଂ ମାଙ୍ଗାନିଜ୍ ପଥର ଉତ୍ତୋଳନ କରେ।

କମ୍ପାନୀର କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ମଣ୍ଡଳୀ (ବି.ଓ.ଡି.) ଦ୍ଵାରା ପରିଚାଳିତ ହୁଏ। ବି.ଓ.ଡି. 31 ମାର୍ଚ୍ଚ 2008 ସୁଦ୍ଧା ଏକ ସାମୟିକ ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ଏବଂ ପରିଚାଳନା ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ (ଏମ୍.ଡି.)ଙ୍କ ସହିତ 10 ଜଣ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକଙ୍କୁ ନେଇ ଗଠିତ। ପରିଚାଳନା ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ଯିଏକି ମୁଖ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ବାହୀ ଅଧିକାରୀ ଅଟନ୍ତି ସେ ମୁଖ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟର ତିନିଜଣ ମହାପରିଚାଳକ, ଖଣି ସଂରକ୍ଷଣ ପାଇଁ ସାତଟି^୨ ଆଞ୍ଚଳିକ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟର ସାତଜଣ ଆଞ୍ଚଳିକ ପରିଚାଳକ ଏବଂ ରପ୍ତାନୀ ବିକ୍ରି ପାଇଁ ଖଣିଜ ପଦାର୍ଥ ପରିଚାଳନା କରୁଥିବା ଜଣେ ସିପ୍ରେମେଣ୍ଟ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ସହାୟତା ନେଇଥାନ୍ତି। ରାୟଗଡ଼ା ଆଞ୍ଚଳିକ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ ଅଧୀନରେ 2002 ମସିହାରୁ କୌଣସି କ୍ରିୟାଶୀଳ ଖଣି ନାହିଁ।

ଭାରତର ମହାଲେଖାନିୟନ୍ତ୍ରଣ ତଥା ମହାସମାକ୍ଷକଙ୍କ 31 ମାର୍ଚ୍ଚ 2004 ରେ ସମାପ୍ତ ବର୍ଷ ପାଇଁ ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କ ବାଣିଜ୍ୟିକ ପ୍ରତିବେଦନରେ କମ୍ପାନୀର କାର୍ଯ୍ୟସମ୍ପାଦନ ଉପରେ ପୂର୍ବେ ପୁନର୍ବିଲୋକନ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ମତ୍ରବ୍ୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା। ପ୍ରତିବେଦନଟି ସାଧାରଣ ଉଦ୍ୟୋଗ ସମିତି (କୋପ୍)ରେ ଆଲୋଚନା ହୋଇନାହିଁ (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2008)।

ସମାକ୍ଷା ପରିସର

2.1.2 ଡିସେମ୍ବର 2007 ଠାରୁ ଅପ୍ରେଲ 2008 ମଧ୍ୟରେ କରାଯାଇଥିବା ସମାକ୍ଷା 31 ମାର୍ଚ୍ଚ 2008ରେ ସମାପ୍ତ ପାଞ୍ଚ ବର୍ଷରେ କମ୍ପାନୀର ଉତ୍ପାଦନ, ଭଣ୍ଡାରଣ ଏବଂ ନଗଦ ଟଙ୍କା ପରିଚାଳନା ଏହି ସମ୍ପାଦନ ସମାକ୍ଷା ପରିସରଭୁକ୍ତ ଥିଲା। କ୍ରିୟାଶୀଳ ସମସ୍ତ ଛଅଟି ଆଞ୍ଚଳିକ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ ଏବଂ ପାରାଦ୍ଵାରରେ ଥିବା ସିପ୍ରେମେଣ୍ଟ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ ସମାକ୍ଷାରେ ପୁଞ୍ଜୀନୁପୁଞ୍ଜ ପରୀକ୍ଷାପାଇଁ ବଛାଯାଇଥିଲା। ଏତଦ୍‌ବ୍ୟତୀତ 2003-08 ମଧ୍ୟରେ ରୁକ୍ଷ ହୋଇଥିବା 58 ଟି ସଂମିଶ୍ରିତ ରୁକ୍ଷପତ୍ର ମଧ୍ୟରୁ 41 ଟିକୁ ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଇଥିଲା।

ସମାକ୍ଷା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ

2.1.3 କାର୍ଯ୍ୟ ସଂପାଦନ ସମାକ୍ଷା କରାଯିବାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଥିଲା ଯେ:

- ଖଣିଜ ପଥରର ଉତ୍ତୋଳନ, ପରିବହନ ଏବଂ ପେଷଣର ଧାର୍ଯ୍ୟଲକ୍ଷ୍ୟ ସମ୍ବଳର ଲକ୍ଷତା ଏବଂ ବିକ୍ରୟ ଯୋଗ୍ୟତା ଉପରେ ପର୍ଯ୍ୟବେଶିତ ଥିଲା;
- ଧାର୍ଯ୍ୟଲକ୍ଷ୍ୟ ଏବଂ ପ୍ରାପ୍ତି ମଧ୍ୟରେ ପାର୍ଥ୍ୟକ ବିଶ୍ଳେଷଣ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ପ୍ରତିକାରାତ୍ମକ ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯାଇଥିଲା;
- ସଂଗ୍ରହ, ଭଣ୍ଡାରଣ, ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ବିକ୍ରୟ ନିମିତ୍ତ ଏକ ଫଳପ୍ରସ୍ତୁତ ଭଣ୍ଡାରଣ ପରିଚାଳନା ପଦ୍ଧତି ଥିଲା;
- ବିକ୍ରୟପାଇଁ ଅଯୋଗ୍ୟ ଖଣିଜପଦାର୍ଥ ଠିକ୍ ସମୟରେ ବ୍ୟବହାର/ନିକାଶ କରାଯାଇଥିଲା;

^୧ ଖଣି ପ୍ରସ୍ତୁତ ଅର୍ଥାତ୍ ଓଭର ବର୍ଡନ ଅପସାରଣ ହେବା ପରେ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ଖଣିଜ ପଦାର୍ଥ ଯାହା ଉତ୍ତୋଳନ କରାଯାଏ।
^୨ ବଡ଼ବିଲ୍, ବାଙ୍ଗୁର, ବୈତାଗା, ଗନ୍ଧମାର୍ଦ୍ଦନ, ଯାଜପୁର-କେନ୍ଦୁଝର ରୋଡ୍, କୋଇଡ଼ା ଏବଂ ରାୟଗଡ଼ା।

- ବିଭିନ୍ନ ଯନ୍ତ୍ରପାତି ଏବଂ ସରଞ୍ଚାମୁଖିକର ଯନ୍ତ୍ରାଂଶଗୁଡ଼ିକ ବା ସରଞ୍ଚାମର ଅଚଳ ରହିବା ସମୟ କମ୍ କରିବା ପାଇଁ ସ୍ଥିରୀକୃତ ବା ନିୟମିତ ମରାମତି ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ଉପଯୁକ୍ତ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇଥିଲା;
- ଅର୍ଥ ପରିଚାଳନା ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ, ଫଳପ୍ରସ୍ତ ଏବଂ ଦକ୍ଷତାପୂର୍ଣ୍ଣ ଥିଲା; ଏବଂ
- ଉତ୍ପାଦନ, ଭଣ୍ଡାରଣ ଏବଂ ଅର୍ଥ ପରିଚାଳନା ପାଇଁ ଏକ ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଥିଲା ଏବଂ ଏହାକୁ ପାଳନ କରାଯାଇଥିଲା ।

ସମାକ୍ଷା ମାନଦଣ୍ଡ

2.1.4 ସମାକ୍ଷା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହାସଲ ପାଇଁ ଗୃହୀତ ସମାକ୍ଷା ମାନଦଣ୍ଡ ଗୁଡ଼ିକ ହେଲା:

- ବିଭିନ୍ନ ନିୟମଗୁଡ଼ିକର ବ୍ୟବସ୍ଥା, ଖଣି ନିୟମ, ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ନୀତି ଏବଂ କମ୍ପାନୀର ବ୍ୟବସାୟ ଯୋଜନା;
- ଦ୍ରବ୍ୟ ଏବଂ ଯନ୍ତ୍ରାଂଶ ବା ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ଯନ୍ତ୍ରପାତିଗୁଡ଼ିକର ସଂଗ୍ରହଣ ଏବଂ ସେଗୁଡ଼ିକର ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ କମ୍ପାନୀର ନୀତି ନିୟମ;
- ଉତ୍ତୋଳନ/ପ୍ରକ୍ରିୟାକରଣ/ପରିବହନ ଠିକାଦାର ପ୍ରଭୃତିଙ୍କ ସହିତ ରାଜିନାମା;
- ଖଣିଜ ପଦାର୍ଥଗୁଡ଼ିକର ଭଣ୍ଡାରଣ ଓ ବିକ୍ରୟ, ଅବ୍ୟବହୃତ, ନଷ୍ଟ ବା ପୁରାତନ ଦ୍ରବ୍ୟଗୁଡ଼ିକର ଚିହ୍ନଟ ଏବଂ ସେଗୁଡ଼ିକର ବିକ୍ରୟ ପାଇଁ କମ୍ପାନୀ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରସ୍ତୁତ ନୀତି ନିୟମ; ଏବଂ
- କମ୍ପାନୀର ପୁଞ୍ଜିବିନିଯୋଗ ନୀତି ସମ୍ପର୍କେ ସାଧାରଣ ବିଭାଗ ନିୟମାବଳୀ ଏବଂ ନୀତି ।

ସମାକ୍ଷା ପଦ୍ଧତି

2.1.5 ସମାକ୍ଷା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହାସଲ ପାଇଁ ସମାକ୍ଷା ମାନଦଣ୍ଡ ଭିତ୍ତିରେ ନିମ୍ନୋକ୍ତ ସମାକ୍ଷା ପଦ୍ଧତି ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିଲା:

- ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ମଣ୍ଡଳୀ ଏବଂ ସମାକ୍ଷା ସମିତିର କାର୍ଯ୍ୟାବଳୀ ଏବଂ ସେଗୁଡ଼ିକର ବିବରଣୀ, ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ସମାକ୍ଷା ପ୍ରତିବେଦନ, ବାର୍ଷିକ ପ୍ରତିବେଦନ, ଖନନ ପାଇଁ ହେଉଥିବା ରାଜିନାମା ଏବଂ ପରିବହନ ପ୍ରଭୃତିର ପରୀକ୍ଷଣ;
- ଧାର୍ଯ୍ୟଲକ୍ଷ୍ୟ ଓ ପ୍ରାପ୍ତି, ମାସିକ ଉତ୍ପାଦନ, ପରିବହନ ଏବଂ ବିକ୍ରି ସମନ୍ୱୟ ରିପୋର୍ଟ ସମ୍ପର୍କେ ଉତ୍ପାଦନ ସମ୍ପର୍କିତ ଦସ୍ତାବେଜ ଗୁଡ଼ିକର ଯାଞ୍ଚ;
- ସଂଗ୍ରହଣ, ଉପଯୋଗ, ବିନିୟମ ଏବଂ ଦ୍ରବ୍ୟ ଭଣ୍ଡାରଗୁଡ଼ିକ ଗୁଡ଼ିକର ଭଣ୍ଡାରଣ ସମ୍ପର୍କିତ ଫାଇଲ୍ ଏବଂ ରେଜିଷ୍ଟର ଗୁଡ଼ିକର ପରୀକ୍ଷଣ;
- ବଳକା ପାଣ୍ଠିର ବିନିଯୋଗ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ନଥିପତ୍ର ଗୁଡ଼ିକର ଯାଞ୍ଚ; ଏବଂ
- ପରିଚାଳନା କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ସହିତ ପାରସ୍ପରିକ ଆଲୋଚନା ।

ସମାକ୍ଷା ଫଳାଫଳ

କମ୍ପାନୀର ସମ୍ପାଦନା ସମାକ୍ଷା ମନ୍ତବ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ସରକାର/ପରିଚ୍ଛଳନା କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କୁ ଜୁନ୍ 2008 ରେ ଜଣାଇ ଦିଆଯାଇଥିଲା ଏବଂ ରାଜ୍ୟ ସରକାରୀ ଉଦ୍ୟୋଗଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ ଗଠିତ ସମାକ୍ଷା ପୁନର୍ବିଲୋକନ ସମିତି (ଏ.ଆର୍.ସି.ପି.ଏସ୍.ଇ.)ର 5 ଅଗଷ୍ଟ 2008 ରେ ହୋଇଥିବା ବୈଠକରେ ଆଲୋଚନା କରାଯାଇଥିଲା ଯେଉଁଥିରେ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କର ଇସ୍ତାତ ଓ ଖଣି ବିଭାଗର ସଚିବ ତଥା ଆୟୁକ୍ତ ଏବଂ କମ୍ପାନୀର ପରିଚ୍ଛଳନା ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ଯୋଗ ଦେଇଥିଲେ। ପୁନର୍ବିଲୋକନ ବୃତ୍ତାନ୍ତ ସମୟରେ ସରକାର/ପରିଚ୍ଛଳନା କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ମତାମତ ବିଚାରକୁ ନିଆଯାଇଥିଲା। ସମାକ୍ଷା ମନ୍ତବ୍ୟ ଗୁଡ଼ିକ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଅନୁକ୍ଷେପ ଗୁଡ଼ିକରେ ଆଲୋଚିତ ହୋଇଛି।

ପଞ୍ଜାପ୍ରାପ୍ତ ଖଣିଗୁଡ଼ିକର ଉପଯୋଗ

2.1.6 ରାଜ୍ୟ ସରକାର ରାଜ୍ୟରେ ସମୁଦାୟ 52,651 ହେକ୍ଟର ଖଣି ଅଞ୍ଚଳ ପଞ୍ଜା ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ, ଯେଉଁଥିରୁ 34 ଟି ଖଣି ଥାଇ 19,313 ହେକ୍ଟର (37 ପ୍ରତିଶତ) ପାଇଁ କମ୍ପାନୀକୁ ପଞ୍ଜା ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା। କମ୍ପାନୀ 31 ମାର୍ଚ୍ଚ 2008 ସୁଦ୍ଧା 13* ଟି ଖଣି ଥାଇ 12,136 ହେକ୍ଟର ଅଞ୍ଚଳ ପରିଚ୍ଛଳନା କରୁଥିଲା। ପରନ୍ତୁ, ପଞ୍ଜା ପ୍ରାପ୍ତ (1970 ରୁ 2002 ମଧ୍ୟରେ) ହେବା ତାରିଖ ଠାରୁ ଜଙ୍ଗଲ ନିଷ୍ଠାସନ ଅଭାବରୁ ଏହା ଆଠ# ଟି ଖଣିକୁ ପରିଚ୍ଛଳନା କରିପାରିଲା ନାହିଁ, ଜଙ୍ଗଲ ନିଷ୍ଠାସନ ଅଭାବରୁ 12& ଟି ଖଣି ଚଳାଇବା ସୁଗତ (1992 ରୁ 2008 ମଧ୍ୟରେ) ରଖାଗଲା ଏବଂ ଉପ-ପଞ୍ଜାଦାରଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଗୋଟିଏ^୫ ଖଣି ଅଚଳ ରହିଲା। ପୁନର୍ବିଲୋକନ ସମୟରେ ଜଙ୍ଗଲ ନିକାସୀ ପ୍ରମାଣ ପତ୍ର ଅଭାବରୁ ତିନୋଟି^୭ ଲୁହା ଖଣି ଅଚଳ ହେଲା।

ଉତ୍ପାଦନ ଭିତ୍ତିକ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନ

ଧାର୍ଯ୍ୟଲକ୍ଷ୍ୟ ଏବଂ ହାସଲ

2.1.7 କମ୍ପାନୀ ଦ୍ଵାରା ଉତ୍ତୋଳିତ ଖଣିଜପଦାର୍ଥ ଗୁଡ଼ିକ ମୁଖ୍ୟତଃ ଲୁହା, ମାଙ୍ଗାନିଜ୍ ଏବଂ କ୍ରୋମ୍ ପଥର ଅଟେ। କମ୍ପାନୀ ବଜାର ରହିଦା, ଉତ୍ତୋଳନ ଶକ୍ତି ଏବଂ ଲବ୍ଧ ସମ୍ଭଳ ଭିତ୍ତିରେ ପ୍ରତି ଖଣି ପାଇଁ ଖଣିଜ ପଦାର୍ଥ ଉତ୍ପାଦନର ଲକ୍ଷ୍ୟ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରିଥାଏ। ଏତଦ୍ଵ୍ୟତୀତ, ପ୍ରଚଳିତ ବଜାର ଅବସ୍ଥା ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟକାରି ହେଉଥିବା ଦୀର୍ଘ ମିଥାଦୀ ବୃତ୍ତିକୁ ମଧ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଧାର୍ଯ୍ୟ ସମୟରେ ବିଚାରକୁ ନିଆଯାଇ ଥିଲା। ବାର୍ଷିକ ବଜେଟ୍ ରେ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇ ଥାଏ ଏବଂ ବି.ଓ.ଡି ଦ୍ଵାରା ଅନୁମୋଦିତ ହୋଇ ଥାଏ। ଧାର୍ଯ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ ତୁଳନାରେ ଲୁହା, କ୍ରୋମ୍ ଏବଂ ମାଙ୍ଗାନିଜ୍ ପଥରର ପ୍ରକୃତ ଉତ୍ପାଦନ ଏବଂ ବିକ୍ରୟ ପରିଶିଷ୍ଟ 10 ରେ ଦର୍ଶାଯାଇଛି।

ପରିଶିଷ୍ଟରୁ ଦେଖାଯିବ ଯେ ଲୌହ ଓ ମାଙ୍ଗାନିଜ୍ ପଥର ପାଇଁ ଉତ୍ପାଦନର ଧାର୍ଯ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ 2006-07 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ନିମ୍ନମୁଖା ଥିଲା, ଯାହାକି କେବଳ 2007-08 ରେ ବୃଦ୍ଧି ହୋଇଥିଲା। ପରନ୍ତୁ, କ୍ରୋମ୍ ପଥର ପାଇଁ ଧାର୍ଯ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ଵମୁଖା ଥିଲା। ଲୌହ, କ୍ରୋମ୍ ଏବଂ ମାଙ୍ଗାନିଜ୍ ପଥରର ଧାର୍ଯ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ ତୁଳନାରେ ପ୍ରକୃତ ଉତ୍ପାଦନ ଯଥାକ୍ରମେ 51.38 ଏବଂ 116.15 ପ୍ରତିଶତ, 83.61 ଏବଂ 159.48 ପ୍ରତିଶତ ଏବଂ 41.59 ଓ 70.83 ପ୍ରତିଶତ ମଧ୍ୟରେ ଥିଲା। କମ୍ପାନୀ 2003-08 ମଧ୍ୟରେ (2006-07 ବ୍ୟତୀତ) ଲୌହ ଏବଂ କ୍ରୋମ୍ ପଥର ଉତ୍ପାଦନର ଧାର୍ଯ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ ପ୍ରାପ୍ତ କରିପାରି

* କ୍ରୋମ୍ ପଥର: ବାଙ୍ଗୁର, କାଳିଆପାଣି, ଦକ୍ଷିଣ କାଳିଆପାଣି, ସୁକ୍ରାଂଗି, ଲୁହା ପଥର: ବାଲୁଦା ପଲଶା ଜଙ୍ଗଲ, ଦୈତାରା, ଗନ୍ଧମାର୍ଦ୍ଦନ-କ, ଗନ୍ଧମାର୍ଦ୍ଦନ-ଖ, ଖଣ୍ଡବନ୍ଧ ଏବଂ ଲୁହା ଏବଂ ମାଙ୍ଗାନିଜ୍ ପଥର: ଦୁରୁନା-ସେକ୍ତାଡିହି, କୋଲହା ରସଡା, କୁରମିଡାର, ସେରେଣ୍ଡା ଭଦ୍ରାସାହି।
 # କ୍ରୋମାଲଟ୍: ବାଣିଆପଙ୍କ, ମହାଗିରିର ଭିତ୍ତିସ୍ଥାନ, ସରୁଆବିଲ-ସୁକ୍ରାଂଗି, ମାଙ୍ଗାନିଜ୍: ପାଲିପଦା, ରସଡା-78, ରତ୍ନପଥର: ବୁଢ଼ାପଦା, ହିଂଜଲିବାହା ଏବଂ ମାଲିପଡା।
 & କ୍ରୋମାଲଟ୍: ବିରାଶାଳ, ବଉଳା, କଳରାଂଗି, କାଠପାଳ, ଲୁହା ପଥର: ବାଉଁଶପାଣି, ଦକ୍ଷି, କୋଇତା-ଭଞ୍ଜପାଲୁ, କୋଇତା-କାସିରା, ତିରିଂପାହାଡ, ରତ୍ନା, ମାଙ୍ଗାନିଜ୍: ନିଶିଖାଳ, ଏବଂ ତୁନ ପଥର: ଉମ୍ପାବାଲି।
^୫ ଜିଲିଂଗା ଠାରେ ଥିବା ରତ୍ନ ପଥର ଖଣି।
^୭ ବାଉଁଶପାଣି, କୋଇତା-ଭଞ୍ଜପାଲୁ ଏବଂ କୋଇତା-କାସିରା।

ନଥିଲା ଏବଂ ମାଗାନ୍ତିକ ପଥର କ୍ଷେତ୍ରରେ ସମସ୍ତ ପାଞ୍ଚ ବର୍ଷରେ ଉତ୍ପାଦନ ଧାର୍ଯ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଠାରୁ କମ୍ ଥିଲା । ଧାର୍ଯ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ ପ୍ରାୟ ନହେବାରୁ 47.01 ଲକ୍ଷ ମେଟ୍ରିକ୍ ଟନ୍ ଲୁହାପଥର ଏବଂ 2.11 ଲକ୍ଷ ମେଟ୍ରିକ୍ ଟନ୍ ମାଗାନ୍ତିକ ପଥର ଉତ୍ପାଦନ କମ୍ ହୋଇଥିଲା ।

ଉତ୍ପାଦନର ଧାର୍ଯ୍ୟ ଲକ୍ଷ 2003-08 ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରାୟ ନହେବାରୁ ଯଥାକ୍ରମେ 47.01 ଲକ୍ଷ ଟନ୍ ଏବଂ 2.11 ଲକ୍ଷ ଟନ୍ ଲୁହା ପଥର ଏବଂ ମାଗାନ୍ତିକ ପଥର କମ୍ ଉତ୍ପାଦନ ହେଲା ।

ଓର୍ ହ୍ୟାଣ୍ଡଲିଂ ପ୍ଲାନ (ଓ.ଏଚ୍.ପି.)ର ପ୍ରାଥମିକ କ୍ରମରେ ଅବିରତ ସମସ୍ୟା, ଠିକାଦାରମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଧାର୍ଯ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ ପ୍ରାପ୍ତି ନହେବା, ବିସ୍ଫୋରକ ଯୋଗାଣ, ଖଣି ଏବଂ ଖଣି ଗୁଡ଼ିକର ନକ୍ସା ହସ୍ତାନ୍ତରରେ ବିଳମ୍ବ ଇତ୍ୟାଦି କମ୍ ଲୋହିତ ପଥର ଉତ୍ପାଦନର ମୁଖ୍ୟ କାରଣ ବୋଲି ଦର୍ଶାଯାଇ ଥିଲା ଯାହା ଅନୁକ୍ଷେପ 2.1.9 ରେ ଆଲୋଚିତ ହୋଇଛି । ମାଗାନ୍ତିକ ପଥର କ୍ଷେତ୍ରରେ, ସମସ୍ତ ମାଗାନ୍ତିକ ଖଣି ଗୁଡ଼ିକରେ ବୈଧାନିକ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅବରୋଧ ନ୍ୟସ୍ତ କମ୍ ଉତ୍ପାଦନର କାରଣ ବୋଲି ଦର୍ଶାଯାଇ ଥିଲା ।

ସରକାର କହିଲେ (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2008) ଯେ ଜଂଗଲ ନିକାସୀ ପ୍ରମାଣ ପତ୍ର ଭଳି ବୈଧାନିକ ସମସ୍ୟା ଏବଂ ବୁଦ୍ଧି ସମ୍ପାଦନରେ ଏହାର ପ୍ରଭାବ ହେତୁ ଉତ୍ପାଦନ କମ୍ ହୋଇଥିଲା । ଉତ୍ତରୀ ଗ୍ରହଣାୟ ନୁହେଁ ଯେହେତୁ ସମସ୍ତ କଟକଣାକୁ ବିରୁଦ୍ଧ କରି ଲକ୍ଷ୍ୟ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇ ଥିଲେ ବି ବାସ୍ତବରେ ଠିକାଦାରମାନଙ୍କର ତୃଟି, କମ୍ପାନୀ ଦ୍ୱାରା ଠିକାଦାରମାନଙ୍କୁ ବିସ୍ଫୋରକ ଯୋଗାଣରେ ବିଳମ୍ବ ଏବଂ ବିଳମ୍ବିତ ଖଣି ଓ ଖଣି ନକ୍ସା ଇତ୍ୟାଦି ହସ୍ତାନ୍ତର ହେତୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ ପ୍ରାପ୍ତି ସନ୍ତୋଷଜନକ ହୋଇ ନଥିଲା ।

ଖଣିକ ପଥର ଉତ୍ପାଦନ

ଲୁହା ପଥର ଏବଂ କ୍ରୋମ୍ ପଥର ଉତ୍ପାଦନ 2005-06 ଏବଂ 2007-08 ରେଧାର୍ଯ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଠାରୁ ଯଥାକ୍ରମେ 13.05 ଲକ୍ଷ ଟନ୍ ଏବଂ 3.49 ଲକ୍ଷ ଟନ୍ ନିମ୍ନରେ ଥିଲା ।

2.1.8 କମ୍ପାନୀ 2003-04 ଏବଂ 2004-05 ବର୍ଷ ପାଇଁ ନିଜ ବିଭାଗ ଦ୍ୱାରା ଏବଂ ଠିକାଦାର ମାନଙ୍କ ମାଧ୍ୟମରେ ଖଣିକ ପଥର ଉତ୍ପାଦନ ସମକ୍ଷୟ ନଥିବାରୁ ଯୋଗାଇଲା ନାହିଁ । ସମାକ୍ଷାରେ ଜଣାଗଲା ଯେ କମ୍ପାନୀ ମୁଖ୍ୟତଃ ଠିକାଦାରମାନଙ୍କ ଜରିଆରେ ଲୋହିତ ଏବଂ କ୍ରୋମ୍ ପଥର ଉତ୍ପାଦନ କରୁଥିଲା । ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଧାର୍ଯ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ ବୁଲ୍‌ନାରେ ଠିକାଦାରମାନଙ୍କର ଧାର୍ଯ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଲୋହିତ, କ୍ରୋମ୍ ଏବଂ ମାଗାନ୍ତିକ ପଥର ପାଇଁ 2005-06 ରୁ 2007-08 ମଧ୍ୟରେ ଯଥାକ୍ରମେ 84 ଏବଂ 93 ପ୍ରତିଶତ, 90 ଏବଂ 95 ପ୍ରତିଶତ ଓ 29 ଏବଂ 65 ପ୍ରତିଶତ ମଧ୍ୟରେ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇ ଥିଲା । ଠିକାଦାରମାନଙ୍କର ଲୋହିତ ଓ କ୍ରୋମ୍ ପଥରର ଲକ୍ଷ୍ୟ ପ୍ରାପ୍ତି 2005-06 ଏବଂ 2007-08 ବର୍ଷ ପାଇଁ ଧାର୍ଯ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟର ନିମ୍ନରେ ଥିଲା ଯାହାକି ଯଥାକ୍ରମେ 75 ଏବଂ 91 ପ୍ରତିଶତ ଓ 86 ଏବଂ 85 ପ୍ରତିଶତ ଥିଲା । ଏହିପରି 2005-06 ଏବଂ 2007-08ରେ ଲୁହାପଥର ଏବଂ କ୍ରୋମ୍‌ପଥର ଯଥାକ୍ରମେ 13.05 ଲକ୍ଷ ଟନ୍ ଏବଂ 3.49 ଲକ୍ଷ ଟନ୍ କମ୍ ଉତ୍ପାଦନ ହୋଇଥିଲା ।

କେତେକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଘଟଣାରେ ଠିକାଦାରମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କମ୍ ଉତ୍ପାଦନ ସମକ୍ଷରେ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଅନୁକ୍ଷେପ ଗୁଡ଼ିକରେ ଆଲୋଚନା କରାଯାଇଛି ।

ଲୋହିତ ପଥର ଉତ୍ପାଦନରେ କମ୍ପତି ଏବଂ ଅନାଦେୟ ଜୋରିମାନା

ଠିକାଦାର ମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କମ୍ ଉତ୍ପାଦନ ସତ୍ତ୍ୱେ କମ୍ପାନୀ 0.94 କୋଟି ଟଙ୍କାର ଜୋରିମାନା ଦାବି କରି ନଥିଲା ।

2.1.9 କମ୍ପାନୀ ମୁଖ୍ୟତଃ ଠିକାଦାରମାନଙ୍କ ଜରିଆରେ ପଥର ଉତ୍ପାଦନ କରେ । ଠିକାଦାରମାନଙ୍କ ସହିତ ସଂପାଦିତ ହୋଇଥିବା ବୁଦ୍ଧିରେ କମ୍ ଉତ୍ପାଦନ ପାଇଁ ଜୋରିମାନା ଆଦାୟ ପାଇଁ ସର୍ତ୍ତ ରହିଛି । ସମାକ୍ଷା ଯାଞ୍ଚରେ ଜଣାପଡ଼ିଲା ଯେ ଯଦିଓ ଠିକାଦାରମାନେ ବୁଦ୍ଧିଗତ ପରିମାଣ ଅନୁଯାୟୀ ଖଣିକ ପଥର ଉତ୍ପାଦନ କରି ନଥିଲେ, କମ୍ପାନୀ ଋରିଜଣା⁵ ଠିକାଦାରଙ୍କ ଠାରୁ 94.29 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଜୋରିମାନା ଆଦାୟ କରି ନଥିଲେ ଯାହାକି ପରିଶିଷ୍ଟ 11 ରେ ଦର୍ଶାଯାଇଛି ।

ପୁନଶ୍ଚ, ଅନ୍ୟ ତିନିଜଣ* ଠିକାଦାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା (ଯେଉଁମାନଙ୍କ ଠାରୁ ଜୋରିମାନା ଦାବି କରାଯାଇ ନଥିଲା) କମ୍ ଉତ୍ପାଦନ ସହିତ ଏହି ଋରିଜଣା ଠିକାଦାରମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଉତ୍ପାଦନର କମ୍ପତି ପରିଷ୍କଳନାବର୍ଗର ଭୁଲ୍ ଯଥା: ଓଜନସେତୁ ସ୍ଥାପନାରେ ବିଳମ୍ବ, ପ୍ରାଥମିକ କାର୍ଯ୍ୟରେ ବିଳମ୍ବ, ଯନ୍ତ୍ରପାତି ବ୍ୟବହାରରେ ସଙ୍କଟ ଏବଂ ବିଳମ୍ବତା, ଘାଟି ରାସ୍ତା ମରାମତି, ବିସ୍ଫୋରକର କମ୍ ଯୋଗାଣ, ଖଣି ଏବଂ ଖଣି ନକ୍ସା ହସ୍ତାନ୍ତରରେ ବିଳମ୍ବତା, ପ୍ରମାଣିତ ହୋଇ ନଥିବା ସଂରକ୍ଷିତ

⁵ ଅଗୁଣ ଉଦ୍ୟୋଗ (ତୃତୀୟ ବର୍ଷ), ବି. ସିନାୟା ଆଣ୍ଡ କୋଃ, ପ୍ରଦୀପ ଖଣି ନିର୍ମାଣ (ପ୍ରାଃ) ଲିମିଟେଡ୍ ଏବଂ ବି.ଡି. ମହତା ।
* ଅଗୁଣ ଉଦ୍ୟୋଗ (ପ୍ରଥମ ଏବଂ ଦ୍ୱିତୀୟ ବର୍ଷ), ସିନର୍ଜିକୁ ଇନ୍‌ଫ୍ରାଷ୍ଟ୍ରକ୍ଚରସ୍ (ପ୍ରାଃ) ଲିମିଟେଡ୍ ଏବଂ ଆରିସ୍ ଆଣ୍ଡ ସନ୍ ।

ଉତ୍ପାଦନ ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ସୁବିଧା ଯୋଗାଇବାରେ କମ୍ପାନୀର ବିଫଳତା ଯୋଗୁଁ ଲୁହା ପଥର ଉତ୍ପାଦନରେ 45.59 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା କମ୍ ହେଲା ।
ଫଳତଃ 350.10 କୋଟି ଟଙ୍କାର ଲାଭ କ୍ରାସ ହେଲା ।

ଖଣିଗୁଡ଼ିକ ହସ୍ତାନ୍ତର ଇତ୍ୟାଦି ଯୋଗୁଁ ହୋଇଥିଲା । ତେଣୁ ବୁଦ୍ଧିବଦ୍ଧ ଅବଧି ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2003 ରୁ ଜୁଲାଇ 2007 ମଧ୍ୟରେ 81.17 ଲକ୍ଷ ମେଟ୍ରିକ୍ ଟନ୍ ତୁଳନାରେ ଠିକାଦାରମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସମୁଦାୟ 35.58 ଲକ୍ଷ ମେଟ୍ରିକ୍ ଟନ୍ ଉତ୍ପାଦନ ପ୍ରାପ୍ତି ହୋଇଥିଲା । ଉତ୍ପାଦନରେ 45.59 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା କମ୍ ଯୋଗୁଁ 350.10 କୋଟି ଟଙ୍କାର ଲାଭ[#] ହରାଇ ଥିଲା ।

ସରକାର କହିଲେ (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2008) ଯେ ଖଣି ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ଖଣିଗୁଡ଼ିକର ଉନ୍ନତିକରଣ ଓ ପୁନରୁଦ୍ଧାର, ପ୍ରାଥମିକ କାର୍ଯ୍ୟରେ କଟକଣା, ବନ୍ୟ ଜର୍ଜୁପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଧାର୍ଯ୍ୟ କଟକଣା, ଖଣି ହସ୍ତାନ୍ତରରେ ବିଳମ୍ବତା, ବିସ୍ଫୋରକ ଯୋଗାଣରେ କମ୍ପତି ଏବଂ ଠିକାଦାରମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କମ୍ ଲୋକ ମୁତୟନ ଏବଂ ଯତ୍ନ ବିନିଯୋଗ ଯୋଗୁଁ ଉତ୍ପାଦନରେ କମ୍ପତି ହୋଇଥିଲା ଯେଉଁଥିପାଇଁ ଚାରିଜଣ ଠିକାଦାରଙ୍କ ଠାରୁ ଜୋରିମାନା ବାବଦ 62.76[@] ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ସୁଗିତ ରଖାଯାଇଥିଲା । ଉତ୍ତରଟି ଗ୍ରହଣୀୟ ନୁହେଁ ଯେହେତୁ ସମସ୍ତ ସମ୍ଭାବ୍ୟ କଟକଣାକୁ ନେଇ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇଥିଲା । ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦର୍ଶାଯାଇଥିବା ଉତ୍ପାଦନରେ କମ୍ପତିକୁ ସଠିକ୍ ଯୋଜନା ଓ ଘଟଣାଗୁଡ଼ିକୁ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ କରି ଫଳପ୍ରସ୍ତ ଭବରେ ପରିଚ୍ଛଳନା କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ଥିଲା । ପୁନଶ୍ଚ, କମ୍ ଉତ୍ପାଦନ କରିଥିବା ଚାରିଜଣ ଠିକାଦାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଆବଶ୍ୟକ ଲୋକ ଏବଂ ଯତ୍ନ ସଂଗ୍ରହ କରିବାରେ ଅକ୍ଷମତା ସତ୍ତ୍ୱେ ସେମାନଙ୍କଠାରୁ କମ୍ପାନୀ 94.29 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଜୋରିମାନା ଆଦାୟ କରି ନଥିଲା ।

ଖଣିଜ ପଥରର ପ୍ରକ୍ରିୟାକରଣ

2.1.10 ଖଣିରୁ ଉତ୍ତୋଳିତ ପଥର ସାଧାରଣତଃ ବଡ଼ ଆକାରର (ଆର୍.ଓ.ଏମ୍.) ଏବଂ କଂଗ୍ଲୋମି ଡାବରେ ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ ଅନୁପଯୁକ୍ତ । ତେଣୁ ଆର୍.ଓ.ଏମ୍.କୁ ପଥର ଖଣ୍ଡ ଆକାରକୁ ପେକ୍ଷଣ କରାଯାଏ ଯାହାକି ପୁନଶ୍ଚ କ୍ୟାଲିବ୍ରେଟେଡ୍ ଓର୍ (ସି.ଏଲ୍.ଓ.) ଆକାରକୁ ପେକ୍ଷଣ କରାଯାଏ ଏବଂ ଏହି ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ଲୌହ ପଥର ଗୁଣ୍ଡ[†] ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥାଏ । ସହଜ ବିକ୍ରୟ ଯୋଗ୍ୟତା ଏବଂ ଉଚ୍ଚଦାମ୍ ପାଇବା ସି.ଏଲ୍.ଓ. ଉତ୍ପାଦନର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ । ତେଣୁ କେବଳ ଉତ୍ପାଦନ ଧାର୍ଯ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ ପ୍ରାପ୍ତି ନୁହେଁ ତାହା ସହିତ କମ୍ପାନୀର ରାଜସ୍ୱ ସର୍ବାଧିକ ବୃଦ୍ଧି କରିବାରେ ମଧ୍ୟ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ଏବଂ ଫଳପ୍ରସ୍ତ ପେକ୍ଷଣ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଏକ ଅପରିହାର୍ଯ୍ୟ ଭୂମିକା ଗ୍ରହଣ କରିଥାଏ । ବିଭାଗୀୟ ପ୍ରକ୍ରିୟାକରଣ ଯଥା: ଓ.ଏର୍.ପି.ରେ ପଥର ପେକ୍ଷଣ କେବଳ ଦୈନିକରେ ଉପଲବ୍ଧ ଥିଲା ।

କମ୍ପାନୀର ପେକ୍ଷଣ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଦେଖାଯାଇଥିବା ଅଭାବଗୁଡ଼ିକ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଅନୁକ୍ଷେପ ଗୁଡ଼ିକରେ ଆଲୋଚିତ ହୋଇଛି ।

ଓର୍ ହ୍ୟାଣ୍ଡଲିଂ ପ୍ଲାଣ୍ଟ, ଦୈନିକ

2.1.11 କ୍ରସର, ଦୀର୍ଘ ଦୂରତ୍ୱ ପରିବହନକାରୀ ବେଲୁ ଏବଂ ଧୋଇବା ଯନ୍ତ୍ର ନେଇ ଓର୍ ହ୍ୟାଣ୍ଡଲିଂ ପ୍ଲାଣ୍ଟ (ଓ.ଏର୍.ପି.) 1974 ରେ ସ୍ଥାପିତ ହୋଇଥିଲା । କ୍ରସର ପ୍ରତିସ୍ଥାପନ ନହେବା ଯୋଗୁଁ ଓ.ଏର୍.ପି.ରେ ଉତ୍ପାଦନର କମ୍ପତି ସମ୍ଭବରେ ଭାରତର ମହାଲୋଖାନିୟନ୍ତ୍ରଣ ତଥା ମହାସମାକ୍ଷକଙ୍କ 31 ମାର୍ଚ୍ଚ 2004 ରେ ଶେଷ ହେଇଥିବା ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କ ବାଣିଜ୍ୟିକ ପ୍ରତିବେଦନର ଅନୁକ୍ଷେପ 2.1.13 ରେ ମନ୍ତବ୍ୟ ଦିଆଯାଇ ଥିଲା । ଅନୁକ୍ଷେପରେ ଏହା ଦର୍ଶାଯାଇ ଥିଲା ଯେ ବହୁପୂର୍ବରୁ ଜୁଲାଇ 1995 ରେ ଏହାର ପ୍ରତିସ୍ଥାପନର ଆବଶ୍ୟକତା ବିଚାରକୁ ନିଆଯାଇଥିବା ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଏହାର ପ୍ରତିସ୍ଥାପନ ପରିବର୍ତ୍ତେ ଯନ୍ତ୍ର ମରାମତି ପାଇଁ ପରିଚ୍ଛଳନା ବର୍ଗର ନିଷ୍ପତ୍ତି ବିଜ୍ଞତାପୂର୍ଣ୍ଣ ନଥିଲା । କମ୍ପାନୀ ଓ.ଏର୍.ପି.ର କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନର ଉନ୍ନତି ପାଇଁ ଏକ ପରାମର୍ଶଦାତା ନିଯୁକ୍ତ କରିଥିଲା ଯିଏକି ଓ.ଏର୍.ପି.ର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ମରାମତି/ପ୍ରତିସ୍ଥାପନା ପାଇଁ ସୁପାରିଶ କରିଥିଲା (ଜୁନ୍ 2004) । କମ୍ପାନୀ ଏକ ନୂଆ ଓ.ଏର୍.ପି. ପ୍ରତିଷ୍ଠା ପାଇଁ ସମ୍ଭାବ୍ୟ ରିପୋର୍ଟ ତିଆରି କରିବାକୁ ପୁନର୍ବାର ପରାମର୍ଶଦାତା ଏମ୍.ଏନ୍. ଦସ୍ତୁର ଆଣ୍ଡ କୋଃ ନିଯୁକ୍ତ କରିଥିଲା (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2006) । ପରାମର୍ଶଦାତାଙ୍କ ଠାରୁ ମାର୍ଚ୍ଚ 2007 ରେ ରିପୋର୍ଟ ପାଇବା ପରେ ମଧ୍ୟ ଅତିମ ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯାଇ ନାହିଁ ।

[#] ବିକ୍ରୟ ମୂଲ୍ୟ ବିଯୋଗ ଉତ୍ତୋଳନ ଏବଂ ପେକ୍ଷଣ ଖର୍ଚ୍ଚ ।
[@] ଏ.ୟୁ. (4.12 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା), ଏଫ୍.ଜି.ଏମ୍.ପି.ଏଲ୍. (35 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା), ବି.ଏସ୍.ସି. (16.12 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା) ଏବଂ ପି.ଏମ୍.ସି.ଏଲ୍. (7.52 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା) ।
[†] 10 ମିଲି ମିଟରରୁ କମ୍ ଆକାରର ଲୁହା ପଥର ।

ନିମ୍ନଲିଖିତ ସାରଣୀରେ ସଂସ୍ଥାପିତ ଶକ୍ତି, ଧାର୍ଯ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଏବଂ ତାହା ତୁଳନାରେ ପ୍ରାପ୍ତି ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଦର୍ଶାଯାଇଛି:

ବର୍ଷ	ସ୍ଥାପିତ ଶକ୍ତି	ଧାର୍ଯ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ	ସ୍ଥାପିତ ଶକ୍ତି	ପ୍ରାପ୍ତି	କମ୍ପତି	କମ୍ପତିର ଶତକଡ଼ା
	(ଲକ୍ଷ୍ୟ ମେଟ୍ରିକ୍ ଟେକରେ)		ତୁଳନାରେ ଧାର୍ଯ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟର ଶତକଡ଼ା			
2005-06	20	5	25	4.19	0.81	16
2006-07	20	4	20	4.27	--	--
2007-08	20	3	15	3.45	--	--

ଓ.ଏଚ୍.ପି.ର ପ୍ରତିସ୍ଥାପନରେ କମ୍ପାନୀର ବିଫଳତା ଯୋଗୁ 2005-08 ମଧ୍ୟରେ 144.76 କୋଟି ଟଙ୍କାର ସମ୍ଭାବ୍ୟ ଲାଭ ହାନି ହେଲା।

ଏହିପରି, ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଶକ୍ତିର 70^ଠ ପ୍ରତିଶତ ବ୍ୟବହାର ବିରୁଦ୍ଧ ଧାରାରେ ସ୍ଥାପିତ ଶକ୍ତିର କ୍ରମାଗତ କମ୍ ବ୍ୟବହାର ସତ୍ତ୍ୱେ ଓ.ଏଚ୍.ପି.ର ପ୍ରତିସ୍ଥାପନରେ କମ୍ପାନୀର ବିଫଳତା ଯୋଗୁ ଉତ୍ପାଦନରେ 30.09 ଲକ୍ଷ ମେଟ୍ରିକ୍ ଟନ୍ ଖଣିଜ ପଥର କମ୍ପତି ହେଲା, ଫଳତଃ କମ୍ପାନୀର ଖନନ ଯନ୍ତ୍ରପାତି ଅବ୍ୟବହୃତ ରହିବା ସହିତ 2005-08 ମଧ୍ୟରେ 144.76 କୋଟି ଟଙ୍କାର ସମ୍ଭାବ୍ୟ ରାଜସ୍ୱ କ୍ଷତି ହେଲା ଯାହା ଅନୁକ୍ଷେପ 2.1.14 ରେ ଆଲୋଚିତ ହୋଇଛି।

ପୁନଶ୍ଚ, ଏମ୍.ଏନ୍. ଦସ୍ତୁର ଏବଂ କମ୍ପାନୀର ସମ୍ଭାବ୍ୟ ରିପୋର୍ଟ (ମାର୍ଚ୍ଚ 2007) ଅନୁସାରେ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରକଳ୍ପ ମୂଲ୍ୟ ପାଖାପାଖି କେବଳ ଦୁଇ ବର୍ଷର ପରିଶୋଧ ଅବଧି ସହିତ 318.94 କୋଟି ଟଙ୍କା ଥିଲା। ଏହି ପାଣ୍ଟି କୌଣସି ଅତିରିକ୍ତ ବିଭାଗ୍ୟ ଖର୍ଚ୍ଚ ବିନା କମ୍ପାନୀର ନିଜସ୍ୱ ସମ୍ପତ୍ତିରୁ ଭରଣା କରାଯାଇ ପାରି ଥାଆନ୍ତା। ନୂତନ ଓ.ଏଚ୍.ପି.ରେ ଉତ୍ପାଦନ ଖର୍ଚ୍ଚ (2006-07) ମେଟ୍ରିକ୍ ଟନ୍ ପ୍ରତି 310.36 ଟଙ୍କା ହିସାବ କରାଯାଇଥିଲା କିନ୍ତୁ ପୁରୁଣା ଓ.ଏଚ୍.ପି.ରେ ମେଟ୍ରିକ୍ ଟନ୍ ପ୍ରତି ଉତ୍ପାଦନ ଖର୍ଚ୍ଚ 610.71 ଟଙ୍କା ଥିଲା। ଏହିପରି, କମ୍ପାନୀ 2003-08 ମଧ୍ୟରେ 20.94 ଲକ୍ଷ ମେଟ୍ରିକ୍ ଟନ୍ ଖଣିଜ ପଥର ଉତ୍ପାଦନ କରିବାରେ 62.89 କୋଟି ଟଙ୍କା ଅତିରିକ୍ତ ଖର୍ଚ୍ଚ କରିଥିଲା।

ସରକାର ଘଟଣାଟିକୁ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ ଏବଂ କହିଥିଲେ (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2008) ଯେ, ଓ.ଏଚ୍.ପି. ଯନ୍ତ୍ରପାତିର ପୁରାତନତାକୁ ବିରୁଦ୍ଧ କରି ଉତ୍ପାଦନର ଧାର୍ଯ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟକୁ ନିମ୍ନତର ସ୍ତରରେ ରଖାଯାଇଥିଲା। ଏହା ମଧ୍ୟ କହିଥିଲେ ଯେ, ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଅନୁମତି ପାଇବା ପରେ ନୂତନ ଓ.ଏଚ୍.ପି. ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରାଯିବ। ପ୍ରକୃତରେ, ଓ.ଏଚ୍.ପି. ପ୍ରତିସ୍ଥାପନ ନକରିବା ଯୋଗୁ କମ୍ପାନୀ କମ୍ ଉତ୍ପାଦନ ଏବଂ ଉଚ୍ଚତର ମୂଲ୍ୟ ପାଇଁ କ୍ରମାଗତ ଭାବେ କ୍ଷତି କରୁଥିଲା।

ମୁଣ୍ଡା ଖଣିଜ ପଥର ବିକ୍ରୟ ଯୋଗୁ କ୍ଷତି

ସି.ଏଲ୍.ଓ. ପରିବର୍ତ୍ତେ ମୁଣ୍ଡା ଖଣିଜ ପଥର ବିକ୍ରୟ ଯୋଗୁ କମ୍ପାନୀ 3.72 କୋଟି ଟଙ୍କାର ଅତିରିକ୍ତ ରାଜସ୍ୱ ଅର୍ଜନ କରିବାରୁ ବଞ୍ଚିତ ହେଲା।

2.1.12 କମ୍ପାନୀ ବାର୍ଷିକ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରି 1 ଜୁଲାଇ 2003 ରୁ ତିନି ବର୍ଷ ପାଇଁ ବଡ଼ବିଲର ଶେକ୍ସପିରି ହିସାବ ପଥର ଖଣିରେ ଲୁହା ପଥର ଉତ୍ପାଦନ ଏବଂ ପ୍ରକ୍ରିୟାକରଣ ପାଇଁ ଆରିସ୍ ଆଣ୍ଡ ସନ୍ସକୁ କୁ ନିଯୁକ୍ତ କରିଥିଲା (ଜୁନ୍ 2003)। ଠିକାଦାର ତିନିମାସ (30 ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2003) ମଧ୍ୟରେ ଗୋଟିଏ କ୍ରସର ସ୍ଥାପନ କରିବାର ଥିଲା ଏବଂ ପ୍ରଥମ ବର୍ଷରେ ଚାରି ଲକ୍ଷ ମେଟ୍ରିକ୍ ଟନ୍ ଲୁହା ପଥର ଉତ୍ପାଦନ ଏବଂ ପ୍ରକ୍ରିୟାକରଣ କରିବାର ଥିଲା। ଯେହେତୁ ଖଣିଟି ସଂରକ୍ଷିତ ଜଂଗଲ ମଧ୍ୟରେ ଥିଲା କମ୍ପାନୀର ଉପଯୁକ୍ତ ଜମି ଯୋଗାଇବାରେ ବିଫଳତା ଯୋଗୁ ଠିକାଦାର କେବଳ ନଭେମ୍ବର 2004 ରେ କ୍ରସରଟିକୁ ସ୍ଥାପନ କରିପାରି ଥିଲା। ତେଣୁ କମ୍ପାନୀକୁ ସି.ଏଲ୍.ଓ. ପରିବର୍ତ୍ତେ 2.24 ଲକ୍ଷ ମେଟ୍ରିକ୍ ଟନ୍ ମୁଣ୍ଡା ପଥର ବିକ୍ରୟ କରିବାକୁ ପଡ଼ିଥିଲା, ଯାହାଫଳରେ ପେଷଣର ମୂଲ୍ୟକୁ ବାଦ୍ ଦେଇ 3.72 କୋଟି ଟଙ୍କାର ଅତିରିକ୍ତ ରାଜସ୍ୱ କ୍ଷତି ହୋଇଥିଲା।

କ୍ରସର ସ୍ଥାପନରେ ବିଳମ୍ବତାକୁ ଗ୍ରହଣକରି ସରକାର କହିଲେ (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2008) ଯେ, ଜମାହୋଇଥିବା ପ୍ରଚୁର ଲୋହିତ ପଥରର ପରିମାଣ କମ୍ପାନୀ ପାଇଁ ଏବଂ ଠିକାଦାରଙ୍କର ନଗଦ ଟଙ୍କା ଆବଶ୍ୟକତା ଦୃଷ୍ଟିରୁ, କ୍ରସର ସ୍ଥାପନ ହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମୁଣ୍ଡା ପଥର ବିକ୍ରୟ ହୋଇଥିଲା। ପରନ୍ତୁ, ସମାକ୍ଷାରେ ଦେଖାଗଲା ଯେ, ତୃତୀୟ ଯୋଜନା ଯୋଗୁ ରାଜସ୍ୱ ସର୍ବାଧିକ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ କ୍ରସର ସ୍ଥାପନ ନିମିତ୍ତ ଜମିର ଆବଶ୍ୟକତା ନିଶ୍ଚିତ କରିବାରେ କମ୍ପାନୀ ବିଫଳ ହୋଇଥିଲା।

^ଠ ଯେହେତୁ କମ୍ପାନୀ ଓ.ଏଚ୍.ପି.ର ଦକ୍ଷତା, ଧାର୍ଯ୍ୟ କ୍ଷମତାର 70 ପ୍ରତିଶତ ଭାବେ ବିରୁଦ୍ଧ କରିଥିଲା।

ଖଣ୍ଡବନ୍ଧ ଲୁହା ପଥର ଖଣିରେ ପେଷଣରେ କମ୍ପଟି

2.1.13 କମ୍ପାନୀ 65 ପ୍ରତିଶତ ସି.ଏଲ୍.ଓ. ଏବଂ 33 ପ୍ରତିଶତ ଗୁଣ୍ଡ ପାଇବାର ମାନ ସହିତ ଖଣ୍ଡବନ୍ଧ ଲୁହା ପଥର ଖଣିରେ ଏହାର ଗୋଟିଏ ଘଣ୍ଟାପ୍ରତି 40 ଟନ୍ କୁସର୍ ମାଧ୍ୟମରେ ଏକ ଲକ୍ଷ ମେଟ୍ରିକ ଟନ୍ ମୁଣ୍ଡା ପଥରକୁ ପେଷଣ କରି ସି.ଏଲ୍.ଓ. କରିବା ଏବଂ ପରିବହନ କରିବା ପାଇଁ ଓଡ଼ିଶା ଇଞ୍ଜିନିୟରିଂ ପ୍ରାଇଭେଟ୍ ଲିମିଟେଡ୍‌କୁ 6 ଜୁଲାଇ 2005 ରେ ଏକ କାର୍ଯ୍ୟାଦେଶ ଦେଇଥିଲା। କୁସର୍ ମରାମତି ଏବଂ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ମଧ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟାଦେଶରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଥିଲା। ଯଦିଓ ରୁକ୍ତିର ଅବଧି 5 ଜୁଲାଇ 2006 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଥିଲା, ଏହାକୁ ଜଂଗଲ ନିକାସୀ ପ୍ରମାଣ ପତ୍ର ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ଯୋଗୁ ଅପ୍ରେଲ 2006 ରେ ଆଗୁଆ ରଦ୍ଦ କରାଯାଇଥିଲା।

ସମାକ୍ଷା ଯାଞ୍ଚରେ ଜଣାପଡ଼ିଲା ଯେ, କମ୍ପାନୀ ଦ୍ଵାରା କୁସର୍ ମରାମତିରେ ବିଲମ୍ବ ଯୋଗୁ ଠିକାଦାର ଗୁରିମାସର ବିଲମ୍ବରେ ନଭେମ୍ବର 2005 ରେ କାର୍ଯ୍ୟ ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲା। ନଭେମ୍ବର 2005 ରୁ ଅପ୍ରେଲ 2006 ମଧ୍ୟରେ 23,832 ମେଟ୍ରିକ୍ ଟନ୍ ସି.ଏଲ୍.ଓ. ପେଷଣ କରିବାର ସଂଶୋଧିତ ଧାର୍ଯ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ ତୁଳନାରେ ପ୍ରକୃତ ପେଷଣ 9,450 ମେଟ୍ରିକ୍ ଟନ୍ ଥିଲା, ଯାହା ଫଳରେ 14,382 ମେଟ୍ରିକ୍ ଟନ୍ କମ୍ପଟି ହୋଇଥିଲା। ପୁନଶ୍ଚ, କମ୍ପାନୀ ଏହାର ଖଣ୍ଡବନ୍ଧ ଲୁହା ପଥର ଖଣିର କୁସର୍ ପାଖରୁ ପେଷଣ ହୋଇ ନଥିବା ମୁଣ୍ଡା ପଥର ବିକ୍ରୟ କରିଥିଲା, ଯାହାଫଳରେ 64.24 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ରାଜସ୍ଵ କ୍ଷତି ହୋଇଥିଲା।

ସରକାର କହିଲେ (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2008) ଯେ, କୁସର୍ ବାରମ୍ବାର ବନ୍ଦ ହେବା ଏବଂ ଯନ୍ତ୍ରାଂଶ ମିଳୁ ନଥିବା ଯୋଗୁ ଧାର୍ଯ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ ପ୍ରାପ୍ତି ହୋଇ ନଥିଲା। ଉତ୍ତରଟି ଗ୍ରହଣୀୟ ନୁହେଁ ଯେହେତୁ କମ୍ପାନୀ କ୍ରୟ ଅନୁରୋଧ (ଜୁନ୍ 2005) ଉପସ୍ଥାପନର ଆଠ ମାସ ବିଲମ୍ବରେ କ୍ରୟାଦେଶ ଦେଇଥିଲା (ଫେବୃୟାରୀ 2006), ଯେଉଁଥିପାଇଁ ଯନ୍ତ୍ରାଂଶ କ୍ରୟରେ 14 ମାସ ବିଲମ୍ବ ହେବା ଦ୍ଵାରା ଧାର୍ଯ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ ପ୍ରାପ୍ତି ହୋଇ ନଥିଲା।

ଉପରୋକ୍ତ ତଥ୍ୟ ବ୍ୟତୀତ ଯତ୍ନପାତି ବ୍ୟବହାର, ପଥର ବୋଝେଇ ଏବଂ ପରିବହନ ଭଳି ଉତ୍ପାଦନ ସମ୍ବନ୍ଧିତ କ୍ଷେତ୍ରରେ ରୁକ୍ତି ପରିଚାଳନାରେ ସହଜତା ମଧ୍ୟ ଦେଖାଯାଇଥିଲା ଯାହାକି ପରବର୍ତ୍ତୀ @ ନୁହେଁଦ ଗୁଡ଼ିକରେ ଆଲୋଚିତ ହୋଇଛି।

ଡମ୍ପିଂଗୁଡ଼ିକର ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣରେ ନିରର୍ଥକ ବ୍ୟୟ

2.1.14 ଦୌତାଗାରେ ଥିବା 10 ଟି କାର୍ଯ୍ୟରତ ଡମ୍ପିଂଗର ବାର୍ଷିକ ମରାମତି ଏବଂ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣର ଦାୟିତ୍ଵ ନିୟୁ ଇଣ୍ଡିଆ ସପ୍ଲାଇ ଏଜେନ୍ଟ୍‌କୁ ବାର୍ଷିକ 48.06 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ହାରରେ ଦିଆଯାଇଥିଲା। ଦରଟି ପ୍ରତି ଘଣ୍ଟା ଲକ୍ଷ ସମୟ ପାଇଁ 100 ଟଙ୍କାକୁ (ବାର୍ଷିକ 43.26 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା[@]) ସଂଶୋଧିତ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ 80 ପ୍ରତିଶତ ଡମ୍ପିଂ ଘଣ୍ଟା ଲକ୍ଷତା ପରେ (ନିଶ୍ଚିତ ସ୍ତର) ଘଣ୍ଟାପ୍ରତି ଏକ ପ୍ରତିଶତ ଉତ୍ପାଦନ ଉପରେ 1.5 ପ୍ରତିଶତ ହାରରେ ଅଧିକ ପ୍ରିମିୟମ ଦେବାର ଥିଲା। କମ୍ପାନୀ 2003-08 ମଧ୍ୟରେ 1,68,882 ଘଣ୍ଟା[&] ଲକ୍ଷ ସମୟ ତୁଳନାରେ କେବଳ 37,999 ଘଣ୍ଟା (23 ପ୍ରତିଶତ) ବ୍ୟବହାର କରିଥିଲା।

ଡମ୍ପିଂଗ ଚାଲିବା ସମୟର ଲକ୍ଷତାକୁ ବିଘ୍ନ ନକରି ଡମ୍ପିଂଗ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ଠିକା ପ୍ରଦାନ ଯୋଗୁ 1.53 କୋଟି ଟଙ୍କାର ପରିହାର୍ଯ୍ୟ ବ୍ୟୟ ହେଲା।

ସମାକ୍ଷାରେ ଦେଖାଗଲା ଯେ, ଠିକା ପ୍ରଦାନ ସମୟରେ କମ୍ପାନୀ ଏହାର ଓ.ଏଚ୍.ପି.ରେ କମ୍ ଉତ୍ପାଦନ ହେଉଥିବା ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଡମ୍ପିଂଗ ଚାଲିବା ସମୟର ଲକ୍ଷତାକୁ ବିଘ୍ନ କରି ନଥିଲା ଫଳତଃ 77 ପ୍ରତିଶତ ଚାଲିବା ସମୟ ଅବ୍ୟବହୃତ ରହିଥିଲା। ଏଣୁ, କମ୍ପାନୀ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ବାବଦରେ ଅବ୍ୟବହୃତ ସମୟ ପାଇଁ 1.29 କୋଟି ଟଙ୍କା ଦେଇଥିଲା। ଏହା ସହିତ ପ୍ରିମିୟମ ବାବଦରେ 23.79 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଅଧିକ ଦେଇଥିଲା।

ଭାରତର ମହାଲେଖା ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ତଥା ମହାସମାକ୍ଷକଙ୍କ 31 ମାର୍ଚ୍ଚ 2004ରେ ଶେଷ ହୋଇଥିବା ବର୍ଷ ପାଇଁ ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କ ବାଣିଜ୍ୟିକ ପ୍ରତିବେଦନର ଅନୁକ୍ଷେପ 2.1.20 ରେ ସମାକ୍ଷାର ମତ୍ତବ୍ୟ ସତ୍ତ୍ଵେ ପରିଚାଳନା କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ଡିସେମ୍ବର 2005ରେ ରୁକ୍ତିର ନବୀକରଣ ସମୟରେ ଦରର ନିମ୍ନମୁଖୀ ସଂଶୋଧନ କରି ନଥିଲେ।

@ ଗୋଟିଏ ବର୍ଷରେ 10 ଟି ଡମ୍ପିଂଗ ପାଇଁ ଦିନକୁ ଡମ୍ପିଂଗ ପ୍ରତି 14 ଘଣ୍ଟା ସମୟ ପାଇଁ ଘଣ୍ଟା ପ୍ରତି 100 ଟଙ୍କା ହାରରେ 309 ଦିନ ପାଇଁ।
& ମୋଟ ପ୍ରକୃତ ସିଫ୍ଟ ସମୟର ଲକ୍ଷତା (2,28,856 ଘଣ୍ଟା) ବିଷୟଗ ମୋଟ୍ ବନ୍ଦ ସମୟ (59,974 ଘଣ୍ଟା)।

ସରକାର କହିଲେ (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2008) ଯେ, କାର୍ଯ୍ୟକୁ ଅନ୍ୟ ଦ୍ୱାରା କରାଇବା ପାଇଁ ଠିକାଦାରର ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ ଖର୍ଚ୍ଚ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରି ଏକ ସର୍ବନିମ୍ନ ଠିକା ମୂଲ୍ୟ ବିରୁଦ୍ଧକୁ ନିଆଯାଇଥିଲା। ଏହା ମଧ୍ୟ କହିଥିଲେ ଯେ, ଯେତେବେଳେ ଓ.ଏଚ୍.ପି.ର ଉତ୍ପାଦନ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱକୁ ଯାଇଥାନ୍ତା ସେତେବେଳେ ତମ୍ପରର ବ୍ୟବହାର ଅଧିକ ହୋଇଥାନ୍ତା ଯାହାଫଳରେ ସମାକ୍ଷୀରେ ଦର୍ଶାଯାଇଥିବା ବ୍ୟବସ୍ଥା ବଦଳି ଯାଇଥାନ୍ତା। ପୂର୍ବର ସମାକ୍ଷୀ ଚିତ୍ରଣା ସତ୍ତ୍ୱେ, କମ୍ପାନୀ ତମ୍ପରଗୁଡ଼ିକର ବ୍ୟବହାରରେ ଉନ୍ନତି କରି ନଥିଲା ଏବଂ କୁମାରଗତ ଭାବେ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣରେ ଅଧିକ ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇଥିବାର କାରଣ ଉତ୍ତରରେ ଦର୍ଶାଯାଇ ନଥିଲା।

ବୋର୍ଡେଇ ଠିକାଦାରମାନଙ୍କର ପରିହାର୍ଯ୍ୟ ନିୟୁତ୍ତ

2.1.15 କମ୍ପାନୀ ଦକ୍ଷିଣ କାଳିଆପାଣି ଏବଂ ସୁକ୍ରାଂଗା କ୍ରୋମାଇଟ୍ ଖଣିଗୁଡ଼ିକରେ ଟ୍ରାକ୍ ଏବଂ ଚିତ୍ତର ଗୁଡ଼ିକରେ ପଥର ବୋର୍ଡେଇ ପାଇଁ ଜି.ସି. ମହାନ୍ତକୁ ନିୟୁତ୍ତ କରିଥିଲା (ଅକ୍ଟୋବର 2004)। ଠିକାଦାର 2004-08 ମଧ୍ୟରେ 12.02* ଲକ୍ଷ ମେଟ୍ରିକ୍ ଟନ୍ ବୋର୍ଡେଇ କରିଥିଲା ଏବଂ ତାକୁ 2.80 କୋଟି ଟଙ୍କା ଦିଆଯାଇଥିଲା।

ବିଭାଗୀୟ ଯେ ଲୋଡର ଉପଲବ୍ଧ ଥିବା ସତ୍ତ୍ୱେ ବୋର୍ଡେଇ ଠିକାଦାର ନିୟୁତ୍ତ ଯୋଗୁ 2.53 କୋଟି ଟଙ୍କାର ପରିହାର୍ଯ୍ୟ ବ୍ୟୟ ହେଲା।

ସମାକ୍ଷୀ ଯାଞ୍ଚରେ ଜଣାଗଲା ଯେ, କମ୍ପାନୀର ଉପରୋକ୍ତ ଖଣିଗୁଡ଼ିକରେ ଘଣ୍ଟାପ୍ରତି 237.87 ମେଟ୍ରିକ୍ ଟନ୍ ବୋର୍ଡେଇ ଶକ୍ତି ବିଶିଷ୍ଟ ଡିନିଟିରୁ ପାଞ୍ଚଟି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଯେ ଲୋଡର ଥିଲା। ସେହି ଯେ ଲୋଡର ଗୁଡ଼ିକର ଅବ୍ୟବହୃତ ସମୟ 2004-05 ରୁ 2007-08 ମଧ୍ୟରେ ଯଥାକ୍ରମେ 1,853, 2,494, 4,205 ଏବଂ 4,109 ଘଣ୍ଟା ଥିଲା। ସେହି ଯେ ଲୋଡର ଗୁଡ଼ିକର ଅବ୍ୟବହୃତ ସମୟ ଏବଂ ବୋର୍ଡେଇ ଶକ୍ତିର ବିରୁଦ୍ଧ ଧାରାରେ ଠିକାଦାରମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବୋର୍ଡେଇ ହୋଇଥିବା ପଥରର ପରିମାଣ ଯଥାକ୍ରମେ 1,274, 1,461, 1,527 ଏବଂ 794 ଘଣ୍ଟା ଆବଶ୍ୟକ କରିଥାନ୍ତା ଯାହା କମ୍ପାନୀ ଏହାର ଲକ୍ଷ ଯେ ଲୋଡର ଗୁଡ଼ିକ ଦ୍ୱାରା କରି ପାରିଥାନ୍ତା। ଏଣୁ, ବିଭାଗୀୟ ଯେ ଲୋଡର ଥିବା ସତ୍ତ୍ୱେ ବୋର୍ଡେଇ ଠିକାଦାର ନିୟୁତ୍ତ ଫଳରେ 2.53 # କୋଟି ଟଙ୍କା ପରିହାର୍ଯ୍ୟ ବ୍ୟୟ ହେଲା।

ସରକାର କହିଲେ (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2008) ଯେ ଯେ ଲୋଡର ଗୁଡ଼ିକର ତୃଟି ଯୋଗୁ ଏହାର ଉପଲବ୍ଧ ସମୟ ଅତ୍ୟନ୍ତ କମ୍ ଥିଲା ଏବଂ ନକଲି ପଦାର୍ଥର ମିଶ୍ରଣ ଏବଂ ଶ୍ରମିକ ସମସ୍ୟା ପରିହାର ପାଇଁ ବିକ୍ରିଯୋଗ୍ୟ ପଥର ବୋର୍ଡେଇ ଲୋକମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଉଥିଲା। ଉତ୍ତରଟି ଗ୍ରହଣୀୟ ନୁହେଁ ଯେହେତୁ ଯତ୍ନ ତୃଟି ସମୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବ୍ୟବହାରକୁ ବିରୁଦ୍ଧ କରି ଅବ୍ୟବହୃତ ସମୟ ହିସାବ କରାଯାଇଥିଲା। ପୁନଶ୍ଚ, ଯାନ୍ତ୍ରିକ ଖଣି ଗୁଡ଼ିକରେ ବୋର୍ଡେଇ ଯାନ୍ତ୍ରିକ ଭାବରେ ଲୋଡର ମାଧ୍ୟମରେ କରାଯାଇଥିଲା, ତେଣୁ ନକଲି ପଦାର୍ଥ ମିଶ୍ରଣର ବିପଦ ନଥିଲା। କମ୍ପାନୀ ଶ୍ରମିକ ସମସ୍ୟାଗୁଡ଼ିକୁ ଶାନ୍ତିପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ଚଳାଇ ସମାଧାନ କରି ଲକ୍ଷ ସମ୍ପର୍କର ସର୍ବାଧିକ ବ୍ୟବହାର କରିପାରିଥାନ୍ତା।

ହସ୍ତଗତ ବୋର୍ଡେଇ ଯୋଗୁ ଅତିରିକ୍ତ ବ୍ୟୟ

2.1.16 କମ୍ପାନୀ ଜୟ ଜଘାନ କୋଲ୍ କ୍ୟାରିୟର ପ୍ରାଇଭେଟ୍ ଲିମିଟେଡ୍ (ଜେ.ଜେ.ସି.ସି.)କୁ ଦୈନିକା ରେଳପଥ ପାଖରେ (ଡି.ଆର୍.ଏସ୍.) ରେଳ ଡବାରେ ଲୁହା ପଥର ହସ୍ତଗତ ବୋର୍ଡେଇ କରିବା ପାଇଁ ନିୟୁତ୍ତ କରିଥିଲା (ଅପ୍ରେଲ 2005), ଯିଏକି 31 ମାର୍ଚ୍ଚ 2008 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟ ରୁଣ୍ଡୁଥିଲା। ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସର୍ତ୍ତ ସହିତ ଯାନ୍ତ୍ରିକ ବୋର୍ଡେଇ କ୍ଷେତ୍ରରେ ବୋର୍ଡେଇ ଖର୍ଚ୍ଚ ରାଜି ଦରର ଅଧା ଦରରେ ପ୍ରଦାନ ପାଇଁ ରୁକ୍ତରେ ସର୍ତ୍ତ ରଖାଯାଇଥିଲା। ଜେ.ଜେ.ସି.ସି. 2005-08 ମଧ୍ୟରେ 22.07 ଲକ୍ଷ ଟନ୍ ଲୁହା ପଥର ହସ୍ତଗତ ବୋର୍ଡେଇ କରିଥିଲା ଏବଂ ତାକୁ 6.42 କୋଟି ଟଙ୍କା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା।

ଠିକାଦାରଙ୍କୁ ଯାନ୍ତ୍ରିକ ବୋର୍ଡେଇ ପାଇଁ ବାଧ୍ୟ ନକରି ହସ୍ତଗତ ବୋର୍ଡେଇ କରିବା ଯୋଗୁ 3.21 କୋଟି ଟଙ୍କା ଅତିରିକ୍ତ ବ୍ୟୟ ହୋଇଥିଲା।

ସମାକ୍ଷୀରେ ଦେଖାଗଲା ଯେ, ଯାନ୍ତ୍ରିକ ବୋର୍ଡେଇ ଫଳପ୍ରଦ ମୂଲ୍ୟରେ ହେଉଥିବା ସତ୍ତ୍ୱେ, କମ୍ପାନୀ ଠିକାଦାର ଦ୍ୱାରା ଯାନ୍ତ୍ରିକ ବୋର୍ଡେଇ ପାଇଁ ଚେଷ୍ଟା କରି ନଥିଲା। ଫଳତଃ କମ୍ପାନୀକୁ 2005-08 ମଧ୍ୟରେ 3.21 କୋଟି ଟଙ୍କା ଅତିରିକ୍ତ ବ୍ୟୟ କରିବାକୁ ପଡ଼ିଥିଲା।

* 2004-05: 3.03 ଲକ୍ଷ ଟନ୍, 2005-06: 3.47 ଲକ୍ଷ ଟନ୍, 2006-07: 3.63 ଲକ୍ଷ ଟନ୍ ଏବଂ 2007-08: 1.89 ଲକ୍ଷ ଟନ୍.

ଠିକାଦାରକୁ ପ୍ରଦାନ 2.80 କୋଟି ଟଙ୍କା ବିୟୋଗ କମ୍ପାନୀ ଦ୍ୱାରା ଖର୍ଚ୍ଚ ହେବାକୁ ଥିବା ପି.ଓ.ଏଲ୍. ଏବଂ ଯତ୍ନାଶର ହାରାହାରି ମୂଲ୍ୟ (26.54 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା)।

ସରକାର କହିଲେ (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2008) ଯେ, ଶ୍ରମିକ ସମସ୍ୟା ଯୋଗୁ ଯାନ୍ତ୍ରିକ ବୋଝେଇ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପର୍କ ହୋଇ ପାରି ନଥିଲା। ଉତ୍ତରଟି ଗ୍ରହଣୀୟ ନୁହେଁ ଯେହେତୁ କମ୍ପାନୀ ଶ୍ରମିକ ସଂଗଠନ ଗୁଡ଼ିକ ସହିତ ସଠିକ ଆଲୋଚନା କରି ପର୍ଯ୍ୟାୟ କ୍ରମେ ଯାନ୍ତ୍ରିକ ବୋଝେଇ କରିବାକୁ ଠିକାଦାରକୁ ବାଧ୍ୟ କରି ନଥିଲା।

ଗୁଣ୍ଡ ପଥର ପରିବହନରେ ଅତିରିକ୍ତ ବ୍ୟୟ

2.1.17 କମ୍ପାନୀ ଅକ୍ଟୋବର 2003 ରୁ 31 ମାର୍ଚ୍ଚ 2008 ମଧ୍ୟରେ ଦୈନିକା ଲୁହା ପଥର ଖଣିରେ ଲୁହା ପଥର ଉତ୍ତୋଳନ, ପେଷଣ ଏବଂ ପରିବହନ ପାଇଁ ଝରି[@] ଜଣ ଠିକାଦାର ନିଯୁକ୍ତି କରିଥିଲା ଯେଉଁଥିରେ ଉଭୟ ବଳିପର୍ବତ ଉତ୍ତାରଣ ସ୍ଥାନ ସହିତ ଡି.ଆର୍.ଏସ୍.କୁ ଲୁହା ପଥର ଗୁଣ୍ଡ ପରିବହନ ବିଷୟ ବିବେଚନା କରାଯାଇଥିଲା। ବଳିପର୍ବତରେ ଜମା କରାଯାଉଥିବା ପଥର ଗୁଣ୍ଡ ରେଲ ଦ୍ଵାରା ପରିବହନ ମାଧ୍ୟମରେ ପରିଶେଷରେ ବିକ୍ରୟ ପାଇଁ ପୁଣି ଡି.ଆର୍.ଏସ୍.କୁ ପରିବହନ କରାଯାଉଥିଲା।

ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ପରିବହନ ପରିବର୍ତ୍ତେ
ଏକାଧିକ ପରିବହନ ଯୋଗୁ
1.09 କୋଟି ଟଙ୍କାର ଅତିରିକ୍ତ
ବ୍ୟୟ ହେଲା।

ସମାକ୍ଷା ଯାଞ୍ଚରେ ଜଣାଗଲା ଯେ କମ୍ପାନୀ ଅକ୍ଟୋବର 2003 ରୁ ମାର୍ଚ୍ଚ 2008 ମଧ୍ୟରେ 6.46 ଲକ୍ଷ ମେଟ୍ରିକ୍ ଟନ୍ ଲୁହା ପଥର ଗୁଣ୍ଡ ଖଣିରୁ ବଳିପର୍ବତ ଏବଂ ସେଠାରୁ ଡି.ଆର୍.ଏସ୍.କୁ ପରିବହନ କରିଥିଲା, ଯେଉଁଥିପାଇଁ 1.09 କୋଟି ଟଙ୍କାର ପରିହାର୍ଯ୍ୟ ଅତିରିକ୍ତ ବ୍ୟୟ ହୋଇଥିଲା କାରଣ ତାହା ସିଧା ସଳଖ ଡି.ଆର୍.ଏସ୍.କୁ ପରିବହନ କରାଯାଇ ପାରିଥାନ୍ତା।

ସରକାର କହିଲେ (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2008) ଯେ, ଡି.ଆର୍.ଏସ୍.ରେ ସାମିତ ସ୍ଥାନ ଯୋଗୁ ସମସ୍ତ ଷକ୍ ସିଧା ସଳଖ ପରିବହନ ହୋଇ ପାରିଲା ନାହିଁ। ଉତ୍ତରଟି ଗ୍ରହଣୀୟ ନୁହେଁ ଯେହେତୁ କମ୍ପାନୀ ଡି.ଆର୍.ଏସ୍.ରେ ଥିବା ସମୁଦାୟ 18,000 ବର୍ଗ ମିଟର ସ୍ଥାନରୁ ମାତ୍ର 7,182 ବର୍ଗ ମିଟରର ପ୍ଲଟ୍‌ଫର୍ମ ସ୍ଥାନ ବ୍ୟବହାର କରିଥିଲା।

ଖଣି ମୁଣ୍ଡରୁ ପଥର ଉଠାଣ

2.1.18 ତିନିଜଣ^୧ ଉତ୍ତୋଳନ ଠିକାଦାରଙ୍କ ସହିତ ଜୁଲାଇ 2004 ରୁ ଅଗଷ୍ଟ 2005 ମଧ୍ୟରେ ହୋଇଥିବା ବୁକ୍ତିର ସର୍ତ୍ତାନ୍ତରାୟୀ ସେମାନେ ସେମାନଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଉତ୍ତୋଳିତ ସମସ୍ତ ଖଣିଜ ପଥର ଉତ୍ତାରଣ ସ୍ଥଳକୁ ପରିବହନ କରିବାର ଥିଲା। ସମାକ୍ଷା ଯାଞ୍ଚରେ ଜଣାଗଲା ଯେ, ବଡ଼ବିଲ୍ ଏବଂ ଗନ୍ଧମାର୍ଜନ ଅଞ୍ଚଳରେ 2003-08 ମଧ୍ୟରେ ତିନିଜଣ ଠିକାଦାରଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ପରିଚାଳିତ ଖଣି ମୁଣ୍ଡରୁ 4.77 ଲକ୍ଷ ମେଟ୍ରିକ୍ ଟନ୍ ଖଣିଜ ପଥର ବିକ୍ରୟ ହୋଇଥିଲା। ଯେହେତୁ ଠିକାଦାର ମାନଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଖଣି ମୁଣ୍ଡରୁ ଉତ୍ତାରଣ ସ୍ଥାନକୁ 4.77 ଲକ୍ଷ ମେଟ୍ରିକ୍ ଟନ୍ ଖଣିଜ ପଥର ପରିବହନ ହୋଇ ନଥିଲା, ସେମାନଙ୍କର ବିଲ୍‌ରୁ ଆନୁପାତିକ ମୂଲ୍ୟ ହ୍ରାସ କରାଯିବାର ଥିଲା। ପରନ୍ତୁ, କମ୍ପାନୀ ଠିକାଦାର ମାନଙ୍କୁ ସମସ୍ତ ଦେୟ ଦେଇଥିଲା, ଯାହାଫଳରେ ସେମାନଙ୍କୁ 39.22^୧ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ଅହେତୁକ ଅନୁଗ୍ରହ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲା।

ସରକାର କହିଲେ (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2008) ଯେ, ବିକ୍ରୟ ପ୍ରତିଶୃତି ଯୋଗୁ କ୍ରେତାମାନଙ୍କୁ ଖଣି ମୁଣ୍ଡରୁ ଉଠାଣ ପାଇଁ ସାମୟିକ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇ ଥାଏ ଏବଂ ବୁକ୍ତିରେ ଅଲଗା ପରିବହନ ଦରର ବ୍ୟବସ୍ଥା ନଥିବାରୁ ଠିକାଦାର ମାନଙ୍କୁ ଏକମତ ହୋଇଥିବା ଦରରେ ଦେୟ ଦିଆଯାଇ ଥିଲା।

ଉତ୍ତାରଣ ପରିଚାଳନା

2.1.19 କମ୍ପାନୀର ଉତ୍ତାରଣ ମୁଖ୍ୟତଃ ଖଣିଜ ପଥର, ବିସ୍ଫୋରକ, ଖଣି ଯନ୍ତ୍ରପାତିର ମରାମତି ଏବଂ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ପଦାର୍ଥ ଏବଂ ଯନ୍ତ୍ରାଂଶ, ଇତ୍ୟାଦିକୁ ନେଇ ଗଠିତ। ଖଣିଜ ପଥର ପ୍ରତି ଖଣିର ଉତ୍ତାରଣ ସ୍ଥାନ, ବିଭିନ୍ନ

[@] ବି.ଡି. ମହତା (2004-05), ଅରୁଣା ଉଦ୍ୟୋଗ (2004-05 ଏବଂ 2005-06), ଫରିଦାବାଦ ଗୁରଗାଁ ମିନେରାଲ୍ସ (ପ୍ରାଃ) ଲିମିଟେଡ୍ (2004-05 ରୁ 2006-07 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ) ଏବଂ କଲିଙ୍ଗ କମର୍ସିଆଲ୍ କର୍ପୋରେସନ୍ (2007-08) ।

^୧ ପ୍ରଦୀପ ମାଇନିଂ, ବି.ଡି. ମହତା ଏବଂ ଏସ୍.କେ. ସାମଲ ।

^୧ ପ୍ରଦୀପ ମାଇନିଂ (15.53 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା), ବି.ଡି. ମହତା (1.95 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା) ଏବଂ ଏସ୍.କେ. ସାମଲ (21.74 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା) ।

ରେଳ ପ୍ରାଂଶଣ, କମ୍ପାନୀ ଦ୍ୱାରା ପରିଚାଳିତ ବନ୍ଦର ନିକଟବର୍ତ୍ତୀ ଭଣ୍ଡାରଣ ସ୍ଥାନରେ ରଖାଯାଇ ଥାଏ। ଦ୍ରବ୍ୟ ଏବଂ ଯନ୍ତ୍ରାଂଶର ଭଣ୍ଡାରଣ ଖଣି ଅଂଚଳରେ ପରିଚାଳିତ ବିଭିନ୍ନ ଭଣ୍ଡାରରେ ରଖାଯାଇ ଥାଏ।

ଖଣିଜ ପଥରର ଭଣ୍ଡାରଣ

2.1.20 ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ଖଣିଜ ପଥରର 2003-08 ମଧ୍ୟରେ ଉତ୍ପାଦନ, ବିକ୍ରି, କମ୍ପଡ଼ି ଏବଂ ପରିଶେଷ ଷ୍ଟକ୍ ନିମ୍ନଲିଖିତ ସାରଣୀରେ ଦର୍ଶାଯାଇଛି:

(ପରିମାଣ ଲକ୍ଷ ମେଟ୍ରିକ୍ ଟନ୍‌ରେ)

ସବିଶେଷ ବିବରଣୀ	2003-04	2004-05	2005-06	2006-07	2007-08
ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ଷ୍ଟକ୍:					
ଲୁହା ପଥର	8.25	6.84	3.03	3.12	14.14
ମାଙ୍ଗାନିଜ୍ ପଥର	1.20	1.29	1.40	1.67	1.06
କ୍ରୋମ୍ ପଥର	4.13	3.20	2.07	2.03	3.30
ଉତ୍ପାଦନ:					
ଲୁହା ପଥର	23.53	27.02	31.71	46.46	51.74
ମାଙ୍ଗାନିଜ୍ ପଥର	1.04	0.85	0.47	0.41	0.31
କ୍ରୋମ୍ ପଥର	7.47	6.92	6.46	12.36	11.58
ବିକ୍ରୟ:					
ଲୁହା ପଥର	25.03	30.38	31.40	35.19	45.10
ମାଙ୍ଗାନିଜ୍ ପଥର	0.93	0.74	0.21	1.03	1.34
କ୍ରୋମ୍ ପଥର	7.41	7.21	5.53	9.89	10.92
ବ୍ୟବହାର:					
ଲୁହା ପଥର	0.02	0.01	0	0.01	0
ମାଙ୍ଗାନିଜ୍ ପଥର	0	0	0	0	0
କ୍ରୋମ୍ ପଥର	1.01	0.77	0.88	1.16	0.73
କମ୍ପଡ଼ି/ଅଧିକା:					
ଲୁହା ପଥର	0.11	-0.44	-0.22	-0.24	0.02
ମାଙ୍ଗାନିଜ୍ ପଥର	-0.02	-0.01	0.01	0.01	0.04
କ୍ରୋମ୍ ପଥର	0.02	-0.07	-0.09	-0.04	-0.03
ପରିଶେଷ ଷ୍ଟକ୍:					
ଲୁହା ପଥର	6.84	3.03	3.12	14.14	20.80 ^୧
ମାଙ୍ଗାନିଜ୍ ପଥର	1.29	1.39	1.67	1.06	0.07
କ୍ରୋମ୍ ପଥର	3.20	2.07	2.03	3.30	3.20

ଅନୁରୂପ କିଣାବିକା ଯୋଜନାର ପ୍ରସ୍ତୁତ ନକର ଉତ୍ପାଦନର ଧାର୍ଯ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ ବୃଦ୍ଧି ଯୋଗୁ ଖଣିଜ ପଥର ଜମା ହୋଇଯାଇ ଥିଲା।

ସାରଣୀରୁ ଦେଖାଯିବ ଯେ, 2006-08 ମଧ୍ୟରେ 46.46 ଲକ୍ଷ ମେଟ୍ରିକ୍ ଟନ୍ ଏବଂ 51.74 ଲକ୍ଷ ମେଟ୍ରିକ୍ ଟନ୍ ଲୁହା ପଥର ଉତ୍ପାଦନ ତୁଳନାରେ 35.19 ଲକ୍ଷ ମେଟ୍ରିକ୍ ଟନ୍ ଏବଂ 45.10 ଲକ୍ଷ ମେଟ୍ରିକ୍ ଟନ୍ ପ୍ରକୃତ ବିକ୍ରୟ ହୋଇଥିଲା, ଫଳତଃ ପରିଶେଷ ଷ୍ଟକ୍‌ରେ ଯଥାକ୍ରମେ 39.26 କୋଟି ଟଙ୍କା ଏବଂ 61.11 କୋଟି ଟଙ୍କା ମୂଲ୍ୟର 11.02 ଲକ୍ଷ ମେଟ୍ରିକ୍ ଟନ୍ ଏବଂ 6.66 ଲକ୍ଷ ମେଟ୍ରିକ୍ ଟନ୍ ବୃଦ୍ଧି ହୋଇଥିଲା। ଅତ୍ୟଧିକ ଲୁହା ପଥର ଜମା ସୂଚାଇ ଦିଏ ଯେ କମ୍ପାନୀ ଉତ୍ପାଦନର ଲକ୍ଷ୍ୟ ଧାର୍ଯ୍ୟ ସହିତ କିଣାବିକା ଯୋଜନା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରି ନଥିଲା। ଏହା ଭଣ୍ଡାରଣ ଧାରଣା ଖର୍ଚ୍ଚ ବଢାଇବାରେ ପର୍ଯ୍ୟାୟକ୍ରମେ ପ୍ରଭାବ ପକାଇ ଥାଏ।

ଖଣିଜ ପଥର ଜମା ଯୋଗୁ ପାଣି ଅବରୋଧ

2.1.21 ଲୁହା ପଥରର ସମୁଦାୟ ଅବଶେଷ ଷ୍ଟକ୍ 2006-07 ଏବଂ 2007-08 ଶେଷରେ ଯଥାକ୍ରମେ 14.14 ଲକ୍ଷ ମେଟ୍ରିକ୍ ଟନ୍ ଏବଂ 20.80 ଲକ୍ଷ ମେଟ୍ରିକ୍ ଟନ୍ ମଧ୍ୟରୁ 9.25 ଲକ୍ଷ ମେଟ୍ରିକ୍ ଟନ୍ (65.42 ପ୍ରତିଶତ) ଏବଂ

^୧ ଠିକାଦାରର ହିସାବରେ ଗନ୍ଧମାଝିନ ଖଣିରେ ରହିଥିବା 5.18 ଲକ୍ଷ ଟନ୍‌କୁ ବାଦ୍ ଦେଇ, ଯାହା କମ୍ପାନୀର ହିସାବକୁ ନିଆଯାଇ ନଥିଲା।

11.78 ଲକ୍ଷ ମେଟ୍ରିକ୍ ଟନ୍ (56.63 ପ୍ରତିଶତ) ଲୁହା ପଥର କୁରମିତାର ଖଣିରେ ଥିଲା । ସେହିପରି ଗନ୍ଧମାର୍ଦ୍ଦନ ଖଣିରେ 5.20 ଲକ୍ଷ ମେଟ୍ରିକ୍ ଟନ୍ (25 ପ୍ରତିଶତ) 2007-08 ର ଲୁହା ପଥରର ଅବଶେଷ ଝଙ୍କର ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ।

କମ୍ପାନୀ କୁରମିତାର ଲୁହା ପଥର ଖଣିରେ ବାର୍ଷିକ 4.20 ଲକ୍ଷ ମେଟ୍ରିକ୍ ଟନ୍ ଲୁହା ପଥର ଉତ୍ତୋଳନ ପାଇଁ କଲିଙ୍ଗ କମର୍ସିଆଲ୍ କର୍ପୋରେସନ୍ (କେ.ସି.ସି.) କୁ ଜୁନ୍ 2005 ରେ ଏକ ଉତ୍ତୋଳନ ଠିକା ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲା । କେ.ସି.ସି.ର ଉଚ୍ଚ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନ ଏବଂ ନିୟମିତ ବିକ୍ରୟ ଭିତ୍ତିରେ ବି.ଓ.ଡି. ଉତ୍ପାଦନର ପରିମାଣ 10.14 ଲକ୍ଷ ମେଟ୍ରିକ୍ ଟନ୍ କୁ ବୃଦ୍ଧି କରିଥିଲା (ଜୁଲାଇ 2006) । ସେହିପରି, ଏକା ପୃଷ୍ଠଭୂମିରେ ଗନ୍ଧମାର୍ଦ୍ଦନ (ପାହାଡ଼ ଉପର) ଲୁହା ପଥର ଖଣିରେ କେ.ସି.ସି.ର ବାର୍ଷିକ ଉତ୍ପାଦନ ଧାର୍ଯ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟକୁ 10 ଲକ୍ଷ ମେଟ୍ରିକ୍ ଟନ୍ ରୁ 21 ଲକ୍ଷ ମେଟ୍ରିକ୍ ଟନ୍ କୁ ବୃଦ୍ଧି କରାଯାଇଥିଲା (ଅପ୍ରେଲ 2007) ।

ସମାକ୍ଷା ଯାଞ୍ଚରେ ଜଣାଗଲା ଯେ, କେ.ସି.ସି. ଜୁଲାଇ 2005 ରୁ ମାର୍ଚ୍ଚ 2008 ମଧ୍ୟରେ କୁରମିତାର ଖଣିରୁ 40.06 ଲକ୍ଷ ମେଟ୍ରିକ୍ ଟନ୍ ଉତ୍ତୋଳନ କରିଥିଲା ଯେଉଁଥିରୁ 27.47 ଲକ୍ଷ ମେଟ୍ରିକ୍ ଟନ୍ ବିକ୍ରୟ ହୋଇ ପାରିଥିଲା । ସେହିପରି, କେ.ସି.ସି. ଜୁଲାଇ 2007 ରୁ ମାର୍ଚ୍ଚ 2008 ମଧ୍ୟରେ ଗନ୍ଧମାର୍ଦ୍ଦନ (ପାହାଡ଼ ଉପର) ଖଣିରୁ 19.30 ଲକ୍ଷ ମେଟ୍ରିକ୍ ଟନ୍ ଉତ୍ପାଦନ କରିଥିଲା, ଯେଉଁଥିରୁ 9.35 ଲକ୍ଷ ମେଟ୍ରିକ୍ ଟନ୍ ବିକ୍ରୟ ହୋଇ ପାରିଥିଲା । ଏଣୁ, ଜିଣାବିକା ଯୋଜନାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ନକରି ଉତ୍ପାଦନରେ ବୃଦ୍ଧି ଯୋଗୁ 71.53 କୋଟି ଟଙ୍କା ମୂଲ୍ୟର 22.54 ଲକ୍ଷ ମେଟ୍ରିକ୍ ଟନ୍ ଝଙ୍କର ଗଢା ହୋଇ ରହିଥିଲା, ଯାହାଫଳରେ ଠିକାଦାରକୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ଉତ୍ତୋଳନ ଖର୍ଚ୍ଚ ବାବଦରେ 41.59 କୋଟି ଟଙ୍କାର ପାଣ୍ଠି ଅବରୋଧ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ମାସିକ 17.33 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ସୁଧ କ୍ଷତି ହୋଇଥିଲା ।

ଉତ୍ପାଦନରେ ବୃଦ୍ଧି ଯୋଗୁ 22.54 ଲକ୍ଷ ଟନ୍ ଝଙ୍କର ଜମା ହେବା ଫଳରେ 71.53 କୋଟି ଟଙ୍କାର ପାଣ୍ଠି ଅବରୋଧ ହୋଇଥିଲା ।

ସରକାର କହିଲେ (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2008) ଯେ, ବଜାର ପରିସ୍ଥିତିରେ ଉନ୍ନତି ଯୋଗୁ 2006-07 ରେ ଉତ୍ପାଦନରେ ବୃଦ୍ଧି କରାଯାଇ ଥିଲା, କିନ୍ତୁ ଭିତ୍ତିଭୂମିର ଅଭାବ ଯୋଗୁ ଯଥେଷ୍ଟ ପରିମାଣର ବିକ୍ରୟ ହୋଇପାରି ନଥିଲା । ଆବଶ୍ୟକ ଭିତ୍ତିଭୂମିର ଅନୁପସ୍ଥିତିରେ ଉତ୍ପାଦନର ବୃଦ୍ଧି ଏକ ଅବିବେକୀ ନିଷ୍ପତ୍ତି ଥିବାର ସମ୍ଭାବନା ଉତ୍ତରୀ ପ୍ରତିପାଦନ କରୁଥିଲା ।

ପୂର୍ବ ଗଠିତ ଲୁହା ପଥର ଝଙ୍କର ବିକ୍ରୟ ନହେବା

2.1.22 ବଡ଼ବିଲ୍ ଏବଂ ଗନ୍ଧମାର୍ଦ୍ଦନ ଅଂଚଳରେ ନଥିପତ୍ର ଯାଞ୍ଚରେ ଜଣାଗଲା ଯେ, 19.44 କୋଟି ଟଙ୍କା ମୂଲ୍ୟର 1.59 ଲକ୍ଷ ମେଟ୍ରିକ୍ ଟନ୍ ଲୁହା ପଥର ଏକରୁ ଋରି ବର୍ଷରୁ ଅଧିକ ସମୟ କ୍ରମେ ଅଂଚଳରେ ଏବଂ କମ୍ପାନୀର ଭୂଖଣ୍ଡର ସ୍ଥାନରେ ବିକ୍ରୟ ନହୋଇ ରହିଥିଲା (ମାର୍ଚ୍ଚ 2008) ।

ଖଣିଜ ପଥର ବିକ୍ରୟରେ ପରିଚାଳନା କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କର ବିଫଳତା ଯୋଗୁ 19.44 କୋଟି ଟଙ୍କା ମୂଲ୍ୟର 1.59 ଲକ୍ଷ ଟନ୍ ଲୁହା ପଥର ଏକ ରୁ ଋରି ବର୍ଷରୁ ଅଧିକ ସମୟ ପାଇଁ ଜମା ହୋଇ ରହିଥିଲା ।

ଯଦିଓ ବହୁତ ଦିନ ଧରି ଖଣିଜ ପଥର ଜମା କରିରଖିବା ଦ୍ଵାରା ଚେନ୍ନି/କମ୍ପତି/ଗୁଣ୍ଡର ଅବନତିର ସମ୍ଭାବନା ଥିଲା, ତଥାପି ପରିଚାଳନା କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ଏହାକୁ ବିକ୍ରୟ କରିବାକୁ ପଦକ୍ଷେପ ନେଇ ନଥିଲେ ।

ସରକାର କହିଲେ (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2008) ଯେ, କମ୍ପ ପରିମାଣର ଖଣିଜ ପଥର ବିକ୍ଷିପ୍ତ ଭାବରେ ରହିଥିଲା ଏବଂ ଏଗୁଡ଼ିକୁ ବିକ୍ରୟ ପାଇଁ ଗୋଟିଏ ସ୍ଥାନକୁ ଆଣିବାକୁ ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯାଉଛି । କିନ୍ତୁ ଘଟଣାଟି ହେଉଛି ଯେ ଠିକ୍ ସମୟରେ ପଦକ୍ଷେପ ନ ନେବାରୁ ଖଣିଜ ପଥର ବିକ୍ରୟ ହୋଇ ନଥିଲା ଏବଂ ଫଳତଃ ପାଣ୍ଠି ଅବରୋଧ ହୋଇଥିଲା ।

ନିମ୍ନମାନର ପୂର୍ବ ଗଠିତ କ୍ରୋମ ପଥରର ପ୍ରକ୍ରିୟାକରଣ ନକରିବା

2.1.23 କମ୍ପାନୀର 1980 ମସିହାରୁ 9.86 ଲକ୍ଷ ମେଟ୍ରିକ୍ ଟନ୍ ନିମ୍ନମାନର କ୍ରୋମ ପଥର (32 ରୁ 40 ପ୍ରତିଶତ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କ୍ରୋମ୍ ସହିତ) ଥିଲା । ରଘୁନା ପାଇଁ କ୍ରୋମ୍ ପଥର ବେନିଫିସିଏସନ୍ ଯକ୍ଷରେ (ସି.ଓ.ବି.ପି.) ନିମ୍ନମାନର କ୍ରୋମ୍ ପଥରକୁ ଉଚ୍ଚମାନର ଗାଢ଼ କ୍ରୋମ୍ରେ ପ୍ରକ୍ରିୟାକରଣ କରିବା ଲାଭଦାୟକ ଥିଲା । ବି.ଓ.ଡି. କେବଳ କାଳିଆପାଣି ପାଇଁ ବାର୍ଷିକ 1.50 ଲକ୍ଷ ମେଟ୍ରିକ୍ ଟନ୍ ଗାଢ଼ କ୍ରୋମ୍ ଉତ୍ପାଦନ ଶକ୍ତି ବିଶିଷ୍ଟ ଏକ ନୂଆ ସି.ଓ.ବି.ପି. ଆନୁମାନିକ 22 କୋଟି ଟଙ୍କାରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବାକୁ ଅନୁମୋଦନ କରିଥିଲା (ମାର୍ଚ୍ଚ 2004) । ପ୍ରସ୍ତାବଟି ପ୍ରାୟ ତିନି ବର୍ଷ ବିଳମ୍ବରେ ଜାନୁୟାରୀ 2007 ରେ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ନିକଟକୁ ଅନୁମୋଦନ ପାଇଁ ପଠାଗଲା । ଏହି ବିଳମ୍ବ ଯୋଗୁ 9.86 ଲକ୍ଷ ମେଟ୍ରିକ୍ ଟନ୍ ନିମ୍ନମାନର କ୍ରୋମ୍ ପଥରର ପ୍ରକ୍ରିୟାକରଣ ହୋଇ ପାରିଲା ନାହିଁ, ଯାହାକୁ 4.44 ଲକ୍ଷ ଟନ୍

କ୍ରୋମ୍ ପଥର ପ୍ରକ୍ରିୟାକରଣ କାରଖାନାର ସ୍ଥାପନାରେ ବିଳମ୍ବ ଯୋଗୁ କମ୍ପାନୀ 555.81 କୋଟି ଟଙ୍କାର ନେଟ୍ ରାଜସ୍ଵ ଏବଂ ସରକାର 90.55 କୋଟି ଟଙ୍କାର ରଘୁନା ଶୁଳ୍କ ଅର୍ଜନରୁ ବଞ୍ଚିତ ହେଲା ।

ଗାଡ଼ କ୍ଲୋମରେ ପରିଣତ କରାଯାଇ ମାର୍ଚ୍ଚ 2008 ମୂଲ୍ୟ ସୂଚୀରେ ସରକାର 90.55 କୋଟି ଟଙ୍କାର ରତ୍ନାମା ଶୁଳ୍କ ଅର୍ଜନ କରିବା ସହିତ 555.81 କୋଟି ଟଙ୍କା ନେଟ୍ ରାଜସ୍ୱ ଅର୍ଜନ କରିପାରି ଥାଆନ୍ତା ।

ଏସ୍. କାଲିଆପାଣିରେ ପ୍ରଚୁର ପରିମାଣର ନିମ୍ନମାନର କ୍ଲୋମ୍ ପଥର

ସରକାର ବିଳମ୍ବତାକୁ ଗ୍ରହଣ କରି କହିଲେ (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2008) ଯେ, ସି.ଓ.ବି.ପି. ପ୍ରତିଷ୍ଠା ପାଇଁ ଟେଣ୍ଡର ପ୍ରକ୍ରିୟା ଆରମ୍ଭ ହେଲାଣି ।

ବନ୍ଦ ଖଣିଗୁଡ଼ିକର କ୍ଲୋମ୍ ପଥର ବିକ୍ରୟ ନହେବା

2.1.24 କାଠପାଳ, ବିରାସାଳ ଏବଂ କଲାରଂଗାରେ ଯଦିଓ ଖଣିଗୁଡ଼ିକ ଯଥାକ୍ରମେ 2002, 1993 ଏବଂ 1998 ରେ ବନ୍ଦ ହୋଇଯାଇଛି ସେଠାରେ ବିଗତ 5 ରୁ 14 ବର୍ଷ ପାଇଁ 6,660 ଟନ୍ ଉଚ୍ଚମାନର କ୍ଲୋମ୍ ପଥର (7.16 କୋଟି ଟଙ୍କା ମୂଲ୍ୟର) ଏବଂ 25,432 ଟନ୍ ନିମ୍ନମାନର କ୍ଲୋମ୍ ପଥର ବିକ୍ରୟ ନହୋଇ ପଡ଼ିରହିଛି (ମାର୍ଚ୍ଚ 2008) । ଯଦି ସେହି ନିମ୍ନମାନର କ୍ଲୋମ୍ ପଥରର ପ୍ରକ୍ରିୟାକରଣ କରାଯାଇଥାନ୍ତା ତେବେ 14.33 କୋଟି ଟଙ୍କା ମୂଲ୍ୟର 11,444 ଟନ୍ ଗାଡ଼ କ୍ଲୋମ୍ ମିଳିଥାନ୍ତା । ପୁନଶ୍ଚ, ବଉଳା, ବାଂଗୁରୁ ଏବଂ ସୁକ୍ରାଂଗା କ୍ଲୋମାଭର୍ ଖଣିଗୁଡ଼ିକରେ 1998 ରୁ 12 କୋଟି ଟଙ୍କା ମୂଲ୍ୟର 20,161 ଟନ୍ କ୍ଲୋମ୍ ପଥର ବିକ୍ରୟ ନ ହୋଇ ପଡ଼ିରହିଛି ।

କମ୍ପାନୀର ନିଷ୍ପତ୍ତିତା ଯୋଗୁ 52,253 ଟନ୍ କ୍ଲୋମ୍ ପଥରର ପ୍ରକ୍ରିୟାକରଣ/ବିକ୍ରୟ ନହେବାରୁ କ୍ଷତି/ଚୋରି ହୋଇଯାଇ ପାରେ ।

ସରକାର କହିଲେ (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2008) ଯେ, ଖଣିଜ ପଥରର ବିକ୍ରୟ ପାଇଁ ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯାଇଛି ।

ମାଂଗାନିଜ୍ ପଥରର ବିକ୍ରୟ ନହେବା

2.1.25 ସେରେଣ୍ଡ-ଭଦ୍ରାସାହୀ, ଏସ୍.ଜି.ବି.କେ. ଏବଂ ଦୁବୁନା ମାଂଗାନିଜ୍ ଖଣିରେ ପାଞ୍ଚ ବର୍ଷରୁ ଅଧିକ ସମୟ ଧରି 12.59 କୋଟି ଟଙ୍କା ମୂଲ୍ୟର 8,485 ଟନ୍ ବିଭିନ୍ନମାନର ମାଂଗାନିଜ୍ ପଥର ବିକ୍ରୟ ନହୋଇ ପଡ଼ିରହିଥିଲା (ମାର୍ଚ୍ଚ 2008) ।

ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଜଂଗଲ ଏବଂ ଖଣି ଅଧିକାରମାନଙ୍କର କଟକଣା ଜାରି ଯୋଗୁ ଖଣିଗୁଡ଼ିକ ବନ୍ଦ ହୋଇଥିଲା । ଏସ୍.ଜି.ବି.କେ. ଖଣି କ୍ଷେତ୍ରରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାର ଅସ୍ଥାୟୀ ଅନୁମତିର ଅବଧି ମଧ୍ୟ ଶେଷ ହୋଇଯାଇ ଥିଲା । ଯେହେତୁ ମାଂଗାନିଜ୍ ପଥରର ଋହିତା ଅସାଧାରଣ ଭାବରେ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଥିଲା, କମ୍ପାନୀ 12.59 କୋଟି ଟଙ୍କାର ରାଜସ୍ୱ ଉପାର୍ଜନ ପାଇଁ ଗଢ଼ିତ ପଥରକୁ ବିକ୍ରୟ କରିବାକୁ ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯିବା ଉଚିତ୍ ଥିଲା ।

ସରକାର କହିଲେ (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2008) ଯେ, ଖଣିଜ ପଥର ବିକ୍ରୟ ପାଇଁ ବୈଧାନିକ ଅନୁମତି ପାଇବାକୁ ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯାଉଛି ।

ଖଣି ଏବଂ ରେଳ ଷ୍ଟେସନ୍ ନିକଟରେ ଖଣିଜ ପଥରର କମ୍ପତି

2.1.26 ପ୍ରତିବର୍ଷ 31 ମାର୍ଚ୍ଚରେ ବିଭିନ୍ନ ଖଣି ଏବଂ ରେଳ ଷ୍ଟେସନ୍ ନିକଟରେ ଥିବା ଲୁହା ଏବଂ ମାଂଗାନିଜ ପଥର ଷ୍ଟକ୍ସର ଭୌତିକ ସତ୍ୟତା ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରାଯାଇ ଥାଏ। ଭୌତିକ ସତ୍ୟତା ନିର୍ଣ୍ଣୟରେ 31 ମାର୍ଚ୍ଚ 2007 ରେ ଦେଖାଯାଇଥିବା କମ୍ପତି ସମ୍ବନ୍ଧରେ ପରିଶିଷ୍ଟ 12 ରେ ଦର୍ଶାଯାଇଛି ।

ପରିଚାଳନା କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ 9.39 କୋଟି ଟଙ୍କାର ଲୁହା ଏବଂ ମାଂଗାନିଜ ପଥର କମ୍ପତିର କାରଣ ବିଶ୍ଳେଷଣ କରି ନଥିଲେ ।

କେଉଁ ପରିସ୍ଥିତିରେ 9.39 କୋଟି ଟଙ୍କା ମୂଲ୍ୟର 80,039 ଟନ୍ ଲୁହା ଏବଂ ମାଂଗାନିଜ ପଥର କମ୍ପତି ଥିଲା ଜାଣିବା ପାଇଁ କମ୍ପାନୀ ଦ୍ୱାରା ତଦନ୍ତ କରାଯାଇ ନାହିଁ । ଯଦିଓ କମ୍ପତି ପରିମାଣ ପାଇଁ କମ୍ପାନୀ ତଥା ରାଜ୍ୟ ସରକାର ରାଜସ୍ୱ ହରାଇଥିଲେ, କ୍ଷତିର କାରଣକୁ ବିଶ୍ଳେଷଣ/ତଦନ୍ତ କରିବାକୁ ଏବଂ ଦୋଷୀ ଅଧିକାରୀ ମାନଙ୍କ ଉପରେ ଦାୟିତ୍ୱ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ପାଇଁ ଉଦ୍ୟମ କରାଯାଇ ନଥିଲା ।

ସରକାର କହିଲେ (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2008) ଯେ, ଭୌତିକ ସତ୍ୟତା ନିର୍ଣ୍ଣୟରେ ଆୟତନ ଭିତ୍ତିକ ମାପ ଯୋଗୁ କିଛି ପାର୍ଯ୍ୟକ୍ୟ ଥାଇପାରେ । ପ୍ରକୃତ ପରିମାଣ କେବଳ ବିକ୍ରୟ ପରେ ଜଣାପଡ଼ିବ ଏବଂ ଅସାଧାରଣ କମ୍ପତି କ୍ଷେତ୍ରରେ କାରଣର ତଦନ୍ତ କରାଯିବ । ପରନ୍ତୁ, ଘଟଣାଟି ହେଉଛି ଯେ ଭୌତିକ ସତ୍ୟତା ନିର୍ଣ୍ଣୟ ରିପୋର୍ଟ ଏବଂ ନଥିଗତ ହିସାବର ପରିମାଣରେ କମ୍ପତି ଥିଲା, ଯାହାର ତଦନ୍ତ ଆବଶ୍ୟକ ।

ବିସ୍ଫୋରକର ଅତ୍ୟଧିକ ବ୍ୟବହାର

2.1.27 ଓ.ଏମ୍.ସି.ର ଦକ୍ଷତା ମାନ୍ୟତା ଧାରଣା 5.01 ଅନୁଯାୟୀ ଖୋଲା ହୋଇଥିବା ଗାଡୁ ସଂଖ୍ୟା ଏବଂ ଖନନ ଲୁହାର ବ୍ୟବହାର, ଖନନ ପଦାର୍ଥ ଏବଂ ବିସ୍ଫୋରକ ସହିତ ମାସ ମଧ୍ୟରେ ଉତ୍ପାଦନ ପ୍ରାପ୍ତି ପାଇଁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଖଣି ତଥ୍ୟ ରଖିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ଥିଲା । ଏହିସବୁ ନିବେଶ ପାଇଁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଖଣି ପାଇଁ ପୃଥକ ଭାବରେ କମ୍ପାନୀ ଦ୍ୱାରା ଗଠିତ ଆଞ୍ଚଳିକ ସମିତି ଦ୍ୱାରା ମାନ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବାର ଥିଲା । ମାନ ତୁଳନାରେ ସମସ୍ତ ଦ୍ରବ୍ୟର ବ୍ୟବହାରର ଏକ ମାସିକ ବିବରଣୀ ଖଣି ପରିଚାଳକ ଏବଂ ବରିଷ୍ଠ ପରିଚାଳକଙ୍କ (ଭୂତତ୍ତ୍ୱ) ଦ୍ୱାରା ମହାପରିଚାଳକ (ଉତ୍ପାଦନ)ଙ୍କ ଠାରେ ଉପସ୍ଥାପନ କରିବାର ଥିଲା ।

ଦୈନିକ ଏବଂ ଜେ.କେ. ରୋଡ୍ ଅଂଚଳରେ ନଥିପତ୍ରର ସମାକ୍ଷା ଯାଞ୍ଚରେ ଦେଖାଗଲା ଯେ:

- ସେହି ଅଂଚଳଗୁଡ଼ିକରେ ବିସ୍ଫୋରକ ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ ମାନଦଣ୍ଡ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବାକୁ ସମିତି ଗଠିତ ହୋଇ ନଥିଲା ।
- ଦୈନିକରେ ଠିକାଦାର ମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପରିଚାଳିତ ଖଣିଗୁଡ଼ିକ କ୍ଷେତ୍ରରେ 2004-07 ମଧ୍ୟରେ କି.ଗ୍ରା. ପ୍ରତି ବିସ୍ଫୋରକ ବ୍ୟବହାରରେ ଉତ୍ପାଦନ 6.72 ଟନ୍ ରୁ 28.45 ଟନ୍ ମଧ୍ୟରେ ହୋଇଥିବା ବେଳେ ବିଭାଗୀୟ ଖଣିଗୁଡ଼ିକରେ କି.ଗ୍ରା. ପ୍ରତି ବିସ୍ଫୋରକ ବ୍ୟବହାରରେ ଲୁହା ପଥର ଉତ୍ପାଦନ 3.35 ରୁ 5.57 ଟନ୍ ମଧ୍ୟରେ ଥିଲା ।
- ଜେ.କେ. ରୋଡ୍ ଅଂଚଳରେ 2003-08 ମଧ୍ୟରେ (ଫେବୃୟାରୀ 2008 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ) କି.ଗ୍ରା. ପ୍ରତି ବିସ୍ଫୋରକ ବ୍ୟବହାରରେ ବିଭାଗୀୟ କ୍ରୋମ ପଥର ଉତ୍ପାଦନ 0.93 ରୁ 5.19 ଟନ୍ ଥିବା ବେଳେ ଠିକାଦାରମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଉତ୍ପାଦନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏହା କି.ଗ୍ରା. ପ୍ରତି ବିସ୍ଫୋରକ ବ୍ୟବହାରରେ 5.39 ରୁ 9.71 ଟନ୍ ମଧ୍ୟରେ ଥିଲା ।

ସରକାର କହିଲେ (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2008) ଯେ, ଯେହେତୁ ଏକା ଖଣିରେ ମଧ୍ୟ ବିସ୍ଫୋରକର ବ୍ୟବହାର ପଥରର ସ୍ତର ଉପରେ ନିର୍ଭର କରି ପରିବର୍ତ୍ତନ ହୋଇଥାଏ, ସମସ୍ତ ଅଂଚଳ ପାଇଁ ଏକ ଅନୁରୂପ ମାନଦଣ୍ଡ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରାଯାଇ ପାରିଲା ନାହିଁ । ତଥ୍ୟଟି ଏହା ଯେ କମ୍ପାନୀ ଏହାର ମାନ୍ୟତା ଅନୁଯାୟୀ ବିସ୍ଫୋରକ ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ ପ୍ରତି ଖଣି ପାଇଁ ମାନ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ ସମିତି ଗଠନ କରି ନଥିଲା ।

ଷୋର ଏବଂ ଯନ୍ତ୍ରାଂଶର ଉତ୍ପାଦନ

2.1.28 ଓ.ଏଚ୍.ପି. ଏବଂ ଖଣି ଜନିତ ସରଞ୍ଜାମ ଚଳାଇବା ଏବଂ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ପାଇଁ କମ୍ପାନୀ ଦ୍ରବ୍ୟ ଏବଂ ଯନ୍ତ୍ରାଂଶ ସଂଗ୍ରହ କରିଥାଏ।

ସମାକ୍ଷା ଯାଞ୍ଚରେ ଦେଖାଗଲା ଯେ, ଷୋର ଏବଂ ଯନ୍ତ୍ରାଂଶର ଉତ୍ପାଦନ ମୂଲ୍ୟ 2003-04 ରେ 7.97 କୋଟି ଟଙ୍କାରୁ 2006-07 ରେ 12.39 କୋଟି ଟଙ୍କାକୁ ବୃଦ୍ଧି ହୋଇଥିଲା ଯାହାକି ଯଥାକ୍ରମେ 51 ଏବଂ 105 ମାସରେ ବ୍ୟବହାର ହୋଇଥିଲା। ପ୍ରକୃତ ବ୍ୟବହାର ତୁଳନାରେ ଷୋର ଏବଂ ଯନ୍ତ୍ରାଂଶର କ୍ରୟ ଖୁବ୍ ଅଧିକା ଥିଲା। ଫଳତଃ ବହୁତ ଉତ୍ପାଦନ ଜମାଥିଲା। କ୍ରୟ ମାନ୍ୟତା ଅନୁଯାୟୀ କ୍ରୟ ଆଦେଶ ଦ୍ରବ୍ୟର ଷ୍ଟକ୍ ନଥିବା ବା ଆବଶ୍ୟକ ପରିମାଣ ଠାରୁ କମ୍ ପରିମାଣର ଷ୍ଟକ୍ ଥିବା ସୁନିଶ୍ଚିତ ହେବା ପରେ ତିଆରି କରିବାର ଥିଲା। ହେଉଁ ଆର୍ଥି ମୁଦ୍ରି ମେସିନେରୀ, ଦୈତ୍ୟରୀ ଅଂଚଳର ବୈଦ୍ୟୁତିକ ଷୋର ଏବଂ ଜେ.କେ. ରୋଡ୍ ଅଂଚଳରେ ସି.ଓ.ବି.ପି. ସଂପର୍କିତ ଷୋର ହିସାବ ଖାତା ଯାଞ୍ଚରୁ ଜଣାଗଲା ଯେ, ଯଦିଓ ଆବଶ୍ୟକତା ପୂରଣ କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରଚୁର ଦ୍ରବ୍ୟ ଥିଲା, ଅଂଚଳିକ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକ ଅକ୍ଟୋବର 1997 ରୁ ଡିସେମ୍ବର 2007 ମଧ୍ୟରେ 37.56 କୋଟି ଟଙ୍କା ମୂଲ୍ୟର 159 ପ୍ରକାରର ଷୋର ଦ୍ରବ୍ୟ ସଂଗ୍ରହ କରିଥିଲେ।

କମ୍ପାନୀ ନଷ୍ଟ/ବଳକା/ଅପ୍ରଚଳିତ ଷୋର/ଯନ୍ତ୍ରାଂଶ ଗୁଡ଼ିକର ଚିହ୍ନଟ କରି ଅନାବଶ୍ୟକ ଷୋର/ଯନ୍ତ୍ରାଂଶ ବହନ ଏବଂ ପାଣ୍ଡିର ଅବରୋଧ କମାଇବାକୁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରି ନଥିଲା। କୌଣସି ଷୋରରେ ଉତ୍ପାଦନର ଏ.ବି.ସି. ବିଶ୍ଳେଷଣ, ବିନ୍ କାର୍ଡରେ ଲେଖିବା, ବନ୍ଧ୍ୟ ଅନୁଯାୟୀ ବିଶ୍ଳେଷଣ ଏବଂ ଗଠନ ନଥିବା, ଧରେ ଗଠନ ଥିବା ଏବଂ ଅପ୍ରଚଳିତ ଷୋରର ଚିହ୍ନଟ କରି ନଥିଲା।

ସରକାର କହିଲେ (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2008) ଯେ, କେତେକ ଯନ୍ତ୍ର ପ୍ରାଚୀନତା, କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ନହେବା ଇତ୍ୟାଦି ଯୋଗୁ ଉତ୍ପାଦନ ଜମା ହୋଇଯାଇ ଥିଲା। ଏହା ମଧ୍ୟ କହିଥିଲେ ଯେ, ସଂଗ୍ରହ କରିବାର ଦୀର୍ଘ ସମୟର ଆବଶ୍ୟକତା ବିଚାର ଧାରାରେ ଉତ୍ପାଦନ ରଖିବାର ସ୍ତର ଅଧିକ ହୋଇଥିଲା। ପାଣ୍ଡି ଅବରୋଧ ପରିହାର ପାଇଁ କମ୍ପାନୀ ଅପ୍ରଚଳିତ ଏବଂ ଅନାବଶ୍ୟକ ଉତ୍ପାଦନର ଚିହ୍ନଟ ଏବଂ ବିକ୍ରୟ ପାଇଁ ପଦକ୍ଷେପ ନେଇ ନଥିବା କଥା ଉତ୍ତରରେ ଦର୍ଶାଯାଇ ନଥିଲା। ପୁନଶ୍ଚ, ଉତ୍ପାଦନ ଧାରଣକୁ ହ୍ରାସ କରିବାକୁ ଉତ୍ପାଦନ ଧାରଣର ସ୍ତର ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇ ନଥିଲା ଏବଂ କ୍ରୟ ମାନ୍ୟତା ଅନୁଯାୟୀ କ୍ରୟ ପଦ୍ଧତି ପାଳନ କରାଯାଇ ନଥିଲା।

ଗଠନ ଥିବା ଷୋର ଏବଂ ଯନ୍ତ୍ରାଂଶ

2.1.29 ସମାକ୍ଷା ଯାଞ୍ଚରେ ଜଣାଗଲା ଯେ, 1983 ରୁ 2004 ମଧ୍ୟରେ ସଂଗୃହିତ ଆଠଟି^୩ ଷୋରରେ ଥିବା 1.31 କୋଟି ଟଙ୍କା ମୂଲ୍ୟର 7,400 ପ୍ରକାର ଷୋର ଏବଂ ଯନ୍ତ୍ରାଂଶ ମାର୍ଚ୍ଚ 2008 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆଦୌ ବ୍ୟବହାର ହୋଇ ନାହିଁ। ପୁନଶ୍ଚ, ଅପ୍ରେଲ 2004 ରୁ ଜୁନ୍ 2007 ମଧ୍ୟରେ ସଂଗୃହିତ 1.59 କୋଟି ଟଙ୍କାର 702 ପ୍ରକାର ଦ୍ରବ୍ୟ ଆଦୌ ବ୍ୟବହାର ହୋଇ ନାହିଁ। କମ୍ପାନୀ ଉପରୋକ୍ତ ଦ୍ରବ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ଚିହ୍ନଟ କରିନାହିଁ କିମ୍ବା ଷୋରଗୁଡ଼ିକ ପୁରୁଣା ନହେବା ପାଇଁ ଏହି ଦ୍ରବ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ଅନ୍ୟ ଅଂଚଳରେ ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ ହସ୍ତାନ୍ତର/ବିକ୍ରୟ ନିମିତ୍ତ କୌଣସି ପଦକ୍ଷେପ ନେଇନଥିଲା।

ସରକାର କହିଲେ (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2008) ଯେ, ଗଠନ ଥିବା ଷୋର ଏବଂ ଯନ୍ତ୍ରାଂଶ ଗୁଡ଼ିକର ଚିହ୍ନଟ ଏବଂ ବିକ୍ରୟ ପାଇଁ ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯାଉଛି।

^୩ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଉତ୍ପାଦନ, ବଡ଼ବିଲ୍, ପୂର୍ବେକ୍ଷଣ କ୍ୟାମ୍ପ ଉତ୍ପାଦନ, ବାଙ୍ଗୁର, କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଉତ୍ପାଦନ, ଦୈତ୍ୟରୀ, ଆଞ୍ଚଳିକ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ ଉତ୍ପାଦନ, ଜେ.କେ. ରୋଡ୍, ସି.ଓ.ବି.ପି. ଉତ୍ପାଦନ, କାଳିଆପାଣି ଏବଂ କାଳିଆପାଣି, ଦକ୍ଷିଣ କାଳିଆପାଣି ଓ ସୁକ୍ରାଂଗାରେ ଥିବା ଉତ୍ପାଦନ।

ଧରେ ଉଲ୍ଲୁଥିବା ଷ୍ଟୋର ଦ୍ରବ୍ୟ

2.1.30 ଋରୋଟି^୨ ଷ୍ଟୋରର ନଥିପତ୍ର ଯାଞ୍ଚରେ ଜଣାଗଲା ଯେ, 87.68 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ମୂଲ୍ୟର 3,126 ଟି ଦ୍ରବ୍ୟ ଏବଂ 7.19 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ମୂଲ୍ୟର 10,735 ଲିଟର ଲୁହ୍ରିକାଷ୍ଟ ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2004 ରୁ ଫେବୃୟାରୀ 2008 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇ ନଥିଲା । ପ୍ରକୃତ ଆବଶ୍ୟକତା ନିଶ୍ଚୟ ନକରି ନଭେମ୍ବର 2003 ରୁ ମାର୍ଚ୍ଚ 2008 ମଧ୍ୟରେ ଏହି ଦ୍ରବ୍ୟଗୁଡ଼ିକ କ୍ରୟ କରିବା ଦ୍ୱାରା 94.87 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ପାଣି ଅବରୋଧ ହୋଇଥିଲା ।

ସରକାର କହିଲେ (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2008) ଯେ, କେତେକ ଯତ୍ନ ବିକ୍ରୟ ହୋଇ ସାରିଲାଣି ଏବଂ ଚତୁଃସର୍ତ୍ତୀୟ ଲୁହ୍ରିକାଷ୍ଟ ଯାହାକି ଅନ୍ୟ ଯତ୍ନ ପାଇଁ ବ୍ୟବହାର ହେଉନାହିଁ ତାହାକୁ ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋନିକ ନିଲାମ ମାଧ୍ୟମରେ ବିକ୍ରୟ କରାଯିବା ଆରମ୍ଭ ହୋଇଛି ।

ଅଦରକାରୀ ପଦାର୍ଥର ବିକ୍ରୟ ନହେବା

2.1.31 କ୍ରୟ ମାନ୍ୟତା ଅନୁଯାୟୀ ପୁନଃସ୍ଥାପିତ ଯତ୍ନାଂଶର ଅଦରକାରୀ ପଦାର୍ଥକୁ ଷ୍ଟୋରକୁ ଫେରାଇବା, ବ୍ୟବହାର କରୁଥିବା ବିଭାଗର ଦାୟିତ୍ୱ ଥିଲା । ଷ୍ଟୋରରେ ସ୍ଥିରୀକୃତ ହୋଇଥିବା ଅଦରକାରୀ ପଦାର୍ଥର ଅଗଣାରେ ଏଗୁଡ଼ିକୁ ରଖିବାର ଥିଲା । ଷ୍ଟୋର ତଥ୍ୟ ଠିକ୍ ଭାବରେ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରିବାକୁ ସାମ୍ପ୍ରା ସିଷ୍ଟମ୍ ମାଧ୍ୟମରେ ଅଦରକାରୀ ପଦାର୍ଥର ପରିମାଣ/ସଂଖ୍ୟା ଏବଂ ବିଭାଗ ଦର୍ଶାଇ ଏକ ରେଜିଷ୍ଟର ଖୋଲିବାର ଥିଲା ।

ସମାକ୍ଷାରେ ନଥିପତ୍ରର ନମୁନା ଯାଞ୍ଚରେ ଜଣାଗଲା ଯେ, ଦୈତ୍ୟା ଖଣିରେ ଥିବା ଓ.ଏଚ୍.ପି. ଷ୍ଟୋରରେ କ୍ରୟ ମାନ୍ୟତା ଅନୁସାରେ ଆବଶ୍ୟକ ଥିବା ଅଦରକାରୀ ପଦାର୍ଥର ରେଜିଷ୍ଟର ରଖାଯାଇ ନଥିଲା । ପୁନଶ୍ଚ, ଜାନୁୟାରୀ 2007 ରୁ ଫେବୃୟାରୀ 2008 ମଧ୍ୟରେ 2,520 ପ୍ରକାର ଅଦରକାରୀ ପଦାର୍ଥ, 1,694 ମିଟରର ପୁରୁଣା ଏବଂ ନଷ୍ଟ ହୋଇଥିବା କନଭେୟର ବେଲ୍ଟ ଏବଂ 56 ଟନର କୋମଳକୌଣ୍ଡାୟୁକ୍ତ ଏବଂ ଚଉଡ଼ା ଇସ୍ପାତ୍ ଫେରାଯାଇ ଥିବାର ଦେଖାଯାଇ ଥିଲା । ପରନ୍ତୁ, ଏହି ଦ୍ରବ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ହିସାବକୁ ନିଆଯାଇ ନଥିଲା । ତେଣୁ ଏହି ଦ୍ରବ୍ୟ ଗୁଡ଼ିକର ଚିହ୍ନଟ ଏବଂ ବିକ୍ରୟ ପାଇଁ ଚାଲିକାଉଁଛୁ କରାଯାଇ ପାରିନଥିଲା ।

ଗନ୍ଧମାର୍ଦ୍ଦନ ଷ୍ଟୋରରେ 2012 ପ୍ରକାରର ବିଭିନ୍ନ ଅଦରକାରୀ ପଦାର୍ଥ ଦୁଇ ବର୍ଷରୁ ଅଧିକ ସମୟ ଧରି ବିକ୍ରୟ ପାଇଁ ପଡ଼ି ରହିଥିଲା । ସେହିପରି, ସି.ଓ.ବି.ପି. କାଳିଆପାଣିରେ ଯଦିଓ ଅପ୍ରେଲ 2007 ରୁ ଫେବୃୟାରୀ 2008 ମଧ୍ୟରେ 61.12 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ମୂଲ୍ୟର 17 ପ୍ରକାରର ନୂଆ ଯତ୍ନାଂଶ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇ ଥିଲା, ଏହାର ଅନୁରୂପ ଅଦରକାରୀ ପଦାର୍ଥ କମ୍ପାନୀର ପ୍ରଚଳିତ ନିୟମର ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ କରି ବିକ୍ରୟ ପାଇଁ ଷ୍ଟୋରକୁ ଫେରସ୍ତ କରାଯାଇ ନଥିଲା ।

ସରକାର କହିଲେ (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2008), କେତେକ ପଦାର୍ଥ ଫେରାଇ ନିଆଯାଇ ଥିଲା ଏବଂ ବିକ୍ରି ହୋଇଯାଇ ଥିଲା । ଯେଉଁ ପଦାର୍ଥଗୁଡ଼ିକ ମରାମତି ପରେ ପୁନଃ ବ୍ୟବହାର କରିହେବ ତାହା ବ୍ୟତୀତ ଅବଶିଷ୍ଟ ପଦାର୍ଥଗୁଡ଼ିକୁ ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋନିକ୍ ନିଲାମ ମାଧ୍ୟମରେ ବିକ୍ରୟ ପାଇଁ ପଦକ୍ଷେପ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଛି । ପରନ୍ତୁ, ଉତ୍ତରୀ ଅଦରକାରୀ ପଦାର୍ଥର ରେଜିଷ୍ଟର ଋଲୁ ରଖିବା ବିଷୟରେ ନୀରବ ଥିଲା ।

ଆର୍ଥିକ ପରିଚାଳନା

2.1.32 ଗୋଟିଏ ସଂସ୍ଥାର ଆର୍ଥିକ ଆବଶ୍ୟକତା ଅନୁସାରେ ଭବିଷ୍ୟତର ପ୍ରାକ୍‌କଳନ ଏବଂ ଅର୍ଥର ଅନ୍ତଃ/ବହିଃ ପ୍ରବାହ ଆର୍ଥିକ ପରିଚାଳନାର ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ । ଦକ୍ଷ ଅର୍ଥ ପରିଚାଳନା ଏକ ସୁସ୍ଥ ନଗଦ ଏବଂ ରଣ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା ସ୍ଥାପନ, ବଳକା ନଗଦ ଅର୍ଥର ବିନିଯୋଗ ପାଇଁ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବାର ଆୟୁଧ ଏବଂ ନଗଦ ଅର୍ଥର ସଂକଟ ସମୟ ପରିହାର ସହିତ ଲବ୍ଧ ସମ୍ପର୍କ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଅନୁକୂଳ ସର୍ତ୍ତରେ ସର୍ବାଧିକ ବ୍ୟବହାରର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଯୋଗାଇ ଥାଏ । କମ୍ପାନୀର ଅର୍ଥ ଅନ୍ତଃ ପ୍ରବାହ

^୨ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଭଣ୍ଡାର (ଏଚ୍.ଇ.ଏମ୍.ଏମ୍.), ଦୈତ୍ୟା, କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଭଣ୍ଡାର (ପି.ଓ.ଏଲ୍.), ଦୈତ୍ୟା, କେନ୍ଦ୍ରୀୟ (ଓ.ଏଚ୍.ପି.), ଦୈତ୍ୟା ଏବଂ ଗନ୍ଧମାର୍ଦ୍ଦନ ଷ୍ଟୋର ।

ମୁଖ୍ୟତଃ ଖଣିଜ ପଦାର୍ଥର ବିକ୍ରୟ ଏବଂ ବିନିଯୋଗ ରାଶିର ସୁଧ ଯୋଗୁ ସମ୍ଭବ ହୋଇଥିବା ବେଳେ ଅର୍ଥ ବହିଃ ପ୍ରବାହ ମୁଖ୍ୟତଃ ପ୍ରଶାସନିକ ଖର୍ଚ୍ଚ, ମୁଖ୍ୟ/ପରିଚାଳନାଗତ ଏବଂ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ କାର୍ଯ୍ୟର ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଅଟେ। କମ୍ପାନୀର ପାଣ୍ଠିର 2003-08 ମଧ୍ୟରେ ଉତ୍ସ ଏବଂ ବ୍ୟବହାର ପରିଶିଷ୍ଟ 13 ରେ ବିଶଦ ଭାବେ ଦର୍ଶାଯାଇଛି ।

ସମାକ୍ଷାରେ ବିଶ୍ଳେଷଣ କରାଯାଇଥିବା ଆର୍ଥିକ ପରିଚାଳନାର ଅଭାବଗୁଡ଼ିକ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଅନୁକ୍ଷେପ ଗୁଡ଼ିକରେ ଆଲୋଚିତ ହୋଇଛି ।

ରଣ ପରିଶୋଧରେ ବିଳମ୍ବ

2.1.33 କମ୍ପାନୀର ଚଳଣିକ୍ରମ ବିଭାଗର ଦାୟିତ୍ୱ, ଆସ୍ତିତାକୁ 41.89 କୋଟି ଟଙ୍କା ଅଧିକ ଥିଲା । ଏହି ବିଭାଗଟି ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କୁ (ଜି.ଓ.ଓ.) ହସ୍ତାନ୍ତର କରାଯାଇ ଥିଲା (24 ସେପ୍ଟେମ୍ବର 1991) । ଜି.ଓ.ଓ.ର ଆଦେଶ ଅନୁସାରେ 24.18 କୋଟି ଟଙ୍କା 12 ବର୍ଷର ଅବଧି ବିଶିଷ୍ଟ ସୁଧ ସଂଲଗ୍ନ ଅସୁରକ୍ଷିତ ରଣରେ ରୁପାନ୍ତର କରାଯାଇ ଥିଲା ଏବଂ ଅବଶିଷ୍ଟ 17.71 କୋଟି ଟଙ୍କାକୁ ଚଳନ୍ତି ଦାୟିତ୍ୱ ଆକାରରେ ଦେଖାଯାଇ ଥିଲା । ରଣଟି ମାର୍ଚ୍ଚ 1994 ରୁ ଆରମ୍ଭ ହୋଇ 20 ଟି ସମାନ ଅର୍ଦ୍ଧବାର୍ଷିକ କିସ୍ତିରେ ବାର୍ଷିକ 15 ପ୍ରତିଶତ ସୁଧ ସହିତ ଏବଂ ପରିଶୋଧରେ ଖୁଲାପ ପାଇଁ 1.5 ପ୍ରତିଶତ ଅତିରିକ୍ତ ଦଣ୍ଡନାୟ ସୁଧ ସହିତ ପରିଶୋଧ କରିବାର ଥିଲା ।

କମ୍ପାନୀ ରଣ ପରିଶୋଧରେ ଅନିୟମିତ ଥିଲା ଯଦିଓ ପ୍ରତିବର୍ଷ ଏହାର ବଳକା ପାଣ୍ଠି ଥିଲା । ମାର୍ଚ୍ଚ 1992 ରୁ ଅକ୍ଟୋବର 1999 ମଧ୍ୟରେ ଏହା 27.28 କୋଟି ଟଙ୍କା ସୁଧ ପରିଶୋଧ କରିଥିଲା ବେଳେ ଏହା ମୂଳ ଟଙ୍କା ପରିଶୋଧ କରି ନଥିଲା । ତା’ପରେ ଜାନୁୟାରୀ 2004 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପରିଶୋଧ ଆଦାୟ କରାଯାଇ ନଥିଲା । ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଚଳଣିକ୍ରମ କାରଖାନା ହାତକୁ ନେବାରେ କୌଣସି ଖର୍ଚ୍ଚ ବହନ କରିନଥିବା କିମ୍ବା କୌଣସି ଦାୟିତ୍ୱ କରିନଥିବା ବରଂ ଲାଭ କରିଥିବା ଦର୍ଶାଇ କମ୍ପାନୀ ରଣକୁ ସୁଧବିହୀନ ରଣ ବା ସମାଦର ପୁଞ୍ଜିରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିବା ପାଇଁ ଜି.ଓ.ଓ.କୁ ଅନୁରୋଧ କରିଥିଲା (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2000 ରୁ ଅଗଷ୍ଟ 2002 ମଧ୍ୟରେ) । ଏହା ହସ୍ତାନ୍ତର ରୁକ୍ଷିତ ବିରୁଦ୍ଧାବରଣ କରୁଥିବାରୁ କମ୍ପାନୀର ଅନୁରୋଧକୁ ସରକାର ଗ୍ରହଣ କରିନଥିଲେ (ଅପ୍ରେଲ 2001) । କମ୍ପାନୀ ଫେବୃୟାରୀରୁ ଜୁଲାଇ 2004 ମଧ୍ୟରେ 45.71 କୋଟି ଟଙ୍କାର ଅବଶିଷ୍ଟ ବକେୟା ଦେୟ (ମୂଲ୍ୟ: 24.18 କୋଟି ଟଙ୍କା, ସୁଧ: 18.13 କୋଟି ଟଙ୍କା ଏବଂ ଦଣ୍ଡନାୟ ସୁଧ: 3.40 କୋଟି ଟଙ୍କା) ପରିଶୋଧ କରିଥିଲା । ସମାକ୍ଷାରେ ଜଣାଗଲା ଯେ, ଯଦି ରଣ ଅନୁମୋଦନର ସର୍ତ୍ତ ଅନୁଯାୟୀ ନଗଦ ବଳକା ଅର୍ଥରୁ ରଣ ଏବଂ ସୁଧ ଠିକ୍ ସମୟରେ ପରିଶୋଧ ହୋଇଥାନ୍ତା ତେବେ କମ୍ପାନୀ 26.37 କୋଟି ଟଙ୍କା ସୁଧ ଦେଇଥାନ୍ତା ଏବଂ 22.44 କୋଟି ଟଙ୍କାର ସୁଧ ପରିହାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇପାରିଥାନ୍ତା ।

ଠିକ୍ ସମୟରେ ରଣ ପରିଶୋଧରେ ବିଫଳତା ଯୋଗୁ ସୁଧ ବାବଦରେ 22.44 କୋଟି ଟଙ୍କାର ପରିହାର୍ଯ୍ୟ ବ୍ୟୟ ହେଲା ।

ସରକାର ସମାକ୍ଷା ଚିତ୍ରଣା ଗ୍ରହଣ କରି କହିଲେ (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2008) ଯେ, ଓଡ଼ିଶା ସରକାର କମ୍ପାନୀର 100 ପ୍ରତିଶତ ଅଂଶାଦାର ହୋଇଥିବାରୁ ମାଲିକର ଚରମ ଲାଭ ବାଧାପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇ ନଥିଲା । ପରନ୍ତୁ, କମ୍ପାନୀ ଏକ ପୃଥକ ସଂସ୍ଥା ଏବଂ ଅତିରିକ୍ତ ସୁଧର ବୋଧ୍ ପରିହାର କରାଯାଇ ପାରିଥାନ୍ତା ।

ବିଲ୍ କରିବାରେ ଏବଂ ଆଦାୟରେ ବିଳମ୍ବତା ଯୋଗୁ ସୁଧର କ୍ଷତି

2.1.34 କମ୍ପାନୀର ବିକ୍ରୟ ନୀତି ଅନୁସାରେ ମାନ, ପରିମାଣ ଏବଂ ଉତ୍ତୋଳନର ଅବଧି ଦର୍ଶାଇ ବଣ୍ଟନ ଆଦେଶ ଏବଂ ପ୍ରଦାନ ଆଦେଶ ପାଇବା ପରେ କ୍ଲେଡା ଆଂଚଳିକ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ଉଚିତ୍ ଭାବେ ଅନୁମୋଦିତ ଖଣିଜ ପଥରର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ମୂଲ୍ୟ ବ୍ୟାଙ୍କ ଡ୍ରାଫ୍ଟ ବା ଲେଟର ଅଫ୍ କ୍ରେଡିଟ୍ (ଏଲ୍.ସି.) ଆକାରରେ ଅଗ୍ରମ ଜମା କରିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଖଣିଜ ପଥର ଉଠାଇବା ପୂର୍ବରୁ ଅନୁମୋଦିତ ସାଧାରଣ ବିଶ୍ଳେଷକ ନମୁନା ନେବା ଏବଂ ପ୍ରେରିତ ହେବାର ପାଞ୍ଚଦିନ ମଧ୍ୟରେ ବିଶ୍ଳେଷଣ ରିପୋର୍ଟ ଉପସ୍ଥାପନ କରିବା । ବିଶ୍ଳେଷଣ ରିପୋର୍ଟଟି ବିଲ୍ ସହିତ ସମ୍ରାହ ଶେଷରେ ଏକମତ ହୋଇଥିବା ବ୍ୟାଙ୍କକୁ ଏଲ୍.ସି.ର ସମାଧାନ ପାଇଁ ଉପସ୍ଥାପନ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ।

କମ୍ପାନୀର 2003-08 ପାଇଁ ନଥିପତ୍ରର ଯାଞ୍ଚରେ ଦେଖାଗଲା ଯେ, ବିଶ୍ଳେଷଣ ରିପୋର୍ଟଗୁଡ଼ିକର ବିଳମ୍ବରେ ଉପସ୍ଥାପନ ଯୋଗୁ 1,494 ଟି କ୍ଷେତ୍ରରେ ସାତ ଦିନ ବାଦ୍ଦେଇ 1 ରୁ 111 ଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବିଳମ୍ବ ହୋଇଥିଲା । କମ୍ପାନୀ ରୁକ୍ଷି ଅନୁଯାୟୀ 2003-08 ମଧ୍ୟରେ ଅନୁମୋଦିତ ସାଧାରଣ ବିଶ୍ଳେଷକ ଉପରେ କୌଣସି ଜୋରିମାନା

ଧାର୍ଯ୍ୟ କରି ନଥିଲା। ବିଲ୍ କରିବାରେ ବିଳମ୍ବ ଏବଂ ଚତୁର୍ଦ୍ଦିନିତ ବିକ୍ରୟ ମୂଲ୍ୟ ଆଦାୟରେ ବିଳମ୍ବ ଯୋଗୁ ପାଞ୍ଚଟି ଅଂଚଳରେ ବାର୍ଷିକ ପାଞ୍ଚ ପ୍ରତିଶତ ହାରରେ 29.63 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ସୁଧ କ୍ଷତି ହେଲା।

ବିକ୍ରୟ ମୂଲ୍ୟ ପାଇଁ ବିଲ୍ ପଠାଇବା ଏବଂ ଆଦାୟରେ ବିଳମ୍ବତା ଯୋଗୁ 0.63 କୋଟି ଟଙ୍କାର ସୁଧ କ୍ଷତି ହେଲା।

ସମାକ୍ଷାରେ ପୁନଶ୍ଚ ଦେଖାଗଲା ଯେ, 1,494 ଟି କ୍ଷେତ୍ରରେ ବିଲ୍ଗୁଡ଼ିକ ନଗଦ ଟଙ୍କାରେ ପରିଣତ ପାଇଁ ବ୍ୟାଙ୍କକୁ 3 ରୁ 96 ଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବିଳମ୍ବରେ ପଇଠ କରାଯାଇ ଥିଲା। ଯାହା ଫଳରେ ବାର୍ଷିକ ପାଞ୍ଚ ପ୍ରତିଶତ ହାରରେ 33.31 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ସୁଧ କ୍ଷତି ହେଲା। ପୁନଶ୍ଚ, ସାପ୍ତ ସିଷ୍ଟମ୍ ମାଧ୍ୟମରେ ବିଲ୍ ଆରମ୍ଭ ହେବା ପରେ ମଧ୍ୟ ବିଲ୍ କରିବା ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ସୁସଂଗଠିତ କରାଯାଇ ନଥିଲା। ଏହିପରି, ବିଲ୍ ପଠାଇବାରେ ବିଳମ୍ବତା ଏବଂ ବିକ୍ରୟ ମୂଲ୍ୟ ଆଦାୟରେ ବିଳମ୍ବତା ଯୋଗୁ 62.94 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ସୁଧ କ୍ଷତି ହେଲା।

ଘଟଣାଟିକୁ ଗ୍ରହଣକରି ସରକାର କହିଲେ (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2008) ଯେ, ଅଧିକାଂଶ ବିଳମ୍ବ ସାପ୍ତ ସିଷ୍ଟମ୍ ପୂର୍ବ ସମୟରେ ଥିଲା। ସାପ୍ତ ପର ସମୟରେ ବିଳମ୍ବ ମୁଖ୍ୟତଃ ବିଶ୍ଳେଷକ ମାନଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ବିଶ୍ଳେଷଣ ରିପୋର୍ଟ ଉପସ୍ଥାପନରେ ବିଳମ୍ବ ଯୋଗୁ ଥିଲା। ଯଦିଓ ବିଶ୍ଳେଷକ ମାନଙ୍କ ସହିତ ହୋଇଥିବା ରୁଚ୍ଛିରେ ଜୋରିମାନା ଆଦାୟ ସର୍ତ୍ତ ଥିଲା, ଖୁବ୍ କମ୍ ସଂଖ୍ୟକ ବିଶ୍ଳେଷକ ଥିବାରୁ ସେମାନଙ୍କୁ ଦୋଷୀ ଚାଲିକାଢୁଛୁ କରିବା ସମ୍ଭବ ହୋଇ ନଥିଲା। ଉତ୍ତରଟି ତଥ୍ୟର ପ୍ରତିକୂଳ ଥିଲା ଯେହେତୁ ବିଲ୍ ପଠାଇବାରେ 1,494 ଟି ବିଳମ୍ବ ମଧ୍ୟରୁ 1,064 ଟି ସାପ୍ତ ପର ସମୟରେ ଥିଲା। ପୁନଶ୍ଚ, ରୁଚ୍ଛିରେ ଥିବା ଜୋରିମାନା ସର୍ତ୍ତକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ନକରିବା ଅହେତୁକ ଅନୁଗ୍ରହ ପ୍ରଦର୍ଶନ ଥିଲା।

ଚଳନ୍ତି ଆକାଉଣ୍ଟରେ ଅଧିକ ଜମା ରଖିବା ଯୋଗୁ ସୁଧ କ୍ଷତି

2.1.35 କମ୍ପାନୀର ଆଞ୍ଚଳିକ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବ୍ୟାଙ୍କର ଚଳନ୍ତି ଆକାଉଣ୍ଟରେ ବିକ୍ରୟ ମୂଲ୍ୟ ଜମା କରିଥାନ୍ତି ଏବଂ ସମସ୍ତ ଖର୍ଚ୍ଚ ଭରଣା କରିବା ପରେ ବଳକା ରାଶିକୁ ସକ୍ଷ ମିଆଦି ଜମାରେ ରଖିବା ପାଇଁ ମୁଖ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟକୁ ପଠାଇଥାନ୍ତି। ପରିଚାଳନା କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ (ମାର୍ଚ୍ଚ 2006) ଅନୁସାରେ ଆଂଚଳିକ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକର ଚଳନ୍ତି ଆକାଉଣ୍ଟରେ ରଖିବାର ସର୍ବୋଚ୍ଚ ସୀମା ଏକ କୋଟି ଟଙ୍କାରୁ ଓଠି କୋଟି ଟଙ୍କା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଥିଲା। ଏହା ଦେଖାଗଲା ଯେ, ସବୁ ଆଂଚଳିକ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକ ସର୍ବୋଚ୍ଚ ଭରଣା କରିବା ପରେ ମଧ୍ୟ ଧାର୍ଯ୍ୟ ସୀମାରୁ ଅଧିକ ଚଳନ୍ତି ଆକାଉଣ୍ଟରେ ରଖିଥିଲେ। ଯଦି ବଳକା ପାଣ୍ଠି ସକ୍ଷ ମିଆଦି ଜମାରେ ବିନିଯୋଗ କରିବା ପାଇଁ ମୁଖ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟକୁ ପଠାଯାଇଥାନ୍ତା, କମ୍ପାନୀ 2003-08 ମଧ୍ୟରେ (ଫେବୃୟାରୀ 2008 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ) 1.21 କୋଟି ଟଙ୍କା ସୁଧ ଅର୍ଜନ କରିଥାନ୍ତା।

ସରକାର କହିଲେ (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2008) ଯେ, ମାସର ପ୍ରଥମ ସପ୍ତାହରେ ଉତ୍ତୋଳନ ବିଲ୍ଗୁଡ଼ିକ ପରିଶୋଧ କରିବା ପାଇଁ ପାଣ୍ଠି ରଖାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ବିକ୍ରୟ କାରବାର ସମାପନକୁ ପ୍ରତୀକ୍ଷା ଏବଂ କେତେକ ସୁଦୂର ଅଂଚଳରେ ବ୍ୟାଙ୍କ ସୁବିଧାର ଅଭାବ ଯୋଗୁ ଅର୍ଥ ପ୍ରେରଣରେ ବିଳମ୍ବ ହୋଇଥିଲା। ତଥ୍ୟଟି ଏହା ଯେ କମ୍ପାନୀ ଟଙ୍କା ପ୍ରେରଣରେ ନିଜର ମାନବଶକ୍ତିକୁ ପାଳନ କରି ନଥିଲା।

ପରିବର୍ତ୍ତନଶୀଳ ଆକାଉଣ୍ଟରେ ବଳକା ପାଣ୍ଠି ରଖିବାରୁ ସୁଧ କ୍ଷତି

2.1.36 କମ୍ପାନୀ ଚଳନ୍ତି ଆକାଉଣ୍ଟର ଜମା ପରିବର୍ତ୍ତନଶୀଳ ଜମା ଆକାଉଣ୍ଟକୁ ସାମ୍ବନ୍ଧିତ ଭାବେ ପରିବର୍ତ୍ତନ ପାଇଁ ଏବଂ 90 ଦିନିଆ ବିନିଯୋଗ ଯୋଜନାର ଉତ୍କଳମଣି ପାଇଁ ନଭେମ୍ବର 2004 ରେ ସ୍ଥିର କରିଥିଲା। ନଭେମ୍ବର 2004 ରୁ ମାର୍ଚ୍ଚ 2008 ମଧ୍ୟରେ ପରିବର୍ତ୍ତନଶୀଳ ଆକାଉଣ୍ଟର ସୁଧ ହାର ବାର୍ଷିକ 4.25 ରୁ 5.25 ପ୍ରତିଶତ ମଧ୍ୟରେ ଥିଲା। ଦୈନିକ କାରବାର ପାଇଁ କମ୍ପାନୀ ପାଖାପାଖି 15 କୋଟି ଟଙ୍କା ଆବଶ୍ୟକ କରୁଥିଲା। ତେଣୁ କମ୍ପାନୀ ଏକ ବିନିଯୋଗ ଯୋଜନା କରିବାର ଥିଲା ଏବଂ ଅପ୍ରେଲ 2005 ରୁ ମାର୍ଚ୍ଚ 2008 ମଧ୍ୟରେ ଦୈନିକ 15 କୋଟି ଟଙ୍କାରୁ ଅଧିକ ରାଶି ସକ୍ଷ ମିଆଦି ଜମାରେ ବିନିଯୋଗ କରିବାର ଥିଲା। ଯେଉଁଥିରେ ବାର୍ଷିକ ସୁଧ ହାର 6 ରୁ 11.75 ପ୍ରତିଶତ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଥିଲା।

ପରିବର୍ତ୍ତନଶୀଳ ଆକାଉଣ୍ଟର ବଳକା ପାଣ୍ଠିର ବିନିଯୋଗରେ ବିଳମ୍ବିତ ନିଷ୍ପତ୍ତି ଯୋଗୁ 2.18 କୋଟି ଟଙ୍କାର ସୁଧ କ୍ଷତି ହେଲା।

ସମାକ୍ଷାରେ ଦେଖାଗଲା ଯେ, ଯଦିଓ ପରିବର୍ତ୍ତନଶୀଳ ଆକାଉଣ୍ଟଗୁଡ଼ିକରେ 86 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାରୁ 26.37 କୋଟି ଟଙ୍କା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମାସିକ ବଳକା ପାଣ୍ଠି ରହିଥିଲା, ଏହାକୁ ମିଆଦି ଜମାରେ ବିନିଯୋଗ କରିବାକୁ ଜୁନ୍ 2005 ଏବଂ ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2006 ରେ ବିଳମ୍ବିତ ନିଷ୍ପତ୍ତି ଯୋଗୁ 2.18 କୋଟି ଟଙ୍କାର ସୁଧ କ୍ଷତି ହେଲା। ପୁନଶ୍ଚ, କମ୍ପାନୀ ବିନିଯୋଗ ନିଷ୍ପତ୍ତିର ସଠିକ୍ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ ପାଇଁ ମାସିକ ରାଶି ପ୍ରବାହ ଚାଲିକା ଡିଆରି କରି ନଥିଲା।

ସରକାର କହିଲେ (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2008) ଯେ, ଅଗ୍ରାମ କର, ବିକ୍ରୟ କର, ଇତ୍ୟାଦିର ଦେୟ ବାବଦକୁ ସର୍ବନିମ୍ନ ରହିବା ଭରଣା କରିବାକୁ ପରିବର୍ତ୍ତନଶୀଳ ଆକାଉଣ୍ଟରେ ଅଧିକ ରାଶି ରଖାଯାଇ ଥିଲା ଏବଂ କେତେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ମଧ୍ୟ ଚେକ୍ ପ୍ରେରଣ କରାଯାଇ ଥିଲା। କିନ୍ତୁ ନଗଦ ରାଶି ପାଇଁ ବ୍ୟାଙ୍କକୁ ଉପସ୍ଥାପିତ କରାଯାଇ ନଥିଲା। ଉଭରଟି ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ନୁହେଁ ଯେହେତୁ ଏହି ବର୍ଷଗୁଡ଼ିକରେ ସମସ୍ତ ଖର୍ଚ୍ଚର ଭରଣା ପରେ ପଡ଼ିରହିଥିବା ସର୍ବନିମ୍ନ ରାଶି ଭିତ୍ତିରେ ସମାକ୍ଷାରେ ସୁଧର କ୍ଷତି ହିସାବ କରାଯାଇଥିଲା।

ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଏବଂ ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ସମୀକ୍ଷା

2.1.37 ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଏକ ପରିଚାଳନାଗତ ଆୟୁଧ ଯାହା ପରିଚାଳନା କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କୁ ଏହାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଦକ୍ଷ ଓ ଫଳପ୍ରଦ ଭାବେ ପ୍ରାପ୍ତ ହେବା ପାଇଁ ନିଶ୍ଚିତ ଆଶା ଯୋଗାଇବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିଥାଏ। ବି.ଓ.ଡି.ର ନିଷ୍ପତ୍ତି (ଅଗଷ୍ଟ 2003) ଅନୁସାରେ କମ୍ପାନୀର ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ସମୀକ୍ଷା ଋଗତ ଆକାଉଣ୍ଟସ୍ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଏ। ଜାନୁୟାରୀ 2003 ରୁ ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2004 ଅବଧି ମଧ୍ୟରେ ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ସମୀକ୍ଷା ହୋଇ ନଥିଲା।

ସମୀକ୍ଷା ଯାଞ୍ଚରେ ଦେଖାଗଲା ଯେ, କମ୍ପାନୀ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ହେବାର ପାଞ୍ଚ ଦଶନ୍ଧି ପରେ ମଧ୍ୟ ମାନୁଆଲ୍ ପ୍ରକରଣ ବିନା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଗୁଡ଼ିକ ବାର୍ଷିକ ନୀତି, ପ୍ରଶାସନିକ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଏବଂ ସମୟେ ସମୟେ ପ୍ରକାଶିତ ଆଦେଶଗୁଡ଼ିକୁ ନେଇ ଚାଲିଆସୁଥିଲା। ଏଣୁ, 1975 ରେ ତିଆରି ହୋଇଥିବା ଆକାଉଣ୍ଟ ଆଦେଶାବଳୀର ମାନୁଆଲ୍ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କରାଯାଇ ନଥିଲା (ଅଗଷ୍ଟ 2008)। କମ୍ପାନୀ ଏହାର ମୁଖ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟ ସମନ୍ଧାୟ ମାନୁଆଲ୍ ଯଥା: ଠିକା/ଉତ୍ପାଦନ ମାନୁଆଲ୍, ମୂଲ୍ୟ ଏବଂ ବଜେଟ୍ ମାନୁଆଲ୍, ବିକ୍ରୟ ମାନୁଆଲ୍, ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ସମୀକ୍ଷା ମାନୁଆଲ୍, ଇତ୍ୟାଦି ତିଆରି କରିନଥିଲା।

ଯଦିଓ ପ୍ରଶାସନିକ ରିପୋର୍ଟ, ଭାରତୀୟ ଖଣି ପ୍ରତିଷ୍ଠାନର ରିପୋର୍ଟ ଏବଂ ଖଣ୍ଡବନ୍ଧ ଲୁହା ପଥର ଖଣି, ଗନ୍ଧମାର୍ଦ୍ଦନ ଲୁହା ପଥର ଖଣି ଏବଂ ସେରେଣ୍ଡା ଭଦ୍ରାସାହି ମାଂଗାନିକ୍ ପଥର ଖଣିର ଭୌତିକ ସତ୍ୟାପନ ରିପୋର୍ଟ ଅନୁସାରେ 31 ମାର୍ଚ୍ଚ 2007 ସୁଦ୍ଧା ଲୁହା ଏବଂ ମାଂଗାନିକ୍ ପଥରର ପରିଶେଷ ଜମାରେ ଅମେଳ ରହିଥିଲା, ପରିଚାଳନା କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ଏହାକୁ ମିଳାମିଶା କରାଇ ନଥିଲେ। ପୁନଶ୍ଚ, 2005-06 ରୁ 2007-08 ମଧ୍ୟରେ ଓ.ଏଚ୍.ପି. ଦୈନିକାଠାରେ ଦେଖାଯାଇଥିବା ବିଭାଗୀୟ ଉତ୍ପାଦିତ ଲୁହା ପଥରର ପରିମାଣ ଦୈନିକାରେ ଖଣି ବିଭାଗ ଦ୍ୱାରା ଦେଖା ଯାଇଥିବା ପରିମାଣ ଠାରୁ ଭିନ୍ନ ଥିଲା, ଯାହାକି ମିଳାମିଶା କରାଯାଇ ନଥିଲା। ପୁନଶ୍ଚ ଏହା ଦେଖାଗଲା ଯେ, ଏଚ୍.ଏସ୍.ଡି. ତେଲର କାରବାର ଜନିତ କ୍ଷତି ଅନୁମୋଦନୀୟ ସୀମା 0.25 ପ୍ରତିଶତ ଭୁଲନାରେ, 2003-07 ମଧ୍ୟରେ ଡିଜେଲ୍ ତେଲର ସମୁଦାୟ କାରବାର ଜନିତ କମ୍ପତି 1.20 ପ୍ରତିଶତ ଥିଲା, ଯାହାକି ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଚଢ଼ତ କରାଯାଇ ନଥିଲା (ମାର୍ଚ୍ଚ 2008) ।

ସରକାର କହିଲେ (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2008) ଯେ, ପୁଷ୍ଟିକାରେ ଥିବା ସର୍ବଗୁଡ଼ିକ ସାପ୍ତ ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଛି ଏବଂ ଉତ୍ପାଦନ ପରିମାଣ ସମାନଭାବରେ ଦର୍ଶାଇବାକୁ ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯାଇଛି। ପରନ୍ତୁ, ଘଟଣାଟି ହେଉଛି ଯେ, ପୁଷ୍ଟିକାଗୁଡ଼ିକର ଅଧିକାରୀ ବା ତିଆରିର ଅନୁପସ୍ଥିତିରେ ସାପ୍ତ ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଥିବା ପ୍ରଶାଳିତ ସତ୍ୟାସତ୍ୟ ନିଶ୍ଚିତ କରାଯାଇ ପାରିନଥିଲା। ଏହା ମଧ୍ୟ କହିଥିଲେ ଯେ, ଏଚ୍.ଏସ୍.ଡି. ତେଲର କମ୍ପତିର କାରଣର ଚଢ଼ତ ପାଇଁ ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯାଇଛି।

ସ୍ୱାକାରୋକ୍ତି

କାର୍ଯ୍ୟାନୁୟନ ସମୀକ୍ଷା କରିବା ସମୟରେ ବିଭିନ୍ନ ସ୍ତରରେ କମ୍ପାନୀର ପରିଚାଳନା କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ଏବଂ କର୍ମଚାରୀମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦତ୍ତ ସହଯୋଗ ଏବଂ ସହାୟତାକୁ ସ୍ୱାକାର କରାଯାଇଛି।

ଉପସଂହାର

ଯଦିଓ କମ୍ପାନୀ 50 ରୁ ଅଧିକ ବର୍ଷ ହେଲା ସ୍ଥାପିତ ହୋଇଛି, ଏହା ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଇଥିବା ଖଣି ଲିଜ୍‌ର କେବଳ 63 ପ୍ରତିଶତ ଅଂଶରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିପାରି ଥିଲା। ରାଜ୍ୟର ଖଣିଜ ସମ୍ପଦର ଏକ ମୁଖ୍ୟ ଅଂଶାଦାର ହୋଇଥିବା ସତ୍ତ୍ୱେ ଏହାର ଉତ୍ତୋଳନ ଏବଂ ପ୍ରକ୍ରିୟାକରଣ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ କେବଳ ଯେ ରାଜ୍ୟକୁ ଅଧିକ ରାଜସ୍ୱ ଦେବାକୁ ଖଣିଜ ସମ୍ପଦର ଫଳପ୍ରସ୍ତୁତ କାରବାର ପାଇଁ ନୁହେଁ ବରଂ ଏହାର ସମ୍ଭାବ୍ୟ କରାଯାଇ ପାରେ ତଥାପି ଏକ ଉଦ୍‌ବେଗର ବିଷୟ ହୋଇ ରହିଥିଲା। ସି.ଏଲ୍.୫ ତଥା ଗାଢ଼ କ୍ରୋମ୍ ଉତ୍ପାଦନ ଭଳି ମୂଲ୍ୟଯୁକ୍ତ କାରବାରରେ ସମ୍ପୃକ୍ତ ଯୋଗୁ ଅତିରିକ୍ତ ରାଜସ୍ୱ ପାଇବାର ସୁଯୋଗକୁ କମ୍ପାନୀ ବଞ୍ଚିତ ହୋଇଥିଲା। କମ୍ପାନୀର ଉତ୍ତୋଳନ, ପେଷଣ ଏବଂ ଏହା ସମ୍ପର୍କିତ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ଠିକା ପରିଚାଳନା ବ୍ୟବସ୍ଥା ଯଥେଷ୍ଟ ନଥିଲା। କମ୍ପାନୀର ଭଣ୍ଡାରଣ ପରିଚାଳନା ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ଧୀର ଚଳନ ଏବଂ ଅଚଳ କ୍ଷେତ୍ରର ସାମଗ୍ରୀର ବୃଦ୍ଧି ସହିତ ଖଣିଜ ପଥର ବିକ୍ରୟ ନହେବା ଏବଂ କମ୍ପତି ଭଳି ଚୁଟି ରହିଥିଲା। ବଳକା ପାଣ୍ଠି ଥିବା ସତ୍ତ୍ୱେ ରଣ ପରିଚାଳନାରେ ବିଳମ୍ବତା ଯୋଗୁ ଅତିରିକ୍ତ ବ୍ୟୟ ଏବଂ ଚଳନ୍ତି ଆକାଉଣ୍ଟରେ ଅତ୍ୟଧିକ ଜମା ରଖିବା କାରଣଗୁଡ଼ିକ ଯୋଗୁ କମ୍ପାନୀର ନଗଦ ଅର୍ଥ ପରିଚାଳନା ପଛଟି ବ୍ୟର୍ଥ ହୋଇଥିଲା। କମ୍ପାନୀର ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ଅନେକଗୁଡ଼ିଏ ଦୁର୍ବଳତା ରହିଥିଲା।

ସୁପାରିଶ

କମ୍ପାନୀ ଏହା ବିବେଚନା କରିବା ଦରକାର ଯେ:

- ଉତ୍ପାଦନର ଧାର୍ଯ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ ପ୍ରାପ୍ତି ଏବଂ ପ୍ରକ୍ରିୟାକରଣରେ କ୍ରମାଗତ କମ୍ପତି ବିରୁଦ୍ଧରେ ସଜାଗ ରହିବା;
- ମୁଣ୍ଡା ଖଣିଜ ପଥରର ବିକ୍ରୟ ବନ୍ଦ କରିବା ଏବଂ କେବଳ ପେଷଣ ପରେ ବିକ୍ରୟ କରିବା;
- ଓର୍ ହ୍ୟାଣ୍ଡଲିଂ ପ୍ଲାନ ପ୍ରତିସ୍ଥାପନ ଏବଂ ନୂଆ କ୍ରୋମ୍ ପଥର ଉନ୍ନତିକରଣ କାରଖାନା ସ୍ଥାପନ କରିବା ପାଇଁ ତୁରନ୍ତ ପଦକ୍ଷେପ ନେବା;
- ଠିକାର ସର୍ଭିଗୁଡ଼ିକୁ ସଠିକ୍ ଭାବେ ପାଳନ କରି ଠିକା ପରିଚାଳନା ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ସୁଦୃଢ଼ କରିବା;
- ଭଣ୍ଡାରଣ ପରିଚାଳନା ପାଇଁ ବୈଜ୍ଞାନିକ ପଦ୍ଧତି ଅବଲମ୍ବନ କରିବା;
- ନଗଦ ଅର୍ଥ ପରିଚାଳନା ବ୍ୟବସ୍ଥା ସୁଦୃଢ଼ କରିବା ଏବଂ ବଳକା ଅର୍ଥ ବିନିଯୋଗରେ ବିଜ୍ଞତା ଅବଲମ୍ବନ କରିବା; ଏବଂ
- ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା ସୁଦୃଢ଼ କରିବା।

ଇଡ଼କଲ୍ କଲିଙ୍ଗ ଆଇରନ୍ ଓ ଷ୍ଟିଲ୍ ଲିମିଟେଡ୍

2.2 ପିଗ୍ ଆଇରନ୍ ଉତ୍ପାଦନ ଏବଂ ବିକ୍ରୟ

ମୁଖ୍ୟାଂଶ

ଇଡ଼କଲ୍ କଲିଙ୍ଗ ଆଇରନ୍ ଓ ଷ୍ଟିଲ୍ ଲିମିଟେଡ୍ ପିଗ୍ ଆଇରନ୍ ଓ ସ୍ପନ ପାଇପ୍ ଉତ୍ପାଦନ ଏବଂ ବିକ୍ରୟର ମୁଖ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟନେଇ ମାର୍ଚ୍ଚ 1999 ରେ ଗଠିତ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ମାର୍ଚ୍ଚ 2002 ରୁ ବାଣିଜ୍ୟିକ କାରବାର ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲା । ଏହାର ଉତ୍ପାଦନ କାର୍ଯ୍ୟ 2003-08 ମଧ୍ୟରେ ସ୍ଥାପିତ ଶକ୍ତିର 45 ରୁ 67 ପ୍ରତିଶତ ମଧ୍ୟରେ ସୀମିତ ଥିଲା ।

(ଅନୁଚ୍ଛେଦ 2.2.1 ଏବଂ 2.2.9)

ମାନଦଣ୍ଡଠାରୁ ଅଧିକ କୋଲ୍ ବ୍ୟବହାର କରିବାଯୋଗୁଁ କଂପାନୀ 50.62 କୋଟି ଟଙ୍କାର କ୍ଷତି ସହିଥିଲା ।

(ଅନୁଚ୍ଛେଦ 2.2.25)

ଆଧୁନିକୀକରଣ ଯୋଜନାରେ କ୍ଷମତା ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ 22.56 କୋଟି ଟଙ୍କା ବିନିଯୋଗ ସତ୍ତ୍ୱେ, ଉତ୍ପାଦନ ବର୍ଦ୍ଧିତ କ୍ଷମତାର ବହୁତ ନିମ୍ନରେ ଥିଲା । ଉତ୍ପାଦନରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କଂପାନୀ 2003-08 ମଧ୍ୟରେ 45.75 କୋଟି ଟଙ୍କାର ରାଜସ୍ୱ କ୍ଷତି କରିଥିଲା ଏବଂ 6.51 କୋଟି ଟଙ୍କାର ବିକ୍ରୟ ଶୁଳ୍କ ସୁବିଧା ପାଇପାରିନଥିଲା ।

(ଅନୁଚ୍ଛେଦ 2.2.8, 2.2.10 ଏବଂ 2.2.14)

ପ୍ରକ୍ରିୟାକରଣ କ୍ଷତି, ଅଦରକାରୀ ପଦାର୍ଥର ଉତ୍ପାଦନ ଏବଂ ନିମ୍ନମାନର ଉତ୍ପାଦ ଧାର୍ଯ୍ୟ ମାନଦଣ୍ଡଠାରୁ ଅଧିକ ଥିବାରୁ କଂପାନୀ 2003-08 ମଧ୍ୟରେ 21.68 କୋଟି ଟଙ୍କା କ୍ଷତି ସହିଥିଲା ।

(ଅନୁଚ୍ଛେଦ 2.2.18 ଏବଂ 2.2.19)

ଯୋଜନା ବିହୀନ କୋଲ୍ ସଂଗ୍ରହ ଏବଂ କୋଇଲାକୁ କୋଲ୍ କରିବାରେ ମିତବ୍ୟୟିତା ଅବଲମ୍ବନ ନକରିବା ଯୋଗୁଁ କଂପାନୀ 19.55 କୋଟି ଟଙ୍କା କ୍ଷତି ସହିଥିଲା ।

(ଅନୁଚ୍ଛେଦ 2.2.30 ରୁ 2.2.35)

ମାନଦଣ୍ଡଠାରୁ ଅଧିକ ଲୁହା ପଥର ବ୍ୟବହାର ଯୋଗୁଁ କଂପାନୀ 14.19 କୋଟି ଟଙ୍କା କ୍ଷତି ସହିଥିଲା ।

(ଅନୁଚ୍ଛେଦ 2.2.21)

ନିଜସ୍ୱ ଶକ୍ତି ଉତ୍ପାଦନ କେନ୍ଦ୍ରର ନିମ୍ନ ପ୍ଲାଟ୍ଫରମ୍ ଲୋଡ଼ିଂଗ୍ ଏବଂ ମାନଦଣ୍ଡଠାରୁ ଅଧିକ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଶକ୍ତି ବ୍ୟବହାର ଯୋଗୁଁ କଂପାନୀ 11.90 କୋଟି ଟଙ୍କା କ୍ଷତି ସହିଥିଲା ।

(ଅନୁଚ୍ଛେଦ 2.2.22 ଏବଂ 2.2.24)

ଉପକ୍ରମଣିକା

2.2.1 ପୂର୍ବରୁ ଓଡ଼ିଶା ଶିଳ୍ପ ଉନ୍ନୟନ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍ (ଇଡ଼୍.କଲ୍)ର ଏକ ସ୍ଥାନିକ ଥିବା କଲିଙ୍ଗ ଆଇରନ୍ ଡ୍ରାକ୍ଟ୍ (କେ.ଆଇ.ଡ୍ରୁ) ଇଡ଼୍.କଲ୍ କଲିଙ୍ଗ ଆଇରନ୍ ଡ୍ରାକ୍ଟ୍ ଲିମିଟେଡ୍ (କଂପାନୀ) ଭାବରେ ମାର୍ଚ୍ଚ 1999 ରେ ସ୍ଥାପିତ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ମାର୍ଚ୍ଚ 2002 ରେ ଇଡ଼୍.କଲ୍‌ର ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ନିଜସ୍ୱ ସହାୟକ କଂପାନୀ ରେ ପରିଣତ ହୋଇଥିଲା । ଲୁହା, ଇସ୍ପାତ, ଲୌହଇସ୍ପାତ ଉତ୍ପାଦନ ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ କଂଗାମାଲ ଉତ୍ପାଦନ, କ୍ରୟ, ବିକ୍ରୟ, ରପ୍ତାନୀ ଓ ଆମଦାନୀ ଏବଂ ଲୌହ ଓ ଇସ୍ପାତ ଉତ୍ପାଦନ ବ୍ୟବସାୟ କରିବା ଏବଂ ଭାରତ ଭିତରେ ଏବଂ ବାହାରେ ପରାମର୍ଶଦାତା ବୃତ୍ତି କଂପାନୀର ମୁଖ୍ୟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଥିଲା ।

ବର୍ତ୍ତମାନ, କଂପାନୀର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପିଗ୍ ଆଇରନ୍ ଏବଂ ସ୍ପନ୍ ପାଇପ୍ ଉତ୍ପାଦନରେ ସୀମିତ ଅଛି । ଏହା ମଧ୍ୟ ମୁଖ୍ୟତଃ ରାଜ୍ୟ ବାହାରେ ବିକ୍ରୟ ପାଇଁ ଏହାର ହୋଲ୍ଡିଂ କଂପାନୀର କ୍ୟାପିଟାଲ୍ ଖଣିରୁ ଉତ୍ପାଦନର ଲୁହା ଏବଂ ମାଗାନ୍‌ଜି ପଥର ଖନନ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଥାଏ । ଇଡ଼୍.କଲ୍/କଂପାନୀ 1997 ରୁ 2003 ମଧ୍ୟରେ ଏକ କ୍ଷମତା ପ୍ରଶସ୍ତିକରଣ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ହାତକୁ ନେଇଥିଲେ । ପରିଚାଳନା ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ (ଏମ୍.ଡି.) ଏବଂ ଅଧ୍ୟକ୍ଷଙ୍କ ସମେତ 13 ଜଣ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକଙ୍କୁ ନେଇ ଗଠିତ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ମଣ୍ଡଳୀକ (ବି.ଓ.ଡି.) ଉପରେ କଂପାନୀର ପରିଚାଳନା ଦାୟିତ୍ୱ ନ୍ୟସ୍ତ ହୋଇଛି । ମାର୍ଚ୍ଚ 31 ମାର୍ଚ୍ଚ 2008 ସୁଦ୍ଧା ଏମ୍.ଡି. ଏବଂ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ (ପୂର୍ବ)ଙ୍କ ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକମାନେ କାର୍ଯ୍ୟବାହୀ ନଥିଲେ । ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ (ପୂର୍ବ) ଏବଂ ପାଂଚଜଣ ଉପ ମହାପରିଚାଳକଙ୍କ ସହାୟତାରେ କଂପାନୀର ଦୈନିକ କାର୍ଯ୍ୟ ଏମ୍.ଡି.ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପରିଚାଳିତ ହୋଇଥାଏ । ବିକ୍ରୟ କାରବାର ଦେଖିବା ପାଇଁ କୋଲକତାଠାରେ କଂପାନୀର ମଧ୍ୟ ଏକ ଆଂଚଳିକ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ ଅଛି । କଲିଙ୍ଗ ଆଇରନ୍ ଡ୍ରାକ୍ଟ୍ ସ୍ଥାନିକର କାର୍ଯ୍ୟ ସମାକ୍ଷା ଭାରତର ମହାଲେଖାନିୟତ୍ତକ ଏବଂ ମହାସମାକ୍ଷକଙ୍କ 31 ମାର୍ଚ୍ଚ 1994 ରେ ସମାପ୍ତ ବର୍ଷ ପାଇଁ ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କ ବାଣିଜ୍ୟିକ ପ୍ରତିବେଦନରେ ଅର୍ଦ୍ଧଭୁକ୍ତ ହୋଇଥିଲା । ପ୍ରତିବେଦନଟି ସରକାରୀ ଉଦ୍ୟୋଗ କମିଟି (କୋପ୍) ଦ୍ୱାରା ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2001 ରେ ଆଲୋଚିତ ହୋଇଥିଲା ।

ସମାକ୍ଷା ପରିସର

2.2.2 ନଭେମ୍ବର 2007 ରୁ ମାର୍ଚ୍ଚ 2008 ମଧ୍ୟରେ କରାଯାଇଥିବା ଏହି କାର୍ଯ୍ୟ ସଂପାଦନ ପୁନର୍ବିଲୋକନରେ 2003-08 ମଧ୍ୟର ଆଧୁନିକୀକରଣ କାର୍ଯ୍ୟସୂଚୀ, ପିଗ୍ ଆଇରନ୍‌ର ଉତ୍ପାଦନ ଏବଂ ବିକ୍ରୟ ଅର୍ଦ୍ଧଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଛି । ସମାକ୍ଷାର ଫଳାଫଳ କଂପାନୀ ତଥା ହୋଲ୍ଡିଂ କଂପାନୀ (ଇଡ଼୍.କଲ୍) ର ମୁଖ୍ୟ କର୍ମାଳୟ ଏବଂ କୋଲକତାଠାରେ ଥିବା ଆଂଚଳିକ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟର ନଥିପତ୍ରର ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ ଉପରେ ପର୍ଯ୍ୟବେଷିତ ।

ସମାକ୍ଷା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ

- 2.2.3** କାର୍ଯ୍ୟ ସଂପାଦନାର ପୁନର୍ବିଲୋକନ ଏହି ବିଷୟ ନିର୍ଦ୍ଦାରିଣ ପାଇଁ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ :
- ଆଧୁନିକୀକରଣ କାର୍ଯ୍ୟସୂଚୀ ଯୋଜନା ଅନୁଯାୟୀ ଥିଲା ଏବଂ ସ୍ଥାପିତ କ୍ଷମତାର ବୃଦ୍ଧି କରିବାକୁ ମିତବ୍ୟୟତା ଏବଂ ଦକ୍ଷତା ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ନିର୍ବାହ କରାଯାଇଥିଲା;
  - ସ୍ଥାପିତ ଶକ୍ତି, କଂଗାମାଲ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସମ୍ପଲ୍ଲର ଲକ୍ଷ୍ମତା, ଉତ୍ପାଦନ ବଜାର ଚାହିଦାକୁ ବିଚାର କରି କଂପାନୀ ପିଗ୍ ଆଇରନ୍‌ର ଉତ୍ପାଦନ ଏବଂ ବିକ୍ରୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରିଥିଲା ଏବଂ ଏହାକୁ ହାସଲ କରିବା ପାଇଁ ସମ୍ପଲ୍ଲର ବିକ୍ଷତାପୂର୍ଣ୍ଣ ବ୍ୟବହାର କରିଥିଲା;
  - ଯୋଜନା ମୁତାବକ କାର୍ଯ୍ୟସୂଚୀ ଅନୁଯାୟୀ ଯତ୍ନପାତ୍ରିତ ନିୟମିତ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ବନ୍ଦ ରହିବା ସମୟ ସର୍ବନିମ୍ନ କରାଯାଇଥିଲା ;
  - କଂପାନୀର ବିଭାୟ ସାର୍ଥକ୍ତ ରକ୍ଷା କରାଯାଇ ବିକ୍ରୟମୂଲ୍ୟ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇଥିଲା;

- ସମ୍ପର୍କର ସର୍ବାଧିକ ବ୍ୟବହାର, ଅବିଚ୍ଛିନ୍ନ ବୃଦ୍ଧି ଏବଂ କଂପାନୀର ବିଭାଗ ଫଳାଫଳରେ ଉନ୍ନତି ନିଶ୍ଚିତ କରିବାକୁ ଉପରିସ୍ଥ ପରିଚାଳନା କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ କଂପାନୀର କାର୍ଯ୍ୟ ସଂପାଦନ ନିୟମିତ ତଦାରଖ କରୁଥିଲେ;
- ଏକ ବୃତ୍ତିଗତ ଏବଂ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଥିଲା ଏବଂ ଫଳପ୍ରଦ ଭାବେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେଉଥିଲା; ଏବଂ
- କଂପାନୀ ପ୍ରଦୁଷଣ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ପାଇଁ ଥିବା ମାନଦଣ୍ଡଗୁଡ଼ିକ ପାଳନ କରୁଥିଲା।

ସମୀକ୍ଷା ମାନଦଣ୍ଡ

2.2.4 ସମୀକ୍ଷା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟର ସଫଳତା ମୂଲ୍ୟାୟନ କରିବା ପାଇଁ ସମୀକ୍ଷାର ମାନଦଣ୍ଡ ଗୁଡ଼ିକ ହେଲା :

- ପିଗ୍ ଆଇରନ୍ ଉତ୍ପାଦନ କରିବା ପାଇଁ କାରଖାନାର ସ୍ଥାପିତ ଶକ୍ତି, ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର କଂଚାମାଲ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଦ୍ରବ୍ୟର ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ କଂପାନୀ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ମାନଦଣ୍ଡ;
- ସଂଗ୍ରହ ନୀତି, ପଦାର୍ଥ ପରିଚାଳନାର ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ନିୟମ ଏବଂ ବଜେଟ୍;
- ଟେକ୍ନୋ-ଇକୋନୋମିକ୍ ସାଧନଯୋଗ୍ୟତା ରିପୋର୍ଟ (ଟି.ଇ.ଭି) ଏବଂ ମେକନ୍ ଲିମିଟେଡ୍ (ମେକନ୍)ର ଆପେକ୍ଷିକ ଯୋଜନା ଏବଂ ଆଧୁନିକୀକରଣ ଯୋଜନା ସଂଶ୍ଳିଷ୍ଟ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ରିପୋର୍ଟ;
- ପିଗ୍ ଆଇରନ୍ ଏବଂ ଦାନା ଆକାରର ସ୍ୱାଗ୍ ବିକ୍ରୟ ପାଇଁ ଧାର୍ଯ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ;
- ବିଭିନ୍ନ ଉତ୍ପାଦର ବିକ୍ରୟ ମୂଲ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ପାଇଁ ଅନୁମୋଦିତ ନୀତି, ନଗଦ ଅର୍ଥ ରିହାତି, ପରିମାଣ ରିହାତି, ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ରିହାତି ଏବଂ ଧାର ସୁତ୍ରରେ ବିକ୍ରୟ ପାଇଁ ନୀତି; ଏବଂ
- ବି.ଓ.ଡି ବୈଠକଗୁଡ଼ିକର ବିବରଣୀ, ରାଜ୍ୟ ପ୍ରଦୁଷଣ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ବୋର୍ଡ଼ର ମାନଦଣ୍ଡ ଏବଂ ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ମାନ।

ସମୀକ୍ଷା ପଦ୍ଧତି

2.2.5 ସମୀକ୍ଷାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହାସଲ କରିବା ପାଇଁ ସମୀକ୍ଷା ମାନଦଣ୍ଡ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ନିମ୍ନୋକ୍ତ ସମୀକ୍ଷା ପଦ୍ଧତି ଗୁଡ଼ିକ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିଲା :

- ବଜେଟ୍, ଧାର୍ଯ୍ୟଲକ୍ଷ, ବିଭାଗ କାର୍ଯ୍ୟ ସଂପାଦନ ଏବଂ ପ୍ରତିପାଳନ କାର୍ଯ୍ୟସୂଚୀ, ଉତ୍ପାଦନ, କୋକ୍ଚର ପରିବର୍ତ୍ତନ ତଥା କଂଚାମାଲ, କୋକ୍, ଶକ୍ତି ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସାମଗ୍ରୀର ବ୍ୟବହାର ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ନଥିପତ୍ରର ପରୀକ୍ଷା;
- ବିକ୍ରୟ, ବିକ୍ରୟ ମୂଲ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ, ପିଗ୍ ଆଇରନ୍ ବିକ୍ରୟ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଚୁକ୍ତି ଏବଂ ସ୍ୱାଗ୍/ଅଦରକାରୀ ପଦାର୍ଥର ବିକ୍ରୟ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ନଥିପତ୍ରର ପରୀକ୍ଷା;
- ଯନ୍ତ୍ରପାତି, ସରଞ୍ଜାମ, କଂଚାମାଲ, ଭଣ୍ଡାର ସାମଗ୍ରୀ ଏବଂ ଯନ୍ତ୍ରାଂଶ ସଂଗ୍ରହ ଓ ଶକ୍ତି ତଥା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପଦାର୍ଥ କ୍ରୟ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ନଥିପତ୍ରର ପରୀକ୍ଷା;
- ପୁଞ୍ଜୀନୁପୁଞ୍ଜ ପରିଚାଳନା ରିପୋର୍ଟ, କାର୍ଯ୍ୟକାରୀତା ରିପୋର୍ଟ, ବୈଷୟିକ ତଥା ବିଭାଗ ସାଧନଯୋଗ୍ୟ ରିପୋର୍ଟ, ଆଧୁନିକୀକରଣ ଏବଂ ଉତ୍ପାଦନରେ ଉନ୍ନତି ପାଇଁ ଜନଶକ୍ତି ନିର୍ଦ୍ଧାୟକ ରିପୋର୍ଟ, ମୂଲ୍ୟାୟନ

ସମାକ୍ଷା ରିପୋର୍ଟ, ବାର୍ଷିକ ହିସାବ, ବୋର୍ଡ଼ ସଭା ଏବଂ ସମାକ୍ଷା କମିଟି ସଭାର କାର୍ଯ୍ୟସୂଚୀ ଏବଂ ବିବରଣୀ; ଏବଂ

- ପରିଚାଳନା କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ସହିତ ଆଲୋଚନା ।

ବିଭାଗ ସ୍ଥିତି

2.2.6 ନିମ୍ନଲିଖିତ ସାରଣୀରେ 31 ମାର୍ଚ୍ଚ 2007 ରେ ସମାପ୍ତ ବାର୍ଷିକ ପାଇଁ କଂପାନୀର ବିଭାଗ ସ୍ଥିତି ଦର୍ଶାଯାଇଛି ।

(ଟଙ୍କା ଲକ୍ଷ ଆକାରରେ)

ସବିଶେଷ ବିବରଣୀ	2003-04	2004-05	2005-06	2006-07
କ. ଦାୟତ୍ୱ				
ସଂଖ୍ୟାଦତ୍ତ ପୁଞ୍ଜି	3010.00	4510.00	4510.00	4510.00
ଆରକ୍ଷଣ ପାଣ୍ଠି ଏବଂ ବଳକା	-----	-----	-----	-----
ରଣ ସହାୟତା	9470.64	9530.77	8950.81	7902.34
ବ୍ୟବସାୟିକ ଦେୟ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଦାୟତ୍ୱ	3026.74	7071.21	5605.14	5209.45
ମୋଟ	15507.38	21111.98	19065.95	17621.79
ଖ. ଆସ୍ତି				
ମୋଟ ସ୍ତ୍ରାବର ସଂପତ୍ତି	10456.89	10479.89	10525.96	10630.38
କମ୍ ; ଅବକ୍ଷୟଣ	929.42	1409.11	1887.23	2371.48
ନିର୍ ସ୍ତ୍ରାୟା ସଂପତ୍ତି	9527.47	9070.78	8638.73	8258.90
ନିର୍ମାଣଧାନ ସ୍ତ୍ରାୟା କାର୍ଯ୍ୟ	9.23	--	36.43	--
ବିନିଯୋଗ	0.03	0.03	0.03	0.03
ଚଳନ୍ତି ସଂପତ୍ତି, ରଣ ଏବଂ ଅଗ୍ରାମ	4927.22	8984.51	6704.83	7325.40
ଏକତ୍ରୀକୃତ କ୍ଷତି ସହ ବିବିଧ ଖର୍ଚ୍ଚ	1043.43	3056.66	3685.93	2037.46
ମୋଟ	15507.38	21111.98	19065.95	17621.79
ବିନିଯୁକ୍ତ ପୁଞ୍ଜି	11437.18	10984.07	9774.85	10374.85
ନିର୍ ସଂପତ୍ତି	1966.57	1453.34	824.07	2472.54

ଦ୍ରଷ୍ଟବ୍ୟ: ପରିଚାଳନା କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ 2007-08 ପାଇଁ ହିସାବ ରୂପାନ୍ତ କରିନାହାନ୍ତି ।

ସମାକ୍ଷା ଫଳାଫଳ

କଂପାନୀର କାର୍ଯ୍ୟ ସଂପାଦନର ପୁନର୍ବିଲୋକନ ଜନିତ ସମାକ୍ଷାର ଫଳାଫଳ ସରକାର/ପରିଚାଳନା କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କୁ ଜୁନ୍ 2008 ରେ ଅବଗତ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ରାଜ୍ୟ ସାଧାରଣ ଉଦ୍ୟୋଗର ସମାକ୍ଷା ପୁନର୍ବିଲୋକନ ସମିତି (ଏ.ଆର୍.ସି.ପି.ଏସ୍.ଇ) ବୈଠକରେ 4 ଅଗଷ୍ଟ 2008 ରେ ଆଲୋଚିତ ହୋଇଥିଲା ଯେଉଁଥିରେ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କର ଶିଳ୍ପ ବିଭାଗର କମିଶନର୍ ତଥା ସଚିବ ଏବଂ କଂପାନୀର ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ଓ ପରିଚାଳନା ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ଯୋଗ ଦେଇଥିଲେ । ପରିଚାଳନା କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ/ସରକାରଙ୍କର ମତାମତ ଏହି ପୁନର୍ବିଲୋକନ ରୂପାନ୍ତକରଣ ସମୟରେ ବିଚାରକୁ ନିଆଯାଇଥିଲା । ସମାକ୍ଷାର ଫଳାଫଳ ଗୁଡ଼ିକ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଅନୁକ୍ଷେପ ଗୁଡ଼ିକରେ ଆଲୋଚିତ ହୋଇଛି ।

ଉତ୍ପାଦନ ପ୍ରକ୍ରିୟା

2.2.7 ମୁଖ୍ୟ ଲୁହା ପଥରକୁ 10 ମିମି-30 ମିମି ଆକାରରେ ପେକ୍ଷଣ ଏବଂ ଛଣା ହେବା ପରେ ପାଣିରେ ଧୁଆ ଯାଏ ଏବଂ ସେଲକାର ମାଧ୍ୟମରେ ପରିବାହିତ ହୋଇ ବ୍ଲୁଷ୍କ୍‌ଫର୍‌ନେସ୍‌ରେ (ବି.ଏଫ୍.) ପକାଯାଏ । ଚୂନପଥର, ଡୋଲୋମାଇଟ୍, ସ୍ଫଟିକ ଏବଂ ମାଂଗାନିଜ୍ ପଥର ଭଳି ମିଶ୍ରିତ ପଦାର୍ଥ ମଧ୍ୟ ବି.ଏଫ୍.ରେ ପକାଯାଏ । ବି.ଏଫ୍. ମଧ୍ୟକୁ ସରୁ କମ୍ପକ୍ସନ୍ ପ୍ରକାରର ଷ୍ଟୋଭ୍ ଦ୍ଵାରା 850⁰ ରୁ 900⁰ ସେଣ୍ଟିଗ୍ରେଡ୍ ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ଉତ୍ତପ୍ତ ବାୟୁ ପ୍ରବାହିତ କରାଯାଏ । ଏହି ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ଖଣିଜ ପଥର ତରଳ ଲୁହାରେ ପରିଣତ ହୁଏ, ଯାହାକୁ ଉତ୍ତପ୍ତ ଧାତୁ ଲୁହାଯାଏ । ଉତ୍ତପ୍ତ ଧାତୁ

ରେଳ/ଡ଼ାକ୍ ହସ୍ତାନ୍ତର ଗାଡ଼ି ଦ୍ୱାରା ପିଗଛାଷ୍ଟ୍ର ଯନ୍ତ୍ରଣା (ପି.ସି.ଏମ୍) ପରିବହନ ହୁଏ, ଯେଉଁଠି ଉଭୟ ଧାତୁର ପାଖାପାଖି 94 ପ୍ରତିଶତ ପିଗ୍ ଆଇରନ୍ ଉତ୍ପାଦନ ପାଇଁ ପି.ସି.ଏମ୍.ରେ ତଳାଯାଏ ଏବଂ ବଳକାତକ ସ୍ତନ୍ ପାଇପ୍ କାରଖାନାକୁ ନିଆଯାଏ, ଯେଉଁଠାରେ ତଳେଇ ଲୁହା (ସି.ଆଇ.) ସ୍ତନ୍ ପାଇପ୍ ଉତ୍ପାଦନ କରାଯାଏ।

କ୍ଷମତା ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ଆଧୁନିକୀକରଣ ଯୋଜନାର ଅସଫଳ କାର୍ଯ୍ୟ ସଂପାଦନ

2.2.8 କଂପାନୀର ବାର୍ଷିକ 1.57 ଲକ୍ଷ ଟନ୍ ପିଗ୍ ଆଇରନ୍ ଉତ୍ପାଦନ ପାଇଁ ବ୍ୟବହାର ଯୋଗ୍ୟ 254 ଘନମିଟର (41 ଘନମିଟରର ବି.ଏଫ୍-1 ଏବଂ ବି.ଏଫ୍.-2, 3 ଏବଂ 4 ପ୍ରତ୍ୟେକ 71 ଘନମିଟର) ଆକାରର ଚାରୋଟି ବି.ଏଫ୍. ଥିଲା। ଉଭୟ ଧାତୁକୁ ପିଗ୍ ଆଇରନ୍ରେ ପରିଣତ କରିବାପାଇଁ ଏହାର ଦୁଇଧାଡ଼ି ପିଗ୍ କାଷ୍ଟିଂ ଯନ୍ତ୍ର ଥିଲା। ପିଗ୍ ଆଇରନ୍ର ବର୍ଦ୍ଧିତ ଚାହିଦା ଭରଣା କରିବା ପାଇଁ ଇଡ଼୍-କଲ/କଂପାନୀ ଡ଼ିସେମ୍ବର 2003 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ 22.56 କୋଟି ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟରେ ବ୍ୟବହାରଯୋଗ୍ୟ ଆକାରକୁ 355[#] ଘନମିଟରକୁ ବୃଦ୍ଧି କରି ଚାରୋଟି ବି.ଏଫ୍ ର ସମୁଦାୟ କ୍ଷମତାକୁ 1997 ରୁ 2003 ମଧ୍ୟରେ 2.20 ଲକ୍ଷ ଟନ୍ ଉଭୟ ଧାତୁ ଉତ୍ପାଦନ ପାଇଁ ବୃଦ୍ଧି କରିଥିଲେ। ପରନ୍ତୁ କଂପାନୀ ଏହି ବର୍ଦ୍ଧିତ କ୍ଷମତାକୁ ନିରନ୍ତର ବ୍ୟବହାର ରଖିବା ପାଇଁ ବି.ଏଫ୍. ଗୁଡ଼ିକୁ ଚଳାଇ ପାରିନଥିଲା। ତେଣୁ, ସମସ୍ୟା ଗୁଡ଼ିକ ଅନୁଧ୍ୟାନ କରିବାପାଇଁ କଂପାନୀ ମେକନ୍‌କୁ ପରାମର୍ଶଦାତା ଭାବେ ଡ଼ିସେମ୍ବର 2003 ରେ ନିଯୁକ୍ତ କରିଥିଲା। ମେକନ୍ ଏକ ବୈଷୟିକ ତଥା ବିଭାଗ୍ୟ ସାଧନଯୋଗ୍ୟ (ଟି.ଇ.ଭି) ରିପୋର୍ଟ ଫେବୃୟାରୀ 2004 ରେ ଉପସ୍ଥାପନ କରିଥିଲା ଯେଉଁଥିରେ ଭିଭିଭିମିର ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ସୁବିଧା ନଥିବା, ପୁରୁଣା ପ୍ରତିଷ୍ଠା ବିଜ୍ଞାନ ଏବଂ ଯନ୍ତ୍ରପାତି ଗୁଡ଼ିକ ଅଧିକ ପୁରୁଣା ହୋଇଥିବାରୁ କଂପାନୀ ଦ୍ୱାରା ସ୍ଥାପିତ କ୍ଷମତା ପ୍ରାପ୍ତ ନହେବା ବିଷୟରେ ଦର୍ଶାଯାଇଥିଲା।

ଭିଭିଭିମିର ସମତୁଲ୍ୟ କରି ସର୍ବୋଚ୍ଚ ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ ପ୍ଲାଣ୍ଟର ସାମ୍ପ୍ୟ ପ୍ରତିପାଳନ କରିବାକୁ ମେକନ୍ 31 କୋଟି ଟଙ୍କାର ଏକ ବ୍ୟୟ ଅଟକଳ କରିଥିଲା। କଂପାନୀ, ତିନିବର୍ଷ ଅତିବାହିତ ହେବାପରେ ଜାନୁୟାରୀ 2007 ରେ ଟି.ଇ.ଭି. ରିପୋର୍ଟର ସୁପାରିଶ ଗୁଡ଼ିକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବାକୁ ସ୍ଥିର କଲା ଏବଂ ଏହାକୁ ପରୀକ୍ଷା କରିବାକୁ ଓ ପୁଞ୍ଜିଗତ ବ୍ୟୟର ଆବଶ୍ୟକତା ପ୍ରସ୍ତାବ କରିବାକୁ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ସ୍ତରୀୟ ଟାସ୍କ ଫୋର୍ସ କମିଟି (ଟି.ଏଫ୍.ସି) ଗଠନ କଲା। ଟି.ଏଫ୍.ସି ଫେବୃୟାରୀ 2007 ରେ 23.50 କୋଟି ଟଙ୍କା ପୁଞ୍ଜିଗତ ବ୍ୟୟ ଆକଳନର ସୁପାରିଶ କରିଥିଲା। ଟି.ଇ.ଭି. ରିପୋର୍ଟ ଇଡ଼୍-କଲର ବି.ଓ.ଡ଼ି (ଏପ୍ରିଲ 2007) ଏବଂ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା (ଜୁଲାଇ 2007) ରେ ଅନୁମୋଦିତ ହୋଇଥିଲା। ଯୋଜନାଟି କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରାଯାଇଥିବା ବେଳେ ମାର୍ଚ୍ଚ 2008 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ 2.34 କୋଟି ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇଥିଲା।

ସମାକ୍ଷା ଯାଞ୍ଚରେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ବିଷୟ ଜଣାଗଲା :

- ଅତିରିକ୍ତ ପି.ସି.ଏମ୍., ରୁଲ୍ ପ୍ରତିଷ୍ଠା, ଇତ୍ୟାଦି ବ୍ୟବସ୍ଥା ଓ ଉପଯୁକ୍ତ ଭିଭିଭିମି ପ୍ରସ୍ତୁତ କରି ଉତ୍ପାଦନ କ୍ଷମତାକୁ ସମତୁଲ୍ୟ କରିବାକୁ ଆବଶ୍ୟକ ପଦକ୍ଷେପ ନେବାରେ ବିଳମ୍ବ ଯୋଗୁଁ କଂପାନୀ ଚାରୋଟି ବି.ଏଫ୍. କୁ ନିରନ୍ତର ଚଳାଇ ପାରିନଥିଲା ଏବଂ ଏହା ଦ୍ୱାରା 15 କୋଟି ଟଙ୍କା ମୂଲ୍ୟର ଗୋଟିଏ ବି.ଏଫ୍. ସର୍ବଦା ଅବ୍ୟବହୃତ ରହିଥିଲା। ତେଣୁ ପିଗ୍ ଆଇରନ୍ ଉତ୍ପାଦନ 0.99 ଲକ୍ଷ ଟନ୍ ରୁ 1.47 ଲକ୍ଷ ଟନ୍ ସ୍ତରରେ ଥିଲା, ଯାହାକି କ୍ଷମତା ବୃଦ୍ଧି ପୂର୍ବରୁ ରହିଥିଲା। ଏହା ଅନୁକ୍ଷେପ 2.2.9 ରେ ଆଲୋଚନା କରାଯାଇଛି।
- ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କର 1996 ର ଶିଳ୍ପ ନୀତି (ଆଇ.ପି.ଆର) ସର୍ତ୍ତ ଅନୁସାରେ ବିଗତ ପାଞ୍ଚ ବର୍ଷରେ ସର୍ବାଧିକ ଚାଲିକାଉଁଛ ବିକ୍ରୟ ଠାରୁ ଅଧିକ ବିକ୍ରୟ ଉପରେ କାରଖାନା ଓ ଯନ୍ତ୍ରପାତିରେ ଅତିରିକ୍ତ ପୁଞ୍ଜିଗତ ବିନିଯୋଗର 100 ପ୍ରତିଶତ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବିକ୍ରି କର ରିହାତି ସୁବିଧା ଛଅବର୍ଷ ପାଇଁ ଗ୍ରହଣ ଯୋଗ୍ୟ ଥିଲା। ଯେହେତୁ କଂପାନୀ ବି.ଏଫ୍.-1 ର କ୍ଷମତା 30,000 ରୁ 72,000 ଟନ୍କୁ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ଆଧୁନିକୀକରଣରେ 4 ଅକ୍ଟୋବର 1999 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ 21.13 କୋଟି ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚ କରିଥିଲା, 5 ଅକ୍ଟୋବର 1999 ରୁ 4 ଅକ୍ଟୋବର 2005 ମଧ୍ୟରେ ଏହା 8.69 କୋଟି ଟଙ୍କାର ବିକ୍ରି କର ରିହାତି ସୁବିଧା ଲାଭ

ଭିଭିଭିମି ସହିତ କ୍ଷମତା ବୃଦ୍ଧିର ଅମେଳ ଯୋଗୁ 15 କୋଟି ଟଙ୍କାର ଗୋଟିଏ ବୁଝାମଣାରେ ଅବ୍ୟବହୃତ ରହିଥିଲା।

ଉତ୍ପାଦନରେ କମ୍ପି ଯୋଗୁ 6.51 କୋଟି ଟଙ୍କାର ବିକ୍ରି କର ସୁବିଧା ପାଇପାରିନଥିଲା।

[#] ବି.ଏଫ୍.-1 କୁ 100 ଘନମିଟର ଏବଂ ବି.ଏଫ୍.-2, 3 ଓ 4 କୁ ପ୍ରତ୍ୟେକ 85 ଘନମିଟର।

କରିପାରିଆଥାନ୍ତା। ବିଗତ ପାଞ୍ଚ ବର୍ଷରେ 83.97 କୋଟି ଟଙ୍କାର (1996-97) ସର୍ବାଧିକ ବିକ୍ରୟ ଠାରୁ ସାମାନ୍ୟ ଅଧିକ ବିକ୍ରୟ ଯୋଗୁ 2001-02, 2003-04 ଏବଂ 2004-05 ବର୍ଷରେ କଂପାନୀ କେବଳ 2.18 କୋଟି ଟଙ୍କାର ବିକ୍ରୟ ଶୁଦ୍ଧ ଛାଡ଼ି ପାଇଥିଲା, ଫଳତଃ ଅବଶିଷ୍ଟ 6.51 କୋଟି ଟଙ୍କା ବାୟାପ୍ତି ହୋଇଯାଇଥିଲା।

- ସମତୁଲ୍ୟ କରିବା ଯତ୍ନପାତ୍ରି ସ୍ଥାପନ କରିବାକୁ ଟି.ଇ.ଭି. ରିପୋର୍ଟ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବାରେ ବିଳମ୍ବ ଫଳରେ (କ) ସ୍ଥାପିତ କ୍ଷମତାର ନିମ୍ନ ବ୍ୟବହାର (ଅନୁକ୍ଷେପ 2.2.10), (ଖ) କାରଖାନାର ନିମ୍ନତର ଉତ୍ପାଦନ (ଅନୁକ୍ଷେପ 2.2.14), (ଗ) ନିମ୍ନମାନର ପିଗ୍ ଆଇରନ୍ ଏବଂ ଅନୁମୋଦିତ ମାନଦଣ୍ଡଠାରୁ ଅଧିକ ଅବରକାରୀ ପଦାର୍ଥ ଉତ୍ପାଦନ (ଅନୁକ୍ଷେପ 2.2.18) ଏବଂ (ଘ) କୋକ୍ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଇନ୍ଦନର ଉଚ୍ଚତର ଦର ଯୋଗୁଁ ଉଚ୍ଚତର ମୂଲ୍ୟରେ ପିଗ୍ ଆଇରନ୍ ଉତ୍ପାଦନ (ଅନୁକ୍ଷେପ 2.2.24 ଏବଂ 2.2.25) ସମ୍ଭବ ହୋଇଥିଲା।

ସରକାର ଘଟଣାଟିକୁ ଗ୍ରହଣକରି (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2008) କହିଲେ ଯେ, ଚାରୋଟିଯାକ ବି.ଏଫ୍. ଚାଲି ପାରିନଥିଲା ଯେହେତୁ ତତ୍ ସଂପର୍କିତ ଭିଡ଼ିଭୁମିର ଅଭାବଥିଲା ଏବଂ ବି.ଏଫ୍. ଗୁଡ଼ିକର ବ୍ୟବହାରିକ ଆକାର ବୃଦ୍ଧି ପରେ, ବର୍ଦ୍ଧିତ ଉତ୍ପାଦନର ସମକକ୍ଷ ହେବା ପାଇଁ ଚାଲିବା କ୍ଷମତା ବୃଦ୍ଧି ହୋଇନଥିଲା। ଏହାପସ୍ୟ କହିଲେ ଯେ ମେକନ୍ ର ପ୍ରସ୍ତାବ ଅନୁସାରେ ଏକ ନୁଆ ପି.ସି.ଏଫ୍. କ୍ରୟ କରିବା ପାଇଁ ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯାଉଛି। ପୁନଶ୍ଚ କହିଥିଲେ ଯେ, ସୁବିଧା ହାସଲ କରିବାର ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସମୟରେ ବିଭିନ୍ନ କାରଣ ଯୋଗୁ କମ୍ ଉତ୍ପାଦନ ହେବାରୁ ଆଇ.ପି.ଆର୍. ସୁବିଧା ପାଇ ପାରିନଥିଲେ।

ଉତ୍ପାଦନ କାର୍ଯ୍ୟ ସଂପାଦନ

2.2.9 ବ୍ଲାଷ୍ଟ ଫର୍ନେସ୍ ଗୁଡ଼ିକର ଆଧୁନିକୀକରଣ ପରେ 2003-08 ମଧ୍ୟରେ ସ୍ଥାପିତ କ୍ଷମତା ଏବଂ ବଜେଟ୍ ଅନୁଯାୟୀ ଧାର୍ଯ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ ତୁଳନାରେ ଉତ୍ପାଦନ ଧାରାରେ ଉତ୍ପାଦନ ନିମ୍ନ ସାରଣୀରେ ଦର୍ଶାଯାଇଛି:

ବର୍ଷ	ସ୍ଥାପିତ କ୍ଷମତା (ଲକ୍ଷ ଟନ୍)	ବଜେଟ୍ ଅନୁଯାୟୀ କ୍ଷମତା (ଲକ୍ଷ ଟନ୍)	ଉତ୍ପାଦନ (ଲକ୍ଷ ଟନ୍)	ସଫଳତା (ଶତକଡ଼ା)		ସ୍ଥାପିତ କ୍ଷମତା ତୁଳନାରେ ଉତ୍ପାଦନରେ କମ୍ପତି (ଲକ୍ଷ ଟନ୍)
				ସ୍ଥାପିତ କ୍ଷମତା ସହ	ବଜେଟ୍ ଅନୁଯାୟୀ କ୍ଷମତା ସହ	
2003-04	2.20	1.59	1.40	64	88	0.80
2004-05	2.20	0.59	0.99	45	168	1.21
2005-06	2.20	1.62	1.27	58	78	0.93
2006-07	2.20	1.45	1.47	67	101	0.73
2007-08	2.20	1.75	1.46	66	83	0.74
ମୋଟ	11.00	7.00	6.59			4.41

ସାରଣୀରୁ ଦେଖାଯିବ ଯେ, 2003-08 ମଧ୍ୟରେ ଉତ୍ପାଦନ ଧାରାରେ ଉତ୍ପାଦନ, ସ୍ଥାପିତ କ୍ଷମତାର ଶତକଡ଼ା 45 ଏବଂ 67 ମଧ୍ୟରେ ଏବଂ ବଜେଟ୍ କରାଯାଇଥିବା ଉତ୍ପାଦନର ଶତକଡ଼ା 78 ଏବଂ 168 ମଧ୍ୟରେ ସାମିତ ଥିଲା।

ବି.ଏଫ୍. ଗୁଡ଼ିକର ଆଧୁନିକୀକରଣ ଚାଲିବା ଦିନ ସଂଖ୍ୟା ଭିତ୍ତିରେ ଉତ୍ପାଦନ ବଜେଟ୍ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଏହା ସ୍ଥାପିତ କ୍ଷମତାର ନିମ୍ନରେ ଥିଲା ଯେହେତୁ ବି.ଏଫ୍. ଗୁଡ଼ିକ ବ୍ୟବହାର ନହୋଇ ରହିଥିଲା। ବି.ଏଫ୍. ଗୁଡ଼ିକର କମ୍ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ କାରଖାନାର ନିମ୍ନ ଉତ୍ପାଦନ କ୍ଷମତା ଉତ୍ପାଦନ ଧାରାରେ କମ୍ ଉତ୍ପାଦନର କାରଣ ଥିଲା, ଯାହାକି ଅନୁକ୍ଷେପ 2.2.10 ଏବଂ 2.2.14 ରେ ଆଲୋଚିତ ହୋଇଛି।

ସରକାର କହିଲେ (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2008) ଯେ, 2003-06 ମଧ୍ୟରେ ବଜାରର ଘୋର ମାନ୍ଦା ଅବସ୍ଥା ଏବଂ ସମକକ୍ଷ ଭିଡ଼ିଭୁମି ଓ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ଜନଶକ୍ତିର ଅଭାବ ଯୋଗୁ ଚାରୋଟି ଫର୍ନେସ୍ ଚଳାଇବା ମିତବ୍ୟୟିତା ନ ଥିଲା। ଉତ୍ପାଦନ ଗ୍ରହଣୀୟ ନୁହେଁ କାରଣ ଯଦିଓ 2003-06 ମଧ୍ୟରେ କଂପାନୀ ଉତ୍ପାଦନର 99 ପ୍ରତିଶତ ଅଧିକ ଲାଭରେ ବିକ୍ରୟ

କରିପାରିଥିଲା, ତଥାପି ଉତ୍ପାଦନ ବୃଦ୍ଧି ପାଇ ପାରିନଥିଲା, ଯେହେତୁ ବି.ଏଫ୍. ଗୁଡ଼ିକର କ୍ଷମତା ବୃଦ୍ଧି ସମୟରେ ତତ୍‌ସଂପର୍କୀୟ ଭିତ୍ତିଭୂମିର କଟକଣା କରାଯାଇ ନଥିଲା ।

ବି.ଏଫ୍. ଗୁଡ଼ିକର କମ୍ ବ୍ୟବହାର ଯୋଗୁ ନିମ୍ନ ଉତ୍ପାଦନ

2.2.10 ଚାରୋଟି ବି.ଏଫ୍.ରୁ 2003-08 ମଧ୍ୟରେ 1.68 ଲକ୍ଷ ଘଣ୍ଟା ଉପଲବ୍ଧ ଥିବା ବେଳେ ପ୍ରକୃତରେ ସେଗୁଡ଼ିକ 1.20 ଲକ୍ଷ ଘଣ୍ଟା ପାଇଁ (71.55 ପ୍ରତିଶତ) ଚାଲିଥିଲା । ଫଳରେ କଂପାନୀର ଲାଭରେ 35.84 କୋଟି ଟଙ୍କାର ହାନି ହୋଇଥିଲା, ଯାହାକି ନିମ୍ନରେ ବିଶେଷ ଭାବରେ ଦର୍ଶାଯାଇଛି:

ବର୍ଷ	ଲକ୍ଷ ସମୟ (ଘଣ୍ଟା) ^୧	କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସମୟ (ଘଣ୍ଟା)	ଉତ୍ପାଦନ (ଟନ୍)	ଘଣ୍ଟା ପ୍ରତି ଉତ୍ପାଦନ	ଉତ୍ପାଦନ ସମୟ ନଷ୍ଟ (ଘଣ୍ଟା)	ଉତ୍ପାଦନ କ୍ଷତି (ଟନ୍)	ଟନ୍ ପ୍ରତି ଲାଭ (ଟଙ୍କା)	ପରିମାଣ (କୋଟି ଟଙ୍କାରେ)
2003-04	33600	24330	140130	5.76	9270	53395	2510	13.40
2004-05	33600	20134	99215	4.93	13466	66387	50	0.33
2005-06	33600	23381	126710	5.42	10219	55387	860	4.76
2006-07	33600	25646	147457	5.75	7954	45735	2448	11.20
2007-08	33600	26727	146422	5.48	6873	37664	1632	6.15
ମୋଟ	168000	120218	659934	27.34	47782	258568		35.84

ଲବ୍ଧ ସମୟରେ ବ୍ଲାଷ୍ଟ ଫରନେସ୍ ଗୁଡ଼ିକୁ ବ୍ୟବହାର କରିବାରେ ବିଫଳତା ଯୋଗୁ 35.84 କୋଟି ଟଙ୍କାର ଲାଭ ହାନି ହୋଇଥିଲା ।

ବି.ଏଫ୍. ଗୁଡ଼ିକର ଉତ୍ପାଦନ ସମୟ (47,782 ଘଣ୍ଟା) ନଷ୍ଟ ହେବା ଫଳରେ 35.84 କୋଟି ଟଙ୍କାର ଲାଭ ହାନି ପାଇଁ ଫରନେସ୍ ଗୁଡ଼ିକ ପୁନଃ ଲାଭନି କରାଯିବାରେ ଅତିରିକ୍ତ ସମୟ ନେବା (25,920 ଘଣ୍ଟା), କଂଚା ମାଲର କମ୍ପ୍ରତି (8,665 ଘଣ୍ଟା) ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଯାନ୍ତ୍ରିକ ସମସ୍ୟା (13,197 ଘଣ୍ଟା) ପ୍ରଭୃତି ମୁଖ୍ୟ କାରଣ ଥିଲା, ଯାହାକି ପରବର୍ତ୍ତୀ ଅନୁକ୍ଷେପ ଗୁଡ଼ିକରେ ଆଲୋଚନା କରାଯାଇଛି ।

ପୁନଃ ଲାଭନି କାର୍ଯ୍ୟ ଯୋଗୁ କାରଖାନା ବନ୍ଦ

2.2.11 କଂପାନୀ ଦ୍ୱାରା ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ମାନଦଣ୍ଡ ଅନୁସାରେ ପାଞ୍ଚରୁ ଛଅ ବର୍ଷର ବ୍ୟବଧାନରେ 90 ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ବି.ଏଫ୍. ଗୁଡ଼ିକର ପୁନଃ ଲାଭନି କରାଯିବାର ଥିଲା । କିନ୍ତୁ 2003-08 ମଧ୍ୟରେ ବି.ଏଫ୍-1, ବି.ଏଫ୍-2, ବି.ଏଫ୍-3 ଏବଂ ବି.ଏଫ୍- 4 ର ପୁନଃ ଲାଭନି କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ କଂପାନୀ ଯଥାକ୍ରମେ 548 ଦିନ, 348 ଦିନ, 118 ଦିନ^୧ ଏବଂ 370 ଦିନ ନେଇଥିଲା ।

ସଠିକ୍ ଯୋଜନା ଏବଂ ତଦାରଖର ଅଭାବ ଯୋଗୁ ବ୍ଲାଷ୍ଟ ଫରନେସ୍ ଗୁଡ଼ିକର ରିଲାଭନି କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ 90 ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ହୋଇ ପାରିନଥିଲା ।

ପୁନଃ ଲାଭନି ପାଇଁ ଏପରି ଅସାଧାରଣ ଅଧିକ ଦିନ ନେବାରେ ମୁଖ୍ୟ କାରଣ ଗୁଡ଼ିକ ଥିଲା ସଠିକ୍ ଯୋଜନାର ଅଭାବ, ସାମଗ୍ରୀ ସଂଗ୍ରହରେ ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହରେ ଖରାପ ତଦାରଖ ବ୍ୟବସ୍ଥା । ପ୍ରଥମେ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ସାମଗ୍ରୀ ସଂଗ୍ରହ ଏବଂ ପରେ ଫରନେସ୍ ବନ୍ଦ କରିବାକୁ ବି.ଓ.ଡି ର ନିର୍ଦ୍ଦେଶ (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2003) କୁ କଂପାନୀ ପାଳନ କରିନଥିଲା । ଦୁଇଟି ଫରନେସ୍ ର (ବି.ଏଫ୍.-1 ଏବଂ ବି.ଏଫ୍- 2) ପୁନଃ ଲାଭନି କାର୍ଯ୍ୟର ନମୁନା ଯାଞ୍ଚରେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ବିଷୟ ଜଣାଗଲା:

- ବି.ଓ.ଡି ଡିସେମ୍ବର 2005 ରେ ବି.ଏଫ୍.-1 ର ବନ୍ଦ ପାଇଁ ଅନୁମୋଦନ କରିଥିଲା, କିନ୍ତୁ ରିଫ୍ରାକ୍ଟୋରି ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସାମଗ୍ରୀ ସଂଗ୍ରହ ନକରି ଫରନେସ୍ ପ୍ରକୃତରେ 6 ମାର୍ଚ୍ଚ 2006 ରେ ବନ୍ଦ କରାଯାଇଥିଲା । ଛଅରୁ ଆଠ ମାସ ଅବଧିର ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଯୋଗାଣ ସମୟ ସହିତ 8 ଜୁନ 2006 ରେ ସିମ୍ପଲେକ୍ସ ଇଞ୍ଜିନିୟରି ଏବଂ ଫାଇନାଲ ଡିଜିଟାଲ ଲିମିଟେଡ୍ କୁ ଯୋଗାଣ ଆଦେଶ ଦିଆଯାଇଥିଲା । ଏହିପରି, ଅନୁଚିତ୍ ଯୋଜନା ତଦାରଖ ଏବଂ ସାମଗ୍ରୀ ସଂଗ୍ରହରେ ବିଳମ୍ବତା ଯୋଗୁ 90 ଦିନର ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଅବଧି ତୁଳନାରେ ସମୁଦାୟ

^୧ ବର୍ଷରେ 350 ଦିନର ଲବ୍ଧ ସମୟ ଚାରୋଟି ବି.ଏଫ୍. 24 ଘଣ୍ଟା ଚାଲିବା ପାଇଁ ଯୋଜନାବଦ୍ଧ 15 ଦିନର ବନ୍ଦ (ଅଧିକାଂଶରେ 16 ଦିନ) ଉପରେ ପର୍ଯ୍ୟବେଷିତ ।
^୨ ମୋଟ୍ ରିଲାଭନି ଅବଧି 916 ଦିନ ଥିଲା, କିନ୍ତୁ 2003-04 ପାଇଁ 118 ଦିନ ଏବଂ ଅବଶିଷ୍ଟ 2000-01 ରୁ 2002-03 ପାଇଁ ।

ପୁନଃ ଲାଇନିଂ କାର୍ଯ୍ୟ 5 ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2007 ରେ ଅର୍ଥାତ୍ 548 ଦିନ ପରେ (13,152 ଘଣ୍ଟା) ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଥିଲା ।

- ସେହିପରି, ପ୍ରଥମେ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ସାମଗ୍ରୀ ପାଇଁ ଆଦେଶ ବିନା ବିଶେଷ ମରାମତି/ପୁନଃ ଲାଇନିଂ ଏବଂ ଷ୍ଟେଜ୍ ଉଚ୍ଚତା ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ 2 ନଭେମ୍ବର 2003 ରେ ବି.ଏଫ୍ -2 କୁ ବନ୍ଦ କରାଯାଇଥିଲା । ରିଫ୍ରାକ୍ଟୁରା ଇଟା ସଂଗ୍ରହରେ 50 ଦିନର ବିଳମ୍ବ ଯୋଗୁ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ତାରିଖ 1 ଜାନୁୟାରୀ 2004 ପରିବର୍ତ୍ତେ ଫର୍ମେସ୍ ପୁନଃ ଲାଇନିଂ କାର୍ଯ୍ୟ 20 ଫେବୃୟାରୀ 2004 ରେ ସମାପ୍ତ ହୋଇଥିଲା । ପରନ୍ତୁ 15 ଅକ୍ଟୋବର 2004 ରେ ଫର୍ମେସ୍ ଚାଲୁ ହୋଇଥିଲା ।

ସରକାର କହିଲେ (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2008) ଯେ, ବି. ଏଫ୍-1 ଥଣ୍ଡା ହୋଇଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଏହାର ଭିତରେ କିଛି ପଦାର୍ଥ ଜମାଟ ବାନ୍ଧି ଯାଇଥିଲା ଯେଉଁଥିପାଇଁ ଜାମ୍ ସଫା କରିବା ପାଇଁ ଅସୁବିଧା ହୋଇଥିଲା । ପୁନଶ୍ଚ, ସେହି ଅବସ୍ଥା ମଧ୍ୟରେ ରୁଲ୍ ଗୁଡ଼ିକର ରୂପାନ୍ତର କାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଯୋଗାଣକାରୀଠାରୁ ମୁଖ୍ୟ ଯନ୍ତ୍ରପାତି ପାଇବାରେ ବିଳମ୍ବ ହୋଇଥିଲା । ପ୍ରକୃତରେ ଜାମ୍ ସଫା, ପୁନଃ ଲାଇନିଂ କାର୍ଯ୍ୟର ଏକ ଅଂଶ ଥିଲା ଏବଂ ବନ୍ଦ ପୂର୍ବରୁ ରୁଲ୍‌ର ରୂପାନ୍ତର କାର୍ଯ୍ୟ ଯୋଜନା କରାଯାଇନଥିଲା । ଏତଦ୍‌ବ୍ୟତୀତ, ପୁନଃ ଲାଇନିଂ କାର୍ଯ୍ୟ ଆରମ୍ଭ ପୂର୍ବରୁ ସାମଗ୍ରୀ ସଂଗ୍ରହ ପାଇଁ ଅଗ୍ରୀମ ଯୋଜନା କରାଯାଇନଥିଲା ।

କଂଚାମାଲର କମ୍ପତି ଯୋଗୁ ବନ୍ଦ

2.2.12 କଂଚାମାଲର କମ୍ପତି ପାଇଁ 2003-08 ମଧ୍ୟରେ କାରଖାନା 8,665 ଘଣ୍ଟା ପାଇଁ ବନ୍ଦ ରହିଥିଲା । ମାସିକ 9,000 ଟନ୍ କୋକ୍ ବ୍ୟବହାର ତୁଳନାରେ 2003-08 ମଧ୍ୟରେ ମାସିକ ଭଣ୍ଡାର ଧାରଣା 983 ରୁ 9,860 ଟନ୍ ମଧ୍ୟରେ ଥିଲା । ଏହା ମୁଖ୍ୟ କଂଚାମାଲ ହୋଇଥିବା ସତ୍ତ୍ୱେ କଂପାନୀ କୋକ୍ ର ସର୍ବନିମ୍ନ, ସର୍ବୋଚ୍ଚ ଏବଂ ପୁନଃ ଆଦେଶ ସ୍ତର ଧାର୍ଯ୍ୟ କରିନଥିଲା । ଉତ୍ପାଦନ ବଜାୟ ରଖିବା ପାଇଁ କୋକ୍ ସଂଗ୍ରହ ପାଇଁ କଂପାନୀ ମଧ୍ୟ ବାର୍ଦ୍ଧି ମିଆଦୀ ଯୋଜନା କରିନଥିଲା । ବିଭିନ୍ନ ଉତ୍ତରୁ କ୍ରମେ କ୍ରମେ କୋକ୍ ସଂଗ୍ରହ କରିବା ଦ୍ୱାରା ବ୍ୟବହାର ଓ ଆବଶ୍ୟକତା ମଧ୍ୟରେ ଅମେଳ ରହିଥିଲା ଏବଂ ଫଳତଃ ଫର୍ମେସ୍ ବନ୍ଦ ରହିଥିଲା । ଅନୁକ୍ଷେପ 2.2.30 ଏବଂ 2.2.31 ରେ ସଠିକ୍ ଯୋଜନା ନ କରିବା ଏବଂ କୋକ୍ ସଂଗ୍ରହର ସବିଶେଷ ଆଲୋଚନା କରାଯାଇଛି ।

କୋକ୍‌ର କମ୍ପତି ଯୋଗୁ ବି.ଏଫ୍. ଗୁଡ଼ିକ 8,665 ଘଣ୍ଟା ପାଇଁ ଅବ୍ୟବହୃତ ରହିଥିଲା ।

ସରକାର କହିଲେ (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2008) ଯେ, କୋକ୍ ମୂଲ୍ୟର ବିସ୍ତୃତ ଭାବେ ହ୍ରାସବୃଦ୍ଧି ହେଉଥିବାରୁ ଅଧିକ ମାଲ୍ ରଖିବାରେ ଅସୁବିଧା ଥିଲା । ପୁନଶ୍ଚ, ପିଗ୍ ଆଇରନ୍‌ର ମୂଲ୍ୟ ମଧ୍ୟ ଯେତେବେଳେ ହ୍ରାସବୃଦ୍ଧି ହେଉଥିଲା, ସେତେବେଳେ କୋକ୍ ର ସର୍ବୋଚ୍ଚ/ସର୍ବନିମ୍ନ/ପୁନଃ ଆଦେଶ ସ୍ତର ଧାର୍ଯ୍ୟ କରିବାରେ ଅସୁବିଧା ଥିଲା । ଉତ୍ତରଟି ଗ୍ରହଣୀୟ ନୁହେଁ ଯେହେତୁ ଫର୍ମେସ୍ ଗୁଡ଼ିକ ଠିକ୍ ଭାବରେ ଚଲାକିବାକୁ ଯୋଗାଣକାରୀମାନଙ୍କଠାରୁ ନିୟମିତ ଭାବରେ କୋକ୍ ସଂଗ୍ରହ କରିବାକୁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇନଥିଲା ।

ପରିଚାଳନା ଏବଂ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ଅସୁବିଧା ଯୋଗୁ ବନ୍ଦ

2.2.13 କଂପାନୀ ବି.ଏଫ୍. ଗୁଡ଼ିକର ନିୟମିତ ମରାମତି ଏବଂ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ପାଇଁ କୌଣସି ମାନଦଣ୍ଡ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରିନଥିଲା କିମ୍ବା କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ବନ୍ଦ କାର୍ଯ୍ୟସୂଚୀ କରିନଥିଲା । କେବଳ ପ୍ରକୃତ ଅସୁବିଧା ଘଟିବା ପରେ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରତି ଧ୍ୟାନ ଦିଆଯାଉଥିଲା । ତେଣୁ, ଫର୍ମେସ୍ ଗୁଡ଼ିକ 2003-08 ମଧ୍ୟରେ 13,197 ଘଣ୍ଟା ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନ ଓ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଯାନ୍ତ୍ରିକ ଅସୁବିଧା ପାଇଁ ବନ୍ଦ ରହିଥିଲା । ଅଣନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ବନ୍ଦର ପ୍ରଭାବ ଅନୁକ୍ଷେପ 2.2.10 ରେ ଆଲୋଚନା କରାଯାଇଛି ।

ସରକାର କହିଲେ (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2008) ଯେ, ମିନି-ଏଚ୍‌ର ନିମ୍ନ ସାମ୍ପୁ ଆକାରର ଫର୍ମେସ୍ ଗୁଡ଼ିକ ବହୁତ ପୁରୁଣା ହୋଇଯାଇଥିବାରୁ ବାରମ୍ବାର ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ଆବଶ୍ୟକ କରୁଥିଲା । ଉତ୍ତରଟି ଗ୍ରହଣୀୟ ନୁହେଁ ଯେହେତୁ ଜାନୁୟାରୀ 2004 ରେ ବୋର୍ଡ଼ର ନିଷ୍ପତ୍ତି ସତ୍ତ୍ୱେ, ଯୋଜନା ଅନୁଯାୟୀ ବନ୍ଦ କାର୍ଯ୍ୟସୂଚୀ ପ୍ରତିପାଳନ କରାଯାଇନଥିଲା ।

କାରଖାନାର ନିମ୍ନଭର ଉତ୍ପାଦକତା ଯୋଗୁ ନିମ୍ନ ଉତ୍ପାଦନ

କଳ୍ପିତ ଉତ୍ପାଦନଶୀଳତା ପ୍ରାପ୍ତିରେ ବିଫଳତା ଯୋଗୁ 2003-08 ମଧ୍ୟରେ 9.91 କୋଟି ଟଙ୍କାର ଲାଭର ହାନି ହୋଇଥିଲା ।

2.2.14 ସ୍ଥାପିତ କ୍ଷମତା ଏବଂ ଲବ୍ଧ ସମୟ ଭିତ୍ତିରେ 2003-08 ମଧ୍ୟରେ ଘଷାପ୍ରତି ଉତ୍ପାଦନ ବି.ଏଫ୍.-1 ର 7.07[#] ଟନ୍ ଏବଂ ବି.ଏଫ୍.-2, 3 ଏବଂ 4 ର ପ୍ରତ୍ୟେକ 6.01^s ଟନ୍ ହିସାବ କରାଯାଇଥିଲା । 2003-08 ମଧ୍ୟରେ ବି.ଏଫ୍.-1 ଓ ବି.ଏଫ୍.-2, 3 ଏବଂ 4 ପାଇଁ କଂପାନୀ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରାପ୍ତ ଘଷାପ୍ରତି ପ୍ରକୃତ ଉତ୍ପାଦନ ଯଥାକ୍ରମେ 4.18 ରୁ 6.41 ଏବଂ 4.45 ରୁ 5.85 ଟନ୍ ମଧ୍ୟରେ ଥିଲା । ନିମ୍ନ ଉତ୍ପାଦକତା ଫଳରେ 2003-08 ମଧ୍ୟରେ 9.91 କୋଟି ଟଙ୍କାର ଲାଭର ହାନି ହୋଇଥିଲା, ଯାହାର ସବିଶେଷ ବିବରଣୀ ପରିଶିଷ୍ଟ-14 ରେ ଦିଆଯାଇଛି ।

ସରକାର କହିଲେ, (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2008) ଯେ, ଉତ୍ପାଦନ କ୍ଷମତା ଏବଂ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ଭିତ୍ତିଭୂମି, ନିମ୍ନମାନର କୋକ୍, ଇତ୍ୟାଦି ମଧ୍ୟରେ ଅମେଳ ଯୋଗୁ ଉତ୍ପାଦକତା ରକ୍ଷା କରାଯାଇ ପାରିନଥିଲା । ପ୍ରକୃତରେ ବି.ଏଫ୍. ଗୁଡ଼ିକର କ୍ଷମତା ବୃଦ୍ଧି ସହିତ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ଭିତ୍ତିଭୂମି କଳ୍ପନା କରାଯାଇନଥିଲା ।

ନିମ୍ନ ବିଶୋଧନ ଉତ୍ତାପ ସହିତ ଅଳ୍ପ ବି.ଏଫ୍. ରୁଲା

ବି.ଏଫ୍. ଗୁଡ଼ିକ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ଉତ୍ତାପ ଯୋଗାଣ ନ କରିବାରୁ ଦୈନିକ 170 ଟନ୍ ଉତ୍ପାଦନ କ୍ଷତି ହେଲା ।

2.2.15 ଫରନେସର ଦକ୍ଷ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀତା, ବି.ଏଫ୍. ଗୁଡ଼ିକର 850⁰ ରୁ 900⁰ ଉତ୍ତାପ ଯୋଗାଣ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରେ । ବ୍ଲୁଷ୍ଟ ଫରନେସ୍ -2, 3 ଏବଂ 4 ପ୍ରତ୍ୟେକକୁ ତିନୋଟି ଲେଖାଏଁ ରୁଲା ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଥିବା ବେଳେ ବି.ଏଫ୍.-1 କୁ ମାତ୍ର ଦୁଇଟି ରୁଲା ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଥିଲା, ଯେଉଁଗୁଡ଼ିକ ଆକାରରେ ଛୋଟ ଥିଲା । ଯଦିଓ ବି.ଏଫ୍.-1 ର ବ୍ୟବହାରିକ ଆକାର 41 ଘନମିଟର ରୁ 100 ଘନମିଟରକୁ ବୃଦ୍ଧି କରାଯାଇଥିଲା, ରୁଲା ସଂଖ୍ୟା ବଢ଼ାଇବା ପାଇଁ କିମ୍ବା ସେମାନଙ୍କର କ୍ଷମତା ବୃଦ୍ଧି କରିବା ପାଇଁ ଆଧୁନିକୀକରଣ ଯୋଜନାରେ କୌଣସି ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯାଇନଥିଲା । ଫଳରେ, ଆବଶ୍ୟକୀୟ ଗରମ ବ୍ଲୁଷ୍ଟ ଉତ୍ତାପ ଅବିଚ୍ଛିନ୍ନ ଭାବରେ ଯୋଗାଯାଇ ପାରିନଥିଲା, ଯାହାଫଳରେ ଉତ୍ପାଦନ ପ୍ରଭାବିତ ହୋଇଥିଲା । ପୁନଶ୍ଚ ବି.ଏଫ୍.- 3 ଓ 4 କୁ ଛଅଟି ରୁଲାଯୁକ୍ତ ବ୍ୟାଚେରୀ ଓ ଗୋଟିଏ ଡ୍ୟୁଇ ଗ୍ୟାସ୍ ନିଷ୍କାସନ ଚିମ୍ନୀ ଦ୍ୱାରା ସଂଯୋଜିତ କରାଯାଇଥିଲା । ଯେହେତୁ ବି.ଏଫ୍. ଗୁଡ଼ିକର କ୍ଷମତା ବୃଦ୍ଧି କରାଯାଇଥିଲା, ବର୍ଦ୍ଧିତ ପରିମାଣର ଡ୍ୟୁଇ ଗ୍ୟାସ୍ କୁ ନିଷ୍କାସନ କରିବାକୁ ଚିମ୍ନୀର କ୍ଷମତା ବୃଦ୍ଧି କରିବା ମଧ୍ୟ ଆବଶ୍ୟକ ଥିଲା । ବି.ଏଫ୍.-1 ରୁଲାର ରୂପାନ୍ତର/ସଂଯୋଗ ପାଇଁ ଏବଂ ବି.ଏଫ୍.-3 ଏବଂ ବି.ଏଫ୍.-4 ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ଚିମ୍ନୀର ରୂପାନ୍ତର ପାଇଁ ମେକନ୍‌ର ସୁପାରିଶ (ଫେବୃୟାରୀ 2004) ସତ୍ତ୍ୱେ, କଂପାନୀ କୌଣସି ପଦକ୍ଷେପ ନେଇନଥିଲା । ଅବିଚ୍ଛିନ୍ନ ଭାବେ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ଉତ୍ତାପ ଯୋଗାଣ କରିବାକୁ ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯାଇଥିଲେ ଉତ୍ପାଦନ ଅତିକମରେ ଦୈନିକ 170 ଟନ୍ ବୃଦ୍ଧି ହୋଇପାରିଥାଆନ୍ତା ବୋଲି ପରିଚାଳନା କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବିଶ୍ଳେଷଣ କରାଯାଇଥିଲା ।

ସରକାର କହିଲେ, (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2008) ଯେ, ଆବଶ୍ୟକୀୟ ବ୍ଲୁଷ୍ଟ ଉତ୍ତାପ ପାଇବାପାଇଁ ଧୀରେ ଧୀରେ ରୁଲାଗୁଡ଼ିକର ଇଟାର ମାନ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିବାକୁ ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯାଇଛି ।

ପବନ ସଂଚାଳନ ଯନ୍ତ୍ର ଗୁଡ଼ିକର ବ୍ୟୟର ପ୍ରଭାବ

2.2.16 ଲୁହାପଥରକୁ ତରଳ ଉତ୍ତପ୍ତ ପଦାର୍ଥରେ ପରିଣତ କରିବାକୁ କୋକ୍‌କୁ ଅଧିକ ଉତ୍ତାପ ଏବଂ ଚାପରେ ପୋଡ଼ିବା ପାଇଁ ଅମ୍ଳଜାନ ସମୃଦ୍ଧ ଆବଶ୍ୟକ । ପବନ ସଂଚାଳନ ଯନ୍ତ୍ର (ବ୍ଲୋୟର) ଦ୍ୱାରା ଅମ୍ଳଜାନ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଥାଏ, ଯାହାକି, ବାୟୁମଣ୍ଡଳରୁ ବାୟୁ ଶୋଷିଥାଏ ଏବଂ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ପରିମାଣ ଏବଂ ଚାପରେ ରୁଲା ମାଧ୍ୟମରେ ତାହାକୁ ବି.ଏଫ୍. କୁ ପଠାଇଥାଏ । କଂପାନୀ ପାଞ୍ଚଟି ବ୍ଲୋୟର ସ୍ଥାପନ କରିଥିଲା, ଯେଉଁଗୁଡ଼ିକ ବହୁତ ପୁରୁଣା (36 ରୁ 47 ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ) ଏବଂ ବାରମ୍ବାର ବନ୍ଦ ହେବା ଏବଂ ରୁଲା ଓ ବ୍ଲୋୟର ମଧ୍ୟରେ ସମନ୍ୱୟରେ କମ୍ପତି ଯୋଗୁ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ସ୍ତର ଠାରୁ ନିମ୍ନରେ ପରିଚାଳିତ ହେଉଥିଲା । ସମାକ୍ଷା ଯାତ୍ରାରେ ଦେଖାଗଲା ଯେ, ବ୍ଲୋୟର ଗୁଡ଼ିକରେ ବାରମ୍ବାର ସମସ୍ୟା ଫଳରେ 2003-08 ମଧ୍ୟରେ ବି.ଏଫ୍. ଗୁଡ଼ିକ 427 ଘଣ୍ଟା ପାଇଁ ବନ୍ଦ ଥିଲା, ଯାହା ଫଳରେ ଉତ୍ପାଦନରେ କମ୍ପତି ହୋଇଥିଲା ।

[#] {61975 ଟନ୍ / (365 x 24)} (ବି.ଏଫ୍. ର ସ୍ଥାପିତ କ୍ଷମତା ବର୍ଷରେ 365 ଦିନ କାର୍ଯ୍ୟ ସଂପାଦନ ପାଇଁ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇଥିଲା) ।
^s {52675 ଟନ୍ / (365 x 24)} (ବି.ଏଫ୍. ର ସ୍ଥାପିତ କ୍ଷମତା ବର୍ଷରେ 365 ଦିନ କାର୍ଯ୍ୟ ସଂପାଦନ ପାଇଁ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇଥିଲା) ।

ସରକାର କହିଲେ (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2008) ଯେ, ବର୍ଦ୍ଧିତ କ୍ଷମତା ସହିତ ଆନୁପାତିକ ହେବା ପାଇଁ ନୁଆ ବ୍ଲୋୟର ସଂଗ୍ରହ କରିବାକୁ ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯାଇଛି ।

ଅପ୍ରଚୁର କାର୍ଷିଂ କ୍ଷମତା

2.2.17 ବି.ଏଫ୍. ଗୁଡ଼ିକରୁ ଉତ୍ପାଦିତ ଉତ୍ତମ ପଦାର୍ଥ ପିଗ୍ ଆଇରନ୍‌ରେ (ବିକ୍ରୟ ଯୋଗ୍ୟ ଦ୍ରବ୍ୟ) କାର୍ଷିଂ ହେବା ପାଇଁ ଲାଡ଼ର କାର ମାଧ୍ୟମରେ ପି.ସି.ଏଫ୍. କୁ ପଠାଯାଏ । କାରଖାନାରେ 1968 ଏବଂ 1985 ରେ ସ୍ଥାପିତ ଘଣ୍ଟା ପ୍ରତି ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ 40 ଟନ୍ କ୍ଷମତା ବିଶିଷ୍ଟ ଦୁଇଟି ଷ୍ଟାଣ୍ଡ ପି.ସି.ଏଫ୍. ଥିଲା । ଅଧିକ ବୟସ ଯୋଗୁ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ କ୍ଷମତା ସହ ପି.ସି.ଏଫ୍. ଗୁଡ଼ିକର କାର୍ଷିଂ ଗତି 50 ପ୍ରତିଶତକୁ କମିଯାଇଥିଲା । ଅପ୍ରଚୁର କାର୍ଷିଂ କ୍ଷମତା ଯୋଗୁ ଉତ୍ପାଦନକୁ ସୀମିତ କରାଯାଇଥିଲା । ଉତ୍ପାଦନ ବୃଦ୍ଧି ଏବଂ ଅଦରକାରୀ ପଦାର୍ଥ ଅଧିକ ଉତ୍ପାଦନ କମାଇବା ପାଇଁ 1.80 କୋଟି ଟଙ୍କା ଆକଳିତ ଖର୍ଚ୍ଚରେ ଏକ ଅତିରିକ୍ତ ପି.ସି.ଏଫ୍. ସ୍ଥାପନ ପାଇଁ ମେକନ୍ ସୁପାରିଶ କରିଥିଲା (ଫେବୃୟାରୀ 2004) । କାର୍ଯ୍ୟିତ ଆରମ୍ଭ ହୋଇ ନଥିଲା (ଅଗଷ୍ଟ 2008) । ପି.ସି.ଏଫ୍. ଗୁଡ଼ିକର ରୂପାନ୍ତର ନହେବା ଯୋଗୁ ନିମ୍ନଲିଖିତ ଅଭାବଗୁଡ଼ିକ ଦେଖାଯାଇଥିଲା :

- ବ୍ୟସ୍ତ ପି.ସି.ଏଫ୍. ଯୋଗୁ ଟ୍ୟାପିଂ ବିଳମ୍ବିତ ହୋଇଥିଲା ଯାହା ଫଳରେ ଉତ୍ପାଦନ କମିଯାଇଥିଲା;
- ବିଳମ୍ବରେ ଦଳାୟିବା ଯୋଗୁ ଗରମ ପଦାର୍ଥର ଉତ୍ତାପ କମିଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଫଳତଃ ମାନଯୁକ୍ତ କଂଚାଲୁହା ଉତ୍ପାଦନରେ କ୍ଷତି ହୋଇଥିଲା;
- ଯାନ୍ତ୍ରିକ ପଇତି ମଧ୍ୟରେ ନଷ୍ଟ ହେବା ଯୋଗୁ ଅଧିକ ଅଦରକାରୀ ପଦାର୍ଥ ଉତ୍ପାଦନ ହୋଇଥିଲା; ଏବଂ
- ପୁରୁଣା ଡ୍ରିଜାଇନ୍ ଯୋଗୁ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ଖର୍ଚ୍ଚ ଅଧିକ ହୋଇଥିଲା ।

ତେଣୁ, ବି.ଏଫ୍. ଆଧୁନିକୀକରଣ ସମୟରେ ଏକ ଅତିରିକ୍ତ ପି.ସି.ଏଫ୍. ସ୍ଥାପନ ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିଥିଲେ କଂପାନୀ ଉତ୍ତମ ପଦାର୍ଥ ଉତ୍ପାଦନରେ କମ୍ପତି, ଯାହା ଅନୁକ୍ରେତ 2.2.10 ରେ ଆଲୋଚିତ ହୋଇଛି ଏବଂ ଅତ୍ୟଧିକ ଅଦରକାରୀ ପଦାର୍ଥ ଉତ୍ପାଦନ ଯାହା ଅନୁକ୍ରେତ 2.2.18 ଏବଂ 2.2.19 ରେ ଆଲୋଚିତ ହୋଇଛି ତାହା ପରିହାର କରାଯାଇ ପାରିଥାଆନ୍ତା ।

ସରକାର କହିଲେ (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2008) ଯେ, ମେକନ୍ ସୁପାରିଶ ଅନୁଯାୟୀ ପି.ସି.ଏଫ୍. କ୍ଷମତା ବୃଦ୍ଧି କରିବାକୁ ଉଦ୍ୟମ କରାଯାଇଛି ।

ତରଳାକରଣ ଜନିତ କ୍ଷତି ଏବଂ ନିମ୍ନମାନ ପିଗ୍ ଆଇରନ୍ ଉତ୍ପାଦନ

ତରଳାକରଣ ଜନିତ କ୍ଷତି ଏବଂ ଅଦରକାରୀ ପଦାର୍ଥ ଉତ୍ପାଦନ ମାନଦଣ୍ଡଠାରୁ ଅଧିକ ହେବାରୁ 2003-08 ମଧ୍ୟରେ 16.96 କୋଟି ଟଙ୍କା କ୍ଷତି ହେଲା ।

2.2.18 ପିଗ୍ ଆଇରନ୍ ଉତ୍ପାଦନ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ଉତ୍ତମ ଧାତୁରୁ ଅଣ୍ଡା ଧାତୁର ପ୍ରକ୍ରିୟାକରଣ ବା ତରଳାକରଣ ଜନିତ କ୍ଷତି ହୋଇଥାଏ ଏବଂ ଅଣ୍ଡା ଧାତୁରୁ ମାନଯୁକ୍ତ ପିଗ୍ ଆଇରନ୍ କରିବାରେ ଅଦରକାରୀ ପଦାର୍ଥ ଏବଂ ନିମ୍ନମାନ ପିଗ୍ ଆଇରନ୍ ଉତ୍ପାଦନ ହୋଇଥାଏ । କଂପାନୀର ବଜେଟ୍‌ସ୍ ମାନଦଣ୍ଡ ଅନୁଯାୟୀ ତରଳାକରଣ ଜନିତ କ୍ଷତି 1.5 ପ୍ରତିଶତ ଏବଂ ଅଦରକାରୀ ପଦାର୍ଥ ପାଇଁ 4.5 ପ୍ରତିଶତ ଅଟେ । ପ୍ରକୃତ ତରଳାକରଣ ଜନିତ କ୍ଷତି 2003-08 ମଧ୍ୟରେ 1.95 ରୁ 3.83 ପ୍ରତିଶତ ମଧ୍ୟରେ ଥିଲା, ଯାହାଫଳରେ 13.97 କୋଟି ଟଙ୍କା ମୂଲ୍ୟର 10,846 ଟନ୍ ଅଧିକ ତରଳାକରଣ ଜନିତ କ୍ଷତି ହୋଇଥିଲା । ଏହି ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରକୃତ ଅଦରକାରୀ ଧାତୁ ଉତ୍ପାଦନ କ୍ଷତି 5.80 ରୁ 6.35 ପ୍ରତିଶତ ମଧ୍ୟରେ ଥିଲା, ଯାହା ଫଳରେ ପିଗ୍ ଆଇରନ୍ ଏବଂ ଅଦରକାରୀ ଧାତୁର ମୂଲ୍ୟର ପାର୍ଥକ୍ୟ ଭିତ୍ତିରେ 2.99 କୋଟି ଟଙ୍କା ମୂଲ୍ୟର 6,886 ଟନ୍ ଅଧିକ ଅଦରକାରୀ ଧାତୁ ଉତ୍ପାଦନ ହୋଇଥିଲା । ଯଦିଓ ତରଳାକରଣ ଜନିତ ଅଧିକ କ୍ଷତି ହେବାର କାରଣଗୁଡ଼ିକ ଚିହ୍ନଟ କରିବାକୁ ଫେବୃୟାରୀ 2004 ରେ ଏକ କମିଟି ଗଠନ କରାଯାଇଥିଲା, ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କୌଣସି ବିଶ୍ଳେଷଣ କରାଯାଇନାହିଁ । ଉତ୍ପାଦନ ପରିଚାଳନାରେ ପି.ସି.ଏଫ୍ ର ସହ କ୍ଷମତା ଯୋଗୁ ଅଧିକ ଅଦରକାରୀ ଧାତୁ ଉତ୍ପାଦନ ହୋଇଥିଲା, ଯାହାକି ବିଳମ୍ବରେ ତରଳ ଧାତୁ ଦାଲିବା ଯୋଗୁ ହୋଇଥିଲା ।

ସରକାର ଘଟଣାଟିକୁ ଗ୍ରହଣ କରି କହିଲେ (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2008) ଯେ, ପି.ସି. ଏମ୍ ରେ ସମସ୍ୟା ଯୋଗୁ ତଳେ ତରଳ ଧାତୁ ଜଳାଯାଇଥାଏ, ଯେଉଁଥିପାଇଁ ରୂପାନ୍ତର କ୍ଷତି ଏବଂ ଅଦରକାରୀ ଧାତୁ ବୃଦ୍ଧି ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ଏଥିପାଇଁ ପି.ସି.ଏମ୍. ର ଦକ୍ଷତା ବୃଦ୍ଧି କରିବାକୁ ଏବଂ ଲାଡ଼ଲ ଗୁଡ଼ିକର ଦୃତ ଚଳାଚଳ ପାଇଁ ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯାଉଛି ।

ନିମ୍ନମାନର ପିଗ୍ ଆଇରନ୍ ଉତ୍ପାଦନ

ନିକ୍ଷେପନର ପିଗ୍ ଆଇରନ୍ ଉତ୍ପାଦନ ଯୋଗୁ 4.72 କୋଟି ଟଙ୍କା କ୍ଷତି ହେଲା ।

2.2.19 କଂପାନୀର ବି.ଏଫ୍. ଗୁଡ଼ିକ ଜଳାଇ କାରଖାନା ମାନର ପିଗ୍ ଆଇରନ୍ ଉତ୍ପାଦନ କରିବାକୁ କଷ୍ଟିତ ହୋଇଥିଲା । କଂପାନୀ ଦ୍ୱାରା ନିୟମିତ ଉତ୍ପାଦିତ ପିଗ୍ ଆଇରନ୍ (ଏଲ୍.ଏମ୍. 2 ମାନର) ରେ ଦୁଇ ପ୍ରତିଶତରୁ ଅଧିକ ସିଲିକନ୍ ଥାଏ । କିନ୍ତୁ 2003-08 ମଧ୍ୟରେ, ଏଲ୍.ଏମ୍.2 ମାନ ପରିବର୍ତ୍ତେ କଂପାନୀ 68,365 ଟନ୍ ଏଲ୍.ଏମ୍. 3 ମାନର ଏବଂ 14,717 ଟନ୍ ଏଲ୍.ଏମ୍.4 ମାନର ପିଗ୍ ଆଇରନ୍ ଉତ୍ପାଦନ କରିଥିଲା, ଯାହାର ବଜାରଦର କମ୍ ଥିବାରୁ 4.72 କୋଟି ଟଙ୍କା କ୍ଷତି ହେଲା । ତିନି ଏବଂ ଚାରି ମାନର ପିଗ୍ ଆଇରନ୍ ଉତ୍ପାଦନର କାରଣ ନଥିପତ୍ରରେ ଉପଲବ୍ଧ ନ ଥିଲା ।

ସରକାର କହିଲେ (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2008) ଯେ, ପିଗ୍ ଆଇରନ୍‌ର ବିଭିନ୍ନତା ଏବଂ ଅଧିକ ଆର୍ଦ୍ରତା ଯୋଗୁ ବି.ଏଫ୍. ଗୁଡ଼ିକ ବିଶୁଦ୍ଧିକୃତ ଆଚରଣ କରିଥିଲେ ଏବଂ ସିଲିକନ୍‌ର ପ୍ରତିଶତ ହ୍ରାସ ପାଇଥିଲା । ପ୍ରକୃତରେ କଂପାନୀ ଏହାକୁ ବନ୍ଦ କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରତିକାରକ ପଦକ୍ଷେପ ନେଇନଥିଲା ।

ବିଭିନ୍ନ ନିବେଶର ପରିଚାଳନା

2.2.20 ମୁଣ୍ଡାଲୁହା ପଥର, ବିଶୋଧିତ କୋକ୍ ଏବଂ ଶକ୍ତି କଂପାନୀର ମୁଖ୍ୟ ନିବେଶ (କଂଚାମାଲ୍) ର ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ । ମୁଖ୍ୟ ନିବେଶଗୁଡ଼ିକର ସଂଗ୍ରହ, ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ଭଣ୍ଡାରଣ ପରିଚାଳନା ନିମ୍ନରେ ଆଲୋଚିତ ହୋଇଛି :

ଲୁହାପଥର

ମାନବସ୍ତ୍ରଠାରୁ 1.39 ଲକ୍ଷ ଟନ୍ ଅଧିକ ମୁଣ୍ଡା ଲୁହାପଥର 2003-08 ମଧ୍ୟରେ ବ୍ୟବହାର ଯୋଗୁ 14.19 କୋଟି ଟଙ୍କା ଅଧିକ ବ୍ୟୟ ହେଲା ।

2.2.21 ପିଗ୍ ଆଇରନ୍ ଉତ୍ପାଦନ ପାଇଁ ମୁଣ୍ଡା ଲୁହାପଥର ପ୍ରାଥମିକ କଂଚା ମାଲ୍ ଅଟେ । କଂପାନୀର ମାନବସ୍ତ୍ର ଅନୁସାରେ ଏକ ଟନ୍ ଉତ୍ପାଦନ ଧାତୁ ଉତ୍ପାଦନ ପାଇଁ 1.5 ଟନ୍ ମୁଣ୍ଡା ଲୁହାପଥର ଆବଶ୍ୟକ । କିନ୍ତୁ 2003-08 ମଧ୍ୟରେ କଂପାନୀ 9.90 ଲକ୍ଷ ଟନ୍ ଆବଶ୍ୟକ ପରିମାଣ ତୁଳନାରେ 11.29 ଲକ୍ଷ ଟନ୍ ଲୁହାପଥର ବ୍ୟବହାର କରିଥିଲା । ଅଧିକ 1.39 ଲକ୍ଷ ଟନ୍ ଲୁହାପଥର ବ୍ୟବହାର ଆବଶ୍ୟକ ପରିମାଣର 14.04 ପ୍ରତିଶତ ଥିଲା । ଏଥିପାଇଁ 2003-08 ମଧ୍ୟରେ 14.19 କୋଟି ଟଙ୍କା ଅତିରିକ୍ତ ବ୍ୟୟ ହୋଇଥିଲା ।

ମୁଣ୍ଡା ଲୁହା ପଥରରେ ଉଚ୍ଚତର ଗୁଣ୍ଡର ପ୍ରତିଶତ (ନିମ୍ନ ଆକାରର ମୁଣ୍ଡା) ଅତ୍ୟଧିକ ମୁଣ୍ଡା ଲୁହା ପଥର ବ୍ୟବହାରର ମୁଖ୍ୟ କାରଣ ଥିଲା । କାରଖାନାର ଆବଶ୍ୟକତା ଅନୁସାରେ ମୁଣ୍ଡା ପଥରର ଆକାର 10 ରୁ 30 ମି.ମି. ର ଥିଲା । କଂପାନୀ ବାହାର ବ୍ୟବସାୟିକ ଠାରୁ 7 ପ୍ରତିଶତ ଗୁଣ୍ଡ ଥିବା ମୁଣ୍ଡା ଲୁହାପଥର ସଂଗ୍ରହ କରୁଥିଲା । କିନ୍ତୁ 2003-08 ମଧ୍ୟରେ ଲୁହାପଥରରେ 1.40 ଲକ୍ଷ ଟନ୍ ଗୁଣ୍ଡ ଥିଲା ଯାହାକି ବ୍ୟବହୃତ ଲୁହା ପଥରର 12.40 ପ୍ରତିଶତ ଥିଲା । ଲୁହାପଥରରେ ଥିବା ଏହି ଅଧିକ ଗୁଣ୍ଡ ପ୍ରତିଶତ ସମ୍ପର୍କରେ ପରିଚାଳନା କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବିଶ୍ଳେଷଣ କରାଯାଇନଥିଲା ।

ସରକାର କହିଲେ (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2008) ଯେ, ନିଜସ୍ୱ ଖଣିରୁ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଉଥିବା ଲୁହାପଥରରେ ଅଧିକ ନିମ୍ନ ଆକାରର ଗୁଣ୍ଡ ଥିଲା ଏବଂ କାରଖାନା ଭିତରେ ବହୁବିଧ କାରବାର ଯୋଗୁ ଅଧିକ ଗୁଣ୍ଡ ବାହାରୁ ଥିଲା । ତଥ୍ୟାନୁସାରେ କଂପାନୀ କେବଳ ଚାରି ପ୍ରତିଶତ ନିଜସ୍ୱ ପଥର ବ୍ୟବହାର କରୁଥିଲା, ଯେଉଁଥିରେ ସାତ ପ୍ରତିଶତ ଗୁଣ୍ଡ ରହିଥିଲା । ପୁନଶ୍ଚ, ଏହା କାରଣ ଗୁଡ଼ିକ ବିଶ୍ଳେଷଣ କରିନଥିଲା କିମ୍ବା ଅଧିକ ଗୁଣ୍ଡ ଉତ୍ପାଦନ ବନ୍ଦ କରିବାକୁ ପ୍ରତିକାରକ ପଦକ୍ଷେପ ନେଇନଥିଲା ।

ଶକ୍ତି

ବ୍ୟବହାର, ଉତ୍ପାଦନ ଏବଂ କମ୍ପଟି

2.2.22 କଂପାନୀର ପ୍ରତ୍ୟେକ 4 ଏମ୍.ଡି.ଏ. ର ଚାରୋଟି ଯୁନିଟ୍ ବିଶିଷ୍ଟ ଏକ ନିଜସ୍ୱ ଶକ୍ତି ଉତ୍ପାଦନ କେନ୍ଦ୍ର (ସି.ପି.ପି) ଅଛି। ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଉତ୍ପାଦନ ପାଇଁ ବ୍ଲାଷ୍ଟ ଫରେନସ୍ ରୁ ଉତ୍ପାଦିତ ଗ୍ୟାସ୍ ସି.ପି.ପି ରେ ଇନ୍ଦନ ରୂପେ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଏ। ଚାରୋଟି ଫରେନସ୍ ଚଲାଇବା ପାଇଁ କଂପାନୀର ସର୍ବାଧିକ 7.7[#] ଏମ୍.ଡି.ଏ. ଶକ୍ତି ଆବଶ୍ୟକ ଥିଲା।

ଆବଶ୍ୟକୀୟ 200.07 ଏମ୍.ୟୁ. ତୁଳନାରେ ସି.ପି.ପି. ରୁ ମାତ୍ର 162.36 ଏମ୍.ୟୁ. ଉତ୍ପାଦନ ହୋଇଥିବାରୁ ଶକ୍ତି କ୍ରୟରେ 6.77 କୋଟି ଟଙ୍କା ଅଧିକ ବ୍ୟୟ ହେଲା।

ସି.ପି.ପି ର 2003-08 ମଧ୍ୟରେ ଏପରିକି 50 ପ୍ରତିଶତ ଲୋଡ୍ ଫ୍ୟାକ୍ଟର (ପି.ଏଲ୍.ଏଫ୍) ଏବଂ 90 ପ୍ରତିଶତ ପାୱାର ଫ୍ୟାକ୍ଟରରେ 315.36[§] ଏମ୍.ୟୁ. ଶକ୍ତି ଉତ୍ପାଦନ ପାଇଁ କ୍ଷମତା ଥିଲା। ପରନ୍ତୁ, ସି.ପି.ପି. 200.07 ଏମ୍.ୟୁ. ଚାହିଦା ତୁଳନାରେ 2003-08 ମଧ୍ୟରେ କେବଳ 162.36 ଏମ୍.ୟୁ. ଶକ୍ତି ଉତ୍ପାଦନ କରିଥିଲା। ଫଳରେ, କଂପାନୀ ଯୁନିଟ୍ ପ୍ରତି 96 ପଇସାର ନିଜସ୍ୱ ଉତ୍ପାଦନ ମୂଲ୍ୟ ତୁଳନାରେ ନେସ୍ଟୋ ଠାରୁ ଅଧିକ ଦରରେ (ୟୁନିଟ୍ ପ୍ରତି ଟ.2.35 / ଟ. 3.20) 37.71 ଏମ୍.ୟୁ. ଶକ୍ତି କ୍ରୟ କରିଥିଲା, ଯେଉଁଥିପାଇଁ 6.77 କୋଟି ଟଙ୍କାର ପରିହାର୍ଯ୍ୟ କ୍ଷତି ହୋଇଥିଲା। ସମାକ୍ଷାରେ ଦେଖାଗଲା ଯେ, 2003-08 ମଧ୍ୟରେ ସି.ପି.ପି.ରୁ କମ୍ ଉତ୍ପାଦନ ହୋଇଥିଲା ଯେହେତୁ ଏହାର ପି.ଏଲ୍. ଏଫ୍. 18 ରୁ 28 ପ୍ରତିଶତ ମଧ୍ୟରେ ଥିଲା। ପୁନଶ୍ଚ, ପିଗ୍ ଆଇରନ୍ ବିଭାଗରେ ଶକ୍ତି ବ୍ୟବହାର ବୃଦ୍ଧି ହୋଇଥିଲା ଯେହେତୁ 222 କେ.ଡି.ଏ.ଏ.ଏ. ମାନଦଣ୍ଡ ତୁଳନାରେ ଟନ୍ ପ୍ରତି ଶକ୍ତି ବ୍ୟବହାର 237 ରୁ 278 କେ.ଡି.ଏ.ଏ.ଏ. ମଧ୍ୟରେ ଥିଲା। ଏହି ଉତ୍ପାଦନ ଗୁଡ଼ିକ ଅଧିକ ଦରରେ ନେସ୍ଟୋଠାରୁ ଶକ୍ତି କ୍ରୟର କାରଣ ଥିଲା। ନିମ୍ନ ପି.ଏଲ୍. ଏଫ୍. ଏବଂ ପିଗ୍ ଆଇରନ୍ ବିଭାଗରେ ଶକ୍ତି ବ୍ୟବହାରରେ ବୃଦ୍ଧିର କାରଣ ନିମ୍ନରେ ଆଲୋଚନା କରାଯାଇଛି।

ସି.ପି.ପି ର ନିମ୍ନ ପ୍ଲାଷ୍ଟ ଲୋଡ୍ ଫ୍ୟାକ୍ଟର

2.2.23 ବି.ଏଫ୍.ଗ୍ୟାସର ଅପ୍ରଚୁର ଲବ୍ଧତା ଏବଂ ପୁରୁଣା ବ୍ୟଲର ଗୁଡ଼ିକରୁ କମ୍ ବାଷ୍ପ ଉତ୍ପାଦନ ସି.ପି.ପି ରୁ କମ୍ ଶକ୍ତି ଉତ୍ପାଦନର ମୁଖ୍ୟ କାରଣ ଥିଲା।

ସି.ପି.ପି ରୁ 7.7 ଏମ୍.ଡି.ଏ. ଶକ୍ତି ଉତ୍ପାଦନ କରିବାକୁ ଦୁଇଟି ବ୍ୟଲର କାର୍ଯ୍ୟ ସଂପାଦନରୁ ଲବ୍ଧ ବି.ଏଫ୍. ଗ୍ୟାସ୍ ଯଥେଷ୍ଟ ଥିଲା। ଦୁଇଟି ବ୍ୟଲର ଦ୍ୱାରା 40 ଟି.ପି.ଏ.ଏ.ଏ. ବାଷ୍ପ ଉତ୍ପାଦନର ଧାର୍ଯ୍ୟ ଶକ୍ତି ତୁଳନାରେ ପ୍ରକୃତ ଉତ୍ପାଦନ ବ୍ୟଲର ଗୁଡ଼ିକର ଅପାରଗତା ଯୋଗୁ 16 ରୁ 17 ଟି.ପି.ଏ.ଏ. ମଧ୍ୟରେ ଥିଲା। ଫଳତଃ, 2003-08 ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରକୃତ ଶକ୍ତି ଉତ୍ପାଦନ 2.13 ରୁ 4.80 ଏମ୍.ଡି.ଏ. ମଧ୍ୟରେ ଥିଲା। ଆକଳିତ 30 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟରେ ତିନୋଟି ବ୍ୟଲରର ସୁସ୍ଥତା ପରୀକ୍ଷା କରିବାକୁ ମେକନ୍ ସୁପାରିଶ କରିଥିଲା (ଫେବୃୟାରୀ 2004)। କଂପାନୀ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ (ଅଗଷ୍ଟ 2008) ଏହି ବାବଦରେ କୌଣସି ପଦକ୍ଷେପ ନେଇନାହିଁ।

ସରକାର କହିଲେ (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2008) ଯେ, ଗ୍ୟାସ୍ରେ ସି.ଓ. ଉତ୍ପାଦନ ହ୍ରାସ ଯୋଗୁ ସର୍ବାଧିକ କେବଳ 16 ରୁ 17 ଟି.ପି.ଏ.ଏ. ପରିମାଣର ବାଷ୍ପ ଉତ୍ପାଦନ ହୋଇପାରିଥିଲା, ଯାହା 3 ରୁ 3.2 ଏମ୍.ଡି.ଏ. ଶକ୍ତି ଉତ୍ପାଦନ କରିପାରିଥିଲା। ବ୍ୟଲର ଗୁଡ଼ିକର ଅଧିକ ବ୍ୟୟ ମଧ୍ୟ ନିମ୍ନତର ଉତ୍ପାଦନର କାରଣ ଥିଲା। ସେଯାହାହେଉ, ସି.ପି.ପି. ର ଧାର୍ଯ୍ୟ କ୍ଷମତାର କେବଳ 18 ରୁ 28 ପ୍ରତିଶତ ଶକ୍ତି ଉତ୍ପାଦନ ହୋଇଥିବାବେଳେ ବି.ଏଫ୍. ଗୁଡ଼ିକର କ୍ଷମା ଉଚ୍ଚତା ବୃଦ୍ଧି ପରେ ସି.ଓ. ପ୍ରତିଶତ ହ୍ରାସ ମାତ୍ର 16 ପ୍ରତିଶତ ହୋଇଥିଲା। ତଥ୍ୟଟି ଏହା ଯେ ବ୍ୟଲର ଗୁଡ଼ିକ ଧାର୍ଯ୍ୟ କ୍ଷମତା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟ ସଂପାଦନ କରୁନଥିଲା ଯେହେତୁ ମେକନ୍ ସୁପାରିଶ କରିଥିବା ସୁସ୍ଥତା ପରୀକ୍ଷା କରାଯାଇନଥିଲା।

[#] 4 ଟି ବି.ଏଫ୍. ପାଇଁ 4.8 ଏମ୍.ଡି.ଏ., ଏସ୍.ପି.ଡି. ପାଇଁ 1.7 ଏମ୍.ଡି.ଏ., କଲୋନା ପାଇଁ 0.9 ଏମ୍.ଡି.ଏ. ଏବଂ ସି.ପି.ପି. ପାଇଁ 0.3 ଏମ୍.ଡି.ଏ.।
[§] 4 ଟି ଯୁନିଟ୍ x 4 ଏମ୍.ଡି.ଏ. x 0.5 କ୍ଷମତା x 0.9 ପାୱାର ଫ୍ୟାକ୍ଟର x 24 ଘଣ୍ଟା x 1000 x 1825 ଦିନ।

ଶକ୍ତି ବ୍ୟବହାରରେ ତ୍ରୁଟି

2.2.24 କାରଖାନାଟି 25 ବର୍ଷରୁ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ସମୟ ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟ ସଂପାଦନ କରିଥିବା ସତ୍ତ୍ୱେ କଂପାନୀ ଟନ ପ୍ରତି ଉତ୍ପାଦନ ଧାରା/କଂପାନୀ ଲୁହା ପାଇଁ ଶକ୍ତି ବ୍ୟବହାରର ମାନ ନିର୍ଦ୍ଦାରିତ କରି ନ ଥିଲା ।

ପିଗ୍ ଆଇରନ୍ ବିଭାଗରେ ମାନଦଣ୍ଡଠାରୁ ଅଧିକ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଶକ୍ତି ବ୍ୟବହାର ଯୋଗୁ 5.13 କୋଟି ଟଙ୍କା କ୍ଷତି ହେଲା ।

କଂପାନୀ 2003-08 ମଧ୍ୟରେ, 6,39,189 ଟନ ପିଗ୍ ଆଇରନ୍ ଉତ୍ପାଦନ ପାଇଁ 157.92 ଏମ୍.ୟୁ. ବ୍ୟବହାର କରିଥିଲା । କିନ୍ତୁ 2000-03 ରେ ପିଗ୍ ଆଇରନ୍ ଟନ ପ୍ରତି ହାରାହାରି 222 କେ.ଡି.ବ୍ଲୁ.ଏଚ୍. ବ୍ୟବହାରକୁ ମାନଦଣ୍ଡ ରୂପେ ଗ୍ରହଣ କଲେ, ଆବଶ୍ୟକୀୟ ଶକ୍ତି ବ୍ୟବହାର 141.90 ଏମ୍.ୟୁ. @ ଥିଲା । ଏହିପରି, 5.13[¥] କୋଟି ଟଙ୍କା ମୂଲ୍ୟର 16.02 ଏମ୍.ୟୁ. ଅଧିକ ଶକ୍ତି ବ୍ୟବହାର ହୋଇଥିବା ହିସାବ କରାଯାଇଥିଲା । ସମାକ୍ଷା ଯାତ୍ରାରେ ଦେଖାଗଲା ଯେ, ପି.ସି.ଏମ୍. କର୍ମଶାଳା, କନ୍ଦୋୟର ଏବଂ ନିମ୍ନ ଦକ୍ଷତା ପୂର୍ଣ୍ଣ ମୋଟର ଗୁଡ଼ିକର ପୁନଃସ୍ଥାପନ ଭଳି ଅଧିକ ବ୍ୟବହାର ହେଉଥିବା ସ୍ଥାନ ଗୁଡ଼ିକରେ ଶକ୍ତି ତଦାରଖ କରିବାକୁ ମିଟର ସ୍ଥାପନ ପାଇଁ ଜାନୁୟାରୀ 2004 ର ବି.ଓ.ଡି. ର ନିଷ୍ପତ୍ତିକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରାଯାଇନଥିଲା । ପୁନଶ୍ଚ, ଛଅ ବର୍ଷର ପରିଶୋଧ ଅବଧିରେ 1.73 କୋଟି ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟରେ ଏକ ପରିବର୍ତ୍ତନଶୀଳ ଗତି ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଯନ୍ତ୍ର ସ୍ଥାପନ କରି ମାସିକ ଏକ ଲକ୍ଷ ଯୁନିଟ୍ ଶକ୍ତି ସଂଚୟ କରିବାକୁ ଶକ୍ତି ସମାକ୍ଷା ଦଳ ଦେଇଥିବା ସୁପାରିଶକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରାଯାଇନଥିଲା (ଅଗଷ୍ଟ 2008) ।

ସରକାର କହିଲେ (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2008) ଯେ, ନିମ୍ନ ଫଳପ୍ରସୂତ ମୋଟର ଗୁଡ଼ିକୁ ପର୍ଯ୍ୟାୟ କ୍ରମେ ପୁନଃସ୍ଥାପନ କରିବାକୁ ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯାଉଛି ଏବଂ ପରିବର୍ତ୍ତନଶୀଳ ଗତି ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଯନ୍ତ୍ର ସ୍ଥାପନ ସମାପନ ହୋଇ ପାରିଲା ନାହିଁ ଯେହେତୁ ଏଥିପାଇଁ 2 କୋଟି ଟଙ୍କା ବିନିଯୋଗର ଆବଶ୍ୟକତା ଥିଲା । ଯାହାହେଉ, କଂପାନୀ ବିନିଯୋଗ ରାଶି ଛଅବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ଅସ୍ତୁଳି କରି ପାରିଥାଆନ୍ତା ।

କୋକ୍

ମାନଦଣ୍ଡ ଠାରୁ ଅଧିକ କୋକ୍ ବ୍ୟବହାର

ମାନଦଣ୍ଡଠାରୁ ଅଧିକ 49,371 ଟନ କୋକ୍ ବ୍ୟବହାର ଯୋଗୁ 2003-08 ମଧ୍ୟରେ କଂପାନୀ 50.62 କୋଟି ଟଙ୍କା କ୍ଷତି କରିଥିଲା ।

2.2.25 ବି.ଏଫ୍. ରେ କୋକ୍ କଂପାନୀ ରୂପେ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଏ । ଏହା ପିଗ୍ ଆଇରନ୍ ଉତ୍ପାଦନ ମୂଲ୍ୟର ପ୍ରାୟ 70 ପ୍ରତିଶତ । ବି.ଏଫ୍. ଦ୍ୱାରା କୋକ୍ ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ ଥିବା ବୈଷୟିକ ପରିମାପ ଅନୁଯାୟୀ ଏକ ଟନ ଉତ୍ପାଦନ ଧାରା ଉତ୍ପାଦନ ପାଇଁ 750 କି.ଗ୍ରା. କୋକ୍ ଆବଶ୍ୟକ । କଂପାନୀ 2003-08 ମଧ୍ୟରେ, 6,59,934 ଟନ ଉତ୍ପାଦନ ଧାରା ଉତ୍ପାଦନ ପାଇଁ 5,44,321 ଟନ କୋକ୍ ବ୍ୟବହାର କରିଥିଲା, ଯାହା ଫଳରେ 50.62 କୋଟି ଟଙ୍କା ମୂଲ୍ୟର 49,371 ଟନ ଅଧିକ କୋକ୍ ବ୍ୟବହାର କରିଥିଲା । ତେଣୁ 2003-08 ମଧ୍ୟରେ ଅଧିକ ବ୍ୟବହାର ମୋଟ ବ୍ୟବହାରର 6 ରୁ 16 ପ୍ରତିଶତ ଥିଲା ।

ଫରନେସ୍ ପ୍ରତିକୂଳ ଅବସ୍ଥା, ଏଲ୍.ଏ.ଏମ୍. (ସକ୍ଷ ପାଉଁଶ ମେଟାଲର୍ଜିକାଲ) କୋକ୍ ପରିବର୍ତ୍ତେ ଏଚ୍.ଏ.ଏମ୍. (ଉଚ୍ଚ ପାଉଁଶ ମେଟାଲର୍ଜିକାଲ) କୋକ୍ ର ବ୍ୟବହାର, ମେକନ୍ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରସ୍ତାବିତ (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2004) କୋକ୍ ପରିବର୍ତ୍ତେ ସିଣ୍ଡର୍[#] ବ୍ୟବହାର ନ କରିବା, ବି.ଏଫ୍. ଗୁଡ଼ିକର ବାରମ୍ବାର ତୃଟି/ବାଧତା ମୂଳକ ବନ୍ଦ ଇତ୍ୟାଦି ଉଚ୍ଚତର ହାରରେ କୋକ୍ ବ୍ୟବହାରର କାରଣ ବୋଲି ପରବର୍ତ୍ତୀ ଅନୁକ୍ଷେପ ଗୁଡ଼ିକରେ ଦର୍ଶାଯାଇଅଛି ।

ସରକାର କହିଲେ (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2008) ଯେ, କୋକ୍ ରେ ଥିବା ଅଧିକ ଆର୍ଦ୍ରତା ଯୋଗୁ 2003-05 ରେ ଅଧିକ କୋକ୍ ବ୍ୟବହାର ହୋଇଥିଲା । ଉତ୍ତରୀ ଗ୍ରହଣୀୟ ନୁହେଁ ଯେହେତୁ 2003-08 ମଧ୍ୟରେ ଅଧିକ କୋକ୍ ବ୍ୟବହାର ହୋଇଥିଲା, ଯାହାକି ଆର୍ଦ୍ରତା ବାଦ୍ ଦେଇ ସମାକ୍ଷାରେ ହିସାବ କରାଯାଇଥିଲା ।

@ ଉତ୍ପାଦନ 6,39,189 ଟନ x 222 କେ.ଡି.ବ୍ଲୁ. ଟନ ପ୍ରତି = 14,18,99,958 (141.90 ଏମ୍.ୟୁ.).
[¥] 157.92 ଏମ୍.ୟୁ. - 141.90 ଏମ୍.ୟୁ. = 16.02 ଏମ୍.ୟୁ. x 3.20 କେ.ଡି.ବ୍ଲୁ.=5.13 କୋଟି ଟଙ୍କା ।
[#] ଲୁହାପଥର ଏବଂ କୋକ୍ ଗୁଣ୍ଡର ମିଶ୍ରଣରୁ ସିଣ୍ଡର୍ ତିଆରି ହୁଏ ।

ଫରନେସର ପ୍ରତିକୂଳ ଅବସ୍ଥା

2.2.26 ଫରନେସର କାର୍ଯ୍ୟ ଦକ୍ଷତା ନିଶ୍ଚିତ କରିବାକୁ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ପ୍ରବାହ ହାର ଏବଂ ବିସ୍ମୋରିତ ପବନର ଉତ୍ତାପ ପ୍ରତିପାଳନ କରାଯିବା ଉଚିତ୍ । ମେକନ୍ ଡାକ୍ତର ଟି.ଇ.ଭି. ରିପୋର୍ଟରେ (ଫେବୃୟାରୀ 2004) ବି.ଏଫ୍.ର ଉତ୍ତାପ 150⁰ ସେଣ୍ଟିଗ୍ରେଡ୍ ବୃଦ୍ଧି କରିବାକୁ ଏକ ନୂଆ ଚୁଲା ପାଇଁ ସୁପାରିଶ କରିଥିଲା, କିନ୍ତୁ କୌଣସି ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯାଇନାହିଁ (ଅଗଷ୍ଟ 2008) । ବି.ଏଫ୍.ର ଆବଶ୍ୟକୀୟ ଉତ୍ତାପର କମ୍ପତିକୁ ଅଧିକ କୋଲ୍ ବ୍ୟବହାର ମାଧ୍ୟମରେ ଭରଣା କରାଯାଇଥିଲା ।

ସରକାର କହିଲେ (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2008) ଯେ, ଏକ ନୂଆ ଚୁଲା ପାଇଁ ଆଦେଶ ଉପସ୍ଥାନ କରାଯାଇଛି ।

ଏଲ୍.ଏ.ଏଫ୍. କୋଲ୍ ପରିବର୍ତ୍ତେ ଏର୍.ଏ.ଏଫ୍. କୋଲର ବ୍ୟବହାର

2.2.27 ଏର୍.ଏ.ଏଫ୍. କୋଲର ବ୍ୟବହାର ଖର୍ଚ୍ଚ ବଢ଼ାଇଥାଏ ଏବଂ ବି.ଏଫ୍.ର ସ୍ଵାସ୍ଥ୍ୟରେ ପ୍ରତିକୂଳ ପ୍ରଭାବ ପକାଇଥାଏ । କଂପାନୀ 2003-04 ଏବଂ 2004-05 ବର୍ଷରେ ଯଥାକ୍ରମେ ମାତ୍ର 35.38 ଏବଂ 37.41 ପ୍ରତିଶତ ଏଲ୍.ଏ.ଏଫ୍. କୋଲ୍ ବ୍ୟବହାର କରିଥିଲା ଏବଂ କୋଲ୍ ବ୍ୟବହାର ହାର ଅଧିକ ଥିଲା, ଯାହାକି ଅନୁକ୍ଷେପ 2.2.25 ରେ ଆଲୋଚିତ ହୋଇଛି । ଜାନୁୟାରୀ 2005 ରୁ ଧାର୍ଯ୍ୟ ଏବଂ ଖଣିଜ ପଦାର୍ଥ ବ୍ୟବସାୟ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍ (ଏଫ୍.ଏଫ୍.ଟି.ସି) ଠାରୁ ଏଲ୍.ଏ.ଏଫ୍. କୋଲ୍ ସଂଗ୍ରହ ଆରମ୍ଭ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ତା’ପରେ 2005-06 ଏବଂ 2006-07 ବର୍ଷରେ ଫରନେସରେ ଏଲ୍.ଏ.ଏଫ୍. କୋଲ୍ ବ୍ୟବହାର ଯଥାକ୍ରମେ 86.57 ଏବଂ 81.54 ପ୍ରତିଶତକୁ ବୃଦ୍ଧି ହୋଇଥିଲା, ଯାହା ଫଳରେ କୋଲ୍ ବ୍ୟବହାର ହ୍ରାସ୍ ପାଇଥିଲା । ପରନ୍ତୁ, ଫରନେସରେ ଏର୍.ଏ.ଏଫ୍. କୋଲର ଉପଯୋଗିତା ପୃଷ୍ଠଭୂମିରେ ଏହାର ସର୍ବୋତ୍କୃଷ୍ଟ ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ ବୈଷୟିକ ତଥା ଆର୍ଥିକ ପରୀକ୍ଷା କରାଯାଇନଥିଲା । ପୁନଶ୍ଚ, ମେକନ୍ ଦ୍ଵାରା ଅଗଷ୍ଟ 2004 ରେ ଉପସ୍ଥାପିତ ଡାକ୍ତର ଗୁରୁତ୍ଵ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଯୋଜନାରେ 80 ପ୍ରତିଶତ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କୋଲ୍ ବଦଳରେ ସିଣ୍ଡର ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ ସୁପାରିଶ କରିଥିଲେ, ଯାହାଦ୍ଵାରା ପ୍ରତିଟନ୍ ଉତ୍ତପ୍ତ ଧାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ କୋଲ୍ ବ୍ୟବହାରର ମାନଦଣ୍ଡ 640 କି.ଗ୍ରା.କୁ ହ୍ରାସ୍ ହୋଇପାରିଥାଆନ୍ତା । କଂପାନୀ 2003-08 ମଧ୍ୟରେ, ଫରନେସରେ ଦୈନିକ ମାତ୍ର 20 ରୁ 25 ଟନ୍ କୋଇଲା ଗୁଣ୍ଡ ନିର୍ମିତ ଗୁଡ଼ିକା/ସିଣ୍ଡର ବ୍ୟବହାର କରିଥିଲା, ଯାହାକି ମାତ୍ର ଛଅ ପ୍ରତିଶତ ଥିଲା । କାରଖାନାର କ୍ଷମତା ବୃଦ୍ଧି କରି ସିଣ୍ଡରର ବ୍ୟବହାର ବୃଦ୍ଧି କରିବାର ପ୍ରସ୍ତାବ ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ (ଅଗଷ୍ଟ 2008) କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇନାହିଁ ।

ସରକାର କହିଲେ (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2008) ଯେ, ବଜାରରେ ଏଲ୍.ଏ.ଏଫ୍. କୋଲ୍ ର ଉପଲବ୍ଧି ନହେବା ସହିତ ଅଧିକ ମୂଲ୍ୟ ଯୋଗୁ ଫରନେସରେ ଅଧିକ ଏର୍.ଏ.ଏଫ୍. କୋଲ୍ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଗୋଟିଏ ସିଣ୍ଡର ଯୁନିଟ୍ ସ୍ଥାପନ ପାଇଁ ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯାଇଛି । ତଥ୍ୟଟି ଏହାଯେ ବଜାରରେ ଯୋଗାଣକାରୀ ଯଥା ଦୁର୍ଗାପୁର ପ୍ରେଜେକ୍ଟ ଲିମିଟେଡ୍, ନାଲାଟଳ ଇସ୍ଫାତ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍ ଏବଂ ଏଫ୍.ଏଫ୍.ଟି. ସି.ଙ୍କ ପାଖରେ ଏଲ୍.ଏ.ଏଫ୍. କୋଲ୍ ଉପଲବ୍ଧ ଥିଲା । ଏଲ୍.ଏ.ଏଫ୍. କୋଲ୍ ସହିତ ଆମଦାନୀଭିତ୍ତିକ କୋଇଲା (କୋଲ୍ରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିବା ପାଇଁ) ସଂଗ୍ରହ ପାଇଁ ଯଦିଓ ଏଫ୍.ଏଫ୍.ଟି.ସି. ସହିତ ନଭେମ୍ବର 2003 ରେ ଏକ ବୁଝାମଣା ପତ୍ର ସାକ୍ଷରିତ ହୋଇଥିଲା, କଂପାନୀ ରାଜିନାମା ଅନୁସାରେ କୋଲ୍/କୋଇଲା ସଂଗ୍ରହ କରିନଥିଲା ।

ଫରନେସ୍ ଗୁଡ଼ିକର ବାରମ୍ବାର ବନ୍ଦ

2.2.28 ବାରମ୍ବାର ବନ୍ଦ ଯୋଗୁ ଫରନେସ୍ ଗୁଡ଼ିକ ଚାଳନ ଆରମ୍ଭ ସମୟରେ ଉତ୍ତାପ ଉତ୍ପାଦନ ପାଇଁ ଅଧିକ କୋଲ୍ ବ୍ୟବହାର କରିଥାଆନ୍ତି । ଫରନେସ୍ ଗୁଡ଼ିକ 2003-08 ମଧ୍ୟରେ ମୋଟ୍ରେ 55,174 ଘଣ୍ଟା ପାଇଁ ବନ୍ଦ ଥିଲା । ବନ୍ଦ ହେବାର କାରଣ ଗୁଡ଼ିକ ଟିହ୍ନଟ୍ କରିବାକୁ ଏବଂ ଯୋଜନା ମୁତାବକ ବନ୍ଦ ବ୍ୟତୀତ ମେ 2004 ରୁ ବର୍ଷରେ 15 ଦିନର ମାନଦଣ୍ଡ ମଧ୍ୟରେ ବନ୍ଦକୁ ସାମିତ ରଖିବାକୁ ସଠିକ୍ ଯୋଜନା କରିବାକୁ ବି.ଓ.ଡି. ସୁପାରିଶ କରିଥିଲେ (ଜାନୁୟାରୀ 2004) । ପରନ୍ତୁ, କଂପାନୀ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ (ଅଗଷ୍ଟ 2008) ପ୍ରତିକାରକ ପଦକ୍ଷେପ ନେଇନାହିଁ ।

ସରକାର କହିଲେ (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2008) ସମକକ୍ଷ ଭିତ୍ତିଭୂମିର ଅଭାବ, କଂଚାମାଲର କମ୍ପତ୍ତି ଏବଂ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣରେ ଅସୁବିଧା ପାଇଁ ବି.ଏଫ୍. ଗୁଡ଼ିକ ବନ୍ଦ ହୋଇଥିଲା। ଯାହାହେଉ, ସମାକ୍ଷାରେ ଦେଖାଗଲା ଯେ କଂପାନୀ କ୍ଷମତା ବୃଦ୍ଧି ସମୟରେ ଭିତ୍ତିଭୂମି ସ୍ଥାପନ ପାଇଁ କଷ୍ଟନା କରିନଥିଲା ଏବଂ କଂଚାମାଲର ଲବ୍ଧତା ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସଂଗ୍ରହ ନୀତି ଏବଂ ବାଧ୍ୟତା ମୂଳକ ବନ୍ଦ ରୋକିବା ପାଇଁ ପ୍ରତିକାରକ ପଦକ୍ଷେପ ନେଇନଥିଲା।

କୋକ୍ ସଂଗ୍ରହ

2.2.29 ପିଗ୍ ଆଇରନ୍ ଉତ୍ପାଦନ ପାଇଁ କଂପାନୀର ବି.ଏଫ୍. ଗୁଡ଼ିକ ଏଲ୍.ଏ.ଏଫ୍. କୋକ୍ ଆବଶ୍ୟକ କରିଥାଏ। ମୁଖ୍ୟତଃ ଆମଦାନୀ ମାଧ୍ୟମରେ ଏବଂ ଆଂଶିକ ଭାବେ ଉତ୍କଳ ମୋଲଡୁରସ ଲିମିଟେଡ୍(ୟୁ.ଏମ୍.ଏଲ୍) ର ଯୌଥ କୋକ୍ ଓଭେନ ପ୍ଲାଣ୍ଟରେ କୋଇଲାକୁ କୋକ୍ରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରି ଏହା କୋକ୍ ଆବଶ୍ୟକତା ପୂରଣ କରୁଥିଲା। କଂପାନୀ 2003-08 ମଧ୍ୟରେ, 694.67 କୋଟି ଟଙ୍କାର 6,75,630 ଟନ୍ କୋକ୍ ସଂଗ୍ରହ କରିଥିଲା। ପରନ୍ତୁ କଂପାନୀ ପ୍ରକୃତ ପରିମାଣ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ଭିତ୍ତିରେ କୋକ୍ ସଂଗ୍ରହ ପାଇଁ କୌଣସି ଦୀର୍ଘ ମିଆଦି ଯୋଜନା କରିନଥିଲା। ସଠିକ୍ ଯୋଜନା ନ କରିବା ଯୋଗୁ ଏବଂ ବାଣିଜ୍ୟିକ ବିକ୍ଷତା ଅନୁସରଣ ନ କରି କଂପାନୀ 10.49 କୋଟି ଟଙ୍କା କ୍ଷତି ସହିଥିଲା, ଯାହା ନିମ୍ନରେ ଆଲୋଚିତ ହୋଇଛି।

ଯୋଜନାବିହୀନ କୋକ୍ ସଂଗ୍ରହ

2.2.30 କଂପାନୀ 30,000 ଟନ୍ ଲାମ୍ କୋକ୍ ଆମଦାନୀ ପାଇଁ ଏମ୍.ଏମ୍.ଟି.ସି କୁ ଅନୁରୋଧ କରିଥିଲା (ଡିସେମ୍ବର 2006)। ଏମ୍.ଏମ୍.ଟି.ସି. 15 ମାର୍ଚ୍ଚ 2007 ମଧ୍ୟରେ ଟନ୍ ପ୍ରତି 219 ଯୁ.ଏସ୍. ଡଲାର ସି.ଆଇ.ଏଫ୍. ମୂଲ୍ୟରେ 15,000 ଟନ୍ ଚାଇନା ଭିତ୍ତିକ କୋକ୍ ଏବଂ ଏପ୍ରିଲ 2007 ରେ ଟନ୍ ପ୍ରତି 211 ଯୁ.ଏସ୍. ଡଲାର ମୂଲ୍ୟରେ 30,000 ଟନ୍ ଯୋଗାଇବାକୁ ପ୍ରସ୍ତାବ ଦେଇଥିଲା (ଫେବୃୟାରୀ 2007)। ଏମ୍.ଏମ୍.ଟି.ସି. ମଧ୍ୟ ଦର୍ଶାଇଥିଲା (ଫେବୃୟାରୀ 2007) ଯେ, ଆର୍ତ୍ତଜାତିକ ବଜାରରେ କୋକ୍ ମୂଲ୍ୟ ଏବଂ ପରିବହନ ଦର ବୃଦ୍ଧି ହେଉଥିଲା। ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟ ସମ୍ପ୍ରସାରଣ ସହିତ, କଂପାନୀ 15,000 ଟନ୍ କୋକ୍ ସଂଗ୍ରହର ପ୍ରସ୍ତାବକୁ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲା (23 ଫେବୃୟାରୀ 2007)। କଂପାନୀ ମଇ 2007 ପରେ ଆଗକୁ ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ 30,000 ଟନ୍ ଏଲ୍.ଏ.ଏଫ୍. କୋକ୍ ସଂଗ୍ରହ କରିବାକୁ ପୁନର୍ବାର ଏମ୍.ଏମ୍.ଟି.ସି.କୁ ଅନୁରୋଧ କଲା (10 ଏପ୍ରିଲ 2007)। ଏହି ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ଆର୍ତ୍ତଜାତିକ ବଜାରରେ କୋକ୍ ମୂଲ୍ୟ ବୃଦ୍ଧି ହୋଇଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଏମ୍.ଏମ୍.ଟି.ସି. ଟନ୍ ପ୍ରତି 273.25 ଯୁ.ଏସ୍. ଡଲାର ମୂଲ୍ୟରେ କୋକ୍ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବାକୁ ରାଜି ହୋଇଥିଲା। କଂପାନୀ ଏମ୍.ଏମ୍.ଟି.ସି. ଠାରୁ 32,519 ଟନ୍ କ୍ରୟ କରିଥିଲା (ମଇ 2007) ଏବଂ ଯୋଜନାବିହୀନ ସଂଗ୍ରହ ଯୋଗୁ ପୂର୍ବ ପ୍ରସ୍ତାବ ତୁଳନାରେ 7.35 କୋଟି* ଟଙ୍କା ଅତିରିକ୍ତ ବ୍ୟୟ କରିଥିଲା।

ବଜାର ମୂଲ୍ୟରେ ବୃଦ୍ଧି ଜାଣିଥିବା ସତ୍ତ୍ୱେ ଯୋଜନା ବିହୀନ କୋକ୍ ସଂଗ୍ରହ ଯୋଗୁ 7.35 କୋଟି ଟଙ୍କା ଅତିରିକ୍ତ ବ୍ୟୟ ହୋଇଥିଲା।

ସରକାର କହିଲେ (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2008) ଯେ, 30,000 ଟନ୍ କୋକ୍ ସଂଗ୍ରହ କରାଯାଇନଥିଲା, ଯେହେତୁ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ସର୍ବାଧିକ ସଲଫର ଉପାଦାନ 0.60 ପ୍ରତିଶତ ତୁଳନାରେ ପ୍ରସ୍ତାବିତ କୋକ୍ ରେ 0.65 ପ୍ରତିଶତ ଥିଲା। କଂପାନୀର ଯୁକ୍ତି ଗ୍ରହଣୀୟ ନୁହେଁ ଯେହେତୁ ଏହା ଏମ୍.ଏମ୍.ଟି.ସି ଠାରୁ 0.65 ପ୍ରତିଶତରୁ ଅଧିକ ସଲଫର ଉପାଦାନ ଥିବା ସ୍ୱୀକାରଣ ସହ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଉତ୍ସରୁ କୌଣସି ସ୍ୱୀକାରଣ ବିନା କୋକ୍ ସଂଗ୍ରହ କରୁଥିଲା। ଅଧିକତ୍ତ୍ୱ, ବି.ଏଫ୍. ପାଇଁ କଷ୍ଟନା କରାଯାଇଥିବା କଂଚାମାଲର ଭୌତିକ ତଥା ରାସାୟନିକ ଲକ୍ଷଣରେ କୋକ୍ ର ସଲଫର ଉପାଦାନ ପାଇଁ କୌଣସି ମାନଦଣ୍ଡ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କରାଯାଇନଥିଲା।

କ୍ରମେ କ୍ରମେ କୋକ୍ ସଂଗ୍ରହ

2.2.31 କଂପାନୀ ଏମ୍.ଏମ୍.ଟି.ସି ର ଟନ୍ ପ୍ରତି 152 ଯୁ.ଏସ୍. ଡଲାର (7045 ଟଙ୍କା) ମୂଲ୍ୟରେ 15,000 ଟନ୍ ଲାମ୍ କୋକ୍ ଏବଂ ଟନ୍ ପ୍ରତି 150 ଯୁ.ଏସ୍. ଡଲାର (6950 ଟଙ୍କା) ମୂଲ୍ୟରେ 30,000 ଟନ୍ ଲାମ୍ କୋକ୍ ପ୍ରସ୍ତାବ (22 ମାର୍ଚ୍ଚ 2006) ପରିବର୍ତ୍ତେ 30,000 ଟନ୍ ବିଦେଶୀ ଲାମ୍ କୋକ୍ ଆମଦାନୀ କରିବାକୁ ପ୍ରସ୍ତାବ କରିଥିଲା

* {(30,000 x (273.25 ଯୁ.ଏସ୍. ଡଲାର ବିୟୋଗ 211 ଯୁ.ଏସ୍. ଡଲାର) x 39.3525 ଟଙ୍କା ବିନିମୟ ମୂଲ୍ୟ}

କ୍ରମେ କ୍ରମେ କୋକ୍ କ୍ରୟ ଯୋଗୁ
3.14 କୋଟି ଟଙ୍କା ଅତିରିକ୍ତ
ବ୍ୟୟ ହେଲା ।

(24 ମାର୍ଚ୍ଚ 2006) । ସି.ଏମ୍.ଡି./ଇଡିଏଲ 152 ଯୁ.ଏସ୍. ଡିଲାର ଦରରେ କେବଳ 15,000 ଟନ୍ କିଣିବା ପାଇଁ ଅନୁମୋଦନ କରିଥିଲେ (25 ମାର୍ଚ୍ଚ 2006) ଏବଂ ଏନ୍.ଆଇ.ଏନ୍.ଏଲ୍. ସହିତ ଏକ ବିକଳ୍ପ ଦୀର୍ଘ ମିଆଦୀ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅବଲମ୍ବନ ପାଇଁ କହିଥିଲେ । ଏମ୍.ଏମ୍.ଟି.ସି. 10.22 କୋଟି ଟଙ୍କା ମୂଲ୍ୟର (ଟନ୍ ପ୍ରତି 7,038 ଟଙ୍କା) 14,524 ଟନ୍ ଲାମ୍ କୋକ୍ ଯୋଗାଇଥିଲା (ଜୁନ୍ 2006) । କଂପାନୀ ଅବଶିଷ୍ଟ ଆବଶ୍ୟକୀୟ 15,614 ଟନ୍ ଏଲ୍.ଏ.ଏମ୍. କୋକ୍ ସ୍ଥାନୀୟ ବଜାରରୁ କ୍ରମେ କ୍ରମେ ଟନ୍ ପ୍ରତି 1,563 ଟଙ୍କାରୁ 2,048 ଟଙ୍କା ଅଧିକ ମୂଲ୍ୟରେ ଜୁନ୍ ରୁ ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2006 ମଧ୍ୟରେ ସଂଗ୍ରହ କରିଥିଲା । ଯଦି କଂପାନୀ ଜୁନ୍ 2006 ରେ ଏମ୍.ଏମ୍.ଟି.ସି. ଠାରୁ 30,000 ଟନ୍ ସଂଗ୍ରହ କରିଥାଆନ୍ତା ତେବେ ଏହା 3.14 କୋଟି ଟଙ୍କାର ଅତିରିକ୍ତ ବ୍ୟୟ ଏତାଇ ପାରିଥାଆନ୍ତା ।

ସରକାର କହିଲେ (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2008) ଯେ, ଏନ୍.ଆଇ.ଏନ୍.ଏଲ୍. କୋକ୍ ଟନ୍ ପ୍ରତି 8,250 ଟଙ୍କାରେ ଉପଲବ୍ଧ ହେବା, ପିଗ୍ ଆଇରନ୍‌ର ବିକ୍ରୟ ମୂଲ୍ୟ ଉତ୍ସାହଜନକ ନଥିବା ଏବଂ କଂପାନୀ କ୍ଷତି କରୁଥିବା ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଏମ୍.ଏମ୍.ଟି.ସି ଠାରୁ 30,000 ଟନ୍ କୋକ୍ ସଂଗ୍ରହ କରିବା ବିଚାରକୁ ନିଆଯାଇନଥିଲା । ଉତ୍ତରୀ ଗ୍ରହଣୀୟ ନୁହେଁ ଯେହେତୁ କଂପାନୀ ଏମ୍.ଏମ୍.ଟି.ସି. ର ମୂଲ୍ୟ ତୁଳନାରେ ଏନ୍.ଆଇ.ଏନ୍.ଏଲ୍. ର ମୂଲ୍ୟ ଅଧିକ ଥିବା ଅବଗତ ଥିଲା । ପୁନଶ୍ଚ, 2005-06 ରେ ଟନ୍ ପ୍ରତି 860 ଟଙ୍କା ଲାଭିଥିବା ଦୃଷ୍ଟିରୁ ପିଗ୍ ଆଇରନ୍‌ର ବିକ୍ରୟ ମୂଲ୍ୟ ଉତ୍ସାହଜନକ ନ ଥିବା ବିଷୟ ଠିକ୍ ନ ଥିଲା ।

କୋକ୍‌ଓଭର୍ ପ୍ଲାଣ୍ଟରେ ନିଷ୍କଳ ଯୌଥ କାରବାର

ୟୁ.ଏମ୍.ଏଲ୍ ସହିତ ଯୌଥ କାରବାର

2.2.32 କଂପାନୀ ଅଧିକାର ଭୁକ୍ତ 23.49 ଏକର ଜମିରେ ୟୁ.ଏମ୍.ଏଲ୍. କୁ ଉପସ୍ଥାପିକାରୀ ଭାବେ ରଖି ଯୌଥ କାରବାର ଭିତ୍ତିକ ଏକ ନିଜସ୍ୱ କୋକ୍ ଓଭର୍ ପ୍ଲାଣ୍ଟ (ସି.ଓ.ପି) ପ୍ରତିଷ୍ଠା ପାଇଁ କଂପାନୀ ୟୁ.ଏମ୍.ଏଲ୍. ସହିତ ଏକ ବୁଝାମଣା ପତ୍ର (ଏମ୍.ଓ.ୟୁ) ସ୍ୱାକ୍ଷର କରିଥିଲା (ଅଗଷ୍ଟ 1992) । ସି.ଓ.ପି. ଡିସେମ୍ବର 1999 ରେ କାର୍ଯ୍ୟାରମ୍ଭ କରିଥିଲା ଏବଂ ଉତ୍ପାଦିତ କୋକ୍ କଂପାନୀକୁ ଯୋଗାଇଥିଲା, ଯାହା କି ୟୁ.ଏମ୍.ଏଲ୍. ଠାରୁ ପ୍ରାୟ କୋକ୍ ର ପରିମାଣ ଏବଂ ଗୁଣ ଉପରେ ବିବାଦ ହେବାରୁ ବନ୍ଦ ହୋଇଯାଇଥିଲା (ଅଗଷ୍ଟ 2002) । ଘଟଣାଟି ବିଚାରଧାନ ଅଛି (ଅଗଷ୍ଟ 2008) । ଓଡ଼ିଶାର ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଲେ (ଅଗଷ୍ଟ 2003) ଯେ କେସ୍‌ଟି ବିଚାରଧାନ ଥିବା ସମୟରେ ସି.ଓ.ପି. ଚାଲୁ ରଖାଯିବା ଉଚିତ ।

ଏପ୍ରିଲରୁ ଜୁଲାଇ 2005
ମଧ୍ୟରେ ଏଚ୍.ଏ.ଏମ୍. କୋକ୍‌ର
ଅମିତବ୍ୟୟୀ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଯୋଗୁ
କଂପାନୀ 1.56 କୋଟି ଟଙ୍କା
କ୍ଷତି କରିଥିଲା ।

ମାର୍ଚ୍ଚ 2005 ରୁ ସି.ଓ.ପି ର ଉତ୍ପାଦନ ପୁନଃ ଆରମ୍ଭ ହେଲା ଏବଂ ଏପ୍ରିଲ 2005 ରୁ କଂପାନୀ ଦ୍ୱାରା ଏଚ୍.ଏ.ଏମ୍. କୋକ୍‌ର ସଂଗ୍ରହ ଚାଲୁ କରାଗଲା । ମିତବ୍ୟୟୀତା ଦୃଷ୍ଟିରୁ କଂପାନୀ ଦ୍ୱାରା ସି.ଓ.ପି. ରୁ ପରିବର୍ତ୍ତିତ କୋକ୍ ସଂଗ୍ରହ ପାଇଁ ନିଷ୍କରି ନିଆଯାଇଥିଲା । କଂପାନୀ ଜୁଲାଇ 2005 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅନ୍ୟ ଯୋଗାଣକାରୀଙ୍କ ଠାରୁ ମଧ୍ୟ ଏଚ୍.ଏ.ଏମ୍. କୋକ୍ ସଂଗ୍ରହ କରୁଥିଲା ଏବଂ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ କେବଳ ସି.ଓ.ପି.ରୁ ଏଚ୍.ଏ.ଏମ୍. କୋକ୍ ସଂଗ୍ରହ କରୁଥିଲା । ଏପ୍ରିଲ ରୁ ଜୁଲାଇ 2005 ମଧ୍ୟରେ ସି.ଓ.ପି.ରୁ ସଂଗୃହୀତ ହାମ୍ କୋକ୍‌ର ମୂଲ୍ୟ ସହିତ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କର ମୂଲ୍ୟର ତୁଳନାରେ ଦେଖାଗଲା ଯେ, ୟୁ.ଏମ୍.ଏଲ୍ ର ପରିବର୍ତ୍ତିତ କୋକ୍‌ର ମୂଲ୍ୟ, ଆର୍ତ୍ତତା ଉପାଦାନ ଏବଂ ଗୁଣର ବିଚାରଧାରାରେ ୟୁ.ଏମ୍.ଏଲ୍ କୋକ୍‌ର ଅବତରଣ ମୂଲ୍ୟ ବଜାରରୁ ସଂଗୃହୀତ କୋକ୍ ମୂଲ୍ୟଠାରୁ ଟନ୍ ପ୍ରତି 1,480 ଟଙ୍କାରୁ 1,776 ଟଙ୍କା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅଧିକ ଥିଲା । ଏହିପରି, କଂପାନୀ ଏପ୍ରିଲ ରୁ ଜୁଲାଇ 2005 ମଧ୍ୟରେ ଯୌଥ କାରବାର କାରଖାନାରେ ଅମିତବ୍ୟୟୀ ଏଚ୍.ଏ.ଏମ୍. କୋକ୍‌ର ପରିବର୍ତ୍ତନ ଯୋଗୁ 1.56 କୋଟି ଟଙ୍କା କ୍ଷତି କରିଥିଲା । ସି.ଓ.ପି.ର ହାମ୍ କୋକ୍ ମୂଲ୍ୟ ଅଧିକ ଥିବା ସତ୍ତ୍ୱେ, କଂପାନୀ ଅଗଷ୍ଟ 2005 ରୁ ମାର୍ଚ୍ଚ 2008 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅବିଚ୍ଛିନ୍ନ ଭାବରେ ମୋଟ୍ 95.03 କୋଟି ଟଙ୍କା ମୂଲ୍ୟରେ 1,10,904 ଟନ୍ ଏଚ୍.ଏ.ଏମ୍. କୋକ୍ ସି.ଓ.ପି.ରୁ ସଂଗ୍ରହ କରିଥିଲା ।

ସରକାର କହିଲେ (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2008) ଯେ, ଚୁକ୍ତି ଅନୁସାରେ ସାତ ପ୍ରତିଶତରୁ ଅଧିକ ଆର୍ତ୍ତତା ଉପାଦାନ ଟନ୍ ପ୍ରତି ହିସାବ କରି ପ୍ରାୟ ଓଜନରୁ ହ୍ରାସ କରାଯିବାର ଥିଲା ଏବଂ ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ କାରବାର ଯୋଗୁ ଗୁଣ୍ଡ ଉତ୍ପାଦନ ହୋଇଥିଲା ଯାହାକି କିଣାଯାଇଥିବା କୋକ୍ ସହିତ ତୁଳନା କରାଯାଇନପାରେ । ପୁନଶ୍ଚ ଏହା କୁହାଯାଇଥିଲା ଯେ, ପରିବର୍ତ୍ତିତ କୋକ୍‌ରେ 27.49 ପ୍ରତିଶତ ପାର୍ଶ୍ୱ ଥିବା ତୁଳନାରେ ପୂର୍ବରୁ କ୍ରୟ ଏଚ୍.ଏ.ଏମ୍. କୋକ୍‌ରେ 31 ପ୍ରତିଶତ

ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅଧିକ ପାଉଁଶ ଥିଲା, ଯାହା ଫର୍ମେସ୍ ଚାଳନାକୁ ପ୍ରତିକୂଳ ଭାବେ ପ୍ରଭାବିତ କରିଥିଲା । ଉତ୍ତରଟି ଗ୍ରହଣୀୟ ନୁହେଁ ଯେହେତୁ କୋକ୍‌କୁ ଉତ୍ତରକୁ ନେବା ସମୟରେ ସ୍କୁ.ଏମ୍.ଏଲ୍. ଦ୍ୱାରା ଯୋଗାଣ କୋକ୍‌ର ଆର୍ତ୍ତତା ଉପାଦାନ ପାଇଁ ବିୟୋଗ କରାଯାଇନଥିଲା । ପରିବର୍ତ୍ତନକାରୀ ପ୍ରତିନିଧିଙ୍କଠାରୁ ଗୁଣ୍ଡ ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ଯୋଗାଣ ଦିଆଯାଇଥିବା କୋକ୍‌ର ତୃତୀୟ ପକ୍ଷ ଦ୍ୱାରା ରାସାୟନିକ ବିଶ୍ଳେଷଣ କରାଯାଇନଥିଲା । ପୁନଶ୍ଚ, ଯଦିଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବ୍ୟବସାୟୀ ଦେଇଥିବା କୋକ୍‌ରେ 28.28 ରୁ 29.83 ପ୍ରତିଶତ ପାଉଁଶ ଥିଲା, କୁଲ୍ୟାଦେଶର ସର୍ତ୍ତ ଅନୁଯାୟୀ ପାଉଁଶ ଉପାଦାନ 27 ପ୍ରତିଶତରେ ସୀମିତ ରଖି ଅର୍ଥ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା । ପରନ୍ତୁ, ସ୍କୁ.ଏମ୍.ଏଲ୍. କ୍ଷେତ୍ରରେ ଯଦିଓ ପାଉଁଶ ଉପାଦାନ 26.94 ରୁ 33.77 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଥିଲା, ଅଧିକ ପାଉଁଶ ଉପାଦାନ ହ୍ରାସ କରିବା ବାବଦରେ କୌଣସି ସର୍ତ୍ତ ନଥିଲା । ଜୁଲାଇ 2005 ଠାରୁ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ କଂପାନୀ ସ୍କୁ.ଏମ୍.ଏଲ୍. ଠାରୁ 27.48 ରୁ 38.95 ପ୍ରତିଶତ ପାଉଁଶ ଉପାଦାନ ଥିବା କୋକ୍‌ ସଂଗ୍ରହ କରିଥିଲା ।

ଉଚ୍ଚତର ପାଉଁଶ ଏବଂ ନିମ୍ନତର ଧାର୍ଯ୍ୟ କାର୍ବନ ଯୋଗୁ କ୍ଷତି

ଚୁକ୍ତିରେ କଳ୍ପିତଠାରୁ ଅଧିକ ପାଉଁଶ ଉପାଦାନ ଥିବା କୋକ୍‌ ସଂଗ୍ରହ ଯୋଗୁ 2005-08 ମଧ୍ୟରେ 2.21 କୋଟି ଟଙ୍କା କ୍ଷତି ହେଲା ।

2.2.33 ମାର୍ଚ୍ଚ 2005 ରେ ସ୍କୁ.ଏମ୍.ଏଲ୍. କୁ ଦିଆଯାଇଥିବା କାର୍ଯ୍ୟାଦେଶର ସର୍ତ୍ତାନୁଯାୟୀ ପାଉଁଶର ପ୍ରତିଶତ ଏବଂ କଂପାନୀ ଯୋଗାଇଥିବା କୋକ୍‌ରେ ବାସ୍ତବ୍ୟ ପଦାର୍ଥର ବିଚାର ଦୃଷ୍ଟିରୁ ସ୍କୁ.ଏମ୍.ଏଲ୍. ପ୍ରକୃତ ପାଉଁଶ ଉପାଦାନ ସହିତ ପରିବର୍ତ୍ତିତ କୋକ୍‌ ଯୋଗାଇବାର ଥିଲା । କିନ୍ତୁ, ସ୍କୁ.ଏମ୍.ଏଲ୍. ଠାରୁ ପ୍ରାପ୍ତ କୋକ୍‌ରେ ଚୁକ୍ତିର ସର୍ତ୍ତଠାରୁ 2 ରୁ 3 ପ୍ରତିଶତ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅଧିକ ପାଉଁଶ ରହିଥିଲା, ଯାହା ଫଳରେ 2005-08 ମଧ୍ୟରେ କୁଲ୍ୟ 1,21,240 ଟନ୍ କୋକ୍‌ରେ କଂପାନୀ 2.21 କୋଟି ଟଙ୍କା କ୍ଷତି ସହିଥିଲା ।

ସରକାର କହିଲେ (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2008) ଯେ, କାର୍ଯ୍ୟାଦେଶ ଅନୁଯାୟୀ ଆବଶ୍ୟକୀୟ କୋକ୍‌ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇନଥିଲା ଯାହା ଫଳରେ ସ୍କୁ.ଏମ୍.ଏଲ୍. ଦ୍ୱାରା ଉତ୍ପାଦିତ କୋକ୍‌ରେ ବିଚ୍ୟୁତି ହୋଇଥିଲା । ଉତ୍ତରଟି ଗ୍ରହଣୀୟ ନୁହେଁ ଯେହେତୁ ପ୍ରକୃତରେ ଯୋଗାଇଦିଆଯାଇଥିବା କୋକ୍‌ରେ ମାନ ଏବଂ ପ୍ରାପ୍ତ କୋକ୍‌ ବାବଦରେ ଚୁକ୍ତିରେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ପରିବର୍ତ୍ତନ ମାନଦଣ୍ଡ ଭିତ୍ତିରେ କ୍ଷତି ହିସାବ କରାଯାଇଛି ।

ଯୌଥ କାରବାର କୋକ୍ ଓଇନ୍ ପ୍ଲ୍‌ଷର କୋକ୍‌ରେ ଅତ୍ୟଧିକ ଗୁଣ୍ଡ ଉତ୍ପାଦନ

ମାନଦଣ୍ଡଠାରୁ ଅଧିକ ଗୁଣ୍ଡ ଉତ୍ପାଦନ ଯୋଗୁ କଂପାନୀ 2.14 କୋଟି ଟଙ୍କା କ୍ଷତି କରିଥିଲା ।

2.2.34 ପ୍ଲ୍‌ଷର ଆବଶ୍ୟକୀୟ କୋକ୍‌ର ଆକାର 25 ରୁ 50 ମି.ମି. ମଧ୍ୟରେ ଥିଲା । ପରନ୍ତୁ, ପରିବର୍ତ୍ତନ ପାଇଁ ସ୍କୁ.ଏମ୍.ଏଲ୍. କୁ ଦିଆଯାଇଥିବା କାର୍ଯ୍ୟାଦେଶରେ ଯୋଗାଯିବା କୋକ୍‌ର ଆକାର ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କରିନଥିଲା । କଂପାନୀର ପ୍ଲ୍‌ଷ ସ୍ତରୀୟ କମିଟି ସ୍କୁ.ଏମ୍.ଏଲ୍. ଠାରୁ ପାଞ୍ଚ ପ୍ରତିଶତ ନିମ୍ନ ଆକାରର କୋକ୍‌ ଗ୍ରହଣ କରିବା ପାଇଁ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଇଥିଲେ (ଡିସେମ୍ବର 2004) । କାର୍ଯ୍ୟାଦେଶର ସର୍ତ୍ତାନୁଯାୟୀ ବିଲ୍ ଅର୍ଥ ପ୍ରଦାନ ପାଇଁ ପରିବର୍ତ୍ତିତ କୋକ୍‌ ଏକ ତୃତୀୟ ପକ୍ଷ ଦ୍ୱାରା ବିଶ୍ଳେଷିତ ହେବାର ଥିଲା । ଏପ୍ରିଲ 2005 ରୁ 7 ମେ 2006 ମଧ୍ୟରେ ସ୍କୁ.ଏମ୍.ଏଲ୍. ଦ୍ୱାରା ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଥିବା କୋକ୍‌ ପାଇଁ ଆକାର ବିଶ୍ଳେଷଣ କରାଯାଇନଥିଲା । ସ୍କୁ.ଏମ୍.ଏଲ୍. ଦ୍ୱାରା 8 ମଇ 2006 ରୁ 7 ଫେବୃୟାରୀ 2008 ମଧ୍ୟରେ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଥିବା 68,486 ଟନ୍ କୋକ୍‌ର ପରବର୍ତ୍ତୀ ଆକାର ବିଶ୍ଳେଷଣରୁ ପ୍ରମାଣିତ ହୋଇଥିଲା ଯେ, ମାନଦଣ୍ଡଠାରୁ ଅଧିକ 3,082 ଟନ୍ ଗୁଣ୍ଡ ଉତ୍ପାଦନ ହୋଇଥିଲା, ଯାହାଫଳରେ 2.14 କୋଟି ଟଙ୍କାର କ୍ଷତି ହୋଇଥିଲା ।

ସରକାର କହିଲେ (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2008) ଯେ, ସ୍କୁ.ଏମ୍.ଏଲ୍. ଦ୍ୱାରା ବଡ଼ ଆକାରର କୋକ୍‌କୁ ଭଙ୍ଗା ଯିବା ଯୋଗୁ ଗୁଣ୍ଡର ଅନୁପାତ ବୃଦ୍ଧି ହୋଇଥିଲା । ଉତ୍ତରଟି ଗ୍ରହଣୀୟ ନୁହେଁ ଯେହେତୁ ସମାକ୍ଷରେ ଦର୍ଶାଯାଇଥିବା ନିମ୍ନ ଆକାରର କୋକ୍‌ (ଗୁଣ୍ଡ) ଯୋଗାଣ ବିଲ୍ ଗୁଡ଼ିକରେ ସଂଲଗ୍ନ ଗୁଣ୍ଡ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟକ ପରୀକ୍ଷା ରିପୋର୍ଟରୁ ନିଆଯାଇଥିଲା ।

ବଡ଼ ଆକାରର କୋକ୍ ଯୋଗାଣ

ଚୁକ୍ତିରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଆକାରଠାରୁ ବଡ଼ ଆକାରର କୋକ୍‌ ସଂଗ୍ରହ ଯୋଗୁ 3.15 କୋଟି ଟଙ୍କା କ୍ଷତି ହେଲା ।

2.2.35 ଯୌଥ ବ୍ୟବସାୟ ଅଂଶଦାର ସହିତ ସାକ୍ଷରିତ ଚୁକ୍ତି ଅନୁସାରେ, ସ୍କୁ.ଏମ୍.ଏଲ୍. 150 ମି.ମି. ଆକାର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କୋକ୍‌ ଯୋଗାଇବାର ଥିଲା । ସ୍କୁ.ଏମ୍.ଏଲ୍. ଚୁକ୍ତିର ସର୍ତ୍ତକୁ ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ କରି 8 ମଇ 2006 ରୁ 7 ଫେବୃୟାରୀ 2008 ମଧ୍ୟରେ ଯୋଗାଇଥିବା ସମୁଦାୟ 68,486 ଟନ୍ ମଧ୍ୟରୁ 150 ମି.ମି. ରୁ ଅଧିକ ଆକାରର 34,135 ଟନ୍ କୋକ୍‌ ଯୋଗାଇଥିଲା । ଫଳତଃ, କଂପାନୀ ବଡ଼ ଆକାରର କୋକ୍‌କୁ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ଆକାରକୁ ଆଣିବା ପାଇଁ 0.39

କୋଟି ଟଙ୍କା ଅତିରିକ୍ତ ବ୍ୟୟ କରିଥିଲା । ପୁନଶ୍ଚ, ବଡ଼ ଆକାରର କୋଲ୍ ଭାଙ୍ଗିବା ସମୟରେ 4,044 ଟନ୍ ଗୁଣ୍ଡ ଉତ୍ପାଦନ ହୋଇଥିଲା, ଯାହା ଟନ୍ ପ୍ରତି 111 ଟଙ୍କାରୁ 230 ଟଙ୍କା ମଧ୍ୟରେ ଏକ ନାମମାତ୍ର ମୂଲ୍ୟରେ ବିକ୍ରୟ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଏହି ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ କଂପାନୀ 2.76 କୋଟି ଟଙ୍କା କ୍ଷତି ସହିଥିଲା ।

ସରକାର କହିଲେ (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2008) ଯେ, ଯଦିଓ କଂପାନୀର 150 ମି.ମି. ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆକାରର କୋଲ୍ ଆବଶ୍ୟକ ନଥିଲା, ତେବେ କୋଲ୍ ଓଭର୍ ପ୍ଲସ୍ ସେହି ଆକାରର ଉତ୍ପାଦନ କରିବା କଞ୍ଚନା କରି ତାହା ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇଥିଲା । ତଥ୍ୟଟି ଏହାପରେ ତୁଚ୍ଛର ସର୍ଭାନ୍ୟୁୟାନ୍ସ କୋଲ୍ ପ୍ରାପ୍ତି ନିଷ୍ପତ୍ତି କରାଯାଇନଥିଲା ।

ପିଗ୍ ଆଇରନ୍ ବିକ୍ରୟ

2.2.36 କଂପାନୀ ଦ୍ୱାରା ଉତ୍ପାଦିତ ପିଗ୍ ଆଇରନ୍ ବଜାରରେ ଅଧିକ ଚାହିଦା ଥିଲା । କଂପାନୀ 2003-08 ମଧ୍ୟରେ 6.04 ଲକ୍ଷ ଟନ୍ ପିଗ୍ ଆଇରନ୍ ଉତ୍ପାଦନ କରିଥିଲା ଓ 5.94 ଲକ୍ଷ ଟନ୍ ବିକ୍ରୟ କରିଥିଲା ଏବଂ 2003-08 ମଧ୍ୟରେ ବିକ୍ରୟ ଉତ୍ପାଦନର 96 ରୁ 100 ପ୍ରତିଶତ ଥିଲା ।

ବିକ୍ରୟ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନ

2.2.37 ବଜେଟ୍ ଅନୁଯାୟୀ ଉତ୍ପାଦନ ଏବଂ ବିକ୍ରୟ ସହିତ ପ୍ରକୃତ ବିକ୍ରୟ ନିମ୍ନରେ ବିଶଦ ଭାବରେ ଦର୍ଶାଯାଇଛି :

ବର୍ଷ	ଅଧିକାଂଶ ଉତ୍ପାଦନ		ବଜେଟ୍ ଅନୁଯାୟୀ ବିକ୍ରୟ	ପ୍ରକୃତ ବିକ୍ରୟ	ବଜେଟ୍ ତୁଳନାରେ ପ୍ରାପ୍ତି (ଶତକଡ଼ା)
	ବଜେଟ୍ ଅନୁଯାୟୀ	ପ୍ରକୃତ			
	ନିମ୍ନତ ଟନ୍				
2003-04	1.57	1.35	1.57	1.34	85
2004-05	0.58	0.96	0.58	0.97	167
2005-06	1.60	1.23	1.60	1.20	75
2006-07	1.43	1.42	1.43	1.42	99
2007-08	1.72	1.44	1.72	1.38	80
ମୋଟ	6.90	6.40	6.90	6.31	

ଉପରୋକ୍ତ ସାରଣୀରୁ ଦେଖାଯିବ ଯେ 2004-05 ବ୍ୟତୀତ କଂପାନୀର ବଜେଟ୍ ଅନୁଯାୟୀ ଧାର୍ଯ୍ୟଲକ୍ଷ ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇନଥିଲା । 2004-05 ରେ ବିକ୍ରୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଥିଲା ଯେହେତୁ ବଜେଟ୍ ଅପେକ୍ଷା ଅଧିକ ଉତ୍ପାଦନ ହୋଇଥିଲା । ଉତ୍ପାଦନର ଧାର୍ଯ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ ପ୍ରାପ୍ତ ନ ହେବା ଯୋଗୁ ବିକ୍ରୟର ଧାର୍ଯ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇନଥିଲା ।

ମୂଲ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ

2.2.38 ବିକ୍ରୟ କାର୍ଯ୍ୟ ରାଜ୍ୟ ଭିତରେ ହେବା ସହିତ କାରଖାନାରୁ ପଠାଯାଇ ଉତ୍ତରାଞ୍ଚଳରେ ମଧ୍ୟ ହୋଇଥାଏ । ଏହା ବ୍ୟତୀତ, କଂପାନୀ ମାଲ୍ ହସ୍ତାନ୍ତର ମାଧ୍ୟମରେ କୋଲକାତା ଷ୍ଟକ୍‌ସ୍‌କୋର୍ରେ ପିଗ୍ ଆଇରନ୍ ବିକ୍ରୟ କରିଥାଏ । କାରଖାନାଠାରେ ବିକ୍ରୟ ହେଉଥିବା ପିଗ୍ ଆଇରନ୍ ମୂଲ୍ୟ ସାମିତ ଟେକ୍ସଟର ମାଧ୍ୟମରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରାଯାଏ । କୋଲକାତାରେ ଥିବା ଷ୍ଟକ୍‌ସ୍‌କୋର୍ ପାଇଁ ଷ୍ଟକ୍ ଏକ ସାମୟିକ ମୂଲ୍ୟରେ ହସ୍ତାନ୍ତର ହୁଏ । କୋଲକାତା ଷ୍ଟକ୍‌ସ୍‌କୋର୍ରେ ପ୍ରକୃତ ବିକ୍ରୟ ସମାଧାନ ମୂଲ୍ୟ ଆଲୋଚନା ମାଧ୍ୟମରେ ହୋଇଥାଏ । ବିକ୍ରୟ ମୂଲ୍ୟ ଏକ କମିଟି ଦ୍ୱାରା ସ୍ଥିର କରାଯାଏ ଏବଂ ଏମ୍.ଡି.ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅନୁମୋଦିତ ହୋଇଥାଏ । ପୃଥକ୍ ପୃଥକ୍ ବିକ୍ରୟ କାର୍ଯ୍ୟ ସମାକ୍ଷା ସମୟରେ ପୁନର୍ବିଲୋକନ କରାଯାଇଥିଲା, ଯେଉଁଥିରେ ଏହା ଜଣାଗଲା ଯେ କଂପାନୀ ବଜାର/ଟେକ୍ସଟର ମୂଲ୍ୟର ନିମ୍ନରେ 29,987 ଟନ୍ ପିଗ୍ ଆଇରନ୍ ବିକ୍ରୟ କରିବା ଯୋଗୁ 4.38 କୋଟି ଟଙ୍କା କ୍ଷତି ହେଲା, ଯାହା ପରିଶିଷ୍ଟ-15 ରେ ବିଶଦ ଭାବରେ ଦର୍ଶାଯାଇଛି ।

ବଜାର ମୂଲ୍ୟ/ଟେକ୍ସଟର ମୂଲ୍ୟଠାରୁ କମ୍ରେ ପିଗ୍ ଆଇରନ୍ ବିକ୍ରୟ ଯୋଗୁ 4.38 କୋଟି ଟଙ୍କା କ୍ଷତି ହେଲା ।

ସମାକ୍ଷାରେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ବିଷୟ ଜଣାଗଲା :

- କୋଲକାତାଠାରେ ବଳବତ୍ତର ଥିବା ମୂଲ୍ୟଠାରୁ କମ୍ ଦରରେ ଉତ୍ତରାଞ୍ଚଳରେ କାରଖାନାଭିତ୍ତିକ ଦରରେ 4,685 ଟନ୍ ପିଗ୍ ଆଇରନ୍ ବିକ୍ରୟ କରାଯାଇଥିଲା ।
- ଉତ୍ତରାଞ୍ଚଳର କାରଖାନାଭିତ୍ତିକ ବିକ୍ରୟ ମୂଲ୍ୟଠାରୁ କମ୍ ମୂଲ୍ୟରେ କୋଲକାତା ଷ୍ଟକ୍‌ସ୍‌ଡ଼ିଗୁ 9,828 ଟନ୍ ପିଗ୍ ଆଇରନ୍ ସମାଧାନ ମୂଳକ ଆଲୋଚନା ମାଧ୍ୟମରେ ବିକ୍ରୟ କରାଯାଇଥିଲା ।
- ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଗ୍ରୀମ ନ ପାଇ କାରଖାନା ଠାରେ ଗ୍ରାହକ ମାନଙ୍କୁ 9,241 ଟନ୍ ପିଗ୍ ଆଇରନ୍ ବିକ୍ରୟ କରାଯାଇଥିଲା । ଗ୍ରାହକ ମାନେ ନାମମାତ୍ର ଅଗ୍ରୀମ ଦେଇ ପଦାର୍ଥ ସଂରକ୍ଷଣ କରିଥିଲେ । ପରନ୍ତୁ, ପଦାର୍ଥ ପଠାହେବା ତାରିଖରେ ମୂଲ୍ୟରେ ବୃଦ୍ଧି ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ ପାଇଁ ବର୍ଦ୍ଧିତ ମୂଲ୍ୟ ଲାଗୁ କରାଯାଇନଥିଲା ।
- କାରଖାନାଠାରେ 6,233 ଟନ୍ ପିଗ୍ ଆଇରନ୍ ଆଲୋଚନା ମାଧ୍ୟମରେ ବିକ୍ରୟ କରାଯାଇଥିଲା, ଯାହାକି ଚେଣ୍ଡର ମୂଲ୍ୟଠାରୁ କମ୍ ଥିଲା ।

ସରକାର କହିଲେ (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2008) ଯେ, ସାମ୍ପ୍ରତିକ ମୂଲ୍ୟାୟନ ନୀତି ଅନୁଯାୟୀ ମାଲ୍ ପଠାଯିବା ତାରିଖରେ ବଳବତ୍ତର ଥିବା ମୂଲ୍ୟ ଲାଗୁ କରାଯିବ ଏବଂ ଏବେ କଂପାନୀ କୋଲକାତାରେ ଚେଣ୍ଡର ପଛଟି ପ୍ରଚଳନ କରିଛି । ପୁନଶ୍ଚ, ଏହା କହିଥିଲେ ଯେ, ପିଗ୍ ଆଇରନ୍‌ର ଅବତରଣ ମୂଲ୍ୟ ଭିତ୍ତିରେ ମୂଲ୍ୟାୟନ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନିଆଯାଇଥାଏ । ତଥ୍ୟଟି ଏହାଯେ ଉପରୋକ୍ତ ପଦାର୍ଥ ବିକ୍ରୟ ସମୟରେ ବିଭାସ୍ୟ ସାର୍ଥକ୍ତ ରକ୍ଷା କରାଯାଇନଥିଲା । ପୁନଶ୍ଚ, ଯଦିଓ ଉତ୍ତରାଞ୍ଚଳରେ ଗ୍ରାହକମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଅବତରଣ ମୂଲ୍ୟ କୋଲକାତାଠାରୁ ଅଧିକ ଥିଲା ତଥାପି ଉତ୍ତରାଞ୍ଚଳ ବିକ୍ରୟରେ କଂପାନୀ ପାଇଁ କାରଖାନାଭିତ୍ତିକ ଦରରେ ଆଦାୟ ଅଧିକ ଥିଲା ।

ବିଳମ୍ବ ଶୁଳ୍କ ପ୍ରଦାନ

2.2.39 ପିଗ୍ ଆଇରନ୍ ବିକ୍ରୟ ପାଇଁ ରେଳବାଇ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କଠାରୁ ରେଳଡ଼ବା ପାଇଁ ବରାଦ ଦିଆଯାଇଥାଏ । ରେଳବାଇ ମଞ୍ଜୁର କରିଥିବା ନଅ ଘଣ୍ଟାର କରମୁକ୍ତ ସମୟ ପରେ ରେଳଡ଼ବାଗୁଡ଼ିକୁ ବୋଝେଇ କରିବାରେ ବିଳମ୍ବ ପାଇଁ କଂପାନୀକୁ ବିଳମ୍ବ ଶୁଳ୍କ ଦେବାକୁ ପଡ଼ିଥାଏ । ରେଳରେ ପିଗ୍ ଆଇରନ୍ ବୋଝେଇରେ ବିଳମ୍ବ ଯୋଗୁ 2003-08 ମଧ୍ୟରେ କଂପାନୀ ରେଳବାଇ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କୁ ବିଳମ୍ବ ଶୁଳ୍କ ବାବଦରେ 1.20 କୋଟି ଟଙ୍କା ଦେଇଥିଲା । ବୁକ୍ସିର ସର୍ଭାନୁଯାୟୀ, ଠିକାଦାର^୫ ଅନୁମୋଦନୀୟ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ବୋଝେଇ କାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷ କରିବାକୁ ଯଥେଷ୍ଟ ସଂଖ୍ୟକ ଶ୍ରମିକ ନିଯୁକ୍ତ କରିବାର ଥିଲା । ବିଳମ୍ବ ପାଇଁ ରେଳବାଇ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କୁ ଯଦି କିଛି ବିଳମ୍ବ ଶୁଳ୍କ ଅର୍ଥ ଦିଆଯାଏ, ତାହା ଠିକାଦାରଠାରୁ ଆଦାୟ କରାଯିବାର ଥିଲା । ଠିକାଦାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଯଥେଷ୍ଟ ଶ୍ରମିକ ନିଯୁକ୍ତ କରାଯିବା ବୋଝେଇରେ ବିଳମ୍ବର କାରଣ ବୋଲି ଦର୍ଶାଯାଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଠିକାଦାରଠାରୁ ସେହି ଅର୍ଥ ଆଦାୟ କରାଯାଇ ନଥିଲା ।

ବୁକ୍ସିର ସର୍ଭାନୁଯାୟୀ ଠିକାଦାର ଠାରୁ 1.20 କୋଟି ଟଙ୍କାର ବିଳମ୍ବ ଶୁଳ୍କ ଆଦାୟରେ କଂପାନୀ ବିଫଳ ହେଲା ।

ସରକାର କହିଲେ (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2008) ଯେ, ବୋଝେଇ ପାଇଁ ନିଯୁକ୍ତ ଶ୍ରମିକମାନେ ଏକ ସାକୃତି ପ୍ରାପ୍ତ ସଂଘର ଥିଲେ ଏବଂ ଠିକାଦାର ସେମାନଙ୍କୁ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟ ସମୟ ବଦଳାଇ ପାରିନଥିଲେ । ତେଣୁ, ବିଳମ୍ବ ପାଇଁ ବିଳମ୍ବ ଶୁଳ୍କ କଂପାନୀ ବହନ କରିଥିଲା । ପରନ୍ତୁ କଂପାନୀ ଠିକାଦାର ସହିତ ଥିବା ବୁକ୍ସିର ସର୍ଭାନୁଯାୟୀ ପଦକ୍ଷେପ ନେବାର ଥିଲା ।

ଆବଶ୍ୟକୀୟ ଫର୍ମ୍ ସଂଗ୍ରହ ନ କରିବା ଯୋଗୁ ଅତିରିକ୍ତ ବିକ୍ରୟକର ଦାୟିତ୍ୱ

2.2.40 କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ବିକ୍ରୟ କର ଅଧିନିୟମ (ସି.ଏସ୍.ଟି) 1956 ର ଧାରା 8 ଅନୁଯାୟୀ ବିକ୍ରେତା କର ରିହାତି ଭିତ୍ତିରେ ରାଜ୍ୟ ବାହାରେ ବିକ୍ରୟ ପାଇଁ ଫର୍ମ୍-ସି ଅନ୍ତର୍ଗତ ଘୋଷଣା ସଂଗ୍ରହ କରିବା ଉଚିତ୍ । ସେହିପରି, ପକ୍ଷିମତଙ୍କ

^୫ ମହିମା ଏଣ୍ଡର୍ପ୍ରାଇଜ୍, କେନ୍ଦୁଝର ।

ଲେଖାମାନଙ୍କଠାରୁ ଫର୍ମ ସି. ଏବଂ ଫର୍ମ-12 ସଂଗ୍ରହ ନ କରିବାରୁ 2003-06 ମଧ୍ୟରେ ବିକ୍ରୟ କର ଦାୟିତ୍ୱ ବାବଦରେ 1.95 କୋଟି ଟଙ୍କା ପରିହାର୍ଯ୍ୟ ଭାର ପଡ଼ିଲା ।

ଭିତରେ ଦେୟମୁକ୍ତ ରିହାତି ବିକ୍ରୟ ପାଇଁ ବିଲେଟା ଫର୍ମ-12 ସଂଗ୍ରହ କରିବା ଉଚିତ୍ । ଯଦିଓ କଂପାନୀ 2003-06 ମଧ୍ୟରେ କାରଖାନାଠାରେ ରିହାତି କର ଭିତ୍ତିକ 26.84 କୋଟି ଟଙ୍କାର ବିକ୍ରୟ କରିଥିଲା, ଏହା ସି.ଏସ୍.ଟି. ସର୍ଭିସ୍ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ଫର୍ମ-ସି ସଂଗ୍ରହ କରିନଥିଲା । କରଧାର୍ଯ୍ୟ ଆଦେଶ (ଡିସେମ୍ବର 2007 ଏବଂ ଜୁଲାଇ 2008) ଅନୁଯାୟୀ, କଂପାନୀ 1.60 କୋଟି ଟଙ୍କାର ବିକ୍ରୟ କର ଦାୟିତ୍ୱ ବହନ କରିଥିଲା । ସେହିପରି, କଂପାନୀ 2004-05 ମଧ୍ୟରେ କୋଲକାତା ଷ୍ଟାଲ୍ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରି ଗ୍ରାହକମାନଙ୍କଠାରୁ ଫର୍ମ-12 ସଂଗ୍ରହ ନ କରି ବିକ୍ରୟ କର ଦେୟମୁକ୍ତ ଭିତ୍ତିରେ 6.90 କୋଟି ଟଙ୍କାର ଏବଂ ରିହାତି କର ଭିତ୍ତିରେ 7.22 କୋଟି ଟଙ୍କାର ବିକ୍ରୟ କରିଥିଲା ଏବଂ 34.91 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର କର ଦାୟିତ୍ୱ ବହନ କରିବାକୁ ପଡ଼ିଥିଲା ।

ସରକାର କହିଲେ (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2008) ଯେ, ଷ୍ଟାଲ୍ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରି ବିକ୍ରୟ ପାଇଁ ଫର୍ମ-12 ସଂଗ୍ରହ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ବିକ୍ରୟ କର କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କୁ ଦିଆଯିବ । ପରନ୍ତୁ, ଉତ୍ତରରେ ଓଡ଼ିଶା ଭିତର ବିକ୍ରୟ ପାଇଁ ଫର୍ମ-ସି ସଂଗ୍ରହ ବିଷୟରେ କୁହାଯାଇ ନଥିଲା । ଘଟଣାଟି ହେଉଛି ଯେ କଂପାନୀ ବିକ୍ରୟ ସମୟରେ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ଫର୍ମ ସଂଗ୍ରହ ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିନ ଥିଲା ।

କାରଖାନାରୁ ପିଗ୍ ଆଇରନ୍ ବିକ୍ରୟ ଉପରେ ବୋର୍ଡେଇ ଖର୍ଚ୍ଚ ପ୍ରଦାନ

ପିଗ୍ ଆଇରନ୍ ବିକ୍ରୟରେ ବୋର୍ଡେଇ ଖର୍ଚ୍ଚ ଆଦାୟ ନ କରିବାରୁ କଂପାନୀ 1.50 କୋଟି ଟଙ୍କା କ୍ଷତି ସହିଥିଲା ।

2.2.41 କଂପାନୀ 2003-08 (ଫେବୃୟାରୀ 2008 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ) ମଧ୍ୟରେ କାରଖାନାଠାରେ 5.33 ଲକ୍ଷ ଟନ୍ ପିଗ୍ ଆଇରନ୍ ବିକ୍ରୟ କରିଥିଲା ଏବଂ ଏହାର ଠିକାଦାରମାନଙ୍କ ମାଧ୍ୟମରେ ରେକ୍/ଗ୍ରୁକ୍ରେ ବୋର୍ଡେଇ କରିବା ପାଇଁ 1.50 କୋଟି ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚ କରିଥିଲା । ଗ୍ରାହକମାନଙ୍କଠାରୁ ଏହି ଟଙ୍କା ଆଦାୟ ହେବାର ଥିଲା ଯେହେତୁ ବୋର୍ଡେଇ କାର୍ଯ୍ୟ କାରଖାନାଠାରେ ବିକ୍ରୟର ଅଂଶ ନ ଥିଲା ।

ସରକାର କହିଲେ (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2008) ଯେ, କାରଖାନାଠାରେ ବିକ୍ରୟ ମୂଲ୍ୟରେ ଗ୍ରୁକ୍/ରେକ୍‌ଡ଼ିବାରେ ଧାତୁର ବୋର୍ଡେଇ ବିଲେଟାର ଦାୟିତ୍ୱ ଥିଲା । ଉତ୍ତରଟି ଗ୍ରହଣୀୟ ନୁହେଁ ଯେହେତୁ ବାଣିଜ୍ୟିକ ସଂସ୍ଥା ଦ୍ୱାରା ଅନୁକରଣ କରାଯାଉଥିବା ପ୍ରଥା ଅନୁସାରେ କାରଖାନାଠାରେ ବିକ୍ରୟ ପାଇଁ ଧାର୍ଯ୍ୟ ମୂଲ୍ୟରେ ବୋର୍ଡେଇ ଖର୍ଚ୍ଚ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯାଇ ନ ଥାଏ ଏବଂ ବିକ୍ରୟ ଆଦେଶ/ଟେଣ୍ଡରରେ ବିଲେଟା ଖର୍ଚ୍ଚ ବହନ କରିବାର କୌଣସି ଉଲ୍ଲେଖ ନ ଥିଲା ।

ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଏବଂ ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ସମୀକ୍ଷା

ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ

2.2.42 ପରିଚାଳନା କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କର ଲକ୍ଷ୍ୟ ଫଳପ୍ରାପ୍ତ ଏବଂ ଶୃଙ୍ଖଳିତ ଭାବରେ ହେବା ପାଇଁ ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ପରିଚାଳନା ଉପକରଣ । ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ନିମ୍ନ ଲିଖିତ ତୃଟି ଗୁଡ଼ିକ ଦେଖାଯାଇଥିଲା :

- କଂପାନୀ କ୍ରୟ, ଉତ୍ପାଦନ, ଭଣ୍ଡାରଣ, ବିକ୍ରୟ, ହିସାବ ଇତ୍ୟାଦି କାର୍ଯ୍ୟ ଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ ପୁସ୍ତିକା ଏବଂ ନୀତି ନିୟମ ତିଆରି କରିନଥିଲା ।
- ଏମ୍. ଡି. କଂପାନୀର ମୁଖ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହୀ ଅଟନ୍ତି କିନ୍ତୁ ସମସ୍ତ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବା କ୍ଷମତା ଅଧିକାରୀ ଥିଲା । ଏହିପରି, କଂପାନୀର ଦୈନିକ ବ୍ୟବସାୟ ପରିଚାଳନା ପାଇଁ ଏମ୍.ଡି.ଙ୍କୁ କ୍ଷମତା ଅର୍ପଣ କରାଯାଇନଥିଲା ।
- ଅବ୍ୟବହୃତ/ପୁରାତନ/ଅନୁପଯୋଗୀ ଏବଂ ଅଚଳ ଭଣ୍ଡାର ଓ ଯନ୍ତାଂଶ ଗୁଡ଼ିକୁ ଚିହ୍ନଟ, ଘୋଷଣା, ବ୍ୟବସ୍ଥାପନ/ବିକ୍ରୟ କରିବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ନଥିଲା । ତେଣୁ 31 ମାର୍ଚ୍ଚ 2008 ସୁଦ୍ଧା 2.20 କୋଟି ଟଙ୍କାର ଅଚଳ ଭଣ୍ଡାର ସାମଗ୍ରୀ ବିକ୍ରୟ ନହୋଇ ପଡ଼ିରହିଥିଲା ।
- କାରଖାନାରୁ ଉତ୍ପାଦିତ ଦାନା ଆକାରର ସ୍ଲାଗ୍ ହିସାବ ରକ୍ଷଣା ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା ନ ଥିଲା । କାରଖାନାରୁ 2003-08 (ଅକ୍ଟୋବର 2007) ମଧ୍ୟରେ ଉତ୍ପାଦିତ 5.95 ଲକ୍ଷ ଟନ୍ ଉତ୍ତମ ଧାତୁରୁ 35 ପ୍ରତିଶତର

ମାନଦଣ୍ଡ ଅନୁଯାୟୀ 2.08 ଲକ୍ଷ ଟନ୍ ସ୍ୱାର୍ଗ ଉତ୍ପାଦନ ହେବାର ଥିଲା। ପରନ୍ତୁ, କଂପାନୀ ଏହି ସମୟ ମଧ୍ୟରେ କେବଳ 1.55 ଲକ୍ଷ ଟନ୍ ବିକ୍ରୟ କରିଥିଲା। ଯେହେତୁ ପ୍ରକୃତ ହିସାବ କରାଯାଇନଥିଲା, ସେଥିପାଇଁ ପାଖାପାଖି 53,000 ଟନ୍ର ଆକଳିତ ସ୍ୱାର୍ଗ କିମ୍ବା ଉତ୍ପାଦନରେ ସ୍ୱାର୍ଗ ଜନିତ କ୍ଷତି ଯଦି ହୋଇଥାଏ, ତାହା ସମାକ୍ଷା କରାଯାଇ ପାରିନଥିଲା।

ସମାକ୍ଷାର ଫଳାଫଳ ଗ୍ରହଣ କରି ସରକାର କହିଲେ (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2008) ଯେ, ଉତ୍ପାଦନ, ବିକ୍ରୟ ଏବଂ ଭଣ୍ଡାରଣ ଇତ୍ୟାଦି ପାଇଁ ପୁସ୍ତିକା ନ ଥିଲା ଏବଂ ଅଚଳ ଭଣ୍ଡାର ଏବଂ ଯନ୍ତ୍ରାଂଶ ଗୁଡ଼ିକର ଚିହ୍ନଟ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଚାଲିଛି। ଏହା ମଧ୍ୟ କହିଥିଲେ ଯେ, ସ୍ୱାର୍ଗର ନିମ୍ନ ମୂଲ୍ୟ ଯୋଗୁ ଏହାର ହିସାବ ରକ୍ଷଣା କରାଯାଇନଥିଲା।

ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ସମୀକ୍ଷା

2.2.43 କଂପାନୀର ନିଜସ୍ୱ ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ସମୀକ୍ଷା ବିଭାଗ ନଥିଲା। ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ସମୀକ୍ଷା 2004-05 ଠାରୁ ଏକ ଚାଟାଡ଼ି ଆକାଉଣ୍ଟାଣ୍ଟ ଫାର୍ମକୁ ଦିଆଯାଇଥିଲା। ପ୍ରାୟ ସମସ୍ତ କାରବାରର ପୂର୍ବ ସମୀକ୍ଷା ଏବଂ ସମୀକ୍ଷା ପାଇଁ ଅନୁପାଳନ ରିପୋର୍ଟ ତିଆରି କରିବା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବିଷୟ ସହ କାର୍ଯ୍ୟ ପରିସରର ଅର୍ତ୍ତଭୁକ୍ତ ଥିଲା। କଂପାନୀ ବୋର୍ଡ଼ସଭା ସମୀକ୍ଷା କମିଟି (ମେ 2005) ଗଠନ କରିଥିଲା, ଯିଏକି 31 ମାର୍ଚ୍ଚ 2008 ବର୍ଷ ଶେଷ ସୁଦ୍ଧା ମାତ୍ର ସାତଟି ବୈଠକ କରିଥିଲେ। ଏହିପରି, ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ସମୀକ୍ଷାର ପ୍ରଶ୍ନ ଏବଂ ସେଗୁଡ଼ିକର ଉତ୍ତରର ପୁନର୍ବିଲୋଚନ କରିବାକୁ ସମୀକ୍ଷା କମିଟିର ବୈଠକ ଗୁଡ଼ିକ ନିୟମିତ ବ୍ୟବଧାନରେ କରାଯାଇନଥିଲା।

ପ୍ରଦୁଷଣ ନିୟନ୍ତ୍ରଣରେ ଅଭାବ

2.2.44 ପିଗ୍ ଆଇରନ୍ ଶିଳ୍ପାୟନଗୁଡ଼ିକର ଅଧିକ ପ୍ରଦୁଷଣ ସମ୍ଭାବ୍ୟ ଯୋଗୁ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ପ୍ରଦୁଷଣ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ବୋର୍ଡ଼ ଏଗୁଡ଼ିକୁ ଉଚ୍ଚ ପ୍ରଦୁଷଣକାରୀ ଶ୍ରେଣୀଭୁକ୍ତ କରିଥିଲା। ଫର୍ନେସ୍‌କୁ ଯୋଗାଇବା ପୂର୍ବରୁ ଲୁହା ପଥରକୁ ସଫା କରିବା ଯୋଗୁ ନିର୍ଗତ ଅଦରକାରୀ ପଦାର୍ଥ ନିଷ୍କାସନ ଜଳ ପ୍ରଦୁଷଣର ମୁଖ୍ୟ ଉତ୍ସ ଅଟେ। ବି.ଏଫ୍. ଚିମନୀରୁ ନିର୍ଗମନ ଯୋଗୁ ବାୟୁ ପ୍ରଦୁଷଣ ହୋଇଥାଏ। ଏଥିରେ ଥିବା ପ୍ରଦୁଷଣକାରୀ ପଦାର୍ଥ ଗୁଡ଼ିକ ହେଲା ନିଲମିତ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପଦାର୍ଥ (ଏସ୍.ପି.ଏମ୍.) ଏବଂ କାର୍ବନ ମନୋକ୍ସାଇଡ୍ (ସି.ଓ.) ଇତ୍ୟାଦି। କଂପାନୀ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦୁଷଣ ନିୟନ୍ତ୍ରଣରେ ନିମ୍ନ ଲିଖିତ ଅଭାବ ଗୁଡ଼ିକ ଦେଖାଯାଇଥିଲା :

- ନିର୍ଗତ ବସ୍ତୁର ନିଷ୍କାସନ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ମାନ ପାଳନ କରିନଥିଲା। ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ମାନ ପାଳନ ପୂର୍ବକ ନିର୍ଗତ ପଦାର୍ଥକୁ ନଦୀକୁ ନିଷ୍କାସନ କରିବା ପୂର୍ବରୁ କ୍ୟୁରିଫାୟାର ଅକ୍ସିଡେନ୍ଟରୁ କଠିନ ପଦାର୍ଥ ବାହାର କରିବା ପାଇଁ ରାଜ୍ୟ ପ୍ରଦୁଷଣ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ବୋର୍ଡ଼ ବେଲୁପ୍ରେସ୍ ଫିଲଟର/ଭ୍ୟାକୁମ୍ ଫିଲଟର ସ୍ଥାପନ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲେ (ଫେବୃୟାରୀ 2004) । କଂପାନୀ ଲାଗୁନ୍ ଗୁଡ଼ିକର କାର୍ଯ୍ୟକାରୀତା ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ସେଗୁଡ଼ିକରେ ପତୁ ଦ୍ୱାରାରୁଦ୍ଧତା ବନ୍ଦ ନ ହେବା କାର୍ଯ୍ୟ ଆରମ୍ଭ କରିବାରେ ବିଫଳ ହୋଇଥିଲା।
- ଧୂଳି ଉଡ଼ିବା ବନ୍ଦ କରିବାକୁ କୋଇଲା/ କୋକ୍ କାରବାର ଅଞ୍ଚଳରେ ଜଳ ସିଞ୍ଚନ ନଳୀ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ସଂଖ୍ୟକ ନଥିବା ବ୍ୟତୀତ କୋକ୍ ଏବଂ କୋଇଲାର ସଂରକ୍ଷଣ ପାଇଁ ଆବୃତ ଘର ନଥିଲା।
- ଫର୍ନେସ୍‌ର ଏବଂ ବାୟୁ ପ୍ରଦୁଷଣ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା ସହିତ ସଂଲଗ୍ନ ଷ୍ଟାକ୍‌ରୁ ନିର୍ଗତ ଧୂଳି ଧୂଆଁକୁ ପ୍ରତିରୋଧ କରିବାକୁ କୌଣସି ପ୍ରଦୁଷଣ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯାଇନଥିଲା।
- ବି.ଏଫ୍.ରେ ଉତ୍ପାଦିତ କାର୍ବନ୍ ମନୋକ୍ସାଇଡ୍ ଏକ ବିଷାକ୍ତ ଗ୍ୟାସ୍ ଏବଂ ଶକ୍ତି ଉତ୍ପାଦନ ପାଇଁ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଏ। କଷ୍ଟେଇ ଗୁମ୍‌ରୁ ରିଲେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ସହିତ ବି.ଏଫ୍., ବୟଲର ଘର ଏବଂ ଗ୍ୟାସ୍ ପରିଷ୍କାର କରିବା ଯକ୍ ଅଞ୍ଚଳର ବିଭିନ୍ନ ସ୍ଥାନରେ ସତର୍କ ଘଣ୍ଟି ସହିତ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ସଂଖ୍ୟକ କାର୍ବନ୍ ମନୋକ୍ସାଇଡ୍ ସୂଚକ ସ୍ଥାପନ କରାଯାଇନଥିଲା।

- ବୃକ୍ଷରୋପଣ ଏବଂ କାରଖାନା ଅଞ୍ଚଳର ଚାରିପାଖରେ ସବୁଜ ବଳୟର ପ୍ରତିପାଳନ ପାଇଁ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯାଇନଥିଲା ।

ସମାକ୍ଷାର ଫଳାଫଳ ଗ୍ରହଣ କରି ସରକାର କହିଲେ (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2008) ଯେ, ବେଣ୍ଟର ପ୍ରକ୍ରିୟା ମାଧ୍ୟମରେ ଲାଗୁନ୍ ଗୁଡ଼ିକ ସଫା କରିବାକୁ ଏବଂ କାରଖାନା ଭିତରେ ଜଳ ସିଞ୍ଚନ ପାଇଁ ଲାଇନ୍ ସହିତ ଟ୍ରାକ୍ରେ ଜଳନେଇ ସିଞ୍ଚନ କରିବାକୁ ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯାଉଛି ଏବଂ ଆଉ ଗୋଟିଏ କାର୍ବନ ମନୋକ୍ସାଇଡ୍ ସୂଚକ କ୍ରୟ ପାଇଁ ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯାଉଛି ।

ସ୍ୱାକାରୋକ୍ତି

କାର୍ଯ୍ୟ ସଂପାଦନ ସମାକ୍ଷା କରିବା ସମୟରେ ବିଭିନ୍ନ ସ୍ତରରେ କଂପାନୀର କର୍ମଚାରୀ ଏବଂ ପରିଚାଳନା କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦତ୍ତ ସହଯୋଗ ଏବଂ ସହାୟତାକୁ ସ୍ୱାକାର କରାଯାଉଛି ।

ଉପସଂହାର

ଯଦିଓ କଂପାନୀ ଆଧୁନିକୀକରଣ ଯୋଜନାରେ 22.56 କୋଟି ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚ କରିଥିଲା, ସବୁ ବି.ଏଫ୍. ଗୁଡ଼ିକ ଚାଲୁ ନକରିବା ଯୋଗୁ ଉତ୍ପାଦନ ପ୍ରକୃତରେ ଆଧୁନିକୀକରଣ ପୂର୍ବ ସମୟର ସ୍ତରରେ ରହିଥିଲା । କଂପାନୀ ଦ୍ୱାରା 31 କୋଟି ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟରେ ଉତ୍ପାଦନ କ୍ଷମତା ବୃଦ୍ଧି କରିବାକୁ ଫେବୃୟାରୀ 2004 ର ମେକନର୍ ସୁପାରିଶ୍ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇନଥିଲା, ଯାହା ଫଳରେ ନିମ୍ନ ମାନର ପିପ୍ ଆଇରନ୍ ଉତ୍ପାଦନ ହେବା ବ୍ୟତୀତ ନିମ୍ନ କ୍ଷମତା ବ୍ୟବହାର, କୋଲ୍ ଏବଂ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଶକ୍ତିର ଅଧିକ ବ୍ୟବହାର ହୋଇଥିଲା । କଂପାନୀ ମଧ୍ୟ ରିଲାଇନ୍ କାର୍ଯ୍ୟ ଆରମ୍ଭ କରିବା ପାଇଁ ବି.ଓ.ଡି.ର ସୁପାରିଶକୁ ପାଳନ କରିନଥିଲା, ଯାହା ଫଳରେ 2007-08 ରେ ଶେଷ ହୋଇଥିବା ପାଞ୍ଚ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ କାରଖାନା 25,920 ଘଣ୍ଟା ବନ୍ଦ ରହିଥିଲା । ଅଣଯୋଜନା କୋଲ୍ ସଂଗ୍ରହରେ ପରିହାର୍ଯ୍ୟ ବ୍ୟୟ ହୋଇଥିଲା । ବଜାର ପରିସ୍ଥିତି ଅନୁଧ୍ୟାନର ଅନୁପସ୍ଥିତି ଏବଂ ବଜାର ମୂଲ୍ୟ ଠାରୁ କମରେ ବିକ୍ରୟ ମଧ୍ୟ କଂପାନୀର କ୍ଷତିକୁ ବୃଦ୍ଧି କରିଥିଲା । ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଏବଂ ପ୍ରଦୃଷ୍ଟ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ପଦକ୍ଷେପରେ ମଧ୍ୟ ଅଭାବ ପରିଲକ୍ଷିତ ହୋଇଥିଲା ।

ସୁପାରିଶ୍

କଂପାନୀ ବିଚାର କରିବା ଉଚିତ୍:

- ଉତ୍ପାଦନ କ୍ଷମତାକୁ ସର୍ବୋଚ୍ଚ ସ୍ତରକୁ ବୃଦ୍ଧି କରିବାକୁ ମେକନର୍ ଦ୍ୱାରା ଉପସ୍ଥାପିତ ପ୍ରସ୍ତାବ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା ।
- ସଠିକ୍ ଯୋଜନା ସହିତ ବି.ଏଫ୍. ଗୁଡ଼ିକର ସମୟାନୁସାରେ ରିଲାଇନ୍ କରିବା
- ବିକ୍ରୟ ନୀତି ପ୍ରଣୟନ କରିବା ।
- ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା ସୁଦୃଢ଼ କରିବା ।
- ପ୍ରଦୃଷ୍ଟ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ମାନଦଣ୍ଡ ସଠିକ୍ ଭାବେ ପାଳନ କରିବା ।

ଓଡ଼ିଶା ଶିଳ୍ପ ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ଓ ପୁଞ୍ଜନିବେଶ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍

2.3 ରଣ ଆଦାୟ

ମୁଖ୍ୟାଂଶ

ରଣ ଆଦାୟ ପାଇଁ କମ୍ପାନୀ ଦ୍ୱାରା ଖୁବ୍ କମ୍ ଲକ୍ଷ୍ୟ ସ୍ଥିର କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଏହା ନେଟ୍ ଦାବିର 9.60 ଓ 16.83 ପ୍ରତିଶତ ମଧ୍ୟରେ ଥିଲା; ଏହା ସତ୍ତ୍ୱେ କଂପାନୀ ଏହାକୁ ପୂରଣ କରିବାକୁ ବିଫଳ ହେଲା, ଯେହେତୁ 2003-07 ମଧ୍ୟରେ ସମୁଦାୟ ଆଦାୟ ନେଟ୍ ଦାବିର 7.46 ରୁ 13.51 ପ୍ରତିଶତ ଥିଲା ।

(ଅନୁକ୍ଷେପ 2.3.8)

ଅକାମି ଆଣ୍ଡିକୁ 31 ମାର୍ଚ୍ଚ 2006 ସୁଦ୍ଧା 50 ପ୍ରତିଶତକୁ ହ୍ରାସ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ମଣ୍ଡଳୀକ ନିଷ୍ପତ୍ତି ସତ୍ତ୍ୱେ ଏହା 2003-04 ରେ 70.08 ପ୍ରତିଶତରୁ (69.31 କୋଟି ଟଙ୍କା) ଆହୁରି ବଢ଼ି 2006-07 ରେ 78.25 ପ୍ରତିଶତ (55.75 କୋଟି ଟଙ୍କା) ହୋଇଥିଲା ।

(ଅନୁକ୍ଷେପ 2.3.9)

ଖୁଲାପକାରୀ ରଣଗ୍ରହଣତାଙ୍କର ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ତଦାରଖ ନହେବା ଯୋଗୁ 32 ଜଣ ଖୁଲାପକାରୀଙ୍କ ଠାରୁ 51.96 କୋଟି ଟଙ୍କାର ବିଲମିତ ପ୍ରାପ୍ୟ ଅନାଦେୟ ଥିଲା ।

(ଅନୁକ୍ଷେପ 2.3.11)

କଂପାନୀ ଦ୍ୱାରା ବୃତ୍ତାନ୍ତ ହୋଇଥିବା ଏକକାଳୀନ ମାମାଂସା ଯୋଜନା ଆର.ବି.ଆଇ. ମାର୍ଗଦର୍ଶିକା ଅନୁସାରେ ନଥିଲା ବା କଂପାନୀର ସ୍ୱାର୍ଥ ଅନୁକୂଳରେ ନଥିଲା ଯେଉଁଥିପାଇଁ ମାମାଂସିତ 23 ଟି ମାମଲାରେ 18.75 କୋଟି ଟଙ୍କା ପ୍ରାପ୍ୟ ପରିହାର କରାଗଲା ।

(ଅନୁକ୍ଷେପ 2.3.14)

କମ୍ପାନୀ ଏସ୍.ଏଫ୍.ସି. ଅଧିନିୟମର ଧାରା 29 ଅନୁଯାୟୀ ଜବତ କରିବା ଓ ବିକ୍ରି କରିବାରେ ସମକ୍ଷେପିତ ପଦକ୍ଷେପ ନେବାରେ ବିଫଳ ହେବାରୁ 106 ଯୁନିଟ୍‌ରୁ 143.39 କୋଟି ଟଙ୍କା ଅନାଦେୟ ରହିଲା ।

(ଅନୁକ୍ଷେପ 2.3.20)

ଏସ୍.ଏଫ୍.ସି. ଅଧିନିୟମର ଧାରା 29 ଅନୁଯାୟୀ 54 ଟି ଯୁନିଟ୍‌ର ଆଣ୍ଡି ଜବତ ଓ ବିକ୍ରିରେ ହୋଇଥିବା 49.59 କୋଟି ଟଙ୍କାର କମ୍ପାନୀ ଆଦାୟ କରିବା ପାଇଁ ଏସ୍.ଏଫ୍.ସି. ଅଧିନିୟମର ଧାରା 31 ଅନୁଯାୟୀ ମାମଲା ରୁଜୁ କରିବାରେ କମ୍ପାନୀ ବିଫଳ ହୋଇଥିଲା ।

(ଅନୁକ୍ଷେପ 2.3.21)

ତଦାରଖ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଓ ପରିଚାଳନା କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ସୂଚନା ପତ୍ତରେ ତ୍ରୁଟି ରହିଥିଲା ।

(ଅନୁକ୍ଷେପ 2.3.23)

ଉପକ୍ରମଣିକା

2.3.1 ଓଡ଼ିଶା ଶିଳ୍ପ ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ଓ ପୁଞ୍ଜିନିବେଶ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ମାଲିକାନା ସଭୁ ଥିବା କଂପାନୀ ଭାବରେ ନୂତନ ଶିଳ୍ପ ଯୁନିଟ୍ ସ୍ଥାପନ ପାଇଁ ଆର୍ଥିକ ଏବଂ ବୈଷୟିକ ସହାୟତା ଯୋଗାଇ ଦେଇ ରାଜ୍ୟରେ ବୃହତ୍ ଓ ମଧ୍ୟମ ଶ୍ରେଣୀର ଶିଳ୍ପଗୁଡ଼ିକୁ ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ଦେବା ସହିତ ସ୍ଥିତ ଯୁନିଟ୍ଗୁଡ଼ିକର ପ୍ରସାରଣ, ବିବିଧାକରଣ ଏବଂ ଆଧୁନିକୀକରଣ କରିବାର ମୁଖ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ ନେଇ ଗଠିତ ହୋଇଥିଲା (ଅପ୍ରେଲ 1973)। ଶିଳ୍ପର ବିକାଶ ପାଇଁ ନୀତି ନିର୍ଦ୍ଧାରଣରେ ସହାୟତା ତଥା ମତାମତ ନେବା ସହିତ ରାଜ୍ୟରେ ଶିଳ୍ପ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବା ପାଇଁ ଉଦ୍ୟୋଗୀମାନଙ୍କୁ ଦିଗ୍‌ଦର୍ଶନ ତଥା ସହାୟତା କରିବା ପାଇଁ ଓଡ଼ିଶା ସରକାର (ଜି.ଓ.ଓ.) କମ୍ପାନୀକୁ ରାଜ୍ୟସ୍ତରୀୟ ନୋଡାଲ୍ ସଂସ୍ଥା ଭାବେ ନାମିତ କଲେ (ମାର୍ଚ୍ଚ 2005)। କଂପାନୀ 292 ଯୁନିଟ୍‌କୁ ଆରମ୍ଭଠାରୁ ଅଗଷ୍ଟ 2006 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ 242.23 କୋଟି ଟଙ୍କା ରଣ ବିତରଣ କରିଥିଲା ଏବଂ ତା'ପରେ ବିତରଣ କରାଯାଇ ନଥିଲା।

କଂପାନୀର ପରିଚାଳନା ଦାୟିତ୍ୱ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ମଣ୍ଡଳୀ (ବି.ଓ.ଡି.)ଙ୍କ ଉପରେ ନ୍ୟସ୍ତ ହୋଇଛି। ପରିଚାଳନା ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ (ଏମ୍.ଡି.) କେବଳ ଜଣେ କାର୍ଯ୍ୟାତ୍ମକ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ଏବଂ ମୁଖ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ବାହୀ ଅନ୍ତର୍ଗତ, ଯାହାକୁ ଜଣେ କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ବାହୀ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ (ଇ.ଡି.), ଜଣେ ମୁଖ୍ୟ ସାଧାରଣ ପରିଚାଳକ, ଚାରି ଜଣ ସାଧାରଣ ପରିଚାଳକ (ଜି.ଏମ୍.) ଏବଂ ଦୁଇ ଜଣ ଉପ-ସାଧାରଣ ପରିଚାଳକ (ଡି.ଜି.ଏମ୍.) ସହାୟତା କରନ୍ତି।

କଂପାନୀର ରଣ ଆଦାୟ କାର୍ଯ୍ୟ ସଂପାଦନ ଉପରେ ଗୋଟିଏ ପୁନର୍ବିଲୋକନ, ଭାରତର ମହାଲେଖାନିୟତ୍ୱକ ତଥା ମହାସମାକ୍ଷକଙ୍କ 31 ମାର୍ଚ୍ଚ 2000 ରେ ସମାପ୍ତ ବର୍ଷ ପାଇଁ ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କ ବାଣିଜ୍ୟିକ ପ୍ରତିବେଦନରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହୋଇଥିଲା। ସାଧାରଣ ଉଦ୍ୟୋଗ ସମିତି (କୋପୁ) ସମାକ୍ଷା ପ୍ରତିବେଦନଟିକୁ ଜୁଲାଇ 2008 ରେ ଆଲୋଚନା କରିଥିଲେ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କର ସୁପାରିଶ ଗୁଡ଼ିକୁ ଅପେକ୍ଷା କରାଯାଇଛି (ଅଗଷ୍ଟ 2008)। ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ନିୟତ୍ୱକ ପଦ୍ଧତି ଏବଂ ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ସମାକ୍ଷା ଉପରେ ଗୋଟିଏ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନା ସମାକ୍ଷା ଭାରତର ମହାଲେଖାନିୟତ୍ୱକ ତଥା ମହାସମାକ୍ଷକଙ୍କ 31 ମାର୍ଚ୍ଚ 2005 ରେ ସମାପ୍ତ ବର୍ଷ ପାଇଁ ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କ ବାଣିଜ୍ୟିକ ପ୍ରତିବେଦନରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହୋଇଥିଲା ଯାହା ଏବେ ସୁଦ୍ଧା କୋପୁ ଦ୍ୱାରା ଆଲୋଚନା ହେବାକୁ ଅଛି (ଅଗଷ୍ଟ 2008)।

ସମାକ୍ଷା ପରିସର

2.3.2 ନଭେମ୍ବର 2007 ରୁ ମାର୍ଚ୍ଚ 2008 ମଧ୍ୟରେ କରାଯାଇ ଥିବା ବର୍ତ୍ତମାନର କାର୍ଯ୍ୟସଂପାଦନ ପୁନର୍ବିଲୋକନ 2003-08 ମଧ୍ୟରେ ରଣ ଅସ୍ତୁଲି ଉପରେ ପର୍ଯ୍ୟବେସିତ। କମ୍ପାନୀ ସହିତ 2003-08 ମଧ୍ୟରେ ହିସାବ ଅମାମାଂସିତ ଥିବା 218 ଯୁନିଟ୍ ମଧ୍ୟରୁ (ବାକି ପରିମାଣ 202.26 କୋଟି ଟଙ୍କା) 77 ଟି ଯୁନିଟ୍‌ର ନଥିପତ୍ର (117.93 କୋଟି ଟଙ୍କା ବାକି ପରିମାଣ) ଚୟନ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ସମାକ୍ଷାରେ ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଇଥିଲା। ଚୟନ ପ୍ରକ୍ରିୟା ରଣ ପରିଶୋଧର ସ୍ଥିତି, ରଣର ମାତ୍ରା ଏବଂ ଖୁଲାପର ଅବଧି ଉପରେ ଆଧାରିତ ଥିଲା।

ସମାକ୍ଷା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ

2.3.3 କାର୍ଯ୍ୟ ସଂପାଦନା ସମାକ୍ଷା କରାଯିବାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଥିଲା ଯେ :

- ରଣ ମଞ୍ଜୁରୀ ଏବଂ ଏହାର ଅସ୍ତୁଲି ପାଇଁ ଗୃହୀତ ସର୍ଭାବଳୀ କଂପାନୀର ଆର୍ଥିକ ସ୍ୱାର୍ଥରକ୍ଷା ପାଇଁ ଯଥେଷ୍ଟ ଥିଲା ଏବଂ ପରିଚାଳନା କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ଏଗୁଡ଼ିକୁ ବିନା ବିଚ୍ୟୁତିରେ ଅନୁସରଣ କରୁଥିଲେ;
- ରଣକାରୀ ମାନଙ୍କର ଆର୍ଥିକ ସ୍ଥିତି ପରୀକ୍ଷା କରିବା ପାଇଁ ଏବଂ ରଣ ଅନୁମୋଦନ ପୂର୍ବରୁ ବିଚାର ପାଇଁ ଅନ୍ୟ ରାଜ୍ୟର ଆର୍ଥିକ ସଂସ୍ଥା/ବ୍ୟାଙ୍କ ଗୁଡ଼ିକ ସହିତ ଖୁଲାପକାରୀଙ୍କ ତାଲିକା ଆଦାନ ପ୍ରଦାନ ଦ୍ୱାରା ଅଭ୍ୟସ୍ତ ଖୁଲାପକାରୀଙ୍କୁ ଚିହ୍ନଟ କରିବାକୁ ଗୋଟିଏ ପଦ୍ଧତି ରହିଥିଲା;

- ରଣ ଆଦାୟ କରିବା ପାଇଁ ଉପଲବ୍ଧ ଆଇନଗତ ପଦ୍ଧତି ପାଳନ କରି ବାସ୍ତବବାଦି ଲକ୍ଷ୍ୟ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ଏବଂ ଏହାର ପ୍ରାପ୍ତି ତଦାରଖ କରିବା ପାଇଁ ସମୟୋଚିତ ଏବଂ ଫଳପ୍ରସ୍ତୁତ ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯାଇ ଥିଲା; ଏବଂ
- ରଣର ଏକକାଳୀନ ମାମାଂସା ଯୋଜନା ସୁଚାରୁରୂପେ, ଫଳପ୍ରସ୍ତୁତ ଏବଂ ସକ୍ଷମ ଭାବେ ସମ୍ପାଦନ କରାଯାଇ ଥିଲା।

ସମୀକ୍ଷା ମାନଦଣ୍ଡ

2.3.4 ସମୀକ୍ଷା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହାସଲପାଇଁ ଗୃହୀତ ସମୀକ୍ଷା ମାନଦଣ୍ଡ ଗୁଡ଼ିକ ହେଲା :

- ରଣ ଅନୁମୋଦନ ଏବଂ ଅସୁଲି ପାଇଁ ସର୍ଭାଇଭା, ମାର୍ଗଦର୍ଶିକା/କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧତି ;
- ପ୍ରାପ୍ୟ ଅସୁଲି ପାଇଁ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଏବଂ ତାହାର ପ୍ରାପ୍ତି;
- ରାଜ୍ୟ ଅର୍ଥ ନିଗମ (ଏସ୍.ଏଫ୍.ସି.) ଅଧିନିୟମ, 1951 ର ଧାରା, ଓଡ଼ିଶା ପବ୍ଲିକ୍ ଦାବି ଅସୁଲି (ଓ.ପି.ଡି.ଆର୍.) ଅଧିନିୟମ ଏବଂ ସାଧାରଣ ଆର୍ଥିକ କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧତି ଏବଂ ନିୟମ ; ଏବଂ
- ଦାବି ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା ଏବଂ ପ୍ରାପ୍ୟ ଆଦାୟ ପାଇଁ ସରକାରଙ୍କ ମାର୍ଗଦର୍ଶିକା, ଭାରତୀୟ ରିଜର୍ଭ ବ୍ୟାଙ୍କ (ଆର୍.ବି.ଆଇ.) ଏବଂ ଭାରତୀୟ ଶିକ୍ଷ ଉନ୍ନୟନ ବ୍ୟାଙ୍କ (ଆଇ.ଡି.ବି.ଆଇ) ଭାରତୀୟ କ୍ଷୁଦ୍ରଶିକ୍ଷ ଉନ୍ନୟନ ବ୍ୟାଙ୍କ (ଏସ୍.ଆଇ.ଡି.ବି.ଆଇ.) ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ମଣ୍ଡଳୀର ନିଷ୍ପତ୍ତି, କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ବାହକ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଇତ୍ୟାଦି ଏବଂ ଏହାର ଅନୁପାଳନ।

ସମୀକ୍ଷା ପଦ୍ଧତି

2.3.5 ସମୀକ୍ଷାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହାସଲ ପାଇଁ ସମୀକ୍ଷା ମାନଦଣ୍ଡ ଭିତ୍ତିରେ ନିମ୍ନୋକ୍ତ ସମୀକ୍ଷା ପଦ୍ଧତି ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇ ଥିଲା :

- ବିଭିନ୍ନ ରଣ ସମନ୍ବୟ ନଥି ପତ୍ରର ପରୀକ୍ଷା, ଲକ୍ଷ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ପାଇଁ ପଦ୍ଧତି, ଲକ୍ଷ୍ୟପ୍ରାପ୍ତି ତୁଳନାରେ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଏବଂ ଅସୁଲି ଉପରେ ସାମୟିକ ପ୍ରତିବେଦନ ;
- ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ମଣ୍ଡଳୀ ଏବଂ ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ସମିତି ସଭାର କାର୍ଯ୍ୟସୂଚୀ ଏବଂ ବିବରଣୀ, ରଣ ପୁଞ୍ଜିକା, ରଣ , ଦାବି ନୋଟିସ୍, ଏକକାଳୀନ ମାମାଂସାର ନୀତି, ବ୍ୟବସ୍ଥା, ପରିହାର, ରଣ ସଂପର୍କର ବର୍ଗୀକରଣ, ଝୁଲାଇକାରୀ ଯୁନିଟ୍ ଗୁଡ଼ିକର ଜବତ ଓ ବିକ୍ରୟ, ରଣୀ, ଆଇ.ଡି.ବି.ଆଇ./ଏସ୍.ଆଇ.ଡି.ବି.ଆଇ./ଓଡ଼ିଶା ସରକାର ଏବଂ ଅନ୍ୟ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ସହ ପତ୍ର ବିନିମୟ; ଏବଂ
- ପରିଚାଳନା କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ସହ ଆଲୋଚନା ଏବଂ ସମୀକ୍ଷା ପ୍ରଶ୍ନାବଳୀ ଜାରି କରିବା ।

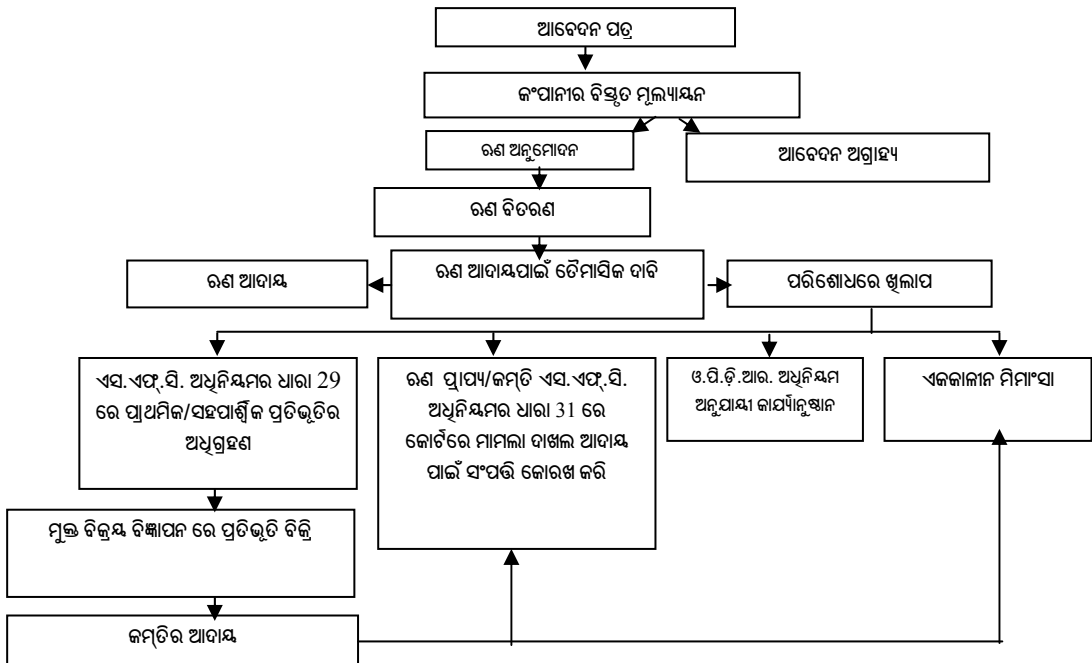
ସମୀକ୍ଷା ଫଳାଫଳ

କାର୍ଯ୍ୟସଂପାଦନ ସମୀକ୍ଷାର ଫଳାଫଳ କଂପାନୀ/ସରକାରଙ୍କୁ ଜଣାଇ ଦିଆଯାଇ ଥିଲା ଏପ୍ରିଲ 2008 ଏବଂ 4 ଅଗଷ୍ଟ 2008 ରେ ହୋଇଥିବା ରାଜ୍ୟ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପାଇଁ ଗଠିତ ସମୀକ୍ଷାର ପୁନର୍ବିଲୋଚନ କମିଟି (ଏ.ଆର୍.ସି.ପି.ଏସ୍.ଇ.) ବୈଠକରେ ଆଲୋଚିତ ହୋଇଥିଲା। ଉକ୍ତ ବୈଠକରେ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ଶିକ୍ଷ ବିଭାଗର ଆୟୁକ୍ତ ତଥା ସଚିବ ଏବଂ କଂପାନୀର ପରିଚାଳନା ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ଉପସ୍ଥିତ ଥିଲେ ଏବଂ ରିପୋର୍ଟ ରୂପାନ୍ତ କରିବା

ସମୟରେ ସେମାନଙ୍କର ମତାମତ ବିଚାରକୁ ନିଆଯାଇଥିଲା । ପରବର୍ତ୍ତୀ ଅନୁକ୍ଷେପ ଗୁଡ଼ିକରେ ସମାକ୍ଷା ଫଳାଫଳ ଗୁଡ଼ିକ ଆଲୋଚିତ ହୋଇଛି ।

ଆର୍ଥିକ ସହାୟତା ଓ ପରିଶୋଧ ପାଇଁ ପଦକ୍ଷେପ

2.3.6 କଂପାନୀ ପାଞ୍ଚ କୋଟି ଟଙ୍କା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମିଆଦି ରଣ (ଟି.ଏଲ୍.) ଓ 50 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସଙ୍କ ମିଆଦି ରଣ (ଏସ୍.ଟି.ଏଲ୍.) ମଞ୍ଜୁର କରେ । ଆର୍ଥିକ ସହାୟତା ଲୋଡୁଥିବା ଆଶାୟୀ ଉଦ୍ୟୋଗକାରୀ ଗୋଟିଏ ପ୍ରକଳ୍ପ ରିପୋର୍ଟ କଂପାନୀର ବ୍ୟବସାୟ ପ୍ରୋଞ୍ଚାହନ ଏବଂ ସମନ୍ୱୟ କୋଷରେ (ବି.ପି.ସି.ସି.) ଉପସ୍ଥାପିତ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଯଦି ପ୍ରକଳ୍ପଟି ବି.ପି.ସି.ସି. କୁ ପ୍ରଥମେ ଗ୍ରହଣ ଯୋଗ୍ୟ ହୁଏ ତେବେ ଉଦ୍ୟୋଗକାରୀ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପ୍ରାସଂଗିକ କାରଜପତ୍ର ସହ ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ଉପଦେଷ୍ଟା କମିଟି (ଆଇ.ଏ.ସି) ସମ୍ମୁଖରେ ଉପସ୍ଥିତ ହୁଏ । ତା’ପରେ ବୈଷୟିକ ବଜାର ଅନୁଧ୍ୟାନ ଏବଂ ଆର୍ଥିକ ବିଶ୍ଳେଷଣକୁ ନେଇ ଏକ ବିସ୍ତୃତ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ ସ୍ୱାରକ ପତ୍ର ବି.ଓ.ଡ଼ି. କ୍ ନିକଟରେ ଉପସ୍ଥାପନ କରାଯାଏ ଯିଏକି ରଣ ମଞ୍ଜୁର କରେ । ରାଜିନାମା ସାକ୍ଷରିତ ହେବା ପରେ, ଉଦ୍ୟୋଗୀ ସୃଷ୍ଟି କରିଥିବା ଏବଂ କମ୍ପାନୀ ଦ୍ୱାରା ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ ହୋଇଥିବା ଆସ୍ତି ବିପକ୍ଷରେ ରଣ ବିତରଣ କରାଯାଏ । ମିଆଦି ରଣ ଦୁଇ ବର୍ଷ ଛଅ ମାସର ସାମୟିକ ବିରତି ସତ୍ତ୍ୱେ ଚାରି ରୁ ଦଶ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ପରିଶୋଧ କରାଯାଏ ଏବଂ ସଙ୍କ ମିଆଦି ରଣ ଛଅ ମାସ ମଧ୍ୟରେ ପରିଶୋଧ କରାଯାଏ । ଅନୁମୋଦନ, ବିତରଣ ଓ ରଣ ଆଦାୟ ପ୍ରକ୍ରିୟା ନିମୋକ୍ତ ସାରଣୀରେ ଦର୍ଶାଯାଇଛି ।

କଂପାନୀ ତାହାର ପ୍ରାପ୍ୟ ଆଦାୟ ପାଇଁ କଂପାନୀ ଦ୍ୱାରା ନିଲାମ କରାଯାଇଥିବା ପ୍ରାଥମିକ/ସହପାର୍ଶ୍ୱିକ ପ୍ରତିଭୂତି କିଣୁଥିବା କ୍ରେତାଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ କିଛିପୁତ୍ର ରଣ ପ୍ରଦାନକରେ । ଆଂଶିକ ମୂଲ୍ୟ ପାଇବା ପରେ, ଅବଶେଷ ବିକ୍ରୟ ମୂଲ୍ୟ କ୍ରେତା ପାଇଁ ରଣ ବୋଲି ବିରତ କରାଯାଏ ଯାହା କମ୍ପାନୀ ଦ୍ୱାରା ଧାର୍ଯ୍ୟ ସୁଧ ସହିତ କିଛିରେ ପରିଶୋଧ କରିବାକୁ ପଡେ ।

ରଣ ବିତରଣ

ରଣ ବିତରଣର ଲକ୍ଷ୍ୟ ତୁଳନାରେ ପ୍ରାପ୍ତି

2.3.7 କଂପାନୀ 2006-07 ମସିହାରୁ ରଣ ଅନୁମୋଦନ ବନ୍ଦ କଲା । ରଣ ବିତରଣ ପାଇଁ 2003-07 ବର୍ଷରେ 53.50 କୋଟି ଟଙ୍କାର ଲକ୍ଷ୍ୟ ତୁଳନାରେ 22.29 କୋଟି ଟଙ୍କା ବିତରଣ କରାଯାଇ ଥିଲା । ଅକ୍ଟିବ୍, 2003-07

ବର୍ଷରେ 20 ଟି ବିତରଣ ଘଟଣାରୁ ଋଷିଟି ଘଟଣାରେ ରଣ ଅନୁମୋଦନ ଓ ବିତରଣରେ ତୃଟି ପରିଲକ୍ଷିତ କଲା, ଯାହା ନିମ୍ନରେ ପ୍ରଦତ୍ତ :

- କଂପାନୀ (ମଇ 2004 ରୁ ଏପ୍ରିଲ 2005) ମାଇକ୍ରୋସଫ୍ଟ ନେଟୱାର୍କ (ପ୍ରାଃ) ଲିମିଟେଡ୍ କୁ 37.22 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ରଣ ବିତରଣ କଲା ଯଦିଓ ଏସ.ଆଇ.ଡି.ବି.ଆଇ ଓ ଆଇ.ଡି.ବି.ଆଇ ରୁ ପୁନଃ ଅର୍ଥ ଯୋଗାଣ ବନ୍ଦ ଥିଲା । କାରଣ ବଜାରର ପ୍ରଚଳିତ ଦୃଶ୍ୟପଟ ଏବଂ ଆଇ.ଟି. କ୍ଷେତ୍ରରେ ପ୍ରତିଯୋଗିତାକୁ ନଜରରେ ରଖି ଛୋଟ ଆକାରର କଲ୍ ସେକ୍ଟରକୁ ରଣ ପ୍ରଦାନରୁ ଦୂରେଇ ରହିବାର ଥିଲା । ସହ ପାର୍ଶ୍ୱିକ 6.45 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ପ୍ରତିଭୂତି ଓ 15.81 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ସୁଧ ସହ 49.31 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ବିଲମ୍ବିତ ପ୍ରାପ୍ୟ ବିତରଣକୁ ନେଇ, ଏଠାରେ ପ୍ରାୟ 42.86 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ସମ୍ଭାବ୍ୟ କ୍ଷତି ହୋଇଛି । ସରକାର କହିଲେ (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2008) ଯେ, ଓ.ଟି.ଏସ. ପ୍ରସ୍ତାବ ରଣ ଆଦାୟ ପାଇଁ ବିଚାରାଧୀନ ଅଛି । ପ୍ରକୃତରେ ପୁନଃ ଅର୍ଥଯୋଗାଣର ସୁବିଧା ନ ନେଇ ଏବଂ ଏସ.ଆଇ.ଡି.ବି.ଆଇ./ଆଇ.ଡି.ବି.ଆଇ. ର ମତାମତକୁ ଉପେକ୍ଷା କରି ରଣ ବିତରଣ କରାଗଲା ଯେଉଁଥିପାଇଁ ରଣ ଫେବୃୟାରୀ 2005 ରୁ ବିଲମ୍ବିତ ପ୍ରାପ୍ୟ ହେଲା ।
- ଡକ୍ସା ଟେକ୍ନୋଲୋଜି (ପ୍ରାଃ) ଲିମିଟେଡ୍ (ଟି.ଟି.ପି.ଏଲ୍.) କୁ ପାଞ୍ଚବର୍ଷ ପାଇଁ 47.50 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ମିଆଦି ରଣ ବିତରଣ କରାଯାଇଥିଲା (ଏପ୍ରିଲ 2006), 11 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ପାଇଁ ବ୍ୟାଙ୍କ ଗ୍ୟାରେଣ୍ଟି (ବି.ଜି.) ଆକାରରେ ସହ ପାର୍ଶ୍ୱିକ ପ୍ରତିଭୂତି ମାତ୍ର ଏକ ବର୍ଷ ପାଇଁ ଅଣାଯାଇଥିଲା । ମାର୍ଚ୍ଚ 2007ରେ ବି.ଜି.ର ବୈଧତା ସମାପ୍ତି ଯୋଗୁ ରଣଟି ପ୍ରତିଭୂତି ବିହୀନ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ 5.56 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ବିଲମ୍ବିତ ପ୍ରାପ୍ୟ ସହିତ 41.42 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ବକେୟା ଥିଲା (ମଇ 2008) । ସରକାର କହିଲେ (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2008) ଯେ ଟି.ଟି.ପି.ଏଲ୍. ବି.ଜି.ର ପୁନଃ ନବୀକରଣ/ବଦଳେଇବାକୁ ଗୋଟିଏ ଅର୍ଦ୍ଧଶତାବ୍ଦୀ ପତ୍ର ଦେଇଥିଲା । ସତ୍ୟ ଏହାଥିଲା ଯେ କଂପାନୀ ପାଞ୍ଚ ବର୍ଷ ପାଇଁ ବି.ଜି. ପାଇ ନଥିଲା କିମ୍ବା ରଣ ଆଦାୟ ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଆରମ୍ଭ କରି ନଥିଲା ।
- ଓର୍ସ ଇସ୍ପାତ (ପ୍ରାଃ) ଲିମିଟେଡ୍ କୁ ଟ. 2.50 କୋଟି ରଣ ବିତରଣ କରାଗଲା ଯିଏକି ପୁନଃ ପର୍ଯ୍ୟାୟକରଣ (ଅଗଷ୍ଟ 2006) ପରେ ମଧ୍ୟ ନଭେମ୍ବର 2006 ଠାରୁ ରଣ ପରିଶୋଧ କରିବାରେ ଖୁଲାପ କରିଥିଲା । ଆଦାୟ ପାଇଁ ଆଶୁ ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଗଲା ନାହିଁ । ପରିଣାମ ସବୁପ 0.97 କୋଟି ଟଙ୍କାର ବିଲମ୍ବିତ ପ୍ରାପ୍ୟ ସହିତ 3.47 କୋଟି ଟଙ୍କା ବାକି ରହିଲା । ସରକାର କହିଲେ (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2008) ଯେ ଯେତେବେଳେ ମାର୍ଚ୍ଚ 2008 ରେ ରିକଲ୍ ନୋଟିସ୍ ଜାରି କରାଗଲା, ଯୁନିଟଟି ଓଡ଼ିଶା ହାଇକୋର୍ଟରୁ ଦମନକାରୀ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ ନ କରିବାକୁ ଏକ ଆଦେଶନାମା ଆଣିଥିଲା । ତଥ୍ୟାନୁସାରେ କମ୍ପାନୀ ସହପାର୍ଶ୍ୱିକ ପ୍ରତିଭୂତି ବାବଦରେ ଥିବା 50 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ସ୍ତାୟୀ ଜମାକୁ ଆଦାୟ କରି ନଥିଲା କିମ୍ବା ନଭେମ୍ବର 2006ରୁ ବିଲମ୍ବିତ ପ୍ରାପ୍ୟ ଥିବା ଏହାର ପ୍ରାପ୍ୟ ଆଦାୟ ପାଇଁ ଆଶୁ ପଦକ୍ଷେପ ନେଇ ନଥିଲା ।
- ମ୍ୟାଗ୍ନମ୍ ଫାଇବର (ପ୍ରାଃ) ଲିମିଟେଡ୍ କୁ ଅତିରିକ୍ତ ରଣ 92.80 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ବିତରଣ କରାଗଲା (2003-05) । ପ୍ରାପ୍ୟ ଦେବାରେ ଖୁଲାପ ଓ ଯୁନିଟ୍ ଅନୁରୋଧରେ ଫେବୃୟାରୀ 2004 ଓ ଅକ୍ଟୋବର 2005 ରେ ପୁନଃପର୍ଯ୍ୟାୟକରଣ ଅନୁମତି ଦିଆଗଲା । ଏହା ସତ୍ତ୍ୱେ, ଯୁନିଟ୍ ଫେବୃୟାରୀ 2007 ଠାରୁ ଖୁଲାପକାରୀ ଥିଲା । ମଇ 2008 ସୁଦ୍ଧା ବିଲମ୍ବିତ ପ୍ରାପ୍ୟ (45.93 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା) ସହ 141.41 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ବକେୟା ତୁଳନାରେ ମାର୍ଚ୍ଚ 2007 ରେ ନେଟ୍ ସ୍ତାୟୀ ଆସ୍ତିର ମୂଲ୍ୟ 85.25 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଥିବା ଦୃଷ୍ଟିରୁ 56.16 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ସମ୍ଭାବ୍ୟ କ୍ଷତି ହେଲା । ସରକାର କହିଲେ (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2008) ଯେ ଜୁଲାଇ 2007 ରେ ମୂଲ୍ୟାୟନ ଅନୁଯାୟୀ ସ୍ତାୟୀ ସଂପତ୍ତିର ବଜାର ମୂଲ୍ୟ 514.76 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଥିବାରୁ ଏଠାରେ ଯଥେଷ୍ଟ ପ୍ରତିଭୂତି ଥିଲା । ପରନ୍ତୁ ଖୁଲାପ ସତ୍ତ୍ୱେ ଯଥେଷ୍ଟ ପ୍ରତିଭୂତି ଥିଲେ ସୁଦ୍ଧା ବାକି ଆଦାୟ ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ନିଆଯାଇ ନଥିଲା ।

ଏହି ସବୁ ତୃଟି ଗୁଡ଼ିକ ଯୋଗୁ ଋଷୋଟି ଘଟଣାରେ 1.98 କୋଟି ଟଙ୍କାର ସମ୍ଭାବ୍ୟତା ପ୍ରାପ୍ୟ 5.79 କୋଟି ଟଙ୍କାର ବକେୟା ଅନାଦେୟ ରହିଲା ।

ରଣ ବିତରଣରେ ତୁଟି ଯୋଗୁ
1.98 କୋଟି ଟଙ୍କାର
 ସମାକ୍ଷାତ ପ୍ରାପ୍ୟ ଆଦାୟ
 ହେଲା ନାହିଁ ଏବଂ **1.54** କୋଟି
 ଟଙ୍କା ପରିହାର କରାଗଲା ।

ପୁନଶ୍ଚ, ବି.ଡ଼ି.ଏ. ନିକୋ ପାର୍କ ଏବଂ ରିସର୍ଚ୍ଚ ଲିମିଟେଡ଼କୁ ଏହାର ଆମୋଦ ପ୍ରମୋଦ ଉଦ୍ୟାନ ପାଇଁ ଜମିର ସହପାର୍ଶ୍ୱିକ ପ୍ରତିଭୂତି ବଦଳରେ 2.75 କୋଟି ଟଙ୍କା ରଣ ବିତରଣ କରାଗଲା (ଅକ୍ଟୋବର 1998 ରୁ ଅଗଷ୍ଟ 2000), ଯଦିଓ କମ୍ପାନୀ ଜାଣିଥିଲା ଯେ ଜମି ଉପରେ ଏହାର କେବଳ ବ୍ୟବହାରିକ ଅଧିକାର ଥିଲା । ତେଣୁ କମ୍ପାନୀ 1.54 କୋଟି ଟଙ୍କା ଛାଡ଼ କରି 4.54 କୋଟି ଟଙ୍କାର ପ୍ରାପ୍ୟ ତୁଳନାରେ ଯୁନିଟ୍ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରସ୍ତାବିତ ତିନି କୋଟି ଟଙ୍କାର ଓ.ଟି.ଏସ୍. ପ୍ରସ୍ତାବ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲା (ନଭେମ୍ବର 2007) । ସରକାର କହିଲେ (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2008) ଯେ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଆଦେଶ ଅନୁଯାୟୀ ରଣ ବିତରଣ କରାଯାଇ ଥିଲା ଓ ସମାଧାନ ମୂଳକ ଆଲୋଚନା ମାଧ୍ୟମରେ ତିନିକୋଟି ଟଙ୍କା ପାଇଁ ଓ.ଟି.ଏସ୍. ଅନୁମୋଦନ କରାଗଲା । ଉଭରଟି ଗ୍ରହଣୀୟ ନୁହେଁ ଯେହେତୁ ଆମୋଦ ପ୍ରମୋଦ ଉଦ୍ୟାନ ବ୍ୟବସାୟରେ ବିପଦ ଜଡ଼ିତ ଥିବା ଜାଣି ମଧ୍ୟ ସଠିକ୍ ସହପାର୍ଶ୍ୱିକ ପ୍ରତିଭୂତି ବିନା ରଣ ବିତରଣ କରିବାରୁ ଅବିବେକିତା ସାବ୍ୟସ୍ତ ହେଲା ।

ରଣ ଆଦାୟ

ରଣ ଆଦାୟ ପାଇଁ ଲକ୍ଷ୍ୟ ତୁଳନାରେ ପ୍ରାପ୍ତି

2.3.8 ପ୍ରତିବର୍ଷ ଫେବୃୟାରୀ, ମଇ, ଅଗଷ୍ଟ ଏବଂ ନଭେମ୍ବରରେ ରଣା ଯୁନିଟ୍ ମାନଙ୍କ ଠାରୁ ବାକି ଆଦାୟ ପାଇଁ ତ୍ରେମାସିକ ଦାବିପତ୍ର ପଠାଯାଏ । ଇ.ଡ଼ି., ଜି.ଏମ୍. ଏବଂ ଡି.ଜି.ଏମ୍. ଅଧୀନସ୍ଥ ପ୍ରକଳ୍ପ ଡିଭିଜନ୍‌ଗୁଡ଼ିକ ରଣ ଅନୁମୋଦନଠାରୁ ରୁଡାକ୍ତ ଆଦାୟ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା ପାଇଁ ଦାୟୀ ରହନ୍ତି । ରଣ ବିତରଣ ପରେ, ସେମାନେ ବର୍ଷରେ ଦୁଇଥର ଯୁନିଟ୍ ଗୁଡ଼ିକୁ ଆଦାୟର ଅନୁଧ୍ୟାବନ ପାଇଁ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଯଦି ପରିଶୋଧରେ ଖୁଲାପ ହୁଏ, କାରଣ ଦର୍ଶାଏ ନୋଟିସ ଜାରି କରାହେବା ପରେ ସମସ୍ତ ବକେୟା ପ୍ରତ୍ୟାହାର ପାଇଁ ନୋଟିସ କରାଯାଏ ଏବଂ ପରିଶେଷରେ ନିଲାମ/ଆଲୋଚନା ମାଧ୍ୟମରେ ବିକ୍ରୟ/ହସ୍ତାନ୍ତର ପାଇଁ ଏସ.ଏଫ୍.ସି. ଅଧିନିୟମ, 1951 ର ଧାରା 29 ଅନୁଯାୟୀ ଆସ୍ତି ଅଧିଗ୍ରହଣ କରାଯାଏ । ପୁନଶ୍ଚ କଂପାନୀ ଓ.ପି.ଡ଼ି.ଆର. ଅଧିନିୟମ, 1962 ମାଧ୍ୟମରେ ମଧ୍ୟ ଖୁଲାପି ଯୁନିଟ୍‌ମାନଙ୍କ ଠାରୁ ସମଗ୍ର ଦେୟ ଆଦାୟ କରିପାରେ । ଯଦି ବିକ୍ରୟ ମୂଲ୍ୟ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଯୁନିଟ୍‌ର ମୋଟ ଦେୟକୁ କମ୍ ହୁଏ, ତାହା ଆଦାୟ ପାଇଁ ରଣ ଖୁଲାପକାରୀ/ଗ୍ୟାରେଣ୍ଟିଦାତା/ପ୍ରୋସାହନକାରୀଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଏସ.ଏଫ୍.ସି. ଅଧିନିୟମ, 1951 ର ଧାରା 31 ଅନୁଯାୟୀ ସହପାର୍ଶ୍ୱିକ ପ୍ରତିଭୂତି/ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଗ୍ୟାରେଣ୍ଟି ଆବାହନକରି କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ନିଆଯାଏ । ପରନ୍ତୁ ରଣ ଖୁଲାପକାରୀଙ୍କ ବିଷୟରେ କମ୍ପାନୀର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଆର୍ଥିକ କମ୍ପାନୀ/ଗ୍ୟାଙ୍କ ମାନଙ୍କ ସହିତ କୌଣସି ସୂଚନା ବିନିମୟ ପଞ୍ଜି ନ ଥିଲା । ଏହା ମଧ୍ୟ କ୍ରେଡିଟ୍ ଇନ୍‌ଫର୍ମେସନ୍ ବ୍ୟୁରୋ (ଇଣ୍ଡିଆ) ଲିମିଟେଡ଼ ଏବଂ ଆର୍.ବି.ଆଇ.ର ଡ୍ରେବ୍ ସାଇଟ୍‌ର ସାହାଯ୍ୟ ନେଇନଥିଲା ଯିଏକି ଯଥାକ୍ରମେ ମାମଲା ଦାଖଲ ହୋଇଥିବା ଏବଂ ମାମଲା ଦାଖଲ ହୋଇ ନଥିବା ଯୁନିଟ୍ ମାନଙ୍କର ତଥ୍ୟ ରଖିଥାନ୍ତି ।

କଂପାନୀ ରଣ ଆଦାୟ ପାଇଁ ଏହାର ବାର୍ଷିକ ବଜେଟ୍‌ରେ ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ସମ୍ବଳ ସଂଗ୍ରହ ପାଇଁ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରେ । ମାନଯୁକ୍ତ ଯୁନିଟ୍‌ମାନଙ୍କ ଠାରୁ ପ୍ରାପ୍ୟ ପରିଶୋଧ ଏବଂ ପୁନଃ ପର୍ଯ୍ୟାୟକରଣ ପାଇଁ ଇଚ୍ଛୁକ ଖୁଲାପି ଯୁନିଟ୍‌ମାନଙ୍କ ଠାରୁ ପ୍ରତ୍ୟାଶିତ ଆଦାୟ, ଜବତ ଆସ୍ତିର ବିକ୍ରୟ ଏବଂ ଓ.ଟି.ଏସ୍. ମାଧ୍ୟମରେ ଦେୟର ମାମାଂସାକୁ ହିସାବକୁ ନେଇ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଏ । ଆଦାୟ ପାଇଁ ମୋଟ ପ୍ରାପ୍ୟ ଏବଂ ପ୍ରକୃତ ଅସୁଲିର ସବିଶେଷ ବିବରଣୀ 2003-08 ପାଇଁ ନିମ୍ନଲିଖିତ ସାରଣୀରେ ଦିଆଯାଇଛି :

କ୍ର.ସଂ.	ସବିଶେଷ ବିବରଣୀ	2003-04	2004-05	2005-06	2006-07	2007-08
	ନେଟ୍ ଆଦାୟ ଯୋଗ୍ୟ ଦାବି ⁵	(କୋଟି ଟଙ୍କାରେ)				
1.	ବକେୟା ଦାବି	127.70	136.90	140.15	146.95	ମିଳିନାହିଁ
2.	ଚଳିତ ଦାବି	33.98	29.48	26.79	35.25	ମିଳିନାହିଁ
3.	ସମୁଦାୟ ନେଟ୍ ଦାବି (1+2)	161.68	166.38	166.94	182.20	ମିଳିନାହିଁ
4.	ସମୁଦାୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଧାର୍ଯ୍ୟ ଅସୁଲି	26.50	28.00	22.00	17.50	13.75
	ପରିଶୋଧ ବାବଦରେ					
5.	ବକେୟା ଦାବି	4.47	7.22	3.52	2.92	ମିଳିନାହିଁ
6.	ଚଳିତ ଦାବି	17.38	14.88	15.82	10.68	ମିଳିନାହିଁ

⁵ ବର୍ଷ ଆରମ୍ଭରେ ଥିବା ବକେୟା ଯୁକ୍ତ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ହୋଇଥିବା ପ୍ରାପ୍ୟ ବିଯୁକ୍ତ ପୁନଃ ପର୍ଯ୍ୟାୟକୃତ ପରିମାଣ ।

କ୍ର.ସଂ.	ସବିଶେଷ ବିବରଣ	2003-04	2004-05	2005-06	2006-07	2007-08
7.	ସମୁଦାୟ ପ୍ରକଳ୍ପ ଅସୁଲି (5+6)	21.85	22.10	19.34	13.60	15.34
	ଶତକଡ଼ା ବାସ୍ତବ ଅସୁଲି ବାବଦରେ					
8.	ଧାର୍ଯ୍ୟଲକ୍ଷ୍ୟ (7/4)	82.45	78.93	87.91	77.71	--
9.	ସମୁଦାୟ ନେଟ୍ ଦାବି (7/3)	13.51	13.28	11.59	7.46	--
	ଶତକଡ଼ା ଧାର୍ଯ୍ୟ ଅସୁଲି ବାବଦରେ					
10.	ନେଟ୍ ଦାବି (4/3)	16.39	16.83	13.18	9.60	--

ଦ୍ରଷ୍ଟବ୍ୟ: 2007-08 ପାଇଁ ତଥ୍ୟ ହିସାବ ରୁଡ଼ାନ୍ତ ନ ହେବା କାରଣରୁ ମିଳି ନାହିଁ।

ଏହା ଦେଖାଗଲା ଯେ :

ନିମ୍ନଲକ୍ଷ୍ୟ ଧାର୍ଯ୍ୟ ସତ୍ତ୍ୱେ କମ୍ପାନୀ ଅସୁଲି ଲକ୍ଷ୍ୟ ପ୍ରାପ୍ତିରେ ବିଫଳ ହେଲା।

- ନେଟ୍ ଦାବି ତୁଳନାରେ ଧାର୍ଯ୍ୟ ଅସୁଲି ଲକ୍ଷ୍ୟ 9.60 ରୁ 16.03 ପ୍ରତିଶତ ମଧ୍ୟରେ ଥିଲା ଏବଂ ନେଟ୍ ଦାବି ତୁଳନାରେ ବାସ୍ତବ ଅସୁଲି 7.46 ଏବଂ 13.51 ପ୍ରତିଶତ ମଧ୍ୟରେ ଥିଲା। କମ୍ ଧାର୍ଯ୍ୟଲକ୍ଷ୍ୟ ସତ୍ତ୍ୱେ କଂପାନୀ ତାହାକୁ ହାସଲ କରିବାରେ ବିଫଳ ହେଲା;
- ଆଦାୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ ହ୍ରାସ ପାଇଥିଲା, ଯେତେବେଳେ ଆଦାୟ ପାଇଁ ନେଟ୍ ପ୍ରାପ୍ୟ ବୃଦ୍ଧି ହେଉଥିଲା, ଯାହା ଦର୍ଶାଉଥିଲା ଯେ ଆଦାୟକୁ ସର୍ବାଧିକ କରିବାକୁ ଧାର୍ଯ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନଥିଲା;
- ବକେୟା ଏବଂ ଚଳନ୍ତି ବକେୟା ପାଇଁ ଅଲଗା ଲକ୍ଷ୍ୟ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇ ନଥିଲା;
- ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ ଆରମ୍ଭ ହେବା ଆଗରୁ ରୁଡ଼ାନ୍ତ ହେବାକୁ ଥିବା ବାର୍ଷିକ ଧାର୍ଯ୍ୟଲକ୍ଷ୍ୟ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷର ଲୁନ ଏବଂ ସେପ୍ଟେମ୍ବର ମଧ୍ୟରେ ରୁଡ଼ାନ୍ତ ହେବା ଦ୍ୱାରା ଧାର୍ଯ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ ସ୍ଥିରକରିବାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ବିଫଳ ହୋଇଥିଲା; ଏବଂ
- ନେଟ୍ ଆଦାୟ ଦାବି 182.20 କୋଟି ଟଙ୍କାର ତୁଳନାରେ 2006-07 ରେ ଅସୁଲି ଲକ୍ଷ୍ୟ 17.50 କୋଟି ଟଙ୍କା ଥିଲା ଯାହା ଦର୍ଶାଉଥିଲା ଯେ, କଂପାନୀର ଅଧିକାଂଶ ରଣ ଯାହା ଏନ.ପି.ଏ. ର 78.25 ପ୍ରତିଶତ ଥିଲା, ତାହା ଆଦାୟ କରିବାର ଆଶା କ୍ଷୀଣ ଥିଲା।

ସରକାର କହିଲେ (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2008) ଯେ, ଚାଲୁ ଯୁନିଟ୍ ଗୁଡ଼ିକରୁ ଆଦାୟ ସମ୍ଭାବନାର ଆକଳନ ପରେ ଲକ୍ଷ୍ୟଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇ ଥିଲା ଏବଂ ସହାୟକ ଯୁନିଟ୍ ଗୁଡ଼ିକର ରଗଣତା ଯୋଗୁ ମୁଖ୍ୟତଃ ଏନ.ପି.ଏ. ହିସାବ ବୃଦ୍ଧି ପାଇବାରୁ ଅସୁଲି ଧାର୍ଯ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ ପ୍ରାପ୍ତି କରାଯାଇ ପାରିଲା ନାହିଁ। ଏଣୁ, କମ୍ ଧାର୍ଯ୍ୟଲକ୍ଷ୍ୟ ସତ୍ତ୍ୱେ ତାହାକୁ ହାସଲ କରାଯାଇ ପାରିଲା ନାହିଁ।

କାମି ଏବଂ ଅକାମି ରଣ

2.3.9 ସମୟକ୍ରମେ ପରିବର୍ତ୍ତିତ ଆର.ବି.ଆଇ. ର ମାର୍ଗଦର୍ଶିକା ଅନୁସାରେ ଆଦାୟର ପ୍ରତ୍ୟାଶା ଏବଂ ଖୁଲାପ ବିଚାରକୁ ନେଇ ରଣ ତାଲିକାକୁ ଚାରି ପ୍ରକାରରେ ଭାଗ କରାଯାଇଥିଲା ଯଥା: ମାନକ[#], ଉପ-ମାନକ^{*}, ସନ୍ଦେହ ଯୋଗ୍ୟ[&] ଏବଂ କ୍ଷତି[@] ସଂପତ୍ତି । ଉପ-ମାନକ ଓ ସନ୍ଦେହ ଯୋଗ୍ୟ ସଂପତ୍ତିକୁ ଅକାମି ଆସ୍ତି କୁହାଯାଏ।

[#] ଯେଉଁ ଆସ୍ତିରେ ମୂଳ ପରିଶୋଧରେ ବା ସୁଧ ପ୍ରଦାନରେ ଖୁଲାପ ହୋଇ ନଥିଲା।
^{*} ଯେଉଁ ଆସ୍ତିରେ ରଣ ବା ସୁଧ ଛଅ ମାସରୁ ଅଧିକ କିନ୍ତୁ 18 ମାସରୁ କମ୍ ସମୟ ପାଇଁ ସମ୍ଭାବ୍ୟତା ପ୍ରାପ୍ୟ ଥିଲା।
[&] ଉପ-ମାନକ ଆସ୍ତି 18 ମାସରୁ ଅଧିକ ସମୟ ପାଇଁ ସମ୍ଭାବ୍ୟତା ପ୍ରାପ୍ୟ ହୋଇଥାଏ।
[@] ଆସ୍ତି ଯେଉଁଥିରେ ରଣ କ୍ଷତି ଆସ୍ତି ବୋଲି ଚିହ୍ନଟ କରାଯାଇ ଥାଏ, ଯାହା ଅସୁଲି ଯୋଗ୍ୟ ନୁହେଁ ଏବଂ ହିସାବରୁ କଟାଯାଇ ନଥାଏ।

କଂପାନୀର ରଣ ସଂପର୍କର 2003-07 ମଧ୍ୟରେ ବର୍ଗୀକରଣ ବିସ୍ତୃତଭାବେ ନିମ୍ନରେ ଦିଆଗଲା :

ବର୍ଷ	ସମୁଦାୟ ମୂଳ ବଳେୟା (କୋଟି ଟଙ୍କାରେ)	ମାନକ ସଂପର୍କ (କୋଟି ଟଙ୍କାରେ)	ମାନକ ସ୍ଥାନିତ ସଂଖ୍ୟା	ଅକାମି ଆସ୍ତି (କୋଟି ଟଙ୍କାରେ)			ଅକାମି ଆସ୍ତି ସ୍ଥାନିତ ସଂଖ୍ୟା	ମୋଟ ବଳେୟା ତୁଳନାରେ ଏନ୍.ପି.ଏ.ର ପ୍ରତିଶତ	ହିସାବରୁ ବାଦ କରାଯାଇଥିବା କ୍ଷତି ସଂପର୍କ (କୋଟି ଟଙ୍କାରେ)
				ଉପ-ମାନକ	ସନ୍ଦେହଜନକ	ମୋଟ			
2003-04	98.89	29.58	29	17.05	52.26	69.31	109	70.08	0.00
2004-05	88.20	24.17	24	15.84	48.19	64.03	107	72.60	1.38
2005-06	80.43	17.82	15	8.02	54.59*	62.61	102	77.84	0.53
2006-07	71.25	15.50	16	0.81	54.94	55.75	92	78.25	1.31
2007-08	ହିସାବ ରୁଡ଼ାନ୍ତ ହୋଇନାହିଁ								
* ସନ୍ଦେହଜନକ ସଂପର୍କରେ ବାଦ ଦିଆଯାଇନଥିବା 0.14 କୋଟି ଟଙ୍କାର ସଂପର୍କ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ।									

ଅକାମି ଆସ୍ତି ଯାହା 2003-04 ରେ 70.08 ପ୍ରତିଶତ (69.31 କୋଟି ଟଙ୍କା) ଥିଲା, ତାହା ଆହୁରି ବୃଦ୍ଧି ହୋଇ 2006-07 ରେ 78.25 ପ୍ରତିଶତ (55.75 କୋଟି ଟଙ୍କା) ହୋଇଥିଲା ।

ଏହା ଦେଖାଗଲା ଯେ, ମାର୍ଚ୍ଚ 2004 ଶେଷ ସୁଦ୍ଧା ଥିବା 29 ମାନକ ସ୍ଥାନିତ (29.58 କୋଟି ଟଙ୍କା) ମାର୍ଚ୍ଚ 2007 ଶେଷକୁ 16 ସ୍ଥାନିତକୁ (15.50 କୋଟି ଟଙ୍କା) କମି ଆସିଥିଲା । ସମୁଦାୟ ବାକି ତୁଳନାରେ 2003-07 ମଧ୍ୟରେ ଅକାମି ଆସ୍ତି 70.78 ରୁ 78.25 ପ୍ରତିଶତକୁ ବୃଦ୍ଧି ହୋଇଥିଲା । ଶିକ୍ଷ ବିଭାଗ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରସ୍ତୁତ କଂପାନୀର ପୁନର୍ଗଠନ ଯୋଜନା ବାବଦରେ କ୍ୟାବିନେଟ୍‌କୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ସ୍ଥାନର ଅନୁସାରେ ପ୍ରଥମ ପିଠିର ଉଦ୍ୟୋଗକର୍ତ୍ତା, କାମଚଳା ପୁଞ୍ଜିର ଅଭାବ, ସମ୍ପଦର ଗୁଣବତ୍ତା, ଇତ୍ୟାଦି ସହିତ ପଛୁଆ ଅଞ୍ଚଳ ଗୁଡ଼ିକରେ ଶିକ୍ଷର ପ୍ରୋତ୍ସାହନ, ଉଦାର ମାନଯୁକ୍ତ ମିଆଦୀ ରଣ ସହାୟତା ଏବଂ ପରିଚାଳନାଗତ ସମସ୍ୟାଗୁଡ଼ିକ ଉଚ୍ଚତର ଏନ୍.ପି.ଏ. ପ୍ରତିଶତର କାରଣ ବୋଲି ଦର୍ଶାଯାଇ ଥିଲା ।

ସମାକ୍ଷା ଯାଞ୍ଚରୁ ଦେଖାଗଲା ଯେ ଅନୁଚିତ ପ୍ରମାଣ ପତ୍ର ସଂଗ୍ରହ (ଅନୁକ୍ଷେପ 2.3.7 ରେ ଉଲ୍ଲେଖ), ଉପଯୁକ୍ତ ଅସ୍ତ୍ରାଳି ପଦକ୍ଷେପର ଅଭାବ (ଅନୁକ୍ଷେପ 2.3.11 ରୁ 2.3.13, 2.3.20 ଏବଂ 2.3.22 ରେ ଉଲ୍ଲେଖ) ଏବଂ ସହାୟତା ପ୍ରାପ୍ତ ସ୍ଥାନିତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂପର୍କର ଭୌତିକ ସତ୍ୟାପନ ପଦ୍ଧତିର ଅଭାବ (ଅନୁକ୍ଷେପ 2.3.23 ରେ ଉଲ୍ଲେଖ) ମଧ୍ୟ କାମା ସଂପର୍କର ହ୍ରାସର କାରଣ ଥିଲା । ପୁନଶ୍ଚ, ଅନୁମୋଦନର ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ଅନୁସାରେ, ସହାୟତାପ୍ରାପ୍ତ ସ୍ଥାନିତ ଗୁଡ଼ିକ କଂପାନୀର ସନ୍ତୋଷ ମୁତାବକ ଆବଶ୍ୟକ ବାମା ପଲିସି ନେବା ଆବଶ୍ୟକ ଥିଲା । ପରନ୍ତୁ କଂପାନୀ ରଣ ବିଚାରଣାପରେ ବାମା ପଲିସିର ନବୀକରଣକୁ ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା କଲେ ନାହିଁ, ଯାହାକି ଅକାମି ଆସ୍ତି ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ଦାୟୀ ଥିଲା । ଏଥିପାଇଁ ସନ୍ଦେହଜନକ ରଣ ପାଇଁ ସମୁଦାୟ ବ୍ୟବସ୍ଥା ମାର୍ଚ୍ଚ 2007 ଶେଷ ସୁଦ୍ଧା 23.02 କୋଟି ଟଙ୍କା ଥିଲା, ଯାହାକି ମୂଳଧନ ବାକି 71.25 କୋଟି ଟଙ୍କାର 32.31 ପ୍ରତିଶତ ଥିଲା । ଯଦିଓ ଅସ୍ତ୍ରାଳି ଦ୍ୱାରା ଅକାମି ଆସ୍ତି 31 ମାର୍ଚ୍ଚ 2006 ସୁଦ୍ଧା 50 ପ୍ରତିଶତକୁ କମାଇବାକୁ ବି.ଓ.ଡି. ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଇଥିଲା (ଜୁନ 2005), ଏଥିପାଇଁ କୌଣସି ଫଳପ୍ରଦ ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଗଲା ନାହିଁ ।

ସରକାର ମାନିଥିଲେ ଯେ (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2008) ଅକାମି ଆସ୍ତିର ବୃଦ୍ଧି, ମାମଲା ଦାଖଲ ତଥା ଜବତ ସ୍ଥାନିତଗୁଡ଼ିକରୁ ଅନାଦେୟ ଏବଂ ସମୟାତୀତ ବାକି ପରିମାଣ ଉପରେ ସୁଧର କୁଣ୍ଠିତ ପ୍ରଭାବ ଯୋଗୁ ହୋଇଥିଲା । ଏହା ମଧ୍ୟ କହିଲେ ଯେ, ପରିଶୋଧ ଯୋଗୁ ମାନକ ରଣର ହ୍ରାସ ମଧ୍ୟ ଅକାମି ଆସ୍ତି ବୃଦ୍ଧିର କାରଣ ଥିଲା । ତଥ୍ୟାନୁସାରେ କଂପାନୀ 2003-08 ମଧ୍ୟରେ ଅସ୍ତ୍ରାଳିର ଧାର୍ଯ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ ପ୍ରାପ୍ତି ପାଇଁ ବିଫଳ ହୋଇଥିଲା ଯାହା ଅନୁକ୍ଷେପ 2.3.8 ରେ ଆଲୋଚନା କରାହୋଇଛି ।

ଅସ୍ତ୍ରାଳି କାର୍ଯ୍ୟ ସଂପାଦନରେ ତ୍ରୁଟି

ଖୁଲାପକାରୀ ରଣାଙ୍କୁ ଦାବିନୋଟିସ ଜାରି ନକରିବା

2.3.10 ଠିକ୍ ସମୟରେ ଦେୟ ପାଇଁ ଅନୁରୋଧ କରି କଂପାନୀ ରଣାଙ୍କୁ ଚୈତ୍ତାସିକ ନୋଟିସ (ମେଇ, ଅଗଷ୍ଟ, ନଭେମ୍ବର ଓ ଫେବୃୟାରୀ) ଜାରି କରନ୍ତି । ମାର୍ଚ୍ଚ 2003 ସୁଦ୍ଧା, 211 ସ୍ଥାନିତରୁ ରଣ ବାବଦରେ 195.25 କୋଟି ଟଙ୍କା ଆଦାୟ ପାଇଁ ବାକି ଥିଲା । ମାର୍ଚ୍ଚ 2007 ସୁଦ୍ଧା 177 ସ୍ଥାନିତରୁ 201.53 କୋଟି ଟଙ୍କାର ପ୍ରାପ୍ୟ ବଳେୟା

ରହିଥିଲା । ମଇ 2003 ରୁ ଫେବୃୟାରୀ 2008 ମଧ୍ୟରେ ରଣା ଯୁନିଟ୍ ଗୁଡ଼ିକୁ ଜାରି କରାଯାଇଥିବା ଦାବି ଗୁଡ଼ିକର ପୁଞ୍ଜୀନୁପୁଞ୍ଜ ବିବରଣୀ ନିମ୍ନରେ ଦିଆଗଲା :

ସବିଶେଷ ବିବରଣୀ	ଏପ୍ରିଲ	ଏପ୍ରିଲ	ଏପ୍ରିଲ	ଏପ୍ରିଲ	ଏପ୍ରିଲ
	2003	2004	2005	2006	2007
	ଯୁନିଟ୍ ଗୁଡ଼ିକର ସଂଖ୍ୟା				
ଯୁନିଟ୍ ଗୁଡ଼ିକର ସଂଖ୍ୟା ଯାହାଠାରୁ ବାକି ପଡ଼ିରହିଛି	211	200	193	181	177
ଯୁନିଟ୍ ଗୁଡ଼ିକର ସଂଖ୍ୟା ଯାହାଠାରୁ ଚୈତ୍ତାମୟିକ ଦାବି ଜାରି କରାଯାଇଥିଲା					
ମଇ	71	ନାହିଁ	51	33	29
ଅଗଷ୍ଟ	81	57	43	28	28
ନଭେମ୍ବର	57	59	51	28	26
ଫେବୃୟାରୀ	74	59	40	27	23

ଉପରୋକ୍ତ ସାରଣୀରୁ ଦେଖାଗଲା ଯେ, 177 ରୁ 211 ଯୁନିଟ୍ ତୁଳନାରେ 23 ରୁ 81 ଯୁନିଟ୍ କୁ ବାକି ପରିମାଣ ଆଦାୟ ପାଇଁ ଦାବି ନୋଟିସ୍ ଜାରି କରାଯାଇଥିଲା, ଯାହା ଅସୁଲି ପ୍ରକ୍ରିୟାର ପ୍ରଥମ ପଦକ୍ଷେପରେ ଏକ ଗୁରୁତର ଚୂଚିତ ସଙ୍କେତ ଦିଏ ।

ସରକାର କହିଲେ (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2008) ଯେ, ପ୍ରଥାନ୍ୟାୟୀ, ଦାବି ନୋଟିସ୍ ଗୁଡ଼ିକ ଧାରା 29 ରେ ଜବତ ଏବଂ ଶିଳ୍ପ ଏବଂ ଆର୍ଥିକ ପୁନର୍ଗଠନ ବୋର୍ଡ (ବି.ଆଇ.ଏଫ୍.ଆର)କୁ ପଠାଯାଇ ଥିବା ଯୁନିଟ୍ ଗୁଡ଼ିକୁ ଜାରି କରାହୁଏ ନାହିଁ । ପରନ୍ତୁ, କେବଳ 19 ଟି ଯୁନିଟ୍ ବି.ଆଇ.ଏଫ୍.ଆର.କୁ ପଠାଯାଇଥିଲା, ତେଣୁ ଦାବି ନୋଟିସ୍ ଗୁଡ଼ିକ ଅନ୍ୟ ଯୁନିଟ୍ଗୁଡ଼ିକୁ ଜାରି କରାଯିବା ଉଚିତ୍ ଥିଲା । ଏ.ଆର୍.ସି.ପି.ଏସ୍.ଇ. ବୈଠକରେ ପରିଚଳନା କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ସମସ୍ତ ଯୁନିଟ୍କୁ ଦାବି ନୋଟିସ୍ ଜାରି କରିବାକୁ ରାଜି ହୋଇଥିଲେ ।

ଖୁଲାପକାରୀ ରଣାଙ୍କର ଅପ୍ରଚୁର ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା

2.3.11 ରଣା ଖୁଲାପ ରୋକିବାକୁ ଏବଂ ଅସୁଲି ସମ୍ପାଦନର ଉନ୍ନତି କରିବାକୁ ଉଚିତ୍ ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା ଏବଂ ଖୁଲାପକାରୀ ଯୁନିଟ୍ ଗୁଡ଼ିକୁ ପିଛା କରିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଅଡ଼ିଟ୍ ଅବଲୋକନ କଲା ଯେ, ମାର୍ଚ୍ଚ 2007 ସୁଦ୍ଧା 92 ଟି ଅକାମୀ ଆସି ଘଟଣାରେ କ୍ରମାଗତ ଖୁଲାପ ସତ୍ତ୍ୱେ, କେତେକ ଯୁନିଟ୍କୁ ଦାବି ନୋଟିସ୍ ଜାରି କରିବା ବ୍ୟତୀତ, ମଇ 2008 ସୁଦ୍ଧା 51.96 କୋଟି ଟଙ୍କାର ସମ୍ପାଦନା ପ୍ରାପ୍ୟ ସହିତ 63.34 କୋଟି ଟଙ୍କା ବକେୟା ଥିବା 32 ଟି କ୍ଷେତ୍ରରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ପଇସା ଅନୁସାରେ ପରବର୍ତ୍ତୀ ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯାଇ ନଥିଲା । ପୁଞ୍ଜୀନୁପୁଞ୍ଜ ବିବରଣୀ ପରିଶିଷ୍ଟ 16 ରେ ଦର୍ଶାଯାଇଛି । ଅଡ଼ିଟ୍ ସମାକ୍ଷାରୁ ଦେଖାଗଲା ଯେ, 10 ଟି ଘଟଣାରେ ଆଦୌ ପ୍ରାପ୍ୟ ମିଳି ନଥିଲା, ଛଅଟି ଘଟଣାରେ ମୂଳଧନ ମିଳି ନଥିଲା, ଆଠଟି ଘଟଣାରେ ଆଂଶିକ ପ୍ରାପ୍ୟ ମିଳିଥିଲା ଏବଂ ଆଠଟି ଘଟଣାରେ ଓ.ଟି.ଏସ୍. ବିଫଳ ହୋଇଥିଲା । କ୍ରମାଗତ ଖୁଲାପ ଏବଂ ବର୍ଷକୁ ବର୍ଷ ସମ୍ପାଦନା ପ୍ରାପ୍ୟ ବୃଦ୍ଧି ସତ୍ତ୍ୱେ କଂପାନୀ (ଅନୁକ୍ଷେପ 2.3.8 ଉଲ୍ଲିଖିତ) ପ୍ରକ୍ରିୟା ଅନୁସାରେ ଅସୁଲି ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ କରି ନଥିଲା ଯାହା ଅପ୍ରଚୁର ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା ଦର୍ଶାଏ ଏବଂ ପରିଣାମରେ 51.96 କୋଟି ଟଙ୍କାର ସମ୍ପାଦନା ପ୍ରାପ୍ୟ ଅନାଦେୟ ରହିଥିଲା ।

2.3.12 କଂପାନୀ କର୍ପୋରେଟ୍ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରି ଲିମିଟେଡ୍ (ସି.ଆଇ.ଏଲ)କୁ 2.50 କୋଟି ଟଙ୍କାର ରଣ ଏହାର ଲେଖିବା, ଛାପିବା ଏବଂ ସମ୍ପାଦନା ପ୍ରକଳ୍ପପାଇଁ ବିତରଣ କଲା (ନଭେମ୍ବର 2001 ଠାରୁ ମାର୍ଚ୍ଚ 2002) ଯାହାକି ଛଅ ବର୍ଷ ଛଅ ମାସରେ ସୁଧ ସହ ଫେରସ୍ତ ହେବାର ଥିଲା । ସି.ଆଇ.ଏଲ. ମାର୍ଚ୍ଚ 2004 ସୁଦ୍ଧା 19.64 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ସୁଧ ବାବଦକୁ ପ୍ରଦାନ କଲା । ଜୁଲାଇ 2004 ରେ ରଣାର ପୁନଃପର୍ଯ୍ୟାୟକରଣ କରାଯାଇ ଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଯୁନିଟ୍ କୌଣସି ଅର୍ଥପ୍ରଦାନ କରି ନଥିଲା । କଂପାନୀ ବୋର୍ଡ଼ର ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଅନୁସାରେ 3.48 କୋଟି ଟଙ୍କାର ଅସୁଲି ପାଇଁ ରଣ ପ୍ରତ୍ୟାହାର ନୋଟିସ୍ ଜାରି (5 ଅକ୍ଟୋବର 2004) କରିବା ସମୟରେ ସି.ଆଇ.ଏଲ୍. ଯୁନିଟ୍କୁ ରଗଣ ଘୋଷଣା ପାଇଁ ବି.ଆଇ.ଏଫ୍.ଆର.କୁ ଦରଖାସ୍ତ (4 ଅକ୍ଟୋବର 2004) କଲା ଯାହାକି ରୂଡ଼ା ଆଦେଶ ପାଇଁ ବି.ଆଇ.ଏଫ୍.ଆର.ର ବିଚାରଧାନ ଅଛି । ମଇ 2008 ସୁଦ୍ଧା ସି.ଆଇ.ଏଲ୍. ଉପରେ ସମୁଦାୟ ବାକି 4.92 କୋଟି ଟଙ୍କା ଥିଲା ।

ଖୁଲାପ ରଣା ମାନଙ୍କର ଅପ୍ରଚୁର ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା ଯୋଗୁ 51.96 କୋଟି ଟଙ୍କାର ସମ୍ପାଦନା ପ୍ରାପ୍ୟ ଅନାଦେୟ ରହିଲା ।

ଦୁର୍ବଳ ଆର୍ଥିକ ଅବସ୍ଥା ଥିବା ଏକ ଯୁନିଟ୍କୁ ରଣ ମଞ୍ଜୁର କରିବା ସହିତ ଦୁର୍ବଳ ଅସୁଲି ଯୋଗୁ 4.92 କୋଟି ଟଙ୍କା ଅନାଦେୟ ରହିଲା ।

ଅଡିଟ୍ ସମାକ୍ଷାରୁ ଦେଖାଗଲା ଯେ :

- କଂପାନୀ ଏହା ଜାଣିଥିଲା ଯେ, ଅକ୍ଟୋବର 1999 ର ମହାବାତ୍ୟା ରଣୀର କାରଖାନା ଧ୍ୱଂସ କରିଥିଲା । ଦୁର୍ଭଳ ପ୍ରତ୍ୟୟ ଯୋଗ୍ୟତା ଏବଂ ଆର୍ଥିକ ଅବସ୍ଥା ସତ୍ତ୍ୱେ ଯୁନିଟ୍‌କୁ ରଣ ବିତରଣ ହେଲା ଏବଂ ଜୁଲାଇ 2004 ରେ ପୁନଃ ରଣ ପର୍ଯ୍ୟାୟକରଣ କରାଗଲା ।
- ଯଦିଓ ବିତରଣ ପତ୍ରରେ (ନଭେମ୍ବର 2001) ଛଅ ମାସର ପରିଶୋଧ ବିରତି ଏବଂ 24 ଟି ଚୈତ୍ତାସିକ କିସ୍ତିରେ ପରିଶୋଧ ପାଇଁ ଦର୍ଶାଯାଇ ଥିଲା, ବିନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସମୟର (ମଇ 2002) 18 ମାସ ସରିବା ପରେ କେବଳ ନଭେମ୍ବର 2003 ରେ ମୂଳଧନର ପ୍ରଥମ କିସ୍ତି ପାଇଁ ଦାବି ପତ୍ର ପଠାଗଲା ।
- ସି.ଆଇ.ଏଲ. ଗୋଟିଏ ଅଭ୍ୟାସଗତ ଖୁଲାପକାରୀ ସତ୍ତ୍ୱେ, ଅନୁବନ୍ଧିତ ସମୟର 2 ବର୍ଷ ପରେ ପ୍ରତ୍ୟାହାର ନୋଟିସ୍ ଅକ୍ଟୋବର 2004 ରେ ଜାରି କରାଗଲା ।

ସରକାର ପ୍ରାପ୍ୟ ପ୍ରଦାନରେ ଖୁଲାପ ପାଇଁ ସି.ଆଇ.ଏଲ୍.ର ଦୁର୍ଭଳ ଆର୍ଥିକ ଅବସ୍ଥାକୁ ଗ୍ରହଣ କରି କହିଲେ (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2008) ଯେ ବି.ଆଇ.ଏଫ୍.ଆର୍. ଆଦେଶ ପାରିତ ହେବା ପରେ ବାକି ଅସୁଲି ପାଇଁ ବିହିତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରାଯିବ । ଏଣୁ, ଦୁର୍ଭଳ ଆର୍ଥିକ ଅବସ୍ଥା ଥିବା ଗୋଟିଏ ଯୁନିଟ୍‌କୁ ରଣ ଅନୁମୋଦନ ସହ ଦୁର୍ଭଳ ଅସୁଲି ସମ୍ପାଦନ ଫଳରେ 4.92 କୋଟି ଟଙ୍କା (ମଇ 2008) ଅନାଦେୟ ରହିଲା ।

ସମସ୍ୱାତନ୍ତ୍ର ପ୍ରାପ୍ୟର ପୁନଃ ପର୍ଯ୍ୟାୟକରଣ/ପୁନର୍ଗଠନ

2.3.13 ଖୁଲାପକାରୀ ଯୁନିଟ୍ ଗୁଡ଼ିକ ରଣ ପରିଶୋଧ କରିବାକୁ ଅସମର୍ଥ ହେବା ଯୋଗୁଁ ସାଧାରଣତଃ ରଣ ପୁନଃପର୍ଯ୍ୟାୟକରଣ ପାଇଁ ଇଚ୍ଛା କରନ୍ତି । କଂପାନୀ ସମସ୍ୱାତନ୍ତ୍ର ପ୍ରାପ୍ୟ ସୁଧକୁ ପୁଞ୍ଜିଗତ ସୁଧରେ (ଏଫ୍.ଆଇ.) ପରିବର୍ତ୍ତନ କରି ଏବଂ ଅସୁଲିର ଉନ୍ନତି ପାଇଁ ପରିଶୋଧର ମୂଳସୂଚିକୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରି ପୁନଃ ପର୍ଯ୍ୟାୟକରଣ ପାଇଁ ଅନୁମତି ଦିଅନ୍ତି । କଂପାନୀ 2003-07 ମଧ୍ୟରେ ଆଠଟି ଯୁନିଟ୍‌ର ମୂଳ ରଣ 8.64 କୋଟି ଟଙ୍କା ପାଇଁ ପୁନଃ ପର୍ଯ୍ୟାୟକରଣ ଏବଂ ମିଆଦି କାଳାତୀତ ସୁଧ 2.53 କୋଟି ଟଙ୍କାକୁ ପୁଞ୍ଜିକରଣ ସୁଧରେ ବଦଳାଇବାକୁ ମଞ୍ଜୁର କଲେ ।

ଅଡିଟ୍‌ରୁ ଜଣାଗଲା ଯେ, କଂପାନୀ ଯୁନିଟ୍ ଗୁଡ଼ିକର ରଣପର୍ଯ୍ୟାୟକରଣ ପାଇଁ କୌଣସି ମାନକ ସ୍ଥିର କରି ନଥିଲା କିମ୍ବା ପରିବର୍ତ୍ତିତ ସୂଚୀ ଅନୁସାରେ ବାକି ଅର୍ଥପ୍ରଦାନ ପାଇଁ ଯୁନିଟ୍ ଗୁଡ଼ିକଠାରୁ କୌଣସି ଆଶ୍ୱସ୍ତି ନିଶ୍ଚିତ କରି ନଥିଲା । ପରିଣାମରେ ସମସ୍ତ ଆଠୋଟି ଯୁନିଟ୍ ପର୍ଯ୍ୟାୟକରଣର ପରିବର୍ତ୍ତିତ ସୂଚୀକୁ ଅନୁପାଳନ କରିବା ପାଇଁ ବିଫଳ ହେଲେ ଏବଂ ବକେୟା କ୍ରମାଗତ ବଢ଼ି ଚାଲିଲା । ପୁନଶ୍ଚ ପର୍ଯ୍ୟାୟକରଣ ପରେ, ଗୋଟିଏ ଯୁନିଟ୍ ଷ୍ଟାଣ୍ଡାର୍ଡ ହୋଇଗଲା ଏବଂ ତିନୋଟି ଯୁନିଟ୍ ସେମାନଙ୍କର ବାକି ଏକକାଳୀନ ମାମାଂସା କଲେ । ଚାରୋଟି ଯୁନିଟ୍ ଦ୍ୱାରା ଖୁଲାପ ଲାଗିରହିଲା, ଯେଉଁଥିରୁ ଗୋଟିଏ ଯୁନିଟ୍‌ର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଦଖଲ କରାଗଲା (ଜୁଲାଇ 2006) । ତେଣୁ 1.05 କୋଟି ଟଙ୍କା ବାକି ଅସୁଲି ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ନିଆଗଲା ନାହିଁ (ମଇ 2008) । କେତେକ ଉଦାହରଣ ଯେଉଁଠାରେ ରଣପର୍ଯ୍ୟାୟକରଣ କଂପାନୀର ସାର୍ଥର ଅନୁକୂଳ ନଥିଲା ତଳେ ଆଲୋଚନା କରାଯାଇଛି :

- ବିମଳା ପ୍ରୋଜେକ୍ଟ (ପ୍ଲଟ) ଲିମିଟେଡ୍ ଜୁନ୍ 2002 ରେ ପର୍ଯ୍ୟାୟକରଣ ଅନୁସାରେ ପରିଶୋଧ କରିବାରେ ବିଫଳ ହେଲା; କିନ୍ତୁ ବାକି ରଣ ଏବଂ ଏଫ୍.ଆଇ. ନଅ ବର୍ଷ ଭିତରେ ପରିଶୋଧ କରିବା ପାଇଁ ମାର୍ଚ୍ଚ 2005 ରେ ପୁନଶ୍ଚ ପର୍ଯ୍ୟାୟକରଣ ମଞ୍ଜୁର କଲେ । ପୁନଶ୍ଚ ପର୍ଯ୍ୟାୟକରଣ ସତ୍ତ୍ୱେ ଯୁନିଟ୍ ଦ୍ୱାରା ଖୁଲାପ ଚାଲୁ ରହିଲା । ପରେ ଯୁନିଟ୍‌ଟି ଓ.ଟି.ଏସ୍. ପାଇଁ ଇଚ୍ଛା କଲା (ମାର୍ଚ୍ଚ 2006) ଯାହାକି ମଞ୍ଜୁର ହେଲା (ଫିସେମର 2006) ଏବଂ ସମୁଦାୟ ବାକି 2.23 କୋଟି ଟଙ୍କା ଭୁଲନାରେ ପ୍ରତିଭୂତି ମୂଲ୍ୟ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସାମିତ କରି 1.61 କୋଟି ଟଙ୍କାରେ ମାମାଂସା ହେଲା । ଅଡିଟ୍‌ରୁ ଜଣାଗଲା କଲେ ଯେ, ନଅ ବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପର୍ଯ୍ୟାୟକରଣ ପାଇଁ ମଞ୍ଜୁରୀ କଂପାନୀର ସାର୍ଥ ଅନୁକୂଳରେ ନ ଥିଲା, ଯେତେବେଳେ ଓ.ଟି.ଏସ୍. ଯୋଜନା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ ଥିଲା ଏବଂ ମାର୍ଚ୍ଚ 2004 ସୁଦ୍ଧା ଯୁନିଟ୍‌ଟି ଏନ୍.ପି.ଏ. ହୋଇଥିଲା । କଂପାନୀ 1.87 କୋଟି ଟଙ୍କାର ପ୍ରାପ୍ୟ ଆଦାୟ କରିବାକୁ ଓ.ଟି.ଏସ୍. ପାଇଁ ଚେଷ୍ଟା କରିବା ଉଚିତ୍ ଥିଲା, ଯେତେବେଳେ ପ୍ରତିଭୂତିର

ମୂଲ୍ୟ 2. 24 କୋଟି ଟଙ୍କା ଥିଲା। ଓ.ଟି.ଏସ୍. ପାଇଁ ବିଳମ୍ବିତ ନିଷ୍ପତ୍ତି ଯୋଗୁ (ଡିସେମ୍ବର 2006) ବାକି 2.23 କୋଟି ଟଙ୍କାକୁ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଲା (ମଇ 2006), ଯେତେବେଳେ ସମ୍ପତ୍ତିର ଅବକ୍ଷୟ ଯୋଗୁ ପ୍ରତିଭୂତି ମୂଲ୍ୟ 1.61 କୋଟି ଟଙ୍କାକୁ କମିଲା। ପରିଣାମରେ କମ୍ପାନୀକୁ 0.62 କୋଟି ଟଙ୍କା ପରିହାର କରିବାକୁ ପଡ଼ିଲା ଏବଂ ଓ.ଟି.ଏସ୍. ଅର୍ଥ 21 ମାସ ପରେ ଅସୁଲି କଲା।

ସରକାର କହିଲେ (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2008) ଯେ ଅନେକ ଚେଷ୍ଟା ସତ୍ତ୍ୱେ ୟୁନିଟ୍ ର ରାଜସ୍ୱ ଉତ୍ପାଦନ ଯଥେଷ୍ଟ ନ ଥିଲା, ଯେଉଁଥିପାଇଁ ରଣ ଆଦାୟ ଓ.ଟି.ଏସ୍. ରେ ରୁଡ଼ାନ୍ତ କରାଗଲା। ପରନ୍ତୁ, କମ୍ପାନୀ ଅଧିକ ଆଦାୟ ପାଇଁ 21 ମାସ ପୂର୍ବରୁ ଯେତେବେଳେ ଆସିର ମୂଲ୍ୟ ଅଧିକ ଥିଲା ସେତେବେଳେ ପୁନଃ ପର୍ଯ୍ୟାୟକରଣ ପରିବର୍ତ୍ତେ ମାର୍ଚ୍ଚ 2005 ରେ ହିଁ ଓ.ଟି.ଏସ୍. ପାଇଁ ଜୋରଦେବା ଉଚିତ୍ ଥିଲା।

ରଣ ପୁନଃପର୍ଯ୍ୟାୟକରଣ କ୍ଷେତ୍ରରେ ପରିଶୋଧ ନିଷ୍ପତ୍ତି କରି ମାନଦଣ୍ଡ ବ୍ୟକ୍ତ କରିବାରେ କମ୍ପାନୀର ବିଫଳତା ଯୋଗୁ ପୁନଃପର୍ଯ୍ୟାୟକରଣର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ସାଧିତ ହୋଇ ନଥିଲା।

- କମ୍ପାନୀ 0.55 କୋଟି ଟଙ୍କା କିଛିପୁରୁ ରଣ ପାଇଁ ଲଭୁଛି ଏଗ୍ରେ ଫୁଡ୍ସ (ପ୍ରାଃ) ଲିମିଟେଡ୍ (ଏଲ୍.ଏ.ଏଫ୍.ପି.ଏଲ୍.)କୁ ଅନୁମତି ଦେଲେ, ଯାହା ୟୁନିଭରସାଲ ଭିଟା ଏଲିମେଣ୍ଟର (ପ୍ରାଃ) ଲିମିଟେଡ୍ ସମ୍ପତ୍ତି ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲା (ମାର୍ଚ୍ଚ 1998)। ମାର୍ଚ୍ଚ 2001 ସୁଦ୍ଧା ୟୁନିଟ୍ ଏନ୍.ପି.ଏ.ରେ ପରିଣତ ହୋଇଥିଲା। ରଣ ଏବଂ ଏଫ୍.ଆଇ. ଆଠମାସ ଭିତରେ ପରିଶୋଧ ସହ ପର୍ଯ୍ୟାୟକରଣ ଅନୁମତି ଦିଆଗଲା (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2003)। କ୍ରମାଗତ ଖୁଲାପ ଯୋଗୁ ଆସି ଜବତ କରାଗଲା (ଜୁଲାଇ 2006) ଏବଂ 30.50 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାରେ ବିକ୍ରୟ ପାଇଁ (କମ୍ପାନୀର ଅଂଶ) ନିଷ୍ପତ୍ତି ନିଆଗଲା (ଡିସେମ୍ବର 2007) ଯାହା ଆଦାୟ କରାହୋଇନଥିଲା କାରଣ ବିଷୟଟି ବିଚାରଧାନ ଥିଲା (ଅଗଷ୍ଟ 2008)। ଅଡ଼ିଟ୍ ଜଣାଗଲା ଯେ ଯେତେବେଳେ ୟୁନିଟ୍ ଜୁନ୍ 2002 ର ଓ.ଟି.ଏସ୍. ଯୋଗାଯୋଗର ଜବାବ ଦେଲେ ନାହିଁ, କମ୍ପାନୀ ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2003 ରେ ପର୍ଯ୍ୟାୟକରଣ ପାଇଁ ଅନୁମତି ଦେବା ପରିବର୍ତ୍ତେ ପ୍ରାପ୍ୟ ଅସୁଲି ପାଇଁ (0.93 କୋଟି ଟଙ୍କା କମ୍ପାନୀର ଅଂଶ) ବିହିତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରିବା ଉଚିତ୍ ଥିଲା। ଏହାଦ୍ୱାରା ଅସୁଲି ପଦକ୍ଷେପ ବିଳମ୍ବିତ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ପରିଣାମରେ ମଇ 2008 ସୁଦ୍ଧା ବକେୟା ଥିବା 2.01 କୋଟି ଟଙ୍କା ଅନାଦାୟ ରହିଲା।

ସରକାର କହିଲେ (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2008) ଯେ ଯେହେତୁ ବିଷୟଟି ବିଚାରଧାନ ଥିଲା ତେଣୁ ବିକ୍ରୟ କରାଯାଇ ପାରି ନଥିଲା। ଏହା ସତ୍ୟ ଯେ, ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2003 ରେ ପୁନଃ ପର୍ଯ୍ୟାୟକରଣ ପାଇଁ ନିଆଯାଇ ଥିବା ନିଷ୍ପତ୍ତି କମ୍ପାନୀର ସାର୍ଥ ପାଇଁ ନଥିଲା ଏବଂ ୟୁନିଟ୍ ରୁ 3.09 କୋଟି ଟଙ୍କାର ଯନ୍ତ୍ରପାତି ଚୋରିପରେ (ଜୁଲାଇ 2005) ଏଲ୍.ଏ.ଏଫ୍.ପି.ଏଲ୍.ର ଅନୁରୋଧ କ୍ରମେ (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2005) ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ୟୁନିଟ୍ କୁ ଜବତ କରାଯାଇ ଥିଲା।

ଏଣୁ ରଣ ପୁନଃ ପର୍ଯ୍ୟାୟକରଣ କ୍ଷେତ୍ରରେ ପରିଶୋଧ ନିଷ୍ପତ୍ତି କରି ମାନଦଣ୍ଡ ବ୍ୟକ୍ତ କରିବାରେ କମ୍ପାନୀର ବିଫଳତା ଯୋଗୁ ପୁନଃପର୍ଯ୍ୟାୟକରଣର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ସାଧିତ ହୋଇ ନଥିଲା।

ଏକ କାଳୀନ ମାମାଂସା ଯୋଜନା

2.3.14 ଆର.ବି.ଆଇ. ପ୍ରାପ୍ୟ ରଣ ଅସୁଲିପାଇଁ ବ୍ୟବସାୟିକ ବ୍ୟାଙ୍କ ଗୁଡ଼ିକୁ ମାର୍ଗ ଦର୍ଶିକା ଜାରି କରିଥିଲା (ଜୁଲାଇ 2000)। ଉପରୋକ୍ତ ମାର୍ଗଦର୍ଶିକାର ସୂତ୍ର ଏବଂ ନୀତିକୁ ଆହୁପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟ ଅର୍ଥ ନିଗମ, ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ଅର୍ଥ ନିଗମ (ଓ.ଏସ୍.ଏଫ୍.ସି.) ଏବଂ କର୍ଣ୍ଣାଟକ ରାଜ୍ୟ ଶିଳ୍ପ ଉନ୍ନୟନ ନିଗମ ଭଳି ଅନ୍ୟ ରାଜ୍ୟ ବିଭାୟ ଅନୁଷ୍ଠାନଗୁଡ଼ିକ ପାଳନ କଲେ। ବାକି ରଣକୁ ମାମାଂସା କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ, କମ୍ପାନୀ ମଧ୍ୟ ଆର.ବି.ଆଇ. ମାର୍ଗଦର୍ଶିକା ଭିତରେ ଏକକାଳୀନ ମାମାଂସା (ଓ.ଟି.ଏସ୍.) ଯୋଜନା ପ୍ରସ୍ତୁତି କଲା (ଅପ୍ରେଲ 2002)। ପରେ, କମ୍ପାନୀ ଆର.ବି.ଆଇ ମାର୍ଗଦର୍ଶିକାର ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ କରି ପରିବର୍ତ୍ତିତ ଯୋଜନା ଅବଲମ୍ବନ କଲା (ନଭେମ୍ବର 2003)।

କଂପାନି ଦ୍ୱାରା 2002-08 ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଓ.ଟି.ଏସ୍. ଯୋଜନାର ମୁଖ୍ୟ ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ ଗୁଡ଼ିକ ନିମ୍ନରେ ଦିଆଗଲା :

ଓ.ଟି.ଏସ୍. ଯୋଜନା ଏବଂ ଅବଧି	ମାମାଂସା ସୂତ୍ର	ପ୍ରଯୋଜ୍ୟତା
ଓ.ଟି.ଏସ୍. ଯୋଜନା 2002 (ଏପ୍ରିଲ 2002 ରେ ଅନୁମୋଦିତ) (ମାର୍ଚ୍ଚ 2003 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବୈଧ)	ଅନୁନ ବାକି ରକ୍ଷାର 100 ପ୍ରତିଶତ ଯୁକ୍ତ ସନ୍ଦେହ ଜନକ ଶ୍ରେଣୀଭୁକ୍ତ ହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସୁଧ ଯୁକ୍ତ 31 ମାର୍ଚ୍ଚ 2002 ସୁଦ୍ଧା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଖର୍ଚ୍ଚ ଅଥବା 100 ପ୍ରତିଶତ ରକ୍ଷା ଏବଂ ପ୍ରତ୍ୟାହାର ତାରିଖ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସୁଧ ଯୁକ୍ତ 31 ମାର୍ଚ୍ଚ 2002 ସୁଦ୍ଧା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଖର୍ଚ୍ଚ ।	31 ମାର୍ଚ୍ଚ 2002 ସୁଦ୍ଧା ଏନ୍.ପି.ଏ. ଯାହା 31 ମାର୍ଚ୍ଚ 1999 ସୁଦ୍ଧା ସନ୍ଦେହ ଜନକ ବା କ୍ଷତି ସଂପତ୍ତି ହୋଇଥିଲା ।
	ଅନୁନ ବାକି ରକ୍ଷାର 100 ପ୍ରତିଶତ ଯୁକ୍ତ ସନ୍ଦେହ ଜନକ ଶ୍ରେଣୀଭୁକ୍ତ ହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସୁଧ ଯୁକ୍ତ 31 ମାର୍ଚ୍ଚ 2002 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅନ୍ୟ ଖର୍ଚ୍ଚ ଅଥବା 100 ପ୍ରତିଶତ ରକ୍ଷା ଏବଂ ପ୍ରତ୍ୟାହାର ତାରିଖ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସୁଧ ଯୁକ୍ତ 31 ମାର୍ଚ୍ଚ 2002, ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଖର୍ଚ୍ଚ, ଯୁକ୍ତ 15 ଫେବୃୟାରୀ 1999 ରୁ ଅନୁମୋଦନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସରଳ ସୁଧ ।	31 ମାର୍ଚ୍ଚ 2002 ସୁଦ୍ଧା ଏନ୍.ପି.ଏ. ଯାହା 31 ମାର୍ଚ୍ଚ 1999 ସୁଦ୍ଧା ଉପ ମାନକ ଶ୍ରେଣୀ ଭୁକ୍ତ ହୋଇଛି ଏବଂ ପରେ ସନ୍ଦେହ ଜନକ ବା କ୍ଷତି ଶ୍ରେଣୀଭୁକ୍ତ ହୋଇଥିଲା ।
	ରକ୍ଷାର 100 ପ୍ରତିଶତ ଯୁକ୍ତ ସୁଧ ଯୁକ୍ତ ଦିଆଯାଇ ନଥିବା ଖର୍ଚ୍ଚ ବିଯୁକ୍ତ ରକ୍ଷା ଅନିୟମିତ ଥିବା ସମୟରେ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇ ଥିବା ଅତିରିକ୍ତ ଦଣ୍ଡନାୟ ସୁଧ ।	31 ମାର୍ଚ୍ଚ 2002 ସୁଦ୍ଧା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଏନ୍.ପି.ଏ. ।
ଓ.ଟି.ଏସ୍. ଯୋଜନା 2003 (ନଭେମ୍ବର 2003 ରେ ଅନୁମୋଦିତ) (ବିଭିନ୍ନ ସମୟରେ ପ୍ରସାରିତ ଏବଂ ମାର୍ଚ୍ଚ 2006 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବୈଧ)	ଓ.ଟି.ଏସ୍. ପରିମାଣର ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ପାଇଁ ପ୍ରତିଭୂତି ମୂଲ୍ୟର ପରିମାପ ଏବଂ ନିୟତ ସୂତ୍ରସମୂହ ବିଚାରକୁ ନିଆଯାଇଛି ଯାହା ତଳେ ଦିଆଗଲା । ଯଦି ପ୍ରତିଭୂତିର ମୂଲ୍ୟ ଅଧିକ ଥାଏ, ଓ.ଟି.ଏସ୍. ପରିମାଣ ଅବସ୍ଥାକୁ ନେଇ ପ୍ରଯୋଜ୍ୟ ସୂତ୍ରକୁ ସାମିତ କରାଯିବ । ଯଦି ପ୍ରତିଭୂତି ମୂଲ୍ୟ ବାକି ରକ୍ଷାରୁ କମ୍ ଥାଏ, ପ୍ରତିଭୂତି ମୂଲ୍ୟ ବିଯୁକ୍ତ ଏଯାବତ୍ କରାଯାଇଥିବା ବ୍ୟବସ୍ଥା ।	ସମସ୍ତ ଏନ୍.ପି.ଏ. ।
ଓ.ଟି.ଏସ୍. ଯୋଜନା 2007 (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2007 ରେ ଅନୁମୋଦିତ) (ମାର୍ଚ୍ଚ 2008 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବୈଧ)	ବିଚରଣ ରକ୍ଷା ଯୁକ୍ତ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ତାରିଖ 30 ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2003 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସୁଧ ହାର (ହାର ରକ୍ଷାର ବ୍ୟୟ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରେ) ବିଯୁକ୍ତ ଆରମ୍ଭରୁ ଦରଖାସ୍ତ ତାରିଖ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପରିଶୋଧ ଅଥବା ଦରଖାସ୍ତ ତାରିଖ ସୁଦ୍ଧା ବାକି ମୂଳ ରକ୍ଷା, ଯାହା ଉଚ୍ଚତର (ଓ.ଏସ୍.ଏଫ୍.ସି.ର 50 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାରୁ ଅଧିକ ରକ୍ଷା ପାଇଁ ଓ.ଟି.ଏସ୍. 2007 ଯୋଜନାର ଆଧାରରେ ଥିଲା ।)	31 ମାର୍ଚ୍ଚ 2007 ସୁଦ୍ଧା ସନ୍ଦେହ ଜନକ କ୍ଷତି ଶ୍ରେଣୀଭୁକ୍ତ ଆସି ।

କମ୍ପାନୀ ଦ୍ୱାରା ରୁଡ୍ରାଫ୍ଟ ଓ.ଟି.ଏସ୍. ଯୋଜନା ଆର୍.ବି.ଆଇ. ମାର୍ଗଦର୍ଶିକାର ସଂଗତରେ ବା କମ୍ପାନୀର ସାର୍ଥ ରକ୍ଷା ପାଇଁ ନଥିବା ଯୋଗୁ 23 ଟି ଘଟଣାରେ ପରିହାର ପରିମାଣ ହେଲା 18.75 କୋଟି ଟଙ୍କା ।

କମ୍ପାନୀ 2002-08 ରେ, 34 ଯୁନିଟ୍ ବାକି ରକ୍ଷା 59.30 କୋଟି ଟଙ୍କା 26.71 କୋଟି ଟଙ୍କାରେ ମାମାଂସା ପାଇଁ ଅନୁମୋଦନ କଲା ଯାହା ବାକି ରକ୍ଷାର 45.04 ପ୍ରତିଶତ ଥିଲା । ଫଳତଃ 32.59 କୋଟି ଟଙ୍କା ପରିହାର ହେଲା (ମୂଲ୍ୟଧନ: 4.65 କୋଟି ଟଙ୍କା ସୁଧ: 27.94 କୋଟି ଟଙ୍କା) । ଏହି 34 ଯୁନିଟ୍ ରୁ 10 ଟି ଘଟଣାରେ ଯୁନିଟ୍ ଗୁଡ଼ିକ ଆଂଶିକ ଭାବେ 1.64 କୋଟି ଟଙ୍କା ଦେବା ପରେ ବଳକା ଦେୟ ଦେବାରେ ବିଫଳ ହେବା ଯୋଗୁ ଓ.ଟି.ଏସ୍. କାର୍ଯ୍ୟରେ ପରିଣତ ହୋଇପାରିଲା ନାହିଁ ଏବଂ ଗୋଟିଏ ଯୁନିଟ୍ ସମୟାତୀତ ପ୍ରାପ୍ୟ ପରିମାଣ ପୈଠ କରି ହିସାବ ଅଧିକାରୀ କଲେ । ଅବଶିଷ୍ଟ 23 ଟି ଯୁନିଟ୍ ପରିଶେଷରେ 18.75 କୋଟି ଟଙ୍କା ପରିହାର ପୂର୍ବକ 18.94 କୋଟି ଟଙ୍କାରେ (50.25 ପ୍ରତିଶତ) ସେମାନଙ୍କର 37.69 କୋଟି ଟଙ୍କାର ବକେୟା ଦେୟ ମାମାଂସା କଲେ । ତେଣୁ, କଂପାନୀ ଦ୍ୱାରା ରୁଡ୍ରାଫ୍ଟ ଓ.ଟି.ଏସ୍. ଯୋଜନା ଆର୍.ବି.ଆଇ. ମାର୍ଗଦର୍ଶିକାର ସଂଗତରେ ବା କଂପାନୀର ସାର୍ଥ ରକ୍ଷା ପାଇଁ ନଥିବା ଯୋଗୁ 23 ଟି ଘଟଣାରେ 18.75 କୋଟି ଟଙ୍କାର ପରିହାର ହେଲା ଯେଉଁଥିରୁ 11 ଟି ଘଟଣା ଅନୁକ୍ଷେପ 2.3.16 ରେ ଆଲୋଚନା କରାଯାଇଛି ।

ଅଡ଼ିଟ ଦ୍ୱାରା ଜଣାଗଲା ଯେ, ଆର୍.ବି.ଆଇ. ମାର୍ଗଦର୍ଶିକାର ଧାରାରେ, ଆଇ.ଡି.ବି.ଆଇ/ଏସ୍.ଆଇ.ଡି.ବି.ଆଇ.ର ଓ.ଟି.ଏସ୍. ଯୋଜନାରେ ବାକି ମୂଲ୍ୟଧନର 100 ପ୍ରତିଶତ ଅର୍ଥାତ୍ 45.11 କୋଟି ଟଙ୍କା ପାଇଁ ଜୋର ଦେଲେ ଏବଂ କଂପାନୀ ସୁଧ ଛାଡ଼ି ପାଇଁ 0.38 କୋଟି ଟଙ୍କା ଏବଂ ମୂଲ୍ୟଧନ ଆଗରୁ ପ୍ରଦାନ କାରଣରୁ ସୁଧ ଦେୟ ବାବଦରେ 8.98 କୋଟି ଟଙ୍କା ମିଶାଇ ମୋଟ 9.36 କୋଟି ଟଙ୍କାର ସୁବିଧା ପାଇ ପାରିଥାନ୍ତା ଯାହା କେବଳ 21 ପ୍ରତିଶତ ଥିଲା । ଏହା ପରିବର୍ତ୍ତେ କଂପାନୀ 34 ଟି ଯୁନିଟ୍ ସହ ଓ.ଟି.ଏସ୍. ରୁଡ୍ରାଫ୍ଟ କଲା ଏବଂ ନଅଟି ଘଟଣାରେ (1.63 କୋଟି ଟଙ୍କା) ମୂଲ୍ୟଧନ ଓ 10 ଟି ଘଟଣାରେ ପୁଞ୍ଜିକରଣ ସୁଧ 3.02 କୋଟି ଟଙ୍କା ପରିହାର କରିବା ସହିତ ସମୁଦାୟ ବାକିର 55 ପ୍ରତିଶତ ପରିହାର କରିଥିଲା ।

ସରକାର କହିଲେ (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2008) ଯେ, ବିଭିନ୍ନ ଏସ୍.ଏଫ୍.ସି. ଏବଂ ଏସ୍.ଆଇ.ଡି.ବି.ଆଇ. ଦ୍ୱାରା ଗୃହିତ ଓ.ଟି.ଏସ୍. ନୀତି ଧାରାରେ କମ୍ପାନୀ ନିଜର ନୀତି ତିଆରି କରିଥିଲା । ପୁନଶ୍ଚ କହିଲେ ଯେ ଓ.ଟି.ଏସ୍. ରେ କ୍ଷତି ସିକାର ପରିମାଣ, ଯାହା କେତେବର୍ଷରେ ଅପରପକ୍ଷେ କ୍ଷତି ବିବେଚିତ ହୋଇଥାନ୍ତା, ନିଶ୍ଚିତ ଭାବେ କମ୍ପାନୀର ସାର୍ଥକ ଥିଲା । କମ୍ପାନୀ ଦ୍ୱାରା ଓ.ଟି.ଏସ୍. ରେ ଏସ୍.ଆଇ.ଡି.ବି.ଆଇ./ଆଇ.ଡି.ବି.ଆଇ. ସହ ମାମାଂସା ବିଷୟରେ ଏମ୍.ଡି., ଏ.ଆର.ସି.ପି.ଏସ.ଇ. ବୈଠକରେ କହିଲେ ଯେ, କମ୍ପାନୀ ଦ୍ୱାରା ଚାଲିଥିବା ଓ.ଟି.ଏସ୍. ଯୋଜନା ଆଇ.ଡି.ବି.ଆଇ./ଏସ୍.ଆଇ.ଡି.ବି.ଆଇ. ଦ୍ୱାରା ରୁଦ୍ଧାନ୍ତ ଓ.ଟି.ଏସ୍. ସହ ତୁଳନାତ୍ମକ ନୁହେଁ ।

ଉତ୍ତରୀ ଗ୍ରହଣୀୟ ନୁହେଁ କାରଣ କମ୍ପାନୀ ମୂଲ୍ୟନର କିଛି ଅଂଶ ଏବଂ ପୁଞ୍ଜିକରଣ ସୁଧର ପରିହାର ବ୍ୟତୀତ ଓ.ଟି.ଏସ୍. ରେ ଅଧିକ ପରିମାଣ ଛାଡ଼ କରିବାକୁ ପଡ଼ିଥିଲା ଯାହା ଅନୁକ୍ଷେପ 2.3.16 ରେ ଅଲୋଚିତ ହୋଇଛି । ପୁନଶ୍ଚ, ଯଦିଓ କମ୍ପାନୀର ଓ.ଟି.ଏସ୍. ଯୋଜନାରେ ମାମାଂସା ଏବଂ ଏସ୍.ଆଇ.ଡି.ବି.ଆଇ./ଆଇ.ଡି.ବି.ଆଇ. ସହିତ ମାମାଂସାର ପରସ୍ପର ସଂପର୍କ ନଥିଲା, କମ୍ପାନୀ ଦ୍ୱାରା ପରିହାର ପରିମାଣର ସ୍ତର ତୁଳନାତ୍ମକ ଭାବେ ଏସ୍.ଆଇ.ଡି.ବି.ଆଇ./ଆଇ.ଡି.ବି.ଆଇ. ସହ ଓ.ଟି.ଏସ୍. ମାମାଂସାରୁ ମିଳିଥିବା ସୁବିଧା ଠାରୁ ଉଚ୍ଚତର ଥିଲା ।

ଦରଖାସ୍ତ ଯାଞ୍ଚରେ ବିଳମ୍ବ

2.3.15 ନଭେମ୍ବର 2003 ରୁ ମାର୍ଚ୍ଚ 2008 ମଧ୍ୟରେ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ ଓ.ଟି.ଏସ୍. ଯୋଜନା ଅନୁସାରେ, ଦରଖାସ୍ତ ପ୍ରାପ୍ତିଠାରୁ 30 ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ଦରଖାସ୍ତ ଯାଞ୍ଚ ପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବାର ଥିଲା । ଅଡ଼ିଟ୍ ସମାକ୍ଷାରୁ ଉନ୍ମୋଚିତ ହେଲା ଯେ ଡିସେମ୍ବର 2003 ରୁ ମାର୍ଚ୍ଚ 2007 ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରାୟ 12 ଟି ଘଟଣାରେ ସଂଶ୍ଳିଷ୍ଟ ଯୁନିଟ୍ ଗୁଡ଼ିକୁ ଓ.ଟି.ଏସ୍. ଅନୁମୋଦନ ଯୋଗାଯୋଗରେ 2 ରୁ 13 ମାସ ଭିତରେ ବିଳମ୍ବ ଘଟିଥିଲା (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2004 ରୁ ନଭେମ୍ବର 2007) । ବିଳମ୍ବିତ ଯାଞ୍ଚ ଏବଂ ଅନୁମୋଦନରେ ଯୋଗାଯୋଗ ଯୋଗୁ ଯୁନିଟ୍ ଗୁଡ଼ିକରୁ 16.11 କୋଟି ଟଙ୍କା ପାଣ୍ଠି ଆଦାୟରେ ବିଳମ୍ବ ହେତୁ 50 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ସୁଧ କ୍ଷତି ହେଲା (ବାର୍ଷିକ 4.75 ଏବଂ 9.5 ପ୍ରତିଶତ ମଧ୍ୟରେ ଚଳନ୍ତି ସୁଧହାର ବିଚାରକୁ ନେଇ) ।

ଓ.ଟି.ଏସ୍. ଦରଖାସ୍ତଗୁଡ଼ିକର ଯାଞ୍ଚରେ ବିଳମ୍ବ ଯୋଗୁ 0.50 କୋଟି ଟଙ୍କାର ସୁଧ କ୍ଷତି ହେଲା ।

ସରକାର ଗ୍ରହଣ କଲେ (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2008) ଯେ, କିଛି ଘଟଣାରେ ନଥିପତ୍ର ଉପସ୍ଥାପନା ଏବଂ ଆସ୍ତି ମୂଲ୍ୟାୟନରେ ବିଳମ୍ବ ଯୋଗୁ ଡେଡ଼ି ହୋଇଥିଲା ।

ଆର.ବି.ଆଇ. ମାର୍ଗଦର୍ଶିକା ଅନୁଯାୟୀ ନଥିବା ଓ.ଟି.ଏସ୍. ର ମାମାଂସା

2.3.16 ଆର.ବି.ଆଇ. ମାର୍ଗଦର୍ଶିକାର ମାମାଂସା ସୂତ୍ର ଅନୁସାରେ ଆପୋଷ ସମାଧାନ ମାମାଂସା ମାଧ୍ୟମରେ ହିସାବ ଆଦାୟର ସର୍ବନିମ୍ନ ପରିମାଣ ହିସାବରେ ଥିବା ବକେୟା ପରିମାଣର 100 ପ୍ରତିଶତ ହେବା ଉଚିତ । ପୁନଶ୍ଚ, ନଭେମ୍ବର 2003 ରେ ଅନୁମୋଦିତ ଓ.ଟି.ଏସ୍. ଯୋଜନା ଅନୁଯାୟୀ ମାମାଂସା ବନ୍ଦୋବସ୍ତ ମୂଲ୍ୟ, ବାକି ପରିମାଣ ଏବଂ ପ୍ରତିଭୂତିର ମୂଲ୍ୟ ଯେଉଁଠି କମ୍ପାନୀ ସାମିତ କରିବା ଆର.ବି.ଆଇ. ମାର୍ଗଦର୍ଶିକା ଅନୁଯାୟୀ ନଥିଲା ଏବଂ କମ୍ପାନୀର ସାର୍ଥକ କ୍ଷତିସାଧନ କରୁଥିଲା, ଯେହେତୁ ଏଥିରେ ମୂଲ୍ୟ ରଣ ଏବଂ ପୁଞ୍ଜିକରଣ ସୁଧ ପରିହାର ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଥିଲା । ଅଡ଼ିଟ୍ ରୁ ଜଣାଗଲା ଯେ, 11 ଟି ଘଟଣାରେ ମାମାଂସା ଅର୍ଥ ପରିମାଣ ସମୟାତୀତ ସୁଧ ପ୍ରାପ୍ୟକୁ ଛାଡ଼ି ଏପରିକି ସମୁଦାୟ ବକେୟା ମୂଲ୍ୟ ଏବଂ ପୁଞ୍ଜିକରଣ ସୁଧ (ଏଫ୍.ଆଇ.)କୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିବାକୁ ଯଥେଷ୍ଟ ନ ଥିଲା, ଯାହା ତଳ ସାରଣୀରେ ବିସ୍ତୃତ ଭାବେ ଦିଆଗଲା :

(ପରିମାଣ: ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାରେ)

ଯୁନିଟ୍ ର ନାମ	ବକେୟା ପ୍ରାପ୍ୟ ^୧			ପ୍ରତିଭୂତିର ମୂଲ୍ୟ	ଓ.ଟି.ଏସ୍. ରେ ମାମାଂସିତ ପରିମାଣ	ପରିହାର ପରିମାଣ		
	ମୂଲ୍ୟନ	ପୁଞ୍ଜିକରଣ ସୁଧ	ମୋଟ			ମୂଲ୍ୟନ	ପୁଞ୍ଜିକରଣ ସୁଧ	ପ୍ରତିଭୂତି ମୂଲ୍ୟରୁ କମ୍ ମାମାଂସିତ ପରିମାଣ
ନୋବଲ୍ ଫାମି କେୟାର ଲିମିଟେଡ଼	18.69	--	18.69	--	14.68	4.01	--	--
ଭାରତ ଆଗୋ ପ୍ରଡ଼କ୍ସ ଏବଂ ଫାଇନାସ ଲିମିଟେଡ଼	43.26	--	43.26	--	41.47	1.79	--	--

ୟୁନିଟ୍ ର ନାମ	ବକେୟା ପ୍ରାପ୍ୟ ^୧			ପ୍ରତିଭୂତିର ମୂଲ୍ୟ	ଓ.ଟି.ଏସ୍. ରେ ମାମାଂସିତ ପରିମାଣ	ପରିହାର ପରିମାଣ		
	ମୂଲ୍ୟ	ପୁଞ୍ଜିକରଣ ସୁଧ	ମୋଟ			ମୂଲ୍ୟ	ପୁଞ୍ଜିକରଣ ସୁଧ	ପ୍ରତିଭୂତି ମୂଲ୍ୟରୁ କମ୍ ମାମାଂସିତ ପରିମାଣ
କୋଲ୍ଡ ଫର୍ଜ (ପ୍ଲା) ଲିମିଟେଡ୍	67.08	--	67.08	65.50	65.50	1.58	--	--
ସାହୁ ଗ୍ୟାସେସ ଲିମିଟେଡ୍	51.00	28.00	79.00	--	15.00	36.00	28.00	--
ଶକ୍ତି ସୁଗାର ଲିମିଟେଡ୍	289.97	--	289.97	225.00	216.08 ^୨	73.89	--	--
ଅଗୋକା ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରି ଲିମିଟେଡ୍	58.50	--	58.50	--	23.48	35.02	--	--
ବିମଳା ପ୍ରେଜେକ୍ଟସ୍ (ପ୍ଲା) ଲିମିଟେଡ୍	133.55	57.29	190.84	160.71	160.50	--	30.13	0.21
ଟି.କେ. ଇଣ୍ଡରନ୍ୟାସନାଲ (ପ୍ଲା) ଲିମିଟେଡ୍	89.96	42.60	132.56	159.43	100.45	--	--	58.98
ବି.ଡି.ଏ. ନିକୋ ପାକ ଏଣ୍ଡ ରିସୋର୍ଟ ଲିମିଟେଡ୍	272.03	39.40	311.43	--	300.00	--	11.43	--
ପୁରନ ମେଟାଲ ଏଣ୍ଡ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରି (ପ୍ଲା) ଲିମିଟେଡ୍	15.33	--	15.33	16.13	15.33	--	--	0.80
ସବରବନ୍ ପ୍ଲାଏ ଆଣ୍ଡ ପ୍ୟାନେଲସ ଲିମିଟେଡ୍	56.76	--	56.76	59.84	56.76	--	--	3.08
ମୋଟ	1096.13	167.29	1263.42	686.61	1009.25	152.29	69.56	63.07

୧ ବକେୟା ପରିମାଣ ସୁଧକୁ ବାଦ ଦେଇ ।
 ୨ ଯଦିଓ ଓ.ଟି.ଏସ୍. 234.32 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ପାଇଁ ଅନୁମୋଦିତ ହେଲା , 216.08 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ପ୍ରାପ୍ତି ଓ.ଟି.ଏସ୍. ପରିମାଣ ଭାବେ ବିବେଚିତ ହେଲା ଏବଂ ଅନାଦେୟ ମୂଲ୍ୟ ରକ୍ଷା 73.89 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା 2004-05 ହିସାବରୁ ବାଦ୍ ଦିଆଗଲା ।

ଏହା ଦେଖାଯିବ ଯେ 11 ଟି ଘଟଣାରେ, କଂପାନୀ 2.22 କୋଟି ଟଙ୍କା ମୂଲ୍ୟ ଧନ ଏବଂ ପୁଞ୍ଜିକରଣ ସୁଧ ପାଇଁ 0.63 କୋଟି ଟଙ୍କା ପରିହାର କରିଥିଲା ଯେହେତୁ ମାମାଂସା ମୂଲ୍ୟକୁ ପ୍ରତିଭୂତି ମୂଲ୍ୟଠାରୁ କମ୍ରେ ସୀମିତ କରାଯାଇ ଥିଲା । ତେଣୁ ମାମାଂସା ସୂତ୍ର ଆର.ବି.ଆଇ ମାର୍ଗଦର୍ଶିକାର ଅନୁକୂଳ ନଥିଲା କିମ୍ବା କଂପାନୀର ସାର୍ଥରେ ନଥିଲା । ପରିଶାମ ସରୁପ 2.85 କୋଟି ଟଙ୍କା ପରିହାର କରିବାକୁ ପଡ଼ିଲା ।

ସରକାର କହିଲେ (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2008) ଯେ, କ୍ଷତିସାକାର ଏବଂ ଓ.ଟି.ଏସ୍. ପରିମାଣ ବି.ଓ.ଡି. ଅନୁମୋଦିତ ଯୋଜନାର ମାମାଂସା ସୂତ୍ର ଅନୁସାରେ ହୋଇଥିଲା । ପରନ୍ତୁ, ଏହା ସତ୍ୟ ଯେ, ମାମାଂସା ସୂତ୍ର ଆର.ବି.ଆଇ. ମାର୍ଗଦର୍ଶିକାର ଅନୁକୂଳ ନଥିଲା ବା କଂପାନୀର ସାର୍ଥରେ ନଥିଲା, ଯାହା ଫଳରେ 2.85 କୋଟି ଟଙ୍କା କ୍ଷତିଦେବାକୁ ପଡ଼ିଲା ।

ଓ.ଟି.ଏସ୍. ଯୋଜନାର ବିଫଳତା ପରେ ଅସୁଲି ପଦକ୍ଷେପର ଅଭାବ

କମ୍ପାନୀ ଗୃହିତ ଓ.ଟି.ଏସ୍. ପରିମାଣ ଅସୁଲି ନିଷ୍ଠିତ କରି ନଥିଲା କିମ୍ବା ଏସ୍.ଏଫ୍.ସି. ଅଧିନିୟମର ଧାରା 29 ଓ 31 ରେ ଓ.ଟି.ଏସ୍. ବିଫଳତାରେ ଅସୁଲି ପାଇଁ ପଦକ୍ଷେପ ନେଇ ନଥିଲା ।

2.3.17 ଅକ୍ଟୋବର 2004 ଏବଂ ଜୁଲାଇ 2006 ମଧ୍ୟରେ ବାକି ପରିମାଣ 19.23 କୋଟି ଟଙ୍କା ତୁଳନାରେ 6.02 କୋଟି ଟଙ୍କାରେ 10^୫ ଯୁନିଟ୍ ର ଓ.ଟି.ଏସ୍. ପ୍ରସାର ରୂପାନ୍ତ ହୋଇଥିଲା । ମାମାଂସିତ ଅର୍ଥ ଅକ୍ଟୋବର 2005 ଏବଂ ଜୁଲାଇ 2007 ମଧ୍ୟରେ ପାଇବାକୁ ଥିଲା । ଏହି ଯୁନିଟ୍ ଗୁଡ଼ିକ ଆଂଶିକ ଭାବେ 1.64 କୋଟି ଟଙ୍କା ଦେଇଥିଲେ ଏବଂ 4.38 କୋଟି ଟଙ୍କା ଅଣାଆଦାୟ ରହିଥିଲା । ପରିଶାମରେ, ଏହିସବୁ ଓ.ଟି.ଏସ୍. ଘଟଣାଗୁଡ଼ିକ ବିପକ୍ଷରେ ସମୁଦାୟ ବାକିପରିମାଣ 23.67 କୋଟି ଟଙ୍କାକୁ ମଇ 2008 ରେ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଲା । ଓ.ଟି.ଏସ୍. ସର୍ତ୍ତ ଅନୁସାରେ, ବିଫଳତାରେ, ଓ.ଟି.ଏସ୍. ରେ ପ୍ରଦାନ ପରିମାଣ ବାକି ପରିମାଣ ବାବଦ ହିସାବକୁ ନିଆଯାଏ । ଏଣୁ, କଂପାନୀ ରାଜି ହୋଇଥିବା

^୫ 1. ଡାଇନାମିକ୍ ଷ୍ଟ୍ରିକ୍ସ (ପ୍ଲା) ଲିମିଟେଡ୍; 2. ହୋଟେଲ୍ ଟୋରେଣ୍ଟୋ (ପ୍ଲା) ଲିମିଟେଡ୍; 3. ଇସାର୍ କ୍ଲୋମ୍ ଲିମିଟେଡ୍; 4. ଇସାର୍ ମିନେରାଲ୍ ଲିମିଟେଡ୍; 5. ଲକ୍ଷ୍ମଣ କେମିକାଲ୍ ଆଣ୍ଡ ପିଗମେଣ୍ଟସ୍ (ପ୍ଲା) ଲିମିଟେଡ୍; 6. ମ୍ୟାଗନମ୍ ଆପାରେଲ୍ (ପ୍ଲା) ଲିମିଟେଡ୍; 7. ପ୍ରିମିୟର ପ୍ରେଡ୍ (ପ୍ଲା) ଲିମିଟେଡ୍; 8. ରକ୍ଷତ ମାଇନିଂ (ପ୍ଲା) ଲିମିଟେଡ୍; 9. ସର୍ବଅର୍ବାନ୍ ହୋଟେଲ୍ସ ଆଣ୍ଡ ରିସୋର୍ଟସ୍ ଲିମିଟେଡ୍ ଏବଂ 10. ସୁଶିଳା ସିମେଣ୍ଟସ୍ (ପ୍ଲା) ଲିମିଟେଡ୍ ।

ଓ. ଟି. ଏସ୍. ପରିମାଣ ଆଦାୟ ପାଇଁ ନିଶ୍ଚିତ ହୋଇ ନଥିଲା କିମ୍ବା ଏସ୍. ଏଫ୍. ସି. ଅଧିନିୟମର ଧାରା 29 ଏବଂ 31 ରେ ଓ.ଟି.ଏସ୍. ବିଫଳତାରେ ଅସୁଲି ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରି ନଥିଲା ।

ସରକାର କହିଲେ (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2008) ଯେ, ଓ.ଟି.ଏସ୍ ଯୋଜନାର ପୁନଃବିଧାନକରଣ ପାଇଁ ଇସ୍ପାତ କ୍ଲୋମ ଲିମିଟେଡ୍ ଏବଂ ଇସ୍ପାତ ମିନେରାଲ୍ସ ଲିମିଟେଡ୍ ଅନୁରୋଧ ବି.ଓ.ଡି. ଦ୍ଵାରା ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇ ଥିଲା (ଏପ୍ରିଲ 2008) । ରଣ ଅସୁଲି ପାଇଁ ଡାଇନାମିକ୍ ସ୍ଫୁଡ଼ିଓ (ପ୍ରା.) ଲିମିଟେଡ୍ କ୍ଷେତ୍ରରେ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଛି । ଅନ୍ୟ ସାତୋଟି ବିଫଳ ଓ.ଟି.ଏସ୍. ଘଟଣା ବିପକ୍ଷରେ ନେବାକୁ ଥିବା କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ପାଇଁ କୌଣସି ଉତ୍ତର ନଥିଲା ।

ଏନ୍.ପି.ଏ. ଯୁନିଟ୍ ଗୁଡ଼ିକର ଓ.ଟି.ଏସ୍. ପାଇଁ କ୍ଷାମ ମନୋଭାବ

2.3.18 ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ମଣ୍ଡଳୀ ଏନ୍.ପି.ଏ. କମ୍ପାଇବା ପାଇଁ ଗୋଟିଏ ଓ.ଟି.ଏସ୍. ଯୋଜନା ଅନୁମୋଦନ କଲେ (ଏପ୍ରିଲ 2002) । କଂପାନୀ ଯୋଜନା ପାଇଁ ବିଜ୍ଞାପନ ଦ୍ଵାରା (ମେ 2002) ପ୍ରଚାର କଲେ ଏବଂ 174 ଟି ଯୋଗ୍ୟ ଏନ୍.ପି.ଏ. ଯୁନିଟ୍‌କୁ ପୃଥକ୍ ପୃଥକ୍ ଭାବେ ଅବଗତ କଲେ (ଜୁନ୍/ଜୁଲାଇ 2002) । କଂପାନୀର ଡ୍ରେବସାଇଟ୍‌ରେ ଓ.ଟି.ଏସ୍. ଯୋଜନା 2003 ଏବଂ 2007 ରେ ରଣାଙ୍କ ପାଇଁ ଉପଲବ୍ଧ ଥିଲା । ବ୍ୟାପକ ପ୍ରଚାର ଏବଂ ବୈକିକ ଜ୍ଞାପନ ସତ୍ତ୍ଵେ, କଂପାନୀ 34 ଟି ଘଟଣା ରୁଡ଼ାନ୍ତ କଲା, ଯେଉଁଥିରୁ 23 ଘଟଣା 2002-08 ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ କରାଗଲା । ଯୋଗ୍ୟ ଏନ୍.ପି.ଏ. ଯୁନିଟ୍ ଗୁଡ଼ିକୁ ଭବିଷ୍ୟତ ଓ.ଟି.ଏସ୍.ରୁ ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ପାଇଁ ଗୋଟିଏ ସାମର୍ଥ୍ୟ ଧାରାର ଅଭାବ ଦୁର୍ବଳ ଏବଂ ବିଳମ୍ବିତ ଜବାବର କାରଣ ଥିଲା । ଅତଏବ, ଓ.ଟି.ଏସ୍. ମାଧ୍ୟମରେ ଏନ୍.ପି.ଏ. ଗୁଡ଼ିକରୁ ଅସୁଲି ଉନ୍ନତିର ଲକ୍ଷ୍ୟ ସାଧିତ ହୋଇପାରି ନଥିଲା ।

ଅର୍ଥପ୍ରଦାନ ସର୍ତ୍ତାବଳୀର ଅବିଚେକା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ

2.3.19 ଆର.ବି.ଆଇ. ମାର୍ଗଦର୍ଶିକା ଅନୁସାରେ, ଓ.ଟି.ଏସ୍. ପରିମାଣ ଏକକାଳୀନ ପ୍ରଦାନ କରାଯିବା ଉଚିତ୍ । ଯଦି ରଣା ଏକକାଳୀନ ଦେବାକୁ ଅସମର୍ଥ ହୁଏ ତେବେ ଅନ୍ତତଃ ଓ.ଟି.ଏସ୍. ପରିମାଣର 25 ପ୍ରତିଶତ ଆଗତୁରା ପ୍ରଦାନ କରିବା ଉଚିତ୍ ଏବଂ 75 ପ୍ରତିଶତ ଗୋଟିଏ ବର୍ଷ ଭିତରେ ଚଳନ୍ତି ସୁଧ ସହ ଆଦାୟ କରାଯିବା ଉଚିତ୍ । ପରନ୍ତୁ, କଂପାନୀ ଅର୍ଥ ପ୍ରଦାନ ସର୍ତ୍ତ କୋହଳ କରି କହିଲେ ଯେ, ଓ.ଟି.ଏସ୍. ପରିମାଣ ଗୋଟିଏ କିଛିରେ 30 ଦିନ ଭିତରେ ଦିଆଯିବା ଉଚିତ୍ ଅଥବା 30 ଦିନ ଭିତରେ ଆଗତୁରା 25 ପ୍ରତିଶତ ଦେବେ ଏବଂ ବାକି 75 ପ୍ରତିଶତ ଛଅ ମାସ ଭିତରେ ବିନା ସୁଧରେ ପ୍ରଦାନ କରିବା ଉଚିତ୍ । ଯଦି ଛଅ ମାସ ପରେ ଅର୍ଥପ୍ରଦାନ କରାଯାଏ ତେବେ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ସୁଧ^୯ ଦେୟ ଥିଲା ।

ଅଡ଼ିଟ୍‌ରୁ ଜଣାଗଲା ଯେ, ପାଞ୍ଚଟି^{୧୦} ଘଟଣାରେ ଓ.ଟି.ଏସ୍. 9.33 କୋଟି ଟଙ୍କାରେ ରୁଡ଼ାନ୍ତ ହେଲା, ସେଥିରୁ 5.18 କୋଟି ଟଙ୍କା 30 ଦିନ ବାଦ୍‌ଦେଇ 161 ଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଡେରିରେ ଆଦାୟ କରାଗଲା । ଯଦି କଂପାନୀ 30 ଦିନରୁ ଅଧିକ ବିଳମ୍ବରେ ବଳକା ଅର୍ଥ ପ୍ରଦାନ କଲେ ସୁଧ ଦେବା ପାଇଁ ଗୋଟିଏ ଦଫା ଭର୍ତ୍ତି କରିଥା'ନ୍ତେ ତେବେ 22.41 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ସୁଧ ଅର୍ଜନ କରାଯାଇ ପାରିଥାନ୍ତା ।

ସରକାର କହିଲେ (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2008) ଯେ କଂପାନୀ ଆର.ବି.ଆଇ. ମାର୍ଗଦର୍ଶିକାର ଧାରାରେ ଆସୁ ନାହିଁ ଏବଂ ନିଜର ନିୟମ ତିଆରି କରିଥିଲା, ଯାହାକି ବି.ଓ.ଡି. ଦ୍ଵାରା ଅନୁମୋଦିତ ହୋଇଥିଲା । ପରନ୍ତୁ କଂପାନୀ ଦ୍ଵାରା ଗଠିତ ନିୟମ ଆର. ବି.ଆଇ. ମାର୍ଗଦର୍ଶିକାର ଅନୁରୂପ ନଥିଲା କିମ୍ବା କଂପାନୀର ସାଥୀରକ୍ଷା ପାଇଁ ନଥିଲା, ଯେହେତୁ 30 ଦିନରୁ ଡେରିରେ ବିଳମ୍ବିତ ଅର୍ଥ ପ୍ରଦାନ ପାଇଁ ସୁଧ ଦାବି କରିବାକୁ କୌଣସି ଦଫା ନ ଥିଲା ।

^୯ ନଭେମ୍ବର 2003 ରୁ ମାର୍ଚ୍ଚ 2007 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ 14 ପ୍ରତିଶତ ଏବଂ ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2007 ରୁ ମାର୍ଚ୍ଚ 2008 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ 13.5 ପ୍ରତିଶତ ।
^{୧୦} ବି.ଡି.ଏ. ନିକୋ ପାର୍କସ ଆଣ୍ଡ ରିସର୍ଚ୍ଚ ଲିମିଟେଡ୍; ବିମଲା ପ୍ରୋଜେକ୍ଟ ପ୍ରାଃ ଲିମିଟେଡ୍; କରୋସନ୍ ପ୍ରୋଜେକ୍ଟ୍ସ ପ୍ରାଃ ଲିମିଟେଡ୍; ପୁରନ୍ ମେଟାଲ୍ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜ୍ (ପ୍ରାଃ) ଲିମିଟେଡ୍ ଏବଂ ଶକ୍ତି ସୁଗାର ଲିମିଟେଡ୍ ।

ଜବତ ଓ ବିକ୍ରୟ

2.3.20 ଖୁଲାପକାରୀ ସୁନିଚ୍ ଗୁଡ଼ିକରୁ ବାକି ଅସୁଲକୁ ଦ୍ୱିଗୁଣିତ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ, ଏସ୍.ଏଫ୍.ସି. ଅଧିନିୟମର ଧାରା 29 ରେ ପ୍ରତିଭୂତି ସଂପତ୍ତି ଜବତ ଏବଂ ବିକ୍ରୟ ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି । ଏସ୍.ଏଫ୍.ସି. ଅଧିନିୟମର ଧାରା 31 ରେ ବିକ୍ରୟରେ ଅନାଦେୟ ଅବଶିଷ୍ଟ ପରିମାଣ ଆଦାୟ ପାଇଁ କୋର୍ଟରେ କେଶ୍ ଦାଖଲ ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି, ଯାହାକି ବିକ୍ରୟ ଦ୍ୱାରା ଆଦାୟ କରାଯାଇପାରିଲା ନାହିଁ ।

କଂପାନୀ ଫେବୃୟାରୀ 1983 ରୁ ମାର୍ଚ୍ଚ 2008 ମଧ୍ୟରେ 118 ଟି ଖୁଲାପକାରୀ ସୁନିଚ୍ (2003-08 ମଧ୍ୟରେ 13 ଟି ସୁନିଚ୍କୁ ଅର୍ଜୁଣ କରନ୍ତୁ) ସଂପତ୍ତି ଜବତ କଲେ । କଂପାନୀ 25 ଖୁଲାପକାରୀ ସୁନିଚ୍ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଜବତ୍ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କଲେ ନାହିଁ । କମ୍ପାନୀ 103 ଟି# (2003-08 ମଧ୍ୟରେ ବିକ୍ରୟ 20 ଟି ସୁନିଚ୍ ସହ) ସୁନିଚ୍ ଆସ୍ତି ବିକ୍ରୟ କଲେ (ମାର୍ଚ୍ଚ 2008) । ବଳକା 24 ଟି ଜବତ୍ ସୁନିଚ୍ ମଧ୍ୟରୁ (ନେଅଟି ସୁନିଚ୍ ସହ ଯାହାର ସଂପତ୍ତି ଆଂଶିକ ଭାବେ ବିକ୍ରୟ ହୋଇଛି) 22 ଟି ସୁନିଚ୍ ବିକ୍ରୟ କରାଯିବ (ମାର୍ଚ୍ଚ 2008) ଏବଂ ଦୁଇଟି ସୁନିଚ୍ ବିକ୍ରୟ ପୂର୍ବରୁ ଓ.ଟି.ଏସ୍. ରେ ସେମାନଙ୍କର ଦେୟ ମାମାଂସା କଲେ ।

ଜବତ, ବିକ୍ରୟ ଓ ବିକ୍ରୟ ମୂଲ୍ୟ ତୁଳନାରେ ବକେୟା ଦେୟର ସାମଗ୍ରିକ ସ୍ଥିତି ଅତି ବୃଦ୍ଧିଗ୍ରସ୍ତ କଲା ଯାହାର ବିଶଦ ବିବରଣୀ ନିମ୍ନଲିଖିତ ସାରଣୀରେ ଦିଆଯାଇଛି :

ବିଶଦ ବିବରଣୀ	ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ବିକ୍ରୟ				ଆଂଶିକ ବିକ୍ରୟ		ବିକ୍ରୟ ଅପେକ୍ଷାରତ		
	କ୍ଷତି ହୋଇ ନଥିବା ଘଟଣା	ଅର୍ଥ ଭାଗିଦାରୀ ସହିତ ଅଂଶଦାରୀ ବିଚାରଧାନ	ବିକ୍ରୟ ସୁଗିତ	ଅର୍ଥ ଭାଗିଦାରୀଙ୍କ ସହିତ ଅଂଶଦାରୀ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ	ପ୍ରାପ୍ୟ ଆଦାୟ	ପ୍ରାପ୍ୟ ଅନାଦେୟ	ବିକ୍ରୟ ବିଚାରଧାନ	ଅଧିକାର ଜବତ	ଓ.ଟି.ଏସ୍. ରେ ମାମାଂସିତ ସୁନିଚ୍
ସୁନିଚ୍ ସଂଖ୍ୟା	8	15	2	69	3	6	11	2	2
ଜବତ ସମୟ	ଫେବୃୟାରୀ'83 ରୁ ଅଗଷ୍ଟ'96	ଅଗଷ୍ଟ'96 ରୁ ଡିସେମ୍ବର'06	ଜୁଲାଇ'06 ରୁ ଜୁଲାଇ'07	ସେପ୍ଟେମ୍ବର'87 ରୁ ଅକ୍ଟୋବର'07	ଜାନୁୟାରୀ'02 ରୁ ଏପ୍ରିଲ'02	ମାର୍ଚ୍ଚ '93 ରୁ ଜାନୁୟାରୀ'02	ଡିସେମ୍ବର'86 ରୁ ନଭେମ୍ବର'01		
ଜବତ ସମୟରେ ବକେୟା ଦେୟ (ଟଙ୍କା କୋଟି ଆକାରରେ)	2.26	21.11	3.87	86.21	8.93	5.02	46.25 ^s	8.44 ^{&}	5.82
ବିକ୍ରୟର ସମୟ	ମେ'84 ରୁ ମାର୍ଚ୍ଚ'97	ଜୁଲାଇ'2000 ରୁ ଅକ୍ଟୋବର'07	ଅକ୍ଟୋବର'07 ରୁ ଡିସେମ୍ବର'07	ସେପ୍ଟେମ୍ବର'87 ରୁ ନଭେମ୍ବର'07	ଫେବୃୟାରୀ 2003 ରୁ ନଭେମ୍ବର'03	ଜୁଲାଇ'2000 ରୁ ମାର୍ଚ୍ଚ'05			
ବିକ୍ରୟ ମୂଲ୍ୟ (ଟଙ୍କା କୋଟି ଆକାରରେ)	5.12	4.05	1.54	52.60	1.93	1.27			
କଂପାନୀର ଅଂଶ (ଟଙ୍କା କୋଟି ଆକାରରେ)	2.26	0.00*	0.00**	26.07	1.93	0.00*			1.92 [@]
ସମୁଦାୟ ଅନାଦେୟ ପ୍ରାପ୍ୟ (ଟଙ୍କା କୋଟି ଆକାରରେ)	ନାହିଁ	21.11	3.87	60.14	7.00	5.02	46.25		ବାକି ନାହିଁ

94 ଟି ସୁନିଚ୍ ଆସ୍ତି ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ବିକ୍ରୟ ଏବଂ 9 ଟି ଆଂଶିକ ।
^s ମଇ 2008 ର ଦାବିର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ବିବରଣୀ ଅନୁଯାୟୀ ବକେୟା ପ୍ରାପ୍ୟ ।
[&] ନିକଟରେ, ଡିସେମ୍ବର 2007 ଏବଂ ଫେବୃୟାରୀ 2008 ରେ ଆସ୍ତି ଜବତ କରାଯାଇ ଥିଲା ।
^{*} ବିକ୍ରୟ ମୂଲ୍ୟ ଓ.ଏସ୍.ଏଫ୍.ସି. ଏବଂ କଂପାନୀ ମଧ୍ୟରେ ଭାଗବଣ୍ଟା ପାଇଁ ବିଚାରଧାନ ଅଛି ।
^{**} ବିକ୍ରୟ ବୃତ୍ତାନ୍ତ ହୋଇଥିଲା କିନ୍ତୁ ଓଡ଼ିଶା ହାଇକୋର୍ଟରେ ମକଦ୍ଦମା ପଡ଼ିରହିବା କାରଣରୁ ବିକ୍ରି କରାଯାଇନଥିଲା ।
[@] ବିକ୍ରୟ ପୂର୍ବରୁ ସୁନିଚ୍ ଗୁଡ଼ିକ ଓ.ଟି.ଏସ୍. ରେ ବାକି ମାମାଂସା କଲେ ଏବଂ ରଣା ହିସାବ ବନ୍ଦ ବିବେଚିତ ହେଲା ।

କମ୍ପାନୀ ଏସ୍.ଏଫ୍.ସି.
ଅଧିନିୟମର ଧାରା 29
ଅନୁଯାୟୀ ଜବତ ଏବଂ ବିକ୍ରୟ
ପାଇଁ ଠିକ୍ ସମୟରେ ପଦକ୍ଷେପ
ନେବାରେ ବିଫଳ ହେବାରୁ
143.39 କୋଟି ଟଙ୍କା
ଅନାଦେୟ ରହିଲା ।

ସାରଣାରୁ ଦେଖାଯିବ ଯେ ଜବତ୍ ଏବଂ ବିକ୍ରୟ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରଚୁର ସମୟ ତାରତମ୍ୟ ଥିଲା ଏବଂ ଏହି ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ବିକ୍ରୟ ମୂଲ୍ୟ ବିଳମ୍ବରେ ଆଦାୟ ହୋଇଥିଲା । ମୋଟ୍ ବକେୟା ଏବଂ ଆଦାୟ/ସମାପୋଜନ ଅର୍ଥ ପରିମାଣକୁ ହିସାବକୁ ନେବା ପରେ 106 ଟି ଯୁନିଟ୍ ଠାରୁ 143.39 କୋଟି ଟଙ୍କା ଅନାଦେୟ ରହିଲା । ଏହାର କାରଣ ଥିଲା ଯଥେଷ୍ଟ ପ୍ରତିଭୂତି ନଥିବା, ଜବତ ଆସ୍ତ୍ରର ବିକ୍ରୟରେ ବିଳମ୍ବ ଏବଂ ଅଂଶଦାର ଅର୍ଥଦାତାଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବିକ୍ରୟ ଆସ୍ତ୍ରର ବିକ୍ରୟ ମୂଲ୍ୟ ଭାଗବଣ୍ଟା ବୃତ୍ତାନ୍ତରେ ବିଳମ୍ବ । ଟେକ୍ସଟାଇଲ ଘଟଣାରେ ଜବତ ଆସ୍ତ୍ରର ବିକ୍ରୟରେ ତୃଟିଗୁଡ଼ିକ ପରିଶିଷ୍ଟ 17 ରେ ବିଶଦ ଭାବେ ଦିଆଯାଇଛି ।

ସରକାର କହିଲେ (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2008) ଯେ, ବାରମ୍ବାର ବିଜ୍ଞାପନ ପରେ ମଧ୍ୟ କମ୍ପ୍ରେଡ଼ା ଉପଲବ୍ଧ ହେବା ବା ଆବୌ ନହେବା, ପ୍ରସାବିତ ମୂଲ୍ୟ ପ୍ରାପ୍ୟ ଠାରୁ ବହୁତ କମ୍ ହେବା ଏବଂ ପ୍ରୋସ୍ତାହନକାରୀମାନେ ଅଦାଲତର ଆଶ୍ରୟ ନେବା ଭଳି ବିଭିନ୍ନ କାରଣ ଯୋଗୁ ଜବତ ଆସ୍ତ୍ରର ବିକ୍ରୟର ଅଭିଜ୍ଞତା ଉତ୍ସାହପୂର୍ବକ ନଥିଲା, ଯେଉଁଥି ପାଇଁ ଜବତ ଆସ୍ତ୍ରଗୁଡ଼ିକ ବିକ୍ରୟ ନହୋଇ ରହିଥିଲା । ପରନ୍ତୁ, ଜବତ୍ ଯୁନିଟ୍ଗୁଡ଼ିକ ତୁରନ୍ତ ବିକ୍ରୟ କରା ନଯିବା ଯୋଗୁ କମ୍ପାନୀ ଜବତ୍ ଯୁନିଟ୍ଗୁଡ଼ିକର ଜଗାରଣାରେ ପ୍ରଚୁର ଅର୍ଥ ଖର୍ଚ୍ଚ କରିବାକୁ ବାଧ୍ୟ ହେଲା । ଯଦି ବକେୟା ପ୍ରାପ୍ୟ ଠାରୁ ଆସ୍ତ୍ରର ମୂଲ୍ୟ ଅଧିକ ଥିଲାବେଳେ କମ୍ପାନୀ ଯୁନିଟ୍ଗୁଡ଼ିକର ଜବତ୍ ପାଇଁ ଠିକ୍ ସମୟରେ ପଦକ୍ଷେପ ନେଇଥା'ନ୍ତା, ତେବେ ଉପରେ ବର୍ଣ୍ଣିତ ସମସ୍ୟାଗୁଡ଼ିକୁ ଏତାଇ ପାରିଥାଆନ୍ତା ।

ଏସ୍.ଏଫ୍.ସି. ଅଧିନିୟମର ଧାରା 31 ଅନୁଯାୟୀ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନରେ ଅନିୟମିତତା

2.3.21 କଂପାନୀର ଏସ୍.ଏଫ୍.ସି. ଅଧିନିୟମର ଧାରା 31 ରେ ଅବଶିଷ୍ଟ ପ୍ରାପ୍ୟ ଅସୁଲି ପାଇଁ ଆଇନଗତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ନେବାକୁ ଅଧିକାର ଥିଲା, ଯେଉଁଠାରେ ଜବତ ସଂପତ୍ତିର ବିକ୍ରୟ ଲବ୍ଧର ଆଦାୟ ସମୁଦାୟ ବାକି ଠାରୁ କମ୍ ଥିଲା ।

ଅଡ଼ିଟ୍ ସମାକ୍ଷାରୁ ଜଣାଗଲା ଯେ :

- ମୋଟ 69 ଘଟଣାରେ ଯେଉଁଠି 60.14 କୋଟି ଟଙ୍କା କମ୍ପାଣି ଥିଲା, ସେଥିରୁ କଂପାନୀ 15 ଟି ଯୁନିଟ୍‌ର ଅବଶିଷ୍ଟ ପ୍ରାପ୍ୟ 10.55 କୋଟି ଟଙ୍କା ଆଦାୟ କରିବା ପାଇଁ ମାମଲା ଦାୟର କଲା । ଏଥିମଧ୍ୟରୁ ଯଦିଓ ଦୁଇଟି ଘଟଣାରେ 1.32 କୋଟି ଟଙ୍କା ଆଦାୟ ପାଇଁ ଅଦାଲତରେ ରାୟ ଦିଆଯାଇଥିଲା, କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନ ଆଦେଶ ପାଇଁ ଆବେଦନ କରାଯାଇ ନଥିଲା । ଅବଶିଷ୍ଟ 13 ଟି ଘଟଣାରେ ଯଦିଓ ସଂପତ୍ତି ତ୍ରିସେମ୍ବର 1998 ଏବଂ ନଭେମ୍ବର 2001 ମଧ୍ୟରେ ବିକ୍ରୟ ହୋଇଥିଲା, 9.01 କୋଟି ଟଙ୍କା କମ୍ ଆଦାୟ ପାଇଁ କଂପାନୀ କେଶ୍ ଦାୟର କରିଥିଲା (2003-06) ଯାହା ଏବେ ବି ବିଚାରଧାନ ଅଛି (ଅଗଷ୍ଟ 2008) ।
- ଯଦିଓ 54 ଯୁନିଟ୍‌ରେ ସଂପତ୍ତି ସେପ୍ଟେମ୍ବର 1987 ରୁ ଜୁଲାଇ 2006 ମଧ୍ୟରେ ବିକ୍ରୟ କରାଯାଇଥିଲା, ସେ କ୍ଷେତ୍ରରେ କେଶ୍ ଦାୟର କରିବାକୁ କମ୍ପାନୀ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ନେଲେ ନାହିଁ ଏବଂ ସେଠାରେ 49.59 କୋଟି ଟଙ୍କା ଅନାଦାୟ ରହିଲା ।

କମ୍ପାନୀ 49.59 କୋଟି ଟଙ୍କା
କମ୍ପାଣିର ଆଦାୟ ପାଇଁ
ଏସ୍.ଏଫ୍.ସି. ଅଧିନିୟମର
ଧାରା 31 ଅନୁଯାୟୀ ମାମଲା
ଗୁରୁ କରିବାରେ ବିଫଳ
ହୋଇଥିଲା ।

ସରକାର ବିଳମ୍ବତାକୁ ଗ୍ରହଣ କରି କହିଲେ (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2008) ଯେ, ଏହା ବିକ୍ରୟ ମୂଲ୍ୟ ଭାଗବଣ୍ଟାରେ ବିଳମ୍ବ ଏବଂ ଗ୍ୟାରେଣ୍ଟରଙ୍କ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସଂପତ୍ତିର ପୂର୍ଣ୍ଣାନ୍ୱୟ ବିବରଣୀ ଅଭାବରୁ ହୋଇଥିଲା । ଏହା ମଧ୍ୟ କହିଲେ ଯେ, ପୂର୍ବ ବର୍ଷ ଗୁଡ଼ିକରେ ପ୍ରୋସ୍ତାହକଙ୍କର ସଂପତ୍ତିର ପୂର୍ଣ୍ଣାନ୍ୱୟ ବିବରଣୀ ସଂଗ୍ରହ ପାଇଁ ଚେଷ୍ଟା କରାଯାଇ ନଥିଲା ଏବଂ କେତେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ପ୍ରୋସ୍ତାହକ/ଗ୍ୟାରେଣ୍ଟରଙ୍କର ମୃତ୍ୟୁ ହୋଇଯାଇ ଥିଲା ।

ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ରଣ ଆଦାୟରେ ବିଫଳତା

2.3.22 କମ୍ପାନୀ ମଧ୍ୟ ଏସ୍.ଟି.ଏଲ୍., ବାତ୍ୟାରଣ, ସଫ୍ଟୱେର, ବ୍ରିଜ୍‌ରଣ ଏବଂ ବିଦେଶୀ ମୁଦ୍ରାରଣ ବିତରଣ କରିଥିଲା । ବିକ୍ରୟ ହୋଇଥିବା ଜବତ ଆସ୍ତ୍ର ପାଇଁ କିଛିଯୁକ୍ତ ରଣ ପାଇଁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇ ଥିଲା, ଯାହା ଅନୁକ୍ଷେପ 2.3.6 ରେ

ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି । ଏସ୍.ଟି.ଏଲ୍., ବାତ୍ୟା ରଣ ଏବଂ କିଷ୍ତିଯୁକ୍ତ ରଣର ଅସୁଲି ସମ୍ପାଦନର ସ୍ଥିତି ନିମ୍ନଲିଖିତ ସାରଣୀରେ ଦିଆଯାଇଛି :

(ପରିମାଣ: କୋଟି ଟଙ୍କାରେ)

ରଣ ପ୍ରକାର	ବିତରଣ ସମୟ	ୟୁନିଟ୍ ସଂଖ୍ୟା	ବିତରଣ/ ଅନୁମତି ପରିମାଣ	ମୂଲ୍ୟନ ବାକି ମାର୍ଚ୍ଚ 2003 ସୁଦ୍ଧା	ମଇ 2008 ସୁଦ୍ଧା ବାକି	
					ମୂଲ୍ୟନ	ସୁଧ
ସକ୍ଷମ ମିଆଡ଼ି ରଣ	1976-2002	42	23.18	3.66 (19 ୟୁନିଟ୍)	2.10 (13 ୟୁନିଟ୍)	16.89
ବାତ୍ୟା ରଣ	1999-2001	19	7.10	5.60 (18 ୟୁନିଟ୍)	2.30 (10 ୟୁନିଟ୍)	3.89
କିଷ୍ତିଯୁକ୍ତ ରଣ	1987-2003	46	11.52	9.18 (43 ୟୁନିଟ୍)	5.20 (33 ୟୁନିଟ୍)	17.45

ସରକାର କହିଲେ (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2008) ଯେ, ଯେଉଁଠାରେ ସମ୍ଭବ, ବାକି ଅସୁଲି ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିଲା । ବାସ୍ତବରେ ମାର୍ଚ୍ଚ 2003 ସୁଦ୍ଧା ଏସ୍.ଟି.ଏଲ୍., ଏବଂ ବାତ୍ୟା ରଣ ପାଇଁ 37 ରଣାଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ, 23 ରଣାଙ୍କ ଠାରୁ ପ୍ରାପ୍ୟ ବାକି ପଡ଼ିରହିଲା (ମଇ 2008), ଯାହା ଅସୁଲି ପଦକ୍ଷେପ ପଥେଷ୍ଟ ନ ଥିବା ସୂଚକ ଥିଲା ।

- କିଷ୍ତିଯୁକ୍ତ ରଣ ବାବଦରେ, କଂପାନୀ 2003-08 ମଧ୍ୟରେ ଆଠୋଟି ୟୁନିଟ୍ ମାତ୍ର 2.11 କୋଟି ଟଙ୍କା (ମୂଲ୍ୟନ) ଅସୁଲି କରିଥିଲା । ଦୁଇଟି ୟୁନିଟ୍ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସଂପତ୍ତି ପୁନଃଜବତ୍ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ 1.28 କୋଟି ଟଙ୍କା କ୍ଷତି ସହ 0.59 କୋଟି ଟଙ୍କାରେ ବିକ୍ରୟ କରାଯାଇ ଥିଲା । ମୂଲ୍ୟନ 5.20 କୋଟି ଟଙ୍କା ଏବଂ ସୁଧ 17.45 କୋଟି ଟଙ୍କା 33 ୟୁନିଟ୍ ଅନାଦେୟ ରହିଥିଲା । ଏହା ଖୁଲାପକାରୀ ୟୁନିଟ୍ ଗୁଡ଼ିକର ବିପକ୍ଷରେ ଫଳପ୍ରସ୍ତୁତ ଅସୁଲି ପଦକ୍ଷେପର ଅଭାବ ପ୍ରତିଫଳିତ କରୁଥିଲା ଯାହାଦ୍ୱାରା ପ୍ରତିଭୂତି ଯୁକ୍ତ ସଂପତ୍ତିର ବିକ୍ରୟ ଏବଂ ବିକ୍ରୟ ମୂଲ୍ୟରୁ ବାକି ଆଦାୟ କରିବାର ଲକ୍ଷ୍ୟ ପଶ୍ଚ ହୋଇଥିଲା ।

ସରକାର କହିଲେ (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2008) ଯେ, ଏସ୍.ଏଫ୍.ସି. ଅଧିନିୟମର ଧାରା 29 ରେ ନୂଆ କ୍ଲେଡାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଖୁଲାପ କ୍ଷେତ୍ରରେ ବିହିତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇ ଥିଲା । ଏହା ମଧ୍ୟ କହିଲେ ଯେ କଂପାନୀ କିଷ୍ତିଯୁକ୍ତ ରଣ ପାଇଁ ଅନୁମତି ନଦେଇ ଜବତ୍ ୟୁନିଟ୍ ଗୁଡ଼ିକୁ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ବିକ୍ରୟ କରୁଥିଲା । ପରନ୍ତୁ, ମାର୍ଚ୍ଚ 2003 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ 46 ଟି କିଷ୍ତିଯୁକ୍ତ ରଣ ଅନୁମତି ଘଟଣାରୁ କେବଳ 2 ଟି[#] ଘଟଣାରେ ସଂପତ୍ତି ପୁନଃ ଜବତ୍ ଏବଂ ବିକ୍ରୟ କରାଯାଇ ଥିଲା ।

ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା ପଦ୍ଧତି

2.3.23 ଗୋଟିଏ ସୁନିର୍ଦ୍ଧିଷ୍ଟ ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା ପଦ୍ଧତି ଏବଂ ପରିଚାଳନା କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ସୂଚନା ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଷ୍ଠାନରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷକୁ ସମୟୋଚିତ, ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ଏବଂ ନିର୍ଭୁଲ ସୂଚନା ଦେବା ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଅବସ୍ଥିତିକୁ ପ୍ରତିଫଳିତ କରେ । ବିଭିନ୍ନ ରଣାମାନଙ୍କର ସ୍ଥିତିର ବିବରଣ ନିୟମିତ ପ୍ରସ୍ତୁତିର ପ୍ରଣାଳୀ, ୟୁନିଟ୍ ଗୁଡ଼ିକର ବାର୍ଷିକ ହିସାବର ସାମୟିକ ସମାକ୍ଷା, ପ୍ରକଳ୍ପ ଡିଭିଜନ୍ ଗୁଡ଼ିକ ଦ୍ୱାରା ରଣା ୟୁନିଟ୍ ଗୁଡ଼ିକର ମୌଳିକ ତଥ୍ୟ ପାଇଁ ରେଜିଷ୍ଟର ରକ୍ଷଣା ବେକ୍ଷଣ, ସାମୟିକ ଭୌତିକ ପରିଦର୍ଶନ ଇତ୍ୟାଦି ଉତ୍ତମ ପରିଚାଳନର ଅଂଶଭାବେ ଆବଶ୍ୟକ ଅଟେ । ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା ପଦ୍ଧତିରେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ତୃଟି ଗୁଡ଼ିକ ପରିଲକ୍ଷିତ ହୋଇଥିଲା ।

- ୟୁନିଟ୍ କ୍ରମରେ ବକେୟା ପ୍ରାପ୍ୟ ଏବଂ ଅସୁଲି ସ୍ଥିତି ଦର୍ଶାଇ ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ବିବରଣ ଉଚ୍ଚତମ ସ୍ତରରେ ବକେୟା ଦେୟ ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା ପାଇଁ ବି.ଓ.ଡି.କୁ ଉପସ୍ଥାପନ କରି ନଥିଲେ ।
- ରଣା ୟୁନିଟ୍ ଗୁଡ଼ିକ ସହ କାରବାର କରୁଥିବା ପ୍ରକଳ୍ପ ଡିଭିଜନ୍ ଗୁଡ଼ିକ ସମୁଦାୟ ରଣ ବିତରଣ, ବିତରଣ ତାରିଖ, ପାଇଥିବା ଓଡ଼ିଦେ୍ୟାଗିକ/ସହପାର୍ଶ୍ୱିକ ପ୍ରତିଭୂତିର ମୂଲ୍ୟ, ବାମା ଆବରଣ ଏବଂ ଏହାର ନବୀକରଣ, ବ୍ୟକ୍ତିଗତ / ପ୍ରୋସ୍ତାହକଙ୍କ ଗ୍ୟାରେଣ୍ଟି ସହ ଏହାର ସମାପ୍ତି ଏବଂ ନବୀକରଣ ତାରିଖ, ଗ୍ୟାରେଣ୍ଟିରମାନଙ୍କ ସଂପତ୍ତି ତାଲିକା ୟୁନିଟ୍ ଗୁଡ଼ିକର ପରିଦର୍ଶନର ତାରିଖ, ଖୁଲାପ ତାରିଖ, ପ୍ରତ୍ୟାହାର ନୋଟିସ ଜାରିର

[#] 2006-07 ରେ ଇଷ୍ଟଲ୍ୟାଣ୍ଡ ଇମ୍ପେକ୍ସ (ପ୍ରାଃ) ଲିମିଟେଡ୍ ଏବଂ ମାଆ ବୁଡି କାଗୁଲାଇ ପଲିଥିନ୍ (ପ୍ରାଃ) ଲିମିଟେଡ୍ ।

ଡାରିଙ୍ଗ, ଜବତ / ବିକ୍ରୟର ଡାରିଙ୍ଗ, ଏସ୍.ଏଫ୍.ସି. ଅଧିନିୟମର ଧାରା 31 ରେ କେସ୍ ଦାୟର ଇତ୍ୟାଦି ମାଷ୍ଟର ଡାଟା ରେଜିଷ୍ଟର ରଖିନଥିଲେ । ଏହା ରଣର ଫଳପ୍ରଦ ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନାର ଅଭାବ ଦର୍ଶାଏ ।

ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା ପତ୍ତରେ ଏବଂ ପରିଚାଳନା କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ସୂଚନାରେ ତ୍ରୁଟି ରହିଥିଲା ।

- ଉଦ୍ୟୋଗମାନଙ୍କ ପାଇଁ କଂପାନୀର ପୁସ୍ତିକା ଅନୁସାରେ ସଂଶ୍ଳିଷ୍ଟ ପ୍ରକଳ୍ପ ଡିଭିଜନ୍ ଗୁଡ଼ିକ ରଣର ପ୍ରତିଭୂତି ଅଂଶ ଜାଣିବା ସହିତ ଖୁଲାପ ପରିହାର ପାଇଁ ଅସୁଲି ସ୍ଥିତିର ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା ଏବଂ ଅନୁଧ୍ୟାବନ କରି ଆର୍ଥିକ ସହାୟତା ଯୁକ୍ତ ଆସ୍ତ୍ରର ନିରାପତ୍ତା ଏବଂ ସୁରକ୍ଷା ନିର୍ଦ୍ଦେଶ କରାଯାଇ ସହାୟତା ପ୍ରାପ୍ତ ସୁନିର୍ଦ୍ଦେଶକୁ ବର୍ଷରେ ଦୁଇଥର ପରିଦର୍ଶନ କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ଥିଲା । ପ୍ରକଳ୍ପ ଡିଭିଜନ୍ ଗୁଡ଼ିକ ଦ୍ୱାରା ସାମୟିକ ପରିଦର୍ଶନ (ଷାଣ୍ଡମାସିକ) କରାଯାଇଥିବା ନିଶ୍ଚିତ କରାଯାଇ କୌଣସି ନଥିବାର ପ୍ରମାଣ ନଥିଲା ।
- ଯଦିଓ କଂପାନୀ ସାମୟିକ ଅସୁଲି କମିଟି ବୈଠକମାନ କରୁଥିଲା, ମାର୍ଚ୍ଚ 2006 ପରେ ସେପରି କୌଣସି ବୈଠକ କରାଯାଇ ନଥିଲା । ପୁନଶ୍ଚ, ସେହି ବୈଠକର ବିବରଣୀଗୁଡ଼ିକ ବି.ଓ.ଡି.ଙ୍କ ନିକଟରେ ଆଦେଶ ଉପସ୍ଥାପିତ ହୋଇ ନଥିଲା ।

ସରକାର କହିଲେ (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2008) ଯେ ମନୋନୀତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକମାନେ ରଣା ସୁନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଗୁଡ଼ିକର ସ୍ଥିତି ସମୀକ୍ଷା ଏବଂ ପ୍ରକଳ୍ପଗୁଡ଼ିକ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ କରିବାକୁ ସେମାନଙ୍କ ବୋର୍ଡ଼ରେ ନିଯୁକ୍ତ ହୋଇଥିଲେ । କଂପାନୀ ଏ.ଆର୍.ସି.ପି.ଏସ୍.ଇ. ବୈଠକରେ ସମୀକ୍ଷାର ଫଳାଫଳ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ ।

ସ୍ୱାକାରୋକ୍ତି

କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନା ପୁନର୍ବିଲୋଚନା କରିବା ସମୟରେ ବିଭିନ୍ନ ସ୍ତରରେ ପରିଚାଳନା କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ଏବଂ କମ୍ପାନୀର କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦତ୍ତ ସହଯୋଗ ଏବଂ ସହାୟତାକୁ ଅତିର୍ତ୍ତ ସ୍ୱାକାର କରୁଅଛି ।

ଉପସଂହାର

କଂପାନୀ ରାଜ୍ୟରେ ବୃହତ ଏବଂ ମଧ୍ୟମ ଶ୍ରେଣୀର ଶିଳ୍ପମାନଙ୍କୁ ଆର୍ଥିକ ସହାୟତା ଯୋଗାଇବାକୁ ଗଠିତ ହୋଇଥିଲା । ରଣ ଅନୁମୋଦନ 2006-07 ରୁ ବନ୍ଦ କରାଯାଇ ଥିଲା । କଂପାନୀର ଅନ୍ୟ ଆର୍ଥିକ କଂପାନୀ/ବ୍ୟାଙ୍କ ଗୁଡ଼ିକ ସହ ରଣ ଖୁଲାପକାରୀଙ୍କ ସମକ୍ଷରେ ସୂଚନା ଆଦାନ ପ୍ରଦାନର ଏବଂ କ୍ରେଡିଟ୍ ସୂଚନା ବ୍ୟବହାର (ଇଣ୍ଡିଆ) ଲିମିଟେଡ୍ ଏବଂ ଆର୍.ବି.ଆଇ. ଡେବିଡ଼ରେ ଥିବା ଖୁଲାପକାରୀ ସୁନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଗୁଡ଼ିକର ତଥ୍ୟ ବ୍ୟବହାର କରିବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ନଥିଲା । ରଣ ଅସୁଲି ପାଇଁ ଧାର୍ଯ୍ୟଲକ୍ଷ୍ୟ ଖୁବ କମ୍ ଥିଲା ଏବଂ ନେଟ୍ ଦାବିର 9.60 ଏବଂ 16.83 ପ୍ରତିଶତ ମଧ୍ୟରେ ଥିଲା; କଂପାନୀ ଏପରି ସ୍ୱଳ୍ପ ଲକ୍ଷ୍ୟ ପ୍ରାପ୍ତିକୁ ସଂପାଦନ କରିବାରେ ବିଫଳ ହେଲା । ରଣ ଅନୁମୋଦନ ଏବଂ ବିତରଣରେ ଅନିୟମିତତା ଏବଂ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅସୁଲି ପଦକ୍ଷେପର ଅଭାବ କାରଣରୁ ଅକାମୀ ଆସ୍ତ୍ରର ପ୍ରତିଶତ (78.25 ପ୍ରତିଶତ) ଅଧିକ ଥିଲା । କଂପାନୀ ଦ୍ୱାରା ଅନୁସୂଚିତ ଓ.ଡି.ଏସ୍. ଯୋଜନା ଆର୍.ବି.ଆଇ. ମାର୍ଗଦର୍ଶିକାର ଧାରାରେ ନଥିଲା ବା କଂପାନୀର ଉତ୍ତମ ସ୍ୱାର୍ଥରେ ନଥିଲା, ଯାହା କଂପାନୀର କ୍ଷତିର ଏକ କାରଣ ଥିଲା । ଏସ୍.ଏଫ୍.ସି. ଅଧିନିୟମ ଅନୁସାରେ ଖୁଲାପକାରୀ ସୁନିର୍ଦ୍ଦେଶଗୁଡ଼ିକରୁ ରଣ ଅସୁଲି ପାଇଁ ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯାଇ ନଥିଲା ।

ସୁପାରିଶ

- କଂପାନୀ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ ଆରମ୍ଭ ହେବାର ବହୁତ ପୂର୍ବରୁ ବାକି ଅସୁଲିକୁ ସର୍ବାଧିକ କରିବା ପାଇଁ ବାସ୍ତବବାଦି ଅସୁଲି ଲକ୍ଷ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବା ଉଚିତ୍ ।
- ନିୟମିତ ଅନୁଗାମୀ ପଦକ୍ଷେପ ସହିତ ବକେୟା ଥିବା ସମସ୍ତ ରଣା ମାନଙ୍କୁ ଦାବି ନୋଟିସ୍ ଜାରି କରି ଅସୁଲି ପଦକ୍ଷେପମାନ ଦୃଢ଼ଭୂତ କରିବା ଉଚିତ୍ ।

- କଂପାନୀ ସହାୟପ୍ରାପ୍ତ ଯୁନିଟ୍ ଗୁଡ଼ିକରେ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ଏବଂ ବୈଧ ସହଯୋଗୀକ ପ୍ରତିଭୂତିପାଇଁ ଜୋର୍ଦେବା ଉଚିତ ।
- ପ୍ରତିଭୂତି ରହିତ ରଣର ସ୍ଥିତାବସ୍ଥା ଜାଣିବାକୁ ଏବଂ ଆବଶ୍ୟକ ପଦକ୍ଷେପ ନେବାକୁ କଂପାନୀ ନିୟମିତ ବ୍ୟବଧାନରେ ପ୍ରତିଭୂତିଗୁଡ଼ିକର ସାମୟିକ ଭୌତିକ ସତ୍ୟାପନ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବା ଉଚିତ୍ ।
- କଂପାନୀ ରଣ ରାଜିନାମାର ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ଅନୁସାରେ ଅସୁଲି ପାଇଁ ସମୟସୀମାକୁ ପାଳନ କରିବା ଉଚିତ ଏବଂ ଏସ୍.ଏଫ୍.ସି. ଅଧିନିୟମ ଅନୁସାରେ ଜବତ୍ ଏବଂ ବିକ୍ରୟ ପାଇଁ ପ୍ରତିଭୂତି ମୂଲ୍ୟରେ ଅବକ୍ଷୟ ଏଡ଼ାଇବାକୁ ସମକ୍ଷେପିତ ପଦକ୍ଷେପ ନେବା ଉଚିତ ।
- କଂପାନୀ ଦ୍ୱାରା ଗୃହିତ ଓ.ଟି.ଏସ୍. ଯୋଜନାର ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ଆର.ବି.ଆଇ. ମାର୍ଗଦର୍ଶିକା ସହ ସଂଗତ ହେବା ସହିତ କଂପାନୀର ସ୍ୱାର୍ଥ ରକ୍ଷା କରିବା ଉଚିତ୍ ।

ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ପାନୀୟ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍

2.4 ରାଜ୍ୟ ଅବକାରୀ ନୀତିର କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଏବଂ ଭାରତ ତିଆରି ବିଦେଶୀ ମଦ, ବିଅର ଓ ଦେଶୀ ମଦର ବିପଣନ

ମୁଖ୍ୟାଂଶ

କଂପାନୀ ଏବଂ ସରକାରଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସମନ୍ୱୟର ଅଭାବ ତଥା ପାନୀୟର ରସାୟନ ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ନୀତିର ଅନୁପସ୍ଥିତି ଯୋଗୁଁ ସରକାରୀ ରାଜସ୍ୱ ଏବଂ କଂପାନୀ ଆୟରେ **2.83** କୋଟି ଟଙ୍କାର କ୍ଷତି ହେଲା ।

(ଅନୁକ୍ଷେପ 2.4.18)

ପ୍ରବେଶକର ବିଚାରକୁ ନ ନେବା ଏବଂ ଅର୍ପଣ ଦରର ବିଲମ୍ବିତ ବୃଦ୍ଧି/ବୃଦ୍ଧି ନକରିବା ଯୋଗୁଁ କଂପାନୀ ଆୟ ଏବଂ ସରକାରୀ ରାଜସ୍ୱରେ **3.98** କୋଟି ଟଙ୍କାର ସ୍ୱଳ୍ପ ଆଦାୟ ହେଲା ।

(ଅନୁକ୍ଷେପ 2.4.15)

ନିର୍ଗମ ଦାମ ସ୍ଥିରୀକରଣରେ ଅସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସ୍ୱଳ୍ପ ହାରର ଅବକାରୀ ଶୁଳ୍କର ପ୍ରୟୋଗ ଯୋଗୁଁ କଂପାନୀ ଆୟରେ **0.42** ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଏବଂ ସରକାରୀ ରାଜସ୍ୱରେ **3.50** କୋଟି ଟଙ୍କାର ସ୍ୱଳ୍ପ ଆଦାୟ ହେଲା ।

(ଅନୁକ୍ଷେପ 2.4.17)

ଅସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଏମ୍.ଆର୍.ପି. ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଦ୍ୱାରା ଖୁରୁରା ବିକ୍ରେତାମାନଙ୍କୁ **36** କୋଟି ଟଙ୍କାର ଅନୁଚିତ ଅନୁଗ୍ରହ ପ୍ରଦାନ କରାହେଲା ।

(ଅନୁକ୍ଷେପ 2.4.20)

ଦେଶୀ ମଦର ମୂଲ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣରେ ଅସଙ୍ଗତ ଯୋଗୁଁ, ଯୋଗାଣକାରୀ ଏବଂ ଖାତଟିମାନଙ୍କ ବଦଳରେ, କଂପାନୀ, ଖୁରୁରା ବିକ୍ରେତା ଏବଂ ବିକ୍ରିକର ବିଭାଗ ଯଥାକ୍ରମେ **10.47** କୋଟି, **6.29** କୋଟି ଏବଂ **1.99** କୋଟି ଟଙ୍କାର ଲାଭ ପାଇଥିଲେ ।

(ଅନୁକ୍ଷେପ 2.4.23)

ଉପକ୍ରମଣିକା

2.4.1 ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ପାନୀୟ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍ ଏକ ପୂର୍ଣ୍ଣ ସରକାରୀ କଂପାନୀ ଭାବେ ସୁରାସାର ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପାନୀୟର ଉତ୍ପାଦନ, କ୍ରୟ, ଆମଦାନୀ ଓ ରସାୟନ, ବିକ୍ରେତା ବ୍ୟବସାୟ ଓ ବିତରକ ମହଜୁଦକାରୀ, ପ୍ରାଧିକୃତ ଅଭିକର୍ତ୍ତା, ଉତ୍ପାଦନକାରୀର ପ୍ରତିନିଧି ଭାବେ କାର୍ଯ୍ୟକରିବାର ମୁଖ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ ନେଇ ଗଠନ (ନଭେମ୍ବର 2000) କରାଯାଇଥିଲା । ବିଦେଶୀ ପାନୀୟ ଓ ଦେଶୀ ମଦର ପାଇକାରୀ ବ୍ୟୟ ସରକାରଙ୍କ ନିୟନ୍ତ୍ରଣାଧୀନ କରି ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟକର ସୁରାସାର ଉପଲବ୍ଧି କରାଇବା ଏବଂ ଅବକାରୀ ଶୁଳ୍କ ଫାଙ୍କି ରୋକିବା ପାଇଁ ବିଧାୟୀ ଅଭିଳାଷ ଥିଲା । ଏହି ଲକ୍ଷ୍ୟର ପୂର୍ଣ୍ଣ ପାଇଁ, ରାଜ୍ୟସରକାରଙ୍କ ଅବକାରୀ ନୀତିର କମ୍ପାନୀ ପାଇଁ ପ୍ରଯୋଜ୍ୟ ମାତ୍ରାର କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ କରିବାରେ କଂପାନୀର ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଭୂମିକା ରହିଥିଲା ।

କଂପାନୀ ଏହାର ବ୍ୟବସାୟ ଜାନ୍ତୁସାରୀ 2001 ରୁ ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲା। ବିହାର ଏବଂ ଓଡ଼ିଶା ଅବକାରୀ ଅଧିନିୟମ, 1915 ର ସଂଶୋଧନ କରି ଭାରତ ତିଆରି ବିଦେଶୀ ମଦ (ଆଇ.ଏମ୍.ଏଫ୍.ଏଲ୍) ଏବଂ ବିୟର ଆମଦାନୀ, ରପ୍ତାନୀ ଏବଂ ପାଇକାରୀ ବିପଣନ ଓ ବ୍ୟବହାର ଏକାନ୍ତ ଅଧିକାର ଓ ବିଶେଷାଧିକାର 1 ଫେବୃୟାରୀ 2001 ରୁ ରାଜ୍ୟ ସରକାର କଂପାନୀ ଉପରେ ନ୍ୟସ୍ତ କଲେ ଏବଂ ଏହି ବିଶେଷାଧିକାର ଦେଶୀ ମଦ ପାଇଁ 1 ମେ 2001 ରୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେଲା।

ରାଜ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ଆଇ.ଏମ୍.ଏଫ୍.ଏଲ୍, ବିୟର ଏବଂ ଦେଶୀମଦର ପାଇକାରୀ ବିପଣନ ଓ ଆବଶ୍ୟକ କାର୍ଯ୍ୟ କଂପାନୀ କରିଆସୁଛି। ଯଦିଓ ଦସ୍ତାବିଜ୍ କଂପାନୀକୁ ପାନୀୟ ସାମଗ୍ରୀର କ୍ଲେଡା ଓ ବିକ୍ଲେଡା ଭାବେ ଦର୍ଶାଉଛି, କଡ଼ାକଡ଼ି ଭାବେ ଦେଖାଗଲେ, ଏହା କ୍ରୟ ଏବଂ ବିକ୍ରୟ ନ କରି କେବଳ ଏକେଣ୍ଟ ଭାବେ ହିଁ କାର୍ଯ୍ୟ ସଂପାଦନ କରୁଅଛି। ମୁଖ୍ୟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଦର୍ଶାଯାଇଥିବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି କ୍ରିୟାକଳାପ କଂପାନୀ ଆରମ୍ଭ କରିନାହିଁ।

କଂପାନୀର ମୁଖ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ ଭୁବନେଶ୍ୱରରେ ଅବସ୍ଥିତ ଏବଂ ଆଇ.ଏମ୍.ଏଫ୍.ଏଲ୍, ବିୟର ଓ ଦେଶୀ ମଦର ମହଜୁଦ ପାଇଁ ଛଅଟି* ଡିପୋ ଅଛି। କଂପାନୀର ପରିଚାଳନା ଭାର ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ଏବଂ ପରିଚାଳନା ନିର୍ଦ୍ଦେଶକଙ୍କ (ଏମ୍.ଡି) ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଧିକାରୀ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ମଣ୍ଡଳୀ (ବି.ଓ.ଡି) ଉପରେ ନ୍ୟସ୍ତ କରାଯାଇଅଛି। ଏମ୍.ଡି କଂପାନୀର ପ୍ରଧାନ କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ବାହୀ ଅଟନ୍ତି ଯାହାଙ୍କୁ ମୁଖ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟରେ ସାଧାରଣ ପରିଚାଳକ (ଅର୍ଥ) ଏବଂ ପରିଚାଳକ (ପ୍ରଶାସନ) ଏବଂ ଡିପୋ ମାନଙ୍କରେ ଶାଖା ପରିଚାଳକ ମାନେ ସହାୟତା ପ୍ରଦାନ କରିଥାନ୍ତି। ଓଡ଼ିଶା ଅବକାରୀ ସେବାର ଏକ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପୂରଣ ହେବାକୁ ଥିବା ମଞ୍ଜୁରୀ ପ୍ରାପ୍ତ ସାଧାରଣ ପରିଚାଳକ (ବୈଷୟିକ) ପଦବୀ, କଂପାନୀର ଆରମ୍ଭ ଦିନଠାରୁ ଖାଲି ଅଛି।

ସମାକ୍ଷା ପରିସର

2.4.2 ନଭେମ୍ବର 2007 ରୁ ମାର୍ଚ୍ଚ 2008 ମଧ୍ୟରେ ସଂପନ୍ନ ହୋଇଥିବା ବର୍ତ୍ତମାନର ସଂପାଦନା ସମାକ୍ଷାରେ, 2003-08 ସମୟର ଅବକାରୀ ନୀତି ମୁତାବକ କଂପାନୀ ଦ୍ୱାରା ଆଇ.ଏମ୍.ଏଫ୍.ଏଲ୍, ବିୟର ଏବଂ ଦେଶୀ ମଦର ପାଇକାରୀ ବିପଣନ ଏବଂ ରାଜ୍ୟ ଅବକାରୀ ନୀତି ଅନୁସାରେ ଶୁଳ୍କ ଏବଂ ଫିସ୍ ର ଅସୁଲ କାର୍ଯ୍ୟ ସଂପାଦନର ଅର୍ତ୍ତଭୁକ୍ତ ଅଛି। ଅଡ଼ିଟ୍ ମୁଖ୍ୟକାର୍ଯ୍ୟାଳୟରେ ଏବଂ ମୋଟ୍ କାରବାରର 65 ପ୍ରତିଶତ କାରବାର ଭିତ୍ତିରେ ବଛାଯାଇଥିବା ତିନୋଟି ଡିପୋ (ବାଲେଶ୍ୱର, କଟକ ଏବଂ ଖୋର୍ଦ୍ଧା)ରେ ଥିବା ନଥି ପତ୍ର ଗୁଡ଼ିକର ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ କରିଥିଲା।

ସମାକ୍ଷା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ

2.4.3 କାର୍ଯ୍ୟ ସଂପାଦନା ସମାକ୍ଷା ଏହି ବିଷୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ପାଇଁ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ:

- ଅବକାରୀ ଶୁଳ୍କ/ଆମଦାନୀ ଫିସ୍ ଆଦାୟ ପାଇଁ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କମ୍ପାନୀ ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଲକ୍ଷ୍ୟ ହାସଲ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଆଦାୟ କରାଯାଇଥିବା ରାଜସ୍ୱ ରାଜ୍ୟ ରାଜକୋଷରେ ଶିଘ୍ର ଜମା କରାଯାଇଥିଲା;
- ଆଇ.ଏମ୍.ଏଫ୍.ଏଲ୍, ବିୟର ଏବଂ ଦେଶୀ ମଦର ସଂଗ୍ରହଣ ମିତବ୍ୟୟରେ ଏବଂ ଦକ୍ଷତାର ସହ କରାଯାଇଥିଲା;
- ମୂଲ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କମିଟି ଦ୍ୱାରା କଂପାନୀ/ସରକାରଙ୍କ ଆର୍ଥିକ ସାର୍ଥକ୍ୟ ସୁରକ୍ଷିତ ରଖି ମୂଲ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରାଯାଇଥିଲା;
- ଆଇ.ଏମ୍.ଏଫ୍.ଏଲ୍, ବିୟର ଏବଂ ଦେଶୀ ମଦର ବ୍ୟବହାର/ବିକ୍ରୟ/ରପ୍ତାନୀ ଦକ୍ଷତାସହ ଏବଂ ଫଳପ୍ରଦ ଭାବେ କରାଯାଇଥିଲା; ଏବଂ

* ବାଲେଶ୍ୱର, ବ୍ରହ୍ମପୁର, କଟକ, ଖୋର୍ଦ୍ଧା, ରାୟଗଡ଼ା ଏବଂ ସମଲପୁର।

- କମ୍ପାନୀ ଦ୍ୱାରା ନଗଦ ରିହାତି ଲାଭ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଲଭ୍ୟ ରାଶିର ବିନିଯୋଗ ବିକ୍ଷତାର ସହ କରାଯାଇଥିଲା ।

ସମାକ୍ଷା ମାନଦଣ୍ଡ

2.4.4 ସମାକ୍ଷା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟର ସଫଳତା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବା ପାଇଁ ସମାକ୍ଷାର ମାନଦଣ୍ଡ ଗୁଡ଼ିକ ହେଲା :

- ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ରାଜସ୍ୱ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଏବଂ ରାଜ୍ୟ ଅବକାରୀ ନୀତିରେ ଥିବା ବ୍ୟବସ୍ଥା;
- କମ୍ପାନୀ/ସରକାରଙ୍କ ସଂଗ୍ରହଣ ଏବଂ ବ୍ୟୟ/ବିକ୍ରୟ/ରାଜସ୍ୱ/ବିନିଯୋଗ ନୀତି;
- ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କର ଏବଂ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ମଣ୍ଡଳୀର ଆଦେଶ, ନିଷ୍ପତ୍ତି ଇତ୍ୟାଦି;
- ମୂଲ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କମିଟିର କାର୍ଯ୍ୟ ବିବରଣୀ ଓ ଆଦେଶ; ଏବଂ
- ଉତ୍ପାଦନକାରୀ/ଯୋଗାଣକାରୀ ମାନଙ୍କ ସହ ବୁଝାମଣାପତ୍ର ଏବଂ ଉତ୍ତମ ବାଣିଜ୍ୟିକ ପ୍ରଥା ।

ସମାକ୍ଷା ପଦ୍ଧତି

2.4.5 ସମାକ୍ଷାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହାସଲ କରିବା ପାଇଁ ସମାକ୍ଷା ମାନଦଣ୍ଡ ସମକ୍ଷରେ ନିମ୍ନୋକ୍ତ ସମାକ୍ଷା ପଦ୍ଧତି ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିଲା:

- ସଂଘ ସ୍ଥାପନାପତ୍ର ଏବଂ ସଂଘ ନିୟମାବଳୀର ପରୀକ୍ଷଣ, ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କ ବାର୍ଷିକ ଅବକାରୀ ନୀତି, ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ମଣ୍ଡଳୀ କାର୍ଯ୍ୟସୂଚୀ ସହିତ କାର୍ଯ୍ୟ ବିବରଣୀ ତଥା ଉପ-କମିଟି ଏବଂ ଚେୟାରମ୍ୟାନ/ପରିଚାଳନା ନିର୍ଦ୍ଦେଶକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଆହୁତ ସମାକ୍ଷା ବୈଠକର ପରୀକ୍ଷଣ;
- ସଂଗ୍ରହଣ ନୀତି, ମୂଲ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ନୀତି ଏବଂ ମୂଲ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କମିଟିର ନଥି, ଅବକାରୀ ଶୁଳ୍କ ଓ ବିକ୍ରି କରର ଆଦାୟ ଏବଂ ଜମାର ପରୀକ୍ଷଣ ;
- ପାରସ୍ପରିକ ଡାଟା ନିଃସାରଣ ଏବଂ ବିଶ୍ଳେଷଣ (ଆଇ.ଡି.ଇ.ଏ.) ମାଧ୍ୟମରେ କମ୍ପ୍ୟୁଟରୀକୃତ ତଥ୍ୟାବଳୀର ନିଃସାରଣ ଏବଂ ତର୍ଜମା; ଏବଂ
- ପରିଚାଳନା କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ସହ ପାରସ୍ପରିକ ଆଲୋଚନା ଓ ଅଡ଼ିଟ୍ରେ ଉଠାଯାଇଥିବା ପ୍ରଶ୍ନ ସମୂହ ।

ସମାକ୍ଷା ଫଳାଫଳ

କମ୍ପାନୀର କାର୍ଯ୍ୟ ସଂପାଦନ ସମାକ୍ଷାର ମୁଖ୍ୟ ଗୁଡ଼ିକ ପରିଚାଳନା କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ/ସରକାରଙ୍କୁ ଜଣାଇ ଦିଆଯାଇଥିଲା (ଜୁନ୍ 2008) ଏବଂ ରାଜ୍ୟ ସରକାରୀ ଉଦ୍ୟୋଗ ପାଇଁ ଗଠିତ ସମାକ୍ଷା ପୁନର୍ବିଲୋକନ କମିଟି (ଏ.ଆର୍.ସି.ପି.ଏସ୍.ଇ) ବୈଠକରେ ଆଲୋଚିତ (5 ଅଗଷ୍ଟ 2008) ହୋଇଥିଲା । ଉକ୍ତ ବୈଠକରେ ରାଜ୍ୟ ଅବକାରୀ ବିଭାଗର କମିଶନର ତଥା ସଚିବ ଏବଂ କମ୍ପାନୀର ପରିଚାଳନା ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ଉପସ୍ଥିତ ଥିଲେ । ରିପୋର୍ଟ ରୂପାନ୍ତ କରିବା ସମୟରେ ସରକାର/ପରିଚାଳନା କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କର ମତାମତ ବିଚାରକୁ ନିଆଯାଇଥିଲା । ପରବର୍ତ୍ତୀ ଅନୁକ୍ରେମ ଗୁଡ଼ିକରେ ସମାକ୍ଷା ଫଳାଫଳ ଆଲୋଚିତ ହୋଇଛି ।

ଅବକାରୀ ରାଜସ୍ୱ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଏବଂ ସଫଳତା

2.4.6 ଅବକାରୀ ଶୁଳ୍କ (ଇ.ଡି.) ଏବଂ ଆମଦାନୀ ଫିସ୍ (ଆଇ.ଏଫ୍) ଦାଖଲ କଲା ପରେ ମଦ୍ୟ ଯୋଗାଣକାରୀଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କ ପରିସର ମଧ୍ୟରୁ ଷ୍ଟକ୍ ଉଠାଣ ପାଇଁ ଅନୁମତି ପ୍ରାପ୍ତ ହୁଏ। ଏଣୁ, ଅବକାରୀ ଶୁଳ୍କ ଏବଂ ଆମଦାନୀ ଫିସ୍, ଯାହାକି କଂପାନୀ ମାଧ୍ୟମରେ ଆଦାୟ ହେଉଥିବା ଅବକାରୀ ରାଜସ୍ୱର ମୁଖ୍ୟ ଉତ୍ପାଦନ ଅଟେ ତାହା ଉତ୍ପାଦନକାରୀ ଯୋଗାଣ କରୁଥିବା ପରିମାଣ ତଥା ଏହାର ଖୁରୁରା ବିକ୍ରେତାଙ୍କୁ ଅତ୍ରିମ ବିକ୍ରୟ ଉପରେ ନିର୍ଭରଶୀଳ। ନିମ୍ନଲିଖିତ ସାରଣୀରେ 2003-08 ଅବଧି ମଧ୍ୟରେ କଂପାନୀ ପାଇଁ ରାଜ୍ୟସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଅବକାରୀ ରାଜସ୍ୱ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଏବଂ ଏହାର ପ୍ରାପ୍ତି ବିଷୟରେ ଦର୍ଶାଯାଇଛି :

ବର୍ଷ	କାରବାର ପରିମାଣ	ଲକ୍ଷ୍ୟ	ପ୍ରାପ୍ତି ^୦	କମ୍ପତି	କମ୍ପତି ପ୍ରତିଶତ
2003-04	378.01	185.46	140.38	45.08	24.31
2004-05	452.38	172.00	162.59	9.41	5.47
2005-06	522.80	317.00	207.73	109.27	34.47
2006-07	612.23	348.70	240.01	108.69	31.17
2007-08	744.59	325.68	301.89	23.79	7.30
ମୋଟ	2710.01	1348.84	1052.60	296.24	21.96

କଂପାନୀ ପ୍ରତି ଯୋଗାଣକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ (2006-07 ବର୍ଷ ବ୍ୟତୀତ) ବ୍ୟବସାୟର ଲକ୍ଷ୍ୟ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରି ନ ଥିଲା କିମ୍ବା ଧାର୍ଯ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟକୁ ତଦାରଖ କରିନଥିଲା।

ସମାକ୍ଷା ବିଶ୍ଳେଷଣରୁ ଦେଖାଗଲା ଯେ, 2006-07 ବର୍ଷ ବ୍ୟତୀତ ପ୍ରତି ଯୋଗାଣକାରୀ ପାଇଁ କଂପାନୀ ଲକ୍ଷ୍ୟଧାର୍ଯ୍ୟ କରିନଥିଲା। ଯଦିଓ କଂପାନୀ ପ୍ରତି ଯୋଗାଣକାରୀ ପାଇଁ କାରବାର ପରିମାଣର ଲକ୍ଷ୍ୟ 2006-07 ବର୍ଷ ପାଇଁ 1009 କୋଟି ଟଙ୍କାରେ ସ୍ଥିର (ଜୁନ୍, 2006) କରିଥିଲା, ଯେହେତୁ ମାସିକ ଲକ୍ଷ୍ୟ ସ୍ଥିର କରାଯାଇନଥିଲା ବା ସାମୟିକ ସମାକ୍ଷା କରାଯାଇନଥିଲା ତେଣୁ ପ୍ରାପ୍ତି ମାତ୍ର 612 କୋଟି ଟଙ୍କାରେ ସୀମିତ ରହିଥିଲା। ପୁନଶ୍ଚ, କଂପାନୀ ମଧ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ ପ୍ରାପ୍ତି ପାଇଁ କାରଣ ବିଶ୍ଳେଷଣ କରିନଥିଲା ବା କୌଣସି ପ୍ରତିକାର ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ କରିନଥିଲା।

ସରକାର କହିଲେ (ଅଗଷ୍ଟ 2008) ଯେ, ଅର୍ଥ ବିଭାଗ ଦ୍ୱାରା ଧାର୍ଯ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟର କୌଣସି ବିଜ୍ଞାନସମ୍ମତ ଆଧାର ନ ଥିଲା। କିନ୍ତୁ ଏହି ପାଞ୍ଚ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରୁ କୌଣସି ଗୋଟିଏ ବର୍ଷରେ ମଧ୍ୟ ଏହି ମାତ୍ରାଧିକ/ଅଣ ବିଜ୍ଞାନସମ୍ମତ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଧାର୍ଯ୍ୟକୁ ନେଇ କଂପାନୀ କୌଣସି ଅଭିଯୋଗ କରିନଥିଲା।

ସଂଗ୍ରହଣ ସଂପାଦନା

2.4.7 ରାଜ୍ୟରେ ନିଜର ଉତ୍ପାଦ ବିକ୍ରି କରିବାର ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖିଥିବା ଉତ୍ପାଦନକାରୀ/ଯୋଗାଣକାରୀ, ସେମାନଙ୍କ ଦ୍ରାଘ/ଲେବଲ୍ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଅବକାରୀ ବିଭାଗରେ ପଞ୍ଜିକୃତ କରିଥାନ୍ତି। ତତ୍ପରେ ସେମାନେ ବାର୍ଷିକ ପଞ୍ଜିକରଣ ଦେୟ^୧ ଜମାକରି କଂପାନୀ ନିକଟରେ ପଞ୍ଜିକୃତ ହୁଅନ୍ତି। ପଞ୍ଜିକୃତ ଚାପର ପାନାୟ ସଂଗ୍ରହଣ ପାଇଁ କଂପାନୀ ପଞ୍ଜିକୃତ ଉତ୍ପାଦନକାରୀ/ଯୋଗାଣକାରୀଙ୍କ ସହ ରୁଚ୍ଛି ସାକ୍ଷର କରିଥାଏ। ଉତ୍ପାଦନକାରୀ/ଯୋଗାଣକାରୀଙ୍କ ତରଫରୁ କଂପାନୀ ଉକ୍ତ ପାନାୟ ଗୁଡ଼ିକୁ ଲାଇସେନ୍ସଧାରୀ ଖୁରୁରା ବିକ୍ରେତାଙ୍କୁ ବିକ୍ରୟ କରିଥାନ୍ତି।

ଏକାନ୍ତ ଅଧିକାର ଓ ବିଶେଷାଧିକାର

2.4.8 ରାଜ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ପାନାୟର ପାଇକାରୀ କାରବାର ପାଇଁ କଂପାନୀର ଏକାନ୍ତ ଅଧିକାର ଅଛି। ମାତ୍ର ଲାଇସେନ୍ସଧାରୀ ଉତ୍ପାଦନକାରୀ ମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଉତ୍ପାଦିତ ହେଉଥିବା ସମସ୍ତ ମଦ୍ୟ କଂପାନୀ ମାଧ୍ୟମରେ କାରବାର

^୦ ରଜ୍ୟ ବାହାରୁ ଯୋଗାଣ କ୍ଷେତ୍ରରେ ।
^୧ ଏହା କେବଳ ଅବକାରୀ ଶୁଳ୍କ ଏବଂ ଆମଦାନୀ ଫିସ୍ ସୁରାଏ ।
^୧ ପ୍ରାରମ୍ଭରୁ 15,000 ଟଙ୍କା ଥିଲା, ଯାହା ଜାନୁୟାରୀ 2004 ରୁ 20,000 ଟଙ୍କାକୁ ବୃଦ୍ଧି କରାଯାଇଥିଲା।

ଲାଭସେନ୍ଦ୍ର ଧାରୀ
ଉତ୍ପାଦନକାରୀମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା
ରାଜ୍ୟରେ ଉତ୍ପାଦିତ ସମସ୍ତ
ପାନୀୟ କଂପାନୀ ମାଧ୍ୟମରେ
କାରବାର ହେଉଥିବା ନିଷ୍ଠିତ
କରିବାକୁ କଂପାନୀର କୌଣସି
ବ୍ୟବସ୍ଥା ନଥିଲା ।

ହେଉଥିବା ନିଷ୍ଠିତ କରିବାକୁ କଂପାନୀର କୌଣସି ବ୍ୟବସ୍ଥା ନଥିଲା । ରାଜ୍ୟରେ ଲାଭସେନ୍ଦ୍ରଧାରୀ ଉତ୍ପାଦନକାରୀ ମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଉତ୍ପାଦିତ ପାନୀୟର ପ୍ରକୃତ ପରିମାଣ ସମନ୍ୱୟ ତଥ୍ୟ କଂପାନୀ ସଂଗ୍ରହ କରିନଥିଲା ବା ଅବକାରୀ ବିଭାଗରେ ଲଭ୍ୟ ସୂଚନା ସହିତ ଯାଞ୍ଚ କରିନଥିଲା । ପ୍ରବର୍ତ୍ତନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ମାଧ୍ୟମରେ 2003-08 ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ଅବକାରୀ ବିଭାଗ ଦ୍ୱାରା 1.78 କୋଟି ଟଙ୍କାର 0.54 ଲକ୍ଷ ଲିଟର ଆଇ.ଏମ୍.ଏଫ୍.ଏଲ୍., 0.30 ଲକ୍ଷ ଲିଟର ବିସ୍କର୍ ଏବଂ 0.15 ଲକ୍ଷ ଲିଟର ଦେଶୀୟ ଜବତ କରିଥିଲା ।

ସରକାର ଦର୍ଶାଇଲେ (ଅଗଷ୍ଟ 2008) ଯେ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଆଇନ୍ ଏବଂ ନୀତିର ପରିସର ମଧ୍ୟରେ ରହି କଂପାନୀ କେବଳ ମାତ୍ର ଏଜେନ୍ସି ଭଳି କାର୍ଯ୍ୟ କରିଥାଏ ଏବଂ ଅବକାରୀ ରାଜସ୍ୱ ଫାଙ୍କ/ପରିହାର ଅବକାରୀ ବିଭାଗର ପ୍ରବର୍ତ୍ତନ କ୍ରିୟା ଦ୍ୱାରା ନିୟନ୍ତ୍ରିତ ହୋଇଥାଏ । ପରନ୍ତୁ, ତଥ୍ୟଟି ଏହା ଯେ, ରାଜ୍ୟରେ ଉତ୍ପାଦିତ ଏବଂ ଆବଣ୍ଟିତ ପାନୀୟର ତଥ୍ୟାବଳୀ ସଂଗ୍ରହ ଏବଂ ଅବକାରୀ ବିଭାଗରେ ଲଭ୍ୟ ସୂଚନା ସହିତ ଯାଞ୍ଚ, ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଉଥିବା ନିୟନ୍ତ୍ରଣକୁ ଅଧିକ ଶକ୍ତିଶାଳୀ କରିଥାଆନ୍ତା ।

ଉତ୍ପାଦନକାରୀଙ୍କ ମନୋନୟନ

2.4.9 ଯୋଗାଣକାରୀ ମାନଙ୍କ ପଞ୍ଜିକରଣ ପାଇଁ କଂପାନୀ କେବଳ ଥରେ ମାତ୍ର ନଭେମ୍ବର 2000 ମସିହାରେ ଦରଖାସ୍ତ ଆହ୍ୱାନ କରିଥିଲା । ତତ୍ପରେ, ଯୋଗାଣକାରୀମାନଙ୍କୁ ସୂଚୀଭୁକ୍ତ କରିବାକୁ କଂପାନୀ ଖୋଲା ବିଜ୍ଞାପନ ପ୍ରଣାଳୀ ଅବଲମ୍ବନ କରିନଥିଲା । ଖୋଲା ବିଜ୍ଞାପନର ଅଭାବ ଯୋଗୁ, ରାଜ୍ୟରେ ବ୍ୟାପକ ଦ୍ରାଘତା ମଦ୍ୟ ଯୋଗାଣର ସୁଯୋଗକୁ ସଙ୍କୁଚିତ କରିଥିଲା ।

ସରକାର ସମାକ୍ଷା ମତ୍ରବ୍ୟକ୍ତି ସାକାର କରି ଦର୍ଶାଇଲେ (ଅଗଷ୍ଟ 2008) ଯେ ଅଧିକ ଯୋଗାଣକାରୀମାନଙ୍କ ପଞ୍ଜିକରଣ ପାଇଁ କଂପାନୀ ଏଣିକି ପ୍ରତିବର୍ଷ ଖୋଲା ବିଜ୍ଞାପନ ଦେବ ।

ଉତ୍ପାଦନକାରୀ/ଯୋଗାଣକାରୀମାନଙ୍କ ସହିତ ରାଜିନାମା

2.4.10 ଉତ୍ପାଦନକାରୀ/ଯୋଗାଣକାରୀମାନଙ୍କ ସହ କଂପାନୀ କରୁଥିବା ବାର୍ଷିକ ରାଜିନାମାରେ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବିଷୟ ମଧ୍ୟରେ ମଦ୍ୟର ଅର୍ପଣ ମୂଲ୍ୟ ମଧ୍ୟ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଥାଏ ।

ସମାକ୍ଷା ଯାଞ୍ଚରେ ଦେଖାଗଲା ଯେ, ଭବିଷ୍ୟତ ବିଧିକ ବିବାଦ ପରିହାର କରିବା ପାଇଁ କଂପାନୀ ପ୍ରାପ୍ତ କରିଥିବା ରାଜିନାମା ଗୁଡ଼ିକରେ କଂପାନୀର କ୍ଷମତାପନ୍ନ ପ୍ରାଧିକାରୀଙ୍କ ସାକ୍ଷର ହୋଇନଥିଲା ବା ସାକ୍ଷରିତ ନକଲ ଗୁଡ଼ିକ ଯୋଗାଣକାରୀଙ୍କୁ ଫେରସ୍ତ କରାଯାଇନଥିଲା । ଯାଞ୍ଚ କରିବା ପାଇଁ 2005-07 ବର୍ଷମାନଙ୍କ ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ବର୍ଷର ରୁକ୍ଷପତ୍ରଗୁଡ଼ିକ ଅଡ଼ିଟ୍ କୁ ଦିଆଯାଇନଥିଲା । କମ୍ପାନୀର 2005-07 ର 66 ଟି ରୁକ୍ଷପତ୍ରର ପୁନର୍ବିଲୋଚନରୁ ଦେଖାଗଲା ଯେ 15 ଟି ଉତ୍ପାଦ କ୍ଷେତ୍ରରେ, କଂପାନୀ ଦ୍ୱାରା ସ୍ଥିରକୃତ ନିର୍ଗମ ଦାମ, ଯୋଗାଣକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଇଥିବା ଅର୍ପଣ ମୂଲ୍ୟ ଠାରୁ ପେଟିପ୍ରତି^୧ 5 ଟଙ୍କାରୁ 39 ଟଙ୍କା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କମ୍ ନିଆଯାଇ ସ୍ଥିର କରାଯାଇଥିଲା । ଅର୍ପଣ ଦାମ ହିସାବକୁ ନ ନେବାର କାରଣ ନଥିଲୁ ନ ଥିଲା । ଏହିପରି କମ୍ ଅର୍ପଣ ଦାମ୍ ପ୍ରୟୋଗ କରିବା ଦ୍ୱାରା କଂପାନୀର 5.44 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା କ୍ଷତି ବ୍ୟତୀତ ଅବକାରୀ ଶୁଳ୍କ (90.27 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା) ବିକ୍ରି କର (30.44 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା) ଏବଂ ଉତ୍ସରେ ଆଦାୟ କର (1.79 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା) ବାବଦକୁ ରାଜ୍ୟ ରାଜକୋଷକୁ 1.23 କୋଟି ଟଙ୍କା ରାଜସ୍ୱ କ୍ଷତି ହେଲା ।

ସରକାର ଦର୍ଶାଇଲେ (ଅଗଷ୍ଟ 2008) ଯେ ଯେହେତୁ ପଡ଼ୋଶୀ ରାଜ୍ୟମାନଙ୍କରେ ଶସ୍ତ୍ରରେ ମଦ୍ୟ ଉପଲବ୍ଧ ଥିଲା, ଅର୍ପଣ ମୂଲ୍ୟ ବୃଦ୍ଧିକୁ ହିସାବକୁ ନିଆଗଲା ନାହିଁ କାରଣ ଏହା ପରିଶେଷରେ ଖାଉଟି ମୂଲ୍ୟବୃଦ୍ଧି କରି ମଦ୍ୟର ଚୋରାଚାଲାଣକୁ ପୋସ୍ତାହିତ କରିଥାଆନ୍ତା । ପରନ୍ତୁ ଯେଉଁସବୁ ଉପାଦାନ ନିର୍ଗମ ଦାମ ସ୍ଥିରକରିବାକୁ ବିଚାରକୁ

ମୂଲ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣରେ ସମ୍ମତ
ମୂଲ୍ୟଠାରୁ ନିମ୍ନତର ଅର୍ପଣ
ମୂଲ୍ୟ ଗ୍ରହଣ କରିବାରୁ 1.28
କୋଟି ଟଙ୍କାର ରାଜସ୍ୱ କ୍ଷତି
ହେଲା ।

^୧ ଆଇ.ଏମ୍.ଏଫ୍.ଏଲ୍. କ୍ଷେତ୍ରରେ, ଗୋଟିଏ ପେଟି ଅର୍ଥାତ୍ 750 ର 12 ଟି ବୋତଲ ବା 375 ମିଲିର 24 ଟି ବୋତଲ ବା 180 ମିଲିର 48 ଟି ବୋତଲ ବା 90 ମିଲିର 96 ଟି ବୋତଲ, ବିସ୍କର୍ କ୍ଷେତ୍ରରେ 650 ମିଲିର 12 ଟି ବୋତଲ ବା 330 ମିଲିର 24 ଟି ବୋତଲ ବା 500 ମିଲିର 24 କେନ୍ ଏବଂ ଦେଶୀୟ ମତ୍ର କ୍ଷେତ୍ରରେ 200 ମିଲିର 50 ଟି ପାଉର ।

ନିଆଯାଇଥିଲା ବୋଲି ଦର୍ଶାଯାଇଥିଲା ତାହା ନଥିବୁତ୍ତ ନ ଥିଲା । ଯୋଗାଣକାରୀମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦତ୍ତ ମୂଲ୍ୟର ତୁଳନା କରିବାକୁ ପଡ଼ୋଶୀ ରାଜ୍ୟମାନଙ୍କରେ ମଦ୍ୟର ଦାମ୍ ସମନ୍ୱୟ ତଥ୍ୟାବଳୀ ମଧ୍ୟ କଂପାନୀ ପାଖରେ ନ ଥିଲା ।

ଆଇ.ଏମ୍.ଏଫ୍.ଏଲ୍., ବିୟର ଏବଂ ଦେଶୀ ମଦର ସଂଗ୍ରହଣ

2.4.11 ଆଇ.ଏମ୍.ଏଫ୍.ଏଲ୍., ବିୟର ଏବଂ ଦେଶୀ ମଦର 2003-08 ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ସଂଗ୍ରହଣ ନିମ୍ନସ୍ଥ ସାରଣୀରେ ଦିଆଗଲା;

(ପରିମାଣ ଲକ୍ଷ ଯେଟିରେ)

ବର୍ଷ	ଆଇ.ଏମ୍.ଏଫ୍.ଏଲ୍.			ବିୟର			ଦେଶୀ ମଦ
	ରାଜ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ	ରାଜ୍ୟ ବାହାରେ	ମୋଟ	ରାଜ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ	ରାଜ୍ୟ ବାହାରେ	ମୋଟ	ରାଜ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ
2003-04	10.45	4.49	14.94	10.52	12.86	23.38	7.38
2004-05	15.68	1.98	17.66	16.86	13.55	30.41	7.60
2005-06	17.68	1.31	18.99	18.72	15.68	34.40	7.47
2006-07	19.87	1.85	21.72	20.19	11.45	31.64	8.91
2007-08	22.49	1.13	23.62	36.86	1.84	38.70	9.87
ମୋଟ	86.17	10.76	96.93	103.15	55.38	158.53	41.23

କଂପାନୀ ଖାଉଟିମାନଙ୍କର ବାହିବା ପୁରଣ ପାଇଁ ସେମାନଙ୍କର ଆବଶ୍ୟକ ଥିବା ବ୍ରାଣ୍ଡର ଆକଳନ କରିନଥିଲା ।

ସମାକ୍ଷା ଯାଞ୍ଚରେ ଦେଖାଗଲା ଯେ, ଯଦିଓ ସଂଗ୍ରହଣ ପରିମାଣରେ ବୃଦ୍ଧି ଘଟିଥିଲା, ମାତ୍ର ଏହା ଚାହିଦା ମୁତାବକ ସମୟାନୁବର୍ତ୍ତୀ ଯୋଗାଣ ବା ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବ୍ରାଣ୍ଡର ଚାହିଦା ପୂରଣର ସଂକେତ ପ୍ରଦାନ କରୁନଥିଲା, କାରଣ ଯୋଗାଣକାରୀମାନେ ସେମାନଙ୍କ ପସନ୍ଦର ମଦ୍ୟ ଯୋଗାଣ କରୁଥିଲେ । ଖାଉଟିମାନଙ୍କର ଆବଶ୍ୟକତା ପୂରଣ କରିବାରେ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ଯୋଗାଣ ତଥା ରାଜସ୍ୱ ବୃଦ୍ଧି ଘଟାଇବା ସହିତ ବେଆଇନ୍ ମଦ୍ୟର ପ୍ରବାହ ରୋକିବା ପାଇଁ କଂପାନୀ କୌଣସି ଚାହିଦା ସର୍ବେକ୍ଷଣ କରିନଥିଲା ।

ଏ.ଆର୍.ସି.ପି.ଏସ୍.ଇ. ବୈଠକରେ ସରକାର ଚାହିଦା ସର୍ବେକ୍ଷଣର ଅନୁପସ୍ଥିତି ସାକାର କରିଥିଲେ ଏବଂ ଏହା ପ୍ରତି ଉପଯୁକ୍ତ ଧାନ ଦିଆଯିବ ବୋଲି ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଦେଇଥିଲେ ।

ସଂଗ୍ରହଣ ପରିମାଣର ମିଳାମିଶା

2.4.12 ପ୍ରଚଳିତ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁସାରେ, ଉତ୍ପାଦନକାରୀଙ୍କ ଠାରୁ ଇ.ଡି ଏବଂ ଆଇ.ଏଫ୍. ଜମା ପ୍ରାପ୍ତି ହେଲାପରେ କଂପାନୀ ଆବଶ୍ୟକ ମୁତାବକ ଇ.ଡି. ଏବଂ ଆଇ.ଏଫ୍. ଜମାକରି ଅବକାରୀ ଅଧିକାରୀଙ୍କଠାରୁ ନିଜ ନାମରେ ପରିବହନ, ଆମଦାନୀ ରପ୍ତାନୀ (ଟି.ଆଇ) ପାଶ୍ ଆଣିଥାନ୍ତି ଏବଂ ତାହା ଉତ୍ପାଦନକାରୀଙ୍କୁ ହସ୍ତାନ୍ତର କରିଥାନ୍ତି । ସେହିପରି, ଅବକାରୀ ଅଧିକାରୀଙ୍କଠାରୁ ପ୍ରାପ୍ତ ଟ୍ରେଡ୍ ଅଫ୍ ପାଶ୍ ମାଧ୍ୟମରେ କଂପାନୀ ଯୋଗାଣକାରୀମାନଙ୍କୁ ଆନ୍ତଃଗୋଦାମ ପରିବହନ ପାଇଁ ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନ କରିଥାଏ । ପାଶ୍ ଆରା ଭାବେ କଂପାନୀ ଏକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ପ୍ରବର୍ତ୍ତନ କରିବା ଦାୟାତ୍ୱ ଯାହାଦ୍ୱାରା କି ଏହା ନିଶ୍ଚିତ କରିହେବ ଯେ, ଟି.ଆଇ.ପାଶ୍ ମାଧ୍ୟମରେ ଖଲାସ ହେଉଥିବା ମଦ୍ୟ ଉପଯୁକ୍ତ ଭାବେ କଂପାନୀ ଗୋଦାମରେ ପ୍ରାପ୍ତ ହେଉଥିଲା । କାରଣ ମଦ୍ୟ ସାମଗ୍ରୀର ଖଲାସ, ଏବଂ ଗୋଦାମକୁ ସେଗୁଡ଼ିକର ପରିବହନରେ କଂପାନୀ କୌଣସି ମତେ ସାମିଲ ହେଉନାହିଁ । ମାତ୍ର ଟି.ଆ.ଇ. ପାଶ୍ ମାଧ୍ୟମରେ ଖଲାସ୍ ହେଉଥିବା ସାମଗ୍ରୀ ଏବଂ କଂପାନୀ ଗୋଦାମରେ ସାମଗ୍ରୀ ପ୍ରାପ୍ତି ନୋଟ୍ରେ ଦର୍ଶାଯାଉଥିବା ସାମଗ୍ରୀ ମଧ୍ୟରେ କଂପାନୀ ପୁର୍ନମିଳନ କରିନଥିଲା । ଏହା ଦ୍ୱାରା କଂପାନୀର ଆୟ ଏବଂ ବିକ୍ରିକର/ମୂଲ୍ୟଯୁକ୍ତ କର ଫାଙ୍କର ଅବକାଶ ରହିଥିଲା ।

ସରକାର ଦର୍ଶାଇଲେ (ଅଗଷ୍ଟ 2008) ଯେ, ଗୋଦାମମାନଙ୍କରେ ପ୍ରକୃତରେ ପ୍ରାପ୍ତ ହେଉଥିବା ପରିମାଣ ସହିତ ସାମଗ୍ରୀ ପ୍ରାପ୍ତ ନୋଟ୍ (ଜି.ଆର.ଏନ୍)ର ପରିମାଣର ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଉଥିଲା । ଯାହାହେଉ ଟି.ଆଇ. ପାଶ୍ ସହିତ ଜି.ଆର.ଏନ୍.ର ପରିମାଣର ମିଳାମିଶା ଅଭାବରେ କାରଖାନା/ଡିପୋରୁ ଖଲାସ ସମସ୍ତ ପରିମାଣର ପ୍ରାପ୍ତିକୁ କେବଳ ଜି.ଆର.ଏନ୍. ନିଶ୍ଚିତ କରିନଥିଲା ।

ମୂଲ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ

2.4.13 ଯୋଗାଣକାରୀମାନେ ସେମାନଙ୍କ ଅର୍ପଣ ମୂଲ୍ୟ ଘୋଷଣା କରନ୍ତି ଯାହା ଉପରେ ପ୍ରବେଶ କର^୯ (ଇ.ଟି) ଏବଂ ଆଇ.ଏଫ୍. ଯୁକ୍ତ କରାଯାଇ ଅବତରଣ ମୂଲ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ କରାଯାଏ। ତତ୍ପରେ, ରାଜ୍ୟ ଇ.ଡି. ଏବଂ କଂପାନୀର ଲାଭ ମିଶ୍ରିତ ହୋଇ ଆଇ.ଏଫ୍.ଏଫ୍.ଏଲ୍. ଏବଂ ବିସ୍ତର ର ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦାମ୍ ସ୍ଥିରକୃତ ହୁଏ। ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦାମ୍ ଉପରେ ଏସ୍.ଟି ଲାଗୁ ହୁଏ। ଇ.ଟି, ଇ.ଡି ଏବଂ ଏସ୍.ଟି. କଂପାନୀ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କୁ ପୈଠ କରେ। ଏଣୁ, ରାଜ୍ୟ ରାଜସ୍ୱ ଏବଂ କଂପାନୀର ଲାଭ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ କରିବାରେ ଅର୍ପଣ ମୂଲ୍ୟକୁ ଆଧାର ରୂପେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଏ।

ମୂଲ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ କମିଟି

2.4.14 କଂପାନୀ ମାଧ୍ୟମରେ ଯୋଗାଣ ହେଉଥିବା ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ଆଇ.ଏଫ୍.ଏଫ୍.ଏଲ୍. ଏବଂ ବିସ୍ତର ମୂଲ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ପାଇଁ ପଡ଼ୋଶୀ ରାଜ୍ୟର ଅବତରଣ ମୂଲ୍ୟ ସହିତ ତୁଳନା କରି ରାଜ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ମୂଲ୍ୟ ସ୍ଥିର କରିବାକୁ ପରିଚାଳନା ନିର୍ଦ୍ଦେଶକଙ୍କୁ ଆବାହକ ସଦସ୍ୟ ଭାବେ ଏକ ପାଞ୍ଚ ଜଣିଆ ମୂଲ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ କମିଟି (ପି.ଏଫ୍.ସି) ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଗଠନ (ଏପ୍ରିଲ 2003) କରିଥିଲେ। ସମାକ୍ଷରେ ଦେଖାଗଲା ଯେ, ଯଦିଓ ପି.ଏଫ୍.ସି. 1 ଏପ୍ରିଲ 2003 ରୁ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ ହେଲା, 2003-04 ଏବଂ 2004-05 (ଜୁନ 2004 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ) ବର୍ଷ ପାଇଁ ପି.ଏଫ୍.ସି. ର ବିନା ଅନୁମୋଦନରେ ଆଇ.ଏଫ୍.ଏଫ୍.ଏଲ୍ ଏବଂ ବିସ୍ତର ମୂଲ୍ୟ କଂପାନୀ ଦ୍ୱାରା ସ୍ଥିର କରାଯାଇଥିଲା। ପି.ଏଫ୍.ସି. ଦ୍ୱାରା ନିଆଯାଇଥିବା 2003-07 ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ବିଭିନ୍ନ ନିଷ୍ପତ୍ତିର ଅନୁପାଳନ ନୋଟ୍ କଂପାନୀ ପି.ଏଫ୍.ସି. କୁ ଅବଗତ କରିନଥିଲା।

ମୂଲ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଦେଶରେ ତ୍ରୁଟି

2.4.15 ଆଇ.ଏଫ୍.ଏଫ୍.ଏଲ୍. ଏବଂ ବିସ୍ତର ଅତ୍ୟାବଶ୍ୟକୀୟ ସାମଗ୍ରୀ ନୁହେଁ। ଯୋଗାଣକାରୀ ମାନଙ୍କ ସହିତ ରୁଚ୍ଛିନାମା ଅନୁସାରେ ଯୋଗାଣକାରୀ ମାନଙ୍କର ଦାୟିତ୍ୱ ସେମାନଙ୍କର ଉତ୍ପାଦ ବିକ୍ରୟ କରିବା। ପ୍ରକୃତରେ ଦେଖିବାକୁ ଗଲେ କଂପାନୀ ଯୋଗାଣକାରୀ ମାନଙ୍କ ଠାରୁ ଉତ୍ପାଦ କ୍ରୟ କରିନଥାଏ ବରଂ ଯୋଗାଣକାରୀ ମାନଙ୍କର ଏକେଣ୍ଟ ଭାବେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଥାଏ। ଯୋଗାଣକାରୀ ମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଉଥିବା ଅର୍ପଣ ମୂଲ୍ୟ ଯାହାକି ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ମୂଲ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଦେଶର ଆଧାର ଭାବେ କାର୍ଯ୍ୟ କରେ, ତାହାର ସଠିକତା ନିରୂପଣ କରିବାକୁ ପି.ଏଫ୍.ସି. ନିକଟରେ କୌଣସି ବ୍ୟବସ୍ଥା ଉପଲବ୍ଧ ନ ଥିଲା। ପି.ଏଫ୍.ସି. ଯୋଗାଣକାରୀମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଘୋଷିତ ମୂଲ୍ୟ ଉପରେ ନିର୍ଭରଶୀଳ ଥିଲା, ଏହି ପରିପ୍ରେକ୍ଷିରେ, ବିକ୍ରୟକର/ମୂଲ୍ୟଯୁକ୍ତ କର (ଭାଟ୍) ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ମୂଲ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ବ୍ୟତୀତ ମୂଲ୍ୟ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରିବାରେ ପି.ଏଫ୍.ସି. ର ସାମିତ କ୍ଷମତା ଥିଲା।

ଅତିରିକ୍ତ ନିମ୍ନଲିଖିତ କ୍ଷେତ୍ରରେ ପି.ଏଫ୍.ସି. ଦ୍ୱାରା ମୂଲ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଦେଶରେ ତ୍ରୁଟି ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିଥିଲା :

- ପି.ଏଫ୍.ସି. 17 ଟି ଯୋଗାଣକାରୀଙ୍କ 62 ଟି ଆଇ.ଏଫ୍.ଏଫ୍.ଏଲ୍. ବ୍ରାଣ୍ଡରେ ପ୍ରଚଳିତ ଦରଠାରୁ 5 ପ୍ରତିଶତ ବା ଯୋଗାଣକାରୀ ମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦାବି କରାଯାଇଥିବା ବର୍ଦ୍ଧିତ ମୂଲ୍ୟ ମଧ୍ୟରୁ ଯେଉଁଟି କମ୍, ସେପରି ମୂଲ୍ୟ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ଅକ୍ଟୋବର 2004 ରେ ଅନୁମୋଦନ ଦେଇଥିଲା। ମୂଲ୍ୟ ସଂଶୋଧନ ପାଇଁ ଯୋଗାଣକାରୀ ମାନଙ୍କ ଅର୍ପଣ ପତ୍ର ଯାହାକି, ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ଆଧାର ଭାବେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିଲା, ତାହା ଅଡ଼ିଟ୍ କୁ ଦିଆଯାଇ ନଥିଲା। ନଅଟି ଯୋଗାଣକାରୀଙ୍କ 37 ଟି ବ୍ରାଣ୍ଡରେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ମୂଲ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ପାଇଁ ପ୍ରବେଶ କର ମିଶ୍ରିତ କରାଯାଇନଥିଲା, ଯାହା ଦ୍ୱାରା କି କଂପାନୀ ଲାଭ, ଇ.ଡି., ଏସ୍.ଟି. ଏବଂ ଟି.ସି.ଏସ୍. ବାବଦକୁ 2004-06 ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ 86.04 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ସକ୍ତ ପ୍ରାପ୍ତି ହୋଇଥିଲା। ପୁନଶ୍ଚ, କାଲିଙ୍ଗ ବଟଲିଂ (ପ୍ରାଃ) ଲିମିଟେଡ୍‌ର ସାତଟି ବ୍ରାଣ୍ଡ ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ମୂଲ୍ୟ ପୁରାତନ ଅର୍ପଣ ମୂଲ୍ୟ, ଯାହାକି ସଂଶୋଧିତ ଅର୍ପଣ ମୂଲ୍ୟ ଠାରୁ କମ୍ ଥିଲା, ତାହା ଉପରେ ଆଧାର କରି ନିରୂପଣ କରାଗଲା। ଫଳତଃ, 2005-06 ବର୍ଷରେ ଏସ୍.ଟି, ଟି.ସି.ଏସ୍. ଏବଂ କଂପାନୀ ଲାଭ ବାବଦକୁ 8.35 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା କମ୍ ଆଦାୟ ହୋଇଥିଲା।

^୯ ରାଜ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ବିକ୍ରି ବା ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ ଆସୁଥିବା ସାମଗ୍ରୀ ଉପରେ ଆଦାୟ ହେଉଥିବା କର।

ସରକାର ସମାକ୍ଷା ମନ୍ତବ୍ୟ ସାକାର କରି କହିଲେ (ଅଗଷ୍ଟ 2008) ଯେ, ସଂଶୋଧିତ ଅବତରଣ ମୂଲ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ପାଇଁ ଇ.ଟି ଯୋଗ କରାଯିବ ।

ମୂଲ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ପାଇଁ ପ୍ରବେଶ
କରି ବିଚାରକୁ ନ ନେବା ଏବଂ
ଅର୍ପଣ ମୂଲ୍ୟର ବିଲମ୍ବିତ / ବୃଦ୍ଧି
ନ କରିବାରୁ 3.98 କୋଟି
ଟଙ୍କାର ରାଜସ୍ୱ କ୍ଷତି ହେଲା ।

- ବୈଧାନିକ ଦେୟତା ବୃଦ୍ଧି ଯୋଗୁ ଅର୍ପଣ ମୂଲ୍ୟର ସଂଶୋଧନ ପାଇଁ ଯୋଗାଣକାରୀମାନଙ୍କ ସହିତ ହେଉଥିବା ରାଜିନାମାରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରଖାଯାଇଛି । ଅବକାରୀ ନୀତିରେ 2005-06 ବର୍ଷରେ ଆଇ.ଏମ୍.ଏଫ୍.ଏଲ୍. ଏବଂ ବିୟର ପାଇଁ ବଟଲିଂ ଫିସ୍ ଓ ଫ୍ରାଞ୍ଚାଇଜ୍ ଫିସ୍‌ର ବୃଦ୍ଧି ଘଟିଥିଲା । ପାଞ୍ଚଟି ଯୋଗାଣକାରୀଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ରାଜ୍ୟ କରରେ ଘଟିଥିବା ବୃଦ୍ଧି ସହିତ ସମତୁଲ କରି ଜୁନ୍ 2005 ରୁ ପି.ଏଫ୍.ସି. ସେମାନଙ୍କ ଉତ୍ପାଦର ମୂଲ୍ୟ ବୃଦ୍ଧି କରିଥିଲା, ଯଦିଓ ସେମାନେ ମୂଲ୍ୟ ସଂଶୋଧନ ପାଇଁ ଏପ୍ରିଲ 2005 ରୁ ଦରଖାସ୍ତ କରିଥିଲେ । ବିଲମ୍ବରେ ମୂଲ୍ୟ ବୃଦ୍ଧି ଯୋଗୁ 2.09 ଲକ୍ଷ ପେଟି ଆଇ.ଏମ୍.ଏଫ୍.ଏଲ୍. ବିକ୍ରିରେ 18.95 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ରାଜସ୍ୱ ହାନି ଘଟିଲା । ପୁନଶ୍ଚ, ଫ୍ରାଞ୍ଚାଇଜ୍ ଫିସ୍ ଏବଂ ବଟଲିଂ ଫିସ୍ ଉପରେ ନିଷ୍ପତ୍ତି ସରକାରଙ୍କ ବିଚାରଧୀନ ଦର୍ଶାଇ, ପି.ଏଫ୍.ସି, ଏସ୍.କେ.ଓ.ଏଲ୍. ବ୍ରିଝେରା କୁ କୌଣସି ମୂଲ୍ୟବୃଦ୍ଧି ମଞ୍ଜୁର କରିନଥିଲା । ବଟଲିଂ ଫିସ୍ ବୃଦ୍ଧି ନାମଞ୍ଜୁର କରିବା ଦ୍ୱାରା ଯାହାକି ବିବାଦୀୟ ନ ଥିଲା, 2005-06 ବର୍ଷରେ 17.58 ଲକ୍ଷ ପେଟି ବିୟର ବିକ୍ରିରେ 1.13 କୋଟି ଟଙ୍କାର ରାଜସ୍ୱ ହାନି ଘଟିଥିଲା ।
- ଯଦିଓ ଛଅଟି ଯୋଗାଣକାରୀ ସେମାନଙ୍କ ଅର୍ପଣ ମୂଲ୍ୟ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ଦରଖାସ୍ତ କରିଥିଲେ, ପି.ଏଫ୍.ସି. ସେମାନଙ୍କ ପ୍ରଚଳିତ ବିୟର ମୂଲ୍ୟକୁ ଚାଲୁ ରଖିବାକୁ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଇଥିଲେ (ଅକ୍ଟୋବର 2004), ଯାହାର କାରଣ ନଥିଲା । ଏହା ଜୁନ୍ 2005 ରୁ ପାଞ୍ଚଟି ଯୋଗାଣକାରୀଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସର୍ବାଧିକ ପାଞ୍ଚ ପ୍ରତିଶତ ଏବଂ ଏସ୍.କେ.ଓ.ଏଲ୍. କ୍ଷେତ୍ରରେ ପେଟି ପିଛା 13 ଟଙ୍କା ହିସାବରେ ମୂଲ୍ୟ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ଅନୁମତି ଦେଇଥିଲା । ମୂଲ୍ୟ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ଏହି ଆଠ ମାସର ବିଲମ୍ବ ଯୋଗୁ ଅକ୍ଟୋବର 2004 ଏବଂ ଜୁନ୍ 2005 ମଧ୍ୟରେ କଂପାନୀର ଲାଭ (21.84 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା) ଏବଂ ଇ.ଟି. (3.06 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା), ଏସ୍.ଟି. (69.41 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା), ଏବଂ ଟି.ସି.ଏସ୍. (4.49 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା) ବାବଦକୁ ସରକାରୀ ରାଜସ୍ୱ 98.80 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ହାନି ହେଲା ।
- ସ ଡ୍ୱାଲେସ୍ ବ୍ରିଝେରିଜ୍ ଲିମିଟେଡ୍ ଏହାର ଦୁଇଟି ବିୟର ବ୍ରାଣ୍ଡର ଅର୍ପଣ ମୂଲ୍ୟ 1 ଏପ୍ରିଲ 2003 ରୁ ବୃଦ୍ଧି କରିବାକୁ କଂପାନୀକୁ ଅନୁରୋଧ କରିଥିଲା (ଏପ୍ରିଲ 2003) । ମାତ୍ର କଂପାନୀ ଏହାର ମୂଲ୍ୟ ବୃଦ୍ଧି କରିନଥିଲା, ଯାହାର କାରଣ ନଥିଲା ଏବଂ 2003-05 ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ଅସଂଶୋଧିତ ମୂଲ୍ୟରେ ଖୁରୁରା ବିକ୍ରେତା ମାନଙ୍କୁ ଏହି ଦୁଇଟି ବ୍ରାଣ୍ଡ ବିକ୍ରି କରିଗଲିଥିଲା । ଫଳତଃ 21.89 ଲକ୍ଷ ପେଟି ବିକ୍ରିରେ କଂପାନୀର ଲାଭ (15.74 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା), ବିକ୍ରିକର (51.48 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା) ଏବଂ ଟି.ସି.ଏସ୍. (6.26 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା) ବାବାଦକୁ 73.48 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ସମ୍ପର୍କ ରାଜସ୍ୱ ଆଦାୟ ହୋଇଥିଲା ।

ସରକାର ଦର୍ଶାଇଲେ (ଅଗଷ୍ଟ 2008) ଯେ, ଖାଉଟି ମାନଙ୍କ ହିତ, ଚୋରାଚାଲାଣ ଇତ୍ୟାଦିକୁ ବିଚାରକୁ ନେଇ ପି.ଏଫ୍.ସି. ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଇଥିଲା । ଯାହାହେଉ ପି.ଏଫ୍.ସି. ବିଲମ୍ବରେ କରିଥିବା ମୂଲ୍ୟ ବୃଦ୍ଧି ସଂପର୍କିତ ନିଷ୍ପତ୍ତିର କାରଣ ନଥିଲା । ପୁନଶ୍ଚ, ଯୋଗାଣକାରୀମାନଙ୍କ ସହିତ ରାଜିନାମା ଅନୁସାରେ ଉତ୍ପାଦର ମୂଲ୍ୟ ଯୋଗାଣକାରୀର ଇଚ୍ଛା ଉପରେ ନିର୍ଭରଶୀଳ ।

ଆଇ.ଏମ୍.ଏଫ୍.ଏଲ୍. ଯୋଗାଣ ଉତ୍ପାଦ ପରିବର୍ତ୍ତନ

2.4.16 2003-05 ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ସେମାନଙ୍କ ଯୋଗାଣ ଉତ୍ପାଦ ରାଜ୍ୟ ବାହାରୁ ରାଜ୍ୟ ଭିତରକୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିଥିବା ଚାରିଜଣ^B ଯୋଗାଣକାରୀଙ୍କ ପାର୍ଥକ୍ୟଗତ ପରିବହନ ବ୍ୟୟ ସେମାନଙ୍କ ଅର୍ପଣ ମୂଲ୍ୟରୁ ବାଦ୍ ଦେବା ପାଇଁ ପି.ଏଫ୍.ସି. ନିଷ୍ପତ୍ତି (ଅକ୍ଟୋବର 2004) ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲା । ରାଜ୍ୟ ଅବକାରୀ କମିଶନରଙ୍କ ମତାମତ ଗ୍ରହଣ କରି ପେଟି ପିଛା 11 ରୁ 17.47 ଟଙ୍କା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପାର୍ଥକ୍ୟଗତ ପରିବହନ ବ୍ୟୟ ସେମାନଙ୍କ ଉତ୍ପାଦ ବଦଳ ଚାରିଖଠାରୁ କାଟିଗଣିବାକୁ ପି.ଏଫ୍.ସି. ନିଷ୍ପତ୍ତି (ମାର୍ଚ୍ଚ 2005) ନେଲା, ଯେହେତୁ ଯୋଗାଣକାରୀ ମାନେ ପରିବହନ ବ୍ୟୟରେ ହ୍ରାସ ସତ୍ତ୍ୱେ

^B ଜଗଜିତ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜ୍ ଡିଭିଜନ୍-I, ଜଗଜିତ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜ୍ ଡିଭିଜନ୍-II, ରାଡ଼ିକୋ ଖେତାନ ଏବଂ ଟି.ଡି.ଭି. ଲିମିଟେଡ୍ ।

ସେମାନଙ୍କ ଅର୍ପଣ ମୂଲ୍ୟ ହ୍ରାସ କରିନଥିଲେ, ମାତ୍ର ପି.ଏଫ୍.ସି. ର ଏହି ନିଷ୍ପତ୍ତି କଂପାନୀ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିନଥିଲା, ଯାହାଦ୍ୱାରା ଯୋଗାଣକାରୀମାନଙ୍କୁ 40.40 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ଅହେତୁକ ଅନୁକମ୍ପା ପ୍ରଦର୍ଶନ କରାଗଲା ।

ପାର୍ଥକ୍ୟଗତ ପରିବହନ ବ୍ୟୟ ଅସ୍ୱଳ ପାଇଁ ସରକାର ସମାକ୍ଷା ମନ୍ତବ୍ୟକୁ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ (ଅଗଷ୍ଟ 2008) ।

ଅବକାରୀ ଶୁଳ୍କ ପାଇଁ ଅସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସ୍ୱାବ୍ଦ ପ୍ରୟୋଗ

2.4.17 ବାର୍ଷିକ ଅବକାରୀ ନୀତି ଅନୁସାରେ 2003-08 ବର୍ଷ ଗୁଡ଼ିକରେ ଆଇ.ଏମ୍.ଏଫ୍.ଏଲ୍ ର ଅବତରଣ ମୂଲ୍ୟ ଉପରେ ଇ.ଡି. ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରାଯିବା କଥା । ଅବତରଣ ମୂଲ୍ୟକୁ ତିନି ରୁ ଚାରୋଟି ସ୍ୱାବ୍ଦରେ ବିଭକ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଅବତରଣ ମୂଲ୍ୟର ଉଚ୍ଚତର ସ୍ୱାବ୍ଦ, ଅଧିକତମ ଇ.ଡି. ଦେୟ ଯୁକ୍ତ ଅଟେ । କଂପାନୀ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସଂଖ୍ୟା ଅନୁସାରେ ଅର୍ପଣ ମୂଲ୍ୟ ଏବଂ ଇ.ଡି. ଏବଂ ଆଇ.ଏଫ୍. (ଯଦିଥାଏ) ସହିତ ଅର୍ପଣ ମୂଲ୍ୟକୁ ଅବତରଣ ମୂଲ୍ୟ ଧରାଯାଏ । ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରବେଶ କର ଅଧିନିୟମ, 1999 ଅନୁସୂଚୀର ଭାଗ-I ଅନୁସାରେ, ଆଇ.ଏମ୍.ଏଫ୍.ଏଲ୍/ବିୟର୍ ପାଇଁ ଇ.ଡି. ମିଶ୍ରିତ କ୍ରୟ ମୂଲ୍ୟ ଉପରେ ଏକ ପ୍ରତିଶତ ପ୍ରବେଶ କର ଲାଗୁ ହେବ । ଏଣୁ, ଇ.ଡି.ର ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ, ଇ.ଡି.ର ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ଉପରେ ନିର୍ଭରଶୀଳ ।

କଂପାନୀ ଇ.ଡି. ଏବଂ ଇ.ଡି. ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବା ବେଳେ, ଯୋଗାଣକାରୀମାନଙ୍କ ଅର୍ପଣ ମୂଲ୍ୟକୁ ଅବତରଣ ମୂଲ୍ୟ ଭାବେ ବିଚାର କଲା ଏବଂ ସେଥିପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ଅବକାରୀ ଶୁଳ୍କ ସ୍ୱାବ୍ଦ ଲାଗୁକରି ଇ.ଡି. ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କଲା । ଏହିପରି, ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ଇ.ଡି. ଏବଂ ଅର୍ପଣ ମୂଲ୍ୟର ସମୁଦାୟକୁ ନମୁନା ଅବତରଣ ମୂଲ୍ୟ ଭାବେ ଗ୍ରହଣ କରି ଏହା ଉପରେ ଅବକାରୀ ଶୁଳ୍କ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରାଗଲା । ଏଣୁ, ରୂଡ଼ାନ୍ତ ନମୁନା ଅବତରଣ ମୂଲ୍ୟ ଇ.ଡି. ସ୍ୱାବ୍ଦ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କଲା । ଏହି ପ୍ରକ୍ରିୟା ଦ୍ୱାରା, ଦୁଇଟି ସ୍ୱାବ୍ଦର ସାମା ପାଖାପାଖି ଅବତରଣ ମୂଲ୍ୟ ପାଇଁ କଂପାନୀ ଯୋଗାଣକାରୀମାନଙ୍କୁ ନିମ୍ନ ସ୍ୱାବ୍ଦର ଇ.ଡି.ର ସୁବିଧା ଉପଲବ୍ଧ କରାଇଥିଲା । କଂପାନୀ କିନ୍ତୁ, ଇ.ଡି. ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ପାଇଁ ଦୁଇଟି ଇ.ଡି. ସ୍ୱାବ୍ଦ ବିଚାରକୁ ନେବାରଥିଲା (ଉଚ୍ଚତର ଏବଂ ନିମ୍ନରେ) ଏବଂ ସେ ଆଧାରରେ ଅବତରଣ ମୂଲ୍ୟ ରୂଡ଼ାନ୍ତ କରି ତତ୍ ଉପରେ ଉପଯୁକ୍ତ ଅବକାରୀ ଶୁଳ୍କ ସ୍ୱାବ୍ଦ ଲାଗୁ କରିଥାଆନ୍ତା ।

ନଥି ପତ୍ରର ନମୁନା ଯାଞ୍ଚରେ ଦେଖାଗଲା ଯେ, ଆଇ.ଏମ୍.ଏଫ୍.ଏଲ୍ ର 28 ଟି ବ୍ରାଣ୍ଡ କ୍ଷେତ୍ରରେ, ଅସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ନିମ୍ନର ଇ.ଡି. ସ୍ୱାବ୍ଦ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିଲା, ଯାହାଦ୍ୱାରା, 2005-08 ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ କଂପାନୀ ଲାଭ ବାବଦକୁ 0.42 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଏବଂ ସରକାରୀ ରାଜସ୍ୱ ବାବଦକୁ ଇ.ଡି. (2.86 କୋଟି ଟଙ୍କା), ଏସ୍.ଟି. (60.10 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା) ଏବଂ ଟି.ସି.ଏସ୍. (3.53 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା)କୁ ମିଶାଇ 3.50 କୋଟି ଟଙ୍କାର ସକ୍ଷ ଆଦାୟ କରିଥିଲା ।

ସରକାର ଦର୍ଶାଇଲେ (ଅଗଷ୍ଟ 2008) ଯେ, ଅଡ଼ିଟ୍ ଦର୍ଶାଇଥିବା ଉଚ୍ଚତର ଅବକାରୀ ଶୁଳ୍କ ସ୍ୱାବ୍ଦ ବିଚାରକୁ ନିଆଯିବ ।

ରଞ୍ଚନା ପରିଚାଳନା

2.4.18 ବହନପତ୍ର ମୂଲ୍ୟ ଉପରେ ଏକ ପ୍ରତିଶତ ହିସାବରେ ସେବା କର ଆଦାୟ କରି ଉତ୍ପାଦନକାରୀମାନଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କ ନିଜ ଦାୟତ୍ତ୍ୱରେ ରଞ୍ଚନା କରିବାକୁ କଂପାନୀ ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲା (ମାର୍ଚ୍ଚ 2001) । ଯଦିଓ 2001-06 ଅବକାରୀ ନୀତିଗୁଡ଼ିକରେ ରଞ୍ଚନା ଫିଏ ଆଦାୟ କରିବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଥିଲା, ରାଜ୍ୟ ସରକାର କିମ୍ବା କଂପାନୀ କେହି ମଧ୍ୟ ମାର୍ଚ୍ଚ 2006 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପାନାୟ ରଞ୍ଚନା ଉପରେ ଏକ ନୀତି/ବିଶଦ ବ୍ୟବସ୍ଥା ପ୍ରବର୍ତ୍ତନ କରିନଥିଲେ । ଏଣୁ ଅବକାରୀ ପ୍ରାପ୍ୟ ତଥା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ଫିଏ ଠିକ୍ ଭାବେ ଆଦାୟ ହେବା ଏବଂ ରଞ୍ଚନା ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସାମଗ୍ରୀ ଏହାର ଗନ୍ତବ୍ୟସ୍ଥଳରେ କୌଣସି ବାଟମାରଣା ବିନା ପହଞ୍ଚିବାର କୌଣସି ସୁନିଶ୍ଚିତ ପନ୍ଥା ନଥିଲା । ମାର୍ଚ୍ଚ 2006 ରେ ରଞ୍ଚନା ନୀତିର ଘୋଷଣା ଏବଂ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଆଇ.ଏମ୍.ଏଫ୍.ଏଲ୍ ଏବଂ ବିୟର୍ ର ଉତ୍ପାଦନ ପାଇଁ ଅକ୍ଟୋବର 2006 ରେ ବିଶଦ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁମୋଦିତ ହେବା ପରେ, ନଭେମ୍ବର 2006 ରୁ ମାର୍ଚ୍ଚ 2008 ମଧ୍ୟରେ କଂପାନୀ ମାଧ୍ୟମରେ 2.77 ଲକ୍ଷ ଫେଟି ବିୟର୍ ରଞ୍ଚନା ହୋଇଥିଲା ।

ଅନୁପଯୁକ୍ତ ନିମ୍ନତର ସ୍ୱାବ୍ଦରେ ଅବକାରୀ ଶୁଳ୍କର ହିସାବ ଯୋଗୁ 3.92 କୋଟି ଟଙ୍କାର ରାଜସ୍ୱ କ୍ଷତିହେଲା ।

ରଞ୍ଚନା ପାଇଁ ସର୍ତ୍ତାବଳୀର
ଅଭାବ ସହିତ ରଞ୍ଚନା ପାଇଁ
ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନରେ ବିଳମ୍ବ
ଯୋଗୁ 2.83 କୋଟି ଟଙ୍କାର
ରାଜସ୍ୱ କ୍ଷତି ହେଲା ।

ସମାକ୍ଷାରେ ଦେଖାଗଲା ଯେ ରାଜ୍ୟର ଚାହିଦା ପୂରଣ କରିସାରିବା ପରେ ମାଇକାଲ୍ କ୍ରିଷ୍ଣେରାଜ୍ (ପ୍ରାଃ) ଲିମିଟେଡ୍ 10-12 ଲକ୍ଷ ପେଟି ବିୟର୍ ରଞ୍ଚନା ପାଇଁ ଆବେଦନ (ଜୁଲାଇ 2006) କରିଥିଲା । ମାତ୍ର ରାଜ୍ୟ ସରକାର ରଞ୍ଚନା ପାଇଁ ମାର୍ଚ୍ଚ 2007 ରେ ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ, ଯଦ୍ୱାରା 10 ଲକ୍ଷ ପେଟି ବିୟର୍ ରଞ୍ଚନା ହୋଇପାରିଲା ନାହିଁ । ଏଣୁ ରଞ୍ଚନା ସେବା ମୂଲ୍ୟ ବାବଦକୁ କଂପାନୀ 18.90 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଏବଂ ରଞ୍ଚନା ଫିସ୍, ପ୍ରାଞ୍ଚାଇଜ୍ ଫିସ୍ ଇତ୍ୟାଦି ବାବଦକୁ ରାଜ୍ୟ ସରକାର 2.64 କୋଟି ଟଙ୍କାର ରାଜସ୍ୱ ହରାଇଲେ ।

ମାଇକାଲ୍ କ୍ରିଷ୍ଣେରାଜ୍ (ପ୍ରାଃ) ଲିମିଟେଡ୍ କୁ ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନରେ ବିଳମ୍ବ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ପରିଚାଳନା କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ଦର୍ଶାଇଲେ (ଜୁଲାଇ 2008) ଯେ, ଅନୁମୋଦିତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ଅନୁସାରେ କେତେକ କାଗଜପତ୍ର ଜମା କରିବା ପରେ ଏହାକୁ ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନ (ମାର୍ଚ୍ଚ 2007) କରାଯାଇଥିଲା । କିନ୍ତୁ ଯୋଗାଣକାରୀ ଦ୍ୱାରା ଆବଶ୍ୟକ କାଗଜପତ୍ର ଜମା ନ କରିବା ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ତଥ୍ୟ, ନଥିବୁଦ୍ଧ ନ ଥିଲା ।

ସର୍ବାଧିକ ଖୁଚୁରା ଦର (ଏମ୍.ଆର୍.ପି) ର ପ୍ରଦର୍ଶନ

2.4.19 ଓଜନ ଏବଂ ମାପର ମାନ (ପ୍ୟାକେଜ୍ ସାମଗ୍ରୀ) ନିୟମାବଳୀ, 1977 ର 2003-04 ବର୍ଷରେ ସଂଶୋଧନ ପରେ, ମଦ୍ୟ ଏବଂ ପାନୀୟ ଥିବା ବୋତଲମାନଙ୍କରେ ସର୍ବାଧିକ ଖୁଚୁରା ଦର ପ୍ରଦର୍ଶିତ ହେବାର ଥିଲା ।

ସମାକ୍ଷାରେ ଦେଖାଗଲା ଯେ, ଚାରିବର୍ଷ ବିଳମ୍ବରେ ଏପ୍ରିଲ 2007 ରୁ ସର୍ବାଧିକ ଖୁଚୁରା ଦରର ପ୍ରଦର୍ଶନ କେବଳ ବୈଧାନିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଉଲ୍ଲଂଘନ କରି ନଥିଲା, ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ଖୁଚୁରା ବିକ୍ରେତା ମାନଙ୍କୁ ଅଧିକ ମୂଲ୍ୟ ଦାବି କରିବାକୁ ସୁଯୋଗ ଯୋଗାଇଥିଲା । ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥା ଉଲ୍ଲଂଘନ ମଧ୍ୟ କଂପାନୀ/ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କୁ ଜନସ୍ୱାର୍ଥ ସମ୍ବଳିତ ମକଦ୍ଦମାରେ ଜଡ଼ିତ କରାଇଥିଲା (ଜାନୁୟାରୀ 2006) ଯାହାକି ଓଡ଼ିଶା ହାଇକୋର୍ଟରେ ବିଚାରାଧୀନ ଅଛି (ଅଗଷ୍ଟ 2008) । ଏହା ସତ୍ତ୍ୱେ କଂପାନୀ ଦେଶୀ ମଦ ଉପରେ 1 ଏପ୍ରିଲ 2007 ରୁ ଏବଂ 31 ମାର୍ଚ୍ଚ 2007 ସୁଦ୍ଧା ବିକ୍ରୟ ହୋଇନଥିବା ଆଇ.ଏମ୍.ଏଫ୍.ଏଲ୍ ଓ ବିୟର ଷ୍ଟକ୍ ଉପରେ ସର୍ବାଧିକ ଖୁଚୁରା ଦର ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିନଥିଲା ।

ସରକାର ଦର୍ଶାଇଲେ (ଅଗଷ୍ଟ 2008) ଯେ, ପ୍ୟାକେଜ୍ ସାମଗ୍ରୀର ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଆଦେଶ, 1975 ଅନୁଯାୟୀ ମଦ୍ୟ ଜାତୀୟ ପାନୀୟ ବୋତଲ ଉପରେ ସର୍ବାଧିକ ଖୁଚୁରା ଦର ପ୍ରଦର୍ଶନର ଆବଶ୍ୟକତା ନ ଥିଲା ଏବଂ 2006-07 ବର୍ଷରେ, ଭାରତ ସରକାର, ଖାଦ୍ୟ ପ୍ରକ୍ରିୟାକରଣ ମନ୍ତ୍ରାଳୟ ଉପରୋକ୍ତ ଆଦେଶନାମାରେ ସଂଶୋଧନ କରି ମଦ୍ୟ ପାନୀୟ ବୋତଲମାନଙ୍କ ଉପରେ ସର୍ବାଧିକ ଖୁଚୁରା ଦର ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା କଲେ, ଯାହାକି ଏପ୍ରିଲ 2007 ରୁ କଂପାନୀ ପାଳନ କରିଥିଲା । ଏଣୁ କୌଣସି ବୈଧାନିକ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଉଲ୍ଲଂଘନ ହୋଇ ନଥିଲା । ଉତ୍ତରାଧିକାର ପ୍ରତିକୂଳାତ୍ମକ ଥିଲା କାରଣ ମଦ୍ୟ ପାନୀୟ ବୋତଲ ଉପରେ ସର୍ବାଧିକ ଖୁଚୁରା ଦର ପ୍ରଦର୍ଶନର ଛାଡ଼ ବ୍ୟବସ୍ଥା 2003-04 ରୁ ପ୍ରତ୍ୟାହତ ହୋଇଥିଲା, ଯେଉଁଥିପାଇଁ ବୈଧାନିକ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ପାଳନ କରାଯାଇ ନଥିଲା ।

ସର୍ବାଧିକ ଖୁଚୁରା ଦରର ନିରୂପଣ

2.4.20 ବିଭିନ୍ନ ବ୍ରାଣ୍ଡର ସର୍ବାଧିକ ଖୁଚୁରା ଦର ନିରୂପଣ କରିବା ପାଇଁ ସର୍ବାଧିକ ଖୁଚୁରା ଦର କମିଟି (ଏମ୍.ଆର୍.ପି.ସି) ତିନୋଟି ବିଭିନ୍ନ ଶେଣ୍ଟାର ଅବତରଣ ମୂଲ୍ୟ ନେଇ ଯଥା ପେଟି ପ୍ରତି 600 ଟଙ୍କାରୁ କମ୍ (ଶସ୍ତା), 600 ରୁ 850 ଟଙ୍କା (ମଧ୍ୟମ) ଏବଂ 850 ଟଙ୍କାରୁ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱ (ମୂଲ୍ୟବାନ) ମୂଲ୍ୟର 180 ମି.ଲି. ଆଇ.ଏମ୍.ଏଫ୍.ଏଲ୍ ବୋତଲକୁ ନମୁନା ଭାବେ ଗ୍ରହଣ କରି ଏକ ସୁତ୍ର ନିର୍ଣ୍ଣୟ (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2005) କରିଥିଲେ । ପ୍ରୟୋଗ ଯୋଗ୍ୟ ଇ.ଡ଼ି., କଂପାନୀର ଲାଭ, ଭ୍ୟାଟ୍, ଟି.ସି.ଏସ୍. ଇତ୍ୟାଦିକୁ ଯୋଗ କରିବା ପରେ ଖୁଚୁରା ବିକ୍ରେତା ପାଇଁ ବୋତଲ ପ୍ରତି ଦର ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିଥିଲା । ଲାଇସେନ୍ସ ଫିସ୍ ବୋତଲପ୍ରତି 5 ଟଙ୍କା, ସ୍ଥିର/ପରିବର୍ତ୍ତନୀୟ ମୂଲ୍ୟ ବୋତଲ ପ୍ରତି 3.10 ଟଙ୍କା ଏବଂ ସମୁଦାୟ ଖର୍ଚ୍ଚ ଉପରେ 10 ପ୍ରତିଶତ ଲାଭ ରହି ସର୍ବାଧିକ ଖୁଚୁରା ଦର ସ୍ଥିର ହେଲା । ଖୁଚୁରା ବିକ୍ରେତାଙ୍କ ପାଇଁ ସମୁଦାୟ ଲାଭ ତିନୋଟିର ମୂଲ୍ୟ ଉପରେ ଯଥାକ୍ରମେ ବୋତଲ ପ୍ରତି 41, 34 ଏବଂ 25 ପ୍ରତିଶତ ହିସାବ କରାଯାଇଥିଲା । ସେହିପରି ବିୟର୍ ଏବଂ ସ୍କଟ୍ଟର ଖୁଚୁରା ବିକ୍ରେତା ପାଇଁ ସମୁଦାୟ ଲାଭ, ଯାଥାକ୍ରମେ 32 ଏବଂ 12 ପ୍ରତିଶତ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହି ସୁତ୍ର ଭିତ୍ତିରେ ବ୍ୟୟ ଏବଂ ଲାଭର ପ୍ରତିଟି ଉପାଦାନକୁ ଆଧାର କରିବା ପରିବର୍ତ୍ତେ,

କମ୍ପାନୀ ଖୁରୁରା ବିକ୍ରେତାଙ୍କୁ ବୋତଲପ୍ରତି ସମୁଦାୟ ଲାଭ 41, 34, 25, 32 ଏବଂ 12 ପ୍ରତିଶତ ରଖି ସର୍ବାଧିକ ଖୁରୁରା ଦର ସ୍ଥିର କଲା ।

ସର୍ବାଧିକ ଖୁରୁରା ଦର ନିରୂପଣ କରିବାରେ ଅଡ଼ିଟ୍ ନିମ୍ନ ଲିଖିତ ତୃଟି ଲକ୍ଷ କଲା :

ସର୍ବାଧିକ ଖୁରୁରା ମୂଲ୍ୟ
ନିର୍ଦ୍ଧାରଣରେ ଭୁଲ୍ ଆଧାର
ଗ୍ରହଣ ଯୋଗୁ ଖୁରୁରା ବିକ୍ରେତା
ମାନେ 36 କୋଟି ଟଙ୍କାର
ଅହେତୁକ ସୁବିଧା ପାଇଥିଲେ ।

- ଲାଇସେନ୍ସ ଫି 1000 ଟଙ୍କା ପାଇଁ 22 ଲକ୍ଷନ୍ ପୁଫ୍ ଲିଟର (ଏଲ୍.ପି.ଏଲ୍.) ଆଇ.ଏମ୍.ଏଫ୍.ଏଲ୍. ଏବଂ 33 ବଲ୍‌କ ଲିଟର (ବି.ଏଲ୍) ବିୟରକୁ ଅନୁରୂପ ସର୍ବନିମ୍ନ ଗ୍ୟାରେଣ୍ଟିୟୁଚ୍ଚ ପରିମାଣ (ଏମ୍.ଜି.କ୍ୟୁ) ଭାବେ ଗ୍ରହଣ କରି ଏମ୍.ଆର୍.ପି.ସି., ବୋତଲ ପ୍ରତି ଲାଇସେନ୍ସ ଫି 5 ଟଙ୍କା ନିର୍ଣ୍ଣୟ (ଫେବୃୟାରୀ 2006) କଲା । ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ 2006-07 ଏବଂ 2007-08 ଅବକାରୀ ନୀତି ଅନୁସାରେ, ପ୍ରତି 1000 ଟଙ୍କା ଲାଇସେନ୍ସ ଫି ପାଇଁ, ସହରାଞ୍ଚଳରେ 26 ଏଲ୍.ପି.ଏଲ୍.ର ଆଇ.ଏମ୍.ଏଫ୍.ଏଲ୍ ଏବଂ 40 ବି.ଏଲ୍.ର ବିୟର ଏବଂ ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳରେ 23 ଏଲ୍.ପି.ଏଲ୍.ର ଆଇ.ଏମ୍.ଏଫ୍.ଏଲ୍ ଏବଂ 35 ବି.ଏଲ୍. ର ବିୟରକୁ ଏମ୍.ଜି.କ୍ୟୁ ଭାବେ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହାଦ୍ୱାରା 180 ମି.ଲି. ବୋତଲ ପ୍ରତି ସର୍ବାଧିକ ଲାଇସେନ୍ସ ଫି 4 ଟଙ୍କା 46 ପଇସା ଥିଲା । ଏଣୁ, ବୋତଲ ପ୍ରତି ଲାଇସେନ୍ସ ଫି ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବାରେ ଭୁଲ୍ ଆଧାର ଗ୍ରହଣ କରିବା ଦ୍ୱାରା, ପ୍ରତି ବୋତଲରେ 0.54 ଟଙ୍କା ଅଧିକ ଭରଣା କରାଗଲା ଏବଂ ଏମ୍.ଆର୍.ପି. ମଧ୍ୟ ତଦନୁସାରେ ଧାର୍ଯ୍ୟ ହେଲା । ଏହାଦ୍ୱାରା 2007-08 ବର୍ଷରେ ହୋଇଥିବା ବିକ୍ରୟ ଉପରେ ଉଚ୍ଚତର ଏମ୍.ଆର୍. ପି. ଯୋଗୁ ଲାଇସେନ୍ସ ଫି ର ଭରଣା ପାଇଁ ଖୁରୁରା ବିକ୍ରେତା ମାନେ 8.41 କୋଟି ଟଙ୍କା ଅହେତୁକ ଲାଭ କରିପାରିଲେ ।
- ପ୍ରତି ବୋତଲର ଅବତରଣ ମୂଲ୍ୟ ଉପରେ ଶତକଡ଼ା ହିସାବରେ ସମୁଦାୟ ଲାଭର ସ୍ୱତ୍ୱ ପ୍ରୟୋଗ କରିବା ଦ୍ୱାରା, ଦିଆଯିବାକୁ ଥିବା ଖର୍ଚ୍ଚ (ଖୁରୁରା ବିକ୍ରେତାର ବୋତଲ ପିଛା ବ୍ୟୟ ସହିତ ଲାଇସେନ୍ସ ଫି, ସ୍ଥିର ଏବଂ ପରିବର୍ତ୍ତନୀୟ ବ୍ୟୟ) ଉପରେ 10 ପ୍ରତିଶତ ଲାଭ ବଦଳରେ କମ୍ପାନୀ ଖୁରୁରା ବିକ୍ରେତା ମାନଙ୍କୁ ଉଚ୍ଚତର ଲାଭ ପ୍ରଦାନ କଲା । ଏହି ଅଧିକତର ଏମ୍.ଆର୍.ପି., ବିଭିନ୍ନ ସାଇଜର ଆଇ.ଏମ୍.ଏଫ୍.ଏଲ୍ ଏବଂ ବିୟର ବୋତଲ ପିଛା 0.08 ଟଙ୍କା ରୁ 62.91 ଟଙ୍କା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପରିବ୍ୟାପ୍ତ ହେଲା । 2007-08 ବର୍ଷରେ କମ୍ପାନୀ ମାଧ୍ୟମରେ ବିକ୍ରୟ ହୋଇଥିବା ଉତ୍ପାଦ ଉପରେ ଉଚ୍ଚତର ଏମ୍.ଆର୍.ପି. ଯୋଗୁ ଖୁରୁରା ବିକ୍ରେତାଙ୍କୁ 27.59 କୋଟି ଟଙ୍କା ଅଧିକ ଲାଭ ମିଳିଥିଲା ।

ସରକାର ଦର୍ଶାଇଲେ (ଅଗଷ୍ଟ 2008) ଯେ 2007-08 ବର୍ଷରେ ଲାଇସେନ୍ସ ଫି 10 ପ୍ରତିଶତ ବୃଦ୍ଧି ଘଟିଥିଲା । ଏମ୍.ଜି.କ୍ୟୁ. ଆଧାରରେ ଖୁରୁରା ବିକ୍ରେତା ମାନେ 1100 ଟଙ୍କା ପ୍ରଦାନ କରିଥିବା ବଦଳରେ 1028 ଟଙ୍କା ପ୍ରତିପୁରଣ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହା ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ଦର୍ଶାଯାଇଥିଲା ଯେ, ଏମ୍.ଆର୍.ପି. ସ୍ୱତ୍ୱ କେବଳ ମାତ୍ର ଏକ ପ୍ରଦର୍ଶକ ଏବଂ ଯେକୌଣସି ସ୍ୱତ୍ୱରେ କୌଣସି ନା କୌଣସି ବିଷୟ ରହିଥାଏ ଯାହାକି ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ରୂପେ ବନ୍ଦ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ସମାକ୍ଷାରେ ଦେଖାଗଲା ଯେ, ଲାଇସେନ୍ସ ଫି ଭରଣା କରିବା ପାଇଁ ଏମ୍.ଆର୍.ପି.ସି. 1000 ଟଙ୍କା ଲାଇସେନ୍ସ ଫି ପ୍ରତି ଏକ ଅନୁରୂପ ଏମ୍.ଜି.କ୍ୟୁ. ଆଧାର ରୂପେ ନେଇଥିଲା । ଏଣୁ ଲାଇସେନ୍ସ ଫି ର ଯେ କୌଣସି ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ପ୍ରତି ବୋତଲ ଲାଇସେନ୍ସ ଫି ମୂଲ୍ୟରେ କୌଣସି ପ୍ରଭାବ ପକାଇବ ନାହିଁ, ଯେହେତୁ ଏମ୍.ଜି.କ୍ୟୁ. ଅନୁପାତିକ ଭାବେ ବୃଦ୍ଧି କରାଯାଇ ସ୍ଥିର ହେବ । ପୁନଶ୍ଚ, ପ୍ରତିଶତ ଆଧାରରେ ସମୁଦାୟ ଲାଭ ନିରୂପଣ ପଦ୍ଧତି ଦ୍ୱାରା ଅବଲମ୍ବନ ସ୍ଥିର/ପରିବର୍ତ୍ତନୀୟ ବ୍ୟୟ ଏବଂ ଅଭିପ୍ରେତ ଶତକଡ଼ା ଲାଭର ପ୍ରତିପୁରଣ ନୀତିରୁ ପାଳନ ହେଉନଥିଲା ।

ବିକ୍ରିଲବ୍ଧ ଅର୍ଥର ବିଭାଜନ

2.4.21 ଖୁରୁରା ବିକ୍ରେତାମାନଙ୍କୁ ଆଇ.ଏମ୍.ଏଫ୍.ଏଲ୍., ବିୟର ଏବଂ ଦେଶୀ ମଦ ବିକ୍ରିପରେ, କମ୍ପାନୀ ବିକ୍ରି ଲବ୍ଧ ଅର୍ଥରୁ ଏସ୍.ଟି., ଟି.ସି.ଏସ୍., ଅବତରଣ ମୂଲ୍ୟ, ଇ.ଡ଼ି., ଇ.ଡ଼ି. (ରାଜ୍ୟ ବାହାରୁ ଯୋଗାଣ ପାଇଁ) ଏବଂ ନିଜର ଲାଭକୁ ବିଭାଜନ କରିଥାଏ । ଯେହେତୁ, ଆଇ.ଏଫ୍. ଏବଂ ଇ.ଡ଼ି. ଯୋଗାଣକାରୀମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅଗ୍ରମ ଆକାରରେ ଦିଆଯାଇଥାଏ, ଅବତରଣ ମୂଲ୍ୟ ସହିତ ସେଗୁଡ଼ିକୁ କମ୍ପାନୀ ଫେରସ୍ତ ଦିଏ ଏବଂ କର ବାବଦକୁ ହିସାବ ପରେ ଅବଶିଷ୍ଟାଂଶ ବଳକା ନିଜର ଲାଭ ହିସାବରେ ରଖିଥାଏ । ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଇ.ଡ଼ି. ଏବଂ ଆଇ. ଏଫ୍. ସଂଶୋଧନ

ପରେ, ବିକ୍ରି ହୋଇନଥିବା ଷ୍ଟକ୍ ଉପରେ ଭେଦାତ୍ମକ ଅବକାରୀ ଶୁଳ୍କର ହିସାବ ଏବଂ ଏହାର ସରକାରୀ ପାଣ୍ଠିରେ ଜମା ର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଥାଏ।

ସମାକ୍ଷାରେ ନିମ୍ନୋକ୍ତ ତଥ୍ୟ ଦୃଷ୍ଟି ଗୋଚର ହେଲା:

- ଶୁଳ୍କକ ହାର ସଂଶୋଧନ ହେବା ପ୍ରାରମ୍ଭରୁ କଂପାନୀ ବିକ୍ରୟ ହୋଇ ନଥିବା ଷ୍ଟକ୍ ଉପରେ ଭେଦାତ୍ମକ ଇ.ଡି.ଏବଂ ଆଇ.ଏଫ୍. ଯୋଗାଣକାରୀମାନଙ୍କଠାରୁ ଆଦାୟ କରିନଥିଲା। ଏପରିକି ବିକ୍ରି ସମୟରେ ଭେଦାତ୍ମକ ରାଶି ଆଦାୟ କରିବା ପରେ ମଧ୍ୟ କଂପାନୀ 2003-07 ମଧ୍ୟରେ ଆଦାୟ କରିଥିବା 9.25 କୋଟି ଟଙ୍କାର ଭେଦାତ୍ମକ ଇ.ଡି. ସରକାରୀ ପାଣ୍ଠିରେ ଜମା କରିବାରେ 6 ରୁ 16 ମାସ ବିଳମ୍ବ କରିଥିଲା।
- ଅବକାରୀ ନୀତିରେ ଦେଶୀ ମଦ ଉପରେ 2006-07 ପାଇଁ ଇ.ଡି. ପେଟି ପିଛା ଛଅ ଟଙ୍କା ବୃଦ୍ଧି ହୋଇଥିଲା। ଯୋଗାଣକାରୀ ମଧ୍ୟ ଏହି ବର୍ଦ୍ଧିତ ଅବକାରୀ ଶୁଳ୍କ ନିଜର ଅର୍ପଣ ମୂଲ୍ୟରେ ଯୋଗ କରିଥିଲା ଏବଂ ଯୋଗାଣ ସମୟରେ ଏହା ଜମା କରିଥିଲା। କିନ୍ତୁ କଂପାନୀ ଏପ୍ରିଲ ରୁ ଡିସେମ୍ବର 2006 ମଧ୍ୟରେ ଦେଶୀ ମଦର ବିକ୍ରି ଲବଧି ରାଶିର ବିଭାଜନ କରିବା ସମୟରେ 37.85 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ବର୍ଦ୍ଧିତ ଇ.ଡି. ଯୋଗାଣକାରୀଙ୍କର ଆକାଉଣ୍ଟରେ ଜମା ନ କରି ନିଜ ଲାଭ ଭାବରେ ରଖିଥିଲା।

ସରକାର ଦର୍ଶାଇଲେ (ଅଗଷ୍ଟ 2008) ଯେ, ହିସାବ ପତ୍ରର ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ କଂପ୍ୟୁଟରୀକରଣ ଚାଲୁଥିଲା ଯେଉଁଥିପାଇଁ କି ଭେଦାତ୍ମକ ରାଶି ଆଦାୟ ଏବଂ ଜମାରେ ବିଳମ୍ବ ଘଟିଥିଲା। ଯୋଗାଣକାରୀ ଆକାଉଣ୍ଟକୁ ବର୍ଦ୍ଧିତ ରାଶି ଜମା ନ ଦେବା ବିଷୟରେ ସରକାର ଜଣାଇଲେ ଯେ, ଅତିବୃତ୍ତ ମତ୍ତବ୍ୟ ଭବିଷ୍ୟତ ପଥପ୍ରଦର୍ଶକ ଭାବେ ବ୍ୟବହୃତ ହେବ ।

ଦେଶୀ ମଦ

2.4.22 ଦେଶୀ ମଦର ଉପଭୋକ୍ତାମାନେ ସାଧାରଣତଃ ସମାଜର ଆର୍ଥିକ ଦୁର୍ବଳ ଶ୍ରେଣୀର ଅଟନ୍ତି। ଅପ୍ରାୟକୃତ ଉତ୍ପାଦନ ଦେଶୀ ମଦର ସେବନ ଗୁରୁତର ସାମ୍ମୁଖ୍ୟ ସମସ୍ୟା ସୃଷ୍ଟି କରିବା ସହିତ ପ୍ରାଣାଘାତକ ହୋଇପାରେ ତଥା ଏହାଦ୍ୱାରା ସରକାରୀ ରାଜସ୍ୱ ହାନି ଘଟିଥାଏ। ଅବକାରୀ ନୀତି ଅନୁସାରେ 2001-02 ବର୍ଷରେ ରାଜ୍ୟରେ 30 ଟି ଜିଲ୍ଲା ମଧ୍ୟରୁ 16 ଟି ରେ କଂପାନୀ ମାଧ୍ୟମରେ ଦେଶୀମଦ ଯୋଗାଣର ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଥିଲା। ତତ୍ପରେ (2003-04) ଭାଟି ମଦକୁ ପ୍ରେସ୍‌ହାନ ଦେବା ପାଇଁ ଏହାକୁ 13 ଟି ଜିଲ୍ଲାକୁ ସୀମିତ ରଖାଗଲା ଏବଂ ପୁନଶ୍ଚ (2006-07) 10 ଟି ଜିଲ୍ଲାକୁ ସୀମିତ କରାଗଲା ।

ସଂଗ୍ରହଣ, ଆବଣ୍ଟନ ଏବଂ ମୂଲ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ

2.4.23 ମେ 2001 ରୁ କଂପାନୀ କେବଳ ଆସ୍କା ସମବାୟ ଟିନି ଶିଳ୍ପ ଲିମିଟେଡ୍ (ଏ.ସି.ଏସ୍.ଆଇ) ଠାରୁ ଦେଶୀ ମଦ ସଂଗ୍ରହଣ କରୁଥିଲା । ବିକ୍ରି ସହିତ ସଂଗ୍ରହଣର ପ୍ରତିଶତ 2003-08 ମଧ୍ୟରେ 98.27 ରୁ 101.46 ମଧ୍ୟରେ ଥିଲା ଯାହା କି ଦେଶୀ ମଦର ଅତ୍ୟଧିକ ଚାହିଦା ଥିବାର ଦର୍ଶାଉଥିଲା ।

ସମାକ୍ଷାରେ ନିମ୍ନୋକ୍ତ ତଥ୍ୟ ଜଣାପଡ଼ିଲା :

- କଂପାନୀ କେବେ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ଦେଶୀ ମଦର ଚାହିଦା ଏବଂ ଯୋଗାଣର ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତତା ଆକଳନ କରିନଥିଲା। ଖୋର୍ଦ୍ଧା ଡିପୋର ଶାଖା ପରିଚାଳକ ପରିଚାଳନା ନିର୍ଦ୍ଦେଶକଙ୍କୁ ଜଣାଇଥିଲେ (ଡିସେମ୍ବର 2007) ଯେ, ଯଦିଓ ଦେଶୀ ମଦର ଯୋଗାଣ ଏମ୍.ଜି.କ୍ୟୁ (ମାସିକ 20,952 ପେଟି) ଠାରୁ ଅଧିକଥିଲା କିନ୍ତୁ ପ୍ରକୃତରେ 36,000 ପେଟିର ଚାହିଦା ରହିଥିଲା। ଯଦିଓ ଦେଶୀ ମଦର ଚାହିଦା ପୂରଣ କରିବାରେ କମ୍ପତି ରହିଥିଲା, କଂପାନୀ ବରାବର ଯୋଗାଣ ଜାରିରଖି ଅସାମ୍ମ୍ୟକର ଏବଂ ବେଆଇନ୍ ଭାବେ ବିଶୋଧିତ ଦେଶୀ ମଦର ସେବନ ରୋକିବାକୁ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଉତ୍ତ* ସହିତ ଯୋଗାଣକୁ ସ୍ଥାପନ କରିନଥିଲା ।

* ଶକ୍ତି ସୁଗାର ଲିଃ, ଗଞ୍ଜାମ ଜୟପୁର ସୁଗାର କୋଃ ଲିଃ ଏବଂ କୋରାପୁଟ୍ ଉମିରି ଡିଷ୍ଟିଲାରୀ, କୋରାପୁଟ୍ ।

- ଅବତରଣ ମୂଲ୍ୟ ପାଉର୍ ପ୍ରତି 3.50 ଟଙ୍କା ହିସାବରେ ଏବଂ ଅବତରଣ ମୂଲ୍ୟର 7.5 ପ୍ରତିଶତ ଲାଭ ହିସାବକୁ ନେଇ, ରାଜ୍ୟ ସରକାର ସମସ୍ତ ଶୁଳ୍କ ସହିତ ଏକ 200 ମି.ଲି ଦେଶୀ ମଦ ପାଉର୍ ଖୁରୁରା ମୂଲ୍ୟ ନଅ ଟଙ୍କା ସ୍ଥିର କରିଥିଲେ (ନଭେମ୍ବର 2001)। ଖର୍ଚ୍ଚ ଫର୍ଦ୍ଦର ବିଶ୍ଳେଷଣରୁ ଦେଖାଗଲା ଯେ, ଖୁରୁରା ମୂଲ୍ୟ ନିରୁପଣ କରିବାରେ ଉପଯୁକ୍ତ ଅନୁକ୍ରମ ଅନୁସରଣ କରାଯାଇନଥିଲା। ଏହା ଏଥିପାଇଁ ଯେ କଂପାନୀର ଲାଭ ଯାହାକି ଆଇ.ଏମ୍.ଏଫ୍.ଏଲ୍. ଏବଂ ବିୟର ପାଇଁ କଂପାନୀ ଅନୁସରଣ କରୁଥିବା ଇ.ଡି. ଏବଂ ଏସ୍.ଟି. ରହିତ ଅବତରଣ ମୂଲ୍ୟ ଉପରେ ପର୍ଯ୍ୟବେଶିତ ହୋଇଥାଏ, ଏହି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଇ.ଡି. ଏବଂ ଏସ୍.ଟି ସହିତ ଅବତରଣ ମୂଲ୍ୟ ଉପରେ କଂପାନୀର ଲାଭ ପର୍ଯ୍ୟବେଶିତ ହୋଇଥିଲା। ଅସଙ୍ଗତି ଜଣାପଡ଼ିବା ପରେ (ନଭେମ୍ବର 2001) ଯଦିଓ କଂପାନୀ ଖୁରୁରା ମୂଲ୍ୟର ପୁନଃ ଆକଳନ କରି ପାଉର୍ ପ୍ରତି 8.75 ଟଙ୍କା କରିଥିଲା, ଏହି ଅତ୍ୟଧିକ ରାଶିକୁ ନିଜର ଲାଭ 7.5 ପ୍ରତିଶତରୁ 13.22 ପ୍ରତିଶତକୁ ବୃଦ୍ଧି କରିବାରେ, ଏସ୍.ଟି. ଏବଂ ଖୁରୁରା ବିକ୍ରେତାମାନଙ୍କ ଲାଭ ବୃଦ୍ଧିରେ ଅର୍ଦ୍ଧଭୁକ୍ତ କରିଥିଲା। ସେହିପରି ଅସଙ୍ଗତି ଅଗଷ୍ଟ 2004 ରୁ ଅଗଷ୍ଟ 2006 ମଧ୍ୟରେ ପାଞ୍ଚ[‡] ଥର ଯୋଗାଣ ମୂଲ୍ୟ ସଂଶୋଧନ ସମୟରେ ମଧ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରାଯାଇଥିଲା।
- ରାଜ୍ୟ ସରକାର ପ୍ରତି 200 ମି.ଲି ପାଉର୍ ମୂଲ୍ୟର ଯୋଗାଣ ଦର 4.30 ଟଙ୍କାରୁ 4.45 ଟଙ୍କାକୁ ବୃଦ୍ଧି (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2005) କଲେ। ମାତ୍ର କଂପାନୀ ଏହି ବର୍ଦ୍ଧିତ ମୂଲ୍ୟ ଏ.ସି.ଏସ୍.ଆଇ. କୁ 31 ମାର୍ଚ୍ଚ 2007 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଫେରସ୍ତ କରିନଥିଲା, ଫଳତଃ 87.82 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା କଂପାନୀ ରଖିନେଇଥିଲା।
- ପଲି ପାଉର୍ ବଦଳରେ କାଚ ବୋତଲରେ 200 ମି.ଲି. ଦେଶୀମଦ ଯୋଗାଣକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ସରକାର ଦେଶୀ ମଦର ଖୁରୁରା ମୂଲ୍ୟ ବୋତଲ ପିଛା 13 ଟଙ୍କା (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2006) ରେ ସ୍ଥିର କଲେ। କାଚ ବୋତଲରେ ଯୋଗାଇବା ଅକ୍ଷମତା କାରଣରୁ ଏ.ସି.ଏସ୍.ଆଇ. ପଲି ପାଉର୍ ଯୋଗାଣ ଜାରି ରଖିଥିଲା। ଏହା ସତ୍ତ୍ୱେ ଏମ୍.ଆର.ପି. 13 ଟଙ୍କା ରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ ନକରିବା ଯୋଗୁ, ଖୁରୁରା ବିକ୍ରେତାମାନେ 6.29 କୋଟି ଟଙ୍କାର ଅହେତୁକ ଲାଭ ପାଇଥିଲେ।

ମୂଲ୍ୟାୟନରେ ବିସଂଗତି ଯୋଗୁ କଂପାନୀ, ଖୁରୁରା ବ୍ୟବସାୟ ଏବଂ ଏସ୍.ଟି. କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ଯଥାକ୍ରମେ 10.47 କୋଟି ଟଙ୍କା, 6.29 କୋଟି ଟଙ୍କା ଏବଂ 1.99 କୋଟି ଟଙ୍କାର ସୁବିଧା ପାଇଲେ।

ଏହିପରି, ମୂଲ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣରେ ଉପରୋକ୍ତ ଅସଙ୍ଗତି ଯୋଗୁ କଂପାନୀ, ଖୁରୁରା ବିକ୍ରେତା, ବିକ୍ରିକର ବିଭାଗ, ଯଥାକ୍ରମେ 10.47 କୋଟି ଟଙ୍କା, 6.29 କୋଟି ଟଙ୍କା ଏବଂ 1.99 କୋଟି ଟଙ୍କା ଲାଭକଲେ ଯେତେବେଳେ କି ଯୋଗାଣକାରୀ ଏବଂ ଖାଉଟି ଯଥାକ୍ରମେ 87.82 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଏବଂ 17.87 କୋଟି ଟଙ୍କା ହରାଇଲେ।

ସରକାର କହିଲେ (ଅଗଷ୍ଟ 2008) ଯେ, ଏ.ସି.ଏସ୍.ଆଇ. ବ୍ୟତୀତ ରାଜ୍ୟରେ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଦେଶୀ ମଦ ଉତ୍ପାଦନକାରୀ ନ ଥିଲେ। ମାତ୍ର ଏହା ସତ୍ୟ ଯେ, ରାଜ୍ୟରେ ଆହୁରି ଚାରିଟି ଚିନି କାରଖାନା ଥିଲା ଯାହାକି ଦେଶୀ ମଦ ଉତ୍ପାଦନ ପାଇଁ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇପାରିଥାନ୍ତା। ଅଧିକ ଲାଭ କଂପାନୀ ରଖୁଥିବା ବିଷୟରେ ଜଣାଇଲେ ଯେ, ଏହାର ସଂଶୋଧନ କରାଯିବ। ସରକାର ଆହୁରି ମଧ୍ୟ କହିଲେ ଯେ, କାଚ ବୋତଲରେ ଯୋଗାଣ ପାଇଁ ସ୍ଥିରାକୃତ ଖୁରୁରା ଦର ଯୋଗାଣକାରୀ ସହିତ ଆପୋଷ ଆଲୋଚନା ଦ୍ୱାରା ସ୍ଥିର କରାଯାଇଥିଲା। କିନ୍ତୁ ପଲି ପାଉର୍ରେ ଦେଶୀ ମଦର ଯୋଗାଣ ପାଇଁ ସର୍ବାଧିକ ଖୁରୁରା ଦର କମ୍ କରାଯିବାର ଆବଶ୍ୟକ ଥିଲା।

ବ୍ୟବସାୟିକ ଲାଭ ଏବଂ ଖର୍ଚ୍ଚର ଅସୁଲି

2.4.24 ସ୍ଥିର ଏବଂ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ବ୍ୟୟ ସହିତ, ଆଇ.ଏମ୍.ଏଫ୍.ଏଲ୍. ଏବଂ ବିୟର କାରବାର ଉପରେ ଅବତରଣ ମୂଲ୍ୟର କ୍ରମବର୍ଦ୍ଧିଷ୍ଣୁ ହାର ଅନୁଯାୟୀ କଂପାନୀର ଲାଭ 6 ରୁ 12 ପ୍ରତିଶତ ରଖିବାକୁ ବି.ଓ.ଡି. ନିଷ୍ପତ୍ତି (ଡିସେମ୍ବର 2000) କରିଥିଲା। ମାତ୍ର ଏହା ସ୍ଥିର ଏବଂ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ବ୍ୟୟ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କରିନଥିଲା। ଏହି ସ୍ଥିର ଏବଂ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ବ୍ୟୟର ଅସୁଲି ପାଇଁ ଯୋଗାଣକାରୀମାନଙ୍କ ସହିତ କରାଯାଇଥିବା ରାଜିନାମାରେ କୌଣସି ଉଲ୍ଲେଖ ନ ଥିଲା। କଂପାନୀର ଲାଭ ପ୍ରତ୍ୟେକ ସରରେ ଦୁଇ ପ୍ରତିଶତ (ମାର୍ଚ୍ଚ 2004) ଏବଂ ପୁନଶ୍ଚ ଏକ ପ୍ରତିଶତ (ଜୁନ୍ 2006) ବୃଦ୍ଧି କରାଯାଇଥିଲା।

[‡] ଅଗଷ୍ଟ 2004, ଅକ୍ଟୋବର 2004, ଏପ୍ରିଲ 2005, ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2005 ଏବଂ ଅଗଷ୍ଟ 2006 ।

ସମାକ୍ଷାରେ ନିମ୍ନୋକ୍ତ ତଥ୍ୟ ଜଣାଗଲା :

କଂପାନୀ ଯୋଗାଣକାରୀ/
ଉତ୍ପାଦନକାରୀମାନଙ୍କ ଠାରୁ
ବାମା ଏବଂ ଗୋଦାମ ଭଡ଼ା
ବାବଦକୁ 3.84 କୋଟି ଟଙ୍କା
ଆଦାୟ କରିନଥିଲା ।

- ଲାଭର ହାର ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବାକୁ କୌଣସି ବୈଜ୍ଞାନିକ ପଦ୍ଧତି ଅବଲମ୍ବନ କରାଯାଇନଥିଲା । ଏପରିକି ଲାଭ ସ୍ଥିର କରିବା ସମୟରେ କାରବାର ଖର୍ଚ୍ଚ ଏବଂ ସାଧାରଣ ଲାଭ ହାର, ବିଚାରକୁ ନିଆଯାଇନଥିଲା ।
- କଂପାନୀ ଯଦିଓ 2006-07 ବର୍ଷପାଇଁ 6.02 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ବାମା ବାବଦ ଦେୟ ଯୋଗାଣକାରୀମାନଙ୍କ ଠାରୁ ଆଦାୟ କରିଥିଲା, 2003-06 ବର୍ଷ ଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ 25.78 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ବାମା ବାବଦ ଦେୟ ଏବଂ 2003-08 ବର୍ଷ ଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ ଗୋଦାମ ଭଡ଼ା ବାବଦକୁ 3.58 କୋଟି ଟଙ୍କା ଅସୁଲ କରିନଥିଲା ଯଦିଓ ଏସବୁ ସ୍ଥିର/ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ବ୍ୟୟ ଥିଲା ।
- କଂପାନୀର ଲାଭ ଏକ ପ୍ରତିଶତ ବୃଦ୍ଧି କରିବାକୁ 28 ଜୁନ 2006 ରେ ବି.ଓ.ଡ଼ି. ଅନୁମୋଦନ କରିଥିଲା । ମାତ୍ର କଂପାନୀ ଏହାକୁ 28 ଜୁଲାଇ 2006 ରୁ ଲାଗୁ କଲା । ଏହି ଅନୁମୋଦିତ ବୃଦ୍ଧିର ବିଳମ୍ବିତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଯୋଗୁ କଂପାନୀର ଲାଭ (19.50 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା), ଏବଂ ଭ୍ୟାଟ୍ ବାବଦରେ ସରକାରୀ ରାଜସ୍ୱ (3.90 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା), ଏବଂ ଟି.ସି.ଏସ୍. (0.26 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା) ବାବଦରେ ମୋଟ 23.66 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ରାଜସ୍ୱ ହାନି ହେଲା ।

ସରକାର ଦର୍ଶାଇଲେ (ଅଗଷ୍ଟ 2008) ଯେ, ପୂର୍ବବର୍ତ୍ତୀ ସମୟ ପାଇଁ ବାମା ଦେୟ ପ୍ରତିପୂରଣ ପାଇଁ ବି.ଓ.ଡ଼ି. ର ନିଷ୍ପତ୍ତି ନ ଥିଲା । ଏହା ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ଦର୍ଶାଇଲେ ଯେ, ଯୋଗାଣକାରୀ ମାନଙ୍କଠାରୁ ଗୋଦାମ ଭଡ଼ା ପ୍ରତିପୂରଣ କୌଣସି ଆବଶ୍ୟକତା ନ ଥିଲା ଯେହେତୁ ଗୋଦାମର ମାଲିକାନା କଂପାନୀ ହାତରେ ଥିଲା । ଏହା ସତ୍ୟ ଯେ, ଲାଭ ହାର ସ୍ଥିର କରିବା ଏବଂ ସ୍ଥିର ତଥା ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ବ୍ୟୟ ଯୋଗାଣକାରୀମାନଙ୍କ ଠାରୁ ଅସୁଲ କରିବାକୁ କୌଣସି ନୀତିଗତ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନିଆଯାଇନଥିଲା । ପରିଚାଳନା କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କର ଯୁକ୍ତି (ଜୁଲାଇ 2008) ଯେ ଔପଚାରିକତାର ପ୍ରତିପାଳନ ଯୋଗୁ କଂପାନୀର ଲାଭ ବୃଦ୍ଧି ନିଷ୍ପତ୍ତି କାର୍ଯ୍ୟକାରୀତାରେ ବିଳମ୍ବ ଘଟିଲା ଗ୍ରହଣଯୋଗ୍ୟ ନୁହେଁ ଯେହେତୁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ରରେ ସାମାନ୍ୟ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଦର କେବଳ ପୁନଃ ହିସାବ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ କରୁଥିଲା ।

ନଗଦ ରିହାତି ଏବଂ ବଳକା ପାଣ୍ଠିର ବିନିଯୋଗ

2.4.25 ରାଜିନାମା ଅନୁସାରେ, ପ୍ରେରିତ ମାଲ୍ ପ୍ରାପ୍ତି ହେବାର 45 ଦିନ ପରେ ଯୋଗାଣକାରୀମାନଙ୍କୁ ବିକ୍ରି ଲବ୍ଧ ଅର୍ଥ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥାଏ । ଯଦି 45 ଦିନ ପୂର୍ବରୁ କୌଣସି ଅର୍ଥ ପ୍ରଦାନ ହୁଏ ତେବେ କଂପାନୀ ନଗଦ ରିହାତି ବାବଦକୁ 1 ରୁ 15, 16 ରୁ 30 ଏବଂ 31 ରୁ 45 ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ଦେୟ ପାଇଁ ପ୍ରଦତ୍ତ ରାଶିର ଯଥାକ୍ରମେ 1.5, 1 ଏବଂ 0.5 ପ୍ରତିଶତ ନଗଦ ରିହାତି କାଟି ରଖିଥାଏ । ଏହି ହିସାବ ପନ୍ଥାକୁ ଜଟିଳ ବିଚାର କରି ଗୋଟିଏ ମାସକୁ ବୁକ୍ ସମୟ ଆଧାରରେ କଂପାନୀ 0.5 ରୁ 1 ପ୍ରତିଶତ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପରିବର୍ତ୍ତନଶୀଳ ନଗଦ ରିହାତି ହିସାବ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲା । ରାଜିନାମା ଅନୁସାରେ ନଗଦ ରିହାତିର ହିସାବ କରିବାକୁ, ଏକ ପ୍ୟାକେଜ ପ୍ରସ୍ତୁତି ପାଇଁ କଂପାନୀ ଜାନୁୟାରୀ 2004 ରେ ଏକ ସଫ୍ଟୱେୟାର ପରାମର୍ଶଦାତା ନିଯୁକ୍ତ କରିଥିଲା । ଏହି ସଂସ୍ଥା ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା ଗଣନା ଅନୁସାରେ 2003-04 ବର୍ଷ ପାଇଁ ନଗଦ ରିହାତି ବାବଦକୁ କଂପାନୀର ପ୍ରାପ୍ୟ 2.57 କୋଟି ଟଙ୍କା ଥିଲା । ଏହି ଆଧାରରେ 1.54 କୋଟି ଟଙ୍କାର ବିଭେଦାତ୍ମକ ରାଶି କଂପାନୀ ଯୋଗାଣକାରୀମାନଙ୍କଠାରୁ ଆଦାୟ (ଫେବୃୟାରୀ 2005) କରିଥିଲା । ମାତ୍ର ଏହି ସଂସ୍ଥା ଦ୍ୱାରା ତିଆରି ସଫ୍ଟୱେୟାର କଂପାନୀ ରଖି ନଥିଲା । ଏହି ସଫ୍ଟୱେୟାର ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଉପଯୋଗୀ ନଥି କଂପାନୀ ପାଖରେ ନଥିବାରୁ, ନଗଦ ରିହାତି ପାଇଁ କରାଯାଇଥିବା ଗଣନାର ସଠିକତା ସମାକ୍ଷାରେ ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଇପାରିଲା ନାହିଁ । ଅଧିକତ୍ୱ, ସଫ୍ଟୱେୟାର ନ ଥିବା କାରଣରୁ ତତ୍ପରବର୍ତ୍ତୀ ବର୍ଷମାନଙ୍କର ନଗଦ ରିହାତି ଗଣନା କଂପାନୀ ସାମର୍ଥ୍ୟ ଆଧାରରେ କଲା, ଯାହାଦ୍ୱାରା ଅଧିକ/ସମ୍ଭବ ନଗଦ ରିହାତି ହିସାବର ଆଶଙ୍କା ଛଡ଼ା କଂପାନୀର ସବୁଜନ ଫର୍ଦ୍ଦର ସଠିକତା ନିଶ୍ଚିତ ନଥିଲା ।

ପୁନଶ୍ଚ, ଯେହେତୁ ବିକ୍ରି ଲବ୍ଧ ଅର୍ଥରୁ ଯୋଗାଣକାରୀମାନଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କ ଭାଗ କଂପାନୀ ତୁରନ୍ତ ଦେଉନଥିଲା ଏବଂ ବିକ୍ରିକର/ମୂଲ୍ୟଯୁକ୍ତ କର ଆଦାୟ ପରବର୍ତ୍ତୀ ମାସରେ ଜମା କରୁଥିଲା, ଏହି ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ବଳକା ନଗଦ ରାଶି କଂପାନୀ ନିକଟରେ ଜମା ରହୁଥିଲା । ଏହାଛଡ଼ା, କଂପାନୀ ନିୟମିତରୂପେ କରୁଥିବା ଲାଭ ମଧ୍ୟ ଏହି ରାଶି ସହିତ ଯୋଗ

ଫେଲ୍ଡ୍ ଆକାଉଣ୍ଟ ପରିବର୍ତ୍ତେ
ଚଳନ୍ତି ଆକାଉଣ୍ଟରେ ପାଣ୍ଠି
ଜମାରଖିବାକୁ 1.04 କୋଟି
ଟଙ୍କା କ୍ଷତି ହେଲା ।

ହେଉଥିଲା । କଂପାନୀ ଯଦିଓ 2003-08 ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ଏହାର ବଳକା ରାଶି ସଙ୍କ ମିଆଦି ଜମାରେ ରଖିଥିଲା ତଥାପି
ଚଳନ୍ତି ଖାତାରେ ମଧ୍ୟ ସର୍ବନିମ୍ନ ରାଶି 8.52 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାରୁ 14.74 କୋଟି ଟଙ୍କା ମଧ୍ୟରେ ରହିଥିଲା । ଏତେ ଅଧିକ
ମାତ୍ରାରେ ଜମା ଚଳନ୍ତି ଖାତାରେ ଥିବା ସତ୍ତ୍ୱେ, କଂପାନୀ କରେଣ୍ଟ ଫେଲ୍ଡ୍ ଆକାଉଣ୍ଟର ସୁବିଧା ଉପଲବ୍ଧ କରିନଥିବା
ଯୋଗୁ ସୁଧ ବାବଦକୁ 1.04 କୋଟି ଟଙ୍କା ଆୟ କରିବାର ସୁଯୋଗ ହରାଇଲା ।

ସରକାର ଦର୍ଶାଇଲେ (ଅଗଷ୍ଟ 2008) ଯେ, ନଗଦ ରିହାତିର ହିସାବ ଠିକ୍ ଭାବେ କରିବାକୁ ଏକ ସଫ୍ଟୱେୟାର ପ୍ରସ୍ତୁତ
ହେଉଛି । କରେଣ୍ଟ ଫେଲ୍ଡ୍ ଆକାଉଣ୍ଟ ସୁବିଧା ଉପଯୋଗ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଅତିତ୍ରୁ ପ୍ରସ୍ତାବ ପ୍ରତିପାଳନ ପାଇଁ ଗ୍ରହଣ
କରାଯାଇଥିଲା ।

ସେବାକର ବାବଦ ଦେୟ

2.4.26 ଏକ ବିନିମୟ ଏବଂ ସହାୟକ ଏଜେଣ୍ଟ ଭାବେ କଂପାନୀ ପ୍ରଦାନ କରୁଥିବା ସେବା ଉପରେ ସେବାକର ଲାଗୁ
କରିବାକୁ ଆର୍ଥିକ ଅଧିନିୟମ, 1994 ର 69 ଅନୁଭାଗ ଅଧୀନରେ ପଞ୍ଜିକରଣ କରିବାକୁ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଅବକାରୀ ଏବଂ
ସାମା ଶୁଳ୍କ (ସି.ଇ.ସି) କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କଠାରୁ କଂପାନୀ ଏକ ନୋଟିସ୍ ପାଇଥିଲେ (ଜାନୁୟାରୀ 2002) । ଯେହେତୁ ଏହା
ପାଇକାରୀ ବ୍ୟାପାରରେ ସଂପୃକ୍ତ, ସେବାକର ଆଇନ୍ ଅନୁସାରେ ପଞ୍ଜିକରଣର ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ ବୋଲି କଂପାନୀ
ଉତ୍ତର ଦେଇଥିଲା (ଫେବୃୟାରୀ 2002) । ତତ୍ପରେ ସି.ଇ.ସି ଅଧିକାରୀ କଂପାନୀ ର 2002-07 ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ
ସମୁଦାୟ କର ଯୋଗ୍ୟ ସେବା ଉପରେ ସେବାକର ଦେବାକୁ ଦାୟୀ କରି 31 ମାର୍ଚ୍ଚ 2007 ପୂର୍ବରୁ ଦେୟ ପ୍ରଦାନ
କରିବାକୁ ଅନୁରୋଧ କଲେ (ମାର୍ଚ୍ଚ 2007) । ଏଣୁ, କଂପାନୀ ନିଜର ପଞ୍ଜିକରଣ କରି (ମାର୍ଚ୍ଚ 2007) ପ୍ରତିବାଦ
ସହିତ 3.68 କୋଟି ଟଙ୍କା ଜମା କରିଥିଲା । କଂପାନୀ ଦ୍ୱାରା ଜମା କରାଯାଇଥିବା ସେବାକର, ରାଜିନାମା ଅନୁସାରେ
ଯୋଗାଣକାରୀମାନଙ୍କଠାରୁ ଆଦାୟ କରିବାକୁ ବି.ଓ.ଡି. ନିଷ୍ପତ୍ତି ଗ୍ରହଣ କଲେ (ଜୁନ 2007) । ସେବାକର ବାବଦକୁ
16 ଅଗଷ୍ଟ 2002 ରୁ ଡିସେମ୍ବର 2007 ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ 11 କୋଟି ଟଙ୍କା ଜମାକରିବାକୁ ସି.ଇ.ସି. କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ
କଂପାନୀକୁ ଜଣାଇଥିଲେ (ଡିସେମ୍ବର 2007) । ଇତିମଧ୍ୟରେ ପ୍ରତିବାଦ ସହ 5.62 କୋଟି ଟଙ୍କା ଜମା କରିବାକୁ
କଂପାନୀ ନିଷ୍ପତ୍ତି (ଫେବୃୟାରୀ 2008) ନେଲା ଏବଂ ଏହି ରାଶି ଯୋଗାଣକାରୀମାନଙ୍କଠାରୁ ଦାବି କଲା । ପରଂତୁ,
ଯୋଗାଣକାରୀମାନେ ଅସୁଲିର ପ୍ରତିବାଦ କଲେ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କମଧ୍ୟରୁ ଜଣେ ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଏକ
ମକଦ୍ଦମା ଦାୟର କଲେ (ଜାନୁୟାରୀ 2008) ଯାହା କି ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ (ଅଗଷ୍ଟ 2008) ଫାଇସଲା ଅପେକ୍ଷାରେ ଅଛି ।

ସମାକ୍ଷାରେ ଦେଖାଗଲା ଯେ, ସି.ଇ.ସି. କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କଠାରୁ ନୋଟିସ୍ ପ୍ରାପ୍ତ ହେବା ପରେ, କଂପାନୀ ଏହାର ନିହିତାର୍ଥ
ତର୍କମା କରିଆସାନ୍ତା ଏବଂ ଏହା ନିଷ୍ପତ୍ତି କରିଆନ୍ତା ଯେ ସେବାକର ଦାୟୀତ୍ୱ ବହନ କରିବାକୁ ହେବ ବା ରାଜିନାମାର
ଅନୁକ୍ଳେପ ସଂଶୋଧନ କରି ଏହି ଦାୟୀତ୍ୱକୁ ଯୋଗାଣକାରୀମାନଙ୍କୁ ହସ୍ତାନ୍ତର କରିଦେବ, ଯେହେତୁ ବର୍ତ୍ତମାନର
ରାଜିନାମା ଯୋଗାଣକାରୀଙ୍କଠାରୁ ସେବାକର ଅସୁଲି କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା ପାଇଁ ସ୍ୱପ୍ନ ନ ଥିଲା ।

ସରକାର ଦର୍ଶାଇଲେ ଯେ (ଅଗଷ୍ଟ 2008) ସି.ଇ.ସି. କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଚାପ ଯୋଗୁ କଂପାନୀ ପ୍ରତିବାଦକରି ସେବାକର
ଆଇନ୍ ଅଧିନରେ ନିଜର ପଞ୍ଜିକରଣ କଲା ଏବଂ ରାଜିନାମାର ସର୍ତ୍ତ ଅନୁସାରେ କଂପାନୀ ଏହି ଦାୟୀତ୍ୱ ପିଛିଲା
ତାରିଖରୁ ଯୋଗାଣକାରୀମାନେ ବହନ କରିବାକୁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କଲା । ଏହା ମଧ୍ୟ ଦର୍ଶାଯାଇଥିଲା ଯେ, ଯେହେତୁ ସି.ଇ.ସି.
କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷମାନଙ୍କ ଠାରୁ ଚୁଡ଼ାନ୍ତ ନିର୍ଦ୍ଦାରଣ ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇନାହିଁ, କଂପାନୀ ଉଚ୍ଚତର ବିଚାରପୀଠକୁ ଯାଇନାହିଁ । ଯାହାହେଉ,
ସି.ଇ.ସି. କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଠାରୁ ନୋଟିସ୍ ପ୍ରାପ୍ତ (ଜାନୁୟାରୀ 2002) ହେବାପରେ ଅବିଳମ୍ବେ କଂପାନୀ ସେବାକର ପ୍ରଦାନ
ଏବଂ ଯୋଗାଣକାରୀମାନଙ୍କ ଠାରୁ ଏହାର ଆଦାୟ ସଂପର୍କୀୟ ନିଷ୍ପତ୍ତି କରିବା ଉଚିତ୍ ଥିଲା ।

ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ

2.4.27 ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ, ପରିଚାଳନା ପାଇଁ ଏକ ସାଧନ ଯାହା ପରିଚାଳନା କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଦକ୍ଷ ଓ ଫଳପ୍ରସ୍ତୁତ ଭାବେ ପ୍ରାପ୍ତ ହେବା ପାଇଁ ନିଶ୍ଚିତ ଆଶା ଯୋଗାଇଥାଏ। କଂପାନୀ ଅନୁସରଣ କରିଥିବା ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ପ୍ରଣାଳୀରେ ନିମ୍ନ ଲିଖିତ ଚୂଡ଼ି ଗୁଡ଼ିକ ଦୃଷ୍ଟିକୁ ଆସିଥିଲା ।

- ପରିବହନ ଏବଂ ଗୋଦାମରେ ଚୋରି ଜନିତ କ୍ଷତିର ସମ୍ଭାବନାକୁ ପ୍ରତିହତ କରିବା ପାଇଁ ପରିବହନ ଏବଂ ଗୋଦାମରେ କଂପାନୀ କମ୍ପି/ଭଙ୍ଗାଭଙ୍ଗି ପାଇଁ କୌଣସି ମାନଦଣ୍ଡ ସ୍ଥିର କରିନଥିଲା ।
- ଉତ୍ପାଦମାନଙ୍କର ଅସଲିତ୍ୱ ପ୍ରମାଣ କରିବାକୁ ତଥା ଅବକାରୀ (ଇ.ଏ.ଏଲ୍.) ମୂଲ୍ୟ ଆଦାୟ ନିଶ୍ଚିତ କରିବାକୁ, ଯେଉଁ ଷ୍ଟକ୍ ଗୁଡ଼ିକ କଂପାନୀ ଗୋଦାମରେ ପହଞ୍ଚୁଥିଲା, ସେଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ ଇ.ଏ.ଏଲ୍. ଲଗାଯାଇଛି ବା ନାହିଁ, ଏହା ନିଶ୍ଚିତ କରିବାକୁ କୌଣସି ପ୍ରକ୍ରିୟା ନଥିଲା ।
- ମୁଖ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ଯୋଗାଣ ହେଉଥିବା ଛପାବହି ବଦଳରେ ସାଦା କାଗଜରେ ତିଆରି ଅର୍ଥ ରସିଦ୍ ଏବଂ ଗେଟ୍ ପାଶ୍ ବ୍ୟବହାର କରିବାର ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତ ରହିଥିଲା । ଅର୍ଥ ରସିଦ୍, ମାଲ ପ୍ରାପ୍ତି ନୋଟ୍ ଏବଂ ଗେଟ୍ ପାଶ୍ ବ୍ୟବହାର ଉପରେ କଂପାନୀ କୌଣସି ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ରଖିନଥିଲା । ଏସବୁ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଅଭାବରେ ୦କେଇର ସୁଯୋଗ ରହିଥିଲା ।
- ହିସାବ ରଖିବା ପ୍ରକ୍ରିୟାକୁ ବ୍ୟବସ୍ଥିତ କରିବାକୁ କଂପାନୀର କୌଣସି ହିସାବ ପୁସ୍ତିକା ନ ଥିଲା ।
- ଯେହେତୁ ଅନ୍ତର୍ମୁଖୀ ଷ୍ଟକର ଚିହ୍ନଟ ପାଇଁ କୌଣସି ବ୍ୟାଚ୍ ପିଛା ହିସାବ ରଖାଯାଉନଥିଲା, ପ୍ରଥମେ ଆସୁଥିବା ଷ୍ଟକ୍ ପ୍ରଥମେ ବର୍ହିମୁଖୀ ଚଳନରେ ଚାଲିଯାଉଥିବା ପ୍ରକ୍ରିୟା ସମାକ୍ଷାରେ ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଇପାରିଲା ନାହିଁ ।
- ଦ୍ୱିପୋମାନଙ୍କରେ ଭଣ୍ଡାର ଚିଠା ପଛତି ଲାଗୁ କରାଯାଇନଥିଲା । ପୁନଃଆଦେଶର ସ୍ତର ମଧ୍ୟ କଂପାନୀ ପାଳନ କରିନଥିଲା ।

ସରକାର ଦର୍ଶାଇଲେ (ଅଗଷ୍ଟ 2008) ଯେ, ସ୍ଥାନାଭାବ, ଜନଶକ୍ତିର ଅଭାବ ଇତ୍ୟାଦି ଯୋଗୁ ଷ୍ଟକ୍ ବ୍ୟାଚ୍ ପିଛା ଅନ୍ତର୍ମୁଖୀ ନଥିବାର କାର୍ଯ୍ୟତଃ ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ । ଅଡ଼ିଟ୍ ଦର୍ଶାଇଥିବା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବିଷୟ ଅନୁପାଳନ କରିବାକୁ ଚିତ୍ତଶୁଣ୍ଠି ହୋଇଥିଲା ।

ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ସମାକ୍ଷା

2.4.28 କଂପାନୀର ନିଜସ୍ୱ ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ସମାକ୍ଷା ଶାଖା ନାହିଁ । ମୁଖ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟର ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ସମାକ୍ଷା ଏକ ଚାର୍ଟର୍ଡ଼ ଆକାଉଣ୍ଟାଣ୍ଟ ସଂସ୍ଥା ଉପରେ ନ୍ୟସ୍ତ କରାଯାଇଛି । ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ସମାକ୍ଷକ ଏହାର ରିପୋର୍ଟ ଏମ୍.ଡ଼ି. ଏବଂ ଅଧକ୍ଷକୁ ଉପସ୍ଥାପନ କରିଥାଏ । ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ସମାକ୍ଷକଙ୍କ ରିପୋର୍ଟ ଏବଂ ତା'ର ଅନୁପାଳନ ରିପୋର୍ଟ ବି.ଓ.ଡ଼ି ବା ବି.ଓ.ଡ଼ି. ଦ୍ୱାରା ଗଠିତ (ଜୁନ 2006) ଅଡ଼ିଟ୍ କମିଟିକୁ ଉପସ୍ଥାପନ କରାଯାଇନଥିଲା ।

ସରକାର ଦର୍ଶାଇଲେ (ଅଗଷ୍ଟ 2008) ଯେ, ପରିଚାଳନା ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ/ଅଧକ୍ଷଙ୍କୁ ରିପୋର୍ଟ ଉପସ୍ଥାପନ କରିବା ପରେ, ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ସମାକ୍ଷାର ଲକ୍ଷ୍ୟ ସାଧିତ ହେଲା । ତଥ୍ୟଟି ଏହା ଯେ ଅନୁପାଳନ ରିପୋର୍ଟ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଉନଥିଲା ବା ଏହା ବି.ଓ.ଡ଼ି ଏବଂ ଅଡ଼ିଟ୍ କମିଟିକୁ ଉପସ୍ଥାପନ କରାଯାଉନଥିଲା ।

ମାନବ ସମ୍ପଳ

2.4.29 କଂପାନୀର ସହଜ ପରିଚାଳନା ପାଇଁ 12 ଜଣ କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ବାହୀ (ଏମ୍.ଡି. ବ୍ୟତୀତ) ପଦବୀ ସହିତ 71 ଜଣ ବିଭିନ୍ନ ଶ୍ରେଣୀର କର୍ମଚାରୀ, ଅନ୍ୟ ବିଭାଗ/ରାଜ୍ୟ ପି.ଏସ୍.ସ୍କୁ. ମାନଙ୍କରୁ ଡେପୁଟିସେସନ୍ ଭିତ୍ତିରେ ପୁରଣ କରିବା ପାଇଁ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ମଞ୍ଜୁରୀ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ (ଡିସେମ୍ବର 2000) ଯାହାକି ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ରାଜ୍ୟ ସରକାର 13 ଜଣ କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ବାହୀ ସମେତ 63 ଟି ପଦବୀକୁ ହ୍ରାସ କରିଥିଲେ (ଜୁଲାଇ 2002) । ନିୟମିତ କର୍ମଚାରୀମାନଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା 2003-08 ମଧ୍ୟରେ ମାତ୍ର 25 ରୁ 33 ମଧ୍ୟରେ ଥିଲା ।

ସମାକ୍ଷା ଯାଞ୍ଚରେ ନିମ୍ନୋକ୍ତ ତଥ୍ୟ ଜଣାଗଲା :

- କମ୍ପାନୀ ଗଠନର ଆଠ ବର୍ଷ ପରେ ମଧ୍ୟ, ଏହାର ନିଜସ୍ୱ କ୍ୟାଡ଼ର୍ କର୍ମଚାରୀ ନ ଥିଲେ । ମାତ୍ର 2003-08 ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ କଂପାନୀ ସେବା ଯୋଗାଣକାରୀ ସଂସ୍ଥା ମାଧ୍ୟମରେ ଡିପୋ ସହାୟକ, ଡିପୋ ପରିଚାଳକ, କମ୍ପ୍ୟୁଟର ଚାଳକ, ଏବଂ ନିରାପତ୍ତାଭାଗ କ୍ୟାଡ଼ରରେ 111 ରୁ 191 ଜଣ କର୍ମଚାରୀ ନିୟମିତ କାର୍ଯ୍ୟ ସଂପାଦନା ପାଇଁ ନିଯୁକ୍ତ କରିଥିଲା । ଏଣୁ ସମୁଦାୟ ଜନଶକ୍ତି 142 ରୁ 223 ମଧ୍ୟରେ ରହିଥିଲା ଯାହାକି ମଞ୍ଜୁରୀ ପ୍ରାପ୍ତ ପଦବୀଠାରୁ ଅଧିକ ଥିଲା ।
- ହିସାବ ଶାଖାର କର୍ମଚାରୀ ବାରମ୍ବାର ବଦଳିବା ଦ୍ୱାରା ବାର୍ଷିକ ହିସାବ ବୁଢ଼ାନ୍ତକରଣରେ ବିଳମ୍ବ ଘଟିଥିଲା ।
- ବିଭିନ୍ନ ଡିପୋମାନଙ୍କରେ ମାନବ ସମ୍ପଳ ନିୟୋଜନ କରିବା ପାଇଁ କଂପାନୀ କୌଣସି ମାନବଶ୍ଚ ସ୍ଥିର କରିନଥିଲା ।

ସରକାର ଦର୍ଶାଇଲେ (ଅଗଷ୍ଟ 2008) ଯେ, ଡେପୁଟିସେସନ୍ ଭିତ୍ତିରେ ନିଯୁକ୍ତ କର୍ମଚାରୀମାନଙ୍କୁ ସ୍ଥାୟୀ ଭିତ୍ତିରେ ନିଯୁକ୍ତ କରିବାକୁ ସରକାରୀ ସ୍ତରରେ ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯିବ ଏବଂ ଖାଲି ପଡ଼ିଥିବା ଶାଖା ପରିଚାଳକ ପଦବୀ ପୁରଣ ପାଇଁ ତଥା ଡିପୋମାନଙ୍କରେ ମାନବ ସମ୍ପଳ ନିୟୋଜନ ପାଇଁ ମାନବଶ୍ଚ ସ୍ଥିର କରିବାକୁ ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯାଉଛି ।

ସଫ୍ଟୱେର ବିକାଶ

2.4.30 ଅବକାରୀ ବିଭାଗ ଏବଂ କଂପାନୀ ପାଇଁ ଏକ ପରିଚାଳନା ସୂଚନା ପଦ୍ଧତି (ଏମ୍.ଆଇ.ଏସ୍.) ପ୍ୟାକେଜ୍ ନିର୍ମାଣ କରିବାକୁ ସରକାର ସ୍ଥିର କଲେ (ମଇ 2004) । ଏଥିପାଇଁ ଫର୍ମୁଲା ଡ୍ରାମ ସଲ୍ୟୁସନ୍ସ ପ୍ରାଇଭେଟ୍ ଲିମିଟେଡ୍‌କୁ 13.72 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାରେ କଂପାନୀ କାର୍ଯ୍ୟାଦେଶ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲା (ଜୁଲାଇ 2006) । ମାତ୍ର ରାଜିନୀମା ମାର୍ଚ୍ଚ 2007 ରେ ସାକ୍ଷରିତ ହୋଇଥିଲା । ଏଣୁ ବୁଦ୍ଧି ବୁଢ଼ାନ୍ତକରଣ ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟାଦେଶ ପ୍ରଦାନରେ ଅହେତୁକ ବିଳମ୍ବ ଘଟିଥିଲା । ଏହି କାର୍ଯ୍ୟ, ଯାହାକି ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2007 ସୁଦ୍ଧା ସମାପ୍ତ ହେବାର ଥିଲା ତାହା ଶେଷ ହୋଇପାରିନାହିଁ (ଅଗଷ୍ଟ 2008) । ଏହି ପ୍ରକଳ୍ପର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହେବାରେ ବିଳମ୍ବ ଯୋଗୁ, ଏଥିରୁ ମିଳିବାକୁଥିବା ଏମ୍.ଆଇ.ଏସ୍. ଜନିତ ଫାଇଦା ଯାହାକି ଉତ୍ତମ ପରିଚାଳନା ପାଇଁ ନୂତନ ନୀତିର ପ୍ରଣୟନ ଏବଂ ପାଳନର ଆବଶ୍ୟକ ତଥା ଉନ୍ନତ ହିସାବ ବ୍ୟବସ୍ଥା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବାରେ ସହାୟକ ହୋଇଥାନ୍ତା, ତାହା ହୋଇପାରିଲା ନାହିଁ ।

ସରକାର ଦର୍ଶାଇଲେ (ଅଗଷ୍ଟ 2008) ଯେ, କାର୍ଯ୍ୟାଦେଶ ପ୍ରଦାନରେ ବିଳମ୍ବ ଯୋଗୁ ଏମ୍.ଆଇ.ଏସ୍. ପ୍ୟାକେଜ୍ ବିକାଶରେ ବିଳମ୍ବ ଘଟିଲା ।

ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ସମ୍ପତ୍ତି

2.4.31 କଂପାନୀ ଦ୍ରବ୍ୟତାଲିକା, ବିକ୍ରୟ ଏବଂ କ୍ରୟର ବିଶଦ ବିବରଣୀ ଏସ.କ୍ୟୁ.ଏଲ୍. ଡାଟାବେସ୍‌ରେ ଏବଂ ହିସାବ ଚାଲି ସଫ୍ଟୱେୟାରରେ ରଖାଯାଏ। ଉପରୋକ୍ତ ପଦ୍ଧତିରେ ଅନେକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଡିଜାଇନ୍, ନିବେଶ ଏବଂ ବିଧିମାନ୍ୟ ନିୟନ୍ତ୍ରଣରେ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ନଥିଲା। ଯାହାକି ପରବର୍ତ୍ତୀ ଅନୁକ୍ଷେପମାନଙ୍କରେ ଦର୍ଶାଗଲା।

ନିବେଶ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଏବଂ ବିଧିମାନ୍ୟ ଯାଞ୍ଚ

2.4.32 ଉପଯୁକ୍ତ ନିବେଶ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଏବଂ ବିଧିମାନ୍ୟ ଯାଞ୍ଚ ଏହା ନିଶ୍ଚିତ କରିଥାଏ ଯେ, ଭରାଯାଉଥିବା ତଥ୍ୟ ପ୍ରାଧିକୃତ, ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଏବଂ ସଠିକ୍ । ସମାକ୍ଷା ଯାଞ୍ଚ ନିମ୍ନୋକ୍ତ ସମ୍ପତ୍ତି ଦର୍ଶାଇଲେ :

- ଯଦିଓ କଂପାନୀ ପୂର୍ବ ପ୍ରଦତ୍ତ ପଦ୍ଧତି ଚାଲୁ ରଖିଥିଲା, କିନ୍ତୁ ବିକ୍ରି ଲବ୍ଧ ରାଶି ପ୍ରାପ୍ତ ହେବା ପୂର୍ବରୁ ବିକ୍ରି ବହନ ପତ୍ର ତିଆରି କରାଯାଇପାରୁଥିଲା।
- ନଗଦ ପ୍ରାପ୍ତି ତାରିଖଗୁଡ଼ିକ ଦ୍ରୁତ ପ୍ରାପ୍ତ ତାରିଖ ପୂର୍ବର ଥିଲା।
- ପ୍ରକୃତ ଅର୍ଥ ପ୍ରଦାନକାରୀ ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତି ନାମରେ ମଧ୍ୟ ବିକ୍ରି ବହନ ପତ୍ର ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବାକୁ ପଦ୍ଧତି ଅନୁମତି ଦେଉଥିଲା।
- ବହନ ପ୍ରମାଣପତ୍ର ଜାରି ହେବା ପୂର୍ବରୁ ପରିବହନ ପାଶ୍ ଜାରି କାରଯାଇପାରୁଥିଲା।
- ଅବକାରୀ ପରମିଟ୍ ପ୍ରାପ୍ତ ନ ହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଯୋଗାଣକାରୀ କୌଣସି ଦ୍ରବ୍ୟର ପରିବହନ କରିବା ନିଷିଦ୍ଧ ଥିଲା। ମାତ୍ର ଅବକାରୀ ପରମିଟ୍ ଜାରି ହେବା ତାରିଖ ପୂର୍ବରୁ ଷ୍ଟକ୍ ଆଗମନ ତାରିଖ ରହିଥିଲା।

ସରକାର ସମାକ୍ଷାର ଫଳାଫଳକୁ ଗ୍ରହଣ କରିବା (ଅଗଷ୍ଟ 2008) ସହିତ ଦର୍ଶାଇଲେ ଯେ ନୂତନ ଭାବେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେଉଥିବା ସଫ୍ଟୱେୟାରରେ ଏସବୁ ତ୍ରୁଟି ଗୁଡ଼ିକ ଦୂର କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରାଯିବ।

ବ୍ୟବସ୍ଥା ଡିଜାଇନ୍ ତ୍ରୁଟି

2.4.33 ବ୍ୟବସ୍ଥା ଡିଜାଇନ୍‌ରେ ତ୍ରୁଟି ନିମ୍ନରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଗଲା :

- ବିକ୍ରି ବହନପତ୍ର ତାରିଖ ସାଧ୍ୟ ନିର୍ଗତ ପଦ୍ଧତି ଉପରେ ପର୍ଯ୍ୟବେଶିତ ନ ଥିଲା; ଯାହାଦ୍ୱାରା ଭୁଲ ତଥ୍ୟ ଭରାଯାଇପାରୁଥିଲା ଏବଂ ଭୁଲ୍ ବିକ୍ରି ରିପୋର୍ଟ ଇତ୍ୟାଦି ନିର୍ଗମ ହେଉଥିଲା।
- ଭରାଯାଉଥିବା ତଥ୍ୟର କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟପୁଞ୍ଜି ବା ସମାକ୍ଷା ପଦକ୍ଷେପ ପଦ୍ଧତି ଅର୍ତ୍ତଭୁକ୍ତ ନ ଥିଲା।
- ଷ୍ଟକ୍ ଆକଉଣ୍ଟର ମିଳାମିଶା ପାଇଁ ପଦ୍ଧତିରେ କୌଣସି ବ୍ୟବସ୍ଥା ନଥିଲା, ଯାହାଫଳରେ ଦ୍ୱିପୋମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ହେଉଥିବା ଷ୍ଟକ୍ ପରିବହନର ପରିମାଣ ମଧ୍ୟରେ ମେଳ ହେଉନଥିଲା।
- ପୂର୍ବବର୍ଷର ଶେଷ ଷ୍ଟକ୍ ଏବଂ ପରବର୍ଷର ପ୍ରାରମ୍ଭ ଷ୍ଟକ୍ ପରିମାଣ 2003-07 ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ସମାନ ରହିନଥିଲା; ଏହି ବିଭେଦ 863 ରୁ 46,110 ପେଟି ପାନାୟ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ରହିଥିଲା।

ସରକାର ସମାକ୍ଷା ଫଳାଫଳକୁ ଗ୍ରହଣ କରିବା ସହିତ ଦର୍ଶାଇଲେ (ଅଗଷ୍ଟ 2008) ଯେ ନୂତନ ଭାବେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେଉଥିବା ସଫ୍ଟୱେୟାରରେ ଏସବୁ ତ୍ରୁଟି ଗୁଡ଼ିକ ଦୂରକରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରାଯିବ ।

ସ୍ୱୀକାରୋକ୍ତି

ସଂପାଦନା ସମାପ୍ତୀର ବିଭିନ୍ନ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ କଂପାନୀ ପରିଚାଳନା କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ଏବଂ କର୍ମଚାରୀଗଣଙ୍କର ସହଯୋଗ ଏବଂ ସହାୟତା ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଥିଲା ।

ଉପସଂହାର

ପାନୀୟର ପାଇକାରୀ ବିତରଣ ପାଇଁ କଂପାନୀ ଏକାନ୍ତ ଅଧିକାର ପ୍ରାପ୍ତ ସଂସ୍ଥା ହୋଇଥିବା ସତ୍ତ୍ୱେ, ଆଇ.ଏମ୍.ଏଫ୍.ଏଲ୍., ବିୟର୍ ଏବଂ ଦେଶୀୟ ଯୋଗାଣ/ଚାହିଦା ସ୍ଥିତି ଆକଳନ କରିବାରେ ବା ଉତ୍ତମ ଏବଂ ନିୟନ୍ତ୍ରିତ ଆବଶ୍ୟକ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବାରେ ଆବଶ୍ୟକ ତଥ୍ୟର କୌଣସି ସଂକଳନ କରିନଥିଲା । ଚାହିଦା ସର୍ବେକ୍ଷଣର ଅଭାବରେ କଂପାନୀ କୌଣସି ବର୍ଷ ମଧ୍ୟ ଏହା ପାଇଁ ସ୍ଥିରୀକୃତ ରାଜସ୍ୱ ଲକ୍ଷ୍ୟ ପ୍ରାପ୍ତିରେ ସଫଳ ହେଲା ନାହିଁ ଯେହେତୁ କଂପାନୀ ଯୋଗାଣକାରୀ ପିଛା ଲକ୍ଷ୍ୟ ସ୍ଥିର କରିନଥିଲା । ଅବକାରୀ ଶୁଳ୍କର ଉପଯୁକ୍ତ ଦର ଲାଗୁ କରିବାରେ ଏବଂ ମୂଲ୍ୟ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରିବାରେ ଅସାମର୍ଥ୍ୟତା ଯୋଗୁ କଂପାନୀ ତଥା ରାଜ୍ୟ ସରକାର କ୍ଷତି ସହିଥିଲେ । ଅଧିକ ରାଜସ୍ୱ ପ୍ରାପ୍ତି ପାଇଁ ପାନୀୟର ରପ୍ତାନୀ କରିବାକୁ କଂପାନୀ କୌଣସି ପଦକ୍ଷେପ ନେଇନଥିଲା । ସର୍ବାଧିକ ଖୁରୁରା ମୂଲ୍ୟ ନିରୂପଣରେ ବିଳମ୍ବ ତଥା ଅନୁପଯୁକ୍ତ ଖୁରୁରା ମୂଲ୍ୟ ନିରୂପଣ ଯୋଗୁ ଖୁରୁରା ବିକ୍ରେତାମାନଙ୍କୁ ଅହେତୁକ ଅନୁକମ୍ପା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା । କଂପାନୀର ନିୟୁ ପରିଚାଳନା, ତଥ୍ୟ ପରିଚାଳନା ଏବଂ ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ନଥିଲା ।

ସୁପାରିଶ

କଂପାନୀ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ଯେ :

- ଚାହିଦା ସର୍ବେକ୍ଷଣ କରି ଏବଂ ଉତ୍ପାଦନ ସମ୍ପନ୍ନୀୟ ତଥ୍ୟ ସଂକଳିତ କରି କଂପାନୀ ଏପରି ସ୍ଥିତିରେ ରହିବା ଆବଶ୍ୟକ ଯାହାଦ୍ୱାରା ଜି ସରକାରୀ ରାଜସ୍ୱ ବୃଦ୍ଧି ସହିତ ଉତ୍ତମ ଏବଂ ନିୟନ୍ତ୍ରିତ ପାନୀୟ ଆବଶ୍ୟକ ସୁନିର୍ଦ୍ଧିତ ହେବ ;
- ଅବକାରୀ ନୀତିରେ ଘୋଷିତ ବିଭିନ୍ନ ସଂପର୍କିତ କ୍ରିୟାକଳାପର କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ପାଇଁ ସମାନ୍ୱୟକର୍ତ୍ତା ଏବଂ ପ୍ରଚୁର ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ କରିବା ;
- ମୂଲ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କମିଟି ମାଧ୍ୟମରେ ପାନୀୟର ଉପଯୁକ୍ତ ଏବଂ ସମାନ୍ୱୟକର୍ତ୍ତା ମୂଲ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବା ଏବଂ ରାଜସ୍ୱ ହାନି ପରିହାର କରିବା ପାଇଁ ତାହା ତୁରନ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ କରିବା ;
- ତଥ୍ୟାବଳୀ ପରିଚାଳନା ଏବଂ ହିସାବ ରକ୍ଷଣ ପଦ୍ଧତିର ଅଭିବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ କରିବା ; ଏବଂ
- ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା ସୁଦୃଢ଼ କରିବା ।

ଓଡ଼ିଶା ଶକ୍ତି ଉତ୍ପାଦନ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍

2.5 ଅନୁଷ୍ଠାନ ସମ୍ପଲ ପରିକଳ୍ପନା ପଦ୍ଧତିର କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ

ମୁଖ୍ୟାଂଶ

ଅନୁଷ୍ଠାନ ସମ୍ପଲ ପରିକଳ୍ପନା ପଦ୍ଧତି ତିନୋଟି କ୍ଷେତ୍ର ଯଥା କ୍ରମ୍ଭ, ଭଣ୍ଡାରଣ ଏବଂ ରକ୍ଷଣା ବେକ୍ଷଣରେ କଂପାନୀ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ କରିଥିଲା ।

(ଅନୁକ୍ଷେପ 2.5.1)

କଂପାନୀର କ୍ଷମ୍ଭ ଆଇ.ଟି ନୀତି ନ ଥିଲା ।

(ଅନୁକ୍ଷେପ 2.5.5)

ପଦ୍ଧତିଟି ଠିକ୍ ଭାବରେ ପରିକଳ୍ପିତ ହୋଇନଥିବାରୁ ଦୃଢ଼ମୂଳକ ତଥ୍ୟ ଉତ୍ପାଦନ ହୋଇଥିଲା ।

(ଅନୁକ୍ଷେପ 2.5.6 ଏବଂ 2.5.7)

ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ନିବେଶ ଓ ବିଧିମାନ୍ୟତା ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଅଭାବ କାରଣରୁ ତଥ୍ୟ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣତାର ଅଭାବ ଏବଂ ଭୁଲ୍ ପରିଚାଳନା ସୂଚନା ପଦ୍ଧତି ଦେଖାଯାଇଥିଲା ।

(ଅନୁକ୍ଷେପ 2.5.9 ରୁ 2.5.15)

ପଦ୍ଧତିରେ ମିଳୁଥିବା ସୁବିଧାର ଉପଯୋଗିତାକୁ କଂପାନୀ ଅନେକ୍ଷଣ କରି ନ ଥିଲା ।

(ଅନୁକ୍ଷେପ 2.5.19)

ଉପକ୍ରମଣିକା

2.5.1 ତାପଜ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଉତ୍ପାଦନ କେନ୍ଦ୍ରର ସ୍ଥାପନ, କାର୍ଯ୍ୟସଂପାଦନ ଓ ରକ୍ଷାବେକ୍ଷଣର ମୁଖ୍ୟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନେଇ ଓଡ଼ିଶା ଶକ୍ତି ଉତ୍ପାଦନ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍, ଗୋଟିଏ ପୂର୍ଣ୍ଣ ମାଲିକାନା ସତ୍ତ୍ୱ ସରକାରୀ କଂପାନୀ ହିସାବରେ ନଭେମ୍ବର 1984 ରେ ସ୍ଥାପନ କରାଯାଇଥିଲା । କଂପାନୀ ଇବ୍ ଉପତ୍ୟକା, ବନହରପାଲି, ଝାରସୁଗୁଡ଼ାରେ ଏକ 2 x 210 ଏମ୍.ଡି.ବ୍ଲ୍ୟୁ. ତାପଜ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଉତ୍ପାଦନ କେନ୍ଦ୍ର ସ୍ଥାପନ କରିଥିଲା (ଅକ୍ଟୋବର 1995) ।

ଏକ ଫଳପ୍ରସ୍ତ ଆସ୍ତି ପରିଚାଳନା ନୀତି ପାଇଁ କଂପାନୀ ରାମକୋ ଇ ପ୍ରୟୋଗ ନାମକ ଏକ ଅନୁଷ୍ଠାନ ଆସ୍ତି ପରିଚାଳନା ପଦ୍ଧତି କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ କରିଥିଲା (ଅକ୍ଟୋବର 2002) । ପ୍ରାରମ୍ଭରେ କଂପାନୀ କେବଳ ତିନୋଟି ମହୁଧୁଳ (ରକ୍ଷାବେକ୍ଷଣ ପରିଚାଳନା, କ୍ରମ୍ଭ ଏବଂ ଭଣ୍ଡାରଣ) କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ କରିଥିଲା ।

ତଦନୁଯାୟୀ, କଂପାନୀ କମ୍ପ୍ୟୁଟର ରକ୍ଷାବେକ୍ଷଣ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍ (ସି.ଏମ୍.ସି.ଏଲ୍) ନାମଧାରି ଏକ ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ଉଦ୍ୟୋଗ ସହ 1.10 କୋଟି ଟଙ୍କା ମୂଲ୍ୟର (ହାର୍ଡ଼ୱେର 85.50 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଓ ସଫ୍ଟୱେୟାର 24.50 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା) ଦରକାରୀ ହାର୍ଡ଼ୱେର ଓ ସଫ୍ଟୱେୟାର ଯୋଗାଣ ଓ ପ୍ରତିସ୍ଥାପନ ପାଇଁ ଏକ ସାମଗ୍ରିକ ଚୁକ୍ତି କରିଥିଲା । କଂପାନୀ ରାମକୋ ଇ-ପ୍ରୟୋଗ ସଫ୍ଟୱେୟାର ପଦ୍ଧତିକୁ ଏକ କଂପ୍ୟୁଟର ପ୍ରୋଲିଆକ୍ସ 3000 ଇଣ୍ଟେଲ୍ ପି 3 ସର୍ଭର ଓ ଓଷ୍ଟୋକ୍ ଏନ୍.ଟି. ଦ୍ୱାରା କାର୍ଯ୍ୟ ସଂପାଦନ ପଦ୍ଧତି ଭାବରେ ଏକ ଗ୍ରାହକ ସରଭର ପରିବେଷଣରେ ଅକ୍ଟୋବର 2002

ରେ କାର୍ଯ୍ୟାନୁିତ କରିଥିଲା । ଏଥିରେ ବ୍ୟାଙ୍କ ଏଣ୍ଡ ଡାଟାବେସ ସଫ୍ଟୱେୟାର ଭାବରେ ଏସ୍.କ୍ଲି.ଏଲ୍ ସର୍ଭିସର 7.0 ପ୍ୟାକେଜ୍ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇଛି । ସି.ଏମ୍.ସି.ଏଲ୍. ପ୍ରଦତ୍ତ ମୋଟ 18 ଟି ରାମକୋ ଇ-ଆପ୍ଲିକେଶନ୍ ଅନୁଜ୍ଞା ପତ୍ର ମଧ୍ୟରୁ କଂପାନୀ ବର୍ତ୍ତମାନ 13 ଟି ଅନୁଜ୍ଞା ପତ୍ର 98 ଟି ନୋଡ୍ରେ 16 ଟି ବ୍ୟବହାରକାରୀ ବିଭାଗରେ ବ୍ୟବହାର କରୁଅଛି । ପଛଟିର ସାମଗ୍ରିକ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ପରିଚାଳକ (ଆଇ.ଟି) କ୍ ଏପରେ ନ୍ୟସ୍ତ ଅଟେ ।

ସମୀକ୍ଷା ପରିସର

2.5.2 ରାମକୋ ଇ-ଆପ୍ଲିକେଶନ୍ ଡିନୋଟି କାର୍ଯ୍ୟାନୁିତ ମତ୍ତୁ୍ୟଲ ଯଥା : କ୍ରୟ ମତ୍ତୁ୍ୟଲ, ଭଣ୍ଡାରଣ ମତ୍ତୁ୍ୟଲ ଏବଂ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ମତ୍ତୁ୍ୟଲର 2004-05 ରୁ ଜାନୁୟାରୀ 2008 ସମୟର ସମୀକ୍ଷା ଜାନୁୟାରୀ ରୁ ମାର୍ଚ୍ଚ 2008 ମଧ୍ୟରେ କରାଯାଇଥିଲା ।

ସମୀକ୍ଷା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ

2.5.3 ସମୀକ୍ଷାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମ୍ନ ବିଷୟର ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ନିମନ୍ତେ ଥିଲା :

- ବ୍ୟବସାୟର ନିୟମ ଠିକ୍ ଭାବରେ ଅଙ୍କିତ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ପଛଟି ଏହାର ଅନୁରୂପ ହୋଇଥିଲା ;
- ବିଭିନ୍ନ ମତ୍ତୁ୍ୟଲର କାର୍ଯ୍ୟାନୁୟନ ବାଞ୍ଛିତ ପରିଣାମ ସାଧନ କରିଥିଲା ; ଏବଂ
- ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଏବଂ ନିର୍ଭର ଯୋଗ୍ୟ ତଥ୍ୟ ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବା ପାଇଁ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଥିଲା ।

ସମୀକ୍ଷା ପଦ୍ଧତି

2.5.4 ସମୀକ୍ଷା 9 ଜାନୁୟାରୀ 2008 ରେ କଂପ୍ୟୁଟର ସହାୟତା ପ୍ରାପ୍ତ ସମୀକ୍ଷା ସାଧନ (ସି.ଏ.ଏ.ଟି) ବ୍ୟବହାର ଦ୍ୱାରା ଡାଟାବେସରୁ ପ୍ରଶ୍ନ ମାଧ୍ୟମରେ ଉତ୍ପାଦିତ ମାଲକ୍ରେସଫ୍ଟ୍ ଏକସେଲ୍ ପ୍ରତିବେଦନକୁ ବିଶ୍ଳେଷଣ କରିଥିଲା । ପରିଚାଳନା କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସମୀକ୍ଷା ପ୍ରଶ୍ନାବଳୀ ଉପରେ ପ୍ରଦତ୍ତ ତଥ୍ୟକୁ ମଧ୍ୟ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇଥିଲା ।

ସମୀକ୍ଷା ଫଳାଫଳ

ପଛଟି ପରିକଳ୍ପନା, ସଂକଳନ, ନିବେଶ/ବିଧିମାନ୍ୟତା ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଇତ୍ୟାଦିରେ ଅଭାବ ସମୀକ୍ଷାରେ ପରିଲକ୍ଷିତ ହୋଇଥିଲା ଫଳତଃ ପଛଟିର ପ୍ରଭାବହୀନ ଓ ଦକ୍ଷତାହୀନ ପରିଚାଳନା ହୋଇଥିଲା । ପରବର୍ତ୍ତୀ ଅନୁକ୍ଷେପମାନଙ୍କରେ ସମୀକ୍ଷାର ଫଳାଫଳ ଆଲୋଚନା କରାଗଲା ।

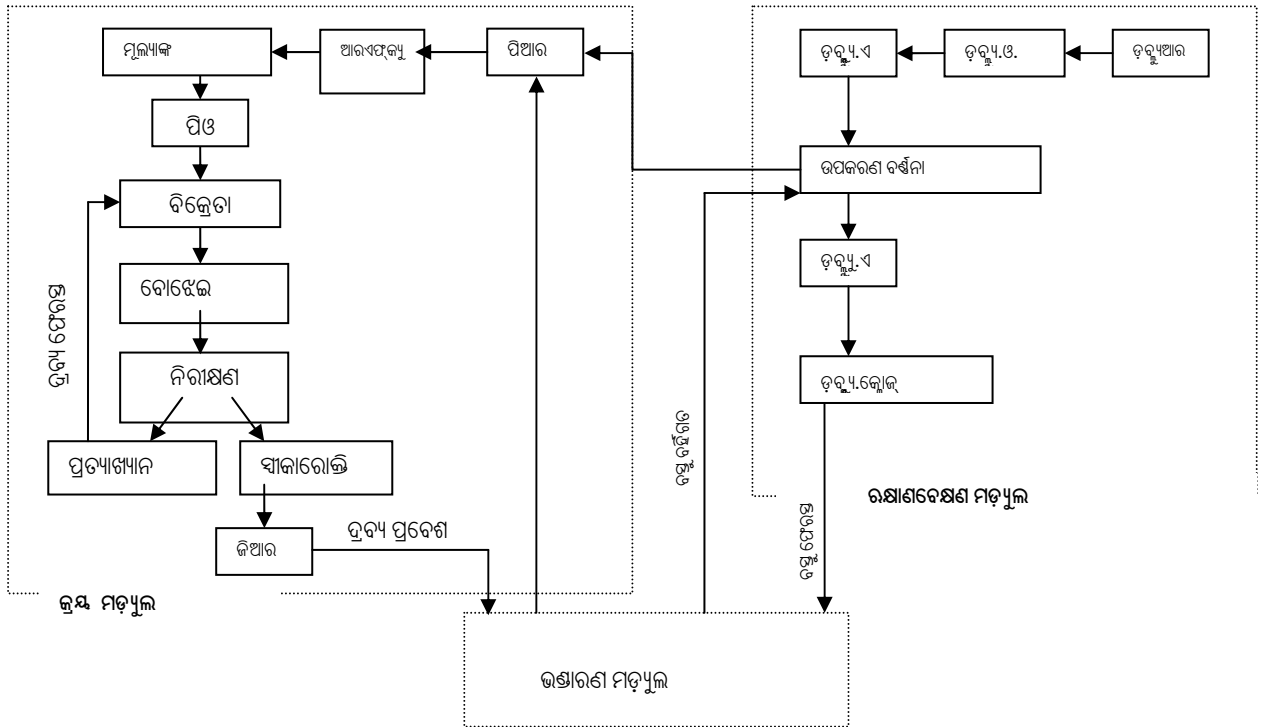
ଯୋଜନା ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟାନୁୟନ

2.5.5 କଂପାନୀର ଏକ ସୂଚନା ଓ ପ୍ରଯୁକ୍ତି (ଆଇ.ଟି) ନୀତି ଏବଂ ସୂଚନା ପଦ୍ଧତି (ଆଇ.ଏସ୍)ର କୌଣସି ସୁରକ୍ଷା ନୀତି ନଥିଲା । କଂପାନୀ ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବ୍ୟବସାୟିକ ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ନକସା ଅଙ୍କନ କରିବା ପାଇଁ କୌଣସି ବ୍ୟବସାୟିକ ପୁନଃଯାଚ୍ଛିକ ବିଦ୍ୟା ଆରମ୍ଭ କରିନାହିଁ । ପୁନଶ୍ଚ ପରିଚାଳନା ପରିବର୍ତ୍ତନ ନୀତି ଏବଂ ବ୍ୟବସାୟିକ ବିସ୍ତୃତ ଯୋଜନା ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କରାଯାଇନଥିଲା ।

ପଛଟିର କାର୍ଯ୍ୟାନୁୟନ ପରେ ଅକ୍ଟୋବର 2002 ରେ ସି.ଏମ୍.ସି.ଏଲ୍. କରିଥିବା କାର୍ଯ୍ୟ ସଂପାଦନ ଗ୍ୟାରେଣ୍ଟି ପରୀକ୍ଷାର ପ୍ରତିବେଦନ ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇନଥିଲା ।

ପଇତା ପରିଚାଳନା

2.5.6 ନିମ୍ନଲିଖିତ ଭାବରେ ତିନୋଟି ମଡ୍ୟୁଲ୍ ପରସ୍ପର ସହ ସଂହତି ରକ୍ଷା କରିଥିଲା :

ଦ୍ରଷ୍ଟବ୍ୟ: ପିଆର-କ୍ରୟ ନିବେଦନ, ଆରଏଫ୍.କ୍ୟୁ-ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ ପାଇଁ ନିବେଦନ, ପିଓ-କ୍ରୟ ଆଦେଶ, କିଆର-ଦ୍ରବ୍ୟ ପ୍ରାପ୍ତି, ଡିପାର୍ଟମେଣ୍ଟ ଆର- କାର୍ଯ୍ୟ ନିବେଦନ, ଡିପାର୍ଟମେଣ୍ଟ. ଓ-କାର୍ଯ୍ୟ ଆଦେଶ, ଡିପାର୍ଟମେଣ୍ଟ. ଏସ୍.-କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ, ଡିପାର୍ଟମେଣ୍ଟ ଏ- ପ୍ରକୃତ କାର୍ଯ୍ୟ

କାରଖାନାର କାର୍ଯ୍ୟ ନିବେଦନ ଅନୁସାରେ ଉତ୍ପାଦନ କାର୍ଯ୍ୟାଦେଶ ଆଧାରରେ ଗୋଦାମରୁ ବାହାର କରାଯାଇଥିବା ବସ୍ତୁକୁ ସାମଗ୍ରୀ ମଡ୍ୟୁଲ୍ରେ ହିସାବକୁ ନିଆଯାଇଥାଏ। ସାମଗ୍ରୀର ପ୍ରାପ୍ୟତା ଅନୁସାରେ କ୍ରୟ ନିବେଦନ ଓ କ୍ରୟ ଆଦେଶ ପଇତାରେ ଉତ୍ପାଦନ ହୋଇଥାଏ। ଗୃହୀତ ଦ୍ରବ୍ୟ ନିରୀକ୍ଷଣ ହୋଇଥାଏ ଏବଂ ଷ୍ଟକଭାବରେ ହିସାବକୁ ନିଆଯାଇଥାଏ। କାର୍ଯ୍ୟ ସମାପ୍ତି ପରେ ସାମଗ୍ରୀ ବ୍ୟବହାର ପଇତାରେ ଥିବା ଏମ୍.ଓ.ଏମ୍ ମାଧ୍ୟମରେ ହିସାବକୁ ନିଆଯାଇଥାଏ।

ପରିଚାଳନାରେ ତ୍ରୁଟି

2.5.7 କାର୍ଯ୍ୟାଦେଶ ଅନୁସାରେ ସାମଗ୍ରୀର ନିର୍ଗମ ପଇତାରେ ତିନୋଟି ଶ୍ରେଣୀ ଭାବରେ ହିସାବ କରାଯାଇଥିଲା ଯଥା 'ଦ୍ରବ୍ୟ', 'ରକ୍ଷାବେକ୍ଷଣ' ଏବଂ 'ଅଣଯୋଜନା' କିନ୍ତୁ ଫେରସ୍ତ ସାମଗ୍ରୀ ଗୁଡ଼ିକ ଦୁଇଟି ଶ୍ରେଣୀରେ ହିସାବ କରାଯାଇଥିଲା ଯଥା 'ଦ୍ରବ୍ୟ' ଏବଂ 'ରକ୍ଷାବେକ୍ଷଣ'। ପଇତା ଦ୍ଵାରା ଭୁଲି ପାଇଁ, ଅଣଯୋଜନା ଶ୍ରେଣୀରେ ନିର୍ଗମ ଦ୍ରବ୍ୟକୁ ବ୍ୟବହାର ଭାବରେ ବିଚାର କରାଯାଇନଥିଲା ଏବଂ ଦ୍ରବ୍ୟ ଶ୍ରେଣୀରେ ଥିବା ଫେରସ୍ତ ସାମଗ୍ରୀ ଗୁଡ଼ିକ ବ୍ୟବହାର ହିସାବରେ ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବିଚାର କରାଯାଇନଥିଲା। ଏହା ଦ୍ଵାରା ପଇତାରେ ଉତ୍ପାଦନ ନିର୍ଗମ ଏବଂ ବ୍ୟବହାର ବିବରଣୀ ମଧ୍ୟରେ ତାରତମ୍ୟ ପରିଲକ୍ଷିତ ହୋଇଥିଲା।

ତଥ୍ୟ ବିଶ୍ଳେଷଣରେ ଦେଖାଗଲା ଯେ 257 ଟି କ୍ଷେତ୍ରରେ (2004-2005 ରେ 115 ଟି, 2005-06 ରେ 57 ଟି, 2006-07 ରେ 58 ଟି ଏବଂ 2007-08 ରେ 27 ଟି) ଫେରସ୍ତ ହିସାବପରେ ନିର୍ଗମ ବ୍ୟବହାର ବିବରଣୀ ସହ ମେଳ ହୋଇନଥିଲା।

ପରିଚାଳନା କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ମତ୍ତବ୍ୟକୁ ଗ୍ରହଣ କରି କହିଲେ (ମଇ 2008) ଯେ ବ୍ୟବହାରକାରୀମାନେ ବନ୍ଦ କାର୍ଯ୍ୟାଦେଶ ବିପକ୍ଷରେ ଅଣଯୋଜନା ନିର୍ଗମ ବସ୍ତୁ ଗୁଡ଼ିକୁ ହିସାବରେ ନେଇଥିଲେ ଯାହା ଉପ-କାର୍ଯ୍ୟାଦେଶ ଦ୍ଵାରା ହେବାର ଥିଲା।

ଏହା ଆହୁରି ମଧ୍ୟ କହିଥିଲେ ଯେ ବ୍ୟବହାରକାରୀମାନଙ୍କୁ କାର୍ଯ୍ୟ ବନ୍ଦ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ସାମଗ୍ରୀ ଫେରସ୍ତ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଥିଲା ଯାହା ଦ୍ୱାରା ମାଲ୍‌ର ସଠିକ୍ ବ୍ୟବହାର ପଦ୍ଧତିରେ ପରିଲିଖିତ ହୋଇପାରିଥାନ୍ତା । ଉତ୍ତରଟି ପଦ୍ଧତିର ରୂଟିକୁ ଦୃଢ଼ୀଭୂତ କରୁଅଛି ଯେହେତୁ ଏଥିରୁ ବନ୍ଦ କାର୍ଯ୍ୟ ବିପକ୍ଷରେ ପୁନଶ୍ଚ ମାଲ୍ କାରବାର ହେବାର ଦର୍ଶାଉଥିଲା, ଯାହା ଅନୁକ୍ଷେପ 2.5.15 ରେ ଆଲୋଚିତ ହୋଇଛି ।

ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ପ୍ରବେଶ ସୁବିଧା ଅଧିକାର ନିୟନ୍ତ୍ରଣ

2.5.8 କଂପାନୀ ରାମକୋ ଇ-ପ୍ରୟୋଗକୁ 18 ଟି ଯୁଗ୍ମ ବ୍ୟବହାରକାରୀ ଅନୁଜ୍ଞା ପତ୍ର ସହ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱିତ କରିଥିଲା । ପ୍ରତ୍ୟେକ ବିଭାଗକୁ ଗୋଟିଏ ବ୍ୟବହାରକାରୀମାନଙ୍କ ଏବଂ ସଂକେତ ଶବ୍ଦ ଦିଆଯାଇଥିଲା ଯାହାକି ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବିଭାଗରେ ଥିବା ସମସ୍ତ କ୍ଷମତାପ୍ରାପ୍ତ ବ୍ୟବହାରକାରୀମାନେ ବ୍ୟବହାର କରୁଥିଲେ । ଏଥିରୁ ଦେଖାଯାଇଥିଲା ଯେ, ସାମାନ୍ୟ ବ୍ୟବହାରକାରୀ ଅନୁଜ୍ଞା ପତ୍ର ଯୋଗୁ ପ୍ରବେଶ ସୁବିଧାକୁ ସ୍ୱଳ୍ପ କରାଯାଇ ପାରିନଥିଲା ଯାହା ଫଳରେ ଦାୟିତ୍ୱ ବୋଧ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରିବା ସମ୍ଭବପର ନଥିଲା ।

ପୁନଶ୍ଚ, ଦେଖାଯାଇଥିଲା ଯେ ଯଦିଓ ସମାକ୍ଷା ସନ୍ଧାନର ସୁଯୋଗ ଉପଲବ୍ଧ ଥିଲା, କିନ୍ତୁ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନଥିଲା ଏବଂ ଏଥିପାଇଁ ଏକ କାରବାର ସମୟରେ ଯୋଗକରିବା, ବଦଳାଇବା ଏବଂ ବିଲୋପ କରିବା ଭଳି ସଂପାଦିତ କାରବାରର ରେକର୍ଡ଼ ଉପଲବ୍ଧ ହୋଇ ନ ଥିଲା ।

ନିବେଶ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଏବଂ ବିଧିମାନ୍ୟତାର ଯାଞ୍ଚ

ପଦ୍ଧତି ମଧ୍ୟକୁ ପ୍ରବେଶ କରାଯାଇଥିବା ତଥ୍ୟ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ, ପ୍ରାଧିକୃତ, ସଠିକ୍ ଏବଂ ଉପଯୁକ୍ତ ଥିବା ସମ୍ପର୍କରେ ନିବେଶ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଏବଂ ବିଧିମାନ୍ୟତାର ଯାଞ୍ଚରୁ ନିଶ୍ଚିତ ହୋଇଥାଏ । ତଥ୍ୟ ବିଶ୍ଳେଷଣରୁ ନିମ୍ନଲିଖିତ ବିଷୟ ଜଣାଗଲା :

ଭଣ୍ଡାରଣ ସ୍ତର ସ୍ଥିରୀକରଣ

2.5.9 ପଦ୍ଧତିରେ ସର୍ବାଧିକ, ସର୍ବନିମ୍ନ ଏବଂ ପୁନଃଆଦେଶ ସ୍ତର ସ୍ଥିରୀକରଣ ଦ୍ୱାରା ଫଳପ୍ରଦ ପରିଚାଳନା ପ୍ରଦାନ କରିବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଥିଲା । ପରନ୍ତୁ, କଂପାନୀ ଏଥିପାଇଁ କୌଣସି ମାନଦଣ୍ଡ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରିନଥିଲା । ତେଣୁ 21291 ପ୍ରକାରର ସକ୍ରିୟ ସାମଗ୍ରୀର ବିଶ୍ଳେଷଣରେ ଦେଖାଗଲା ଯେ :

- ସର୍ବନିମ୍ନ ଓ ସର୍ବାଧିକ ସ୍ତର ଧାର୍ଯ୍ୟ 1,108 ଟି ସାମଗ୍ରୀ ବସ୍ତୁ କ୍ଷେତ୍ରରେ କରାଯାଇନଥିଲା ।
- ପୁନଃଆଦେଶ ସ୍ତର ଏବଂ ପୁନଃଆଦେଶ ପରିମାଣ ସ୍ଥିରୀକୃତ 20,240 ଟି ସାମଗ୍ରୀ ବସ୍ତୁ କ୍ଷେତ୍ରରେ କରାଯାଇନଥିଲା ଏବଂ ଏହା ମଧ୍ୟରୁ 20183 ଟି ସାମଗ୍ରୀ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସର୍ବନିମ୍ନ ସ୍ତର ସ୍ଥିରୀକୃତ କରାଯାଇଥିଲା । ପୁନଶ୍ଚ, ଏହା ମଧ୍ୟରୁ 84 ଟି ରେ ସ୍ଥିରୀକୃତ କରାଯାଇଥିବା ସର୍ବନିମ୍ନ ଏବଂ ସର୍ବାଧିକ ସ୍ତର ସମାନ ଥିଲା ।

ଏହିପରି, ନିବେଶ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଅଭାବରୁ ଅସାମଞ୍ଜସ୍ୟ ତଥ୍ୟ ଉତ୍ପନ୍ନ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ କିଛି କ୍ଷେତ୍ରରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସ୍ତର ସ୍ଥିରୀକୃତ ହୋଇନଥିଲା ଯାହାକି ଭଣ୍ଡାରଣ ପରିଚାଳନାକୁ ଆହୁରି ଦୁର୍ବଳ କରିଥିଲା । ପରିଚାଳନା କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ (ମେଇ 2008) ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣକୁ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ ଏବଂ କହିଲେ ଯେ ଆଗାମୀ ବର୍ଷରେ ଆବଶ୍ୟକ ସଂଶୋଧକ ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯିବ ।

ସାମଗ୍ରୀର ସାଂକେତିକ ଲିଖନ

2.5.10 କଂପାନୀର ସାଂକେତିକ ଲିଖନ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଅନୁଯାୟୀ ସାମଗ୍ରୀର ଏକ ନଅ ଅଂକ ବିଶିଷ୍ଟ ସାଂକେତିକ ଚିହ୍ନ ଥାଏ ଏବଂ ସାମଗ୍ରୀଟି ଯେଉଁ ଶ୍ରେଣୀୟୁକ୍ତ, ପ୍ରଥମ ଦୁଇଟି ଅଙ୍କ ସେହି ମୁଖ୍ୟ ଶ୍ରେଣୀକୁ ସୂଚିତ କରେ। ତଥ୍ୟ ବିଶ୍ଳେଷଣରେ ଦେଖାଗଲା ଯେ :

- କମ୍ପାନୀ 435 ଟି ସାମଗ୍ରୀର ବର୍ଣ୍ଣନା ପାଇଁ 1228 ଟି ବିଭିନ୍ନ ସାମଗ୍ରୀ କୋଡ୍ ବ୍ୟବହାର କରିଥିଲା ଏବଂ ବାରମ୍ବାରତା 2 ରୁ 53 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଥିଲା। ଏହା ମଧ୍ୟରୁ 69 ଟି ବର୍ଣ୍ଣନା ବିପକ୍ଷରେ 'ବ୍ଲୁଙ୍କ' ଲେଖାଯାଇଥିଲା ଏବଂ 26 ଟି ବର୍ଣ୍ଣନା କ୍ଷେତ୍ରରେ 'ବ୍ଲୁସ୍' ଲେଖାଯାଇଥିଲା।
- 'ବ୍ଲୁସ୍' ସାମଗ୍ରୀ ବୋଲି ଦର୍ଶାଯାଇଥିବା 26 ଟି ବିଭିନ୍ନ ସାମଗ୍ରୀ କୋଡ୍ ମଧ୍ୟରୁ ମାତ୍ର ଚାରୋଟି* କୋଡ୍ ପୁଞ୍ଜିଗତ ଯତ୍ନାଂଶ ଭାବେ ଚିହ୍ନଟ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଅବଶିଷ୍ଟ 4.21 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ମୂଲ୍ୟର 22 ଟି ସାମଗ୍ରୀକୁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବର୍ଣ୍ଣନା ଦିଆଯାଇ ନ ଥିବାରୁ ଅକ୍ଟୋବର 2002 ଠାରୁ ନିର୍ଗମନ ହୋଇ ଗୋଦାମରେ ପଡ଼ି ରହିଥିଲା।

ପରିଚାଳନା କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣକୁ ସାକାର କରି କହିଲେ (ମଇ 2008) ଯେ ବର୍ତ୍ତମାନ ସାଂକେତିକ ଲିଖନ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ଏବଂ ଯୋଜନା ବିଭାଗ ଦ୍ଵାରା ବିଧିମାନ୍ୟ କରାଯାଉଅଛି। କିନ୍ତୁ, ତଥ୍ୟଟି ଏହା ଯେ ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ସମୟରୁ ରହିଥିବା ତୃଟି ଗୁଡ଼ିକ ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଠିକ୍ କରାଯାଇ ନାହିଁ।

2.5.11 ପୁନଶ୍ଚ ତଥ୍ୟ ବିଶ୍ଳେଷଣରୁ ଦେଖାଗଲା ଯେ :

- ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ ସ୍ଥିତି ମାନକୀକରଣ କରାଯାଇନଥିଲା ଏବଂ ବିଶଦ୍ ଭାବେ ଲିଖିତ ଶବ୍ଦ ଗୁଡ଼ିକ ଦ୍ଵାରା 'ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଇଛି' ବୋଲି ଅନୁମୋଦନ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ 265 ଟି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଯଦିଓ ଯାଞ୍ଚ ତାରିଖ ଉଲ୍ଲେଖ ଥିଲା କିନ୍ତୁ ଯାଞ୍ଚ ସ୍ଥିତି ବିଷୟରେ ଦର୍ଶାଯାଇନଥିଲା।
- ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଇଥିବା 7,565 ଟି ସାମଗ୍ରୀ ମଧ୍ୟରୁ କେବଳ 4,943 ଟି ଷ୍ଟକ୍ ହିସାବକୁ ନିଆଯାଇଥିଲା।
- ଏକ କାର୍ଯ୍ୟ ଆଦେଶ (2007-08) ବିପକ୍ଷରେ ବିବିଧ ବ୍ୟୟ ବାବଦରେ 9.68 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ବଦଳରେ 9.68 କୋଟି ଟଙ୍କା ଦର୍ଶାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଭୁଲଟି ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2008) ସଂଶୋଧନ କରାଯାଇନଥିଲା।

ଦ୍ରବ୍ୟର କ୍ରୟ ଏବଂ ପ୍ରାପ୍ତି

2.5.12 ପକ୍ଷରେ ଥିବା ବସ୍ତୁର କ୍ରୟ, ପ୍ରାପ୍ତିର ତଥ୍ୟ ବିଶ୍ଳେଷଣରୁ ଦେଖାଗଲା ଯେ :

- ଏପରିକି 20,968 ଟି କ୍ରୟ ଘଟଣା ମଧ୍ୟରୁ 107 ଟି କ୍ଷେତ୍ରରେ, ପି.ଓ. ତାରିଖ କ୍ରୟ ଅନୁରୋଧ ତାରିଖଠାରୁ 1 ରୁ 136 ଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆଗରୁ ଥିଲା।
- ସେହିପରି 21,103 ମଧ୍ୟରୁ 1,602 ଟି କ୍ଷେତ୍ରରେ, କ୍ରୟ ଦ୍ରବ୍ୟ ପାଇଁ ପ୍ରାପ୍ତ ବିଲ୍‌ର ତାରିଖ କ୍ରୟ ଆଦେଶର ତାରିଖଠାରୁ 1 ରୁ 2,239 ଦିନ ଆଗରୁ ଥିଲା।

* ଦ୍ରବ୍ୟ କୋଡ୍ : 501916008, 501916032, 501916036 ଏବଂ 501924016.

ପରିଚାଳନା କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ କହିଲେ (ମଇ 2008) ଯେ କେତେକ ପି.ଓ ଜରୁରୀ ହେତୁ ଦ୍ରବ୍ୟର ଫରମାସିକୁ ଅପେକ୍ଷା ନ କରି ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ କିଛି କ୍ଷେତ୍ରରେ ମୁଦ୍ରଣକର୍ମ ଚଳି ହୋଇପାରିନାହିଁ । ଏହା ବିଧିମାନ ନିୟମାବଳୀର ଅଭାବ ଦର୍ଶାଇଥିଲା । ପୁନଶ୍ଚ, ପଞ୍ଜୀକୃତ ଅବ୍ୟବସ୍ଥା ଏବଂ ଜରୁରୀ କ୍ରମ ପାଇଁ ପୃଥକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିବା ଦରକାର ।

2.5.13 ଦ୍ରବ୍ୟ ପ୍ରାପ୍ତି ଏବଂ ତତ୍ ପରେ ଷ୍ଟକ୍ ହିସାବକୁ ନେବା ସମନ୍ଧ୍ୟା ତଥ୍ୟର ବିଶ୍ଳେଷଣରେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ବିଷୟ ଜଣାଗଲା :

- ମୋଟ 3,122 ସାମଗ୍ରୀ, ଯାହା ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ କରାଯାଇନାହିଁ, ମଧ୍ୟରୁ 18 ଟି ଆଗ୍ରାହ୍ୟ ସାମଗ୍ରୀ ସହିତ 1874 ଟି ସାମଗ୍ରୀ ଷ୍ଟକ୍ ନିଆଯାଇଥିବା ଦେଖାଯାଇଥିଲା ।
- ପଞ୍ଜୀକୃତ 1899/12/31 ତାରିଖକୁ ଯଥାକ୍ରମେ 3691 ଟି ଏବଂ 3303 ଟି କ୍ଷେତ୍ରରେ ନିରୀକ୍ଷଣ ତାରିଖ ଏବଂ ଦ୍ରବ୍ୟ ପ୍ରାପ୍ତି ତାରିଖ ଭାବରେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିଲା ।
- ଗୋଟିଏ କ୍ଷେତ୍ରରେ ପଞ୍ଜୀକୃତ ଏକ ଭବିଷ୍ୟତ ତାରିଖକୁ ନିରୀକ୍ଷଣ ତାରିଖ ଭାବରେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିଲା ।
- ସମାକ୍ଷରେ 951 କ୍ଷେତ୍ରରେ ନିରୀକ୍ଷଣ ତାରିଖ ମାଲ ଅବତରଣ ପୂର୍ବର ଥିଲା, ଯାହା କି 1 ରୁ 966 ଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବ୍ୟାପ୍ତ ଥିଲା ।
- ଏପରିକି 239 ଟି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଦ୍ରବ୍ୟ ପ୍ରାପ୍ତି ତାରିଖ ନିରୀକ୍ଷଣ ତାରିଖର 1 ରୁ 1,094 ଦିନ ପୂର୍ବରୁ ଥିଲା ।
- ପୁନଶ୍ଚ 111 ଟି କ୍ଷେତ୍ରରେ ନିରୀକ୍ଷଣ ତାରିଖ ଅବତରଣ ତାରିଖର ଏକ ବର୍ଷ ପରେ ଦର୍ଶାଯାଇଥିଲା । ଏହା ମଧ୍ୟରୁ, 67 ଟି କ୍ଷେତ୍ରରେ, ସାମଗ୍ରୀ ଗୁଡ଼ିକ ନିରୀକ୍ଷଣ ପୂର୍ବରୁ ଷ୍ଟକ୍ ହିସାବରେ ନିଆଯାଇଥିଲା ।

ତେଣୁ, ଘଟଣାର କ୍ରମାନୁସାରେ ତାରିଖ ଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ କୌଣସି ବିଧିବଦ୍ଧ ନିୟମ ନଥିଲା । ପରିଚାଳନା କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ (ଅଗଷ୍ଟ 2008) ରେ କହିଲେ ଯେ, ରାମକୋ ଇ ଆପ୍ଲିକେଶନ୍‌ରେ ପ୍ରାପ୍ତି ପୂର୍ବରୁ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା ନ ଥିବାରୁ, କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରଣାଳୀକୁ ଅନୁସରଣ କରିବା ପାଇଁ ଏକ ବ୍ୟବହାରକାରୀ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସ୍କିନ୍ ଡିଆରି କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ବ୍ୟବହାରକାରୀ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ଆବଶ୍ୟକ ବିଧିବଦ୍ଧ ନିୟମାବଳୀର ଅଭାବ ଥିଲା । ଏହିପରି ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତ ଏଡ଼ାଇବା ପାଇଁ ବ୍ୟବହାରକାରୀ ବର୍ଣ୍ଣିତ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ନିୟମାବଳୀ ଯୋଗାଇ ଦେବା ଦରକାର ଥିଲା ।

କାର୍ଯ୍ୟ ଆଦେଶ

2.5.14 କାର୍ଯ୍ୟାଦେଶଗୁଡ଼ିକର 9 ଜାଲିଆରୀ 2008 ର ସ୍ଥିତି ଏବଂ ତତ୍‌ସମନ୍ଧ୍ୟା ମୂଲ୍ୟର ସର୍ବଶେଷ ବିବରଣୀର ବିଶ୍ଳେଷଣରେ ନିମ୍ନ ଲିଖିତ ବିଷୟ ଦେଖାଯାଇଥିଲା :

କ୍ରମିକ ସଂଖ୍ୟା	କାର୍ଯ୍ୟାଦେଶ ସ୍ଥିତି	ନୂଆ ସଂଖ୍ୟା
1.	ବାତିଲ	1,031
2.	ସମାପ୍ତ	30,099
3.	ପ୍ରଗତିରେ ଥିବା	20
4.	ଖୋଲା	2,641
5.	ଅନୁସୂଚୀ	492
	ମୋଟ	34,283

- ମୋଟ 30,099 ଟି ସମାପ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାଦେଶ ମଧ୍ୟରୁ କେବଳ 29,037 କାର୍ଯ୍ୟାଦେଶ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସମ୍ପାଦନ ମୂଲ୍ୟ ମିଳିଥିଲା ।

- ମୋଟ 29,037 ଟି ଘଟଣା ମଧ୍ୟରୁ 4,522 ଟି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଅନୁସୂଚୀତ ସମ୍ପାଦନ ତାରିଖ କାର୍ଯ୍ୟାଦେଶ ତାରିଖର 1 ରୁ 928 ଦିନ ପୂର୍ବରୁ ଥିଲା।
- ମୋଟ 29,037 ଟି ଘଟଣା ମଧ୍ୟରୁ 3,499 ଟି କ୍ଷେତ୍ରରେ କାର୍ଯ୍ୟାଦେଶ ସମାପ୍ତି ତାରିଖ, କାର୍ଯ୍ୟାଦେଶ ତାରିଖର 1 ରୁ 928 ଦିନ ପୂର୍ବରୁ ଥିଲା।

ମାର୍ଚ୍ଚ 2008 ରେ ସ୍ଥିତିର ପୁନଶ୍ଚ ସମାକ୍ଷାରୁ ଜଣାଗଲା ଯେ, ଏହି ସମୟ ମଧ୍ୟରେ 2500 କାର୍ଯ୍ୟାଦେଶ ବନ୍ଦ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ବନ୍ଦ ତାରିଖ ଗୁଡ଼ିକ 9 ଜାନୁୟାରୀ 2008 ପୂର୍ବ ତାରିଖ ଭାବରେ ଦର୍ଶାଯାଇଥିଲା।

ଏହା ଦର୍ଶାଇଥିଲା ଯେ, ଲେଖନ ଗୁଡ଼ିକ କୌଶଳତା ସହ ବଦଳା ଯାଇଥିଲା ଯାହା ଫଳରେ ପଛଟିରେ କିଛି ସମୟ ଧରି ଅସାମଞ୍ଜସ୍ୟ ପରିଚାଳନା ତଥ୍ୟପଞ୍ଜୀ (ଏମ୍.ଆଇ.ଏସ୍) ରିପୋର୍ଟ ଉତ୍ପନ୍ନ ହୋଇଥିଲା।

2.5.15 ଏକ କାର୍ଯ୍ୟାଦେଶରେ ବର୍ଣ୍ଣିତ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଅନୁଯାୟୀ, କାର୍ଯ୍ୟ ଆଦେଶର ସମାପ୍ତି ପରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ ସମ୍ଭବ ନ ଥିଲା। ପରନ୍ତୁ, ପଛଟିରେ ମୂଳ କାର୍ଯ୍ୟ ଆଦେଶର ବହିର୍ଭୂତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ, ପ୍ରାପ୍ତି, ଫେରସ୍ତ ଇତ୍ୟାଦିକୁ ନିୟମିତ କରିବା ପାଇଁ ଏକ ଉପ କାର୍ଯ୍ୟ ଆଦେଶ ଉତ୍ପନ୍ନ କରି ବନ୍ଦ କାର୍ଯ୍ୟ ଆଦେଶରେ କାରବାରକୁ ଅନୁମତି ଦେବା ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଥିଲା।

ସମାକ୍ଷା ଯାଞ୍ଚରେ ନିମ୍ନ ଲିଖିତ ବିଷୟ ଦେଖାଗଲା :

- ମୋଟ 1,898 ଟି କାର୍ଯ୍ୟାଦେଶ କ୍ଷେତ୍ରରେ, ସଂପୃକ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟ ଆଦେଶର ସମାପ୍ତି ପରେ (1 ରୁ 473 ଦିନ) ଦୁବ୍ୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା।
- ଏପରିକି 15 ଟି କ୍ଷେତ୍ରରେ ମୂଳ କାର୍ଯ୍ୟାଦେଶର ଏକରୁ ଛଅ ଦିନ ପୂର୍ବରୁ 'ଉପ କାର୍ଯ୍ୟ ଆଦେଶ' ଉତ୍ପନ୍ନ ହୋଇଥିଲା।
- ଏପରିକି 11 ଟି କ୍ଷେତ୍ରରେ କାର୍ଯ୍ୟ ଆଦେଶର ସମାପ୍ତି ପରେ ପରବର୍ତ୍ତୀ ବିଭାଗ ବର୍ଷରେ ଉପ କାର୍ଯ୍ୟ ଆଦେଶ ଉତ୍ପନ୍ନ ହୋଇଥିଲା।

ପରିଚାଳନା କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ମୂଳ କାର୍ଯ୍ୟ ଆଦେଶ ପୂର୍ବରୁ ଉପ କାର୍ଯ୍ୟ ଆଦେଶର ସୃଷ୍ଟି ସମ୍ଭବରେ ଥିବା ତୃଟି ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ (ମଇ 2008) ଏବଂ କହିଲେ ଯେ ଏହି ବିଷୟଟି ରାମ୍‌କୋ ସିଷ୍ଟମ ଲିମିଟେଡ୍‌କୁ ଜଣାଇ ଦିଆଯାଇଛି। ପରିଚାଳନା କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ପୁନଶ୍ଚ କହିଲେ ଯେ, ତଥ୍ୟାବଳୀରେ ପ୍ରକୃତ କାର୍ଯ୍ୟ ଆଦେଶ ସମାପ୍ତି ତାରିଖକୁ ଲିପିବଦ୍ଧ କରିବା ପାଇଁ ସମୟ ମୋହର ଥିଲା, ଯାହାପରେ ପୁନଃ କାରବାର ସମ୍ଭବ ନ ଥିଲା। ଏହା ପୁନଶ୍ଚ କୁହା ଯାଇଥିଲା ଯେ, ଡ୍‌ବ୍ଲ୍ୟୁ.ଓ ରେ ଥିବା ଡ୍‌ବ୍ଲ୍ୟୁ.ଓ ସମାପ୍ତି ତାରିଖ ବ୍ୟବହାରକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଲେଖାଯାଇଥିଲା, କିନ୍ତୁ ପଛଟି ତଥ୍ୟାବଳୀରେ ପଛଟି ତାରିଖ ଲିପିବଦ୍ଧ କରିଥାଏ। ପରନ୍ତୁ, ସମାକ୍ଷା ପାଇଁ କୌଣସି ସହାୟକ କାଗଜପତ୍ର/ ପ୍ରମାଣପତ୍ର ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇନଥିଲା, ଯାହା ଫଳରେ ଏହାର ସତ୍ୟତା ଜଣାଯାଇ ପାରିନଥିଲା।

ପଛଟିର ଅବ୍ୟବହାର

2.5.16 ଏହା ଦେଖାଗଲା ଯେ ଯଦିଓ କୋଇଲା ମୁଖ୍ୟ ଏବଂ ଉଚ୍ଚ ମୂଲ୍ୟ ଯୁକ୍ତ କଞ୍ଚାମାଲ ଥିଲା, କିନ୍ତୁ ତାହାର ହିସାବ ପଛଟି ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇନଥିଲା। ଯୋଗାଣକାରୀଙ୍କର ଏକ ସବିଶେଷ ବିବରଣୀ ଏବଂ ବଜେଟ୍‌ର ବିଶେଷ ବିବରଣୀ ପଛଟିରେ ଅଧିନାତନ କରାଯାଇନଥିଲା।

2.5.17 ପଛତିରେ ବିଭିନ୍ନ ସାମଗ୍ରୀ ବିଶ୍ଳେଷଣ ସାଧନ ଯଥା ଏ.ବି.ସି. ବିଶ୍ଳେଷଣ, ଏଲ୍.ଡ୍.ଏଲ୍.ଜେଡ୍. ବିଶ୍ଳେଷଣ, ଏଫ୍.ଏସ୍.ଏନ୍* ବିଶ୍ଳେଷଣ ଏବଂ ଭି.ଇ.ଡି** ବିଶ୍ଳେଷଣର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଥିଲା। ତଥ୍ୟ ବିଶ୍ଳେଷଣରୁ ଜଣାଗଲା ଯେ, ପଛତିକୁ ଧାର/ଅଚଳ ସାମଗ୍ରୀ/ଅତିରିକ୍ତ ସାମଗ୍ରୀର ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ପାଇଁ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନଥିଲା।

- ମୋଟ 1,466 ଟି ସାମଗ୍ରୀ ଯାହାର ମୂଲ୍ୟ 2.12 କୋଟି ଟଙ୍କା ଏବଂ ଯାହାକି ଏକ ବର୍ଷ ଆଗରୁ କିଣାଯାଇଥିଲା (ଅକ୍ଟୋବର 2002 ରେ ସ୍ଥାନାନ୍ତର ହୋଇଥିବା 343 ଟି ସାମଗ୍ରୀ ସହ) ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ନିର୍ଗମ ହୋଇ ନ ଥିଲା (9 ଜାନୁୟାରୀ 2008) ।
- ପୁନଶ୍ଚ, ତଥ୍ୟ ବିଶ୍ଳେଷଣରୁ ଜଣାଗଲା ଯେ, 2.82 କୋଟି ଟଙ୍କା ମୂଲ୍ୟର 771 ଟି ସାମଗ୍ରୀ ବିଗତ ତିନି ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ନିର୍ଗମ ହୋଇନଥିଲା।

ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବିଷୟ

ଷ୍ଟୋରସ୍ ପ୍ରାଇଭ୍ ଲେଜର୍ ର ସଂଖ୍ୟାରେ ଅମେଳ

2.5.18 ପଛତି ମାଧ୍ୟମରେ ଉତ୍ପନ୍ନ ଷ୍ଟୋରସ୍ ପ୍ରାଇଭ୍ ଲେଜର୍ (ଏସ୍.ପି.ଏଲ୍) ରେ ଭଣ୍ଡାରଣର ଅବଶେଷ ଷ୍ଟକ୍ ସହିତ ନିର୍ଗମ, ଫେରସ୍ତ ଏବଂ ଅନ୍ତମ ଅବଶେଷ ରହି ଥିଲା। ଏହି ସର୍ବଶେଷ ବିବରଣୀ ଗୁଡ଼ିକୁ ସାମଗ୍ରୀ ମଡ୍ୟୁଲ୍ରେ 2004-07 ବର୍ଷରେ ଥିବା ତଥ୍ୟ ସହିତ ତୁଳନା ଦ୍ୱାରା ନିମ୍ନ ଲିଖିତ ଅସଙ୍ଗତି ଜଣା ପଡ଼ିଥିଲା :

(ମୂଲ୍ୟ: ଟଙ୍କାରେ)

ବର୍ଷ	ନିର୍ଗମ			ଫେରସ୍ତ		
	ଆଇ.ଏମ୍ ଅନୁସାରେ	ଏସ୍.ପି.ଏଲ୍ ଅନୁସାରେ	ପାର୍ଥକ୍ୟ	ଆଇ.ଏମ୍ ଅନୁସାରେ	ଏସ୍.ପି.ଏଲ୍ ଅନୁସାରେ	ପାର୍ଥକ୍ୟ
2004-05	14,95,54,547	14,95,54,547	ନାହିଁ	27,80,068	27,80,068	ନାହିଁ
2005-06	14,81,64,852	14,81,64,852	ନାହିଁ	1,01,92,190	1,05,24,335	3,32,145
2006-07	14,77,47,012	14,71,72,298	5,74,714	44,86,556	44,86,556	ନାହିଁ

ପୁନଶ୍ଚ ବିଶ୍ଳେଷଣରୁ ଜଣାପଡ଼ିଥିଲା ଯେ, କିଛି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ନିର୍ଗମ/ଫେରସ୍ତ ଏସ୍.ପି.ଏଲ୍.ରେ ହିସାବକୁ ନିଆଯାଇନଥିଲା। ଯେହେତୁ ଆର୍ଥିକ ହିସାବରେ ଥିବା ଅନ୍ତମ ଅବଶେଷ ଏସ୍.ପି.ଏଲ୍. ଭିତ୍ତିରେ ମୂଲ୍ୟାୟନ କରାଯାଇଥାଏ, ଏହା ଦ୍ୱାରା 2005- 06 ଏବଂ 2006- 07 ବର୍ଷରେ ଯଥାକ୍ରମେ 3.32 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଏବଂ 5.75 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଦ୍ରବ୍ୟର ଅଧିକ ମୂଲ୍ୟାୟନ ହୋଇଥିଲା।

ପରିଚାଳନା କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ଉତ୍ତର ଦେଇଥିଲେ (ଅଗଷ୍ଟ 2008) ଯେ, 'ବିନା ଯୋଜନା' ଭାବରେ (2005-06) ଫେରସ୍ତ ଦ୍ରବ୍ୟ ଏବଂ ମୂଲ୍ୟାୟନକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତରିତ ଦ୍ରବ୍ୟ ଏସ୍.ପି.ଏଲ୍.ରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯାଇନଥିଲା, ତେଣୁ ଅଧିକ ମୂଲ୍ୟାୟନ ହୋଇନଥିଲା। ଉତ୍ତର ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇପାରିନଥିଲା କାରଣ ପୁନଶ୍ଚ ବିଶ୍ଳେଷଣରୁ ଜଣାପଡ଼ିଲା ଯେ, ଫେରସ୍ତ ମାଲ ଗୁଡ଼ିକୁ 'ସାମଗ୍ରୀ' ହିସାବରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ସାମଗ୍ରୀ ଗୁଡ଼ିକ କେବଳ ଷ୍ଟୋର ମାଧ୍ୟମରେ ନିର୍ଗମ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ମୂଲ୍ୟାୟନକୁ ସିଧାସଳଖ ସ୍ଥାନାନ୍ତର କରାଯାଇନଥିଲା।

ରାମକୋ ଇ ଆପ୍ଲିକେଶନ୍ରେ ଉପଲବ୍ଧ ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ

2.5.19 ଯଦିଓ ନଗଦ ଅର୍ଥ ପ୍ରବାହ, ଦେୟ ହିସାବ, ସାଧାରଣ ଲେଜର୍, ପରିଚାଳନା ହିସାବ, ସ୍ଥାୟୀ ଆସ୍ତି ଇତ୍ୟାଦି ଭଳି ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ 'ଅଫ ଦି ସେଲ୍ଡ ଆପ୍ଲିକେଶନ୍'ରେ ସଦ୍ୟ ଉପଲବ୍ଧ ଥିଲା, କଂପାନୀ ପ୍ରାରମ୍ଭରେ ରାମକୋ ଇ-ଆପ୍ଲିକେଶନ୍ର ତିନୋଟି ମଡ୍ୟୁଲ୍ କ୍ରୟ କରିଥିଲା ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ କରିଥିଲା । କଂପାନୀ ଆର୍ଥିକ ହିସାବ, ଆସ୍ତି

* ଶାସ୍ତ୍ର ଚଳନ, ଧାର ଚଳନ ଏବଂ ଅଚଳ ସାମଗ୍ରୀ ।
 ** ଅତ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରୟୋଗଜନୀୟ, ଅତ୍ୟାବଶ୍ୟକ, ବାସ୍ତବ୍ୟ ସାମଗ୍ରୀ ।

ହିସାବ, ସର୍ବଶେଷ ମୂଲ୍ୟ ହିସାବ ଇତ୍ୟାଦି ସହିତ ଚଳିତ ପ୍ରୟୋଗର ସଂହତିର ଅଭାବ ଭଳି ଚଳିତ ପକ୍ଷରେ କିଛି ତୃଟି ଥିବା କାରଣରୁ ଏବଂ ବ୍ୟବସାୟ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ଶାରୀରିକ ହସ୍ତକ୍ଷେପକୁ ନ୍ୟୁନତମ କରିବା ପାଇଁ ପକ୍ଷ ପ୍ରୟୋଗ ଏବଂ ତଥ୍ୟ ପ୍ରକ୍ରିୟାକରଣରେ ଉପଦ୍ରବ୍ୟ (ଏସ୍.ଏ.ପି) ବ୍ୟବହାର କରି ପାଞ୍ଚ କୋଟି ଟଙ୍କାର (ଆଇ.ଟି. ରଣନୀତି ରୋଡ୍ ମ୍ୟାପର ଉନ୍ନତି ପାଇଁ 0.35 କୋଟି ଟଙ୍କା ସହିତ) ଆକଳିତ ମୂଲ୍ୟରେ ଏକ ଅନୁଷ୍ଠାନ ସମ୍ପଳ ଯୋଜନା (ଇ.ଆର୍.ପି)ର ପୁନଃ ଯାଞ୍ଚକାରଣ ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ କରିବାକୁ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଇଥିଲା (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2007) । କିନ୍ତୁ ତଥ୍ୟଟି ଏହା ଯେ, କଂପାନୀ ଚଳିତ ଇ.ଆର୍.ପି. ପକ୍ଷରେ ମିଳୁଥିବା ସମାନ ସୁବିଧାର ସଂପାଦନର ସମ୍ଭାବ୍ୟତାକୁ ଅନେକ୍ଷଣ କରିନଥିଲା ।

ଏହି ବିଷୟ ପରିଚାଳନା କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ/ସରକାରଙ୍କୁ ଅବଗତ କରାଗଲା (ଅକ୍ଟୋବର 2008); ଏହାର ଉତ୍ତର ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ (ନଭେମ୍ବର 2008) ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇନାହିଁ ।

ଉପସଂହାର

ଯଦିଓ ପକ୍ଷଟି ବିଗତ ଛଅ ବର୍ଷ ଧରି କାର୍ଯ୍ୟ କରିଥିଲା, କଂପାନୀର ଲିଖିତ ଆଇ.ଟି. ରଣନୀତି, ଆଇ.ଟି. ନୀତି, ସୁରକ୍ଷା ଏବଂ ପୃଷ୍ଠ ସହାୟତା ନୀତି ନ ଥିଲା । କଂପାନୀର ବିଭିନ୍ନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର କଂପ୍ୟୁଟରୀକରଣ ଅନୁପଯୁକ୍ତ ବ୍ୟବସାୟିକ ନକସା ଏବଂ ସଂକଳନର ଅଭାବ ରହିଥିଲା ଯାହାକି ପକ୍ଷଟିର କାର୍ଯ୍ୟକାରୀତା ନିଷ୍ପତ୍ତି କରିବା ପାଇଁ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଥିଲା । ପକ୍ଷଟିରେ ନିବେଶ ଓ ବିଧିମାନ୍ୟ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ସଠିକ୍ ଏବଂ ତଥ୍ୟର ବିଶ୍ୱାସନୀୟତା ନିଶ୍ଚୟ କରିବା ପାଇଁ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ନଥିଲା । ବିଶେଷତଃ କମ୍ ସଂଖ୍ୟକ ବ୍ୟବହାରକାରୀ ଅନୁକ୍ରମ ପତ୍ତ ଯୋଗୁ ପକ୍ଷଟିର ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ପ୍ରବେଶ ସୁବିଧା ନ ଥିଲା ଯାହାକି ବ୍ୟବହାରକାରୀଙ୍କୁ ଦୀର୍ଘତାପୂର୍ଣ୍ଣ କରିପାରିନଥିଲା । ଯାହା ଫଳରେ ପକ୍ଷଟି ଏକ ନିର୍ଭର ଯୋଗ୍ୟ ପରିଚାଳନା ତଥ୍ୟ ପ୍ରଦାନକାରୀ ପକ୍ଷଟି ଭଳି କାର୍ଯ୍ୟନକରି ଅସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ତଥ୍ୟ ବହନ କରିଥିଲା । ଅର୍ଥ ଏବଂ ହିସାବ କାର୍ଯ୍ୟଦକ୍ଷତା ସହିତ ପକ୍ଷଟିର ସଂହତି ନ ଥିବାରୁ, ପକ୍ଷଟି ବିଭିନ୍ନ ଆର୍ଥିକ ବିବରଣୀ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିନଥିଲା ।

ସୁପାରିଶ

ପକ୍ଷଟିରେ ଥିବା ଅପୂର୍ଣ୍ଣତାକୁ ଦୂରକରିବା ପାଇଁ, ପରିଚାଳନା କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ :

- ସୂଚନା ଓ ପ୍ରଯୁକ୍ତି ରଣନୀତି, ସୁରକ୍ଷା ଏବଂ ପୃଷ୍ଠ ସହାୟତା ନୀତି ଗଠନ କରିବା ଉଚିତ୍ ;
- ପକ୍ଷଟିରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବ୍ୟବସାୟିକ କାର୍ଯ୍ୟପ୍ରଣାଳୀର ନକସା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା ଉଚିତ୍ ;
- ବସ୍ତୁର ସ୍ତର ସଂହିତାବନ୍ଧ ଏବଂ ସ୍ଥିର କରିବା ଉଚିତ୍ ;
- ନିବେଶ ଏବଂ ବିଧିମାନ୍ୟ ନିୟନ୍ତ୍ରଣକୁ ସୁଦୃଢ଼ କରିବା ଉଚିତ୍ ; ଏବଂ
- ଉପଯୁକ୍ତ ଅନୁମତିପତ୍ର ବ୍ୟବହାର କରି ଏବଂ ଦୀର୍ଘତାପୂର୍ଣ୍ଣତାକୁ ସୁନିଷ୍ପତ୍ତି କରିବା ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଭୂମିକା ଏବଂ ଅନୁମୋଦନ କ୍ଷମତା ବ୍ୟବହାର କରି ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ପ୍ରବେଶ ସୁବିଧାକୁ ସୁଦୃଢ଼ କରିବା ଉଚିତ୍ ।

ପରିଶିଷ୍ଟ

ପରିଶିଷ୍ଟ 1

ସରକାରୀ କମ୍ପାନୀ ଓ ବୈଧାନିକ ନିଗମ ଗୁଡ଼ିକର 31 ମାର୍ଚ୍ଚ 2008 ସୁଦ୍ଧା ସମାପ୍ତ ପୁଞ୍ଜି, ବଜେଟୀୟ ବ୍ୟୟ, ବଜେଟ୍‌ରୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ରାଶି ଓ ବକେୟା ରାଶିର ସବିଶେଷ ବିବରଣ ଦର୍ଶାଉଥିବା ବିବରଣ (ଅନୁଲେଖ 1.4, 1.5, 1.6 ଏବଂ 1.15 ରେ ସ୍ୱଚ୍ଛିତ)

(3(କ) ରୁ 4(ଚ) ସମ୍ପର୍କିତ ଦିଆଯାଇଥିବା ସଂଖ୍ୟା ଲକ୍ଷ ବ୍ୟକ୍ତରେ)

କ୍ର. ସଂ.	କ୍ଷେତ୍ର ଏବଂ କମ୍ପାନୀର ନାମ	ଚଳିତ ବର୍ଷରେ ସମାପ୍ତ ପୁଞ୍ଜିର ପରିମାଣ					ବଜେଟ୍‌ରୁ ସାଧାରଣ ଅଂଶଧନ/ରାଶି ଗାବଦରେ ଚଳିତ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରାପ୍ତି		ଚଳିତ ବର୍ଷରେ ପାଇଥିବା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ରାଶି	2007-08 ବର୍ଷ ଶେଷରେ ବକେୟା ରାଶି* ପରିମାଣ			2007-08 ପାଇଁ ରାଶି ଓ ଅଂଶଧନର ଅନୁପାତ (ପୂର୍ବ ବର୍ଷ) 4(କ)/3(ଚ)
		ରାଜ୍ୟ ସରକାର	କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର	ପୂଷ୍ପପୋଷକ କମ୍ପାନୀ	ଅନ୍ୟାନ୍ୟ	ମୋଟ	ସାଧାରଣ ଅଂଶଧନ	ରାଶି		ସରକାର	ଅନ୍ୟାନ୍ୟ	ମୋଟ	
(1)	(2)	3(କ)	3(ଖ)	3(ଗ)	3(ଘ)	3(ଙ)	4(କ)	4(ଖ)	4(ଗ)	4(ଘ)	4(ଙ)	4(ଚ)	(5)
କ.	କାର୍ଯ୍ୟରତ ସରକାରୀ କମ୍ପାନୀ ସମୂହ												
	କୃଷି ଏବଂ ସମନ୍ୱୟ												
1.	ଓଡ଼ିଶା କୃଷି ଶିକ୍ଷା ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍	609.28	105.27	--	0.60	715.15	--	--	--	1535.82	17.65	1553.47	2.17:1 (2.26:1)
2.	ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ବିହନ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍	211.00	--	--	48.11	259.11	--	--	--	--	--	--	-- (--)
3.	ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ କାଢୁ ଉନ୍ନୟନ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍	155.04	--	--	--	155.04	--	--	--	--	--	--	-- (--)
4.	ଓଡ଼ିଶା କୃଷି ପ୍ରେସ୍‌ହାଉସ ଏବଂ ପୁଞ୍ଜିନିବେଶ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍	110.00	--	--	--	110.00	--	--	--	--	--	--	-- (--)
	କ୍ଷେତ୍ର ଅନୁଯାୟୀ ମୋଟ	1085.32	105.27	--	48.71	1239.30	--	--	--	1535.82	17.65	1553.47	1.25:1 (1.30:1)
	ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋନିକ୍ସ												
5.	ଇଡିଏଲ୍ ସପ୍ଲାଇର୍ସ ଲିମିଟେଡ୍ (କ୍ର.ସଂ.-କ-19 ର ସହାୟକ)	--	--	60.05	40.02	100.07	--	--	--	--	--	--	-- (--)
6.	ଏଲମାକ୍ ଲିମିଟେଡ୍ (କ୍ର.ସଂ.-ଗ-11 ର ସହାୟକ)	--	--	101.57	--	101.57	--	--	--	56.92	--	56.92	0.56:1 (0.56:1)
	କ୍ଷେତ୍ର ଅନୁଯାୟୀ ମୋଟ	--	--	161.62	40.02	201.64	--	--	--	56.92	--	56.92	0.28:1 (0.28:1)

31 ମାର୍ଚ୍ଚ 2008 ସୁଦ୍ଧା ସମାପ୍ତ ବର୍ଷ ପାଇଁ ସମାକ୍ଷା ପ୍ରତିବେଦନ (ବାଣିଜ୍ୟିକ)

1	2	3(a)	3(b)	3(c)	3(d)	3(e)	4(a)	4(b)	4(c)	4(d)	4(e)	4(f)	5
	ବନ												
7	ଓଡିଶା ବନ ଉନ୍ନୟନ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍	128.00	--	--	--	128.00	--	--	--	--	--	--	--
	କ୍ଷେତ୍ର ଅନୁଯାୟୀ ମୋଟ	128.00	...	...	...	128.00	--	--	--	--	--	--	--
	ଖଣି												
8	ଓଡିଶା ଖଣି ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍	3145.48	--	--	--	3145.48	--	--	--	--	3.41	3.41	0.001:1 (0.01:1)
	କ୍ଷେତ୍ର ଅନୁଯାୟୀ ମୋଟ	3145.48	--	--	--	3145.48	--	--	--	--	3.41	3.41	0.001:1 (0.01:1)
	ନିର୍ମାଣ												
9	ଓଡିଶା ନିର୍ମାଣ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍	1150.00	--	--	--	1150.00	--	--	--	--	--	--	--
10	ଓଡିଶା ସେରୁ ଏବଂ ନିର୍ମାଣ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍	500.00	--	--	--	500.00	--	--	--	--	--	--	--
	କ୍ଷେତ୍ର ଅନୁଯାୟୀ ମୋଟ	1650.00	--	--	--	1650.00	--	--	--	--	--	--	--
	ସାଧାରଣ ବ୍ୟୟ												
11	ଓଡିଶା ରାଜ୍ୟ ଯୋଗାଣ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍	978.32	--	--	--	978.32	--	--	--	--	--	--	--
	କ୍ଷେତ୍ର ଅନୁଯାୟୀ ମୋଟ	978.32	--	--	--	978.32	--	--	--	--	--	--	--
	ପର୍ଯ୍ୟଟନ												
12	ଓଡିଶା ପର୍ଯ୍ୟଟନ ଉନ୍ନୟନ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍	962.16	--	--	--	962.16	--	--	--	--	--	--	--
	କ୍ଷେତ୍ର ଅନୁଯାୟୀ ମୋଟ	962.16	--	--	--	962.16	--	--	--	--	--	--	--
	ଶକ୍ତି												
13	ଓଡିଶା ଶକ୍ତି ଉତ୍ପାଦନ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍	25001.09	--	--	24020.65	49021.74	--	--	--	--	3131.99	3131.99	0.06:1 (0.10:1)
14	ଓଡିଶା ଜଳ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍	32080.07	--	--	--	32080.07	--	--	--	97720.40	96981.74	194702.14	6.07:1 (6.35:1)
15	ଗ୍ରୀଡକୋ ଲିମିଟେଡ୍ (ପୂର୍ବନାମ ଓଡିଶା ଗ୍ରୀଡ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍)	43298.14	--	--	--	43298.14	--	--	--	109998.47	80426.18	190424.65	4.40:1 (6.32:1)
16	ଓଡିଶା ଶକ୍ତି ସଂଗ୍ରହଣ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍	6007.00	--	--	--	6007.00	--	--	--	41700.00	72297.41	113997.41	18.98:1 (24.54:1)
	କ୍ଷେତ୍ର ଅନୁଯାୟୀ ମୋଟ	106386.30	--	--	24020.65	130406.95	--	--	--	249418.87	252837.32	502256.19	3.85:1 (4.83:1)

(1)	(2)	3(a)	3(b)	3(c)	3(d)	3(e)	4(a)	4(b)	4(c)	4(d)	4(e)	4(f)	(5)
	ପୁଞ୍ଜି ଲଗାଣ												
17	ଶିକ୍ଷା ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ଏବଂ ପୁଞ୍ଜିନିବେଶ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍	8314.29	--	--	--	8314.29	--	--	--	1508.74	272.50	1781.24	0.21:1 (0.34:1)
	କ୍ଷେତ୍ର ଅନୁପାୟୀ ମୋଟ	8314.29	--	--	--	8314.29	--	--	--	1508.74	272.50	1781.24	0.21:1 (0.34:1)
	ବିବିଧ												
18	ଓଡିଶା ରାଜ୍ୟ ପୋଲିସ୍ ଗୃହ ନିର୍ମାଣ ଏବଂ କଲ୍ୟାଣ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍	563.01	--	--	--	563.01	--	--	--	--	--	--	-- (--)
19	ଓଡିଶା ଶିକ୍ଷା ଉନ୍ନୟନ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍	5711.79	--	--	--	5711.79	--	--	--	1377.00	8030.00	9407.00	1.65:1 (2.51:1)
20	ଓଡିଶା କ୍ଷୁଦ୍ର ଶିକ୍ଷା ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍	965.86	--	--	--	965.86	--	--	--	173.00	2146.73	2319.73	2.40:1 (0.35:1)
21	ଓଡିଶା ଚଳଚ୍ଚିତ୍ର ଉନ୍ନୟନ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍	540.05	--	--	--	540.05	--	--	--	51.70	--	51.70	0.10:1 (0.12:1)
22	କଳିଙ୍ଗ ସ୍ମୃତିଓଭ୍ ଲିମିଟେଡ୍ (ଜି.ସଂ.-କ-21 ର ସହାୟକ)	--	--	174.50	--	174.50	--	--	--	--	10.64	10.64	0.06:1 (0.06:1)
23	କୋଣାର୍କ ଷ୍ଟୋର ଲିମିଟେଡ୍ (ଜି.ସଂ.-କ-19 ର ସହାୟକ)	--	--	413.00	180.99	593.99	--	--	--	876.80	43.49	920.29	1.55:1 (1.55:1)
24	ଓଡିଶା ଉଠା ଜଳ ସେଚନ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍	7473.25	--	--	--	7473.25	--	--	--	6.62	109.59	116.21	0.02:1 (0.03:1)
25	ଓଡିଶା ଗ୍ରାମ୍ୟ ଗୃହ ନିର୍ମାଣ ଏବଂ ଉନ୍ନୟନ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍	4816.00	--	--	--	4816.00	--	5665.55	--	17907.55	27769.95	45677.50	9.48:1 (9.24:1)
26	ଓଡିଶା ରାଜ୍ୟ ପାନାୟ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍	100.00	--	--	--	100.00	--	--	--	--	--	--	-- (--)
27	ଇଡ଼କଲ୍ କଲିଙ୍ଗ ଆଇରନ୍ ଓର୍ଟ୍ସ ଲିମିଟେଡ୍ (ଜି.ସଂ.-କ-19 ର ସହାୟକ)	--	--	4510.00	--	4510.00	--	--	--	--	--	--	-- (--)
28	ଇଡ଼କଲ୍ ଫେରୋ କ୍ଲୋମ୍ ଆଣ୍ଡ ଆଲୋଏଲ୍ ଲିମିଟେଡ୍ (ଜି.ସଂ.-କ-19 ର ସହାୟକ)	--	--	1881.36	--	1881.36	--	--	--	--	--	--	-- (--)
29	ଓଡିଶା ମସୃ ଉନ୍ନୟନ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍	217.79	--	--	--	217.79	--	--	--	508.44	22.15	530.59	2.44:1 (0.72:1)
	କ୍ଷେତ୍ର ଅନୁପାୟୀ ମୋଟ	20387.75	--	6978.86	180.99	27547.60	--	5665.55	--	20901.11	38132.55	59033.66	2.14:1 (2.20:1)
	କାର୍ଯ୍ୟରତ ସରକାରୀ କର୍ମୀମାନଙ୍କ ମୋଟ (କ)	143037.62	105.27	7140.48	24290.37	174573.74	--	5665.55	--	273421.46	291263.43	564684.89	3.23:1 (3.98:1)

31 ମାର୍ଚ୍ଚ 2008 ସୁଦ୍ଧା ସମାପ୍ତ ବର୍ଷ ପାଇଁ ସମାକ୍ଷା ପ୍ରତିବେଦନ (ବାଣିଜ୍ୟିକ)

(1)	(2)	3(a)	3(b)	3(c)	3(d)	3(e)	4(a)	4(b)	4(c)	4(d)	4(e)	4(f)	(5)
ଖ.	କାର୍ଯ୍ୟରତ ବୈଧାନିକ ନିଗମ ସମୂହ												
	ପରିବହନ												
1.	ଓଡିଶା ରାଜ୍ୟ ସଡକ ପରିବହନ ନିଗମ	13050.83	1592.27	--	0.80	14643.90	995.00	--	--	2355.26	130.20	2485.46	0.17:1 (0.27:1)
	କ୍ଷେତ୍ର ଅନୁଯାୟୀ ମୋଟ	13050.83	1592.27	--	0.80	14643.90	995.00	--	--	2355.26	130.20	2485.46	0.17:1 (0.27:1)
	ପୁଞ୍ଜି ଲଗାଣ												
2.	ଓଡିଶା ରାଜ୍ୟ ଅର୍ଥ ନିଗମ	31956.74 ^β	3888.94	--	15.87	35861.55	--	1873.75	--	--	19303.79	19303.79	0.54:1 (4.91:1)
	କ୍ଷେତ୍ର ଅନୁଯାୟୀ ମୋଟ	31956.74	3888.94	--	15.87	35861.55	--	1873.75	--	--	19303.79	19303.79	0.54:1 (4.91:1)
	ସମବାୟ												
3.	ଓଡିଶା ରାଜ୍ୟ ପଶ୍ୟାଗାର ନିଗମ	180.00	--	--	180.00	360.00	--	--	--	--	542.39	542.39	1.51:1 (1.51:1)
	କ୍ଷେତ୍ର ଅନୁଯାୟୀ ମୋଟ	180.00	--	--	180.00	360.00	--	--	--	--	542.39	542.39	1.51:1 (1.51:1)
	କାର୍ଯ୍ୟରତ ବୈଧାନିକ ନିଗମ ମୋଟ (ଖ)	45187.57	5481.21	--	196.67	50865.45	995.00	1873.75	--	2355.26	19976.38	22331.64	0.44:1 (2.08:1)
	ମୋଟ (କ) + (ଖ)	188225.19	5586.48	7140.48	24487.04	225439.19	995.00	7539.30		275776.72	311239.81	587016.53	2.60:1 (3.76:1)
ଗ.	ନିଷ୍ପିନ୍ଧ ସରକାରୀ କମ୍ପାନୀ ସମୂହ												
	ଶିଳ୍ପ												
1	କୋଣାର୍କ ଟିକେଟ୍‌ସ୍ ଆଣ୍ଡ ସୋୟସ ଲିମିଟେଡ୍ (କ୍ର.ସଂ.-କ-20 ର ସହାୟକ)	--	--	9.32	--	9.32	--	--	--	--	--	--	-- (--)
2	କଳିଙ୍ଗ ଷ୍ଟିଲ୍ (ଇଣ୍ଡିଆ) ଲିମିଟେଡ୍ (କ୍ର.ସଂ.-କ- 17 ର ସହାୟକ)	--	--	5.08	--	5.08	--	--	--	--	--	--	-- (--)
	କ୍ଷେତ୍ର ଅନୁଯାୟୀ ମୋଟ	--	--	14.40	--	14.40	--	--	--	--	--	--	--
	ଯାବିକ												
3	ଓଡିଶା ଇଲେକ୍ଟ୍ରିକାଲ୍ ମାନ୍ୟତାପ୍ରାପ୍ତ କମ୍ପାନୀ ଲିମିଟେଡ୍ (1968 ରୁ ବନ୍ଦ । 30 ଅଗଷ୍ଟ 1976 ସେକ୍ସଲୁଡ ସମାପନ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ)	4.34	--	--	0.20	4.54	--	--	--	--	--	--	-- (--)
4.	ଗଜପତି ଷ୍ଟିଲ୍ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରି ଲିମିଟେଡ୍ (1969-70 ଠାରୁ ବନ୍ଦ, 01 ମାର୍ଚ୍ଚ 1974 ଠାରୁ ସେକ୍ସଲୁଡ ସମାପନ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ)	3.78	--	--	0.22	4.00	--	--	--	--	--	--	-- (--)

(1)	(2)	3(a)	3(b)	3(c)	3(d)	3(e)	4(a)	4(b)	4(c)	4(d)	4(e)	4(f)	(5)
5.	ପ୍ରିମିୟମ ବୋଲଟ ଆଣ୍ଡ ନରସ ଲିମିଟେଡ୍ \$ (ସମାପନ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ, ପରିସମ୍ପର୍କ ବିକୃତ)	1.46	--	--	0.82	2.28	--	--	--	--	--	--	-- (--)
6.	ମତର୍ଷ ମାଲିବଲ କାଷ୍ଟିଂ କମ୍ପାନୀ ଲିମିଟେଡ୍ (1968 ଠାରୁ ବନ୍ଦ, 09 ମାର୍ଚ୍ଚ 1976 ଠାରୁ ସେକ୍ସକ୍ତ ସମାପନ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ)	3.70	--	--	0.50	4.20	--	--	--	--	--	--	-- (--)
7.	ଓଡିଶା ଇନ୍‌ଷୁରେନ୍ସ କମ୍ପାନୀ ଲିମିଟେଡ୍	96.79	--	--	--	96.79	--	--	--	--	--	--	-- (--)
8.	ହାରା ଷ୍ଟିଲ ଆଣ୍ଡ ଆଲୋଏଜ ଲିମିଟେଡ୍ (କ୍ର.ସଂ.- କ-19 ର ସହାୟକ) (ସମାପନ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ)	--	--	12.28	--	12.28	--	--	--	--	--	--	-- (--)
9.	ଇଡକଲ ପାଇପିଂ ଆଣ୍ଡ ଇଞ୍ଜିନିୟରିଂ ୱାର୍କସ୍ ଲିମିଟେଡ୍ (କ୍ର.ସଂ.-କ-19 ର ସହାୟକ)	--	--	193.16	--	193.16	--	--	--	--	2933.07	2933.07	15.18:1 (12.35:1)
10.	ନେନେରାଲ ଇଞ୍ଜିନିୟରିଂ ଆଣ୍ଡ ସାଇଣ୍ଟିଫିକ୍ ଓ୍ଵାର୍କସ୍ ଲିମିଟେଡ୍ (କ୍ର.ସଂ.-20 ର ସହାୟକ)	--	--	@30.00	--	@30.00	--	--	--	--	--	--	-- (--)
	କ୍ଷେତ୍ର ଅନୁପାୟୀ ମୋଟ	110.07	--	235.44	1.74	347.25	--	--	--	--	2933.07	2933.07	8.45:1 (8.45:1)
	ଇଲେକ୍ସେନିଭୁ												
11	ଓଡିଶା ରାଜ୍ୟ ଇଲେକ୍ସେନିଭୁ ଉନ୍ନୟନ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍, †	2003.50	--	--	--	2003.50	--	--	--	--	19.69	19.69	0.01:1 (0.01:1)
12	ମାନ୍ୟୁଫ୍ୟାକ୍ଚର ଇଲେକ୍ସେନିଭୁ ଲିମିଟେଡ୍ \$ (ସମାପନ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ, ପରିସମ୍ପର୍କ ବିକୃତ)	0.36	--	--	0.10	0.46	--	--	--	--	--	--	-- (--)
13	ମତର୍ଷ ଇଲେକ୍ସେନିଭୁ ଲିମିଟେଡ୍ \$ (ସମାପନ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ)	4.27	--	--	0.10	4.37	--	--	--	--	--	--	-- (--)
14	ଇପିପ୍ଲନ୍ ଟାଇମ୍ସ ଲିମିଟେଡ୍ (କ୍ର.ସଂ.-ଗ-11 ର ସହାୟକ) (1998 ଠାରୁ ସମାପନ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ)	--	--	80.83	--	80.83	--	--	--	168.33	--	168.33	2.08:1 (2.08:1)
15	କୋଣାର୍କ ଟେଲିଭିଜନ୍ ଲିମିଟେଡ୍ (1999- 2000 ଠାରୁ ଅବକ)	606.97	--	--	--	606.97	--	--	--	200.75	--	200.75	0.33:1 (0.33:1)
16	ଏଲକସ୍‌ମ୍ ଇଲେକ୍ସେନିଭୁ ଲିମିଟେଡ୍ (କ୍ର.ସଂ.- ଗ-11 ର ସହାୟକ)	--	--	158.51	--	158.51	--	--	--	200.00	--	200.00	1.26:1 (1.26:1)
17	ଏଲକୋ କମ୍ପ୍ୟୁନିକେସନ୍ ଆଣ୍ଡ ସିଷ୍ଟମ୍ସ ଲିମିଟେଡ୍ (କ୍ର.ସଂ.-ଗ-11 ର ସହାୟକ, 1998 ଠାରୁ ସମାପନ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ)	--	--	63.80	--	63.80	--	--	--	72.00	--	72.00	1.13:1 (1.13:1)
	କ୍ଷେତ୍ର ଅନୁପାୟୀ ମୋଟ	2615.10	--	303.14	0.20	2918.44	--	--	--	641.08	19.69	660.77	0.23:1 (0.23:1)

31 ମାର୍ଚ୍ଚ 2008 ସୁଦ୍ଧା ସମସ୍ତ ବର୍ଷ ପାଇଁ ସମାକ୍ଷା ପ୍ରତିବେଦନ (ବାଣିଜ୍ୟିକ)

(1)	(2)	3(a)	3(b)	3(c)	3(d)	3(e)	4(a)	4(b)	4(c)	4(d)	4(e)	4(f)	(5)
	ବୟନ												
18	ମୟୂରଭଞ୍ଜ ଟେକ୍ସଟାଇଲ୍ ମିଳିଟେର୍	3.79	--	--	--	3.79	--	--	--	--	--	--	-- (--)
19	ନିୟୁ ମୟୂରଭଞ୍ଜ ଟେକ୍ସଟାଇଲ୍ ମିଳିଟେର୍	17.22	--	--	--	17.22	--	--	--	--	--	--	-- (--)
20	ଓଡିଶା ଟେକ୍ସଟାଇଲ୍ ମିଲ୍ ମିଳିଟେର୍ (2001 ଠାରୁ ସମାପନ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ)	2104.28	--	3.21	362.74	2470.23 ^B	--	--	--	1468.14	--	1468.14	0.59:1 (0.59:1)
21	ଓଡିଶା ରାଜ୍ୟ ବୟନ ନିଗମ ମିଳିଟେର୍	452.92	--	--	--	452.92	--	--	--	162.00	--	162.00	0.36:1 (0.36:1)
22	ଏବିଏସ୍ ସିନିଂ ଓଡିଶା ମିଳିଟେର୍ (କ୍ଲ.ସଂ.-କ-19 ର ସହାୟକ) (ସମାପନ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ)	--	--	300.00	--	300.00	--	--	--	--	140.01	140.01	0.47:1 (0.47:1)
	କ୍ଷେତ୍ର ଅନୁପାୟୀ ମୋଟ	2578.21	--	303.21	362.74	3244.16	--	--	--	1630.14	140.01	1770.15	0.55:1 (0.55:1)
	ହସ୍ତଚ୍ଛ												
23	ଓଡିଶା ରାଜ୍ୟ ହସ୍ତଚ୍ଛ ଉନ୍ନୟନ ନିଗମ ମିଳିଟେର୍ (ସମାପନ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ)	363.37	--	--	54.37	417.74	--	--	--	158.08	--	158.08	0.38:1 (0.38:1)
	କ୍ଷେତ୍ର ଅନୁପାୟୀ ମୋଟ	363.37	--	--	54.37	417.74	--	--	--	158.08	--	158.08	0.38:1 (0.38:1)
	ବିବିଧ												
24	ଓଡିଶା ରାଜ୍ୟ ବାଣିଜ୍ୟିକ ପରିବହନ ନିଗମ ମିଳିଟେର୍	234.00	--	--	376.00	610.00	--	--	--	119.63	51.21	170.84	0.28:1 (0.28:1)
25	ଓଡିଶା ମସୂଦା ଉନ୍ନୟନ ନିଗମ ମିଳିଟେର୍	35.00	--	--	--	35.00	--	--	--	--	--	--	-- (--)
26	ଇକ୍ସର୍ଣ୍ଣ ଆକ୍ରାନ୍ତି ପ୍ରଦଳ୍ପ ମିଳିଟେର୍ (22 ଫେବୃୟାରୀ 1978 ଠାରୁ ସେକ୍ସଲୁଡ଼ ସମାପନ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ)	0.53	--	--	0.08	0.61	--	--	--	--	--	--	-- (--)
27	ଓଡିଶା ବୋର୍ଡ ବିଲ୍ଡରସ୍ ମିଳିଟେର୍ ^{\$} (ସମାପନ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ)	4.72	--	--	0.51	5.23	--	--	--	--	--	--	-- (--)
28	ଓଡିଶା ବୋର୍ଡ ମିଲ୍ ମିଳିଟେର୍ ^{\$} (ସମାପନ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ)	3.67	--	--	0.41	4.08	--	--	--	--	--	--	-- (--)
29	ଓଡିଶା ରାଜ୍ୟ ଚର୍ମ ନିଗମ ମିଳିଟେର୍ (18 ଜୁନ୍ 1998 ଠାରୁ ବନ୍ଦ)	396.63	--	--	28.41	425.04	--	--	--	37.00	--	37.00	0.09:1 (0.09:1)
30	ଓଡିଶା ଚର୍ମ ଶିଳ୍ପ ମିଳିଟେର୍ (କ୍ଲ.ସଂ.-ଗ-29 ର ସହାୟକ)	--	--	64.99	0.01	65.00	--	--	--	176.96	--	176.96	2.72:1 (2.72:1)

(1)	(2)	3(a)	3(b)	3(c)	3(d)	3(e)	4(a)	4(b)	4(c)	4(d)	4(e)	4(f)	(5)
31	କାଚି ଶର୍ମା ରିପ୍ରେଜେଣ୍ଟିଭ୍ ଲିମିଟେଡ୍ (କ୍ର.ସଂ.- କ-20 ର ସହାୟକ) (5 ଡିସେମ୍ବର 1998 ଠାରୁ ବନ୍ଦ)	--	--	75.00	--	75.00	--	--	--	--	--	--	-- (--)
	କ୍ଷେତ୍ର ଅନୁଯାୟୀ ମୋଟ	674.55	--	139.99	405.42	1219.96	--	--	--	333.59	51.21	384.80	0.32:1 (0.32:1)
	ନିଷ୍ପତ୍ତି ସରକାରୀ କମ୍ପାନୀର ମୋଟ (ଗ)	6341.30	--	996.18	824.47	8161.95	--	--	--	2762.89	3143.98	5906.87	0.72:1 (0.83:1)
	ସର୍ବମୋଟ (କ) + (ଖ) + (ଗ)	194566.49	5586.48	8136.66	25311.51	233601.14	995.00	7539.30	--	278539.61	314383.79	592923.40	2.54:1 (3.64:1)

- ଦ୍ରଷ୍ଟବ୍ୟ: 1. କ୍ରମିକ ସଂଖ୍ୟା-କ-14, 15, ଖ-2 ଓ ଗ-2 ବ୍ୟତୀତ ଯେଉଁଗୁଡ଼ିକ 2007-08 ବର୍ଷ ପାଇଁ ହିସାବ ରୁଡ଼ାନ୍ତ କରିଛନ୍ତି, ସଂଖ୍ୟାଗୁଡ଼ିକ ସାମୟିକ ଅଟନ୍ତି ଓ କମ୍ପାନୀ/ନିଗମ ଗୁଡ଼ିକ ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଇଛି ।
2. ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ନିବେଶ (କାର୍ଯ୍ୟରତ ସରକାରୀ କମ୍ପାନୀ-4,640.02 କୋଟି ଟଙ୍କା, ନିଷ୍ପତ୍ତି ସରକାରୀ କମ୍ପାନୀ-91.04 କୋଟି ଟଙ୍କା) 4,731.06 କୋଟି ଟଙ୍କା ଥିଲା, ଅନ୍ୟାନ୍ୟ-3,534.18 କୋଟି ଟଙ୍କା । 2007-08 ବର୍ଷର ଆର୍ଥିକ ହିସାବ ଅନୁଯାୟୀ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ପୁଞ୍ଜିନିବେଶ (କାର୍ଯ୍ୟରତ ସରକାରୀ ଉଦ୍ୟୋଗ-3,205.97 କୋଟି ଟଙ୍କା ଓ ନିଷ୍ପତ୍ତି ସରକାରୀ ଉଦ୍ୟୋଗ-88.52 କୋଟି ଟଙ୍କା) 3,294.49 କୋଟି ଟଙ୍କା ଥିଲା । ପାର୍ଥକ୍ୟର ମିଳାମିଶା ଚଳୁଅଛି ।
- * 2007-08 ବର୍ଷ ଶେଷରେ ଥିବା ରଣ କେବଳ ଦୀର୍ଘ ମିଆଦୀ ରଣକୁ ରୁଖାଇଛି ।
- # ସରକାରଙ୍କ ନିଷ୍ପତ୍ତି ଅନୁସାରେ ଓଡ଼ିଶା ମେରିଟାଇମ୍ ଏବଂ ଚିଲିକା କ୍ଷେତ୍ର ଉନ୍ନୟନ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍ ଏବଂ ଓଡ଼ିଶା ମସ୍ୟା ମଞ୍ଜି ଉନ୍ନୟନ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍ ମିଶି 15 ଅକ୍ଟୋବର 1998 ଠାରୁ ଓଡ଼ିଶା ମସ୍ୟା ଉନ୍ନୟନ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍ ଗୋଟିଏ ସକ୍ରିୟ କମ୍ପାନୀ ହୋଇଥିଲା । ବିଲୟନ ପାଇଁ 435.58 କୋଟି ଟଙ୍କାର କ୍ରୟ ରାଶି ସରକାରଙ୍କର ସାଧାରଣ ଅଂଶ ଏବଂ ରଣର 50:50 ଅନୁପାତରେ ପ୍ରତିଫଳିତ ହେବା ଉଚିତ୍ ।
- @ କମ୍ପାନୀ ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଇଥିବା ସୁତନା ଅନୁଯାୟୀ 2006-07 ବର୍ଷରେ 30 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ଅଂଶଧନ ହିସାବରୁ କାଟି ଦିଆଯାଇଛି ।
- ¥ 31 ଜାନୁୟାରୀ 2006 ଠାରୁ ବନ୍ଦ ହେଲା ।
- β ଆବଶ୍ୟକ ସ୍ତରୀତ ଜମା ଅଂଶଧନ ଖ-2 (2,7104.24 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା) ଏବଂ ଅଂଶଧନ ପାଇଁ ଆବେଦିତ ଅର୍ଥ ଗ-20 (2,396.00 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା) ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ।
- \$ କ୍ରମିକ ସଂଖ୍ୟା ଗ-5, 12, 13, 27 ଏବଂ 28 ରେ ଥିବା କମ୍ପାନୀଗୁଡ଼ିକର ସମାପନ ପାଇଁ ଯଦିଓ ସରକାର ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଇଛନ୍ତି, ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଗ କୌଣସି ସମାପକ ନିୟୁତ୍ତି ପାଇ ନାହାନ୍ତି (ଅକ୍ଟୋବର 2006) ।

ପରିଶିଷ୍ଟ 2

ରୂପାନ୍ତ ହୋଇଥିବା ସର୍ବଶେଷ ବର୍ଷର ହିସାବ ଅନୁସାରେ ସରକାରୀ କମ୍ପାନୀ ଓ ବୈଧାନିକ ନିଗମ ଗୁଡ଼ିକର ଆର୍ଥିକ ପରିଣାମର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ବିବରଣ (ଅନୁକ୍ଷେପ 1.7, 1.8, 1.13, 1.19 ଏବଂ 1.20 ରେ ସୂଚିତ)

(7 ଠାରୁ 12 ଏବଂ 15 ସ୍ତମ୍ଭରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ସଂଖ୍ୟା ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାରେ)

କ୍ର.ସଂ.	କ୍ଷେତ୍ର ଏବଂ କମ୍ପାନୀର ନାମ	ବିଭାଗର ନାମ	ଗଠିତ ହୋଇଥିବା ତାରିଖ	ହିସାବର ସମୟ	କେଉଁ ବର୍ଷ ହିସାବ ରୂପାନ୍ତ ହୋଇଥିଲା	ନିର୍. ଲାଭ/କ୍ଷତି (-)	ସମାକ୍ଷା ମନ୍ତବ୍ୟର ନିର୍. ପ୍ରଭାବ	ସମାଦର ପୁଞ୍ଜି	ଏକତ୍ରିକୃତ ଲାଭ/କ୍ଷତି(-)	ବିନିଯୁକ୍ତ ପୁଞ୍ଜି*	ବିନିଯୁକ୍ତ ପୁଞ୍ଜି ଉପରେ ମୋଟ ପ୍ରତିଫଳ [†]	ବିନିଯୁକ୍ତ ପୁଞ୍ଜି ଉପରେ ମୋଟ ପ୍ରତିଫଳର ପ୍ରତିଶତ	ବାନିଧିବା ହିସାବ ବର୍ଷରେ	କାରବାର ପରିମାଣ	ଜନଶକ୍ତି [‡]
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)
କ.	କାର୍ଯ୍ୟରତ ସରକାରୀ କମ୍ପାନୀ ସମୂହ														
	କୃଷି ଏବଂ ସମନ୍ବୟ														
1.	ଓଡ଼ିଶା କୃଷି ଶିକ୍ଷା ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍	କୃଷି	20 ଡିସେମ୍ବର 1961	2003-04	2008-09	(-)230.53	କ୍ଷତିରେ ବୃଦ୍ଧି 50.00 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା.	715.15	(-)4834.85	(-)2144.71	(-)42.04	--	4	5778.74	524
2.	ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ବିହନ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍	କୃଷି	24 ଫେବୃୟାରୀ 1978	2004-05 2005-06	2007-08 2008-09	5.43 10.08	ଲାଭରେ ବୃଦ୍ଧି 3.47 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା	259.11 259.11	732.79 742.87	2709.74 2441.65	50.78 36.78	1.87 1.51	2	3388.25	189
3.	ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ କାଢୁ ଉନ୍ନୟନ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍	କୃଷି	06 ଅପ୍ରେଲ 1979	2006-07	2008-09	112.50	ଲାଭରେ ପ୍ରାୟ 65.43 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା	155.04	1233.49	1671.61	112.50	6.73	1	668.89	525
4.	ଓଡ଼ିଶା କୃଷି ପ୍ରୋସାଧନ ଏବଂ ପୁଞ୍ଜିନିବେଶ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍ ^{††}	କୃଷି	01 ମାର୍ଚ୍ଚ 1996	2006-07	2007-08	0.00	-	110.00	0.00	118.76	0.00	--	1	16.32	
	କ୍ଷେତ୍ର ଅନୁଯାୟୀ ମୋଟ					(-)107.95		1239.30	(-)2858.49	2087.31	107.24		8	9852.20	
	କଲେକ୍ଟୋରିଜ୍														
5.	ଇଡକଲ୍ ସଫ୍ଟୱେୟାର ଲିମିଟେଡ୍ (କ୍ର.ସଂ.-କ-19 ର ସହାୟକ)	ଶିକ୍ଷା	26 ନଭେମ୍ବର 1998	2006-07	2007-08	(-)1.31		100.07	(-)55.61	44.45	(-)1.31	--	1	46.58	5
6.	ଏଲମାକ୍ ଲିମିଟେଡ୍ (କ୍ର.ସଂ.-ଗ-11 ର ସହାୟକ)	ସୂଚନା ଓ ପ୍ରଯୁକ୍ତି	23 ଜାନୁୟାରୀ 1990	2000-01	2006-07	(-)7.34	--	101.57	(-)224.82	(-)56.20	(-)7.32	--	7	77.28	--
	କ୍ଷେତ୍ର ଅନୁଯାୟୀ ମୋଟ					(-)8.65		201.64	(-)280.43	(-)11.75	(-)8.63		8	123.86	

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)
	ବନ														
7	ଓଡ଼ିଶା ବନ ଉନ୍ନୟନ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍	ବନ ଓ ପରିବେଶ	28 ସେପ୍ଟେମ୍ବର 1962	2006-07 [@]	2008-09	(-)1592.50	--	128.00	(-)15604.87	(-)8361.86	(-)1592.50	--	1	4315.82	3566
	କ୍ଷେତ୍ର ଅନୁଯାୟୀ ମୋଟ					(-)1592.50		128.00	(-)15604.87	(-)8361.86	(-)1592.50	--	1	4315.82	
	ଶଶି														
8	ଓଡ଼ିଶା ଖଣି ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍	ଇସ୍କାର ଓ ଖଣି	16 ମଇ 1956	2006-07	2007-08	39966.59	ଲାଭରେ ହ୍ରାସ 129.86 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା	3145.48	81879.98	98496.20	44268.45	44.94	1	108142.43	5079
	କ୍ଷେତ୍ର ଅନୁଯାୟୀ ମୋଟ					39966.59		3145.48	81879.98	98496.20	44268.45	44.94	1	108142.43	
	ନିର୍ମାଣ														
9	ଓଡ଼ିଶା ନିର୍ମାଣ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍	ଜଳ ସଂପଦ	22 ମଇ 1962	2005-06 2006-07 [@]	2007-08 2008-09	103.29 37.25	ଲାଭରେ ହ୍ରାସ 255.15 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା	1150.00 1150.00	325.23 362.48	12294.09 14252.08	135.93 59.40	1.10 0.42	1	10194.73	720
10	ଓଡ଼ିଶା ସେତୁ ଏବଂ ନିର୍ମାଣ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍	ପୁର୍ବ	01 ଜାନୁୟାରୀ 1983	2005-06 [@]	2008-09	(-)133.34	--	500.00	(-)1359.74	(-)375.10	(-)130.78	--	2	1989.14	476
	କ୍ଷେତ୍ର ଅନୁଯାୟୀ ମୋଟ					(-)96.09	--	1650.00	(-)997.26	13876.98	(-)71.38	--	3	12183.87	
	ସାଧାରଣ ବ୍ୟୟ														
11	ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ଯୋଗାଣ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍ [#]	ଖାଦ୍ୟ ଯୋଗାଣ ଓ ଖାଉଟି କଲ୍ୟାଣ	03 ସେପ୍ଟେମ୍ବର 1980	2004-05 2005-06 [@]	2008-09 2008-09	-- --	ପ୍ରଭାବ ନାହିଁ	978.32 978.32	-- --	2297.26 2157.12	-- --	-- --	2	-- 70909.95	--
	କ୍ଷେତ୍ର ଅନୁଯାୟୀ ମୋଟ					--		978.32	--	2157.12	--	--	2	70909.95	
	ପର୍ଯ୍ୟଟନ														
12	ଓଡ଼ିଶା ପର୍ଯ୍ୟଟନ ଉନ୍ନୟନ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍	ପର୍ଯ୍ୟଟନ ଓ ସଂସ୍କୃତି	03 ସେପ୍ଟେମ୍ବର 1979	2006-07	2008-09	119.28		962.12	(-)487.94	463.28	119.28	25.75	1	971.29	574
	କ୍ଷେତ୍ର ଅନୁଯାୟୀ ମୋଟ					119.28		962.12	(-)487.94	463.28	119.28	25.75	1	971.29	
	ଶକ୍ତି														
13	ଓଡ଼ିଶା ଶକ୍ତି ଉତ୍ପାଦନ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍	ଶକ୍ତି	14 ନଭେମ୍ବର 1984	2006-07	2007-08	18152.54	ଲାଭରେ ହ୍ରାସ 27.12 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା	49021.74	18421.65	88830.57	17668.65	19.89	1	44878.38	567
14	ଓଡ଼ିଶା ଜଳ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍	ଶକ୍ତି	21 ଅପ୍ରେଲ 1995	2006-07 2007-08 [@]	2007-08 2008-09	5392.75 12139.41	ଲାଭରେ ହ୍ରାସ 409.67 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା	32080.07	27448.84 39588.25	263523.78 276091.33	7303.15 14208.86	2.77 5.15	--	38604.05	3269

31 ମାର୍ଚ୍ଚ 2008 ପୁଞ୍ଜୀ ସମାପ୍ତ ବର୍ଷ ପାଇଁ ସମାକ୍ଷା ପ୍ରତିବେଦନ (ବାଣିଜ୍ୟିକ)

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)
15	ଗ୍ରାହକେ ଲିମିଟେଡ୍ (ପୂର୍ବନାମ ଓଡିଶା ଗ୍ରାହ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍)	ଶକ୍ତି	20 ନଭେମ୍ବର 1995	2006-07 2007-08@	2008-09 2008-09	23688.15 56605.07	ଲାଭରେ ଦୂର୍ଭି 1844.00 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା	43298.14 43298.14	(-76544.14 (-)19939.07	78325.53 162509.26	65516.84 76551.75	83.65 47.11	-	324663.66	66
16	ଓଡିଶା ଶକ୍ତି ସଂଗ୍ରହଣ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍	ଶକ୍ତି	29 ମାର୍ଚ୍ଚ 2004	2006-07	2008-09	(-)905.88	ଲାଭରେ ଦୂର୍ଭି 3520.81 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା	6007.00	(-)3400.85	187580.71	10717.25	5.71	1	35534.94	4048
	କ୍ଷେତ୍ର ଅନୁଯାୟୀ ମୋଟ					85991.14		130406.95	34669.98	715011.87	119146.51	16.66	2	443681.03	
	ପୁଞ୍ଜୀ ଲଗଣ														
17	ଶିଳ୍ପ ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ଏବଂ ପୁଞ୍ଜିନିବେଶ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍	ଶିଳ୍ପ	12 ଅପ୍ରେଲ 1973	2006-07	2008-09	250.25	ଲାଭରେ ଦୂର୍ଭି 8.31 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା	8314.29	(-)4689.55	5547.38	250.25	4.51	1	773.65	130
	କ୍ଷେତ୍ର ଅନୁଯାୟୀ ମୋଟ					250.25		8314.29	(-)4689.55	5547.38	250.25	4.51	1	773.65	
	ବିବିଧ														
18	ଓଡିଶା ରାଜ୍ୟ ପୋଲିସ୍ ଗୃହ ନିର୍ମାଣ ଏବଂ କଲ୍ୟାଣ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍	ଗୃହ	24 ମଇ 1980	2004-05	2008-09	17.94	ଲାଭରେ ହ୍ରାସ 69.30 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା	563.01	217.56	780.58	17.94	2.30	3	4494.26	270
19	ଓଡିଶା ଶିଳ୍ପ ଉନ୍ନୟନ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍	ଶିଳ୍ପ	29 ମାର୍ଚ୍ଚ 1962	2006-07	2008-09	989.28	ଲାଭରେ ହ୍ରାସ 240.65 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା	5711.79	(-)4157.95	9250.86	2322.73	25.11	1	8557.05	1623
20	ଓଡିଶା କ୍ଷୁଦ୍ର ଶିଳ୍ପ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍	ଶିଳ୍ପ	03 ଅପ୍ରେଲ 1972	2005-06	2007-08	(-)477.70	କ୍ଷତିରେ ଦୂର୍ଭି 927.45 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା	965.86	(-)1940.04	2723.01	9.36	0.34	2	8145.99	235
21	ଓଡିଶା ଟେକ୍ସଟାଇଲ୍ ଉନ୍ନୟନ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍	ଶିଳ୍ପ	22 ଅପ୍ରେଲ 1976	2005-06	2007-08	3.00	--	540.05	57.68	625.62	5.20	0.83	2	46.72	24
22	କଳିଙ୍ଗ ଷ୍ଟୁଡିଓ ଲିମିଟେଡ୍ (କ୍ର.ସଂ.-କ-21 ର ସହାୟକ)	ଶିଳ୍ପ	20 ଜୁଲାଇ 1980	2004-05	2007-08	(-)15.78	କ୍ଷତିରେ ଦୂର୍ଭି 7.32 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା	174.50	(-)269.84	30.95	(-)13.32	--	3	24.03	NA
23	କୋଣାର୍କ ଷ୍ଟୋର ଲିମିଟେଡ୍ (କ୍ର.ସଂ.-କ-19 ର ସହାୟକ)	ଶିଳ୍ପ	27 ଜାନୁୟାରୀ 1975	2004-05	2007-08	(-)52.52		593.99	(-)1826.94	(-)88.19	(-)29.88	--	3	42.04	877
24	ଓଡିଶା ଉଠା ଜଳ ସେବନ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍	ଜଳ ସଂପଦ	1 ଅକ୍ଟୋବର 1973	2005-06 2006-07@	2008-09 2008-09	64.07 83.47	ଲାଭରେ ହ୍ରାସ 46.13 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା	7473.25 7473.25	(-)417.999 (-)334.52	27902.84 27228.96	84.49 107.18	0.30 0.39	1	2653.22	1807
25	ଓଡିଶା ଗ୍ରାମ୍ୟ ଗୃହ ନିର୍ମାଣ ଏବଂ ଉନ୍ନୟନ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍	ଗୃହ ନିର୍ମାଣ ଓ ନଗର ଉନ୍ନୟନ	19 ଅଗଷ୍ଟ 1994	2002-03	2006-07	(-)90.45	କ୍ଷତିରେ ଦୂର୍ଭି 915.30 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା	3340.00	154.25	1323.65	5517.91	416.87	5	6707.71	109
26	ଓଡିଶା ରାଜ୍ୟ ପାନାୟ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍	ଅବକାଶ	16 ନଭେମ୍ବର 2000	2004-05	2007-08	180.84	ପ୍ରଭାବ ନାହିଁ	100.00	423.32	3181.82	204.84	6.44	3	2553.96	--
27	ଇଉକଲ୍ କଳିଙ୍ଗ ଆଇରନ୍ ଓ ଷ୍ଟିଲ୍ ଲିମିଟେଡ୍ (କ୍ର.ସଂ.-କ-19 ର ସହାୟକ)	ଶିଳ୍ପ	26 ମାର୍ଚ୍ଚ 1999	2006-07	2007-08	1613.25	ଲାଭରେ ହ୍ରାସ 245.19 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା	4510.00	(-)1994.73	10374.85	1771.13	17.07	1	24323.89	1117

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)
28	ଇଡକଲ ଫେରୋ କ୍ରୋମ ଆଣ୍ଡ ଆଲୋଏଜ୍ ଲିମିଟେଡ୍ (ଜି.ସି.-କ-19 ର ସହାୟକ)	ଶିଳ୍ପ	26 ମାର୍ଚ୍ଚ 1999	2006-07	2007-08	1041.21	ଲାଭରେ ହ୍ରାସ 401.50 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା	1881.36	488.49	3298.90	1116.88	33.86	1	6935.23	419
29	ଓଡ଼ିଶା ମତ୍ସ୍ୟ ଉନ୍ନୟନ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍ ମତ୍ସ୍ୟ ଓ ପଶୁ ଉନ୍ନୟନ	ମତ୍ସ୍ୟ ଓ ପଶୁ ଉନ୍ନୟନ	5 ମଇ 1998	2000-01 2001-02	2007-08 2008-09	(-)78.13 (-)73.37	କ୍ଷତିରେ ବୃଦ୍ଧି 74.45 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା	217.79 217.79	(-)199.38 (-)272.90	493.38 418.04	(-)78.13 (-)73.37	--	6	2473.77	268
କ୍ଷେତ୍ର ଅନୁଯାୟୀ ମୋଟ						3219.17		26071.60	(-)9455.62	59149.05	10956.60	18.52	31	66957.87	
କାର୍ଯ୍ୟରତ ସରକାରୀ କମ୍ପାନୀର ମୋଟ (କ)						127741.24		173097.70	82175.80	888415.58	173175.82	19.49	58	717911.97	
ଖ. କାର୍ଯ୍ୟରତ ବୈଧାନିକ ନିଗମ															
ପରିବହନ															
1.	ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ସଡକ ପରିବହନ ନିଗମ	ରାଜ୍ୟ ଓ ବନ୍ଦ ପରିବହନ	15 ମଇ 1974	2005(-)06	2007-08	299.29	ଲାଭରେ ହ୍ରାସ 25.23 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା	13648.90	(-)23174.63	(-)6735.99	428.22	-	2	3777.70	403
କ୍ଷେତ୍ର ଅନୁଯାୟୀ ମୋଟ						299.29		13648.90	(-)23174.63	(-)6735.99	428.22	-	2	3777.70	
ପୁଞ୍ଜି ଲଗାଣ															
2.	ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ଅର୍ଥ ନିଗମ	ଶିଳ୍ପ	20 ମାର୍ଚ୍ଚ 1956	2006-07 2007-08*	2007-08 2008-09	67.31 153.08	ଲାଭରେ ବୃଦ୍ଧି 1164.00 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା	8757.31 35861.55	(-)38091.02 (-)37937.94	53485.37 58181.36	1776.80 1786.84	3.32 3.07	--	1694.60	329
କ୍ଷେତ୍ର ଅନୁଯାୟୀ ମୋଟ						153.08		35861.55	(-)37937.94	58181.36	1786.84	3.07		1694.60	
ସମବାୟ															
3.	ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ପଶ୍ୟାଗାର ନିଗମ.	ସମବାୟ	21 ମାର୍ଚ୍ଚ March 1958	2005-06	2007-08	0.44	ଲାଭରେ ହ୍ରାସ 82.46 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା	360.00	0.67	3631.43	52.79	1.45	2	2396.73	419
କ୍ଷେତ୍ର ଅନୁଯାୟୀ ମୋଟ						0.44		360.00	0.67	3631.43	52.79	1.45	2	2396.73	
କାର୍ଯ୍ୟରତ ବୈଧାନିକ ନିଗମର ମୋଟ (ଖ)						452.81		49870.45	(-)61111.90	55076.80	2267.85	4.12	4	7869.03	
ମୋଟ (କ) + (ଖ)						128194.05		222968.15	21063.90	943492.38	175443.67	18.60	62	725781.00	
ଗ. ନିଶ୍ଚିତ ସରକାରୀ କମ୍ପାନୀ ସମୂହ															
ଶିଳ୍ପ															
1.	କୋଣାର୍କ ଡିଟେଲିଂ ଆଣ୍ଡ ସୋପସ୍ ଲିମିଟେଡ୍ (ଜି.ସି.-କ-20 ର ସହାୟକ)	ଶିଳ୍ପ	29 ଅଗଷ୍ଟ 1978	1981-82	1996-97	(-)0.60	--	5.79	-0.96	5.09	(-)0.60	--	26	--	--
2.	କଳିଙ୍ଗ ଷ୍ଟିଲ୍ (ଇଣ୍ଡିଆ) ଲିମିଟେଡ୍ (ଜି.ସି.-କ-17 ର ସହାୟକ)	ଶିଳ୍ପ	09 ଜାନୁୟାରୀ 1991	2007-08	2008-09	--	--	5.08	-	--	--	--	--	--	--
କ୍ଷେତ୍ର ଅନୁଯାୟୀ ମୋଟ						(-)0.60		10.87	(-)0.96	5.09	(-)0.60	--	26		

31 ମାର୍ଚ୍ଚ 2008 ସୁଦ୍ଧା ସମସ୍ତ ବର୍ଷ ପାଇଁ ସମାକ୍ଷା ପ୍ରତିବେଦନ (ବାଣିଜ୍ୟିକ)

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)
	ଯାଦିକ														
3.	ଓଡ଼ିଶା ଇଲେକ୍ଟ୍ରିକାଲ୍ ମାନ୍ୟତାକର୍ତ୍ତା କମ୍ପାନୀ ଲିମିଟେଡ୍	ଶିଳ୍ପ	31 ମାର୍ଚ୍ଚ 1958	1966-67	1973-74	(-0.46	--	4.54	--	4.72	(-0.34	--	30 ଅଗଷ୍ଟ 1976 ଠାରୁ ସେକ୍ସକ୍ସିଟ ସମାପନ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ	--	--
4.	ଗଜପତି ଷ୍ଟିଲ୍ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରି ଲିମିଟେଡ୍	ଶିଳ୍ପ	15 ଫେବୃୟାରୀ 1959	1968-69	1974-75	(-0.44	--	4.00	--	2.25	-0.42	--	1974 ଠାରୁ ସେକ୍ସକ୍ସିଟ ସମାପନ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ	--	--
5.	ପ୍ରିମିୟର ବୋଲ୍ଡ ଆଣ୍ଡ ନଟସ୍ ଲିମିଟେଡ୍ ^s	ଶିଳ୍ପ	4 ଅଗଷ୍ଟ 1959	1966	1973-74	-0.27	--	2.28	--	0.44	-0.27	--	ସମାପନ ପ୍ରକ୍ରିୟାଧୀନ	--	--
6.	ମତର୍ଷ ମାଲି ଏବଂ କାଷ୍ଟିଂ କମ୍ପାନୀ ଲିମିଟେଡ୍	ଶିଳ୍ପ	22 ସେପ୍ଟେମ୍ବର 1960	1972-73	1975-76	(-0.36	--	4.20	--	3.08	(-0.07	--	9 ମାର୍ଚ୍ଚ 1976 ଠାରୁ ସେକ୍ସକ୍ସିଟ ସମାପନ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ	--	--
7.	ଓଡ଼ିଶା ଇନ୍ସୁରେନ୍ସ କମ୍ପାନୀ ଲିମିଟେଡ୍	ଶିଳ୍ପ	14 ମାର୍ଚ୍ଚ 1961	1987-88	2000-01	(-6.22	--	8.79	(-0.79	35.80	(-3.74	--	20	--	--
8.	ହାରା ଷ୍ଟିଲ୍ ଆଣ୍ଡ ଆଲୋଏଲ୍ ଲିମିଟେଡ୍ (ଜି.ଏଫ୍.-19 ର ସହାୟକ)	ଶିଳ୍ପ	23 ଅଗଷ୍ଟ 1974	1975-76	1976-77	--	--	12.28	--	27.39	1.57	5.73	ସମାପନ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ	--	--
9.	ଇଡ୍ କଲ୍ ପାଇପିଂ ଆଣ୍ଡ ଇଞ୍ଜିନିୟରିଂ ୱାର୍କସ୍ ଲିମିଟେଡ୍ (ଜି.ଏଫ୍.-19 ର ସହାୟକ)	ଶିଳ୍ପ	26 ମାର୍ଚ୍ଚ 1993	2006-07	2008-09	(-0.77	--	193.16	(-2414.36	711.86	(-0.77	--	ସମାପନ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ	--	30
10.	ଜେନେରାଲ୍ ଇଞ୍ଜିନିୟରିଂ ଆଣ୍ଡ ସାଇଣ୍ଟିଫିକ୍ ୱାର୍କସ୍ ଲିମିଟେଡ୍ (ଜି.ଏଫ୍.-20 ର ସହାୟକ)	ଶିଳ୍ପ	11 ଜାନୁୟାରୀ 1994	1998-99 1999-00	2007-08 2008-09	(-39.29 (-2.16	--	30.00 30.00	(-42.43 (-44.59	24.71 23.26	(-39.29 (-2.16	--	8	--	--
	କ୍ଷେତ୍ର ଅନୁଯାୟୀ ମୋଟ					(-10.68		259.25	(-2459.74	808.80	(-6.20		28		
	ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋନିକ୍ସ														
11.	ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋନିକ୍ସ ରିଜିଷ୍ଟ୍ରି ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍	ସୂଚନା ଓ ପ୍ରଯୁକ୍ତି	30 ସେପ୍ଟେମ୍ବର 1981	2003-04	2007-08	-63.50	କ୍ଷତିରେ ବୃଦ୍ଧି 70.02 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା	2003.50	(-305.31	738.67	(-63.50	--	ସମାପନ ପ୍ରକ୍ରିୟାଧୀନ	--	--
12.	ମାନ୍ୟତାକର୍ତ୍ତା ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋ ଲିମିଟେଡ୍ ^s	ଶିଳ୍ପ	24 ସେପ୍ଟେମ୍ବର 1959	1965-66	1982-83	(-0.08	--	0.46	--	--	(-0.08	--		--	--
13.	ମତର୍ଷ ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋନିକ୍ସ ଲିମିଟେଡ୍ ^s	ଶିଳ୍ପ	22 ମାର୍ଚ୍ଚ 1960	1965-66	1982-83	0.23	--	4.37	--	2.77	0.26	9.39	ସମାପନ ପ୍ରକ୍ରିୟାଧୀନ	--	--

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)
14.	ଇପିପ୍ରନ୍ ଟାଇମସ୍ ଲିମିଟେଡ୍ (କ୍ର.ସଂ- ୧-11 ର ସହାୟକ)	ସୂଚନା ଓ ପ୍ରଯୁକ୍ତି	11 ଡିସେମ୍ବର 1981	1997-98	2005-06	(-)92.12	--	80.83	(-)947.38	(-)206.69	(-)92.12	--	22 ଫେବୃଆରୀ 1978 ଠାରୁ ବେଳାକୂଳ ସମାପନ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ	--	--
15.	କୋଣାର୍କ ଟେଲିଭିଜନ୍ ଲିମିଟେଡ୍ (1999-2000 ଠାରୁ ଅଟଳ)	ସୂଚନା ଓ ପ୍ରଯୁକ୍ତି	26 ଜୁନ୍ 1982	1991-92	1998-99	(-)94.96	--	120.00	(-)603.52	600.04	46.15	7.69	ସମାପନ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ	---	--
16.	ଏଲକସ୍‌ମସ୍ ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋନିକ୍ସ ଲିମିଟେଡ୍ (କ୍ର.ସଂ-୧-11 ର ସହାୟକ)	ସୂଚନା ଓ ପ୍ରଯୁକ୍ତି	12 ଜାନୁଆରୀ 1987	1997-98	2005-06	(-)50.08	--	158.51	(-)686.81	175.71	(-)50.08	--	1998 ଠାରୁ ବେଳାକୂଳ ସମାପନ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ	--	--
17.	ଏଲକୋ କମ୍ୟୁନିକେସନ୍ ଆଣ୍ଡ ସିଷ୍ଟମସ୍ ଲିମିଟେଡ୍ (କ୍ର.ସଂ-୧-11 ର ସହାୟକ)	ସୂଚନା ଓ ପ୍ରଯୁକ୍ତି	8 ମାର୍ଚ୍ଚ 1989	1997-98	2005-06	--	--	0.01	--	(-)145.55	--	--	1998 ଠାରୁ ବେଳାକୂଳ ସମାପନ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ	--	--
କ୍ଷେତ୍ର ଅନୁଯାୟୀ ମୋଟ						(-)300.51		2367.68	(-)2543.02	1164.95	(-)159.37	--	--		
ବୟନ															
18.	ମୟୁରଭଞ୍ଜ ଟେଲୁଗାଲିମ୍ ଲିମିଟେଡ୍	ବୟନ ଓ ହସ୍ତଚତ୍ର	1943	1970-71	1976-77	(-)0.82	--	3.79	--	(-)0.62	(-)0.71	--	37	--	--
19.	ନିୟୁ ମୟୁରଭଞ୍ଜ ଟେଲୁଗାଲିମ୍ ଲିମିଟେଡ୍	ବୟନ ଓ ହସ୍ତଚତ୍ର	1988	1981-82	2003-04	2.51	--	1.50	3.17	4.65	2.51	53.98	26	--	--
20.	ଓଡିଶା ଟେଲୁଗାଲିମ୍ ମିଲ୍ ଲିମିଟେଡ୍ (2001 ଠାରୁ ବନ୍ଦ)	ବୟନ ଓ ହସ୍ତଚତ୍ର	25 ଜାନୁଆରୀ 1946	1997-98	1998-99	(-)1023.74	--	2470.23	(-)5340.61	516.81	(-)766.10	--	2001 ଠାରୁ ବେଳାକୂଳ ସମାପନ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ	---	--
21.	ଓଡିଶା ରାଜ୍ୟ ବୟନ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍	ବୟନ ଓ ହସ୍ତଚତ୍ର	10 ସେପ୍ଟେମ୍ବର 1981	1993-94	2003-04	(-)309.69	--	262.00	(-)1595.30	(-)545.14	(-)180.26	--	14	--	--
22.	ଏସିଏସ୍ ସିନିଂ ଓଡିଶା ଲିମିଟେଡ୍ (କ୍ର.ସଂ-କ-19 ର ସହାୟକ)	ଶିଳ୍ପ	1 ଅପ୍ରେଲ 1990	2002-03	2008-09	789.96	--	300.00	(-)7128.65	(-)3516.44	799.86	--	ସମାପନ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ	--	--
କ୍ଷେତ୍ର ଅନୁଯାୟୀ ମୋଟ						(-)541.78		3037.52	(-)14061.39	(-)3540.74	(-)144.70	-	77		
ହସ୍ତଚତ୍ର															
23.	ଓଡିଶା ରାଜ୍ୟ ହସ୍ତଚତ୍ର ଉନ୍ନୟନ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍ (1997-98 ଠାରୁ ବନ୍ଦ) (ସମାପନ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ)	ଶିଳ୍ପ	01 ଫେବୃଆରୀ 1977	2001-02	2007-08	(-)27.17	--	353.37	(-)1941.65	(-)675.90	(-)3.49	--	ସମାପନ ପ୍ରକ୍ରିୟାଧୀନ	--	7
କ୍ଷେତ୍ର ଅନୁଯାୟୀ ମୋଟ						-27.17		353.37	(-)1941.65	(-)675.90	(-)3.49				
ବିବିଧ															
24.	ଓଡିଶା ରାଜ୍ୟ ବାଣିଜ୍ୟିକ ପରିବହନ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍	ବାଣିଜ୍ୟ ଓ ପରିବହନ	7 ଜାନୁଆରୀ 1964	1997-98	2008-09	(-)107.13	--	234.00	(-)1420.52	(-)409.80	(-)75.30	--	10	--	5

31 ମାର୍ଚ୍ଚ 2008 ସୁଦ୍ଧା ସମାପ୍ତ ବର୍ଷ ପାଇଁ ସମାକ୍ଷା ପ୍ରତିବେଦନ (ବାଣିଜ୍ୟିକ)

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)
25	ଓଡିଶା ମହା ଉନ୍ନୟନ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍	ମହା ଓ ପଶୁ ସଂପଦ ଉନ୍ନୟନ	8 ଅଗଷ୍ଟ 1962	1982-83	1983-84	(-)3.75	--	35.00	--	19.78	(-)2.53	--	25	--	--
26.	ଇକ୍ଷର୍ଷ ଆକାଉଣ୍ଟ ପ୍ରଚଳକ ଲିମିଟେଡ୍	ଶିଳ୍ପ	06 ମଇ 1959	1972-73	1975-76	--	--	0.61	--	0.31	--	--	22 ଫେବୃୟାରୀ 1978 ଠାରୁ ବ୍ୟବହାର ସମାପନ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ	--	--
27	ଓଡିଶା ବୋର୍ଡ ବିଲ୍ଡିଂ ଲିମିଟେଡ୍ (1987 ଠାରୁ ବନ୍ଦ)	\$ ଶିଳ୍ପ	18 ମାର୍ଚ୍ଚ 1958	1970-71	1977-78	(-)0.32	--	5.23	--	1.30	0.32	24.62	ସମାପନ ପ୍ରକ୍ରିୟାଧୀନ	--	--
28.	ଓଡିଶା ବୋର୍ଡ ମିଲ୍ ଲିମିଟେଡ୍	ଶିଳ୍ପ	04 ଅପ୍ରେଲ 1960	1967-68	1976-77	(-)1.04	--	4.08	--	4.69	(-)0.53	--	ସମାପନ ପ୍ରକ୍ରିୟାଧୀନ	--	--
29	ଓଡିଶା ରାଜ୍ୟ ଚର୍ମ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍ (ଆଇ.ଡି. ଧାରା ଅନୁସାରେ 18 ଜୁନ୍ 1998 ଠାରୁ ବନ୍ଦ)	ଶିଳ୍ପ	19 ଅପ୍ରେଲ 1976	1988-89	2004-05	(-)23.06	--	184.91	(-)246.42	171.18	(-)16.73	--	19	--	--
30.	ଓଡିଶା ଚର୍ମ ଶିଳ୍ପ ଲିମିଟେଡ୍ (ଜି.ସଂ.-ଗ-29 ର ସହାୟକ)	ଶିଳ୍ପ	26 ଜୁଲାଇ 1986	1991-92	1995-96	--	--	65.00	--	192.02	--	--	16	--	--
31.	କାନ୍ଥ ଶର୍ମା ରିପ୍ରଜେକ୍ଟିଭ ଲିମିଟେଡ୍ (ଜି.ସଂ.-କ-20 ର ସହାୟକ) (ଆଇ.ଡି. ଧାରା ଅନୁସାରେ 5 ଡିସେମ୍ବର 1998 ଠାରୁ ବନ୍ଦ)	ଶିଳ୍ପ	11 ଜାନୁୟାରୀ 1994	1996-97@	2008-09	(-)81.05	--	75.00	(-)126.23	192.18	(-)52.84	--	ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ସମାପନ ପାଇଁ 29 ମାର୍ଚ୍ଚ 2008 ରେ ଫେରିସ୍ ଦାୟର କରାଯାଇଛି।	--	--
କ୍ଷେତ୍ର ଅନୁଯାୟୀ ମୋଟ						(-)216.35		603.83	(-)1793.17	171.66	(-)147.61	--	70	--	
ନିଶ୍ଚିତ ସରକାରୀ କମ୍ପାନୀର ମୋଟ (ଗ)						(-)1097.09		6632.52	(-)22799.93	(-)2066.14	(-)461.97	--	201	--	
ମୋଟ (କ) + (ଖ) + (ଗ)						127096.96		229600.67	(-)1736.03	941426.24	174981.70	18.59	263	725781.00	

- 0. ବିନିଯୁକ୍ତ ପୁଞ୍ଜି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସ୍ତରୀୟ ସମ୍ପତ୍ତି (ନିର୍ମାଣଧୀନ ଥିବା କାର୍ଯ୍ୟ ସହିତ) ଓ କାମଚଳା ପୁଞ୍ଜିର ସମସ୍ତ ଅଂଶ ମାତ୍ର ପୁଞ୍ଜି ଲଗାଣ କମ୍ପାନୀ/ନିଗମ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏହା ସମାହାର ପୁଞ୍ଜି, ମୁକ୍ତ ଆରକ୍ଷଣ, ବକ୍ସ, ଜମା ଓ କରଜ (ପୁନଃ ପୁଞ୍ଜି ଲଗାଣ ସହିତ)ର ବର୍ଷର ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ଓ ଅନ୍ତିମ ଅବଶେଷର ହାରାହାରି ମୂଲ୍ୟ ଅଟେ।
- β ସମ୍ପ 16 ର ସଂଖ୍ୟାଗୁଡ଼ିକ 2007-08 ବର୍ଷକୁ ଦର୍ଶାଏ।
- ¥ ବିନିଯୁକ୍ତ ପୁଞ୍ଜି ଉପରେ ମୋଟ ପ୍ରତିଫଳ ରକ୍ଷା ପାଇଁ ପାଇଁ ଏବଂ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଲାଭ/କ୍ଷତିକୁ ଦର୍ଶାଏ।
- @ ପରିପୁରକ ସମାକ୍ଷା ଉଲ୍ଲିଖିତ।
- # ଜୁନିକ ସଂଖ୍ୟା-କ-4 ଏବଂ କ-11 ରେ ଥିବା କମ୍ପାନୀ ବିନା ଲାଭ କ୍ଷତିରେ ଉଲ୍ଲିଖିତ।
- \$ ଜୁନିକ ସଂଖ୍ୟା-ଗ-5, 12, 13, 27 ଏବଂ 28 ବାବଦରେ ସରକାରୀ ସମାପନ ପାଇଁ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଇଛନ୍ତି।

ପରିଶିଷ୍ଟ 3

ମାର୍ଚ୍ଚ 2008 ଶେଷ ସୁଦ୍ଧା ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରାପ୍ତ ଅନୁଦାନ/ସର୍ବସିତି, ପ୍ରାପ୍ତ ଗ୍ୟାରେଣ୍ଟି, ପ୍ରାପ୍ୟ ଛାଡ଼, ପରିଶୋଧ ସ୍ଥଗିତ ପାଇଁ ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ରଣ ଓ ଚଳିତ ବର୍ଷ ଅଂଶଧନରେ ପରିଣତ ହୋଇଥିବା ରଣ ଓ ପ୍ରାପ୍ୟ ସର୍ବସିତି ଏବଂ ବକେୟା ଗ୍ୟାରେଣ୍ଟି ଦର୍ଶାଉଥିବା ବିବରଣ (ଅନୁଲେଖ 1.6 ଏବଂ 1.17 ରେ ସୂଚିତ)

(3(କ) ଠାରୁ 7 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବିଆଯାଇଥିବା ସଂଖ୍ୟା ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାରେ)

କ୍ର.ସଂ.	ସରକାରୀ ଉଦ୍ୟୋଗର ନାମ	ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ପାଇଥିବା ଅନୁଦାନ/ସର୍ବସିତି				ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ପାଇଥିବା ଓ ବର୍ଷ ଶେଷରେ ବକେୟା ଥିବା ଗ୍ୟାରେଣ୍ଟି					ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ପାଇଥିବା ବକେୟା ଛାଡ଼				ପରିଶୋଧ ସ୍ଥଗିତ ପାଇଁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଥିବା ରଣ	ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ଅଂଶଧନକୁ ରୁପାନ୍ତରିତ ହୋଇଥିବା ରଣ
		କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର	ରାଜ୍ୟ ସରକାର	ଅନ୍ୟାନ୍ୟ	ମୋଟ	ବ୍ୟାଙ୍କଗୁଡ଼ିକ ଠାରୁ ନଗଦ କରଣ	ଅନ୍ୟ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ରଣ	ଆମଦାନୀ କ୍ଷେତ୍ରରେ ବ୍ୟାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଲେଟର ଅଫ୍ କ୍ରେଡିଟ୍ ଖୋଲାଯିବା	ବିଦେଶୀ ପରାମର୍ଶଦାତାଙ୍କ ସହ ରାଜିନାମା ବା ବୁକ୍ସି ଅନୁସାରେ ଅର୍ଥ ପ୍ରଦାନର ନୈତିକ ଦାୟିତ୍ୱ	ମୋଟ	ରଣ ପରିଶୋଧ ହିସାବରୁ ବାହାରିବା	ରଣ ସୁଧ ଛାଡ଼	ବକ୍ସ ସୁଧ ଛାଡ଼	ମୋଟ		
(1)	(2)	3(a)	3(b)	3I	3(d)	4(a)	4(b)	4I	4(d)	4(e)	5(a)	5(b)	5I	5(d)	(6)	(7)
କ.	କାର୍ଯ୍ୟରତ ସରକାରୀ କମ୍ପାନୀ ସମୂହ															
1.	ଓଡ଼ିଶା କୃଷି ଶିକ୍ଷା ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍	--	--	--	--	(150.00)	--	--	--	(150.00)	--	--	--	--	--	--
2.	ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ବିହନ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍	13.53	217.92	120.00 [#]	231.45 120.00 [#]	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
3.	ଓଡ଼ିଶା କୃଷି ପ୍ରୋସ୍ତାହନ ଏବଂ ପୁଞ୍ଜିନିବେଶ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍	--	50.00 [#]	--	50.00 [#]	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
4.	ଓଡ଼ିଶା ଉପା ଜଳ ସେଚନ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍	1000.00	1059.00	--	2059.00	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
5.	ଓଡ଼ିଶା ଗ୍ରାମ୍ୟ ଗୃହ ନିର୍ମାଣ ଏବଂ ଉନ୍ନୟନ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍	--	--	--	--	--	(27769.95)	--	--	(27769.95)	--	--	--	--	--	--
6.	ଓଡ଼ିଶା ଚଳଚ୍ଚିତ୍ର ଉନ୍ନୟନ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍	--	4.00	--	4.00	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
7.	ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ଯୋଗାଣ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍	34326.00	3500.00	--	37826.00	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
8.	ଓଡ଼ିଶା କ୍ଷୁଦ୍ର ଶିକ୍ଷା ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍	--	--	--	--	--	(3050.00)	--	--	(3050.00)	--	--	--	--	--	--
9.	ଗ୍ରୀଡ଼କୋ ଲିମିଟେଡ୍	--	--	--	--	--	(43132.18)	--	--	(43132.18)	--	--	--	--	--	--
10.	ଓଡ଼ିଶା ନିର୍ମାଣ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍	--	--	--	--	(200.00)	--	--	--	(200.00)	--	--	--	--	--	--

31 ମାର୍ଚ୍ଚ 2008 ସୁଦ୍ଧା ସମାପ୍ତ ବର୍ଷ ପାଇଁ ସମାକ୍ଷା ପ୍ରତିବେଦନ (ବାଣିଜ୍ୟିକ)

(1)	(2)	3(a)	3(b)	3I	3(d)	4(a)	4(b)	4I	4(d)	4(e)	5(a)	5(b)	5I	5(d)	(6)	(7)
11	ଓଡିଶା ଶକ୍ତି ଉତ୍ପାଦନ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍	--	--	--	--	--	(3131.99)	--	--	(3131.99)	--	--	--	--	--	--
12	ଓଡିଶା ଜଳ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍	--	--	--	--	--	(20291.74)	--	--	(20291.74)	--	--	--	--	--	--
13	ଓଡିଶା ଶକ୍ତି ସଂରକ୍ଷଣ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍	--	--	--	--	(55899.79)	--	--	--	(55899.79)	--	--	--	--	--	--
14	ଓଡିଶା ଶିଳ୍ପ ଉନ୍ନୟନ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍	--	--	--	--	--	(7000.00)	--	--	(7000.00)	--	--	--	--	--	--
15	ଓଡିଶା ଶିଳ୍ପ ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ଏବଂ ପୁଞ୍ଜିନିବେଶ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍	--	--	36.50#	36.50#	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
କାର୍ଯ୍ୟରତ ସରକାରୀ କମ୍ପାନୀର ମୋଟ (କ)		35339.53	4780.92 50.00#	156.50#	40120.45 206.50#	(56249.79)	(104375.86)	--	--	(160625.65)	--	--	--	--	--	--
ଖ	କାର୍ଯ୍ୟରତ ବୈଧାନିକ ନିଗମ ସମୂହ															
1	ଓଡିଶା ରାଜ୍ୟ ସଡ଼କ ପରିବହନ ନିଗମ	--	160.00	--	160.00	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
2	ଓଡିଶା ରାଜ୍ୟ ଅର୍ଥ ନିଗମ	--	676.95	--	676.95	--	(2697.50)	--	--	(2697.50)	--	--	--	--	--	--
କାର୍ଯ୍ୟରତ ବୈଧାନିକ ନିଗମର ମୋଟ (ଖ)		--	836.95	--	836.95	--	(2697.50)	--	--	(2697.50)	--	--	--	--	--	--
ମୋଟ (କ)+(ଖ)		35339.53	5617.87 50.00#	156.50#	40957.40 206.50#	(56249.79)	(107073.36)	--	--	(163323.15)	--	--	--	--	--	--
ଗ	ନିଷ୍ପତ୍ତି ସରକାରୀ କମ୍ପାନୀ ସମୂହ				--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
1	ଓଡିଶା ହସ୍ତଚିତ୍ତ ଉନ୍ନୟନ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍	--	6.96#	--	6.96#	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
2	ଓଡିଶା ରାଜ୍ୟ ବସ୍ତାନ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍	--	4.50#	--	4.50#	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
ନିଷ୍ପତ୍ତି ସରକାରୀ କମ୍ପାନୀର ମୋଟ (ଗ)		--	11.46#	--	11.46#	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
ମୋଟ (କ) + (ଖ) + (ଗ)		35339.53	5617.87 61.46#	156.50#	40957.40 217.96#	(56249.79)	(107073.36)	--	--	(163323.15)	--	--	--	--	--	--

ଦ୍ରଷ୍ଟବ୍ୟ: କ୍ରମିକ ସଂଖ୍ୟା-କ- 9,12 ଏବଂ ଖ- 2 ବ୍ୟତୀତ ଯାହା 2007-08 ବର୍ଷ ପାଇଁ ହିସାବ ରୁଡାଟ କରିଛନ୍ତି । ଅନ୍ୟ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସଂଖ୍ୟାଗୁଡ଼ିକ ସାମୟିକ ଏବଂ କମ୍ପାନୀ/ନିଗମ ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଇଛି ।
ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରାପ୍ତ ଅନୁଦାନ ।
⊗ ବନ୍ଦନା ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ସଂଖ୍ୟାଗୁଡ଼ିକ ବର୍ଷାନ୍ତରେ ବଦଳିଯାଇ ଗ୍ୟାରେଣ୍ଟିକୁ ସୂଚିତ କରେ ।

ପରିଶିଷ୍ଟ 4

ହିସାବ ବୃତ୍ତାନ୍ତ ବାକିଥିବା ପି.ଏସ୍.ସ୍କୁ. ଗୁଡ଼ିକରେ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପୁଞ୍ଜି ନିବେଶ ଦର୍ଶାଉଥିବା ବିବରଣ (ଅନୁକ୍ଷେପ 1.7.1 ଏବଂ 1.19 ରେ ସୂଚିତ)

କ୍ର.ସଂ.	ପି.ଏସ୍.ସ୍କୁ.ଗୁଡ଼ିକର ନାମ	କେଉଁ ବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ହିସାବ ବୃତ୍ତାନ୍ତ ହୋଇଛି	କେତେ ବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ହିସାବ ବୃତ୍ତାନ୍ତ ହୋଇନାହିଁ	ସର୍ବଶେଷ ବୃତ୍ତାନ୍ତ ହୋଇଥିବା ହିସାବଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ ସମାଦତ ପୁଞ୍ଜି	ବାକିଥିବା ବର୍ଷ ଯେଉଁଥିରେ ପୁଞ୍ଜିନିବେଶ ହୋଇଥିଲା	ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ହିସାବ ବାକି ଥିବା ବର୍ଷଗୁଡ଼ିକରେ ପୁଞ୍ଜିନିବେଶ (ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାରେ)			
						ସାଧାରଣ ଅଂଶଧନ	ରଣ	ଅନୁଦାନ/ ସର୍ବସ୍ୱତ୍ତି	ଅନ୍ୟାନ୍ୟ
କ.	କାର୍ଯ୍ୟରତ କମ୍ପାନୀ ସମୂହ			(ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାରେ)					
1	ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ବିହନ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍	2005-06	2 ବର୍ଷ	259.11	2006-07 2007-08	-- --	-- --	42.21 217.92	... ...
2	ଓଡ଼ିଶା କୃଷି ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ଏବଂ ପୁଞ୍ଜିନିବେଶ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍	2006-07	1 ବର୍ଷ	110.00	2007-08	--	--	50.00	...
3	ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ଯୋଗାଣ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍	2004-05	3 ବର୍ଷ	978.32	2005-06 2006-07 2007-08	-- -- --	-- -- --	4000.00 3500.00 3500.00	-- -- --
4	ଓଡ଼ିଶା ଚଳଚ୍ଚିତ୍ର ଉନ୍ନୟନ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍	2005-06	2 ବର୍ଷ	540.05	2006-07 2007-08	-- --	-- --	69.00 4.00	-- --
5	ଓଡ଼ିଶା ଉଠା ଜଳସେଚନ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍	2006-07	1 ବର୍ଷ	7473.25	2007-08	--	--	1059.00	--
6	ଓଡ଼ିଶା ଗ୍ରାମ୍ୟ ଗୃହ ନିର୍ମାଣ ଏବଂ ଉନ୍ନୟନ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍	2002-03	5 ବର୍ଷ	3340.00	2003-04 2004-05 2005-06 2006-07 2007-08	400.00 476.00 600.00 -- --	-- -- -- 12242.00 5665.55	-- -- -- -- --	-- -- -- -- --
ମୋଟ						1476.00	17907.55	12442.13	
ଖ.	କାର୍ଯ୍ୟରତ ବୈଧାନିକ ନିଗମ								
1	ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ସଡ଼କ ପରିବହନ ନିଗମ	2005-06	2 ବର୍ଷ	13648.90	2006-07 2007-08	-- 995.00	-- --	160.00 160.00	-- --
ମୋଟ						995.00	--	320.00	
ଗ.	ନିଷ୍ପିନ୍ଧ ସରକାରୀ କମ୍ପାନୀ ସମୂହ								
1	ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ହସ୍ତଚକ୍ତ ଉନ୍ନୟନ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍	2001-02	ସମାପନ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ	353.37	2007-08	--	--	6.96	--
2	ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ବନ୍ଧନ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍	1993-94	14 ବର୍ଷ	262.00	2007-08	--	--	4.50	--
ମୋଟ						--	--	11.46	
ସର୍ବମୋଟ (କ+ଖ+ଗ)						2471.00	17907.55	12773.59	

ପରିଶିଷ୍ଟ 5

ବୈଧାନିକ ନିଗମ ଗୁଡ଼ିକର ଆର୍ଥିକ ସ୍ଥିତି ଦର୍ଶାଉଥିବା ବିବରଣ
(ଅନୁକ୍ଷେପ 1.8 ରେ ସୂଚିତ)

(ମୂଲ୍ୟ: କୋଟି ଟଙ୍କାରେ)

1. ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ସତ୍ତକ ପରିବହନ ନିଗମ				
ସବିଶେଷ ବିବରଣ		2003-04	2004-05	2005-06
କ.	ଦାୟିତ୍ୱ			
	ପୁଞ୍ଜି (ରଣ ପୁଞ୍ଜି ଓ ଅଂଶଧାନ ପୁଞ୍ଜି ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ)	136.50	136.49	136.49
	ରଣ (ସରକାର)	25.08	36.21	23.55
	(ଅନ୍ୟ)	1.40	1.38	1.30
	ପାଣ୍ଡି*	3.15	3.10	3.04
	ବ୍ୟବସାୟିକ ଦେୟ ଓ ଅନ୍ୟ ଚଳନ୍ତି ଦାୟିତ୍ୱ (ପ୍ରାବଧାନ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ)	121.15	93.17	102.32
	ମୋଟ (କ)	287.28	270.35	266.70
ଖ.	ଆସ୍ତି			
	ମୋଟ ସ୍ଥାବର ସମ୍ପତ୍ତି	35.76	37.59	39.20
	କମ୍: ଅବକ୍ଷୟଣ	15.91	17.65	19.74
	ନିର୍ମୁ ସ୍ଥାୟୀ ସମ୍ପତ୍ତି	19.85	19.94	19.46
	ପୁଞ୍ଜି ନିବେଶ	--	4.03	--
	ଚଳନ୍ତି ସମ୍ପତ୍ତି, ରଣ ଓ ଅଗ୍ରାମ	33.51	11.64	15.50
	ଏକତ୍ରି କୃତ କ୍ଷତି	233.92	234.74	231.74
	ମୋଟ (ଖ)	287.28	270.35	266.70
ଗ.	ବିନିଯୁକ୍ତ ପୁଞ୍ଜି **	(-) 67.79	(-) 61.59	(-) 67.36
2. ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ଅର୍ଥ ନିଗମ				
ସବିଶେଷ ବିବରଣ		2005-06	2006-07	2007-08
କ.	ଦାୟିତ୍ୱ			
	ସମାଦତ୍ତ ପୁଞ୍ଜି	87.57	87.57	358.62
	ଆରକ୍ଷଣ ପାଣ୍ଡି, ଅନ୍ୟ ଆରକ୍ଷଣ ଏବଂ ବଳକା	1.37	21.89	22.91
	ରଣ:			
	(i) ବକ୍ଷ ଏବଂ ଡିବେଣ୍ଡର	178.21	46.61	26.98
	(ii) ସ୍ଥାୟୀ ଜମା	3.48	0.30	0.19
	(iii) ଭାରତୀୟ ଶିଳ୍ପ ଉନ୍ନୟନ ବ୍ୟାଙ୍କ ଓ ଭାରତୀୟ କ୍ଷୁଦ୍ର ଶିଳ୍ପ ଉନ୍ନୟନ ବ୍ୟାଙ୍କ	200.85	174.65	159.65
	(iv) ଭାରତୀୟ ରିଜର୍ଭ ବ୍ୟାଙ୍କ	--	--	--
	(v) ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଠାରୁ ରଣ	102.94	--	--
	(vi) ଅଂଶଧାନ ପରିବର୍ତ୍ତେ ରଣ:			
	(କ) ରାଜ୍ୟ ସରକାର	6.23	252.31	--
	(ଖ) ଭାରତୀୟ ଶିଳ୍ପ ଉନ୍ନୟନ ବ୍ୟାଙ୍କ	6.22	6.22	6.22

* ଅବମୂଲ୍ୟାୟନ ପାଣ୍ଡିକୁ ବାଦ ଦେଇ।

** ନିର୍ମୁ ସ୍ଥାୟୀ ସମ୍ପତ୍ତି (ନିର୍ମାଣାଧୀନ ସ୍ଥାୟୀ କାର୍ଯ୍ୟ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ) ଓ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ପୁଞ୍ଜିର ସମଷ୍ଟକୁ ବିନିଯୁକ୍ତ ପୁଞ୍ଜି ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ କରେ।

ସବିଶେଷ ବିବରଣ	2005-06	2006-07	2007-08
(vi) ଅନ୍ୟ (ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଠାରୁ ସର୍ଭେନ୍ସନ୍)	14.22	--	--
ଅନ୍ୟ ଦାୟିତ୍ୱ ଓ ପ୍ରାବଧାନ	367.54	375.66	434.23
ମୋଟ (କ)	968.63	965.21	1008.80
ଖ. ଆସି			
ନଗଦ ଅର୍ଥ ଏବଂ ବ୍ୟାଙ୍କ ଅବଶେଷ	20.27	13.67	34.32
ପୁଞ୍ଜି ନିବେଶ	--	--	--
ରଣ ଏବଂ ଅଗ୍ରାମ	513.67	467.08	434.54
ସବିଶେଷ ବିବରଣ	2005-06	2006-07	2007-08
ନିର୍ମୁକ୍ତ ଆସି	3.42	23.20	22.53
ଅନ୍ୟ ଆସି	51.83	80.35	138.03
ବିବିଧ ଖର୍ଚ୍ଚ (କ୍ଷତି)	381.58	380.91	379.38
ମୋଟ (ଖ)	968.63	965.21	1008.80
ଗ.. ବିନିଯୁକ୍ତ ପୁଞ୍ଜି *	510.45	534.85	581.81
3. ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ପଣ୍ୟାଗାର ନିଗମ			
ସବିଶେଷ ବିବରଣ	2003-04	2004-05	2005-06
କ. ଦାୟିତ୍ୱ			
ସମାଦତ୍ତ ପୁଞ୍ଜି	3.60	3.60	3.60
ଆରକ୍ଷଣ ଓ ବଳକା	13.03	17.57	23.30
ରଣ	22.25	16.39	9.41
ବ୍ୟାବସାୟିକ ଦେୟ ଓ ଅନ୍ୟ ଚଳନ୍ତି ଦାୟିତ୍ୱ (ପ୍ରାବଧାନ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ)	18.67	14.85	15.03
ମୋଟ (କ)	57.55	52.41	51.34
ଖ. ଆସି			
ମୋଟ ସ୍ତାବର ସମ୍ପତ୍ତି	36.42	36.60	40.32
କମ୍: ଅବଶେଷ	3.81	4.56	7.39
ନିର୍ମୁକ୍ତ ସମ୍ପତ୍ତି	32.61	32.04	32.93
ନିର୍ମାଣାଧୀନ ସ୍ତାୟୀ କାର୍ଯ୍ୟ	0.02	0.02	0.02
ଚଳନ୍ତି ସମ୍ପତ୍ତି, ରଣ ଓ ଅଗ୍ରାମ	24.92	20.35	18.39
ମୋଟ (ଖ)	57.55	52.41	51.34
ଗ. ବିନିଯୁକ୍ତ ପୁଞ୍ଜି **	38.88	37.56	36.31

* ସମାଦତ୍ତ ପୁଞ୍ଜି, ମୁକ୍ତ ଆରକ୍ଷଣ, ମୂଳ ପୁଞ୍ଜି ପରିବର୍ତ୍ତେ ରଣ, ସିଡ୍ ଅର୍ଥ, ଡିଭେଷ୍ଟର (ରାଜ୍ୟ ପୁଞ୍ଜି ନିବେଶ ଦ୍ୱାରା ସମର୍ଥନ ପ୍ରାପ୍ତ ଓ ବିଶେଷ ଭାବରେ ପାଣ୍ଠି ଯୋଗାଣ ପୁଞ୍ଜି ହୋଇଥିବା ଘଟଣା ଗୁଡ଼ିକ ବ୍ୟତିତ), ବଣ୍ଟ, ଜମା ଓ କରଜ (ପୁନଃ ପୁଞ୍ଜି ଲଗାଣ ସହିତ)ର ବର୍ଷର ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ଓ ଅନ୍ତିମ ଅବଶେଷର ସମଷ୍ଟର ହାରାହାରି ମୂଲ୍ୟକୁ ବିନିଯୁକ୍ତ ପୁଞ୍ଜି ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ କରୁଛି ।

** ନିର୍ମୁକ୍ତ ସମ୍ପତ୍ତି (ନିର୍ମାଣାଧୀନ ସ୍ତାୟୀ କାର୍ଯ୍ୟ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ) ଓ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ପୁଞ୍ଜିର ସମଷ୍ଟକୁ ବିନିଯୁକ୍ତ ପୁଞ୍ଜି ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ କରେ ।

ପରିଶିଷ୍ଟ 6

ବୈଧାନିକ ନିଗମ ଗୁଡ଼ିକର କାର୍ଯ୍ୟପରିଚାଳନା ପରିଣାମର ବିବରଣ
(ଅନୁକ୍ଷେପ 1.8 ରେ ସୂଚିତ)

1. ଓଡ଼ିଶା ସଡ଼କ ପରିବହନ ନିଗମ		(ପରିମାଣ: କୋଟି ଟଙ୍କାରେ)		
ସବିଶେଷ ବିବରଣ		2003-04	2004-05	2005-06
କର୍ମସମ୍ପାଦନ ସମ୍ପର୍କିତ				
କ)	ରାଜସ୍ୱ	27.87	30.70	34.20
ଖ)	ବ୍ୟୟ	28.98	31.96	35.32
ଗ)	ଅଧିକା/ନିଅଣ୍ଟ (-)	(-) 1.11	(-) 1.26	(-)1.12
କର୍ମସମ୍ପାଦନ ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ ଖର୍ଚ୍ଚ				
କ)	ରାଜସ୍ୱ	3.78	3.43	3.58
ଖ)	ବ୍ୟୟ	2.02	1.83	1.70
ଗ)	ଅଧିକା/ନିଅଣ୍ଟ (-)	1.76	1.60	1.88
ମୋଟ				
କ)	ରାଜସ୍ୱ	31.65	34.13	37.78
ଖ)	ବ୍ୟୟ	31.00	33.79	37.02
ଗ)	ଅଧିକା/ନିଅଣ୍ଟ (-)	0.65	0.34	0.76
ଘ)	ପୂର୍ବବର୍ତ୍ତୀ ସମୟ ସମ୍ପର୍କିତ ସମାଯୋଜନ	--	--	2.23
ଙ)	ପୂର୍ବବର୍ତ୍ତୀ ସମୟ ସମ୍ପର୍କିତ ସମାଯୋଜନ ପରେ ଅଧିକା/ନିଅଣ୍ଟ	0.65	0.34	2.99
ମୂଲ୍ୟନ ଉପରେ ସୁଧ ଓ ରଣ		1.53	1.35	1.29
ବିନିଯୁକ୍ତ ପୁଞ୍ଜି ଉପରେ ମୋଟ ପ୍ରତିଫଳ *		2.18	1.69	4.28
ବିନିଯୁକ୍ତ ପୁଞ୍ଜି ଉପରେ ମୋଟ ପ୍ରତିଫଳର ପ୍ରତିଶତ		--	--	--
2. ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ଅର୍ଥ ନିଗମ				
ସବିଶେଷ ବିବରଣ		2005-06	2006-07	2007-08
1. ଆୟ				
(କ)	ରଣ ଉପରେ ସୁଧ	22.65	25.41	16.95
(ଖ)	ଅନ୍ୟ ଆୟ	2.44	1.30	9.12
ମୋଟ - 1		25.09	26.71	26.07
2. ବ୍ୟୟ				
(କ)	ଦୀର୍ଘ ମିଆଦୀ ଓ ସ୍ୱଳ୍ପ ମିଆଦୀ ରଣ ଉପରେ ସୁଧ	9.24	17.09	16.34
(ଖ)	ଅଣକାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ସମ୍ପତ୍ତି ପାଇଁ ପ୍ରାବଧାନ	(1.14)	1.38	(1.36)
(ଗ)	ଅନ୍ୟ ବ୍ୟୟ	14.77	7.07	8.52
ମୋଟ - 2		22.87	25.54	23.50
3.	କର ପୂର୍ବରୁ ଲାଭ (1-2)	2.22	1.17	2.57
4.	କର ପାଇଁ ପ୍ରାବଧାନ	--	0.05	0.02

* ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବଳକା ବା ରଣ ସହିତ ଲାଭ କ୍ଷତି ହିସାବରେ ପ୍ରତିଫଳିତ ସୁଧ (ପୁଞ୍ଜିକୃତ ସୁଧକୁ ବାଦ୍ ଦେଇ)ର ସମସ୍ତ ବିନିଯୁକ୍ତ ପୁଞ୍ଜି ଉପରେ ମୋଟ ପ୍ରତିଫଳକୁ ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ କରୁଛି ।

ସବିଶେଷ ବିବରଣ	2005-06	2006-07	2007-08
5. କର ପରେ ଲାଭ/କ୍ଷତି (-)	2.22	1.12	2.55
6. ଅନ୍ୟ ବିନିଯୋଗ	--	0.45	1.02
7. ଲାଭାଂଶ ପାଇଁ ଉପଲବ୍ଧ ଅର୍ଥ	--	0.67	1.53
8. ଲାଭାଂଶ	--	--	--
9. ବିନିଯୁକ୍ତ ପୁଞ୍ଜି ଉପରେ ମୋଟ ପ୍ରତିଫଳ *	11.46	17.76	17.87
10. ବିନିଯୁକ୍ତ ପୁଞ୍ଜି ଉପରେ ପ୍ରତିଫଳର ପ୍ରତିଶତ	2.25	3.32	3.07

3. ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ପଣ୍ୟାଗାର ନିଗମ		(ପରିମାଣ: କୋଟି ଟଙ୍କାରେ)		
ସବିଶେଷ ବିବରଣ	2003-04	2004-05	2005-06	
1. ଆୟ				
ପଣ୍ୟାଗାର ଶୁଳ୍କ	17.61	24.87	23.97	
ଅନ୍ୟ ଆୟ	0.17	0.20	0.15	
ମୋଟ - 1	17.78	25.07	24.12	
2. ବ୍ୟୟ				
(କ) ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ ବ୍ୟୟ	4.97	4.61	4.59	
(ଖ) ଅନ୍ୟ ବ୍ୟୟ	12.35	11.92	11.75	
ମୋଟ - 2	17.32	16.53	16.34	
3. କର ପୂର୍ବରୁ ଲାଭ/କ୍ଷତି	0.46	8.54	7.78	
4. କର ପାଇଁ ପ୍ରାବଧାନ	0.13	0.97	1.02	
5. ପୂର୍ବରୁ ସମୟ ସମ୍ପର୍କିତ ସମାୟୋଜନ	0.05	2.21	1.05	
6. କର ପରେ ଲାଭ/କ୍ଷତି	0.38	5.36	5.71	
7. ଅନ୍ୟ ବିନିଯୋଗ	0.30	4.54	5.70	
8. ଲାଭାଂଶ ପାଇଁ ମିଳିଥିବା ଅର୍ଥ	0.08	0.82	0.01	
9. ବର୍ଷ ପାଇଁ ଲାଭାଂଶ	0.07	0.81	--	
11. ବିନିଯୁକ୍ତ ପୁଞ୍ଜି ଉପରେ ମୋଟ ପ୍ରତିଫଳ *	0.33	6.82	0.53	
12. ବିନିଯୁକ୍ତ ପୁଞ୍ଜି ଉପରେ ମୋଟ ପ୍ରତିଫଳର ପ୍ରତିଶତ	0.84	18.16	1.46	

* ନିର୍ମୂଳକ ବା ରାଜ୍ୟ ସହିତ ଲାଭ କ୍ଷତି ହିସାବରେ ପ୍ରତିଫଳିତ ସୁଧ (ପୁଞ୍ଜିକୃତ ସୁଧକୁ ବାଦ୍ ଦେଇ)ର ସମସ୍ତ ବିନିଯୁକ୍ତ ପୁଞ୍ଜି ଉପରେ ମୋଟ ପ୍ରତିଫଳକୁ ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ କରୁଛି ।

ପରିଶିଷ୍ଟ 7

ବୈଧାନିକ ନିଗମ ଗୁଡ଼ିକର କାର୍ଯ୍ୟପରିଚାଳନାର ବିବରଣ
(ଅନୁକ୍ଷେପ 1.12 ରେ ସୂଚିତ)

1. ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ସଡ଼କ ପରିବହନ ନିଗମ

ସବିଶେଷ ବିବରଣ	2005-06	2006-07	2007-08
		(ସାମୟିକ)	
ହାରାହାରି ଗାଡ଼ିର ସଂଖ୍ୟା	265	269	261
ହାରାହାରି ରଞ୍ଜିତ ଗାଡ଼ିର ସଂଖ୍ୟା	236	226	231
ବ୍ୟବହୃତ ଗାଡ଼ିର ପ୍ରତିଶତ	89	84	89
କର୍ମଚାରୀ ସଂଖ୍ୟା	1247	1192	1135
କର୍ମଚାରୀ ଓ ଗାଡ଼ିର ଅନୁପାତ	5.28:1	5.27:1	4.91:1
ବର୍ଷ ଶେଷରେ ଗାଡ଼ି ଚଳାଇଥିବା ମାର୍ଗର ସଂଖ୍ୟା	109	101	119
ଗୁରୁ କିଲୋମିଟର	40184	35187	44001
ଗାଡ଼ିଚଳାଇଥିବା କିଲୋମିଟର (ଲକ୍ଷରେ)			
(କ) ସର୍ବମୋଟ	266.14	258.16	269.86
(ଖ) ଫଳପ୍ରସ୍ତ	263.50	256.06	266.24
(ଗ) ନିଷ୍ଠଳ	2.64	2.10	3.62
ନିଷ୍ଠଳ କିଲୋମିଟରର ସର୍ବମୋଟ କିଲୋମିଟର ସହ ଅନୁପାତ	0.99	0.81	1.34
ଦୈନିକ ଚଳୁଥିବା ବସ୍ ପିଛା ହାରାହାରି କିଲୋମିଟର	309	313	320
ହାରାହାରି ଗାଡ଼ିଚଳାଇବା ଆୟ (ପଇସାରେ)	1298	1439	1515
ପୂର୍ବବର୍ଷ ଠାରୁ ଗାଡ଼ିଚଳାଇବା ଆୟ କିଲୋମିଟର ପିଛା ପ୍ରତିଶତ ବୃଦ୍ଧି (ପଇସାରେ)	8.44	11.12	5.21
କିଲୋମିଟର ପ୍ରତି ହାରାହାରି ପରିଚାଳନା ବ୍ୟୟ (ପଇସାରେ)	1340	1499	1532
ପୂର୍ବ ବର୍ଷ ତୁଳନାରେ ଚଳିତ ବର୍ଷ ଗାଡ଼ି ଚଳାଇବାରେ କିଲୋମିଟର ପିଛା ଖର୍ଚ୍ଚ (ପଇସାରେ) (ପ୍ରତିଶତ)	6.60	11.87	2.20
କିଲୋମିଟର ପିଛା କ୍ଷତି (ପଇସାରେ)	42	60	17
କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ତିପୋର ସଂଖ୍ୟା	14	14	14
ଲକ୍ଷ କିଲୋମିଟର ପିଛା ଅଚଳତାର ହାରାହାରି ସଂଖ୍ୟା	2.8	2.61	0.21
ଲକ୍ଷ କିଲୋମିଟର ପିଛା ହାରାହାରି ଦୁର୍ଘଟଣା	0.14	0.20	0.18
ଝଲିତ ପ୍ୟାସେଞ୍ଜର କିଲୋମିଟର (କୋଟିରେ)	87.27	81.84	88.87
ବ୍ୟବହୃତ କ୍ଷମତାର ଅନୁପାତ (ପ୍ରତିଶତରେ)	69	68	71
ଲିଟର ପିଛା ପ୍ରାପ୍ତ କିଲୋମିଟର :			
(କ) ଡିଜେଲ୍ ଡେଲ	4.40	4.41	4.40
(ଖ) ଇଞ୍ଜିନ୍ ଡେଲ	801	833	2397

2. ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ଅର୍ଥ ନିଗମ

(କୋଟି ଟଙ୍କାରେ)

ସବିଶେଷ	2005-06		2006-07		2007-08	
	ସଂଖ୍ୟା	ପରିମାଣ	ସଂଖ୍ୟା	ପରିମାଣ	ସଂଖ୍ୟା	ପରିମାଣ
ବର୍ଷ ଆରମ୍ଭରେ ବାକି ଥିବା ଦରଖାସ୍ତ	4	1.91	--	--	--	--
ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଥିବା ଦରଖାସ୍ତ	--	--	--	--	--	--
ମୋଟ	4	1.91	--	--	--	--
ମଞ୍ଜୁର ହୋଇଥିବା ଦରଖାସ୍ତ	--	--	--	--	--	--
ବାକିଲ/ପ୍ରତ୍ୟାହତ/ନାକଟ/ହ୍ରାସ ପାଇଥିବା ଦରଖାସ୍ତ	4	1.91	--	--	--	--
ବର୍ଷ ଶେଷରେ ବାକି ଥିବା ଦରଖାସ୍ତ	--	--	--	--	--	--
ରଣ ବିବରଣୀ						
ବର୍ଷ ଶେଷରେ ଥିବା ବକେୟା ରଣ	--	513.67	--	467.08	--	434.54
ବର୍ଷ ଶେଷରେ ବକେୟା ଥିବା ସମୟାତୀତ ରଣ						
(କ) ମୂଳଧନ	13264	425.67	12595	240.59	11918	145.97
(ଖ) ସୁଧ	--	1050.36	--	851.44	--	580.13
ମୋଟ	13264	1476.03	12595	1092.03	11918	726.10
ସାର୍ବିଙ୍ଗ୍ କେବ୍ କେସ୍ରେ ପରିଶୋଧ ପାଇଁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଥିବା ପରିମାଣ	--	--	--	--	--	--
ମୋଟ	13264	1476.03	12595	1092.03	11918	726.10
ମୋଟ ବକେୟା ରଣ ସହିତ ଖୁଲାପ ହୋଇଥିବା ରଣର ପ୍ରତିଶତ	--	83.22	--	51.51	--	33.59

3. ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ପଣ୍ୟାଗାର ନିଗମ

ସବିଶେଷ ବିବରଣୀ	2005-06	2006-07	2007-08
	(ସାମୟିକ)	(ସାମୟିକ)	(ସାମୟିକ)
ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ସ୍ଥାନର ସଂଖ୍ୟା	60	60	60
ବର୍ଷ ଶେଷ ସୁଦ୍ଧା ମହଜୁଦ ହୋଇଥିବା କ୍ଷମତା (ଲକ୍ଷ ଟନରେ)			
(କ) ନିଜସ୍ୱ	3.96	3.96	3.95
(ଖ) ଭଡା	0.11	0.20	0.10
ମୋଟ	4.07	4.16	4.05
ବର୍ଷରେ ବ୍ୟବହାର ହୋଇଥିବା ହାରାହାରି କ୍ଷମତା (ଲକ୍ଷ ଟନରେ)	4.05	4.08	4.09
ବ୍ୟବହୃତର ପ୍ରତିଶତ	99.51	98.08	100.99*
ମେଟ୍ରିକ୍ ଟନ୍ ପିଛା ବାର୍ଷିକ ହାରାହାରି ରାଜସ୍ୱ (ଟଙ୍କାରେ)	50.89	48.38	55.41
ମେଟ୍ରିକ୍ ଟନ୍ ବାର୍ଷିକ ହାରାହାରି ବ୍ୟୟ ପିଛା (ଟଙ୍କାରେ)	40.14	33.56	43.44
ଟନ୍ ପିଛା ଲାଭ/କ୍ଷତି (ଟଙ୍କାରେ)	10.75	14.82	11.97

* ଅନୁମତି ଯୋଗ୍ୟ କ୍ଷମତା ଠାରୁ ଅଧିକ ମହଜୁଦ କରିବା ଯୋଗୁ ହ୍ରାସ ଗୁଡ଼ିକର ବିନିଯୋଗ ଅଧିକା ହୋଇଛି ।

ପରିଶିଷ୍ଟ 8

ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ସମାକ୍ଷା/ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଉପରେ ବୈଧାନିକ ସମାକ୍ଷକମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦତ୍ତ ମତବ୍ୟଗୁଡ଼ିକର ବିବରଣ (ଅନୁକ୍ରମ 1.34 ରେ ସୂଚିତ)

କ୍ର. ସଂ.	କମ୍ପାନୀର ନାମ	ହିସାବର ବର୍ଷ	ଧାରା 619(3)(କ) ଅନ୍ତର୍ଗତ ଅନୁପୂରକ ରିପୋର୍ଟ
1.	ଓଡ଼ିଶା କୃଷି ଶିକ୍ଷା ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍	2003-04	<ul style="list-style-type: none"> ◆ ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ସମାକ୍ଷା ବ୍ୟବସାୟର ଆକାର ଏବଂ ପରିମାଣର ସମତୁଲ୍ୟ ନୁହେଁ। ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ସମାକ୍ଷା ମତବ୍ୟ ଉପରେ ଅନୁପାଳନ ପ୍ରକ୍ରିୟା ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ଓ ଫଳପ୍ରସ୍ତୁତ ନଥିଲା। 2001-02 ଠାରୁ ମତବ୍ୟର ପୁନରାବୃତ୍ତି ଘଟିଛି। ◆ ଯୋଗାଣକାରୀ/ଠିକାଦାରଙ୍କୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ଅଗ୍ରାମର ସମୟାୟୋଜନ ଏବଂ ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା ପାଇଁ କମ୍ପାନୀର କୌଣସି ଫଳପ୍ରସ୍ତୁତ ବ୍ୟବସ୍ଥା ନଥିଲା। ◆ ସୁାୟା ଆସ୍ତି ରେଜିଷ୍ଟର ପ୍ରଚଳନ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରି ନଥିଲା। ◆ କମ୍ପାନୀ ଅପ୍ରଚଳିତ ଓ କ୍ଷତିଗ୍ରସ୍ତ ଭଣ୍ଡାରର ନିକାଶରେ ନିୟମିତ ନଥିଲା। ◆ କେତୋଟି ନିଶ୍ଚିତ ବ୍ୟାଙ୍କର ବ୍ୟାଙ୍କ ବିବରଣୀ ଲଭ୍ୟ ନଥିଲା। ◆ ସମୟଗତ ଏବଂ ଲିଖିତ ବିଷୟର ମିଳାମିଶାରେ ପ୍ରଭେଦର ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିବରଣୀ ଉପଲବ୍ଧ ହୋଇ ନଥିଲା। ◆ ହିସାବ ମାନଦଣ୍ଡର ନିମ୍ନଲିଖିତ ବିବୃତ୍ତି ଦର୍ଶାଗଲା। <ul style="list-style-type: none"> (i) ହିସାବ ମାନଦଣ୍ଡ 2 ର 'ଦ୍ରବ୍ୟ ପାଇଁ ହିସାବ' ଅନୁଯାୟୀ ଦ୍ରବ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ନାହିଁ। (ii) ହିସାବ ମାନଦଣ୍ଡ 13 ର 'ପୁଞ୍ଜି ନିବେଶ ପାଇଁ ହିସାବ' ଅନୁଯାୟୀ ପୁଞ୍ଜି ନିବେଶ ମୂଲ୍ୟରେ କମ୍ପୂଟି ଅଟେ। (iii) ହିସାବ ମାନଦଣ୍ଡ 15 ର 'କର୍ମଚାରୀ ମାନଙ୍କ ବିଭିନ୍ନ ବିବରଣୀରେ ଅବସରକାଳୀନ ସୁବିଧାର ହିସାବ' ଅନୁଯାୟୀ ଗ୍ରାହ୍ୟୁତ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇ ନାହିଁ। ◆ କମ୍ପାନୀରେ ରଣଗୁଡ଼ିକର ଠିକ୍ ସମୟରେ ଅସୁଲିର ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି, କିନ୍ତୁ ତାହାର ପ୍ରଭାବ କାର୍ଯ୍ୟନୁୟନ କରାଯାଇ ନାହିଁ।
2.	ଓଡ଼ିଶା ପର୍ଯ୍ୟଟନ ଉନ୍ନୟନ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍	2006-07	<ul style="list-style-type: none"> ◆ 2004-05 ରେ କମ୍ପାନୀ ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ସମାକ୍ଷା ସମ୍ପାଦନ କରି ନଥିଲା ଯଦିଓ ଏହା ପୂର୍ବ ବର୍ଷ ଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ ସମ୍ପାଦନ କରିଥିଲା। କମ୍ପାନୀ ଏକତ୍ରିତ ଆକାରରେ ଅତିରିକ୍ତ ରିପୋର୍ଟ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରି ନଥିଲା ଏବଂ ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ଅତିରିକ୍ତ ମେମୋଗୁଡ଼ିକର କବାବ ଦିଆଯାଇନଥିଲା, କ୍ରମାଗତ ଭାବେ 2000-01 ଠାରୁ ଉପରୋକ୍ତ ମତବ୍ୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଉଥିଲା। ◆ କମ୍ପାନୀର ଗୋଟିଏ ସଙ୍କଳ ରଣ ନାତି ଅଛି କିନ୍ତୁ ପୂର୍ବ ବର୍ଷଗୁଡ଼ିକରେ କେତେକ ସୁନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଦ୍ୱାରା କିଛି ବାକି ଉପଲବ୍ଧ କରାଯାଇ ଥିଲା ଯାହାର ଅନାଦାୟ ବକାୟ ରହିଥିଲା ଏବଂ ସମୟଗତ/ରଣିଗତ ବିବରଣୀ ଉପଲବ୍ଧ ହୋଇ ନଥିଲା, ତେଣୁ ଓ.ଟି.ସି. ପରିଷ୍କଳନା କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ରୁଡ଼ି-ଯିବା ରଣକୁ ହିସାବରୁ ବାଦ ଦେଇ ପାରୁ ନଥିଲେ। ଯଦିଓ ବୋର୍ଡ଼ କାରଣ ଜାଣିବା ଓ ବିଶ୍ଳେଷଣ କରିବା ପାଇଁ ବାରମ୍ବାର ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ କୌଣସି ଉଚିତ୍ ପଦକ୍ଷେପ କମ୍ପାନୀ ନେଇ ନଥିଲା। ◆ ଯଦିଓ କମ୍ପାନୀର ଯଥା ସମୟରେ ରଣ ଆଦାୟ କରିବାର ନିୟମିତ ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି, ବହୁ ସମୟରୁ ବକେୟା ରଣର ଆଦାୟରେ କୌଣସି ଉନ୍ନତି ଦେଖାଯାଇ ନଥିଲା।
3.	ଗ୍ରୀଡ଼କୋ ଲିମିଟେଡ୍	2007-08	<ul style="list-style-type: none"> ◆ ହିସାବରେ ଖରାପ ଓ ସନ୍ଦେହାତ୍ମକ ପ୍ରାପ୍ୟ ବାବଦରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବା ପାଇଁ କମ୍ପାନୀର କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ନାତି ନଥିଲା। 2005-06 ଠାରୁ ମତବ୍ୟର ପୁନରାବୃତ୍ତି ଘଟିଛି। ◆ ଯଦିଓ ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ସମାକ୍ଷା ପୁଞ୍ଜିକା ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇ ଥିଲା କିନ୍ତୁ ତାହା କଡ଼ାକଡ଼ି ଭାବେ ପାଳନ କରାଯାଇ ନଥିଲା। ◆ ସମୟୋଚିତ ସମୟରେ ବକେୟା ରଣର ଆଦାୟର ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା ପାଇଁ କମ୍ପାନୀ କୌଣସି ପଦକ୍ଷେପ ନେଇ ନଥିଲା। ◆ ଅବଶିଷ୍ଟ ରଣର ପରିମାଣ ରଣିକ ଦ୍ୱାରା ନିଶ୍ଚିତ କରାଯାଇ ନଥିଲା। ◆ କମ୍ପ୍ୟୁଟର ହାର୍ଡ଼ୱେୟାର୍ ଓ ସଫ୍ଟୱେୟାର୍ ସୁରକ୍ଷା ନାତି ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲା। ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସୟଂଘଳିତ ସତତ୍ ଅନ୍ତର୍ନିହିତ ପରୀକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥା ଦରକାର।
4.	ଓଡ଼ିଶା ଉଠା ଜଳ ସେଚନ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍	2006-07	<ul style="list-style-type: none"> ◆ କମ୍ପାନୀର ସମାକ୍ଷା ସମିତି ବର୍ଷସାରା କାର୍ଯ୍ୟ କରି ନଥିଲା। ◆ ବହୁ ବର୍ଷ ଧରି ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ସମାକ୍ଷା କରାଯାଇ ନଥିଲା। ଏହା ଉପରେ 2000-01 ଠାରୁ କ୍ରମାଗତ ଭାବେ ମତବ୍ୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଉ ଥିଲା। ◆ ଏହା ଏକ ବିବିଧ ହିସାବ ସୁନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ବିଶିଷ୍ଟ ଡିଭିଜନ ଗୁଡ଼ିକର ହିସାବ ହସ୍ତକୃତ ହୋଇଥାଏ,

କ୍ର. ସଂ.	କମ୍ପାନୀର ନାମ	ହିସାବର ବର୍ଷ	ଧାରା 619(3)(କ) ଅନ୍ତର୍ଗତ ଅନୁପୂରକ ରିପୋର୍ଟ
			<p>ଯାହାର ପ୍ରକ୍ରିୟା ସମୟ ସାପେକ୍ଷ, ତେଣୁ ଡିଭିଜନ ଏବଂ ମୁଖ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟର ହିସାବ କମ୍ପ୍ୟୁଟରୀକରଣ କରିବା ଅତ୍ୟନ୍ତ ଆବଶ୍ୟକ ।</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ ହିସାବ ମାନଦଣ୍ଡ 15 ର ସର୍ତ୍ତାବଳୀ କମ୍ପାନୀ ଅନୁସରଣ କରି ନଥିଲା । ◆ କାରଣ ଅବଧାରଣର ଅପେକ୍ଷାରେ, ବସ୍ତୁଗତ ସତ୍ୟାପନର ବିରୁଦ୍ଧ ହିସାବରେ ନିଆଯାଇ ନଥିଲା । ◆ କମ୍ପାନୀ ଉଠା ଜଳ ସେଚନ ପଏଣ୍ଟ ଗୁଡ଼ିକର ବସ୍ତୁଗତ ସତ୍ୟାପନ କରି ନଥିଲା ।
5.	ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ କାଳୁ ଉନ୍ନୟନ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍	2006-07	<ul style="list-style-type: none"> ◆ ସ୍ତ୍ରୀୟା ଆସ୍ତିର ରେଜିଷ୍ଟର ଯଦିଓ ପ୍ରଚଳନ ଥିଲା ତାହା ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ଅଧିକାର କରାଯାଇ ନଥିଲା । ଏହା କ୍ରମାଗତ ଭାବେ 2002-03 ଠାରୁ ମତ୍ତବ୍ୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇ ଥିଲା । ◆ ଠିକାଦାର/ଯୋଗାଣକାରୀଙ୍କୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ଅଗ୍ରମର ଉପଯୁକ୍ତ ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା/ସମୟୋଚିତ ମିମାଂସା କରାଯାଇ ନଥିଲା ।
6.	ଓଡ଼ିଶା ବନ ଉନ୍ନୟନ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍	2005-06	<ul style="list-style-type: none"> ◆ କମ୍ପାନୀର ନିଜର ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ସମାକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି ଯାହା ସମସ୍ତ କ୍ଷେତ୍ରୀୟ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟର ନିୟମିତ ଅତିର୍ତ୍ତ ଏବଂ ଦ୍ରବ୍ୟ ଚାଲିକାର ଭୌତିକ ସତ୍ୟାପନ ପାଇଁ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ନଥିଲା । 1997-98 ଠାରୁ କ୍ରମାଗତ ଭାବେ ଏହି ମତ୍ତବ୍ୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇ ଥିଲା । ◆ ସ୍ତ୍ରୀୟା ଆସ୍ତିର ରେଜିଷ୍ଟର ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇ ଥିଲା କିନ୍ତୁ ଅଧିକାର କରାଯାଇ ନଥିଲା । ଏହି ବିଷୟ କ୍ରମାଗତ ଭାବେ 1997-98 ଠାରୁ ମତ୍ତବ୍ୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇ ଅଛି । ◆ କୌଣସି ସ୍ୱଷ୍ଟ ରଣ ନାହିଁ ନଥିଲା । ମତ୍ତ ପ୍ରାପ୍ୟ ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ନଥିଲା ।
7.	ଇଡ଼କଲ ଫେରୋ କ୍ରୋମ ଆଣ୍ଡ ଆଲୋଏଜ୍ ଲିମିଟେଡ୍	2006-07	<ul style="list-style-type: none"> ◆ ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ସମାକ୍ଷା ପ୍ରଣାଳୀ ସୁଦୃଢ଼ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ । କ୍ରମାଗତ ଭାବେ 2002-03 ଠାରୁ ଏହି ମତ୍ତବ୍ୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇ ଅଛି । ◆ ଭୌତିକ ସତ୍ୟାପନ, ମୂଲ୍ୟାୟନ, ଅଚଳ ଓ ଧର ଚଳନ ଦ୍ରବ୍ୟ ଏବଂ ଏଗୁଡ଼ିକର ବିକ୍ରୟ ଅନ୍ତିମ ଷ୍ଟକ୍‌ର ଅସାଧାରଣ ଭାବରେ ଅଧିକା ଓ ନିଅଣ୍ଟର ହିସାବ ସମ୍ପର୍କିତ କୌଣସି ପ୍ରଣାଳୀ ନଥିଲା ।
8.	କୋଣାର୍କ ଜୁଇଁ ଲିମିଟେଡ୍	2004-05	<ul style="list-style-type: none"> ◆ ହିସାବର ସଂକଳନରେ ଅସାଧାରଣ ବିଳମ୍ବ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ତିନି ବର୍ଷ ପରେ ହିସାବର ସଂକଳନ କରାଯାଇ ଥିଲେ ମଧ୍ୟ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ହିସାବଗୁଡ଼ିକର ମିଳାମିଶା ବିବରଣୀ ହୋଇ ନଥିଲା । 2002-03 ବର୍ଷର ହିସାବରେ ମଧ୍ୟ ଏହି ମତ୍ତବ୍ୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି । ◆ ଷ୍ଟୋର ନିର୍ଗମକୁ ବ୍ୟବହାର ରୂପେ ବିଭର କରାଯାଇ ଥିଲା । ବର୍ଷ ଶେଷର ଦ୍ରବ୍ୟ ବ୍ୟବହାର ନହୋଇ ଫ୍ୟାକ୍ଟୁରୀର ଚକାଣରେ ପଡ଼ିରହି ଥିଲା ଏହା ହିସାବକୁ ନିଆଯାଇ ନଥିଲା । 2002-03 ବର୍ଷର ହିସାବରେ ମଧ୍ୟ ଏହି ବିଷୟରେ ମତ୍ତବ୍ୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି । ◆ 2002-03 ଏବଂ 2003-04 ବର୍ଷରେ ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ସମାକ୍ଷା କରାଯାଇ ନଥିଲା । ◆ ସମୟୋଚିତ ବକେୟା ଆଦାୟ କରିବାରେ କମ୍ପାନୀ ଅକ୍ଷମ ଥିଲା । ଅବଶିଷ୍ଟ ରଣର ନିଶ୍ଚିତ ନକରି ରଣାମାନେ ବହୁ ଦିନକୁ ନିଶ୍ଚଳ ଥିଲେ । 2003-04 ରେ ଏହି ବିଷୟରେ ମତ୍ତବ୍ୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି । ◆ ସ୍ତ୍ରୀୟା ଆସ୍ତି ରେଜିଷ୍ଟର ପ୍ରଚଳନ କରି ନଥିଲା ।
9.	ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ଯୋଗାଣ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍	2004-05	<ul style="list-style-type: none"> ◆ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଷ୍ଟେକ୍ ଠାରୁ ପ୍ରାପ୍ୟର ନିଶ୍ଚିତ କରିବା ପାଇଁ କୌଣସି ପଦକ୍ଷେପ ନଥିଲା । ◆ ଅବସରକାଳୀନ ସୁବିଧା ପାଇଁ (ଏ.ଏସ୍.-15) ହିସାବରେ କୌଣସି ବ୍ୟବସ୍ଥା ନଥିଲା । ◆ କାର୍ଯ୍ୟାତ୍ମକ କ୍ଷେତ୍ରରେ କମ୍ପାନୀ କମ୍ପ୍ୟୁଟରୀକରଣ କରି ନଥିଲା । ◆ କମ୍ପାନୀରେ କୌଣସି ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ସମାକ୍ଷା ପଦକ୍ଷେପ ନଥିଲା । 2002-03 ବର୍ଷ ଠାରୁ ଏହି ମତ୍ତବ୍ୟ ଦିଆଯାଇଛି ।
10.	ଓଡ଼ିଶା ଶକ୍ତି ସଂଚରଣ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍	2006-07	<ul style="list-style-type: none"> ◆ ମତ୍ତ ଓ ସଂବେଦନାତ୍ମକ ରଣର ପ୍ରାବଧାନ ସମ୍ପର୍କିତ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ନାହିଁ ନଥିଲା । ◆ ଠିକ୍ ସମୟରେ ଅଗ୍ରମ ପ୍ରାପ୍ୟ ଆଦାୟର ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା ପାଇଁ ପ୍ରଣାଳୀ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ନଥିଲା । ◆ ଅନ୍ୟ ଠିକାଦାରଙ୍କ ଠାରୁ ଦାବା ଆଦାୟର ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା ପ୍ରଣାଳୀ ସୁଦୃଢ଼ କରିବା ଉଚିତ୍ ଥିଲା । ◆ ଷ୍ଟକ୍‌ର ଭୌତିକ ସତ୍ୟାପନ ଓ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନର ଉନ୍ନତି ହେବା ଆବଶ୍ୟକ । ◆ ଧର ଏବଂ ଅଚଳ ଦ୍ରବ୍ୟର ଚିହ୍ନଟ ପାଇଁ କୌଣସି ପ୍ରଣାଳୀ ନଥିଲା ଏବଂ ଷ୍ଟକ୍‌ର ପରିଷ୍କାରରେ ଉନ୍ନତି ଆବଶ୍ୟକ । ◆ ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ଅତିର୍ତ୍ତର ସମୟ କମ୍ପାନୀ ଅନୁସରଣ କରୁଥିବା ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ ସହିତ ସମକାଳୀନ ନଥିଲା । ଅନିୟମିତତା ବିଷୟରେ ମତ୍ତବ୍ୟ ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ଏବଂ ଷ୍ଟୋର ସମାକ୍ଷକଙ୍କ ଅନୁପାଳନ ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା କରିବା ବ୍ୟବସ୍ଥା ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ନଥିଲା । ଏହି ବର୍ଷ ଅତିର୍ତ୍ତ କମିଟି ସମ୍ମୁଖରେ ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ଅତିର୍ତ୍ତ ରିପୋର୍ଟ ଉପସ୍ଥାପନା କରାଯାଇ ନଥିଲା ।

କ୍ର. ସଂ.	କମ୍ପାନୀର ନାମ	ହିସାବର ବର୍ଷ	ଧାରା 619(3)(କ) ଅନ୍ତର୍ଗତ ଅନୁପୂରକ ରିପୋର୍ଟ
			<ul style="list-style-type: none"> ◆ ଭୌତିକ ସତ୍ୟାପନ, ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ, ଭଣ୍ଡାର ଓ କାର୍ଯ୍ୟର ପ୍ରଗତି ପଛରେ ଉନ୍ନତି ଆବଶ୍ୟକ, ଯଦିଓ କମ୍ପାନୀ ଭୌତିକ ସତ୍ୟାପନ କରିଥିଲା, ଭଣ୍ଡାରର କମ୍ପୂଟି ବା ଅଧିକା ହିସାବରେ ପ୍ରତିଫଳିତ ହୋଇ ନଥିଲା।
11.	ଓଡ଼ିଶା କ୍ଷୁଦ୍ର ଶିଳ୍ପ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍	2005-06	<ul style="list-style-type: none"> ◆ ବକେୟା ପ୍ରାପ୍ୟର ବିଶଦ ହିସାବ ରଖିବାରେ କମ୍ପାନୀ ବିଫଳ ହୋଇଥିଲା। ◆ ଅଡିଟ୍ ସମିତି ରହିଥିଲା କିନ୍ତୁ କାର୍ଯ୍ୟରତ ନଥିଲା। ଏହି ବିଷୟରେ 2002-03 ଏବଂ 2003-04 ରେ ମନ୍ତବ୍ୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇ ଥିଲା। ◆ ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ସମାକ୍ଷା ପଛରେ ସମାକ୍ଷାର ପରିସର, ରିପୋର୍ଟ ପ୍ରଣାଳୀ ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମତାର ସ୍ତର ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ନଥିଲା।
12.	ଓଡ଼ିଶା ପୋଲିସ୍ ଗୃହ ନିର୍ମାଣ ଏବଂ କଲ୍ୟାଣ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍	2004-05	<ul style="list-style-type: none"> ◆ କମ୍ପାନୀ ସ୍ତ୍ରୀୟ ଆସ୍ତି ରେଜିଷ୍ଟର ପ୍ରଚଳନ କରିଥିଲା କିନ୍ତୁ ଏହା କମ୍ପାନୀ ଅଧିନିୟମ (ମାତ୍ରାର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିବରଣୀ, ସ୍ତ୍ରୀୟ ସମ୍ପତ୍ତିର ଜାଗା, ସଂପତ୍ତିର କୋଡ ନମ୍ବର, ଭୌତିକ ସତ୍ୟାପନର ତାରିଖ ଇତ୍ୟାଦି) ପ୍ରକାରେ ନଥିଲା। ◆ ସପ୍ଲାଇର ଏବଂ ଠିକାଦାରଙ୍କୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ଅଗ୍ରାମର ମିଳାମିଶା ପ୍ରକ୍ରିୟାଧୀନ ଅଛି। ◆ କମ୍ପାନୀର ସମାକ୍ଷା ସମିତି ନଥିଲା।
13.	ଓଡ଼ିଶା ମସୃ୍ୟ ଋଷ ଉନ୍ନୟନ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍	2001-02	<ul style="list-style-type: none"> ◆ କମ୍ପାନୀର କୌଣସି ପରିଷ୍କାର କ୍ରେଡିଟ୍ ପଲିସି ବା ମଧ୍ୟ ଏବଂ ଅନିଷ୍ଠିତ ରଣର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବା ପାଇଁ କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପଲିସି ନଥିଲା। ◆ ପରିଚଳନା ଏବଂ ଅସୁଲିର ଉନ୍ନତି ଆବଶ୍ୟକ। ◆ କମ୍ପାନୀର ସ୍ତ୍ରୀୟ ଆସ୍ତି ରେଜିଷ୍ଟର ଅଛି କିନ୍ତୁ ଏହାର ପରିଚଳନାରେ ଅଧିକ ଉନ୍ନତି ଆବଶ୍ୟକ। ◆ ଧରା/ଅଚଳ ସାମଗ୍ରୀ ପାଇଁ କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପଦ୍ଧତି ନାହିଁ। ◆ ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ପଦ୍ଧତି ସୁଦୃଢ଼ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ। ◆ ବହୁତ ଆସ୍ତି ଅବ୍ୟବହୃତ ଅବସ୍ଥାରେ ଅଛି, କିନ୍ତୁ କମ୍ପାନୀ ଦ୍ୱାରା ସେଗୁଡ଼ିକର ହିସାବ କରାଯାଇ ନାହିଁ।
14.	ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ବିହନ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍	2005-06	<ul style="list-style-type: none"> ◆ କମ୍ପାନୀର ପରିଷ୍କାର କ୍ରେଡିଟ୍ ପଲିସି କିମ୍ବା ଅନିଷ୍ଠିତ ରଣ/ରଣ ଛାଡ଼/ତରଳୀକୃତ କ୍ଷତିର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବା ପାଇଁ ପଲିସି ନାହିଁ। ◆ ରଣଗ୍ରହଣୀକ ଠାରୁ ବଳକା ରାଶି ପାଇବାକୁ ନିଷ୍ଠିତ କରିବା ପାଇଁ କୌଣସି ପଦ୍ଧତି ନାହିଁ। ◆ ହିସାବ ମାନଦଣ୍ଡ-15ର ଠିକ୍ ଭାବରେ ପାଳନ କରାଯାଇ ନାହିଁ। ◆ ଯଦିଓ ସ୍ତ୍ରୀୟ ଆସ୍ତି ରେଜିଷ୍ଟରର ପ୍ରଚଳନ ରହିଛି ଆସ୍ତିର ସ୍ତ୍ରୀୟ ଦିଆଯାଇ ନାହିଁ। ◆ କମ୍ପାନୀ ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ସମାକ୍ଷକ ଭାବରେ ଋଣୀର୍ ଆକାରଖ୍ୟାଙ୍କ ସେବା ଭାବରେ ଆଣିଛି; କିନ୍ତୁ ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ସମାକ୍ଷା ରିପୋର୍ଟ ଉପଲବ୍ଧ ହୋଇ ନାହିଁ। ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ପଦ୍ଧତି କମ୍ପାନୀର ଆକାର ଏବଂ ବ୍ୟବସାୟର ପ୍ରକାର ସହିତ ତାଳମେଳ ରଖିନାହିଁ। ◆ କମ୍ପାନୀ ସଫ୍ଟୱେୟାରର ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିନିଯୋଗ କରିବାରେ ଅସମର୍ଥ ଅଟେ। ଦ୍ରବ୍ୟ ତାଲିକାକରଣ ସୁନିର୍ଦ୍ଧ ଦ୍ୱାରା ବ୍ୟବହୃତ ସଫ୍ଟୱେୟାର ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇ ପାରିବ।

ପରିଶିଷ୍ଟ 9

619-ଖ କମ୍ପାନୀଗୁଡ଼ିକର ବୃତ୍ତାନ୍ତ ହୋଇଥିବା ସର୍ବଶେଷ ହିସାବ ଅନୁଯାୟୀ ସମାପତ ପୁଞ୍ଜି, ପୁଞ୍ଜିନିବେଶ, ସଂକ୍ଷିପ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟପରିଚାଳନା ପରିଣାମ ଦର୍ଶାଉଥିବା ବିବରଣ (ଅନୁଲେଖ 1.36 ରେ ସୂଚିତ)

(5 ଠାରୁ 19 ସମ୍ପର୍କ ସଂଖ୍ୟା ଗୁଡ଼ିକ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାରେ)

କ୍ର.ସଂ.	କମ୍ପାନୀର ନାମ	ସ୍ଥିତି (କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ/ ନିଷ୍ପ୍ରାୟ)	ହିସାବର ବର୍ଷ	ସମାପତ ପୁଞ୍ଜି	ଅଂଶଧନ				ରଣ				କାହା ଦ୍ୱାରା ଅନୁଦାନ				ଅଂଶଧନ, ରଣ, ଓ ଅନୁଦାନ ଆକାରରେ ମୋଟ ବିନିଯୋଗ				ଲାଭ/ କ୍ଷତି	ଏକତ୍ରୀକୃତ ଲାଭ/ ଏକତ୍ରୀକୃତ କ୍ଷତି
					ରାଜ୍ୟ ସରକାର	ରାଜ୍ୟ ସରକାରୀ କମ୍ପାନୀ	କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ କମ୍ପାନୀ	ଅନ୍ୟାନ୍ୟ	ରାଜ୍ୟ ସରକାର	ରାଜ୍ୟ ସରକାରୀ କମ୍ପାନୀ	କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ କମ୍ପାନୀ	ଅନ୍ୟାନ୍ୟ	ରାଜ୍ୟ ସରକାର	ରାଜ୍ୟ ସରକାରୀ କମ୍ପାନୀ	କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ କମ୍ପାନୀ	ଅନ୍ୟାନ୍ୟ	ରାଜ୍ୟ ସରକାର	ରାଜ୍ୟ ସରକାରୀ କମ୍ପାନୀ	କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ କମ୍ପାନୀ	ଅନ୍ୟାନ୍ୟ		
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	(18)	(19)	(20)	(20)	(21)	(22)
1.	ଓଡ଼ିଶା ଡାକ ଶକ୍ତି ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍	କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ	2007-08	5.00	--	216* (100)	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	216.00	--	--	--	(-)201.53
2.	ଓଡ଼ିଶା ଗୁଳ୍ମ ଏବଂ ଇଞ୍ଜିନିୟରିଂ କମ୍ପାନୀ ଲିମିଟେଡ୍	ବନ୍ଦ	1982-83	44.00		44.00 (100)												44.00				-43.00
3.	ଏସ୍ ଏନ୍ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍	ବନ୍ଦ	2005-06 2006-07	301.06 301.06		305.27** (100)				1670.57								1971.63			3.63	-2002.75

ପ୍ରତ୍ୟେକ: ବନ୍ଦ ହୋଇଥିବା ସଂଖ୍ୟା ଗୁଡ଼ିକ ଶତକଡ଼ା ମୂଲ୍ୟ ସୂଚିତ କରାଯାଇଛି ।

* ଅଂଶଧନରେ 211 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା (ଓଡ଼ିଶା ଖଣି ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍: 105.50 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଏବଂ ଓଡ଼ିଶା ଜଳ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍: 105.50 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା)ର ଆବେଦନ ବକେୟା ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଅଟେ ।

** ଅଂଶଧନରେ 4.21 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ଆବେଦନ ବକେୟା ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ।

ପରିଶିଷ୍ଟ 10

2007-08 ରେ ସମାପ୍ତ ପାଞ୍ଚ ବର୍ଷ ପାଇଁ ଓ.ଏମ୍.ସି. ଲିମିଟେଡର ଧାର୍ଯ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଏବଂ ପ୍ରକୃତ ଉତ୍ପାଦନ ଦର୍ଶାଉଥିବା ବିବରଣୀ
(ଅନୁକ୍ଳେଦ 2.1.7 ରେ ସୂଚିତ)

(ଲକ୍ଷ ଏମ୍.ଟି. ରେ)

ସବିଶେଷ ବିବରଣୀ	2003-04			2004-05			2005-06			2006-07			2007-08			ମୋଟ		
	ଧାର୍ଯ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ	ପ୍ରକୃତ	କମ୍ପତି	ଧାର୍ଯ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ	ପ୍ରକୃତ	କମ୍ପତି	ଧାର୍ଯ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ	ପ୍ରକୃତ	କମ୍ପତି	ଧାର୍ଯ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ	ପ୍ରକୃତ	କମ୍ପତି	ଧାର୍ଯ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ	ପ୍ରକୃତ	କମ୍ପତି	ଧାର୍ଯ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ	ପ୍ରକୃତ	କମ୍ପତି
ଲୁହା ପଥର																		
ଉତ୍ପାଦନ	45.80	23.53 (51.38)	22.27 (48.62)	45.17	27.02 (59.82)	18.15 (40.18)	41.50	31.71 (76.41)	9.79 (23.59)	40.00	46.46 (116.15)	-6.46 (-16.15)	55.00	51.74 (94.07)	3.26 (5.93)	227.47	180.46 (79.33)	47.01 (20.67)
ବିକ୍ରୟ	37.30	25.03 (67.10)	12.27 (32.90)	42.00	30.38 (72.33)	11.62 (27.67)	41.50	31.40 (75.66)	10.10 (24.34)	40.00	35.19 (87.98)	4.81 (12.02)	61.15	45.10 (73.75)	16.05 (26.25)	221.95	167.10 (75.29)	54.85 (24.71)
ବିକ୍ରୟ ମୂଲ୍ୟ (କୋଟି ଟଙ୍କାରେ)	--	210.91	--	--	393.61	--	--	399.15	--	--	534.40	--	--	837.94	--	--	2376.01	--
କ୍ଲୋମ୍ ପଥର																		
ଉତ୍ପାଦନ	7.50	7.47 (99.60)	0.03 (0.40)	7.50	6.92 (92.27)	0.58 (7.73)	7.68	6.46 (84.11)	1.22 (15.89)	7.75	12.36 (159.48)	-4.61 (-59.48)	13.85	11.58 (83.61)	2.27 (16.39)	44.80	44.79 (101.15)	-0.51 (-1.15)
ବିକ୍ରୟ	5.07	7.41 (146.15)	-2.34 (-46.15)	6.50	7.21 (110.92)	-0.71 (-10.92)	6.68	5.53 (82.78)	1.15 (17.22)	8.10	9.89 (122.10)	-1.79 (-22.10)	12.10	10.92 (90.25)	1.18 (9.75)	38.45	40.96 (106.53)	-2.51 (-6.53)
ବିକ୍ରୟ ମୂଲ୍ୟ (କୋଟି ଟଙ୍କାରେ)	--	152.67	--	--	338.60	--	--	274.43	--	--	532.07	--	--	1083.42	--	--	2381.19	--
ମାଂଗାନିକ୍ ପଥର																		
ଉତ୍ପାଦନ	1.60	1.04 (65.00)	0.56 (35.00)	1.20	0.85 (70.83)	0.35 (29.17)	1.13	0.47 (41.59)	0.66 (58.41)	0.58	0.41 (70.69)	0.17 (29.31)	0.68	0.31 (45.59)	0.37 (54.41)	5.19	3.08 (59.34)	2.11 (40.66)
ବିକ୍ରୟ	1.60	0.93 (58.13)	0.67 (41.87)	1.00	0.75 (75.00)	0.25 (25.00)	1.50	0.21 (14.00)	1.29 (86.00)	0.58	1.03 (177.59)	-0.45 (-77.59)	0.80	1.34 (167.50)	-0.54 (-67.50)	5.48	4.26 (77.74)	1.22 (22.26)
ବିକ୍ରୟ ମୂଲ୍ୟ (କୋଟି ଟଙ୍କାରେ)	--	14.20	--	--	26.63	--	--	6.40	--	--	14.94	--	--	41.82	--	--	103.99	--

ଦ୍ରଷ୍ଟବ୍ୟ: ବନ୍ଧନା ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ସଂଖ୍ୟାଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରତିଶତ ମୂଲ୍ୟ ସୂଚିତ କରେ।

ପରିଶିଷ୍ଟ 11

ଓ.ଏମ୍.ସି. ଲିମିଟେଡ୍‌ର ବିଭିନ୍ନ ଖଣିଗୁଡ଼ିକରେ ଲୁହା ପଥର ଉତ୍ପାଦନରେ କମ୍ପିଟି ଏବଂ ଜୋରିମାନା ଧାର୍ଯ୍ୟ ନକରିବା ଦର୍ଶାଉଥିବା ବିବରଣ (ଅନୁକ୍ରମ 2.1.9 ରେ ସୂଚିତ)

କ୍ର. ସଂ.	ଠିକାଦାର ନାମ	ରାଜିନାମା ସଂଖ୍ୟା ଓ ତାରିଖ	ରାଜିନାମାର ଅବଧି	ଧାର୍ଯ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ ପରିମାଣ	ପ୍ରାପ୍ତିର ପରିମାଣ	କମ୍ପିଟି ପରିମାଣ	ଲାଭରେ ହାନି	ଠିକା ଅନୁଯାୟୀ ଧାର୍ଯ୍ୟ ଯୋଗ୍ୟ ଜୋରିମାନା	ମନ୍ତବ୍ୟ	
				(ଲକ୍ଷ ଏମ୍.ଟି.ରେ)	(ଲକ୍ଷ ଏମ୍.ଟି.ରେ)	(ଲକ୍ଷ ଏମ୍.ଟି.ରେ)	(କୋଟି ଟଙ୍କାରେ)	(ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାରେ)		
	ଠିକାଦାରଙ୍କର ତୁଟି									
1.	ଅରୁଣ ଉଦ୍ୟୋଗ (ଏ.ୟୁ.), ବୈତାଳୀ	1/17.3.2004	26.9.05 ରୁ 25.9.06	8.11	4.49	3.62	30.09	28.27	ପ୍ରଥମ ବର୍ଷର 99,996 ଘନ ମିଟର ଆର୍.ଓ.ଏମ୍. (3.50 ଲକ୍ଷ ଟନ୍ ଖଣିଜ ପଥର ସମତୁଲ୍ୟ) ବାବଦକୁ ବିଭର କରି କମ୍ପାନୀ ଚୂଡ଼ାୟ ବର୍ଷର 3.62 ଲକ୍ଷ ଟନ୍‌ର ମୋଟ୍ କମ୍ପିଟି ପରିମାଣ ପାଇଁ ଏଲ୍.ଡି. ନ୍ୟସ୍ତ କରି ନଥିଲା। ଖଣିର ସ୍ତର ଗୁଡ଼ିକର ପୁନରୁଦ୍ଧାର ଏବଂ ସଂଶୋଧନ ପାଇଁ ଆର୍.ଓ.ଏମ୍. ଉତ୍ତୋଳନ କରାଯାଇ ଥିଲା। କିନ୍ତୁ ଏପରି କୌଣସି ଖଣିଜ ପଥର ଉତ୍ପାଦନର ହିସାବକୁ ନିଆଯାଇ ନଥିଲା। ପୁନଶ୍ଚ, କମ୍ପାନୀ ଏହି ଆର୍.ଓ.ଏମ୍. ଉତ୍ତୋଳନ ବାବଦରେ 1.11 କୋଟି ଟଙ୍କା ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲା। କମ୍ପାନୀ 32.39 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଦେୟ ତୁଳନାରେ 0.12 ଲକ୍ଷ ଟନ୍ ଉପରେ ମାତ୍ର 4.12 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଏଲ୍.ଡି. ନ୍ୟସ୍ତ କରିଥିଲା। ଏହିପରି, 28.27 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ଏଲ୍.ଡି. ଛାଡ଼ କରି କମ୍ପାନୀ ଠିକାଦାରକୁ ଅହେତୁକ ସୁବିଧା ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲା।	
2.	ଫରିଦାବାଦ ଗୁରଗାଁ ମିନେରାଲ୍ସ (ପ୍ରାଃ) ଲିଃ. (ଏଫ୍.ଜି.ଏମ୍.ପି.ଏଲ୍.), ବୈତାଳୀ	4/1.5.2006	25.2.05 ରୁ 24.2.08 (19.7.07 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ହିସାବ କରାଯାଇଛି)	41.22	17.97	23.25	198.15	--	ଯତ୍ନପାତ୍ର ସ୍ଥାପନ ପାଇଁ ଭୂମି ପ୍ରସ୍ତୁତିରେ ବିଳମ୍ବ ଏବଂ ଠିକାଦାର ଦ୍ୱାରା ପରିବହନ ପାଇଁ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ସଂଖ୍ୟକ ଟିଏର୍ ନିୟୋଜନ ନକରିବା ଯୋଗୁ କମ୍ପିଟି ହୋଇଥିଲା। ପରନ୍ତୁ, କମ୍ପାନୀ କମ୍ ଉତ୍ପାଦନ ପାଇଁ ଏଲ୍.ଡି. ବାବଦକୁ 35 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ସୁଗିତ ରଖିଥିଲା ଏବଂ କହିଥିଲେ ଯେ, ଚୂଡ଼ାୟ ବର୍ଷର ଜୋରିମାନା ପାଇଁ 87.89 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ବିଯୋଗ କରିବେ।	
3.	ବି.ସାନାଇଆଡ୍ ଆଣ୍ଡ କୋଃ. (ବି.ଏସ୍.ସି.), ଗନ୍ଧମାର୍ଦ୍ଦନ ଖଣି (ବୋଲଡର ଓ ଝରଣା ଖଣି)	17/30.9.05	ଅଗଷ୍ଟ,05 ରୁ ଅଗଷ୍ଟ,06	2.20	1.11	1.09	9.31	30.59	ଲୋକ ଏବଂ ଯତ୍ନପାତ୍ର ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ନିୟୋଜନ ନକରିବା, ଶ୍ରମିକ ମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କାର୍ଯ୍ୟ ବନ୍ଦ ହେବା, ପରିବହନ ବନ୍ଦ ହେବା ଏବଂ ପୁର୍ବ ଗୁଡ଼ିକ ଉପିହେବା ଯୋଗୁ କମ୍ ଉତ୍ପାଦନ ହୋଇଥିଲା। କମ୍ପାନୀ ଏହି ଜୋରିମାନା ତୁଳନାରେ 16.12 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ସୁଗିତ ରଖିଥିଲା।	
4.	ପ୍ରଦୀପ ମାଇନିଂ କନ୍ସ୍ଟ୍ରକ୍ସନ୍ (ପ୍ରାଃ) ଲିଃ. (ପି.ଏମ୍.ସି.ପି.ଏଲ୍.), ବଡ଼ବିଲ (ବରପଦା କାଶିଆ ଖଣି)	11/4.9.03	ଜୁଲାଇ,03 ରୁ ଜୁନ୍,05	3.00	1.54	1.46	8.17	19.40	ଜୋରିମାନା ନ୍ୟସ୍ତ ନକରିବା ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ନଥିଲା ଯେହେତୁ ଠିକାଦାର ଦ୍ୱାରା ମାନବ ସମ୍ବଳ ଏବଂ ଯତ୍ନପାତ୍ର ନିୟୋଜନ କମ୍ ରହିଥିଲା। ପରନ୍ତୁ, କମ୍ପାନୀ ଜୋରିମାନା ବାବଦକୁ ରନିଂ ଆକାଉଣ୍ଟ ବିଲ୍‌ରୁ 7.52 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ବିଯୋଗ କରିଥିଲା।	
5.	ବି.ଡି. ମହତା, ବଡ଼ବିଲ (ବରପଦା କାଶିଆ ଖଣି)	13/1.9.05	ଜୁଲାଇ,05 ରୁ	1.00	0.70	0.30	1.84	16.03	କେବଳ ମୁଣ୍ଡା ପଥର ଉତ୍ପାଦନର ଆନୁପାତିକ ଭିତ୍ତିରେ ଓଭରବର୍ଡିନ ବାବଦର କମ୍ପିଟି ପାଇଁ ଜୋରିମାନା ଛାଡ଼ ଠିକ୍ ନଥିଲା, ଯେହେତୁ ଉଭୟ ମୁଣ୍ଡା ଓ ଗୁଣ୍ଡ	

31 ମାର୍ଚ୍ଚ 2008 ସୁଦ୍ଧା ସମାପ୍ତ ହୋଇଥିବା ବର୍ଷ ପାଇଁ ସମାକ୍ଷା ପ୍ରତିବେଦନ (ବାଣିଜ୍ୟିକ)

କ୍ର. ସଂ.	ଠିକାଦାର ନାମ	ରାଜିନାମା ସଂଖ୍ୟା ଓ ତାରିଖ	ରାଜିନାମାର ଅବଧି	ଧାର୍ଯ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ ପରିମାଣ	ପ୍ରାପ୍ତିର ପରିମାଣ	କମ୍ପତି ପରିମାଣ	ଲାଭରେ ହାଜି	ଠିକା ଅନୁଯାୟୀ ଧାର୍ଯ୍ୟ ଯୋଗ୍ୟ ଜୋରିମାନା	ମନ୍ତବ୍ୟ
				(ଲକ୍ଷ ଏମ୍.ଟି.ରେ)	(ଲକ୍ଷ ଏମ୍.ଟି.ରେ)	(ଲକ୍ଷ ଏମ୍.ଟି.ରେ)	(କୋଟି ଟଙ୍କାରେ)	(ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାରେ)	
			ଜୁନ, 06						ପଥରର ପୂର୍ଣ୍ଣ ଉତ୍ପାଦନ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ଠିକାଦାର ଦ୍ୱାରା ଛଣାଯିବ ସ୍ଥାପନ ନହେବାରୁ ଗୁଣ୍ଡଗୁଡ଼ିକ ଛଣାଯାଇ ପାରି ନଥିଲା।
	ମୋଟ			55.53	25.81	29.72	247.56	94.29	
	କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ରୁଚି								
1.	ଅରୁଣା ଉଦ୍ୟୋଗ, ଦେବିତାଳା	1/17.3.2004	26.9.03 ରୁ 25.9.05	16.14	5.69	10.45	25.77	--	ପ୍ରଥମ ଏବଂ ଦ୍ୱିତୀୟ ବର୍ଷରେ ଖଣି ଅଧିନିୟମ ପାଳନ କରି କାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଉଥିବା ସ୍ତରଗୁଡ଼ିକର ଉନ୍ନତି ଏବଂ ପୁନରୁଦ୍ଧାର, ଓଜନ ଯନ୍ତ୍ର ସ୍ଥାପନରେ ବିଳମ୍ବ, ଘାଟି ରାସ୍ତା ମରାମତି, ବିସ୍ଫୋରକର କମ୍ ଯୋଗାଣ, ଅସାମାଜିକ ଉପାଦାନ ଗୁଡ଼ିକର ହସ୍ତକ୍ଷେପ ଯୋଗୁ କମ୍ ଉତ୍ପାଦନ ହୋଇଥିଲା, ଯେଉଁଥିପାଇଁ ପରିଚାଳନା କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ପ୍ରାପ୍ତିକୁ ଧାର୍ଯ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ ବୋଲି ବିବରଣ କରିଥିଲେ। କମ୍ପାନୀ ପ୍ରାପ୍ତିରେ କମ୍ପତି ବାବଦକୁ ପ୍ରଥମ ଏବଂ ଦ୍ୱିତୀୟ ବର୍ଷରେ ଯଥାକ୍ରମେ 65.30 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଏଲ୍.ଡି. ଛାଡ଼ କରିଥିଲା।
2.	ସିନଜେଲ୍ ଇନସ୍ଟ୍ରାସ୍ଟ୍ରକ୍ଚରସ (ପ୍ରାଃ) ଲିଡି., ବଡ଼ବିଲ ଅଂଚଳ (ଏସ୍.ଜି.ବି.ଜେ. ଖଣି)	7/1.8.05	ଅଗଷ୍ଟ, 05 ରୁ ଜୁଲାଇ, 06	3.00	1.41	1.59	12.96	--	ଖଣିଗୁଡ଼ିକ ହସ୍ତାନ୍ତରରେ ବିଳମ୍ବ, ଠିକ୍ ସମୟରେ ମାଇନିଂ ପ୍ଲାନ ଏବଂ ବିସ୍ଫୋରକ ଯୋଗାଣ ନକରିବାରୁ କମ୍ ଉତ୍ପାଦନ ହୋଇଥିଲା, ଯେଉଁଥି ପାଇଁ କମ୍ପାନୀ ଜୋରିମାନ ଛାଡ଼ କରିଥିଲା।
3.	ଆରିସ ଆଣ୍ଡ ସନ୍, ସେକ୍ସାଡିହି (ବଡ଼ବିଲ)		1.7.004 ରୁ 30.6.2006	6.50	2.67	3.83	63.81	--	ଦୁଇଟି ଦ୍ୱିତୀୟ ଏବଂ ତୃତୀୟ ବର୍ଷରେ କମ୍ପାନୀ ଅପ୍ରମାଣିତ ସଂରକ୍ଷିତ ଖଣିଗୁଡ଼ିକୁ (ଖଣି ସଂଖ୍ୟା 1 ଏବଂ 6) ହସ୍ତାନ୍ତର କରିବାରୁ ଉତ୍ପାଦନରେ କମ୍ପତି ହୋଇଥିଲା। ପରେ ପ୍ରମାଣିତ ସଂରକ୍ଷିତ ଖଣି ସଂଖ୍ୟା 4 କୁ ଆବଶ୍ୟକ କରାଯାଇ ଥିଲା କିନ୍ତୁ ଗୁରୁ ଯନ୍ତ୍ରପାତି ଗୁଡ଼ିକର ଚଳ ପ୍ରଚଳ ପାଇଁ ରାସ୍ତାର ଉପଲବ୍ଧ ନହେବା ଯୋଗୁ ଠିକାଦାର କାର୍ଯ୍ୟ ଆରମ୍ଭ କରି ପାରି ନଥିଲା ଏବଂ ପରିଶେଷରେ କଂଗଲ୍ ସମସ୍ୟା ଯୋଗୁ ଅପ୍ରେଲ 2006 ରୁ ଖଣି କାର୍ଯ୍ୟ ବନ୍ଦ କରି ଦିଆଯାଇ ଥିଲା।
	ମୋଟ			25.64	9.77	15.87	102.54	--	
ସର୍ବମୋଟ				81.17	35.58	45.59	350.10	94.29	

ପରିଶିଷ୍ଟ 12

31 ମାର୍ଚ୍ଚ 2007 ସୁଦ୍ଧା ଓଏମ୍.ସି. ଲିମିଟେଡ୍‌ର ଖଣିଜ ପଥର ଜମ୍ତି ଦର୍ଶାଉଥିବା ବିବରଣ
(ଅନୁକ୍ଷେପ 2.1.26 ରେ ସୂଚିତ)

ଖଣି/କ୍ୱସର ସ୍ଥାନ/ପୁର୍ବ ନାମ	ହିସାବ ବହି ଅନୁଯାୟୀ ଅବଶେଷ	ଯାଞ୍ଚକରାଯାଇ ଥିବା ଅବଶେଷ	ଜମ୍ତି	ମୂଲ୍ୟ (ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାରେ)
ଏସ୍.ଜି.ବି.କେ. ଖଣି (ଲୁହା ପଥର)	12937	2218	10719	247.00
ବାଂଶପାଣି ଖଣି(ଲୁହା ପଥର)	44108	0	44108	484.00
ଟମ୍‌କା ରେଳ ଅଞ୍ଚଳ (ଲୁହା ପଥର ଏବଂ ଗୁଣ୍ଡ)	1911	0	1911	17.36
ଏସ୍.ବି. ଖଣି (ମାଂଗାନିଜ୍)	19418	4405	15013	92.32
ଖଣ୍ଡବନ୍ଧ କ୍ୱସର ଅଂଚଳ (ଲୁହା ପଥର ଗୁଣ୍ଡ)	2313	--	2313	14.23
ଡି.କେ. ମିଶ୍ର (ମୁଣ୍ଡା ଲୁହା ପଥର)	1980	1612	368	3.80
ବଡ଼ବିଲ ରେଳ ଅଂଚଳ (ମୁଣ୍ଡା ଲୁହା ପଥର)	4300	2407	1893	22.26
ବାଂଶପାଣି କ୍ୟାମ୍ପ ପୁର୍ବ (ମାଂଗାନିଜ୍ ପଥର)	298	65	233	5.12
ଗନ୍ଧମାର୍ଦ୍ଦନ (ଲୁହା ପଥର)	31361	27880	3481	53.16
ମୋଟ	118626	38587	80039	939.25

ପରିଶିଷ୍ଟ 13

ଓ.ଏମ୍.ସି.ର 2003-08 ମଧ୍ୟରେ ନଗଦ ଅର୍ଥର ଅନ୍ତଃପ୍ରବାହ ଏବଂ ବହିଃପ୍ରବାହ ଦର୍ଶାଉଥିବା ବିବରଣ (ଅନୁଲେଖ 2.1.32 ରେ ସୂଚିତ)

(ପରିମାଣ: ଲୋଟି ଟଙ୍କାରେ)

ସବିଶେଷ ବିବରଣ	2003-04	2004-05	2005-06	2006-07	2007-08
ଅନ୍ତଃପ୍ରବାହ					
ନିର୍ବାହ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ	250.08	582.43	414.65	694.16	1820.52
ବିନିଯୋଗ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ	4.07	15.49	36.59	56.32	144.25
ମୋଟ	254.15	597.92	451.24	750.48	1964.77
ବହିଃପ୍ରବାହ					
ନିର୍ବାହ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ	98.07	196.27	278.89	316.41	716.15
ଆସ୍ତି କ୍ରୟ	3.25	12.49	17.42	20.90	23.06
ବିଭିନ୍ନ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ	36.75	27.61	69.53	56.70	132.41
ମୋଟ	138.07	236.37	365.84	394.01	871.62
ନେଟ୍ ଅନ୍ତଃପ୍ରବାହ	116.08	361.55	85.40	356.47	1093.15
ନଗଦ ଅର୍ଥ ଧାରଣର ରୂପରେଖରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ					
ହାତରେ ଥିବା ନଗଦ ଅର୍ଥ	0.78	-0.43	-0.17	-0.03	-0.32
ବ୍ୟାଙ୍କରେ ଥିବା ନଗଦ ଅର୍ଥ- ଚଳନ୍ତି ଆକାଉଣ୍ଟ	27.43	24.90	-6.41	-15.89	65.57
ବ୍ୟାଙ୍କରେ ଥିବା ନଗଦ ଅର୍ଥ- ସ୍ଥାୟୀ ଜମା	87.66	337.69	91.96	363.04	1036.00
କାରବାରରେ ଥିବା ନଗଦ ଅର୍ଥ	0.21	-0.61	0.02	9.35	-8.10
ମୋଟ	116.08	361.55	85.40	356.47	1093.15

ପରିଶିଷ୍ଟ 14

ଆଇ.ଜେ.ଆଇ.ଡବ୍ଲ୍ୟୁ. ଲିମିଟେଡ୍ ପିର୍ ଆଇରନ୍ ଉତ୍ପାଦନ ତୁଳନାରେ ମାନଦଣ୍ଡ ଅନୁଯାୟୀ ଉତ୍ପାଦନ ଦର୍ଶାଉଥିବା ବିବରଣୀ
(ଅନୁକ୍ଷେପ 2.2.14 ରେ ସୂଚିତ)

ବର୍ଷ/ଫର୍ମେସ	ପ୍ରକୃତ କାର୍ଯ୍ୟ ସମୟ	ଉତ୍ପାଦନ (ଏମ୍.ଟି.)	ପ୍ରାପ୍ତ ଉତ୍ପାଦନତା (ଏମ୍.ଟି./ ଘଣ୍ଟା)	ମାନଦଣ୍ଡ ଅନୁଯାୟୀ ଉତ୍ପାଦନତା (ଏମ୍.ଟି./ ଘଣ୍ଟା)	ମାନଦଣ୍ଡ ଅନୁଯାୟୀ ଉତ୍ପାଦନ (ଏମ୍.ଟି.)	ଉତ୍ପାଦନରେ କମ୍ପି (ଏମ୍.ଟି.)	ଏମ୍.ଟି ପ୍ରତି ଲାଭ (ଟଙ୍କା)	ଲାଭରେ ହ୍ରାସ (କୋଟି ଟଙ୍କାରେ)
2003-04								
ଫର୍ମେସ-1	7750	49686	6.41	7.07	54792	5106		
ଫର୍ମେସ-2	3468	16972	4.89	6.01	20842	3870		
ଫର୍ମେସ-3	5748	32655	5.68	6.01	34545	1890		
ଫର୍ମେସ-4	7364	40817	5.54	6.01	44257	3440		
ମୋଟ		140130			154436	14306	2,510	3.59
2004-05								
ଫର୍ମେସ-1	3879	16215	4.18	7.07	27424	11209		
ଫର୍ମେସ-2	3951	21139	5.35	6.01	23745	2606		
ଫର୍ମେସ-3	8522	45025	5.28	6.01	51217	6192		
ଫର୍ମେସ-4	3782	16836	4.45	6.01	22729	5893		
ମୋଟ		99215			125115	25900	50	0.13
2005-06								
ଫର୍ମେସ-1	6218	31054	4.99	7.07	43961	12907		
ଫର୍ମେସ-2	8261	44093	5.34	6.01	49648	5555		
ଫର୍ମେସ-3	8470	49507	5.84	6.01	50904	1397		
ଫର୍ମେସ-4	432	2056	4.76	6.01	2596	540		
ମୋଟ		126710			147109	20399	860	1.75
2006-07								
ଫର୍ମେସ-1	-	-	-	-	-	-		
ଫର୍ମେସ-2	8526	48668	5.71	6.01	51241	2573		
ଫର୍ମେସ-3	8624	50472	5.85	6.01	51830	1358		
ଫର୍ମେସ-4	8496	48317	5.69	6.01	51060	2743		
ମୋଟ		147457			154131	6674	2,448	1.63
2007-08								
ଫର୍ମେସ 1	2864	14318	5.00	7.07	20248	5930		
ଫର୍ମେସ 2	8467	47574	5.62	6.01	50886	3312		
ଫର୍ମେସ 3	6888	35761	5.19	6.01	41396	5635		
ଫର୍ମେସ 4	8508	48769	5.73	6.01	51133	2364		
ମୋଟ		146422			163663	17241	1,632	2.81
ସର୍ବମୋଟ		659934			744454	84520		9.91
ମୋଟ ଲାଭରେ ହ୍ରାସ								9.91

ପରିଶିଷ୍ଟ 15

ଆଇ.ଜେ.ଆଇ.ଡବ୍ଲ୍ୟୁ.ଏଲ୍. ଦ୍ଵାରା ବଜାର ଦର ଠାରୁ ନିମ୍ନରେ କଂଗ୍ଲୁହା ବିକ୍ରୟ ଦର୍ଶାଉଥିବା ବିବରଣ (ଅନୁଛେଦ 2.2.38 ରେ ସୂଚିତ)

କ୍ର.ସଂ.	ମାସ/ତାରିଖ	କ୍ରେତାଙ୍କ ନାମ	କଂଗ୍ଲୁହାର ମାନ	ବିକ୍ରୟ ପରିମାଣ (ଟନ)	କମ୍ପାନୀର ବିକ୍ରୟ ମୂଲ୍ୟ (ଟଙ୍କା)	ଏକା ମାନର ବଜାର ଦର (ଟଙ୍କା)	ମୂଲ୍ୟର ତଫାତ୍ (ଟଙ୍କା) (7-6)	କ୍ଷତି (ଟଙ୍କା) (5x8)
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	02/2004 ରୁ 04/2004	ବିଭିନ୍ନ କ୍ରେତାଙ୍କୁ କ୍ରମେକ୍ରମେ ବିକ୍ରୟ	ସେଗିଲ-ଏଲ୍.ଏମ୍.	15.38	15,748	19,200	3,452	53,091
			I	51.00	19,338	22,200	2,862	1,45,962
			I	60.00	15,661	19,100	3,439	2,06,340
			II	602.00	15,575	19,000	3,425	20,61,850
			II	577.00	19,057	22,100	3,043	17,55,811
			II	53.00	15,489	18,900	3,411	1,80,783
2.	31.01.05	ଲକ୍ଷ୍ମୀ କାଷ୍ଠ (ପ୍ରା) ଲିଃ.	II	2342.00	14,700	15,350	650	15,22,300
	04.02.05	ସୁରିନ୍ଦର ଷ୍ଟିଲ୍	II	2343.00	14,700	15,350	650	15,22,950
3.	08/2005 ରୁ 11/2005	ବିଭିନ୍ନ କ୍ରେତାଙ୍କୁ କ୍ରମେକ୍ରମେ ବିକ୍ରୟ	II	1274.00	13,119	14,130	1,011	12,88,014
			III	1277.00	12,863	13,830	967	12,34,859
			II	1876.00	13,600	14,130	530	9,94,280
			III	623.00	13,344	13,830	486	3,02,778
4.	02/2006	ବିଭିନ୍ନ କ୍ରେତାଙ୍କୁ କ୍ରମେକ୍ରମେ ବିକ୍ରୟ	II	1815.00	11,652	12,655	1,003	18,20,445
	03/2006		III	604.00	11,355	12,355	1,000	6,04,000
5.	03/2006	ବିଭିନ୍ନ କ୍ରେତାଙ୍କୁ କ୍ରମେକ୍ରମେ ବିକ୍ରୟ	II	1137.00	12,165	12,957	792	9,00,504
			II	314.00	12,515	12,957	442	1,38,788
			III	673.00	11,823	12,657	834	5,61,282
			III	232.00	12,173	12,657	484	1,12,288
6.	04/2006	ଅନିଲ ଉଦ୍ୟୋଗ ଲିଃ.	II	2419.00	13,000	13,811	811	19,61,809
7.	02/2006	ଏମ୍.ଏମ୍.ଟି.ସି. ଲିଃ.	II	2222.00	14,210	18,000	3,790	84,21,380
	03/2006		II	2260.00	15,500	16,000	500	11,30,000
8.	03/2004	ଗଣେଶ ମକାଣ୍ଡାଲ କମ୍ପାନୀ	II	2339.40	17,000	21,000	4,000	93,57,600
9.	03/2004	ଚାରିଶା ଏକ୍ସପ୍ରାଇଜେକ୍ଟ	I	116.80	21,400	23,100	1,700	1,98,560
			II	2224.00	21,200	23,000	1,800	40,03,200
10.	07/2005	ସୁରିନ୍ଦର ଷ୍ଟିଲ୍	I	2537.00	13,500	14,822	1,322	33,53,914
ମୋଟ					29986.58			4,38,32,788

ପରିଶିଷ୍ଟ 16

ଇପିକଲର ଖୁଲାପକାରୀ ସ୍ମୃତିଟିକର ସ୍ଥିତି ବିବରଣୀ
(ଅନୁକ୍ରମ 2.3.11 ରେ ସୂଚିତ)

କ୍ର.ସଂ.	ସ୍ମୃତିଟି ନାମ	ପ୍ରଥମ ରଣ ବିତରଣ ବର୍ଷ	ମାର୍ଚ୍ଚ 2003 ସୁଦ୍ଧା ବାକୀ (ରଣ ଲେଉଟ ଅନୁସାରେ)			2003-08 ରେ ବିତରଣ ହୋଇଥିବା ରଣ	2003-08 ରେ ଅସ୍ତୁଲି		ବାକିଆ ପରିମାଣ	ମାଆଦପର ପରିମାଣ	2003-08 ରେ ଅର୍ଥ ପ୍ରାପ୍ତିର ସ୍ଥିତି	ମନ୍ତବ୍ୟ
			ମୂଲ୍ୟ	ପୃଷ୍ଠିଲଗଣ ସୁଧ	ସୁଧ		ମୂଲ୍ୟ	ସୁଧ				
1	ଇଷ୍ଟ ଏୟାର (ପ୍ରାଃ) ଲିଃ.	1981-82	3.35		0.00	0.00	0.00	0.00	13.87	13.87	ଆଣ୍ଡୋ ପିଠି ହୋଇ ନାହିଁ	ଯେହ୍ନେ ମାର୍ଚ୍ଚ 2001 ଠାରୁ କୌଣସି ଅର୍ଥ ପିଠି ହୋଇନାହିଁ କବଚ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇ ପାରନ୍ତା।
2	ଫକିରମୋହନ ଶିକ୍ଷା ଘରବେଦୁଲ୍ ଗ୍ରନ୍ଥ	1999-2000	8.91		12.26	0.00	0.00	0.00	22.72	13.82	ଆଣ୍ଡୋ ପିଠି ହୋଇ ନାହିଁ	ଯେହ୍ନେ ମାର୍ଚ୍ଚ 2001 ଠାରୁ କୌଣସି ଅର୍ଥ ପିଠି ହୋଇନାହିଁ କବଚ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇ ପାରନ୍ତା।
3	ଇଡକଲ୍ ବାରିପଦା ସିନିଂ ମିଲ୍	1988-89	12.00		18.85	0.00	0.00	0.00	78.07	78.07	ଆଣ୍ଡୋ ପିଠି ହୋଇ ନାହିଁ	ଯେହ୍ନେ ମାର୍ଚ୍ଚ 1998 ଠାରୁ କୌଣସି ଅର୍ଥ ପିଠି ହୋଇନାହିଁ କବଚ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇ ପାରନ୍ତା।
4	କଳିଙ୍ଗ ଇଂଜିନିୟରିଂ ଲିଃ.	1980-81	28.47	7.19	4.16	0.00	0.00	0.00	171.88	171.88	ଆଣ୍ଡୋ ପିଠି ହୋଇ ନାହିଁ	ଯେହ୍ନେ ମାର୍ଚ୍ଚ 2001 ଠାରୁ କୌଣସି ଅର୍ଥ ପିଠି ହୋଇନାହିଁ କବଚ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇ ପାରନ୍ତା।
5	କୋଣାର୍କ ରେଲିଭିଜନ୍ ଲିଃ.	1990-91	8.53		2.89	0.00	0.00	0.00	48.18	48.18	ଆଣ୍ଡୋ ପିଠି ହୋଇ ନାହିଁ	ଯେହ୍ନେ କୌଣସି ଅର୍ଥ ପିଠି ହୋଇନାହିଁ କବଚ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇ ପାରନ୍ତା।
6	ମାଆ କୋରେଡ଼ ଫେଡ଼ିଓ (ପ୍ରାଃ) ଲିଃ.	1986-87	78.00	26.39	97.15	0.00	0.00	0.00	1491.99	1491.99	ଆଣ୍ଡୋ ପିଠି ହୋଇ ନାହିଁ	ଯେହ୍ନେ ଅପ୍ରେଲ 2001 ପରେ କୌଣସି ଅର୍ଥ ପିଠି ହୋଇନାହିଁ ଏବଂ ପରିଚଳନା କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ଆସି ଗୁଡ଼ିକର କବଚ ପାଇଁ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଲେ (ଜୁନ୍ 2003) କବଚ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇ ପାରନ୍ତା।
7	ମଡ଼ର୍ଣ୍ଣ ମିନେରାଲ୍ (ପ୍ରାଃ) ଲିଃ.	1998-99	40.50		29.37	0.00	0.00	0.00	113.00	113.00	ଆଣ୍ଡୋ ପିଠି ହୋଇ ନାହିଁ	ଯେହ୍ନେ ମାର୍ଚ୍ଚ 2000 ଠାରୁ କୌଣସି ଅର୍ଥ ପିଠି ହୋଇନାହିଁ, କବଚ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇ ପାରନ୍ତା।
8	ନିଲେଶ ହ୍ୟାଂଡ଼ଲିଂ ଏଜେଣ୍ଟ୍	1998-99	7.02		5.02	0.00	0.00	0.00	28.20	28.20	ଆଣ୍ଡୋ ପିଠି ହୋଇ ନାହିଁ	ଯେହ୍ନେ ମାର୍ଚ୍ଚ 2001 ଠାରୁ କୌଣସି ଅର୍ଥ ପିଠି ହୋଇନାହିଁ କବଚ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇ ପାରନ୍ତା।
9	ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରୋପର୍ଟି ଲିଃ.	1995-96	28.53	6.51	66.94	0.00	0.00	0.00	240.35	240.35	ଆଣ୍ଡୋ ପିଠି ହୋଇ ନାହିଁ	ଯେତେବେଳେ ସେପ୍ଟେମ୍ବର 1996 ଠାରୁ ଅର୍ଥ ପିଠି କରାଯାଇ ନଥିଲା ଏବଂ ଅତୀତରେ ଓ.ଟି.ଏସ୍.ରେ ବାକୀ ମାମାଂସା ପାଇଁ ସ୍ମୃତିଟି ଅନୁରୋଧ କଲେ, ବକେୟା ଆଦାୟ ପାଇଁ ତତ୍ପର ହୋଇ ବାହା ବିଭାଗକୁ ନିଆଯାଇ ପାରନ୍ତା।
10	ପିପିଲି କୋଲଡ଼ ଷ୍ଟୋରରେଜ୍ ପ୍ରାଃ. ଲିଃ.	1998-99	99.00		20.53	0.00	0.00	0.00	264.75	104.10	ଆଣ୍ଡୋ ପିଠି ହୋଇ ନାହିଁ	ଯେହ୍ନେ ମାର୍ଚ୍ଚ 2002 ଠାରୁ କୌଣସି ଅର୍ଥ ପିଠି ହୋଇନାହିଁ କବଚ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇ ପାରନ୍ତା।
11	ମାଇକ୍ରୋସ୍କୋପିକାଲ୍ ଫେଡ଼ିଓ (ପ୍ରାଃ) ଲିଃ.	2003-04	0.00			37.22	0.00	2.10	49.31	49.31	ମୂଲ୍ୟ ପିଠି ହୋଇ ନାହିଁ	ଯେହ୍ନେ ସ୍ମୃତିଟି ଫେବୃୟାରୀ 2005 ଠାରୁ ଅର୍ଥ ପିଠିରେ ଖୁଲାପ କରୁଥିଲା ଆଦାୟ ପାଇଁ କୌଣସି ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଗଲା ନାହିଁ।
12	ଓରସ୍ ଇଷ୍ଟ (ପ୍ରାଃ) ଲିଃ.	2004-05	0.00			250.00	0.00	33.31	347.25	97.25	ମୂଲ୍ୟ ପିଠି ହୋଇ ନାହିଁ	ଯଦିଓ କମ୍ପାନୀ ପୁନଃପର୍ଯ୍ୟାୟକରଣ ପରେ ଅଗଷ୍ଟ 2006 ରେ ଅର୍ଥ ପ୍ରଦାନରେ ଖୁଲାପ କରୁଥିଲା ସ୍ତ୍ରୀୟା ଜମା ଆକାରରେ ଥିବା 50 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ସହପାଣ୍ଟିକ ପ୍ରତିଭୂତିକୁ ରୋକିବା ପାଇଁ କୌଣସି ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯାଇ ନଥିଲା।
13	ସାଧବା ମେଗାଲନ୍ (ପ୍ରାଃ) ଲିଃ.	1992-93	130.92		3.05	0.00	0.00	16.71	233.79	233.79	ମୂଲ୍ୟ ପିଠି ହୋଇ ନାହିଁ	ଅପ୍ରେଲ 2008 ଠାରୁ ଓ.ଟି.ଏସ୍. ପାଇଁ ପ୍ରୋସ୍ତାବକ ଅନୁରୋଧ ବିବରାଧନ ଅଛି। ତେଣୁ, ଯେତେବେଳେ ଅପ୍ରେଲ 2005 ଠାରୁ ଅର୍ଥ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇ ନଥିଲା ଓ.ଟି.ଏସ୍. ପାଇଁ କୌଣସି ବିଆଯାଇ ପାରନ୍ତା ଅପରପକ୍ଷେ ଧାରା 29 ଅନୁଯାୟୀ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇ ପାରନ୍ତା।

31 ମାର୍ଚ୍ଚ 2008 ସୁଦ୍ଧା ସମାପ୍ତ ହୋଇଥିବା ବର୍ଷ ପାଇଁ ସମାପ୍ତ ପ୍ରତିବେଦନ (ବାଣିଜ୍ୟିକ)

କ୍ର.ସଂ.	ୟୁନିଟ୍‌ର ନାମ	ପ୍ରଥମ ବର୍ଷ ବିତରଣ ବର୍ଷ	ମାର୍ଚ୍ଚ 2003 ସୁଦ୍ଧା ବାକୀ (ରଣ ଲେକର୍ ଅନୁସାରେ)			2003-08 ରେ ବିତରଣ ହୋଇଥିବା ରଣ	2003-08 ରେ ଅସୁଲି		ବାକିଆ ପରିମାଣ	ମାଆଦପର ପରିମାଣ	2003-08 ରେ ଅର୍ଥ ପ୍ରାପ୍ତିର ସ୍ଥିତି	ମନ୍ତବ୍ୟ
			ମୂଳଦନ	ପୁଞ୍ଜିଲଗାଣ ସୁଧ	ସୁଧ		ମୂଲ୍ୟନ	ସୁଧ				
14	ଶାନ୍ତି କମ୍ପାଇନ୍ (ପ୍ରାଃ) ଲିଃ.	1981-82	6.34		1.42	0.00	0.00	0.95	11.88	11.88	ମୂଲ୍ୟନ ପୈଠ ହୋଇ ନାହିଁ	ଯେହେତୁ ମାର୍ଚ୍ଚ 2001 ଠାରୁ କୌଣସି ଅର୍ଥ ପୈଠ ହୋଇନାହିଁ ଜବତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇ ପାରନ୍ତା।
15	ସୁରା ପ୍ୟୁଷ୍ଟିକ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରି (ପ୍ରାଃ) ଲିଃ.	1985-86	208.52	9.37	54.10	0.00	0.00	2.00	507.60	495.10	ମୂଲ୍ୟନ ପୈଠ ହୋଇ ନାହିଁ	ଯେହେତୁ ବହୁ ସମୟରୁ କୌଣସି ଅର୍ଥ ପୈଠ ହୋଇନାହିଁ ଜବତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇ ପାରନ୍ତା।
16	ସର୍ବୋତ୍ତମ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରି (କଲିଙ୍ଗ) ପ୍ରାଃ. ଲିଃ.	1983-84	191.44		7.70	0.00	0.00	2.16	419.62	419.62	ମୂଲ୍ୟନ ପୈଠ ହୋଇ ନାହିଁ	ଯେତେବେଳେ ମାର୍ଚ୍ଚ 2008 ଠାରୁ ମୂଲ୍ୟନ ପାଇଁ ଅର୍ଥ ପ୍ରାପ୍ତି ହୋଇ ନଥିଲା ଜବତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଆରମ୍ଭ କରାଯାଇ ପାରନ୍ତା ଏବଂ ଯେତେବେଳେ ପୁନର୍ଗଠନ ପ୍ରସାଦ (ଜାନୁୟାରୀ 2005) ଭାରତୀୟ ଷ୍ଟେଟ୍ ବ୍ୟାଙ୍କ ସହ ଅଂଶଗ୍ରହଣରେ କାର୍ଯ୍ୟରେ ପରିଣତ ହୋଇ ନଥିଲା।
17	ହୋଟେଲ ଚରଣେ (ପ୍ରାଃ) ଲିଃ.	1988-89	45.00	112.18	0.00	0.00	0.00	4.75	311.35	213.02	ଓ.ଟି.ଏସ୍. ବିଫଳ ହେଲା	ଯେତେବେଳେ ଯୁନିଟ୍ ଗୁଡ଼ିକ ଓ.ଟି.ଏସ୍. ପରିମାଣ ମାମାଂସାରେ ବିଫଳ ହେଲେ, ଆର୍ଥିକ ସମ୍ପର୍କ ପୁନଶ୍ଚ କ୍ଷୟ ହେବା ଆଗରୁ ଧାରା 29 ର କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ବୃତ୍ତାନ୍ତ କରାଯାଇ ପାରନ୍ତା।
18	ଇସ୍କାତ ଲୋମ୍ ଲିମିଟେଡ୍	1995-96	80.00		81.18	0.00	23.50	8.00	227.14	227.14	ଓ.ଟି.ଏସ୍. ବିଫଳ ହେଲା	
19	ଇସ୍କାତ ମିନେରାଲ୍ ଲିମିଟେଡ୍	1995-96	41.08		62.46	0.00	14.00	5.11	148.13	148.13	ଓ.ଟି.ଏସ୍. ବିଫଳ ହେଲା	
20	ମ୍ୟାଗନମ୍ ଆପାରେଲ୍ (ପ୍ରାଃ) ଲିଃ.	1988-89	19.69	9.26	3.78	0.00	0.00	6.00	54.22	54.22	ଓ.ଟି.ଏସ୍. ବିଫଳ ହେଲା	
21	ପ୍ରିମିୟର ପ୍ରେଡର୍ସ (ପ୍ରାଃ) ଲିଃ.	1987-88	32.25	3.30	82.10	0.00	20.82	4.62	194.01	194.01	ଓ.ଟି.ଏସ୍. ବିଫଳ ହେଲା	
22	ରଷଦ ମାଇନିଂ (ପ୍ରାଃ) ଲିଃ.	2000-01	98.75		18.00	0.00	27.69	41.67	139.46	85.46	ଓ.ଟି.ଏସ୍. ବିଫଳ ହେଲା	
23	ସର୍ବୋତ୍ତମ ହୋଟେଲ୍ସ୍ ଆଣ୍ଡ ରିସର୍ଟ୍ସ ଲିଃ.	1998-99	115.34	8.72	24.09	0.00	38.83	2.07	234.67	210.56	ଓ.ଟି.ଏସ୍. ବିଫଳ ହେଲା	
24	ସୁଶିଳା ସିମେଣ୍ଟ (ପ୍ରାଃ) ଲିଃ.	1993-94	27.11		54.02	0.00	14.40	2.71	201.52	201.52	ଓ.ଟି.ଏସ୍. ବିଫଳ ହେଲା	
25	ଇ.ସି.ପି. ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରି ଲିଃ. (ଇଷ୍ଟର୍ଣ୍ଣ ସିଲିଣ୍ଡର)	1984-85	79.63		0.54	0.00	9.36	31.03	100.69	81.90	ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଦେୟ ପୈଠ ହେଲା ନାହିଁ	ଯେତେବେଳେ ବାକୀ ବର୍ଷକୁ ବର୍ଷ ଅସୁଲି ପାଇଁ ବଡ଼ ଚଳିଛି, ଯୁନିଟ୍‌ଗୁଡ଼ିକ ସହ ଆଲୋଚନା କରାଯାଇ ପାରନ୍ତା।
26	ହୋଟେଲ୍ସ୍ ପି ପଲ୍ ଓଡିଶା ପ୍ରାଃ. ଲିଃ.	2001-02	107.40		17.45	34.00	14.16	83.56	183.17	32.14	ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଦେୟ ପୈଠ ହେଲା ନାହିଁ	ଯେତେବେଳେ ବାକୀ ବର୍ଷକୁ ବର୍ଷ ଅସୁଲି ପାଇଁ ବଡ଼ ଚଳିଛି, ଯୁନିଟ୍‌ଗୁଡ଼ିକ ସହ ଆଲୋଚନା କରାଯାଇ ପାରନ୍ତା।
27	ମ୍ୟାଗନମ୍ ପାଇବର୍ସ (ପ୍ରାଃ) ଲିଃ.	1992-93	108.93		0.00	92.80	75.13	97.21	141.41	45.93	ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଦେୟ ପୈଠ ହେଲା ନାହିଁ	ଯେତେବେଳେ ଆର୍ଥିକ ସମ୍ପର୍କର ବଜାର ମୂଲ୍ୟ ପୁରା ବାକୀ ପରିମାଣକୁ ଆରାମରେ ଅବୃତ୍ତ କରୁଥିଲା, ବାକୀ ଆଦାୟ ନିଶ୍ଚିତ କରିବାକୁ ଜବତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇ ପାରନ୍ତା।
28	ମ୍ୟାଗନମ୍ ପଲିମର (ପ୍ରାଃ) ଲିଃ.	1980-81	166.14		0.00	1.06	60.47	81.10	108.58	37.93	ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଦେୟ ପୈଠ ହେଲା ନାହିଁ	ଫେବୃୟାରୀ 2007 ଠାରୁ ଅର୍ଥ ପୈଠରେ ଖୁଲାପ ହେଉଥିଲା ଜବତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇ ପାରନ୍ତା।
29	ମ୍ୟାଗନମ୍ ଟେଲିସପ୍ଟ (ପ୍ରାଃ) ଲିଃ.	2002-03	43.00		0.00	29.00	10.00	45.07	63.55	18.55	ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଦେୟ ପୈଠ ହେଲା ନାହିଁ	ଫେବୃୟାରୀ 2007 ଠାରୁ ଅର୍ଥ ପୈଠରେ ଖୁଲାପ ହେଉଥିଲା ଜବତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇ ପାରନ୍ତା।
30	ନିର୍ଭୋ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍	1988-89	225.00		0.00	0.00	100.64	124.64	129.62	17.75	ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଦେୟ ପୈଠ ହେଲା ନାହିଁ	2007-08 ରେ ଖୁଲାପ କଲେ।

କ୍ର.ସଂ.	ସ୍ଥାନିକ ନାମ	ପ୍ରଥମ ରଣ ବିଚରଣର ବର୍ଷ	ମାର୍ଚ୍ଚ 2003 ସୁଦ୍ଧା ବାକୀ (ରଣ ଲେକର ଅନୁସାରେ)			2003-08 ରେ ବିଚରଣ ହୋଇଥିବା ରଣ	2003-08 ରେ ଅସ୍ତୁଲି		ବାକିଆ ପରିମାଣ	ମାଆଦପର ପରିମାଣ	2003-08 ରେ ଅର୍ଥ ପ୍ରାପ୍ତିର ସ୍ଥିତି	ମନ୍ତବ୍ୟ
			ମୂଳଦନ	ପୁଞ୍ଜିଲଗାଣ ସୁଧ	ସୁଧ		ମୂଳଧନ	ସୁଧ				
31	ଓଡିଶା ଏୟାର ପ୍ରଡକ୍ଟସ୍ ଲିଡ.	1986-87	27.20		0.00	0.00	17.27	13.44	12.26	12.26	ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଦେୟ ପୈଠ ହେଲା ନାହିଁ	2007-08 ଠାରୁ ଖୁଲାପ କଲେ।
32	ଗାନ୍ଧୀ ଟେଲିକାଲୋଜି ପ୍ରାଃ ଲିଡ.	2006-07	0.00			47.50	10.91	9.37	41.43	5.56	ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଦେୟ ପୈଠ ହେଲା ନାହିଁ	ବ୍ୟାଙ୍କ ପ୍ରତିଭୁ ସମାପ୍ତି କାରଣରୁ ଯଦିଓ ରଣ ପ୍ରତିଭୁଟି ବିହୀନ ହୋଇଗଲା ଏବଂ ଅଗଷ୍ଟ 2006 ରୁ ଖୁଲାପ କଲା, ବ୍ୟାଙ୍କ ପ୍ରତିଭୁ ନବାକରଣ କରାଗଲା ନାହିଁ ବା ବାକୀ ଆଦାୟ ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରାଗଲା ନାହିଁ।
	ମୋଟ					491.58	437.18	617.58	6333.67	5196.49		

ପରିଶିଷ୍ଟ 17

ଇପିକଲ୍ ସମ୍ପର୍କିତ ଖୁଲାପକାରୀ ସୁନିର୍ଗୁଡ଼ିକର ଆସି ବିନ୍ୟାସ ଏବଂ ବାଜ୍ୟାସ କରିବାରେ ଅଭାବ ଦର୍ଶାଉଥିବା ବିବରଣ (ଅନୁଛେଦ 2.3.20 ରେ ସୂଚିତ)

କ୍ର. ସଂ.	ସୁନିର୍ଗ ନାମ	ବିନ୍ୟାସର ଅବଧି	ବାଜ୍ୟାସ ସମୟର ବାକୀ ପରିମାଣ	ବିକ୍ରୟଲକ୍ଷଣ ଉପସରକମ୍ପାନୀର ଅଂଶ	ଅବଲୋକନ	ଉତ୍ତର	ମନ୍ତବ୍ୟ
			(ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାରେ)				
1	ଇଷ୍ଟ ଲାଣ୍ଡ ଇମ୍ପୋର୍ଟ (ପ୍ରା) ଲିଡ (ଇ.ଏଲ୍.ଆଇ.ଏଲ୍.)	ଅଗଷ୍ଟ 2006	289.64	0.33	ଓଡ଼ିଶା ଚର୍ମ ଶିଳ୍ପ ଲିମିଟେଡ୍‌ର ଜବତ ସମ୍ପତ୍ତି ଇଷ୍ଟ ଲାଣ୍ଡ ଇମ୍ପୋର୍ଟ ଲିମିଟେଡ୍‌କୁ 3.40 କୋଟି ଟଙ୍କାରେ ବିକ୍ରି କରାଗଲା (ଜାନୁୟାରୀ 1999) (କମ୍ପାନୀର ଅଂଶ-1.35 କୋଟି ଟଙ୍କା)। 0.11 କୋଟି ଟଙ୍କା ଆଗୁଆ ରାଶି ପୈଠ କରିବା ପରେ (ଜାନୁୟାରୀ 1999) କ୍ଲେଡା ବଳକା 1.24 କୋଟି ଟଙ୍କା ପାଇଁ ରଣ କଲେ (ଜାନୁୟାରୀ 1999)। ଯେହେତୁ ସୁନିର୍ଗ ବାକୀ ପରିଶୋଧର ଆରମ୍ଭରୁ ଖୁଲାପ କଲା, ସମ୍ପତ୍ତି ପୁଣି ଜବତ ହେଲା (ଫେବୃୟାରୀ 2004) ଏବଂ ଶେଷରେ 1.20 କୋଟି ଟଙ୍କା ପାଇଁ ବିକ୍ରି କରାଗଲା (ଅଗଷ୍ଟ 2006) (କମ୍ପାନୀର ଅଂଶ-0.33 କୋଟି ଟଙ୍କା)। ସମ୍ପତ୍ତିର ବିନ୍ୟାସ ଏବଂ ଜବତରେ ଅସଭାବିକ ବିଳମ୍ବ ଯୋଗୁ କମ୍ପାନୀ 0.91 କୋଟି ଟଙ୍କା (1.24 କୋଟି ଟଙ୍କା ରୁ 0.33 କୋଟି ଟଙ୍କା କମ୍) କ୍ଷତି କଲା।	ସରକାର କହିଲେ (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2008) ଯେ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବା ଏବଂ ଉପଯୁକ୍ତ କ୍ଲେଡା ଯୋଗାଡ କରିବାରେ ବିଳମ୍ବ ଯୋଗୁ ଅଧିକ୍ରଣଣ ଏବଂ ବିନ୍ୟାସରେ ବିଳମ୍ବ ହେଲା।	ଉତ୍ତରଟି ଦ୍ୱିରାନ୍ୱିତ ଅସୁଲି ଆରମ୍ଭର ଅଭାବକୁ ସୁନିଷ୍ଠିତ କରେ।
2	ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀ ହସ୍ତଚିତ୍ତ ଦୁଶାଳୀ ସମବାୟ ସମିତି ଲିମିଟେଡ୍	ଅଗଷ୍ଟ 2002 ଏବଂ ଡିସେମ୍ବର 2007	466.15	51.33	ଆସ୍ତିଗୁଡ଼ିକ ନଭେମ୍ବର 1998 ରେ ଜବତ କରାଗଲା। ମୂଲ୍ୟ 70 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଏବଂ ସୁଧ 396.15 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ଅସୁଲି ପାଇଁ କମ୍ପାନୀ 51.33 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା (କମ୍ପାନୀର ଅଂଶ)ରେ ପୁଞ୍ଜି ଓ ଯନ୍ତ୍ରପାତି ଏବଂ ଜାଗାବାଡ଼ିର ବିନ୍ୟାସ କଲା (ଯଥାକ୍ରମେ ଅଗଷ୍ଟ 2002 ଏବଂ ଡିସେମ୍ବର 2007 ରେ) । ତେଣୁ, କମ୍ପାନୀ ଆସ୍ତିର ଜବତ କରିବାରେ ନଅ ବର୍ଷ ସମୟ ନେଲା ଯାହା ଫଳରେ 4.15 କୋଟି ଟଙ୍କା କମ୍‌ଟି ହେଲା।	ସରକାର କହିଲେ (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2008) ଯେ ଜାଗାବାଡ଼ିର ବିକ୍ରୟ ପାଇଁ ବିଜ୍ଞାପନ ଗୁଡ଼ିକର ପୁନରାବୃତ୍ତି ହେଉଥିଲେ ସୁଦ୍ଧା ଏକ ଲକ୍ଷ ଅଧିକ ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ମୂଲ୍ୟ ଉପଲବ୍ଧ ହୋଇ ନଥିଲା।	ତଥ୍ୟଟି ଏହା ଯେ ଅଗଷ୍ଟ 2002 ରୁ ଜାନୁୟାରୀ 2005 ମଧ୍ୟରେ କୌଣସି ବିକ୍ରୟ ସୂଚନା ଜାରି କରାଯାଇ ନଥିଲା ଯାହା କମ୍ପାନୀ ଦ୍ୱାରା ଆସ୍ତି ବିନ୍ୟାସ ପ୍ରକ୍ରିୟାର ଆରମ୍ଭର ଅଭାବକୁ ସୂଚାଏ।
3	ଡିଲାଲଟ୍ କଟଜିନ (ପ୍ରା) ଲିମିଟେଡ୍	ଡିସେମ୍ବର 2007	111.31	96.95	ଡିଲାଲଟ୍ କଟଜିନ (ପ୍ରା) ଲିମିଟେଡ୍‌ର ଖୁଲାପ ଯୋଗୁ ଦେୟ ଅବଧି ନଭେମ୍ବର 2005 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କରି ରଖିବା ପୁନଃପର୍ଯ୍ୟାୟକରଣ (ଅକ୍ଟୋବର 2001) ପାଇଁ ଅନୁମତି ଦିଆଗଲା। ଯଦିଓ ଦେୟ ଗୁଡ଼ିକରେ ଅନିୟମିତତା ଥିଲା ଅବଗତ ସକାଶେ ସୂଚନା ମଇ 2007 ରେ ଜାରି କରାଗଲା। ନଭେମ୍ବର 2007 ସୁଦ୍ଧା 111.31 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ବାକୀ ଦେୟ ପାଇଁ ଆସ୍ତିର ବିନ୍ୟାସ 93.22 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାରେ ହେଲା (ଡିସେମ୍ବର 2007) ଯାହା ଦ୍ୱାରା 18.09 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର କ୍ଷତି ହେଲା।	ସରକାର କହିଲେ (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2008) ଯେ ଯେତେବେଳେ ଯନିଟିଟି କୋର୍ଟକୁ ଗଲା ଏବଂ କୋର୍ଟ ଓ.ଟି.ଏସ୍.ରେ ବିଚାର କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଲା। ଯେହେତୁ ସୁନିର୍ଗ ଓ.ଟି.ଏସ୍. ପାଇଁ ବିଫଳ ହେଲା ବିକ୍ରି ପତ୍ର ପ୍ରକୃତ ଉଚ୍ଚତର ବିତର୍କକୁ ପ୍ରଦାନ (ଜୁଲାଇ 2008) କରାଗଲା ଏବଂ ବିକ୍ରୟ ପ୍ରକ୍ରିୟାଧିନ ଅଟେ।	ତଥ୍ୟଟି ଏହା ଯେ ଯଦିଓ ଯନିଟିଟି ଫେବୃୟାରୀ 2003 ଠାରୁ ଖୁଲାପ କରୁଥିଲା ନ୍ୟାୟୋଚିତ୍ତ ଦେୟର ଅନାଦେୟ ଥାଇ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ବିଳମ୍ବରେ ମଇ 2007 ରେ ଆରମ୍ଭ ହେଲା।
4	ସୁଭମ୍ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜ୍ ଲିମିଟେଡ୍ (ଏସ୍.ଆଇ.ଏଲ୍.)	ଅକ୍ଟୋବର 2002	583.49	90.06	ସୁଭମ୍ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜ୍ ଲିମିଟେଡ୍ (ଏସ୍.ଆଇ.ଏଲ୍.), ଜଣେ ଖୁଲାପକାରୀଙ୍କର ଆସ୍ତି 583.49 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ବାକୀ ଦେୟ ଆଦାୟ ପାଇଁ ମାର୍ଚ୍ଚ 2002 ରେ ଜବତ କରାଗଲା। କମ୍ପାନୀ ଅପ୍ରେଲ 2002 ର ବିକ୍ରୟ ସୂଚନା ଆଧାରରେ 28 ଜୁନ 2002	ସରକାର କହିଲେ (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2008) ଯେ ଏସ୍.ଭି.ପି.ଏଲ୍.ର ଅଫର୍ 40 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ଆଗୁଆ ଦେୟ ପୈଠ କରିବାର ସର୍ତ୍ତରେ ଗ୍ରହଣ	ଉତ୍ତରଟି ଗ୍ରହଣୀୟ ନୁହେଁ କାରଣ ଯେହେତୁ ଏସ୍.ଭି.ପି.ଏଲ୍. କଥାବର୍ତ୍ତା ପରେ ଅପ୍ରେଲ 2002 ର ବିକ୍ରୟ

କ୍ର. ସଂ.	ୟୁନିଟ୍‌ର ନାମ	ବିନ୍ୟାସର ଅବଧି	ବାଜ୍ୟସ୍ତ୍ର ସମ୍ପର୍କ ବାକୀ ପରିମାଣ	ବିକ୍ରୟଲକ୍ଷଣ ଉପରେକମ୍ପାନୀର ଅଂଶ	ଅବଲୋକନ	ଉତ୍ତର	ମନ୍ତବ୍ୟ
			(ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାରେ)				
					<p>ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବୈଧ ଅବଧି ପାଇଁ 120 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ମିମାଂଶିତ ରାଶିରେ ଜଣେ କ୍ରେତା ଯଥା ସାଇବାବା ଭିନ୍ନଜନ୍ (ପ୍ରାଃ) ଲିମିଟେଡ୍ (ଏସ୍.ଭି.ପି.ଏଲ୍.)ଙ୍କଠାରୁ ଉଚ୍ଚତମ ଅଫର୍ ଗ୍ରହଣ କଲା । ଏସ୍.ଆଇ.ଏଲ୍.ର ପ୍ରୋସ୍ତାହକ ଏହାର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଗୁଣରେ ବିକ୍ରୟ ନୋଟିସ୍ ପାଇଁ (ଅପ୍ରେଲ 2002) କଲିକତା ଉଚ୍ଚନ୍ୟାୟାଳୟ ଗଲେ ଏବଂ 50 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଜମା କରିବାକୁ ଗୋଟିଏ ସର୍ଭିୟୁଟ୍ ରହିତାଦେଶ ଆଣିଲେ (ଅପ୍ରେଲ 220) । ଯେହେତୁ ଏସ୍.ଆଇ.ଏଲ୍. ପରିମାଣ ଜମା ଦେବାକୁ ବିଫଳ ହେଲା, ରହିତାଦେଶ ରଦ୍ଦହେବା ପରିଗଣିତ ହେଲା । କମ୍ପାନୀ ଏସ୍.ଭି.ପି.ଏଲ୍.ର ଆପୋଷ ଆଲୋଚ୍ୟ ଦର 120 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଗ୍ରହଣ କରିବା ପରିବର୍ତ୍ତେ (ମଇ 2002) , ଅଫର୍ ବାକାର ବହୁତ କମ୍ କାରଣରୁ ପୁନଃ ଚେଷ୍ଟର (ଜୁନ୍ 2002) ଆଶ୍ରୟ ନେଲେ । ବାକି 5.83 କୋଟି ଟଙ୍କା ବିପକ୍ଷରେ 90.06 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ପାଇଁ ବିକ୍ରୟ ରୂପାନ୍ତ ହେଲା (ଅକ୍ଟୋବର 2002) । ଯଦ୍ୱାରା 29.94 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର କ୍ଷତି ବିନାକାରଣରେ ପୁନଃ ଚେଷ୍ଟର ପାଇଁ ସହିଲା ।</p>	<p>କରାଗଲା (ଜୁନ୍ 2002) । ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ପକ୍ଷ ଅନୁପାଳନ କରିବାରେ ବିଫଳ ହେଲେ ଏବଂ ଏହା ପ୍ରତ୍ୟାକ୍ଷମାନ ହେଲା ଯେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ପକ୍ଷ ଏହି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିକ୍ରୟ ପାଇଁ ଆଗ୍ରହୀ ନଥିଲେ ।</p>	<p>ନୋଟିସ୍ ବିପକ୍ଷରେ ଦୁଇଥର ଦର ବଦଳିଲେ, କମ୍ପାନୀ ପୁନଃ ମୂଲ୍ୟପତ୍ର ପାଇଁ (ଜୁନ୍ 2002) ଆଗ୍ରହ ହେଲେ କାରଣ ବିକ୍ରୟ ପରବର୍ତ୍ତୀ ତାରିଖରେ କମ୍ ଦର ପାଇଁ ଅଧିକତ୍ତ୍ୱ ବିଲମ୍ବିତ ଆଦାୟରେ ରୂପାନ୍ତ ହେଲା ।</p>

ପରିଶିଷ୍ଟ 18

30 ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2008 ସୁଦ୍ଧା ବ୍ୟାଖ୍ୟାତ୍ମକ ଟିକ୍ସଣା ଦିଆଯାଇ ନଥିବା ଅନୁଚ୍ଛେଦ/ସମୀକ୍ଷା ଗୁଡ଼ିକର ବିବରଣ

(ଅନୁଚ୍ଛେଦ 3.21.1 ରେ ସୂଚିତ)

କ୍ର.ସଂ.	ବିଭାଗର ନାମ	1999-2000	2000-01	2001-02	2002-03	2003-04	2004-05	2005-06	2006-07	ମୋଟ
1.	ଶିଳ୍ପ	--	--	1	--	--	1	--	--	2
2.	ସରକାରୀ ଉଦ୍ୟୋଗ	--	--	--	--	2	1	2	1	6
3.	ଶକ୍ତି	--	--	--	--	--	--	--	8	8
4.	ବାଣିଜ୍ୟ ଓ ପରିବହନ	1	--	--	--	--	--	--	--	1
5.	ଜଳ ସମ୍ପଦ	--	--	--	--	--	--	1	--	1
6.	ପୁରୁ	--	--	--	--	--	--	--	1	1
7.	ପର୍ଯ୍ୟଟନ	--	--	--	--	--	--	--	1	1
8.	କୃଷି	--	--	--	--	--	--	--	1	1
	ମୋଟ	1	--	1	--	2	2	3	12	21

ପରିଶିଷ୍ଟ 19

30 ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2008 ସୁଦ୍ଧା ବିଭାଗ ଅନୁଯାୟୀ ବଜେଟ୍ ଥିବା ନିରୀକ୍ଷଣ ରିପୋର୍ଟ ଦର୍ଶାଉଥିବା ବିବରଣ

(ଅନୁଛେଦ 3.21.3 ରେ ସୂଚିତ)

କ୍ର.ସଂ.	ବିଭାଗର ନାମ	ଉଦ୍ୟୋଗ ଗୁଡ଼ିକର ସଂଖ୍ୟା	ବଜେଟ୍ ନିରୀକ୍ଷଣ ରିପୋର୍ଟର ସଂଖ୍ୟା	ବଜେଟ୍ ଅନୁଛେଦର ସଂଖ୍ୟା	କେଉଁ ବର୍ଷଠାରୁ ଅନୁଛେଦ ଗୁଡ଼ିକ ବାକି ଅଛି
1.	ଶିଳ୍ପ	10	35	181	1999-2000
2.	ଇସ୍ପାତ ଓ ଖଣି	1	6	92	2000-01
3.	ଗୃହ	1	4	34	2002-03
4.	ଗୃହ ନିର୍ମାଣ ଓ ନଗର ଉନ୍ନୟନ	1	6	27	2001-02
5.	ଅବକାରୀ	1	2	3	2002-03
6.	ବାଣିଜ୍ୟ ଓ ପରିବହନ	1	52	167	2001-02
7.	ପର୍ଯ୍ୟଟନ	1	3	11	2003-04
8.	ଶକ୍ତି	4	224	959	1997-98
9.	ଜଳ ସମ୍ପଦ	2	7	50	1999-2000
10.	ମତ୍ସ୍ୟ ଓ ପଶୁ ସମ୍ପଦ ଉନ୍ନୟନ	1	4	25	2004-05
11.	କୃଷି	4	15	106	1997-98
12.	ପୁରୁ	1	7	28	2000-01
13.	ସମବାୟ	1	5	23	1998-99
14.	ଖାଦ୍ୟ ଯୋଗାଣ ଓ ଖାଉଟି କଲ୍ୟାଣ	1	111	424	1997-98
15.	ବନ ଓ ପରିବେଶ	1	18	105	1999-2000
16.	ସୂଚନା ଓ ପ୍ରଯୁକ୍ତି	1	1	10	2007-08
	ମୋଟ	32	500	2245	

ପରିଶିଷ୍ଟ 20

ନଭେମ୍ବର 2008 ସୁଦ୍ଧା ଉତ୍ତର ପ୍ରଦେଶ୍ଚିତ ଚିଠା ଅନୁଚ୍ଛେଦ/ସମୀକ୍ଷା ଗୁଡ଼ିକର ବିଭାଗ ଅନୁଯାୟୀ ବିବରଣ
(ଅନୁଚ୍ଛେଦ 3.21.3 ରେ ସୂଚିତ)

କ୍ର.ସଂ,	ବିଭାଗର ନାମ	ଚିଠା ଅନୁଚ୍ଛେଦର ସଂଖ୍ୟା	ସମୀକ୍ଷା ସଂଖ୍ୟା	ପଠାଯାଇଥିବା ସମୟ
1.	ଶିଳ୍ପ	1	--	ମାର୍ଚ୍ଚ ଠାରୁ ଜୁଲାଇ 2008
2.	ଶିଳ୍ପ	1	1	ମାର୍ଚ୍ଚ ଠାରୁ ଅକ୍ଟୋବର 2008
	ମୋଟ	2	1	

©
ଭାରତର ମହାଲେଖାନିୟନ୍ତ୍ରକ ଓଥା ମହାସମାକ୍ଷକ
2009

ମୂଲ୍ୟ
ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଦେଶୀୟ: 65 ଟଙ୍କା
ବିଦେଶ: US\$ 5

<http://www.cag.gov.in>

ମୁଦ୍ରିତ:

ସମାକ୍ଷା ପ୍ରତିବେଦନ (ବାଣିଜ୍ୟିକ) – ଓଡ଼ିଶା ସରକାର 2007-08